DE

VITA ET SCRIPTIS

S. JACOBI,

BATNARUM SARUGI IN MESOPOTAMIA EPISCOPI,

CUM EJUSDEM SYRIACIS CARMINIBUS DUOBUS INTEGRIS
AC ALIORUM ALIQUOT FRAGMENTIS,
NECNON GEORGII EJUS DISCIPULI ORATIONE PANEGYRICA,
EX CODICIBUS VATICANIS NUNC PRIMUM EDITIS ET LATINE REDDITIS.

DISSERTATIO HISTORICO-THEOLOGICA

QUAM

AD GRADUM DOCTORIS IN S. THEOLOGIA

IN UNIV. CATH. LOVANIENSI LEGITIME CONSEQUENDUM,

CONSCRIPSIT

J. B. ABBELOOS,

S. THEOL. LICENT.

LOVANII, APUD VANLINTHOUT FRATRES, UNIVERSITATIS TYPOGRAPHOS | BONNÆ, APUD ADOLPHUM MARCUS, BIBLIOPOLAM.

1867

S.

DE VITA ET SCRIPTIS

S. JACOBI SARUGENSIS.

APPROBATIO.

Opus quod inscribitur : *De vita et scriptis Sancti Jacobi*, *Batnarum Sarugi in Mesopotamia episcopi, cum ejusdem syriacis carminibus duobus integris ac aliorum aliquot fragmentis, necnon Georgii ejus discipuli oratione panegyrica, ex codicibus Vaticanis nunc primum editis et latine redditis. Dissertatio historico-theologica quam ad gradum doctoris in S. Theologia in Univ. cath. Lovaniensi legitime consequendum, conscripsit J. B. Abbeloos, presbyt. archidiœc. Mechlin., S Theol. licent.*, ex auctoritate Eminentissimi et Reverendissimi Cardinalis Archiepiscopi Mechliniensis et legum Academicarum præscripto recognitum, quum fidei aut bonis moribus contrarium nihil continere visum fuerit, imprimi potest.

Datum Lovanii, die 20 mensis Maji 1867.

N. J. LAFORET, *Rect. Univ.*

DE VITA ET SCRIPTIS
SANCTI JACOBI,
BATNARUM SARUGI IN MESOPOTAMIA EPISCOPI,

CUM EJUSDEM SYRIACIS CARMINIBUS DUOBUS INTEGRIS
AC ALIORUM ALIQUOT FRAGMENTIS,
NECNON GEORGII EJUS DISCIPULI ORATIONE PANEGYRICA,
EX CODICIBUS VATICANIS NUNC PRIMUM EDITIS ET LATINE REDDITIS.

DISSERTATIO HISTORICO-THEOLOGICA

QUAM

AD GRADUM DOCTORIS IN S. THEOLOGIA

IN UNIV. CATH. LOVANIENSI LEGITIME CONSEQUENDUM,

CONSCRIPSIT

J. B. ABBELOOS,

S. THEOL. LICENT.

LOVANII,
APUD VANLINTHOUT FRATRES,
UNIVERSITATIS TYPOGRAPHOS.

BONNÆ,
APUD ADOLPHUM MARCUS,
BIBLIOPOLAM.

1867

EMINENTISSIMO · AC · REVERENDISSIMO

SANCTÆ · ROMANÆ · ECCLESIÆ · PRINCIPI

ENGELBERTO · CARDINALI · STERCKX

ARCHIEPISCOPO · MECHLINIENSI

BELGII · PRIMATI

CONCREDITI · GREGIS · PASTORI · OPTIMO · VIGILANTISSIMO

DOCTRINA · PIETATE · MANSUETUDINE · SPECTATISSIMO

STUDIORUM · FAUTORI · MUNIFICENTISSIMO

IN · TESTIMONIUM · FILIALIS · AMORIS · ET · OBSEQUII

ILLUSTRISSIMO · PRUDENTISSIMO

NICOLAO · JOSEPHO · LAFORET

SANCTISSIMI · DOMINI · NOSTRI · PII · PAPÆ · IX · CUBICULARIO · INTIMO

ACADEMIÆ · CATHOLICÆ · LOVANIENSIS · RECTORI · MAGNIFICO

SUISQUE · IN · LINGUIS · ORIENTALIBUS · INSTITUTORIBUS

VIRO · ILLUSTRISSIMO

JOANNI · THEODORO · BEELEN

SANCTISSIMI · DOMINI · NOSTRI · PII · PAPÆ · IX · CUBICULARIO · AD · HONORES

ET · VIRO · EXIMIO

THOMÆ · JOSEPHO · LAMY

COLLEGII · MARIÆ · THERESIÆ · PRÆSIDI

IN · PERENNE · GRATISSIMI · ANIMI · ARGUMENTUM

HUNC · SUUM · QUALEMCUMQUE · LABOREM

D. D. D.

Auctor.

PRÆFATIO.

Operis hujus in limine pauca quædam præmonenda duxi, quibus ejus occasio, consilium et argumentum lectoribus meis aperiantur.

Adeptus igitur in alma nostra Lovaniensi Academia licentiæ gradum, mecum ipse cogitare cœpi, quamnam dissertationis, pro more majorum scribendæ ad summos in S. Theologia honores obtinendos, materiem mihi seligerem. Interea vero contigit ut beneficio eminentissimi principis, S. R. E. CARDINALIS STERCKX, archiepiscopi Mechliniensis, Romam mitterer. Quam ob rem, Ill. J. TH. BEELEN et Ex. TH. J. LAMY, præceptores mei colendissimi, auctores mihi fuerunt ut syriacis monumentis, quæ magno numero in Urbe asservantur, operam meam impenderem et ex eis nonnulla evulgarem.

Huic ego consilio morem gerens, Romæ, dum cætera ejus sacrarum disciplinarum adjumenta non negligebam,

in bibliotheca Vaticana codices syriacos lustrando et nonnulla inde excerpendo, quantum otii nactus sum sedulo impendi.

Quod dum mente recolo, non possum quin gratum meum animum publice significem Bibliothecæ præpositis, maxime vero ejus primo custodi, illustrissimo Comiti ALEXANDRO ASINARI DI SANMARZANO, archiepiscopo Ephesino, pro insigni illa benevolentia qua me ibi et primum excepit et perpetuo deinceps est prosecutus.

Grato pariter animo recordor, me hisce studiis Romæ vacantem frequenter usum fuisse consiliis Patris PII ZINGERLE, Benedictini sodalis orbi litterato notissimi, et Rev. Professoris AL. VINCENZI, linguæ hebraicæ in Bibliotheca scriptoris, virorum doctissimorum quibus ea de re gratias ago quam maximas.

Sed jam, age, paucis dicam quænam illa sint monumenta, quæ ex codicibus Vaticanis excerpsi.

1° E codice qui in *Catalogo* assemaniano notatur numero 135, foll. 93-100 : ܐܓܪܬܐ ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܠܦܢܐ ܕܫܕܪ ܠܥܘܡܪܐ ܕܡܪܝ ܐܝܣܚܩ ܕܓܒܘܠܐ ܠܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܫܡܘܐܝܠ ܪܝܫܕܝܪܐ *Epistola Mar Jacobi doctoris, quam misit monasterio sancti Isaaci Gabulensis ad venerabilem Mar Samuelem abbatem.*

2° E codice 107, foll. 57 verso-60 : ܬܘܒ ܐܓܪܬܗ ܡܢ ܕܗܘ ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ . ܕܠܘܬ ܐܣܛܦܢܐ ܒܪ ܨܘܕܝܠܝ Epistola *ejusdem Mar Jacobi ad Stephanum Barsudailum.*

3° E codice 109, foll. 28-30 verso : ܬܘܪ̈ܓܡܐ ܕܣܝܡܝܢ ܠܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܠܦܢܐ ܀ ܩܕܡܝܐ ܕܥܠ ܒܝܬ ܡܘܠܕܗ ܕܡܪܢ *Ex homiliis compositis a Mar Jacobo doctore, homilia prima : de nativitate Domini.*

Tria hæc soluta oratione conscripta sunt, reliqua vero ligata.

4° E codice 117, foll. 504 verso-505 : ܕܝܠܗ ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܥܠ ܗܿܝ ܕܐܡܪ ܦܘܠܘܣ ܫܠܝܚܐ ܕܚܕ ܗܘ ܡܨܥܝܐ ܕܐܠܗܐ ܘܕܒܢܝ̈ܢܫܐ ܓܒܪܐ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܦܪܘܩܐ Carmen *Mar Jacobi de hoc Pauli apostoli effato : unus est mediator Dei et hominum homo Jesus Christus redemptor.*

5° E codice 117, foll. 498-501 verso, collato cod. 251, foll. 21 seqq. : ܬܘܒ ܡܐܡܪܐ ܕܡܠܦ ܗܘ ܕܦܓܪܐ ܚܫܘܫܐ ܘܡܝܘܬܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܠܡܪܢ ܒܙܒܢܐ ܕܡܕܒܪܢܘܬܐ ܕܩܕܡ ܩܝܡܬܐ ܕܝܠܗ ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ *Carmen quo docetur Dominum nostrum tempore dispensationis ante resurrectionem habuisse corpus passibile et mortale, ejusdem Mar Jacobi.*

6° E codice 118, foll. 259 verso-261 verso, collata descriptione cl. P. Zingerle quam confecit e ms. syriaco Musæi Borghiani in Collegio de propaganda fide : ܕܝܠܗ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ. ܡܐܡܪܐ ܕܬܠܬܐ ܕܥܠ ܙܩܝܦܘܬܐ *Ejusdem sancti Mar Jacobi carmen tertium de crucifixione.*

7° E codice 118, foll. 224 verso-226 : ܕܝܠܗ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ. ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܚܘܝܐ ܕܢܚܫܐ *Sancti Mar Jacobi carmen de serpente æneo.*

8° E codice 117, foll. 505 verso-507 verso ܕܝܠܗ ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܥܠ ܢܣܒܬܐ ܕܐܪ̈ܙܐ ܩܕ̈ܝܫܐ *Mar Jacobi de perceptione mysteriorum sanctorum* carmen primum.

9° E codice 117, foll. 509-511 : ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܕܥܠ ܢܣܒܬܐ ܕܐܪ̈ܙܐ ܩܕ̈ܝܫܐ *Mar Jacobi de perceptione mysteriorum sanctorum* carmen alterum.

10° E codice 118, foll. 26-31, collato cod. 117, foll. 64 verso seqq. : ܕܝܠܗ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܐܡܪܐ. ܕܥܠ ܛܘܒܢܝܬܐ ܒܬܘܠܬܐ ܝܠܕܬ ܐܠܗܐ ܡܪܝܡ *Sancti Mar Jacobi carmen de beata virgine Dei genitrice Maria*. Cfr. *Dissert.* pagg. 202-252.

11° E codice 118, foll. 31 verso-37 : ܬܘܒ ܕܝܠܗ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܐܡܪܐ. ܕܥܠ ܩܕܝܫܬܐ ܝܠܕܬ ܐܠܗܐ ܘܒܬܘܠܬܐ ܒܟܠܙܒܢ ܡܪܝܡ. ܘܥܠ ܐܝܠܝܢ ܕܡܓܕܦܝܢ ܘܐܡܪܝܢ، ܕܠܐ ܩܘܝܡܬ ܒܒܬܘܠܘܬܗ ܡܢ ܒܬܪ ܕܝܠܕܗ *Ejusdem sancti Mar Jacobi carmen de sancta Dei genitrice et semper virgine Maria, et contra eos qui blasphemant, dicentes eam post partum suum in virginitate sua non permansisse.*

12° E codice 117, foll. 67 verso-70 verso : ܡܐܡܪܐ ܐܚܪܢܐ ܕܝܠܕܬ ܐܠܗܐ: ܕܐܡܝܪ ܠܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܠܦܢܐ ܘܡܫܚܠ ܠܘܩܒܠ ܒܨ̈ܘܝܐ *Carmen aliud de Dei genitrice, prolatum a Mar Jacobo doctore et congruens adversus scrutatores.*

13° E codice 118, foll. 65-69 verso : ܕܝܠܗ ܕܩܕܝܫܐ

ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ . ܡܐܡܪܐ . ܕܥܠ ܩܘܠܣܘܗܝ ܕܝܘܚܢܢ ܡܥܡܕܢܐ ܘܟܪܘܙܐ ܩܕܡܝܐ *Sancti Mar Jacobi carmen de laudibus Johannis baptistæ et præcursoris.*

14° E codice 119, foll. 121-125 verso : ܕܡܠܦܢܐ ܕܦܠܚܘܬܐ ܡܪܝ ܐܝܣܚܩ ܕܥܠ ܚܫܘܫܘܬܐ ܘܠܐ ܚܫܘܫܘܬܐ ܡܠܬܐ ܕܐܬܓܫܡ *Mar Isaaci Doctoris carmen de passibilitate et impassibilitate Dei Verbi incarnati.*

15° E codice 117, foll. 110-114 : ܡܐܡܪܐ ܥܠ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܠܦܢܐ ܕܒܛܢܢ ܕܣܪܘܓ ܐܡܝܪ ܠܡܪܝ ܓܝܘܪܓܝ ܬܠܡܝܕܗ *Carmen de Mar Jacobo doctore, Batnarum Sarugi* episcopo, *compositum a Mar Georgio ejus discipulo.* Cfr. *Dissert.* pagg. 24-84.

Documenta hæc omnia, duobus exceptis, quorum alterum S. Isaaco Magno tribuitur, alterum vero Georgio cuidam Jacobi Sarugensis discipulo, auctorem habent sanctum Jacobum, sæculo sexto ineunte Batnarum Sarugi in Mesopotamia episcopum orthodoxum Syrisque doctorem insignem.

In his autem e manu scriptis codicibus excerpendis versatus sum quam potui fidelissime, apographon meum iterato semper, plerumque vero etiam pluries cum textu codicis ms. conferendo.

Ex quindecim monumentis supra recensitis tria nunc integre, præter aliorum fragmenta, publici juris facio. In quibus edendis hanc curam adhibui, ut typis quam accu-

ratissime exprimerem ea quæ in ms. cod. invenissem; neque ipsa sphalmata, ubi ea in codice deprehendi, unquam correxi, quin de correctione a me facta lectores admonerem. Attamen in punctis diacriticis apponendis, ex defectu typographicæ supellectilis aliquoties non licuit ad amussim omnia exprimere quæ in codice invenirentur, quod præsertim dictum sit de codicibus 118 et 135, quadratis sive estrangelicis litteris exaratis.

Porro in monumentis ligata oratione conscriptis, versus singulos distinctis lineis expressi, quamquam hoc in codicibus factum non est; nimirum existimavi futurum hoc esse nonnullius utilitatis ad faciliorem textus intelligentiam.

Ad interpretationem meam latinam quod attinet, in hac, nulla quæsita sermonis elegantia, interpres esse volui fidelissimus.

Monumentis syriacis in hoc opere editis præmittitur Dissertatio de S. Jacobi Sarugensis vita et scriptis, ubi et de theologica ejus doctrina inquiritur. Atque his adjecimus brevem *antiquæ litteraturæ syriacæ conspectum* et tractatulum *de Syrorum metro et poësi.*

Ex anecdoctis meis syriacis tria tantum, ut jam dixi, nunc in publicum prodeunt : Georgii oratio panegyrica, et ex scriptis S. Jacobi Sarugensis carmina duo de beatissima virgine Maria. Causa autem, ob quam hæc præ cæteris seligerem, hæc fuit. Georgii *panegyricum*, licet in se valoris sit exigui, aliquid tamen ad vitam S. Jacobi Sarugensis

plenius cognoscendam conferre videbatur; duo vero ipsius Jacobi de beatissima Maria virgine carmina assumpsi, cum quod doctrinam theologicam non vulgarem continent et dictionis leporem habent, tum etiam, ut illud candide fatear, quia jucundum mihi erat, tanquam primitias mearum in hac palæstra exercitationum anecdotum elogium almæ Virginis eruere, sicque ejus patrocinio syriaca mea studia auspicari.

Ceterum hunc qualemcumque meum laborem sacræ traditioni catholicæ haud omnino inutilem vel syriacæ litteraturæ studiosis non prorsus ingratum fore magnopere opto. Defectus vero nævosque, qui ibi procul dubio occurrunt, harum litterarum periti mihi in iisdem tironi facile, confido, condonabunt.

Reliquum est ut codices manu scriptos, ex quibus præcipua dissertationis meæ documenta desumpsi, paucis describam.

Codex 117.

Olim Nitriensis V, formæ maximæ, in charta bombycina, scriptura *maronitica* exaratus.

Constat foliis 555, quæ ubique, excepto Georgii oratione panegyrica (videsis *Dissert.* pag. 25), tres habent columnas; alta sunt 0,477 *metr.*, lata 0,32 *metr.*; scriptura vero ipsa ab alto deorsum 0,371 *metr.* habet longitudinis; singulæ columnæ habent 0,08 *metr.*, in panegyrico autem 0,1 *metr.* latitudinis.

Pertinet codex iste ad eam Mss. Codd. collectionem, quæ circa initium sæculi XVIII e monasterio Syrorum, Deiparæ et S. Pisoi

nuncupato, in deserto Scetensi sive Nitriæ, ex Ægypto Romam transvecta fuerat.

Quod ad ejus ætatem attinet, hæc, cum nullibi notata reperiatur, certo definiri nequit. Ex charactere litterarum quibus conscriptus est, conjici potest codicem non esse sæculo duodecimo recentiorem.

Couscripsit hunc codicem monachus quidam, nomine Abdo, uti ipse declarat in adnotatione ultimo folio apposita : ܠܬܫܒܘܚܬܐ ܘܠܝܩܪܐ ܘܠܡܪܘܡܘܬܐ ܕܩܕܝܫܬܐ ܡܫܒܚܬܐ ܘܡܬܣܓܕܢܝܬܐ ܡܢ ܟܠ. ܐܒܐ ܘܒܪܐ ܘܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ. ܚܕ ܐܠܗܐ ܫܪܝܪܐ. ܕܒܥܘܕܪܢܗ ܫܪܝܢܢ ܘܫܡܠܝܢܢ ܒܚܝܠܗ ܒܐܝ̈ܕܝ ܡܚܝܠܐ ܘܚܛܝܐ ܥܒܕܐ ܕܫܡܗܐ ܕܝܪܝܐ ܘܠܐ ܒܥܒ̈ܕܘܗܝ. ܐܬܟܬܒ ܠܕܝܪܐ ܕܝܠܕܬ ܐܠܗܐ ܕܡܬܩܪܝܐ ܕܐܒܐ ܒܝܫܘܝ ܦܢܩܝܬܐ ܗܕܐ ܕܚܘܕܪܐ ܕܟܠܗ ܫܢܬܐ.... ܘܒܥܐ ܐܢܐ ܒܚܘܒܐ ܡܫܝܚܝܐ ܕܬܨܠܘܢ ܥܠ ܩܕܝܫܐ ܪܝܫܕܝܪܐ ܕܝܠܢ ܪܒܢ ܝܘܚܢܢ ܘܥܠ ܫܪܟܐ ܕܐܚ̈ܐ ܪܒܢ ܒܣܝܠܝܘܣ ܪܒܝܬܐ ܘܪܒܢ ܣܪܓܝܣ ܘܪܒܢ ܨܠܝܒܐ ܘܪܒܢ ܝܘܚܢܢ ܩܫܝܫܐ ܘܪܒܢ ܝܘܚܢܢ ܙܥܘܪܐ ܘܪܒܢ ܓܒܪܝܐܝܠ ܘܪܒܢ ܝܘܣܦ ܘܪܒܢ ܐܗܪܘܢ ܘܪܒܢ ܝܘܚܢܢ ܡܡܫܡܫܢܐ ܘܪܒܢ ܫܡܥܘܢ ܘܪܒܢ ܒܪܨܘܡܐ ܘܪܒܢ ܒܪܣܒܐ ܘܪܒܢ ܝܘܣܦ ܘܪܒܢ ܓܒܪܝܐܝܠ ܘܪܒܢ ܒܣܝܠܝܘܣ ܘܪܒܢ ܒܪܨܠܝܒܐ. ܘܫܪܟܐ.

Ad laudem et honorem et exaltationem sanctæ, laudabilis et ab omnibus adorandæ Trinitatis, Patris et Filii et Spiritus sancti, unius Dei veri, cujus ope incepimus cujusque virtute perfecimus. Manibus meis, humilis et peccatoris Abdonis, nomine tenus, non operibus monachi, conscriptus fuit in gratiam monasterii Deiparæ, quod patris Pisois nuncupatur, codex iste in circulum totius anni dispositus.... *Rogo autem vos per amorem christianum, ut oretis pro sancto abbate Rabban Johanne et pro reliquis fratribus Rabban Basilio œconomo, Rabban Sergio, Rabban Saliba, Rabban Johanne seniore, Rabban Johanne juniore, Rabban Gabriele, Rabban Josepho, Rabban Aarone,*

Rabban Josue diacono, Rabban Simeone, Rabban Barsauma, Rabban Benedicto, Rabban Josepho, Rabban Gabriele, Rabban Basilio, Rabban Baralaha, etc.... (reliqua legi nequeunt).

Adsunt præterea quatuor ejusdem librarii inscriptiones, foll. 35, 54, 117, 305 verso, et quatuor recentiores : *syriacæ* tres, scilicet foll. 203 verso, 204, 353, una vero *arabica* fol. 54. Demum fol. 2 in adnotatione quadam syriaca testatur Georgius monachus, ex urbe Cypri oriundus, librum vetustate detritum a se fuisse colligatum anno Græcorum 1787, id est Christi 1476.

Continentur in codice sermones, epistolæ aut tractatus diversi omnino 227, quorum pleraque Jacobum Sarugensem habent auctorem. Enumerantur hæc *Dissert.* pagg. 106 seqq. Reliqua vero sunt :

1° S. Ephræmi numeri 19.

2° Balæi : *de Aaron sacerdote epitaphium* tetrasyllabum.

3° S. Isaaci Magni numeri 18.

4° Severi Antiocheni : *homilia de ss. Basilio et Gregorio.*

5° Georgii Arabum episcopi : *de Chrismate.*

6° S. Johannis Chrysostomi homiliæ tres.

7° Anonymi : *vita s. Ephræmi.*

8° Georgii : *encomium s. Jacobi Sarugensis.*

9° Jacobi cujusdam *sermo adversus synodum chalcedonensem.*

10° *De Andrea apostolo*, carmen heptasyllabum Ephræmo tributum.

11° *De Thoma apostolo*, carmen dodecasyllabum Jacobo tributum.

Codex 118.

Inter Syriacos a Jos. Sim. Assemano ex Oriente in bibliothecam Vaticanam inlatos olim VII, in charta pergamena, charactere *estrangelico* sive vetustiore nitidissime exaratus.

Constat foliis 319, quarum unaquæque tribus componitur columnis : foliorum altitudo est 0,40 *metr.*, latitudo 0,27, columnarum vero 0,271 *metr.* et 0,054 *metr.*

Septem adsunt in hoc codice adnotationes, quinque *carshunicæ*, id est arabica lingua sed litteris syriacis exaratæ, foll. 155, 174 verso, 185, 247 et 252, una *latino-italiana* fol. 228, ac tandem *syriaca* una a Simeone quodam monacho scripta anno Græcorum 1452, i. e. Christi 1121, die duodecima mensis Haziran (Junii) quam huc refero :

ܐܢܐ ܡܚܝܠܐ ܫܡܥܘܢ ܒܫܡܐ ܕܝܪܝܐ ܕܟܬܒܬ ܗܠܝܢ ܣܪܛܐ ܒܟܬܒܐ ܗܢܐ
ܠܘܬ ܐܒܘܢ ܛܘܒܢܐ ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܡܠܟܝ ܡܪܝ ܦܛܪܘܣ ܕܡܪܘܢܝܐ ܕܥܡܪ
ܒܕܝܪܐ ܩܕܝܫܬܐ ܕܡܝܦܘܩ ܒܢܚܠܐ ܕܐܝܠܝܓ ܒܐܬܪܐ ܕܒܬܪܘܢ ܥܕܡܐ
ܕܝܗܒ ܫܘܠܛܢܐ ܕܐܗܘܐ ܪܫܐ ܘܡܕܒܪܐ ܒܕܝܪܐ ܕܡܪܝ ܝܘܚܢܢ ܒܐܬܪܐ
ܕܟܘܙܐܒܢܕܐ ܒܓܙܪܬܐ ܕܩܘܦܪܘܣ ܒܝܘܡܬܐ ܕܝܪܝܐ ܕܥܡܪܝܢ ܒܕܝܪܐ ܕܡܪܝ
ܝܘܚܢܢ. ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܝܗܘܢ. ܕܝܪܝܐ ܕܘܝܕ. ܩܫܝܫܐ ܡܘܫܐ ܘܕܝܪܝܐ
ܝܘܣܦ ܠܐܟܣܢܝܐ . ܘܕܝܪܝܐ ܓܘܪܓܝܣ . ܘܕܝܪܝܐ ܕܢܝܐܝܠ. ܗܠܝܢ ܩܫܝܫܐ
ܐܝܬܝܗܘܢ ܘܡܫܡܫܝܢ ܠܡܪܝܐ ܒܫܢܬ ܐܠܦ ܘܐܪܒܥܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ
ܘܬܪܬܝܢ. ܘܒܬܪܥܣܪܐ ܝܘܡܝܢ ܒܝܪܚ ܚܙܝܪܢ ܝܪܚܐ. ܘܫܘܒܚܐ ܠܐܠܗܐ
ܐܡܝܢ. *Ego humilis Simeon, monachus nomine, has lineas in isto codice exaravi, ad beatum patrem nostrum Petrum patriarcham Maronitarum, qui habitat in sacro monasterio Maiphuc, in valle Ailig, territorii Botrensis, donec dedit mihi potestatem ut præessem monasterio Mar Johannis in territorio Cuzabandi in insula Cypri, diebus monachorum qui in præfato Mar Johannis monasterio habitant, quorum hæc nomina sunt : David monachus, Moyses presbyter, Joseph monachus et architriclinus, Georgius monachus, Daniel monachus ; hi presbyteri sunt Dominoque serviunt anno Græcorum millesimo quadringentesimo trigesimo secundo, die duodecimo mensis Haziran. Et laus Deo. Amen.*

Præterea conspiciuntur in hoc codice duæ imagines, quos Assemanus in *Catalogo* ita describit : « Binæ in hoc codice exstant pictæ « pervetustæ imagines. Prima fol. 212 exhibet Christum Dominum « super asinam sedentem, apostolos duodecim sequentes ac turbam « partim præeuntem, partim vestimenta sua per viam sternentem ; « cum epigraphe græca Η βαιφορος, et syriaci ܐܘܫܥܢܐ i. e. *hosanna*. « Altera fol. 262 repræsentat Christum Dominum cruci adfixum, « duobis clavis in pedibus totidemque in manibus confixis, Deiparam « Virginem a dextris stantem et Johannem evangelistam a sinistris, « radiatis tum Christi Domini, tum Deiparæ et Johannis capitibus, « latronem præterea dexterum et sinistrum, quorum tamen protome « tantum visitur; demum supra crucem titulum Βασιλευς των « Ιουδαιων, *Rex Judæorum*, et loco Patris manum e nubibus demissam cum epigraphe græca : Η Σταύροσις (*sic*) et syriaca ܙܩܝܦܘܬܐ. » — Porro ad ætatem hujus præstantissimi codicis dignoscendam has imagines aliquid posse conferre ratus, de iis consului archæologum peritissimum, clarissimum D. equitem Joan. Bapt. de Rossi, qui sententiam suam hac de re mecum benignissime hisce verbis communicavit : « J'ai examiné les miniatures du manuscrit syriaque « que vous avez désigné à mon attention. Quoique je connaisse « par expérience le danger que l'on court en voulant juger des « produits de l'art oriental d'après les habitudes acquises sur les « monuments de l'Occident, j'ose émettre une opinion sur la question « proposée. L'entrée de Notre-Seigneur à Jérusalem semble copiée « d'après un original ou type traditionnel, qui rappelle le sixième ou « le septième siècle; mais le crucifiement me paraît plus récent. »

Jam vero ex litterarum forma patere opinor codicem 118 non fuisse post sæculum nonum vel decimum conscriptum; cumque picturarum altera paulo antiquior atque ad codicem ab initio pertinuisse

videatur, probabile est codicem ipsum esse illa ætate sæculo uno aut altero vetustiorem. Id certe erroneum est, quod scribit Jos. Sim. Assemanus in *Biblioth. Orient.*, tom. I, pag. 611, codicem exaratum fuisse anno Christi 1121 sub Petro Maronitarum patriarcha; testatur solummodo Simeon monachus sese hoc tempore lineas quasdam in codice scripsisse, quas esse totius codicis scriptura multo posteriores inspicienti statim apparet.

Continet autem codex iste sermones Jacobi Sarugensis unum et septuaginta, metro dodecasyllabo concinnatos; quos recensitos videsis *Dissert.* pag. 107 seqq.

INTRODUCTIO.

SYRORUM HISTORIA LITTERARIA AD TEMPORA S. JACOBI SARUGENSIS SUMMATIM DEDUCTA.

Propositum est, quod in præfatione jam significavi, de sancti Jacobi Sarugensis vita et scriptis disserere. At vero huic instituto haud superfluum arbitror fore, vel lectori injucundum, si de litteraturæ syriacæ fatis necnon de veteribus hujus linguæ documentis summa quædam prælibavero, ut traditionis serie aliqua tenus saltem perspecta, quo loco auctor noster ejusque scripta sint habenda luculentius appareat.

De syriacæ autem linguæ antiquitate et præstantia fusius tractavit Georgius Amira maronita, in præludiis ad *grammaticam syriacam sive chaldaicam* (1), ubi illam hebraica antiquiorem et Christi Domini ore consecratam contendit : cujus quidem prior hæc assertio etiamnum linguarum peritis injudicata manet, posterior vero ea tenus tantum rata potest haberi, qua tenus latiori sensu lingua syriaca varias dialectos aut etiam idiomata plura complecti intelligatur.

(1) Romæ in typographia linguarum externarum, apud Jacobum Lunam. 1596.

Porro ad scriptores ipsos et ingenii monumenta quod attinet, eorum aliqua ab Eusebio, Hieronymo (1) et Gennadio (2) indicantur; apud recentiores autem nonnulla recensentur ab Abrahamo Ecchellensi (3), Fausto Nairono (4), Guilielmo Cave (5), Renaudotio (6) ac aliis passim. Verum qui de iis plura scire cupiat præ ceteris Josephum Simonium Assemanum adibit; is enim fere omnia quæ antea in Europa, seu potius Romæ ubi hæ litteræ tum maxime florebant, quoad historiam Syrorum litterariam peracta fuerant, complexus est, ordine digessit ac veluti fons uberrimus suppeditavit in egregio suo opere, quod *Bibliotheca Orientalis* (7) inscribitur : in quo non modo suorum in hac palæstra prædecessorum labores utiliter adhibuit, sed insuper maximam apud eruditos laudem promeruit ex iis quæ proprio marte præstitisse comperitur. Nimirum ingentem codicum farraginem quæ in bibliotheca Vaticana asservabatur, aut ab ipso auspice Clemente XI pontifice maximo eo illata fuit, præcipua quadam diligentia lustravit, pervolvit et argumentorum accurata expositione in publicum studiosorum usum aptiorem præbuit et faciliorem. Recentiora, quæ in hoc genere prodierunt, plerumque ejus operis aut hujus partis alicujus non nisi compendium constituunt, quamquam

(1) *De viris illust.*, apud Migne, *Patrol. lat.* tom. XXXIII, p. 607 seqq.

(2) *De scriptoribus eccles.*, apud Migne, tom. LVIII, p. 1053 seqq.

(3) *Catalogus librorum chaldæorum, auctore Hebediesu, latinitate donatus et notis illustratus ab Abrahamo Ecchellensi.* Romæ 1653.

(4) *Dissertatio de nomine, origine ac religione Maronitarum.* Romæ 1679. Item *Evoplia fidei catholicæ romanæ.* Romæ 1694.

(5) Guilielmi Cave, SS. Th. Pr. canonici Windesor. *Scriptorum ecclesiasticorum historia litteraria, a Christo nato ad sæc. XIV.* Coloniæ Allobrogum 1705, in fol., passim.

(6) In *tom. II Liturgg. orientt.*; Parisiis 1715, passim.

(7) *Bibliotheca orientalis clementino-vaticana.* Romæ impressa typis S. C. de propaganda fide, 1719 - 1728. Habet tres tomos in folio, quorum tertius est bipartitus. — Deinceps opus illud summarie notabo litteris initialibus B. O., adjecto voluminis et paginæ numero.

alioquin plures doctissimi viri lucubrationi assemanianæ criticum lumen affuderint, aut in edendis monumentis quæ adhuc in bibliothecarum pluteis latebant, eximiam operam navarint, in Britannia præsertim et Germania (1).

Jam, ut recta propositum aggrediamur, omnia quæ hucusque in publicam notitiam scripta syriaca devenerunt ea ad aeram christianam pertinent, nec enim antiquiora ulla, quod sciam, tulerunt ætatem. At cum lux evangelica iis regionibus affulsisset, plures viri ingenio et eruditione insignes de omni fere disciplinarum genere præsertim rei sacræ scripta monumenta tradiderunt, ex quibus profecto quamvis temporum injuria diminutis sat ampla messis superest eruditis, vix paucis adhuc manipulis inde collectis. Etenim « certa et constans fama est quam omnium « gentium orientalium mira consensio confirmat, ratamque « Eusebius Cæsariensis et Hieronymus habent, Thaddæum, « seu ut Syri malunt Addæum (2), vel apostolum vel disci- « pulum Christi, statim ab ejusdem in cœlum ascensu, « ad Abgarum Edessæ toparcham profectum fuisse, atque « Mesopotamenos populos in fide christiana instituisse, rege « ipso Abgaro sacrum baptisma suscipiente. Tunc palam « prædicatum est iis in locis evangelium, exstructæ ecclesiæ, « erecta altaria, sacri codices ex hebraico sermone in « syriacum translati, episcopi, presbyteri et diaconi ordi-

(1) Plurima de recentioribus linguæ syriacæ studiis erudite exhibet Cl. D. Nève in hisce opusculis : 1° *De la renaissance des lettres syriaques.* Paris 1854. 2° *Coup d'œil sur les monuments du christianisme primitif publiés récemment en syriaque.* Paris 1856. 3° *L'Eglise d'Orient en son histoire d'après les monuments syriaques.* Paris 1860.

(2) Si Moysi Chorenensi sæculi V historiographo fides est, Thaddæus et Adæus non sunt unius ejusdemque discipuli nomina; sed Thaddæus, primum ab apostolo Thoma ad Abgarum deputatus, deinde post Edessenorum ad fidem conversionem, Adæum ab ipso baptizatum in edessena civitate ut vices proprias gerentem reliquit, ipse ad Sanatrugum Abgari ex sorore nepotem profecturus.

« nati, aliique ecclesiastici ritus et canones instituti, docti « denique viri bene multi cœperunt verbo et scriptis divi- « nam doctrinam populo tradere, et antiquos recentesque « errores editis voluminibus confutare.... Et vero credibile « est illos multa sic ingenii monumenta reliquisse, sed quæ « vel injuria temporum exciderint, vel in Syriæ angulis ad- « huc delitescant. Accessere frequentes incursiones Persa- « rum, Arabum et Tartarorum in Mesopotamiam finitimasque « Syrorum provincias, quibus urbes funditus eversæ sunt, « monasteria solo æquata, ecclesiæ igne absumptæ et præ- « stantissimi codices sublati. Siqui autem barbarorum manus « evaserunt (bene multos evasisse certum est) ii vel blattas « tineasque in eremis pascunt, vel ab ignaris possessoribus « lacerantur, discerpuntur et profanis usibus mancipantur. « Scriptores vero qui catalogos virorum illustrium texue- « runt, quum syriaci sermonis rudes essent, ne nomina « quidem eorum qui syriace scripserunt nobis tradidere. « Historici demum syri, qui gentilium suorum memoriam « ad posteros propagare potuissent, periere fere omnes (1). »

Ex his quidem liquet infausta diu fuisse litterarum syriacarum fata, ab eo præsertim tempore quo Sarraceni orientales regiones ferreo suo jugo subjecerunt; verum enimvero ultimis hisce sæculis egregia conamina in Europa præstita fuerunt, quibus reliquiarum summi pretii ad orientalium gentium historiam, culturam intellectualem, statum religiosum dignoscendum, ignorantia et ruina præcaverentur (2). Romæ primum, quod principem orbis christiani civitatem decebat,

(1) Jos. Sim. Assemani B. O. I. in *Prologo*.

(2) Narrat Jos. Sim. Assemani in *Præf. B. O.* qua diligentia quibusque periculis ipse et alii, excitante Romano Pontifice, in *Bibliothecæ vaticanæ* scrinia mss. codices ex monasteriis Nitriæ intulerint. Ex eodem fonte prodierunt quæ in *Museo britannico* reposita fuerunt a Taltamo (vid. *Quarterly review*, dec. 1845) et Pacho (vide Cureton in *Preface to the festival letters of Athanasius*. London 1848.)

SS. Pontificum cura et patrocinio inde a sæculo XVI excitabantur hujusmodi studia, et porro fuerunt sæculo sequente in primis a docta Assemanorum familia ad magnum splendorem evecta; inde paululum temporum nubilis intermissa, recentiori ævo alacriter resumpta in pluribus regionibus nova in dies percipiunt incrementa.

§ 1. DE ABGARI ET CHRISTI DOMINI EPISTOLIS.

Sed iis amplius immorari brevitas non sint et a scopo nostro foret alienum. Quare indicandis syrorum documentis antiquis manum admovemus. Quorum sane nullum, si canonicos sacrorum codicum libros excipias, potiori et sanctiori loco foret habendum *epistola Abgari Edesseni toparchæ* ad Christum Dominum et *Salvatoris ad illum responsione*, quas auctores orientales passim memorant, et nuperrime Curetonius, vir de hisce litteris optime meritus, ex codice musæi britannici syriace vulgavit (1). Quamquam enim

(1) Cfr. *Ancient syriac documents relative to the earliest establishment of Christianity in Edessa* etc. Williams and Norgate, London 1864. Lectori non ingratum fore puto utramque epistolam huc retulisse :
ܦܘܫܩܐ ܕܐܓܪܬܐ ܕܟܬܝܒܐ ܡܢ ܐܒܓܪ ܛܘܦܪܟܐ ܠܝܫܘܥ. ܘܐܫܬܕܪܬ ܠܗ
ܒܝܕ ܚܢܢ ܪܗܛܐ ܠܐܘܪܫܠܡ ◆ ܐܒܓܪ ܐܘܟܡܐ ܛܘܦܪܟܐ: ܠܝܫܘܥ
ܦܪܘܩܐ ܛܒܐ ܕܐܬܚܙܝ ܒܐܬܪܐ ܕܐܘܪܫܠܡ ܫܠܡ ◆ ܫܡܝܥ ܠܝ ܥܠܝܟ
ܘܥܠ ܐܣܘܬܐ ܕܗܘܝܐ ܒܐܝܕܝܟ ܕܠܐ ܣܡܡܢܐ ܘܥܩܪܐ. ܐܝܟ ܕܡܬܐܡܪ
ܓܝܪ. ܕܒܡܠܬܐ ܠܣܡܝܐ ܕܢܚܙܘܢ. ܘܠܚܓܝܪܐ ܕܢܗܠܟܘܢ. ܘܠܓܪܒܐ
ܡܕܟܐ ܐܢܬ. ܘܪܘܚܐ ܛܢܦܬܐ ܘܫܐܕܐ ܡܦܩ ܐܢܬ. ܘܠܐܝܠܝܢ ܕܡܫܬܢܩܝܢ
ܒܟܘܪܗܢܐ ܢܓܝܪܐ ܡܐܣܐ ܐܢܬ. ܘܡܝܬܐ ܡܩܝܡ ܐܢܬ. ܘܟܕ ܫܡܥܬ
ܟܠܗܝܢ ܗܠܝܢ ܥܠܝܟ. ܣܡܬ ܒܪܥܝܢܝ ܚܕܐ ܡܢ ܬܪܬܝܢ. ܐܘ ܕܐܢܬ
ܗܘ ܐܠܗܐ ܕܢܚܬܬ ܡܢ ܫܡܝܐ ܘܥܒܕ ܐܢܬ ܗܠܝܢ. ܐܘ ܒܪܗ ܐܢܬ
ܕܐܠܗܐ ܘܗܠܝܢ ܥܒܕ ܐܢܬ. ܡܛܠܗܢܐ ܗܟܝܠ ܟܬܒܬ ܒܥܝܬ ܡܢܟ

earum non textus habeatur, sed conflata ex græca Eusebii versione interpretatio, hæc tamen syriaco autographo merito judicatur simillima, cum et ipsa sit antiqua, et ab Eusebio ad textum primigenium fideliter expressa.

ܐܒܓܪ ܐܘܟܡܐ ܛܘܦܪܟܐ ܠܝܫܘܥ ܦܪܘܩܐ ܛܒܐ ܕܐܬܚܙܝ ܒܐܬܪܐ ܕܐܘܪܫܠܡ ܫܠܡ. ܫܡܥܬ ܥܠܝܟ ܘܥܠ ܐܣܝܘܬܐ ܕܡܬܥܒܕܐ ܒܐܝܕܝܟ ܕܠܐ ܣܡܡܢܐ ܘܥܩܪܐ. ܐܝܟ ܓܝܪ ܕܡܫܬܡܥܐ ܠܣܡܝܐ ܥܒܕ ܐܢܬ ܕܢܚܙܘܢ ܘܠܚܓܝܪܐ ܕܢܗܠܟܘܢ. ܘܠܓܪܒܐ ܡܕܟܐ ܐܢܬ. ܘܪܘܚܐ ܛܢܦܬܐ ܘܫܐܕܐ ܡܦܩ ܐܢܬ. ܘܠܗܠܝܢ ܕܒܟܘܪܗܢܐ ܢܓܝܪܐ ܡܫܬܢܩܝܢ ܡܐܣܐ ܐܢܬ. ܘܠܡܝܬܐ ܡܩܝܡ ܐܢܬ. ܘܟܕ ܫܡܥܬ ܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ ܥܠܝܟ. ܣܡܬ ܒܪܥܝܢܝ ܕܐܘ ܐܢܬ ܗܘ ܐܠܗܐ ܕܢܚܬܬ ܡܢ ܫܡܝܐ ܘܥܒܕ ܐܢܬ ܗܠܝܢ. ܐܘ ܒܪܗ ܐܢܬ ܕܐܠܗܐ ܕܥܒܕ ܐܢܬ ܗܠܝܢ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܟܝܠ ܟܬܒܬ ܒܥܝܬ ܡܢܟ ܕܬܫܬܪܚ ܘܬܐܬܐ ܠܘܬܝ ܘܟܘܪܗܢܐ ܕܐܝܬ ܠܝ ܬܐܣܐ. ܐܦ ܓܝܪ ܫܡܥܬ ܕܝܗܘܕܝܐ ܪܛܢܝܢ ܥܠܝܟ ܘܪܕܦܝܢ ܠܟ. ܘܐܝܬ ܠܝ ܡܕܝܢܬܐ ܙܥܘܪܬܐ ܘܫܦܝܪܬܐ ܕܣܦܩܐ ܠܬܪܝܢ.

Exemplar epistolæ, quæ scripta fuit ab Abgaro rege ad Jesum, et missa ad ipsum per tabularium Hananiam, Jerosylimam. « Abgar Uchama toparcha Jesu redemptori benefico, qui apparuit in terra Jerusalem, salutem! Audivi de te et de sanitate quæ per manus tuas efficitur, absque pharmacis et herbis. Nam, ut fertur, cæcos efficis ut videant, et claudos ut ambulent, ac leprosos emundas, atque spiritus impuros dæmonesque expellis, eos quoque qui infirmitatibus diuturnis cruciantur sanas et mortuos resuscitas. Cum vero de te hæc omnia audissem, apud me ulterutrum statui, aut te Deum esse qui ex cœlo apparuisti et illa agis, aut te filium Dei esse et illa agere. Propterea igitur ad te scripsi, rogans te ut gravamen suheas ad me veniendi, et infirmitatem, qua laboro, sanandi. Nam etiam audivi Judæos contra te murmurare et tibi male velle. Civitatem autem habeo parvam et pulchram, ambobus sufficientem. »

Exemplar eorum quæ scripta sunt a Jesu per manum Hananiæ tabularii ad Abgarum toparcham : « Beatus qui credidit in me, quin me viderit! Scriptum enim est de me : quod ii qui vident me non credent in me, ii vero qui non viderunt me, ipsi credent et salvi erunt. Circa id autem quod scripsisti mihi ut ad te veniam, oportet ut compleam illud omne propter quod missus sum, et postquam *illud* implevero,

Non me latet quidem a gravissimis auctoribus horum documentorum γνησιότητα acriter impugnari, neque is ego sum qui tantam litem dirimere possim. Eorum tamen argumenta, ut mihi quidem videtur, ejusmodi non sunt ut rationibus non spernendis aut enervari aut etiam penitus dissolvi nequeant; atque hic præterea observandum moneo in re historica periculosum esse positiva testimonia, ubi præsto habentur, criticis conjecturis quæ sola documentorum indole aut veterum silentio nitantur, temere pessumdare vel plus æquo negligere.

§ 2. DE ANTIQUIS VERSIONIBUS SYRIACIS S. SCRIPTURÆ.

Certe ad originem Christianismi in Syria prope accedit SS. Scripturarum utriusque fœderis versio, quæ *Peshito* seu simplex nuncupari solet: « Omnes conveniunt, ait Cl. Lamy (1), « versionem Peshito seu simplicem esse antiquissimam. « Qua autem præcise ætate, quibus auctoribus, quo loco « confecta fuerit, non ita facile definieris. Probabile omnino « est vetus Testamentum syriace translatum fuisse tempore « Adæi apostoli, paulo post adventum Christi Domini. Hoc « cum Barhebræo tradunt auctores Syri. Jacobus Edes« senus, qui ad finem sæculi VII scribebat, explanans

tunc assumar apud illum qui me misit. Et cum assumptus fuero, mittam tibi unum ex discipulis meis qui curet infirmitatem tuam, atque etiam salutem dabit tibi et iis qui tecum sunt. »

Laudatæ epistolæ græce reperiuntur apud Eusebium, *Hist. eccl.*, lib. I, ed. Migne, XX, coll. 121 et 124; item apud Moysen Chorenensem Armenorum historiographum qui sæc. V floruit et latine primum prodiit Londini 1736. Earum præterea meminerunt S. Ephræm; S. Jacobus Sarugensis B. O. I, 318; Josue Stylites B. O. I, 261; Dionysius Telmaharensis B. O I, 420; Barhebræus etc. — De iis et de origine christianæ religionis in Armenia, videsis optimam disputationem D. Welte, apud: *Theologische Quartalschrift*; Tubingen, 1842, pp. 335-365.

(1) *Introductio in S. Scripturam.* Pars prima, p. 182 seq.

« psalmos ait : « Interpretes illi, qui missi sunt ab Adæo « apostolo et Abgaro rege Osrhoëno in Palæstinam, quique « verterunt libros sacros etc. » Hæc traditio confirmari « potest ex S. Ephræmo, qui sæculo IV commentaria in « Scripturam scribens usus est versione simplici tanquam « communiter a Syris usurpata et recepta. » Porro Barhebræus, sæculi XIII scriptor jacobita doctissimus, versionem N. T. eodem tempore confectam fuisse autumat, et sane validissimæ rationes persuadere videntur ut ea non habeatur sæculo Christi secundo recentior. Ceterum ipsius originem eædem tenebræ obvolvunt, quibus obducuntur veteris versionis latinæ, *Italæ* dictæ, natales. Attamen Barhebræus et S. Ephræm ita loquuntur, ut ex eorum mente non unus, sed plures auctores in ea operam posuisse credantur, quod doctorum judicio atque etiam interna ejus indole et styli varietate videtur comprobari (1).

Quandoquidem de antiquis S. Scripturæ versionibus sermo est, memorari omnino merenter fragmenta sat ampla quatuor Evangeliorum, quæ Curetonius (2) a. 1858 edidit ex codice

(1) J. B. Weinig S. J. In *Schola syriaca*, OEniponte 1866 edita, p. XLIII seq., ab hac sententia recedens, probabile judicat utramque utriusque testamenti versionem ab uno eodemque translatore hebraice et græce sciente esse profectam. — De origine versionis *peshito* consuli merentur Wiseman, *Horæ syriacæ*, 1, passim. — Uhlemann, *De Nov. Test. vers. syr.* Berolini 1850. — Wichelhaus, *De N. T. versione syriaca antiqua, quam peschitho vocant libri quatuor*, Halis 1850, p. 63, 84 seqq. — Perles, *Meletemata peschitthoniana*. Uratislaviæ 1859.

(2) *Remains of a very antient recension of the four Gospels in syriac, hitherto unknown in Europe.* London, John Murray, Albemarle-street, 1858. Auctor in præf. p. VI de Evangelio S. Matthæi a se publicato ita sententiam suam aperit : « The Gospel of St. Matthew is in every way te be considered as a text far superior to the others : they exhibit several marks of blunders and mistakes in the translation from the greek into syriac, while this Gospel of St. Matthew appears at least to be built upon the original Aramaic text, which was te work of the Apostle himself. » — Cfr. *Etude*

nitriensi pervetusto, quem quidem ipse ad medium sæculum V pertinere judicat. Hæc itaque fragmenta neque cum posteriori philoxeniana versione confundi queunt, neque conveniunt cum veteri *Peshito*. Hinc referenda forent ad aliquam recensionem adhuc incognitam, quæ sane sit antiquissima et in qua, ex editoris sententia, Matthæi evangelii primigeneus textus fere exhiberetur, cum versio saltem ad hunc, antequam deperderetur, fuerit confecta. Nihil autem dicimus de aliis versionibus S. Scripturæ, cum hæc posterioris sint ætatis (1).

§ 3. DE BARDESANE GNOSTICO.

Syrorum deinde scriptorum primus cujus ætas certo definiri potest BARDESANES fuit, sæculo II (2) evolvente in

sur une ancienne version syriaque des Evangiles, récemment découverte et publiée par le Dr Cureton, cujus auctor (Lehir) Curetonio eatenus consentit, quatenus ipse utramque versionem *Peshito* et *curetonianam* origine eamdem reputat, illam vero ex hac fuisse derivatam. Paris. 1859.

(1) Huc pertinet versio *philoxeniana* anni 508, denuo a Thoma Heracleensi anno 616 Alexandriæ recognita et emendata, item *syriaca hexaplaris* Pauli Telensis quæ a. 617 fuit confecta. De hac consule A. M. Ceriani, biblioth. Ambrosianæ doctor, qui hujus versionis reliquiis ex mss. londin., paris. et mediol. eruendis mira diligentia et *ἀκριβείᾳ* insudat. « Omnia documenta edita sunt ad amussim ad codices, « ipsis horum lineis servatis et quam accuratissime licuit sub oculis « editoris. Duæ tabulæ lithographicæ exhibent specimina fusiora, codicis « versionis syriaco-hexaplaris, alterius vetustissimæ versionis Pescito et « trium codicum græcorum versionis LXX, quorum primus est V « ferme seculi. » Ita editor 1° fasciculo tomi I. ubi etiam in Prolegomenis se opinari dicit versionem LXX interpretum syriacam ad textus græci criticem inter antiquas aliarum lingg. versiones esse præ reliquis utilem. — Partem hujus versionis edidit Skat Rordam : *Libri regum syriace*; alia Middeldorpf, et ante eos Bugati et Norberg.

(2) Ipsum annum, mensem et diem quo natus est Bardesanes notavit *Chronici edesseni* auctor sæc. VI catholicus, B. O. I, 389 : ܫܢܬ ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܚܡܫ ܒܝܪܚ ܬܡܘܙ ܒܚܕܥܣܪ ܒܗ ܐܬܝܠܕ ܒܪ ܕܝܨܢ.

Mesopotamia famosus. Fuit ille patria, uti videtur, *Edessenus* (1) et tantam sibi doctrinæ laudem acquisivit, ut æquales omnes apud gentiles suos celebritate facile superaverit. Adversus deliramenta Gnosticorum et contra Chaldæorum astrologorum errores, qui in illis partibus multorum animos infecerant, cum initio strenue decertasset, tandem ipse in hæresim lapsus tali orationis vi et dictionis lepore falsa sua dogmata proposuit, ut asseclas non paucos nactus fundaverit Bardesanistarum sectam, contra quam plures catholicorum calamum acuisse traduntur. Inter illos autem orthodoxiæ defensores princeps exstitit S. Ephræmus, qui ut pestem illam aboleret, post duorum ferme sæculorum tractum, Bardesanem in discipulis superstitem suis ipsius armis debellans, eodem poetico dicendi genere quo ille

« Anno 465, die 11ª julii natus est Bardesanes. » Porro annus ille æræ Seleucidarum 465ᵘˢ coincidit ex Edessenorum sententia communi cum A. D. 156, quia epocham istam Christi nativitate annis 309 priorem esse opinabantur. Verum, ex ipso *Chronico* liquido apparet, cum hinc illinc *Indictionum* notationem et passim eventuum aliunde cognitorum tempus exhibeat, epocham Christianam vulgarem ex ejus mente posteriorem esse æra Græcorum annis *trecentis undecim*, non vero *trecentis novem*. Cfr. B. O. I, p. 387. Juxta hanc ergo supputationem Bardesanes natus fuerit anno Domini 154. Verum probat Hahn hæc erronea esse et pluribus annis ante annum 154 Bardesanem hanc lucem aspexisse, in opusculo cui titulus : *Bardesanes gnosticus* etc. pp. 15 et 16.

(1) S. Epiphanius, in *lib. adv. hær.* 56, 1, Mign. XLI, 989, ita habet : Ὁ Βαρδησιάνης ἐκ Μεσοποταμίας μὲν τὸ γένος ἦν, τῶν κατὰ τὴν Ἐδεσσηνῶν πόλιν κατοικούντων. — Huic consonat Theodoretus *hæreticarum fabularum compendii* lib. I, 22, Migne, t. LXXXIII, 37 : Βαρδησάνης δὲ ὁ Σύρος ἐξ Ἐδέσσης ὁρμώμενος εν τοις Οὐήρου Μάρκου Καίσαρος ἤκμασε χρόνοις. Verum Gregorius Abulpharagius paulo aliter scribit in *Historia compendiosa dynastiarum*. Dyn. VII, arab. p. 125, latine p. 79. (Ed. Pocockii Oxonii 1623, tom. II, 4) ubi tradit ابن ديصان *Ebn Disan* natum esse ad fluvium Disan supra urbem *Roham* seu Edessam.

homines seduxerat, adversus ingruens malum efficax remedium instruxit. De Bardesanis metro et poesi hic nihil agemus, quia occasio de illis disputandi postea redibit opportunior.

Age vero, bujus scriptoris non nisi fragmenta quædam servata fuerunt, apud Porphyrium scilicet, Eusebium et auctorem *recognitionum S. Clementis*. Iis autem, quæ hactenus innotuerant, famosum Bardesanis tractatum *de Fato* adjungere sibi visus est Curetonius (1). Porro in opere quem hic publici juris effecit, cum orationis elegantia egregia argumentandi ratio et mira in exponendis variarum gentium moribus institutisque eruditio apprime conjunguntur; verum non hunc esse, ut Curetonio videbatur, Bardesanis librum qui ab Eusebio in *Historia Ecclesiastica* (2) dicitur ὁ πρὸς Ἀντωνῖνον ἱκανώτατος αὐτοῦ περὶ εἱμαρμένης διάλογος i. e. *dialogus de fato ad Antoninum validissimus*, manifesta ratione conficitur; nam præfatis Eusebii verbis dialogus iudicatur quem Bardesanes imperatori *L. Antonino Vero* tradidit; liber vero a Curetonio editus is est ex quo sunt fragmenta in *Præparatione evangelica* prolata, de quibus idem Eusebius sequentia præmittit : Βαρδεσάνης ὄνομα τῷ ἀνδρί, ὅς ἐν τοῖς πρὸς τοὺς ἑταίρους διαλόγοις τάδε πη μνημονεύεται φάναι, *Bardesanes is fuit quem in suis, quos ad socios scripsit dialogis, hunc in modum philosophari memorant* (3). Illic ergo ad imperatorem verba facere, hic sociis colloqui dicitur Bardesanes. At-

(1) Cfr. *Specilegium syriacum*, « containing remains of Bardesan, Meliton, Ambrose and Mara bar Serapion, now first edited, with an english translation and notes, by the Rev. William Cureton, M. A. F. R. S. chaplain in ordinary to the queen, rector of St. Margaret 's, and canon of Westminster. London, Francis and John Rivington, St. Paul 's churchyard and Waterloo place. 1855. » pp. I-VI. — Titulus operis in ms. musæi britannici 14,658 add. is est ܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܐ ܕܐܬܪܘܬܐ ܀ h. e. *liber legum regionum*.

(2) Lib. IV, cap. 30, apud Migne, *Patrol. græc.* tom. XX, p. 401.

(3) *Præp. evang.* lib. VI, cap. 9, apud Migne, tom. XXI, p. 464.

que ut est diversa utrimque libri indicatio, ita diversa etiam utrimque lucubratio admittenda. Imo potius, fieri potest ut liber quem Curetonius edidit dialogus sit in quo quidem Bardesanis sententiæ referuntur, sed ab alio, v. g. Philippo ejus discipulo, collectæ atque conscriptæ; id enim contextu suadetur et loquendi formulis. Ceterum nec in codice musæi britannici neque apud Eusebium Bardesani expresse adscribitur (1). Sed Bardesane relicto, ad institutum pergamus.

§ 4. DE LITTERIS SYRIS A BARDESANE USQUE AD S. EPHRÆMUM.

Et quidem ab hujus tempore usque ad sæculum quartum in neminem incurrimus Syrorum, qui scriptis documentis nomen suum ad posteros transmiserit. Porro illud temporis spatium etsi videtur penuria scriptorum laborare, quod persecutionibus paganorum haud dubie sit tribuendum, aliqua tamen magni ponderis documenta, quæ *martyrum acta* sive ὑπομνήματα (2) continent, eruditorum investigationi suppeditavit. Sæculo autem quarto, cujus decursu litteræ græcæ atque latinæ ad magnum culturæ gradum ab Ecclesiæ Patribus evectæ fuerunt, in Syria quoque dictionis elegantia et rerum tractatarum gravitate non minus quam jucunditate

(1) Vide Land. *Anecdota syriaca*, Lugduni Batav. 1862, tom. I, p. 51.

(2) Stephanus Evodius Assemani ex bisce collecta edidit *Acta SS. martyrum orientalium et occidentalium*, Romæ 1748 fol., et merito opinatur acta martyrum non fuisse ab Eusebio *conscripta*, sed potius in unum *congesta*; nam probabile est ea multo prius et forsan ab oculatis testibus primum fuisse exarata. Cfr. tom. II, p. 34.

Forsitan ad eam ætatem pertinent quoque nonnullæ legum ecclesiasticarum collectiones, plerumque e Græca lingua in Syriacam translatæ. Quales collectiones videsis in opere : *Didascalia apostolorum syriace*. Lipsiæ, 1854; item *Reliquiæ juris ecclesiastici antiquissimæ; syriace* primus edidit P. de Lagarde, Lips. 1856. Alia edidit et vertit Lamy ad calcem Dissert. *De Syr. fide et disciplina in re Eucharistica*; sed hæc Paulo Telensi et Jacobo Edesseno scriptoribus sæculi septimi et noni debentur.

floruerunt scriptores christiani plures, ut adeo hoc ævum cum duobus sequentibus sæculis nuncupari mereatur litterarum syriacarum *aurea ætas*.

Auspicatur epocha ista a S. Simeone Barsoboë, Seleuciæ et Ctesiphontis episcopo, et a S. Millese, Susæ antistite, quorum uterque fidem sanguine obsignarunt in persecutione Saporis Persarum regis, prior autem *epistolas*, *epistolas* alter *et sermones* scripsisse feruntur, sed quæ forsan injuria temporum perierunt (1). Eadem fere tempestate vixerunt Jabachues Chaldæus cujus etiam *epistola* olim innotuisse fertur (2) et Isaias Adabi Arzunita, aulæ Saporis eques, qui *martyrum acta* reliquit (3).

Deinde quo tempore synodus nicæna celebrabatur, mirum in modum enitebant ecclesiæ syriacæ vigor et ss. disciplinarum studium, pluresque illarum regionum episcopi profligandis erroribus ingenium et operam adhibuerunt (4). Inter quos gradum non infimum tenuit S. Jacobus Nisibenus episcopus, qui anno 338 e vita migravit, sanctitatis fama illustris. Scripto mandavit tractatus plures, quos recensuit Gennadius (5). Ii tamen syriace non amplius exstant aut saltem hactenus, quod sciam, nullibi detecti fuerunt; sed armeniace plerosque cum interpretatione latina publici juris fecit Romæ anno 1756 Nicolaus Antonellus (6).

(1) Horum mentionem facit Ebed Jesu in *Catalogo* B. O. III, 51.

(2) Ibid.

(3) B. O. I, 15 seq.

(4) Colligitur hoc ex S. Athanasii *ad episcopos Ægypti et Lybiæ epistola encyclica*, apud Migne, tom. XXV, col. 557, ubi postquam ab Arianis etiam dum specie orthodoxa loquuntur cavendum esse dixisset, subjungit apostolicam et rectam fidem propugnari *a Jacobo* (nisibeno) *aliisque Mesopotamiæ præsulibus*.

(5) Apud Migne, tom. XXXIII, p. 6.

(6) Quare valde miror R. P. Wenig, in *Schola syriaca* p. XXXIX, eorum opinioni adstipulari qui asserunt S. Jacobum Nisibenum nihil scripsisse, et multo magis Jos. Sim. Assemanum hujus opinionis ab ipso in-

§ 5. DE S. EPHRÆMO EJUSQUE DISCIPULIS.

At magnus ille doctor majorem sese, imo quorumcumque in Syria nomina nobilitata sunt nobilissimum, nactus est discipulum. Ephræmus enim, præcipuum ecclesiæ syriacæ jubar et ornamentum insigne, ubique terrarum nomen suum tam scriptorum majestate quam sanctitatis operibus percrebescere fecit. Præter *commentaria in universam Scripturam*, *multa alia* composuit cum soluto tum metro ligato sermone, eaque elegantia, gravitate, doctrina conspicua; unde Patrum nulli, qui tunc in Oriente et Occidente vivebant, secundus habetur. Post Vossii aliorumque recensiones, omnium S. Ephræmi operum quæ in codd. Vaticanis inventa fuerunt syriace et græce editionem præbuerunt P. Benedictus S. J. et Stephanus Evodius Assemanus (1). Horum virorum interpretatio latina, non sine ingenti labore confecta et sensum auctoris generatim assecuta, hinc inde tamen liberior est et paraphrasin sapit.

S. Ephræmum una cum Jacobo Sarugensi, Isaaco Magno et Xenaia Mabugensi ab orationis elegantia commendat Jacobus Edessenus episcopus jacobita, qui circa finem sæculi VII linguam syriacam ad pristinam puritatem, a qua tum jam multum deflexerat, revocare nitebatur (2). Superfluum

vocari patronum. Nihil igitur attendit scriptorem istum quod B. O. I, 19, posuerat, eodem volumine p. 557 melius edoctum plane retractasse, et in oppositam sententiam abiisse.

(1) Romæ 1732-1746; 6 vol. fol. — Plura S. Ephræmi opera edidit quoque germanice Cl. P. Zingerlé, inter alia: *Ausgewählte Werke Ephræms*, 6 Bände, Insbrück, Wagner. — Nuperrime autem Gust. Bickell ex codd. londin. incognitos adhuc *hymnos nisibenos* ܡܕܖ̈ܫܐ ܕܢܨܝܒܝܢ vulgavit (Lipsiæ, apud Brockhaus 1866), historicis documentis complendis aut illustrandis utilissimos. Cfr. ipse p. 11 seqq.

(2) B. O. I, 475. — Jacobum Edessenum, quem Jos. Sim. Assemani l. c.

fore arbitror tanti doctoris lucubrationes fusius prosequi, cum earum valor cum litterarius tum dogmaticus omnibus qui SS. Patribus vel levem operam dederunt sit plane cognitus atque perspectus. Obiit S. Ephræm anno 373 (1). « Ab ipso edocti sunt multi et facti ejus discipuli, inter quos *Zenobius*, qui fuit ecclesiæ edessenæ diaconus, *Isaac*, *Simeon*, *Abraham*, et alii quorum nomina non excribimus. Verum autem unicuique ex ejus discipulis concessum fuit donum, quo conscriberent sermones et commentaria, atque divino illustrati splendore multos ab errore reduxerunt (2). » Isaaco isti adscribendum conjicit Assemanus, B. O. I p. 165, librum *de tribus personis SS. Trinitatis et Incarnatione Domini*, a Jac. Sirmondo editum a. 1630 inter *opuscula veterum Patrum*. De ceteris autem tribus nihil superesse videtur, quamquam Zenobii opera sæculo XIV exstitisse debuerint, quippe quæ censeantur ab Ebed Jesu in Catalogo. B. O. III, p. 43.

§ 6. DE BALÆO, S. MARUTHA, ALIIS.

Præter illos S. Ephræmi discipulos, tunc temporis Syriam scriptis illustrarunt Balæus, cujus nomine quin-

orthodoxum censuerat, revera monophysitica hæresi infectum fuisse probat Cl. Lamy in *Dissertatione de Syrorum fide et disciplina in re eucharistica*, pp. 206-213.

(1) Hoc probat Bickell : *S. Ephræmi syri carmina nisibena*, p. 9.

(2) Ita apud anonymum auctorem vitæ S. Ephræmi legitur B. O. I, 39 seq.
ܘܐܬܬܠܡܕܘ ܠܗ ܣܓܝܐܐ ܘܗܘܘ ܠܗ ܬܠܡܝܕܐ. ܡܢܗܘܢ: ܙܢܘܒܝܣ ܗܘ
ܕܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܡܫܡܫܢܐ ܒܥܕܬܐ ܕܐܘܪܗܝ. ܘܐܚܪܢܐ ܕܫܡܗ ܐܝܣܚܩ.
ܘܐܚܪܢܐ ܕܡܬܩܪܐ ܫܡܥܘܢ. ܘܐܚܪܢܐ ܕܫܡܗ ܐܒܪܗܡ. ܘܐܚܪܢܐ ܕܠܐ ܟܬܒܢܢ
ܫܡܗܝܗܘܢ. ܟܠ ܕܝܢ ܠܟܠܚܕ ܡܢ ܬܠܡܝܕܐ ܕܝܠܗ ܐܬܝܗܒܬ
ܡܘܗܒܬܐ ܘܐܟܬܒܘ ܡܐܡܪܐ ܘܦܘܫܩܐ ܘܐܬܢܗܪܘ ܒܡܕܥܐ ܐܠܗܝܐ
ܘܐܦܢܝܘ ܠܣܓܝܐܐ ܡܢ ܛܥܝܘܬܐ.

que carmina metro pentasyllabo concinnàta in Cod. 117 Bibl. Vat. lectu difficilia inscribuntur; item Absamias, presbyter edessenus et S. Ephræmi ex sorore nepos, ac tandem Gregorius Abbas, quorum opera recensentur B. O. I, 170 et 172.

Neque multo serius floruit S. Maruthas Tagritensis episcopus qui, uti refert Socrates, bis ad Isdegerdem Persarum regem a Theodosio juniore fuit ablegatus, ut a persecutione christianorum desistens societatem cum Romanis iniret; tam feliciter hac legatione defunctus est, ut ipse Persarum rex vix non christianam religionem amplecteretur (1). Scripsit autem *commentaria in Evangelium et martyrum historias*, ex quibus plura recitantur B. O. I p. 187-194 scitu dignissima, et præterea, si Ebed-Jesu fides habetur, *translationem canonum nicænorum totamque nicænæ synodi historiam* (2).

§ 6. DE SCRIPTORIBUS SYRIS SÆCULI QUINTI.

Quod si jam sæculum V ad quod nunc pervenimus lustrari velimus, occurrit primum Acacius Amidæ episcopus, cujus *epistolam* memorat Ebed-Jesus in catalogo (3). Sequitur Rabulas Edessenus, Nestorianorum strenuus oppugnàtor et S. Cyrilli Alexandrini defensor insignis. Is in episcopatu anno 435 (4) successorem habuit Ibam, qui

(1) Socrates, lib. 7, cap. 8, apud Migne, tom. LXVII, p. 752 et 753: καὶ ἀγάπα μὲν Ῥωμαίους (ὁ Ἰσδιγέρδης), καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν ἠσπάζετο. Μικρὸν δὲ ἐδέησε καὶ χριστιανίσαι αὐτόν. Cfr. Renaudot, *Liturgg. orientt. collectio*, tom. II, p. 270 seqq. Paris. 1715.

(2) B. O. III, p. 73 et 74. — Scripsit etiam *canones concilii seleuciensis* anni 410 cujus *symbolum* edidit Em. Card. Pitra *Jus Eccl. græc.*, Romæ 1864. Promisit se eos canones editurum Cl. Lamy, *Revue cathol.* 1860, p. 168.

(3) B. O. III, 51.

(4) Hunc annum determinat auctor *Chronici edesseni* B. O. I, p. 403.

erroris quidem patrocinium suscipiens cum S. Cyrillum, tum decessorem suum Rabulam et concilium ephesinum acriter carpit in famosa illa ad Marim persam *epistola* (1), quam concilium constantinopolitanum II anathemate perculit (2); at vero Ibas, cum sese ab errore laudabiliter recepisset, et in communione Ecclesiæ e vita migrasset (3), ipse condemnatus non fuit. Porro orthodoxæ fidei tenacissimus permansit Nonnus, Ibæ successor, cujus *epistola synodica* memoratur B. O. I, 258.

Hoc etiam tempore, quo Ecclesia in Oriente, imo totus orbis christianus Nestorii et Eutychii hæresibus agitabatur, floruit S. Isaac presbyter et cujusdam monasterii abbas, Zenobii discipulus, qui ob doctrinæ præstantiam a Syris *magnus* et *doctor* nuncupari meruit. Vita excessit aliquot annis post concilium chalcedonense. De ejus scriptis ita loquitur Gennadius (4) : « Isaac presbyter Antiochenæ « ecclesiæ scripsit syro sermone longo tempore et multa, « præcipua tamen cura adversus Nestorianos et Eutychia- « nos. Ruinam etiam Antiochiæ eleganti carmine planxit, « eo auditores imbuens sono quo Ephræmus diaconus « Nicomediæ lapsum. » Neque Gennadius solum, sed etiam Joannes Maro, circa annum 700 antiochenus patriarcha, præclarum exhibet ejus orthodoxiæ testimonium, quippe qui in *libello fidei* (5) catholicam doctrinam, qua unica in Christo persona et duæ naturæ prædicantur, Isaaci auctoritate et scriptis egregie vindicat. B. O. I, pp. 214-234, recensentur Isaaci opera quæ in codd. Vaticanis asservantur; ad metrum heptasyllabum exacta sunt omnia, et quidem

(1) Exstat latine et græce apud Labbeum, *Conc.* tom. IV, p. 661.
(2) Vid. Labbeum, tom. V, p. 587.
(3) Cfr. Baronius, *Annalium*, tom. VII, Antverp. 1603, p. 452 seqq.
(4) *De script. eccles.*, cap. 66. Apud Migne, tom. LVIII, p. 1098.
(5) Cfr. B. O. I, 513. Titulus est : ܦܘܪܫܢܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܦܫܝܛܬܐ

de re ascetica aut parænetica plerumque tractant, ut liquet ex titulis ibidem prolatis (1).

S. Isaaci Magni æqualis fuit Cosmas presbyter. Exstat autem in codice syriaco antiquissimo, jam anno 474 et forsitan ab ipso Cosma exarato, hujus ad S. Simeonem Stylitam, cujus exstitit familiaris, *epistola*, quæ exhibetur integre B. O. I, 237 seqq., una cum analysi *vitæ S. Simeonis* ab eodem auctore compositæ; atque paulo infra legitur exemplar syriacum *literarum* quas S. Simeon ad Theodosium imperatorem conscripsit.

Reliquorum illius ætatis scriptorum qui non tanta pollent celebritate operibus censendis, ne tædium lectori mora diuturnior pariat, supersedendum æstimavi (2); præsens vero institutum absolvam, si pauca quædam de Josue Stylita notavero, atque ita orthodoxorum auctorum seriem usque ad Jacobum Sarugensem deduxero. Josue ergo, Edessæ oriundus, in Mesopotamia floruit vergente sæculo quinto et sexto ineunte; cognomen Stylitæ ideo nactus est, quia religiosum S. Simeonis vitæ genus imitatus, stationem in columna adamavit. *Chronicon* exaravit ab anno Christi 495 ad annum 507 productum, de bello inter Anastasium imperatorem et Cavadem Persarum regem tum temporis inito : quo quidem libro Evagrii aliorumque historiographorum scriptis pro illorum temporum notitia non parum lucis affunditur (3).

(1) Ex codice vaticano 119 sive syriaco IV exscripsi carmen Isaaci *de passibilitate et impassibilitate Dei verbi incarnati* quod notatur B. O. I, p. 223, n° 24. Constat istud carmen versibus 439 et passim adsunt in margine glossæ minori charactere expressæ, quæ tamen ab alia manu non videntur additæ.

(2) Horum scriptorum nomina et opera quæ aut penitus periere aut saltem syriace adhuc minime reperta fuere, indicantur in B. O. I, pp. 255-260.

(3) Vide B. O. I, 261 seqq. ubi Chronici istius præcipua exscribuntur. Titulus est ܡܟܬܒܢܘܬܐ ܕܙܒܢܐ ܕܥܩܬܐ ܕܐܘܠܨܢܐ ܕܗܘܐ ܒܐܘܪܗܝ

§ 7. SCRIPTORES SYRI NESTORIANI VEL MONOPHYSITÆ.

Exstitere autem ii omnes quorum hactenus mentionem fecimus viri, si unum Bardesanem excipias, integræ fidei et catholicæ doctrinæ. Non defuerunt tamen inde a sæculo quarto in utraque secta, qua tunc orientalis ecclesia miserrime scindebatur, qui errores suos scripto propugnantes scientiæ fama claruerunt et scribendi peritia. Ut a Nestorianorum cœtu sumamus exordium, ab Ebed-Jesu Sobensi in *catalogo* citantur Barsumas (1) episcopus nisibenus, Narses (2) scholæ nisibenæ fundator, et Iazidades (3) e schola edessena profectus, qui quidem hæresim qua ipsi inficiebantur in Assyriam, Chaldæam et Persidem induxerunt. Hujus vero propagationi tempore concilii ephesini suas etiam in Perside partes habuerunt Mares episcopus, ad quem Ibas edessenus epistolam suam direxit, et Maanes qui Theodori Mopsuesteni scripta ę græco fecit syriaca (4).

Apud Monophysitas vero claruit Xenaias seu Philoxenus genere persa, civitatis Mabugi, quæ et Hierapolis audit, episcopus constitutus anno Christi 485; multa syriace reliquit stylo nitidissimo, *commentaria* scilicet *in S. Scripturam*, *tractatus dogmaticos*, *epistolas et fidei professionem*; Syri autem eum præcipue laudibus extollunt ob *versionem novi testamenti et psalmorum* quam circa annum 508 efficiendam curavit et quæ ab ejus nomine *philoxeniana* vocatur (5).

ܡܟܬܒܢܘܬ ܙܒ̈ܢܐ ܥܩܐ ܕܐܘܠܨܢܐ. h. e. *Descriptio historiæ temporum pressurarum quæ acciderunt in Edessa et in Amida, necnon in universa Mesopotamia.*

(1) B. O. III, p. 66.
(2) Ibid. p. 63.
(3) Ibid. p. 226.
(4) Ibid. p. 376.
(5) Cfr. B. O. II, pp 23-46, et cl. Lamy, *Introductio in S. Script.* p. 186.

Sæculo autem sexto ineunte, Paulus quidam Callinici episcopus libros Severi, in patriarchatum antiochenum intrusi et monophysitarum primipili, convertit in syriacam linguam (1).

§ 8. DE SIMEONE, EPISCOPO BETH-ARSAMENSI.

Utrum tandem Simeon Beth-Arsamensis episcopus et S. Jacobi Sarugensis ætati fere suppar, cujus scripta argumenti præsertim historici partim edidit Jos. Sim. Assemanus in B. O. I, 346 seqq., ad eamdem sectam pertinuerit necne, quæstio est definitu difficilis. Illud saltem constat eum *henotico* Zenonis præbuisse assensum, quamvis nuspiam hæresis patrocinium suscepisse legatur aut concilium chalcedonense rejecisse, ut erat istorum hæreticorum moris. Forsitan sit eorum catholicorum numero accensendus qui, imperatoris edicto potius quam officio obtemperantes, animo minime hæretico sed metu inducebantur ut ab errore et veritate profitenda pariter abstinerent atque sese ita a violatæ fidei crimine immunes sperabant (2).

Denique ad synopticum syriacæ litteraturæ conspectum horum quiuque sæculorum complendum, nonnulla adhuc de interpretibus syris fuissent addenda. Etenim præter S. Scripturæ interpretes, de quibus supra loquuti sumus, plures aliarum linguarum maxime græcæ monumentis ad usum popularium suorum in patrium sermonem vertendis

(1) B. O. II, 46 seq.

(2) Henotico Zenonis subscripsit etiam aliquando Flavianus antiochenus patriarcha, qui tamen chalcedonensem fidem sartam tectamque servavit, et quidam postea gloriosa fidei confessione ab ista sese macula purgavit. Cff. A. Pagi. *Critica historico chronologica in annales Baronii*, edit. Colon-Allobrogum a. 1705, tom. II, p. 480, et Baronius, *Annales* etc. tom. VI ad annum 512.

operam navarunt, iique molem constituunt non exiguam. Verum, ne diutius ab argumento nostro dimoremur, hæc in subjecta nota (1) quam brevissime perstringere maluimus, et illico nostræ de Jacobo Sarugensi disputationis initium auspicari.

(1) En itaque aliqua vetera hujusmodi documenta ex iis quæ nuper edita fuerunt : *a) Clementis romani epistolæ binæ de Virginitate* syriace, quas ad fidem cod. ms. amstelodamensis, additis notis criticis, philologicis, theologis, et nova interpretatione latina, edidit Joannes Theodorus Beelen, in univ. cath. lovan. S. Script. et lingg. orientt. prof. ord. Lovanii, 1856.

b) The festal letters of Athanasius, discovered in an ancient syriac version, and edited with a Preface by the Rev. W. Cureton, London 1848. — Item *S. Athanasii epistolæ festales syriace et latine*, editæ ab Angelo Mai in *Nova Biblioth. Patrum*, tom. VI. Romæ 1853. — Cfr. J. H. Petermann, *S. Ignatii patris apostolici quæ proferuntur epistolæ*. Lipsiæ 1849; — item Curetonii *corpus ignatianum*. Berlin. 1849.

c) S. Cyrilli in Lucæ Evangelium commentaria syriace e mss. edidit R. P. Smith, London. 1858.

d) Eusebii Cæsaræënsis history of the martyrs in Palestine, edited and translated into english by W. Cureton, London 1861. Hoc opus editor p. VI censet fuisse primitus græca lingua conscriptum.

e) Clementes Romani recognitiones syriace, Paulus Antonins de Lagarde edidit. Lipsiæ 1861.

f) Eusebius, Bishop of Cæsarea, on the Theophania. A Syriae version, edited by Samnel Lee, London 1842.

g) P. Lagardii, *Analecta syriaca*, Lipsiæ, 1858.

h) In Curetonii *Spicilegio syriaco* fragmenta *Melitonis* et *Ambrosii*. London. 1855.

CAPUT PRIMUM.

DE VITA S. JACOBI SARUGENSIS.

ARTICULUS I.

FONTES HISTORICI PROPONUNTUR.

Quale fuerit primis Ecclesiæ sæculis apud Syros scribendi studium, qualis ardor, quis status et conditio litterarum satis pro scopo nostro ostensum arbitror conspectu superiore. Nunc vero argumentum præcipuum quod est de S. Jacobi Sarugensis vita et scriptis tractaturus, primo loco proferre lubet encomium a Georgio ejus discipulo compositum, tum quod hujus auctor, utpote Jacobo coævus, fidem ex hac parte sibi conciliat et aüctoritatem, tum quod exhibito hoc ipso documento, adhuc magnam partem inedito, panegyricum hujusmodi dicendi genus exemplo aptius innotescet.

§ 1. GEORGIANÆ PANEGYRIS TEXTUS ET VERSIO.

Reperiuntur hujus excerpta quædam in B. O. I, pp. 286-288, quæ cum cætera ipse, quoad potui accuratissime, e ms. Vaticano 117 non mediocri labore descripsi; fuit enim codex foliis 110-114, ubi *Panegyricus* postrema sui parte mutilus continetur, pessime habitus, imo hinc inde adeo abrasus ut ne vestigia quidem expiscari licuerit.

Interpunctio hujus documenti ea est ut versus semper, non ita periodos ab invicem discernat; ubi duo puncta ponuntur, ibi superius minio in codice notatur. Præterea illud moneo panegyricum manu ea quæ in reliquo codice apparet aeriore exaratum, imo aliunde assutum videri: quod declaratur ex diversitate chartæ, elementorum forma, et habitu scripturæ, quæ ibidem non tribus, ut alias, sed duabus continetur columnis. Ceterum lacunas et dubiæ lectionis vocabula in margine notabo. Quæ autem ab Assemano recitata fuere heic perpetuo, ut ab ineditis distinguantur, uncis quadratis [ ] in versione inclusi, atque ibi etiam Assemani textum latinum servavi, quamquam hinc inde liberior est et paraphrasis aliquando vel epitome potius quam translatio videtur. — Demum quæ voces interpretationi litterali perspicuitatis gratia addendæ visæ sunt, in versione mea elementis comparebunt italicis.

ܒܫܡ ܡܪܢ ܡܬܚܠܝܢ ܡܐܡܪܐ
ܥܠ ܡܪܢ ܝܫܘܥ. ܡܫܝܚܐ ܕܓܠܝܢ ܕܦܪܘܩܢ
ܐܡܝܪ ܠܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܡܬܐܡܪ ܕܡܢ ܒܛܢܢ
ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ.

ܡܡܘܠ ܠܢܘܗܪܐ ܕܟܠ ܫܘ̈ܦܝܢ ܕܠܝܬܗ ܦܫܝܩ.
ܐܘܠܝ ܠܢܘܗܪܐ* ܡܢ ܒܥܘܬܟ ܥܠ ܫܘ̈ܒܚܟ.
ܙܡܝܪܐ ܕܐܟܐ ܕܢܦܫ ܒܐܘܪܚܐ ܘܠܗܘܢ̈ ܡܠܠܗ.
ܒܙܡܝܪܐ ܕܡܠܝܐ ܐܠܗܘ ܒܠܫܢܗ* ܫܘ̈ܒܚܬܐ.
ܟܕ ܠܗܘܢܐ ܕܡܠܝܐ ܠܡܬܪܝܢ ܒܠ ܫܘ̈ܒܚܐ.
ܠܠܗܘ ܙܟܝܢ* ܒܢܘܗܪܐ ܕܡܠܟܘܬܟ ܡܬܟܢܫܬ ܫ̈ܡܝܐ.
ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܕܒܪܐ ܟ̈ܠܡܕܡ ܡܢ ܠܐ ܡܕܡ.
ܒܪܝܢ ܒܗ ܟܠܗ ܕܡܬܟܪܟ ܡܫܡܫܝܢ ܟܠ ܠܡܫܡܫܘܬܟ*.
ܐܘ ܕܒܫܘܒܚܗ ܗܘܐ ܒܪ ܐܢܫܐ ܡܫܬܒܚ.
ܠܗܘܐ ܠܟ ܫܘܒܚܐ* ܐܝܟ ܐܒܘܟܐ* ܘܫܒܚ ܟܕ ܪܘܚܐ.
ܐܘ ܕܐܬܝܠܕ ܡܢ ܒܪܬܐ ܕܘܝܕ ܦܪܘܩܘܬܐ.
ܘܠܦܠܓ* ܙܟܝܢ* ܒܟܠ ܫܘܒܚܐ ܕܡܫܒܚܝܢ* ܠܟ.

Versu 2. Deest in cod. punctum litteræ ܪ in ܠܢܘܗܪܐ

v. 4. Nota in ܒܠܫܢܗ diæresin metricam, de qua vide infra *appendicem*.

v. 6. Vox ܙܟܝܢ est in codice detrita.

v. 8. In cod. legitur ܠܡܫ̈ܡܫ

Huic sermoni panegyrico amanuensis inscriptionem apposuit rubris conscriptam, quæ sequitur :

[In nomine Domini nostri scribimus sermonem de Mar Jacobo doctore, Batnarum Sarugi *episcopo*, quem edidit Mar Georgius ejus discipulus. Legitur autem in commemoratione ejusdem Mar Jacobi.

Et porro sequitur :

Jesu lux, cujus exortu universi terrarum orbis fines lætificantur, illustra cogitationes meas lumine gratiæ tuæ.] Splendor Patris qui fulsisti in terra et ex quo *ipsa* refulsit, splendore a te *emisso* accende oculum meum tenebrosum. In te lumen *adest*, quandoquidem ex te omnes tenebræ clarescunt, clarescat, *quæso*, mens mea lumine verbi tui vivifici. Fili essentiæ *Patris*, qui mundos ex nihilo creasti, crea in me cor, quod quotidie ad gloriam tuam *procurandam* excitetur. O *tu* qui per amorem factus es homo propter nos, fiat tibi os meum fistulæ instar, mihique spiritum inspira. O *tu* qui natus es corporaliter ex filia Davidis, generet quoque mens mea cantica laudis quæ ad te perveniant. O *tu*, qui subjectus fuisti humi-

v. 10. Voces ܫܘܒܚ et ܐܣܘܟܐ vix vestigia præbent in cod.

v. 12. Sunt in hoc versu tria vocabula quæ ex remanentibus in cod. vestigiis eo qui mihi probabilis apparebat modo restitui, scilicet ܕܡܫܒܚܝܢ, ܙܡܝܪܐ, ܠܢܦܫܝ Forsitan ita legendum erat : ܘܐܘܠܕ ܒܪܥܝܢܝ ܙ̈ܢܝܐ ܬܫܒܚܬܐ ܕܫܘܝܢ ܠܟ *genera in mente mea laudes te dignas.*

ܐܘ ܕܐܬܬܟܝܠܬ ܒܬܘܠܬܐ* ܕܓܢܝܙܗ ܚܘܒܗ.
ܐܪ̈ܙܝ ܕܒ ܡܠܟܝ ܡܠܟܘܬܐ ܣܬܝܪܐ ܘܡܗܝܡܢ̈ܐ ܘܐܙܠܐ.
ܐܘ ܕܠܐ ܡܣܬܟܠ* ܠܐܪܥ ܝܗܒ ܡܢ ܠܐ ܚܙܐ.
ܬܐܪܐ ܡܠܟܝܢ ܒܡܟܝܬܘܬܝ ܚܣܝܢܘܬܐ.
ܟܠ ܬܘܡܟܝ* ܦܬܚܬ* ܘܚܫܘܬܢ ܠܡܦܠܚܢܘܬܗ.
ܐܠܗ ܦܠܚܐ ܗܘ ܕܡܚܠ ܡܩܒܠܐ ܐܝܟ ܕܡܠܟ.
ܡܠܟܝ ܐܠܗܘܗ* ܫܢܝܐ ܠܒܢܝܢܫ ܘܐܬܠܟܝ ܒܗ.
ܘܐܪܐ ܒܡܬܐܡܪܐ ܡܢܝܐ ܡܬܦܪ̈ܐ ܠܡܦܢܝܘ ܠܗ.
ܡܠܟܐ ܡܚܘܒ ܗܘ ܦܠܚܘܬܐ ܕܚܣܝܢܘܬܐ.
ܕܠܐ ܒܗ ܡܬܐܡܪܐ ܠܡܬܦܠܚܢܘܬܗ ܒܚܘܒܐ ܪܒܐ.
ܠܐ ܐܠܗ ܢܐܡܪ ܕܢܦܠ ܚܪܒܗ* ܕܐܒܐ ܒܪܚܡܐ.
ܕܢܦܩ ܡܠܬܗ ܠܐܒܐ ܕܪܒܐ ܕܢܬܦܪܥ ܠܗ.
ܚܘܪܐ ܪܒܐ ܘܟܠܗܘܢ ܡܢܝܐ ܗܘܐ ܢܦܫܐ*.
ܡܢ ܕܡܠܟܘܬܗ ܘܫܡܝܐ ܡܠܟܐ ܡܬܦܫܩ ܗܘܐ.
ܪܫܐ ܕܥܘܕܪܐ ܡܢܝܐ ܗܘܐ ܢܦܫܐ ܘܫܡܗ ܡܬܬܐܡܪܐ ܗܘܐ.

v. 13. Scripseram ܠܬܘܠܬܐ..ܠ pro quo nunc ܒܬܘܠܬܐ reposui, quod metro convenit, et in parallelismum cum v. antegresso penultimo videtur quadrare.

v. 15. Voculæ ܠܐ ܡܣܬܟܠ e ms. quidem plane evanuerunt. Ea tamen supponere non hæsitavi, cum hi duo versus integri desumpti sint e primo S. Jacobi carmine, ad calcem dissertationis prolato, vv. 7 et 8. Hinc patet, ut illud etiam obiter animadvertam, Georgium non tantum in metri delectu, sed in conceptibus quoque et expressionibus magistrum suum presse fuisse imitatum.

v. 17. Voces ܬܘܡܟܝ ܦܬܚܬ e paucis quorumdam ductuum vestigiis conjeci.

v. 19. ܐܠܗܘܗ pro spatio vacuo supplevi.

liationi proprio amore coactus, verbum tuum vivificum et frugiferum in me semina. O *tu* qui non invides quoniam exaltetur genus nostrum utut indignum, exaltetur verbum meum canticis tuis præclaris.

Spe tua *fretus*, labia mea ad loquendum aperio; tu *igitur* per me, juxta voluntatem tuam loquaris coram audientibus. Verbum tuum lucerna est pedibus meis; in ipso ambulabo et curram, sermonem *proferendo* auditoribus proficuum.

De Jacobo doctore veritatis offertur mihi sermo, cum amore magno efferendus. Nemo gravetur benedicti hujus patris gesta audire, quæ ea attingere volentem magno stupore afficiunt. *Quippe* virtutes sublimes et divinæ *gratiæ* fontes contigerunt electo inde ab ejus infantia, iisque jugiter delectabatur. Spiritu sancto replebatur infans, eoque in cunctis suis affectibus..... vere incita-

v. 22. ܕܓܐ Legendum est ܪܓܐ *venit*, *excitatus est*, *surrexit*; unde ܪܓܐ ܒܝ *excitatus est in me*, *mentem meam subiit* etc.

v. 23. Vocem ܫܪܒܐ hic, ut pluries deinceps in carminibus S. Jacobi, verti *gesta*. Est enim ܫܪ̈ܒܬܐ, ܫܪܒܬܐ fem. gen. sedulo discernendum a ܫܪܒܐ masc. Prius notat *familiam*, *generationem*, *nativitatem*; alterum *negocium*, *rem*, *argumentum*, *historiam*, etc. Cfr. Curetonii *Spicilegium syriacum*, p. 92.

v. 25 *Virtutes sublimes etc. contigerunt electo*. Notanda est hic anomalia grammatica, qua verbum sing. ܗܘܐ cum nomm. plurr. ܥܘܫܢ̈ܐ et ܡܒ̈ܘܥܐ construitur. Vide Uhlemann's *Grammatik*, Berlin. 1857, p. 235, nº 3. Præterea observa verbum ܗܘܐ *contigit*, *accidit*, *advenit*, cum seq. accus. conjungi. Uhlemann, p. 191, *Anm.* — Si quis hujusmodi structuram admittere nolit, nomen ܓܒܝܐ poterit verbi ܗܘܐ habere subjectum, quo casu ita verterem: « *ipsa* altissima virtus et *veluti* aquarum divinarum *fons* exstabat electus inde ab infantia cet. »

ܒܟܠܗܘܢ ܪ̈ܘܚܗܘܢ ܘ....* ܡܙܡܪܢܝܬܐ ܀
ܡܢ ܪܝܫ ܡܪܗܐ ܦܪܝܫܘܬ ܗܘܐ ܡܟܪܙ ܐܝܟ ܐܪܟܠܐ.
ܕܢܗܘܐ ܢܘܗܪܐ ܠܒܝܫܐ ܕܡܘܕܝܐ ܘܒܗ ܗܘ ܢܬܚܙܐ ܀
ܘܗܘ ܢܬܒܪ ܒܗ ܐܦܪܐ ܢܟܝܠܐ ܐܦ ܗ̇ܢܝܐ*.
ܘܢܫܒܚ ܠܟܝ ܘܒܟܠܗܘܢ ܡܢܝܢܘܬܗ ܒܡܢܝܢܬܗ ܀
ܘܡܟܝܠ ܗܕܐ ܗܝ ܢܨܚ ܐܒܐ ܟܠܗ ܡܫ̈ܒܚܘܬܗ.
ܘܢܒܟܝܬܐ ܐܦ ܟܠ ܡܢ ܒܘ̈ܬܟܬܗ ܡܢܝܬܐ ܀
ܘܐܢܐ ܕܘܝܐ* ܘܥܒܝܕ ܡܬ̈ܘܡܢܐ ܘܡܫܬܪܝܬܐ.
ܐܝܟ ܦܓܪܐ ܐ̇ܡܪܘܢ ܘܐܬ̇ܚܘܝܘ ܒܪ̈ܘܚܝ ܡܠܘ ܀
ܠܐ ܡܥܢܐ* ܠܡܥܕܢܐ ܕܢܚܡܪ* ܡܢ ܐܗܡܙܐ.
ܕܐܝܬܝ* ܠܡܟܟܬܐ* ܠܣܒܘܬܗ* ܡܢ ܠܐ ܚܒܝܒ ܀
ܠܡܒܐܢܐ ܕܡܝܐ ܥܠܗ ܘܪ̈ܕܝܬܐ ܡܡܪܕܝܬܐ.
ܐܝ ܡܠܡܠܢ ܐܠܗ ܠܡܫܝܚܐ ܐܠܬܝ ܢܦܫܐ ܗܘ ܀
ܠܗܘ ܠܡܬܕܪܐ ܙ̈ܘܢܝܐ ܕܟܠܗ ܕܒܪܐ
ܦܠܠܗ ܠܢܩܛܡܘܢ ܒܥܠ ܕܥܡܕܬܐ ܕܝ̈ܠܝܕܬܐ*܀
ܐܡܪܐ ܡܠܟܬܐ ܦܠܚܝܢ ܠܡܠܟܐ ܟܠ ܠܢܝܫܘܬܗ.
ܕܬ̈ܠܡܝ ܐܠܗ ܡܢ ܓܡܝܐ ܢܓܝܐ ܐܠܗ ܀
ܐܡܝܐ ܗܘܝܐ ܦܪܘܫ ܡܙܡܘܪܗ ܠܡܙܡܪܢܘܬܐ.
ܐܘ ܐܡܝܐ ܡܪܝܐ ܕܢܦܫܝ ܠܬܫܒܘܚܬܗ*܀

v. 28. Vocem unam legere non potui.

v. 31. ܗܢܝܐ idem valere censeo quod ܗܢܝܢܐ apud Castellum *suavis, jucundus*. Derivatur a rad. ܗܢܐ *voluptatem, utilitatem cepit ex aliqua re, lætatus est, delectatus.*

v. 35. Vox ܕܘܝܐ, si in codice fuit, nunc evanida est; at eam ob spatium, metrum et sensum restituendam putavi.

batur. Ex utero *matris suæ* Dominum suum invocaverat sicut Jeremias, ut fieret templum Spiritus Sancti, isque habitaret in eo, et decantaret per ipsum canticum dulce atque jucundum, utque Ecclesia omnesque ejus filii concentibus suis delectarentur.

Age ergo, propterea ego contendo laudes ejus *exprimere*, ut et mihi de sanctis ejus benedictionibus pars quædam adveniat. At ego miser, maculisque ac vulneribus redundans, quomodo potero me altiora attingere et meditari? Non decet cœcum lumine orbatum coronam regi conflare, cum ipse nesciat *qui sit facienda. Ita etiam*, si quis vasi huic (nempe *Jacobo*) pulcherrimis formis præstanti, *ita operam præstet ut* has obfuscare præsumat, *dum eas perfecte posse depingere sibi videtur*, is risibilem sese præbet. Quis columnam hanc spiritualem Ecclesiæ filii *Dei* omnigeno cælaturæ ornatu decorabit? Quisnam sermo *eo* pertinget ut de ejus victoriis *digne* loquatur, quippe quæ altiores sunt quam ut eas lingua enarret? Quænam mens historiam ejus clare intelligat, aut quomodo possit ejus facinora proponere?

vv. 37 et 38 fere conjiciendo perfeci. Dubito de lectione vocabulorum ܡܥܫܐ, ܕܟܠܝܠܐ, ܕܐܬܠܐ, ܢܡܘܣܐ; vocem autem ܠܡܠܠܬܐ pro vacuo spatio supposui

v. 42. Vocem ܨܝܪܘܬܐ in lexicis non vidi. — Derivatur autem a radice ܨܪ aut ܨܘܪ *formavit, pinxit*. Hinc ܨܝܪܐ *pictor*, *cælator*, item *pictura* et *res picta*. Conjicio ergo ܨܝܪܘܬܐ =*ars pictoria*, *cælatoria*, etc.

v. 46. Ex ܠܡܫܡܫܢܘܬܗ hæ tantum litteræ apparent ܠܠܡ.

ܢܦܫܐ ܗܘ ܪܘܚܐ ܕܟܠܗ ܗܘ ܠܫܠܡܝܢ ܥܠ ܟܐܢܘܬܐ*.
ܪ̈ܘܚܢܐ* ܘܕܟܝܢ ܡܠܟܗ* ܥܠ ܦܬ̈ܓܡܬܐ.
ܪܘܝܚ* ܡܢ ܢܦܫܐ ܘܣܗܕܐ ܩܘܫܬܐ ܥܠ ܫܪܝܪܐ.
ܕܠܐ ܡܬܦܫܦܫܝܢ ܠܗ ܥܠ ܐܦܪ̈ܘܩܐ ܨܠܘ̈ܬܗܘܢ.
ܦܠܠܗ ܡܬܡܓܣ ܠܐܡܝܪ ܟܠܗܘܢ ܐܡܟܐ ܕܐܪܘܚ.
ܕܦܬܚܗ ܠܦܓܪܐ ܘܟܪ̈ܘܒܐ ܘܠܐ ܡܫܬܠܡܝܢ*.
ܘܗܠܐ* ܕܫ̈ܠܝܢ ܡܠܗܘܢ ܫܬ̈ܩܝܢ ܡܢ ܡܬ̈ܟܫܦܘܬܗܘܢ.
ܐܡܝܢ ܐܢܐ ܐܦܪܘܣ ܘܐܦܪܘܣ ܪܡܝ ܟܫܡܠܝܬܗ.
ܗܐ ܪܦܬ ܠܟ ܣܘܦܐ ܕܐܡܪ ܡܠܝܠܘܬܗ.
ܗܘ ܡܪܐ ܕܢܦܘܩܐ ܐܦ ܠܡܣܘܬܐ ܗܘ ܕܡܠܒܫܗ.
ܘܡܟܫܪ ܠܗ ܢܦܫܐ ܕܢܘܩ̈ܦ* ܕܐܦܪܘܣ ܠܗ.
ܠܪܚܡܐ ܡܬܡܪܐ ܘܦܠܐܐ ܠܚܝܐ ܡܬܡܘܣ ܪܗܡܐ.
ܗܐ ܐܪܘܚܬ ܥܡܗ ܟܬܡܗܘܢ* ܘܐܡܪܐ ܠܠܫܡܝ.
ܐܦܬܘܣ ܕܝܠܐ ܗܘ ܘܐܡܪ ܡܠܝܐ* ܗܘ ܘܡܪܐ ܐܠܗܝ.
ܐܘ ܦܬܘܣ ܐܒܐ ܡܦܬܟܪܐ ܐܦ ܡܒܠܥܬܐ.
ܘܐܘ ܐܦܪܐ ܐܒܐ ܡܬܦܪܡܐ ܟܘܠ ܡܪܡܘܬܐ.
ܦܪܘܩ ܡܪܝ ܒܪܘܣ ܩ̈ܫܝܐ* ܐܡܝ ܠܡܣܬܟܝ.
ܘܠܬܗܘܢ ܩ̈ܠܟ ܕܒܫܐ ܠܚܡܐ ܕܡܪܢܐ ܠܟܝ.

vv. 47 et 48. His 2 vv. obscura in codice visa sunt vocabula ܟܐܢܘܬܐ, ܪ̈ܘܚܢܐ, ܡܠܟܗ.

v. 49. ܪܘܝܚ sumpsi pro *partic. K'til* a verbo ܪܘܝܚ *dilatavit, recreavit*; sentio tamen hanc interpretationem quid violentum præ se ferre; quare mallem pro ܪܘܝܚ legere ܪܘܚ et porro particulam ܘ omittere in ܘܣܗܕܐ, ita ut hæc habeantur : « spiritus meus *et ipse hauriens* ex *hoc* mari veritatem contestatur de verace. »

v. 52. Vocem ܡܫܬܠܡܝܢ perfeci ex ܡܫܬܠ...

Mare magnum est, in quod omnes mercatores spirituales descendunt ut ex eo hauriant thesauros omnes. Refocillatus *sum ego* ex *hoc* mari, et testificor veritatem de verace, ei *scilicet* omnes oratores expositionibus suis non sufficere. Quis potest loqui sicuti oportet de eo qui doctores et sapientes circumagit, quin plene *ab eis* comprehendatur? Ad hujus ergo historiam, cum ii omnes ab ejus laudibus *debite celebrandis* deficiant, quomodo ego pertingere præsumam?

Ecce provocavit me amor ad loquendum de ipso quodcumque suggesserit gratia quæ eum elegit, sed terret me gloriæ oceanus quominus accedam ad caput venerandum et vas electum, *quale est* inclytus Jacobus. Ecce coarctatus versor in bivio, et quid arripiam? Tacere verecundiæ est, et loqui pavori, et quid faciam? *Nam* si tacuero, credetur et *hoc* stultitia; et si locutus fuero, iterum videbitur temeritas.

Domine, Domine noster, largire vitam secundum gratiam tuam, et fiant verba mea sacrificium electum quod tibi placeat! Fiat lingua mea calamus tuus docens

v. 53. ܗܢܐ expilcandum est ad modum nominativi absolute positi. Uhlemann's *Grammatik*, p. 221, § 76.

v. 57. ܕܩܕ̈ܫ abbreviatio est pro ܕܩܕܝܫܐ.

v. 59. Proprie : *inter ambo*. Verti : *in bivio*.

v. 60. In codice vidi ܡ..ܝܐ, unde ܡܬܗܝܐ reposui, a rad. ܬܗܐ *extimuit*.

v. 63. Scripsi ܡܪܘܣ ܚ̈ܝܐ; sed forse erat ܡܪܢܣ ܚ̈ܝܐ legendum et tunc vertendum : *guberna vitam*.

ܢܗܘܐ ܠܟܠܗ ܦܓܪܗ ܚܫܐ ܡܝܬܐ ܫ̈ܚܝܢܘܬܐ*.
ܘܒܗ ܢܬܢܩܫܢ ܒܠܒ* ܥ̈ܩܡܬܐ* ܕܢܐܬܐ* ܠܗܘܢ.
ܢܗܘܐ ܡܬܚܪܟ ܢܟܠܗ ܕܐܪܐ ܘܦܠܚܐ ܥ̈ܠܬܐ.
ܘܢܣܒ ܦܠܐܘܢ* ܡܬܪ̈ܝܬܐ ܡܥܡܪܬܐ.
ܘܢܪܡܐ ܕܒܠܗܐ ܡܢ ܒܪܘܟܐ ܘܢܚܒܐ ܢ̈ܬܐ.
ܠܪܝܫܗ ܣܟܝܐ ܕܐܒܐ ܒܪܝܫܐ ܡܝܬܐ ܠܒܥܘܬܐ.
ܐܒܠܐ ܗܘ ܡܟܝܠ ܠܡܪܘܒ ܐܝܟ ܙܢܐ ܥܡܠܗ.
ܕܠܡܛܘܒ ܠܒܘܠ ܦܐܪܐ ܙ̈ܪܥܐ ܡܢ ܒܛ̈ܘܠܘܗܝ.
ܗܢܐ ܡܫܐ ܗܘܢ ܦܠܚܐ ܐܦ ܥܡܠܗ.
ܕܐܒܘܗܝ ܒܗܠܐ ܘܐܝܟܢܐ ܒܥܪܬܐ ܐܬܚܘܝܘ ܗܘܘ.
ܘܒܟܘܪܟܠܐ ܘܕܪܐ* ܕܟ̈ܬܐ ܕܡܦܪ̈ܩܢ ܗܘܘ.
ܡܪܝܟ ܠܠܗܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܒܡܠܟܘܬܝܢ.
ܫܒܪܬ ܐܠܗܝ ܐܦ ܢܟܣܘܬܐ ܠܠܗܘܬܐ.
ܘܗܢܐ ܦܐܪܐ ܚܠܒܐ* ܠܗܘܢ ܒܪܢܫܝܢ ܗܘܘ.
ܐܬܒܥܝ ܘܐܬܥܪܒ ܗܘܐ ܡܢ ܐܒ̈ܗܘܗܝ.
ܒܪܚܡܬܗ ܡܪܝܐ* ܕܗܒ ܗܘ ܪܥܝܐ ܕܒܠ ܫ̈ܚܝܢܘܬܐ.

v. 65. ܫ̈ܚܝܢܘܬܐ conjiciens posui. Æque legi poterat ܫ̈ܚܘܢܘܬܐ *ardores*, a singulari ܫܚܘܢܐ, quod tamen nescio utrum in plurali femininam formam patiatur, quæ hic foret ex ductibus cod. supponenda.

v. 66. Ultimas voces quatuor fere conjeci; scripseram ܒܠܒ ܡܥܩ̈ܡܬܐ ܕܢܐܬܐ ܠܗܘܢ quæ si veram lectionem præbeant, nescio; nam non nisi vestigia in cod. comparebant. Cum autem ita vix sensum fundere possint, locum alio modo restitui, qui contextui et metro congruere videtur.— ܢܬܢܩܫܢ in fem. genere vocem ܥ̈ܩܡܬܐ pro subjecto habet. Porro ܢܩܫ *pulsavit*, in ethp. =*pulsatus est*, *resonat* etc., ut mihi quidem ex præsenti loco colligere videor.

verba sapientia, et cuncta resonent cantica qualia *ego* cupidus aveo. Mens mea mysteria ediscat, et *inde* verba profundat atque apparatum componat margaritarum præstantium, texatque coronam ex beryllis et gemmis optimis capiti pio patris benedicti sanctimonia pleni.

Tempus igitur est, fratres mei, ad ejus historiam nos accingendi, ut ex ipsius verbis carpamus et edamus fructus desiderabiles. *Porro* quod ad hunc *adhuc* infantem pertinet, ita docet ejus historia : pater ejus sacerdos ac mater sterilis erat. Inter oblationes autem et dona pura quæ ante Deum omni tempore in fide obtulerant visitavit eos gratia divina et hunc eis fructum largita est quia digni erant. *Itaque* natus est et educatus fuit a parentibus suis in timore Domini quæ est omnis sapientiæ initium. Veluti thesauro, cui invigilant quicumque eum

v. 68. ܡܬܩܢ pono esse statum constructum vocis ܡܬܩܢܐ a ܬܩܢ. Recte tamen etiam ut participium spectari poterit, et ita latine verti : *mens mea ... verba profundat, ac componat apta dispositione margaritas præstantes.*

v. 75. ܕܪܐ verti *dona*, supponens illud esse græcum δωρεά, nullo tamen auctore. Reliquæ enim significationes syriacæ vocis : *generatio, ætas, pugna, etc.*, hic non conveniunt. — Fieri etiam potuerit ܕܪܐ mendose fuisse scriptum pro ܢܕܪܐ = *vota*, quæ vox præsenti loco apprime conveniat.

v. 78. ·ܚܡܠܟ ex paucis vestigiis complendum putavi.

v. 80. Vox ܡܙܘܓܐ pro vacuo in codice spatio ex sententiæ contextu suppleta fuit.

ܒܥܠܬܐ ܫܡܫܬܐ* ܕܐܦܪܝܡ ܒܗ ܟܠ ܦܬܓܡܗ.
ܘܠܐ ܐܬܬܢܝܚܘ ܡܢ ܥܡܠܐ ܕܐܦܪܝܡ* ܗܘܘ ܒܗ.
ܘܡܬܚܫܒܢܘܬܐ ܗܕܐ ܒܪܡܫܬܐ ܕܥܠ ܐܠܗܐ.
ܠܐ ܫܠܝܢ ܗܘܘ ܦܘܡܐ ܒܪܡܫܐ ܒܡܠܠܝܗܘܢ.
ܐܠܐ ܕܢܗܘܘܢ ܟܠ ܙܒܢ ܠܐܢܫܐ ܕܫܠܝܡ.
ܡܛܠ ܫܡܐ ܕܠܐܝܐ ܚܫܒ ܩܕܡ ܐܠܗܐ.
ܘܡܢ ܠܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܥܠܬܐ ܐܦܐ ܫܡܐ.
ܫܒܩܘܗ ܐܒܘܗ ܒܚܕܪܐ ܕܕܝܪܗ ܕܡܫܝܚܐ.
ܘܚܫܒܗ ܡܕܝܢܐ ܐܪܓܠ ܐܦ ܗܘ ܟܠ ܩܢܝܢܐ.
ܡܢ ܙܒܢ ܫܢܝܐ ܒܣܝܘܡܐ ܡܕܝܢܝ ܗܘ ܢܨܚܢܐ.
ܡܢ ܦܠܛܘܣ ܕܟܠܗܘܢ ܡܬܠܕܝܢ ܒܪ ܐܠܗܐ.
ܙܒܢ ܗܘܐ ܘܫܐܠ ܡܢ ܐܠܗܐ ܒܢܝܐ ܘܩܛܠܐ.
ܕܢܬܐ ܙܕܩܐ ܘܢܬܦܪܥ ܘܢܬܠ ܟܠ ܡܘܪܒܝܗ.
ܘܢܬܚܙܐ ܙܕܩܐ ܕܒܗ ܡܬܚܫܒܝܢ ܟܠ ܢܦܫܬܗܘܢ.
ܘܗܘܝܢ ܢܦܫܬܐ* ܒܫܠܡܘܬܐ ܙܕܝܩܐ ܟܠ ܡܕܝܢܬܐ.
ܕܡܠܟܘܬܐ ܡܫܝܚܐ ܐܠܗܐ ܡܕܝܢܬܐ.
ܗܘܝܢ ܫܡܝܐ ܡܢ ܫܡܫܬܐ ܐܠܗܘܬܐ.
ܐܬܬܪܝܡ ܘܢܚܬ ܡܢ ܝܗ ܡܠܬܐ ܕܗܘ ܕܡܠܟܗ.
ܘܗܕܐ ܠܟܠܡܐ ܡܢ ܣܢܝܩܝܢ ܒܗ ܟܠ ܕܡܠܝܢ.
ܘܠܡܦܩ ܡܕܝܢܝ ܗܘ ܢܦܫܐ ܟܠ ܡܢ ܫܘܪܐ.
ܘܢܦܩ ܡܫܝܚܐ ܠܡܬܠܘ ܫܡܐ ܘܐܘܪܚ ܙܒܢܗ.

v. 81. ܫܡܫܬܐ posui ob ductus ܡܫܬܐ adhuc visibiles.
v. 82. ܕܐܦܪܝܡ ex spatio, vestigiis et antec. supplevi.

possident ut ne diripiatur a latronibus, *ita* ipsi invigilabant et donum hunc a Deo benedictum non neglexerunt unquam senes isti benedicti. Sed contra eleemosynas plurimas egentibus tribuebant propter puerum, ut recte viveret coram Deo.

[Cumque tertium annum puer attigisset, mater in festo apparitionis Unigeniti in Ecclesiam, quo ingens turba confluxerat, eum detulit. Aderat episcopus in intimo sancto sanctorum, et coram mensa, ubi filius Dei immolatur, inclinatus, Deum cum gemitu et lacrymis precabatur, ut adveniret Spiritus sanctus, et oblationi illabens, sacramentum, quod participantibus veniam peccatorum confert, perficeret], et posthac ii qui per baptismum sancte generati sunt heredes *fierent* cum sanctis in regno cœlesti.

[Tum puer divina excitus gratia et e sinu matris dilapsus, per confertam multitudinem in intimum sanctum sanctorum læto hilarique ore prorupit, cunctis stupentibus. Mox accedens ad mensam vitæ, inclinato ter capite adorat, velut in mysterio; et vero quemadmodum si quis aquas, quas sitierat, nanciscatur, ingentem concipit lætitiam,

v. 95. Post ܣܪ̈ܬܐ subintelligi debet in textu ܗܘܘܢ aut huic simile verbum.

ܥܠܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܘܫܪܝ ܡܕܪܫܬܗ ܐܝܟ ܕܡܢܐ܆
ܘܐܝܟ ܐܠܦ ܕܪ̈ܗܛܐ ܠܒ̈ܢܝܐ ܕܝܠܕܬܐ ܘܫܩܐ ܫܪܐ܂
ܡܢܐ ܕܡܬܡܛܝܢ ܒ̈ܢܝܐ ܠܦܘܡܗ ܕܠܫܝܚܘܬܗ܆
ܗܘܐ ܫܒܝܩ ܐܝܬܘܗܝ ܕܡܢܐ ܡܛܠ ܦܠܘܪܐ܂
ܘܒ̈ܬܠܬ ܫܘܠܡܝܢ ܥ̈ܠܬܐ ܐ̈ܟܠܝܢ ܐܝܟܢ ܐܦ ܗܘ܆*

. . . .

ܗܘܪܐ ܩܛܝܢ ܪܡܐ ܕܬ̈ܐܠܐ ܘܢܩܘܦ ܠܗ܆
ܥܠ ܥܩ̈ܒܬܐ ܕܐܝܠܢ ܥ̈ܡܩܬܐ ܠܥ̈ܡܩܐ܂

. . . .

. . . .

ܕܗܘ ܥܠ ܕܡܢܗ ܫܒܩ ܗܘܐ ܗܕܐ ܐܝܟ ܕܠܬܡܢܫ܆*
ܥܠ ܬܪܥܐ ܐܝܟ ܕܡܢܝܢ ܫ̈ܩܠܐ ܠܡܫܒܩܗ܂
ܕܗܝ ܣܬܪܘܬܗ ܗܘܬ ܦܫܐ ܘܨܡ ܡܬܬܪܝܢ܆*
ܠܗ ܗܘܐ ܐܡܬܝ ܐܬܐ ܐܝܟ ܕܫܡܥܐ܂
ܠܟܠ ܣܩ̈ܘܠܐ ܘܬ̈ܠܐ ܐܬܐ ܡܢܘܚܬܗ܆*
ܐܠܐ ܪܘܚܐ ܕܡܘܪܐ ܐܟܠ ܥܠ ܫܘܬܗ܂
ܒܩܝܡܬܐ ܟܠ ܬܘܩܢܐ ܘܡܬܩܢܬܐ ܕܠܐ...*܆
ܘܐܠܗܐ ܕܪ̈ܚܡܬ ܐܘ ܕܒܠܫܘܢ ܟܝ ܟܠ ܡܬܠܡܐ܂
ܕܝܪܐ ܐܒܐ ܕܒܗ ܒܢܝܢ ܗܘܐ ܒܝܬܡܫܡܫܢܘܬܐ܂

v. 106. Quod puer *aquam* hauserit in textu syriaco minime dicitur; hanc vocem ex suo comminiscitur Assemanus, eumque in eo commento falli opinor. De hoc infra pauca disputabuntur. Dolendum est seqq. vv. e quibus forse explicatio peti posset in cod. evanuisse. — Post v. 106 sequuntur deinde 15 aut 16 versus, ex quibus vix duo integri, et aliorum pauca vocabula aut vestigia in cod. supersunt. Duos tamen seqq. ex his protulit Assemanus; unde patet atramentum postea adhuc periisse.

sic ille immaculatus ante mensam manus simul porrexit, tribusque *aquam* pugillis hausit; etc . . . .
. . . .

Exinde cœpit Spiritus sanctus arcana omnia in divinis scripturis contenta eidem revelare et exponere.] . .
. . . .
. . . .

Non est statuendum quod ille ex suo proprio hoc effecerit *eo fine* ut laudaretur a spectatoribus, sicut agere solent stulti, quorum superbia laqueus efficitur quo ipsi capiuntur. Non ita est, fratres mei, ut ab invidis et osoribus temere creditur; sed Spiritus sanctus elicuit e labiis ejus veritates omnes, commentaria et sermones...

[Si autem scire cupis quisquis doctrinæ studio flagras quando ille docere cœperit, ex ejus historia et ex

v. 109. Verba : *non est statuendum* addidi, ad complendum sensum orationis. Ceterum, ante hunc versum quædam legere potui, quæ tamen, cum non sufficiant ad sensum completum efficiendum, in typis omisi. — In voce ܕܠܡܫܬܒܚܘ, duæ litteræ priores evanuerunt.

v. 111. In ܡܬܬܪܓܡܢ ultima elementa ܢ supplevi.

v. 113. ܡܦܫܩܢܘܬܗܘܢ ex vestigiis probabilis mihi, non certa codicis lectio est.

v. 115. Sequitur vox una abrasa, quam qui restituam non expedio.

ܡܫܠܡ ܐܦܢܝ ܠܗ ܡܙܡܪܢܘܬܐ ܐܝܟ ܕܡܫܡܫܢܐ ܠܗ .
ܡܢ ܬܫܡܫܬܐ ܕܟܠܗܘܢ ܫܒܝܚܐ ܘܡܢ* ܡ̈ܠܟܘܬܐ*.
ܡܢ ܩܕܡܝܘܬܐ ܕܬ̈ܪܬܝܢ ܘܠܫܪܟܢ ܬ̈ܠܬܐ* ܡܢܝ* ܗܘܐ .
ܦܪܝܫ ܗܘܐ ܠܡܐܬܐ ܕܫܘܡܠܝܘܬܗ ܠܐܪ̈ܒܥ ܦ̈ܢܝܢ*.
ܘܦܪܫܘ ܐܢ̈ܫܐ ܐܬܝܢ ܕܡܢܗܘܢ ܡܢ* ܟܠ* ܕܘܟܐ .
ܘܠܥܡܡܐ ܡܠܠܗ ܡܢ ܫܡܫܬܐ ܕܝܗܒ ܠܗ ܪܘܚܐ .
ܘܗܘܐ ܡܢ ܗܡܝܢ ܝܗܒ ܡܘܠܟܢܗ ܒܡܠܘܬ ܢܒܝܐ .
ܘܦܪܫ ܕܢܦܩܐ ܠܫܠܝܡܘܬܐ ܡܫܠܡܬܐ . ∻
ܫܦܝܐ ܕܢܒܝܐ ܕܡܛܠܬܗ ܪܘܚܐ ܒܗ ܐܬܘ .
ܕܢܝܐ ܘܫܒܚܗ ܠܗܝ ܡܢ ܕܚܝܐ ܕܡܪܝܡܘܬܐ .
ܘܐܬܐ ܐܒܝܢܐ ܡܠܟܘܬܗ ܕܐܝܟܘ ܡܢܗܘܢ .
ܐܫܬܘܫܐ ܡܫܝܚܐ ܕܠܚܡܘ ܡܠܟܘܬܗ
ܡܢ ܫܪܒܝܢ ܗܘܘ ܕܠܐ ܗܘܐ ܒܪܘܚܐ ܦܐܪܐ ܡܐܪܙܐ
ܐܠܐ ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܠܟܠܡܫܬܐ ܐܝܟ ܕܐܦ ܐܠܘ
ܘܒܠܗ ܡܠܠܘ ܕܠܥܡܡܐ ܡܠܟܘܬܐ* ܡܢܗ ܫܡܫܘܬܗܘܢ
ܕܒܗ ܠܫܡܫܘܬܗܘܢ ܐܦ ܡܙܡܪܐ ܡܠܟܘܬܗ
ܡܢ ܫܒܝܚܐ ܗܘܬ ܗܕܐ ܬܠܘܢ ܒܡܠܟܘܬܗܘܢ
ܘܐܠܗܐ ܕܐܦܢܝ ܡܢܗܘܢ ܕܡܠܐܘܪ ܠܡܫܡܫܢܘܬܐ
ܬܪܝܢܬ ܡܫܡܫܐ ܗܘ ܕܐܦܪܘ، ܗܘܘ ܐܬ̈ܘܬܐ

v. 119. Voces ܘܡܢ ܡ̈ܠܟܘܬܐ nunc abierunt a cod.; evanuerint post Assemani tempora; nam hic eas legere potuit.

v. 120. In voce ܬ̈ܠܬܐ dilutum est atramentum; e ܡܢܝ vero sola littera ܡ superest.

v. 121. ܠܐܪ̈ܒܥ ܦ̈ܢܝܢ proprie : *in quatuor terminos*. Ex sola voce ܦ̈ܢܝܢ vestigia reliqua possunt videri.

doctore veritatem tibi, prout audivi, exponam. Quum autem vigesimum secundum annum ageret, doctrinæ ejus fama ubique terrarum vulgata, complures undique ad eum ventitare cœperunt, ut collati a Spiritu sancto eidem thesauri participes fierent.] — Ecce autem exinde exundavit doctrina ejus ad maris instar, cœpitque propinare cunctis regionibus eloquentiam *tanquam* potum vivum, quem Spiritus in ejus canali temperaverat, fortiorem quidem et dulciorem quam mellis favum.

[Hoc etiam de ipso memoriæ proditum est. Quinque episcopi eum aliquando convenere, de ipsius doctrina cognituri; putabant enim illum non Spiritus sancti afflatum lumine, sed ex sæculari sapientia, qua et ipsi dicere solebant, verba facere. Postularunt itaque, ut extemporaneum ad ipsos sermonem haberet, ejus doctrinæ sinceritatem exploraturi. Sic enim illis deliberatum fuerat, ut si quid orthodoxæ fidei a patribus traditæ contrarium

v. 122. ܡܢ ܟܠ potius nunc ex spatio conjiciendum quam legendum superest in cod.

v. 125. ܡܠܠܠܬܐ legerem ܡܠܠܠܬܐ per diæresin. Vox sit lexicographis adhuc incomperta a radice ܡܠܠ, æquivalens vocabulo ܡܠܠܘܬܐ.

v. 126. Verba ܓܘ ܐܓܘܗ verti quasi ܐܓܘܗ scriptum fuisset pro ܐܓܘܓܗ = ἀγωγή, nullo tamen auctore. — Rectius forte legeretur ܓܘܐ ܠܓܘܗ. h. e. *in medio ipsius interioris* (*in intimo ejus pectore*); at tunc explicari nequit quare prima vox ܓܘܐ in statu emphatico, non autem ܓܘ in statu constructo, fuerit descripta.

v. 132. *Extemporaneum* de suo addidit Assemanus; sequentia etiam liberius vertit.

ܠܐ ܢܫܒܩܘܢ ܠܗ ܕܢܫܡܫ ܡܫܡܫܢܐ ܐܘ ܟܗܢܘܬܐ
ܒܥܕܬܗ ܕܒܪܐ ܐܠܐ ܕܢܫܒܩܘܢ ܘܢܫܡܫܘܢܗܘܢ
ܘܠܐ ܬܬܦܫܛ ܡܫܡܫܢܘܬܗ ܥܡ ܡܢ ܩܘܕܫܝܢ
ܘܡܟܝܠ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܢܣܒܘܢ ܠܡܫܡܫܢܘܬܐ
ܗܘ ܚܕ ܠܗ ܒܠܗ ܫܘܦܪܐ ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ
ܘܡܢ ܒܪܐ ܗܘܐ ܗܘ ܡܫܡܫܢܐ ܒܡܫܡܫܢܘܬܗ
ܕܠܐ ܢܬܒܛܠ ܗܘܐ ܡܛܠ ܗܘ ܒܠܒܐ ܕܐܡܬ ܗܘܐ ܬܡܢ
ܠܟܘܗܢܐ ܗܠܝܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܟܠܗ ܥܡܐ
ܕܢܩܒܠ ܩܘܕܫܐ ܕܒܠܝܐ ܕܫܪܝܘ ܡܬܩܢܝܢ ܗܘܘ
ܕܢܩܘܡ ܘܢܫܡܫ ܡܫܡܫܢܐ ܐܝܟܐ ܕܒܥܝܢ ܗܠܝܢ
ܘܠܐ ܢܫܡܫܘܢܗܘܢ ܐܝܟ ܕܐܬܡܫܟ ܡܬܚܙܝܬܗ
ܘܒܛܠܬ ܐܠܝܢ ܡܫܝܚܐ ܕܒܪܝܬ ܕܢܬܒܛܠ ܗܘܐ
ܕܐܡܪ ܡܫܡܫܢܐ ܕܬܫܒܩܝܢ ܐܠܘ ܡܛܠ ܕܟܠܗܘܢ ܐܡܪ
ܘܚܙܘ ܗܘܘ ܒܠܗܘܢ ܠܐܦܝ ܬܪܥܐ ܕܡܩܕܫܘܬܐ.
ܘܚܙܘ ܕܓܡܪܐ ܗܘ ܡܬܪܥܝܬܐ ܕܚܝܐ ܠܥܠܡܐ.
ܗܘ ܡܚܝܢܐ ܠܥܠܡܐ ܕܐܬܐ ܘܕܕܘܡܪܐ.
ܘܝܗܒ ܗܘܘ ܡܛܠܗ ܕܟܠܗܘܢ ܠܐܡܪ ܐܡܬܐ ܕܡܘܫܐ.
ܡܛܠ ܗܘܐ ܠܟܠ ܗܘ ܕܢܚܐ ܗܘ*... ܕܒܐܡܬܐ*...
ܕܐܬܐ* ܗܘܐ ܒܥܕܬܐ. . . . .
ܘܐܬܒܪܝ ܗܘܐ ܡܢ ܫܡܫܘܬܗ ܕܫܦܝܪܐ ܒܪܝܫܐ
ܘܦܬܚ ܦܘܡܗ ܒܫܠܡܐ ܕܪܘܚܐ ܗܘ ܬܡܝܡܬܐ.
ܘܓܒܐ ܘܐܒܪ ܒܫܠܐ ܪܡܐ ܕܡܫܡܫܢܘܬܗ.
ܡܛܠ ܗܘ ܒܠܒܐ ܕܫܘܝ ܚܙܐ ܗܘܐ ܕܢܬܒܛܠ ܬܫܡܫܬܗܘܢ.
ܪܒܐ ܕܢܦܩ ܒܟܠ ܡܪܥܝܬܐ ܕܠܐ ܡܬܬܢܝܚܐ

Jacobus effutiisset, non modo ejus dogmata proscriberentur, sed et ipse, sublata quacunque de rebus ecclesiasticis scribendi facultate, segregaretur. At Spiritus sanctus, qui Jacobum ad doctoris officium selegerat, orthodoxam fidei regulam eumdem prædocuerat. Quamobrem etsi in ea virorum corona pro sua modestia omnino tacere decrevisset, episcoporum tamen auctoritate, populique frequentissimi, qui in templo Batnæ Sarug convenerat, precibus compulsus, veritus præterea antistitum justam indignationem, dictis obsequuturum se respondit, sermonis tantum argumentum ab ipsis petere.

Prostabat ad portam sacri altaris imago currus, quem admirabili prophetæ Ezechiel spectare olim datum fuit. De hoc, responderunt episcopi, tabulam monstrantes, nobis edissere, si potis es.] Stetit itaque super gradum suggesti (τοῦ βήματος) ecclesiæ, [atque hic percepta Jacobus ab ordine benedicto episcoporum benedictione, et in mediam populi concionem progressus, qui incredibili illum audiendi desiderio tenebatur, cœpit simplex ille in virtute Spiritus cum magna vocis contentione dicere : « Altissime, qui inscrutabili currui insides, pangatur in me, quæso, sermo mirabilis de majestate tua. »] Cum

vv. 154 et 155. Vocabula posui ea quæ in cod. legi possunt. Porro ܕܐܠܗܐ sic est in cod.

ܠܐ ܢܦܠ ܗܘ ܡܠܐܟܐ ܕܫܡܝܐ ܟܠܗ ܪܘܚܝ.
ܘܡܢ ܪܡܐ ܗܘܐ ܒܡܠܐܟܐ ܕܫܡܝܐ ܘܕܘܪܘܡܠܟܐ
ܘܐܬܦܪܫ ܗܘ ܐܦܣܩܘܦܐ ܘܟܠܗ ܟܗܢܐ.
ܘܩܪܐ ܠܗ ܪܘܚܐ ܡܠܗܠ ܐܝܟ ܩܪܘܒܐ ܕܝܘܢܢ
ܕܟܠܗ ܦܪܨܘܦܐ ܘܚܙܘܗ ܠܐܪܐ ܘܠܟܠܟܠܗܘܢ.
ܘܢܦܩ ܕܢܐܡܪ ܡܠܗܠ ܐܝܟ ܩܪܐ ܕܝܘܢܢ.
ܩ̈ܠܐ ܕܢܗܐ ܘܕܘܪܫܬܐ ܪܛܢܐܝܬ*:
ܩ̈ܠܐ ܕܫܡܝܐ ܘܡܥ̈ܡܠܘܠܬܐ* ܡܪܝܪܬܐ.
ܣܝܡܘܗܝ ܠܪܥܠܝܢ ܐܠܐ ܡܢܗ ܫܥܒܘܗܝ ܥܕܡܐ ܕܬܟ.
ܘܟܠܗ ܡܢܝܐ ܐܦ̈ܝܗ ܘܗܘܢ ܐܡܪܘ.
ܦܠܓܗ ܗܠܐ ܕܗܐ ܫܟܠܗ ܐܠܐ ܩܪܐ ܒܩܪܐ:
ܕܠܐ ܟܢܫܬ ܠܗ ܐܦܠܐ ܢܟܝ ܕܠܐܦܠܐ ܗܘܐ.
ܕܟܠ ܟܪܝܐ ܗܘ ܗܘܐ ܕܐܡܪ ܡܠܗܠ ܐܝܟ:
ܘܐܝܟ ܝܘܡܐ ܗܘ ܟܘܠ ܘܐܡܪ ܡܢ ܩܪܐ ܠܗ.
ܡܠܗܠ ܝܘܠܦܐ ܕܗܘܘ ܒܐܝܟ ܡܢ ܦܪܨܘܦܐ.
ܢܗܘܘܢ ܠܐܝܟ ܐܟܘܬܐ ܘܡܫܡܫܢܐ ܕܗܘܘ.
ܡܠܗܠ ܩܠܝܠܐ ܘܕܡܐ ܣܠܩܝܢ ܕܐܬܦܬܚ ܗܘ:
ܘܣܝܡܘܗܝ ܒܩܪܒܗ ܕܐܝܟ ܘܡܠܟ ܐܝܟ ܕܝܗܒܘ ܠܗ.
ܐܦܣܩܘ ܘܣܒܠܘ ܒܡܠܐܟܐ ܕܟܠܗ ܡܪܝܡܬܐ.
ܘܗܘܐ ܡܢ ܣܓܝܐ ܐܦܐ ܢܦܩܐ ܕܣܘܪܩܗ ܕܐܝܟ
ܠܐܦܩܘܗ ܘܐܡܪܘ ܗܢܘܢ ܠܟܠܗ ܕܐܡܪ ܗܘܐ.

v. 167. ܪܛܢܐܝܬ vertendum putavi: *voce lugubri, dolenter.* Derivatur istud adverbium a ܪܛܢ *tonuit, murmuravit, indignatus est, doluit.*

pergeret in mirabili hoc et stupendo sermone et ipsum admirarentur episcopi omnesque *adstantium* oculi, admonuit eum Spiritus sanctus de vastatione civitatis Amidæ, irruisse *nempe* Persas, et locum ac habitatores ejus in captivitatem redegisse; tunc dicere cœpit de vastatione civitatis Amidæ voce lugubri verba dolorosa et angustiæ plena.

[« Terribiles nuncii et amari rumores perturbavere meam mentem : tu, Domine, psalmis tuis illi redde pacem. » Tum episcopi : quorsum ista permisces? nec enim ad rem faciunt aut consequentia sunt, neque de Amida tibi modo dicendum est. Verumtamen ille electus ut qui dolorem dissimulare non posset, Amidenorum cladem a Persis illatam persequi non destitit, subjiciens : « lugeant regiones et qui eas incolunt populi cædes et profusum in ea sanguinem. » Ex hac demum oratione ad hymnum de curru ab episcopis sibi propositum regressus, eum ad finem perduxit; simulque nunciatum est episcopis Amidæ excidium.

Ita demum Jacobi dictis fidem adhibuere. Tum vero sanctus vir ad magnam apud omnes existimationem venit, episcopis ejus doctrinam approbantibus,] eo quod intelli-

v. 168. Vox ܡܩܕܡܬܐ in Castelli *lexico* deest. Reperitur in *chrest.* Hahnii *hymno VII*, et in Ephræmi *carmm. nisib.* pluries; notat vero 1° *nuntia infausta*, 2° *querelas*.

ܘܗܝܕܝܢ ܐܝܟ ܢܫܪܐ ܦܪܚܐ ܕܡܦܠܠ ܡܠܟܐ.
ܘܦܪܚ ܚܝܠܗ ܒܗ ܐܬ̈ܪܐ ܘܒܡܠܟܘܬܗ.
ܕܐܫܬܡܥ ܗܘܐ ܡܢ ܦܬܓܡ̈ܘܗܝ ܠܟܠܗ̈ܘܢ.
ܠܡܫܡܠܝܘܬܗ ܕܡܕܡ ܢܟܝܠܐ. ܘܦܪܫܐ ܠܚܟܡܐ.
ܘܒܪܘܚܘܬܐ ܦܫܝܛܐ ܛܒܐ ܕܠܐ ܦܘܠܓܐ.
ܠܐ ܐܢܫ ܢܫܟܚ ܢܬܢܬܠ ܡܠܬܗ.
ܘܓܡܝܪ ܡܫܪܐ ܕܠܐ ܐܝܬ ܢܘܡܐ ܒܗܝ ܦܘܪܩܢܐ.
ܕܐܬܝܗܒܬ ܠܗ ܡܢ ܐܠܗܐ ܠܥܒܕܐ* ܛܒܐ.
ܐܠܐ ܕܢܦܠܘܢ ܡܠܟܘܬܗ ܒܫܝܢܐ.
ܕܢܫܒܘܩ ܥܡܐ ܘܡܠܟܘܬܗ ܡܠܟܐ ܒܡܠܟܘܬܗ.
ܥܡܐ ܕܐܬܐ ܘܚܝܐ ܒܚܝܠܗ ܐܦܝ̈ܣܩܘܦܐ
ܠܐ ܐܫܟܚ ܗܘܐ ܦܠܚܘܬܗ ܒܫܝܢܐ.
ܒܪܡ ܦܐܝܢ ܗܘܐ ܘܠܐ ܦܠܓ ܗܘܐ ܠܡܠܟܐ ܕܐܦܪܝܢ.
ܡܛܠ ܚܘܒܐ ܕܡܫܝܚܘܬܗ ܘܫܡܫܘܬܗ.
ܥܡܐ ܕܡܪܢܐ ܚܒܪ ܢܡܘܣܗ ܐܦ̈ܝܣܩܘܦܐ.
ܘܢܚܬ ܠܫܡܫܬܐ ܕܡܠܝܚܐ ܗܘܬ ܡܢ ܩܫܝܫܐ.
ܘܗܘܐ ܡܢ ܗܝܕܝܢ ܢܚܬ ܡܫܝܚܘܬܐ ܒܝܘܡܐ ܢܫܪܐ.
ܘܐܬܝܗܒ ܡܠܟܐ ܒܠ ܕܝܗܒܝܢ ܗܘܘ ܘܐܬܡܫܚܘ ܗܘܘ.
ܗܢܐ ܕܐܬܝܗܒ ܡܢ ܡܫܝܚܐ* ܒܪܝܫܐ ܕܟܠܗܝܢ.

v. 189 ita verterem : « (donum) quod huic servo bono concessum fuerat a Deo. » Itaque vocem ܠܥܒܕܐ non enuncio ܠܥܒܳܕܐ *operi*, sed ܠܥܰܒܕܐ *servo*, quam pronunciationem punctum infra positum indicat. In antiquis enim codd. mss. hæc regula fere observatur ut, ubi ambigua esse possit vocabulorum lectio, ibi sonus elatior superno, ille vero qui est relative mitior puncto inferno notetur; porro in præsenti casu inter

gerent ex verbis ejus divinis quantum doctrina ejus suavis foret et sapore polleret. Sane per Spiritum sanctum electus procul dubio loquebatur; *quare* nemo nimia de ipso (*de ejus merito personali*) opinetur.

[Mandaruntque Jacobo *episcopi*, ut collatam sibi a Deo gratiam nequaquam negligeret, sed doctrinam scripto traderet ecclesiæ et omnibus filiis ejus profuturam; nam ante prædictum episcoporum conventum orationes quidem ille habere consueverat, eas vero scripto vulgare præ summa animi demissione haudquaquam ausus fuerat,] *nempe* antequam Dominus ad ipsum episcopos misisset, iique detegissent thesaurum a multis absconditum.

Age vero exinde fluxit doctrina ejus maris ad instar, ex quo biberunt et gavisi sunt omnes sitientes. Ille est qui bibit ex benedicto fonte Edenis, et vicissim potum aliis tribuet, sicut scriptum est. Ille *est* qui ex labiis ejus tan-

vocales A et O posterior hæc altioris et fortioris pronunciationis habetur. — Qui regulæ hujusmodi generalis applicationes multiplices et de punctis diacriticis subtiliora scire velit, consulat Ewald : *Abhandlungen zur orientalischen und biblischen Literatur*. Göttingen, 1832, pp. 53-129.

v. 200. Verbum ܡܣܡܣܐ, quod equidem legendum putavi, vix vestigia reliquit in cod.

ܘܗܕܝ ܐܝܟܢ ܗܘ ܠܐܣܝܐ ܐܡܝܢ ܕܡܠܝܟ ܀
ܗܢܐ ܕܕܪ̈ܡܢܝܢ* ܡ̈ܫܘܬܗ ܡ̈ܢܐ ܚ̈ܝܐ.
ܕܡܠܘܗܝ* ܢܛܠܐ ܚܝܬܐ ܕܡܪܐ ܒܡܠܟܘܬܝܢ ܀
ܗܢܐ ܕܐܡܪ ܡܢ ܗܘ ܟܪܣܗ ܢܗ̈ܪܐ ܡܒ̈ܥܝܢܐ.
ܘܡܫܝܚܝܢ* ܠܗ ܠܡܠܟܘܬܗ ܕܡܪܐ ܘܡܚܝܐ ܟܠܗ ܐܘܡ̈ܬܐ ܀
ܗܢܐ ܕܡܠܐ ܟܪܣܗ ܘ̈ܦܠܣܦܘܬܗ* ܡܢ ܦܠܘܣܘܦܘܬܐ.
ܗܘ ܕܐܬܚܫܒܬ ܡܢ ܦܪܘܫܝܢ ܠܬܪܥܝܬܗ ܀
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܢܘܗܪܐ ܠܥܠܡܐ ܘܫܡܗ ܐܬܬܢܝܚ.
ܘܫܡܗ ܗܘ ܚܝܐ ܗܘܐ ܒܥܠܡܐ ܐ̈ܘܡܢܘܬܗ ܪ̈ܘܚܢܝܐ ܀
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܫܪܝܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ.
ܘܗܘ ܠܟܠܗ ܗܘܐ ܐܦ ܫܒܝܠܗ ܗܘܐ ܒܟܠ ܫ̈ܒܝܠܐ ܀
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܐܝܟ ܡܕܝܢܬܐ ܠܒܝܬ ܕܐܠܗܐ.
ܘܟܠ ܐ̈ܟܠܝܐ ܡ̈ܬܩܢ ܚ̈ܝܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܒܗ ܀
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܒܡܠܬܗ ܢܘܗܪܐ ܕܢܚ ܠܥܡܡܐ*.
ܕܡܢ ܡܠܬܦܠܝܢ ܠܐܬܪ̈ܘܬܐ ܠܥܠܡܗܘܢ ܦܘܪܩܢܐ ܀
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܝܫܘܥ ܕܬܪܝܢ ܒܟܠܗ ܠܥ̈ܡ̈ܡ̄.
ܘܩ̈ܕܡ ܡܠܘܗ ܐܦ ܡܠܟܘܬܗܘܢ ܪ̈ܘܚܢܝܬܐ ܀
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܒܡܠܬܗ ܕܡܠܟ ܢܘܗܪܐ ܠܥܠܡܐ.
ܕܩ̈ܠܐ ܒܪ̈ܝܬܐ ܦܩܕܐ ܠܐܝܠܢ ܕܡܬܦܪܩ ܠܗ ܀
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܐܝܟ ܗܘ ܡܫܠܡܢ ܪܝܫ ܠ̈ܥܠܡܝܢ.

v. 202. Descripsi ܕܕܪ̈ܡܢܝܢ quod amanuensis errore positum arbitror pro voce ܕܪ̈ܡܢܝܢ a ܕܪ̈ܡܢܐ *pharmacum* et particula ܕ composita.

v. 203. ܡܠܘܗܝ in cod. est pro ܡ̈ܠܘܗܝ.

v. 204. ܟܪܣܗ ex spatio et ductibus paucis reposui. — Cfr. Joh. VII, 38.

quam pharmacum *emittit* aquas vivas, quarum potu ecclesia filii *Dei* jugiter reficitur. Ille ex ventre suo profudit rivos abundantes ad refocillandam ecclesiam filii *Dei*, qui pro ea mortuus est. Ille est cujus sinus cujusque fontes replebantur dono a redemptore nostro duodenario numero *apostolorum* concesso.

Ille effectus est templum Spiritui *sancto; is* in eo requievit, et *ipse* in illo *Spiritu* vivebat quoad omnes affectus suos spirituales. Ille doctorem proprium nactus est Spiritum sanctum, qui eum edocuit et erudivit ad omne sapientiæ genus.

Ille similis exstitit paradiso divino Edenis, in quo omnes arbores vitam tribuebant. Ille similis fuit magnifico fluvio Euphrati, qui sese dividens cunctas irrigat regiones. Item Gihon fuit secundus inter populos, bibuntque ex eo et spiritualiter lætificantur. Ille similis fuit Tigridi, flumini parvo, quod aquas suas benedictas accedenti ad ipsum propinat.

Fuit ille veluti Simon discipulorum princeps, quia etiam

v. 205. In ܕܡܚܣܕܝܢ litteræ ܣܕ vix lineamenta servarunt in cod.

v. 206. Verbum ܒܡܟܝܟܘܬܗܘܢ conjeci ex summis lineamentis quæ supererant in cod.

v. 214. Cfr. Genesis II, 10-14.

ܕܐܦ ܡܘܗܒܬܐ ܕܡܟܝܟܘܬܐ* ܐܚܘܝ ܠܗ܆
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܐܝܟ ܡܬܟܢܐ ܗܘ ܒܪ ܪܥܡܐ*.
ܕܠܗܘ ܠܚܣܝܪܘܬܗ ܕܒܪ ܐܠܗܐ ܒܥܠܡܐ ܓܒܪ܆
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܒܡܠܘܬ ܬܘܡܐ ܕܓܫܗ ܠܒܣܪܐ*.
ܘܠܐ ܐܬܟܠܝ ܐܝܟ ܕܐܦ ܬܘܡܐ ܒܡܗܝܡܢܘܬܐ܆
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܐܝܟ ܡܬܟܢܐ ܦܠܠܡܝܢ ܡܢܗ.
ܕܠܟܝ ܠܒܪܐ ܘܡܒܟܠ ܠܐܒܐ ܘܚܕܐ ܠܪܘܚܐ*܆
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܒܡܠܘܬ ܦܘܠܘܣ ܡܟܝܟܐ ܪܒܐ.
ܕܟܠ ܡܕܡ ܗܘܐ ܗܘܐ ܕܟܠ ܢܬܪ ܐܢܫܝܢ ܕܢܚܝܐ*܆
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܢܒܝܐ ܒܪܡܙܐ ܕܚܙܐ ܫܡܝܐ.
ܘܡܠܬܗ ܐܬܚܘܝ ܠܗ ܕܝܢܐ* ܕܡܢ ܫܘܥܝܐ܆
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܦܬܘܪ ܢܘܗܪܐ ܕܟܠ ܡܪܘܬܐ.
ܕܐܡܠܐ ܕܐܦܠܐ ܡܢ ܡܠܐܟܘܗܝ ܠܐ ܡܬܚܘܐ ܦܬܝ*܆
ܗܢܐ ܕܐܚܠܐ ܡܢ ܩܕܡܘܬܗ ܩܕܝܫܘܬܐ.
ܩܕܡ ܪܘܚܐ ܘܐܣܬܪܬܐ ܘܬܠܬܘܬܐ*܆
ܗܢܐ ܕܡܩܒܠ ܠܗ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܗܘ ܕܡܫܡܫܝܢ ܗܘܐ.
ܕܢܚܬ ܠܐܪܥܐ ܘܡܬܚܬܝܬܐ* ܕܐܬܐ ܒܩܠܬܐ܆
ܗܢܐ ܕܡܫܡܫ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܐܦ ܠܟܢܘܫܬܐ.
ܘܡܫܬܡܫܝܢ ܒܗܘܢ ܢܦܫܐ ܕܟܠ ܒܪܢܫܐ܆
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܐܝܟ ܕܡܫܡܫܐ ܡܢܗܘܢ ܒܐܘܪܚܬܐ*.

v. 221. In voce ܕܡܟܝܟܘܬܐ litteræ mediæ in cod. baud comparent.
v. 222. Cfr. Marc. III, 17.
v. 224. Cfr. Joh. XX, 27.
v. 227. Matth. III, 16-17.
v. 229. I Cor. IX, 22.

ipsi donum apostolatus fuit concessum. Fuit sicut Johannes filius tonitru, quippe qui evangelium filii Dei publice prædicaverit. Fuit similis Thomæ qui filium *Dei* attrectavit nec tamen sicut Thomas hæsitavit in fide. Fuit sicut Johannes, domini sui baptista, qui tenuit Filium', audivit Patrem et vidit Spiritum. Fuit similis Paulo apostolo electo, qui cum omnibus fuit *omnia*, ut omnes lucrifaceret, sicut scriptum est.

Fuit fons benedictus, vitam profundens, ex quo bibit omne Syrorum genus. Exstitit ille mensa felix, gaudiis affluens, ex cujus opsoniis si quis manducaverit non esuriet unquam.

Labiis suis sanctis verba spiritualia et cantica jucunda elicuit; dedit ei Spiritus sanctus, qui ipsum elegerat, ut mysteria et abdita scripturarum revelaret. Exposuit autem tam antiquum quam novum *testamentum*, ejusque expositionibus omnium sapientium animæ illustrantur. Fuitque veluti sapiens peritus in scientia qui doctrinam suam exhibuit apto ordine dispositam.

v. 231. Vocem ܠܚܡܐ restitui ex prima et ultima litteris, in cod. remanentibus.

v. 233. Cfr. Joh. VI, 35 coll. IV, 13.

v. 235. ܗܢܝܘܬܐ ex tribus litt. conjeci.

v. 237. Vox ܒܗܢܝܘܬܐ dubiæ lectionis videbatur in cod.

v. 240. ܡܣܝܒܪܬܐ conjiciendo posui, ob v. 380; ductus in hoc loco videbantur ܡ....ܢܐ

ܘܦܬܟܪܘܬܗ ܡܚܦܝܐ ܒܗܝܩܪܐ ܘܒܫܪܝܪܘܬܐ.
ܗܢܐ ܕܐܘܓܣ ܡܐܬܪܐ ܠܡܫܝܚܐ ܥܡ ܠܩܘܝܡܐ.
ܥܠ ܡܛܠܬܗ ܕܒܪ ܐܠܗܐ ܡܢ ܒܝܬ ܐܒܘܗܝ.
ܘܥܠ ܫܘܪܝܗ ܕܥܠܡܐ ܗܘ ܕܚܟܝܡ
ܘܥܠ ܕܐܝܬܘܗܝ ܠܘܬ ܕܒܢܝܐ ܕܡܬܚܠܦܬܗ.
ܘܥܠ ܗܘ ܕܐܝܟܢܐ ܠܘܬ ܕܡܚܝܠܐ ܕܢܦܫܐ ܠܗ.
ܥܠ ܦܘܠܚܢܗ ܗܘ ܐܠܗܐ ܕܡܢ ܩܕܝܡ ܡܢܗܝܪ.
ܘܥܠ ܕܐܦ ܡܫܟܚ ܘܡܫܘܕܥܬܗ ܠܘܬ ܥܡ ܠܡܫܠܡܘ.
ܘܥܠ ܗܘܕܥܗ ܕܥܡ ܠܡܬܚܫܒܘܗܝ ܡܢ ܕܐܬܚܫܒ.
ܐܦ ܫܘܠܡܗ ܕܠܘܬ ܐܒܘܗܝ ܒܫܘܒܚܐ ܪܒܐ.
ܘܥܠ ܡܬܥܒܕܢܘܬܐ ܕܬܠܡܝܕܐ ܕܠܗ ܠܫܪܪܬܐ:
ܕܥܠ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܡܛܠܬܐ ܠܥܠܡܐ ܟܠܗ ܠܐܠܗܐ.
ܥܠ ܡܫܘܬܗ ܕܐܢܘܢ ܐܝܟ ܡܢ ܦܪܘܫܐ:
ܟܕ ܗܘܐ ܡܛܠܬܐ ܗܘ ܡܠܟܘܬܐ ܒܫܠܝܛܘܬܗ.
ܘܒܗ ܡܛܠ ܗܘܐ ܥܠ ܡܫܘܬܗ ܕܗܘ ܫܒܝܪܐ:
ܕܒܥܠܐ ܣܝܒܪܐ ܘܦܬܟܪܐ ܣܓܝܐܐ ܠܟܠ ܦܪܘܫܐ.
ܕܗܘ ܕܐܬܥܒܕ ܡܢ ܠܗܐ ܥܡ ܟܠܗܘܢ:
ܕܢܗܘܐ ܡܬܦܠܚ ܐܝܟ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܒܗ ܦܪܘܫܐ.
ܘܗܐ ܠܥܠܡܐ ܐܬܝܕܥ ܗܘܐ ܗܘ ܒܝܫܘܥ.
ܘܥܠ ܕܥܒܕ ܗܘܐ ܥܠ ܫܘܠܡܐ ܕܐܬܬܚܝܬ ܗܘܐ ܠܗ.
ܘܡܬܚܡܝܢ ܕܒܬܪ ܗܘܐ ܡܛܠܬܗ:
ܕܡܫܬܘܚܠܦ ܫܠܝܚܐ ܘܡܬܠܝܢ ܠܗ ܥܕ ܗܘܐ ܐܝܟ.
ܥܠ ܡܛܠܬܐ ܗܘ ܕܢܦܠ ܡܛܠ ܕܚܝܐ:
ܘܕܒ ܫܘܠܡܐ ܕܚܝܐ ܗܘܐ ܒܗ ܠܗ ܢܛܪܗ.

[Hic admirabiles homilias et expositiones scripsit de adventu filii Dei ex patre et de voluntaria ejusdem pro nobis exinanitione. Item de mysteriis quæ prophetæ de eodem pronuntiarunt, et de agmine apostolorum, qui eum sequuti sunt.

De humana ejus nativitate ex Maria, de mysterio mortis ejus et sepulturæ, et resurrectionis; de conversatione ejusdem cum discipulis suis postquam resurrexit, deque gloriosa ejus ad patrem ascensione et de cunctis hominum gradibus qui in mundum prodierunt, disserens quo quisque opere placuerit Deo.

De Adami e terrestri paradiso ejectione,] *omni* cura sua doctor sermonem composuit et in eo egit de illius præclari *viri* lapsu qui, cum a Deo in gradu angelorum collocatus fuisset ut sicut unus ex iis in paradiso *ipsi* servitutem præstaret, tantopere gemitibus ac doloribus obnoxius sapientibus *apparet.* Ecce vero voluntatis suæ vitio jumento factus est similis, eo quod mandatum sibi impositum transgressus sit, ideoque sic de eo scriptum est : nongentos et triginta annis flevit Adam ob lapsum quo peccando ceciderat; mandatum quippe conculcavit, cujus observatione vitam habuisset, ipsique etiam angeli et spi-

ܘܐܦ ܛ̈ܠܠܐ ܘܠܡܛܪ ܙܘܥܐ ܐܬܟܠܗܘܢ ܗܘܘ.
ܟܠ ܕܢܒܥ ܗܘܐ ܡܢ ܦܘܡܗ ܕܡܠܝܐ ܛ̈ܘܒܐ:
ܗܟܢܐ ܬܘܒ ܗܘ ܦܠܓܢܐ ܠܥܡܐ.
ܗܐ ܥܠ ܗܕܐ ܕܟܢ ܗܘܐ ܪܫܝܐ ܠܡܠܠܘܬܗ.
ܘܐܦ ܣܝܡ ܡܐܡܪ̈ܐ ܕܫܡܥ ܗܘܐ ܟܠ ܡܪܕܘܬܐ.
ܕܝܢܐ ܠܟܢܐ ܠܡܥܒܕܗ ܬ̈ܫܒܚܬܐ ܗܘ ܣܝܡܐ ܠܗ.
ܒܪܡ ܗܟܢܐ ܕܓܐ ܡܠܦܢܐ ܕܢܚܒ ܪܡܐ.
ܠܐܪܡ ܣܝܡܐ ܘܟܬܒܗ ܠܟ̈ܬܒܘܗܝ ܐܣܟܡܐ ܕܘܠܐ*.
ܘܥܡ ܡܬܢܫܐ ܠܟܠ ܡܠܐ ܕܪ̈ܚܡ ܚܐܡܪܐ ܚܐܡܪܐ.
ܘܫܐܠ ܡܐܡܪܐ ܟܠܗ ܠܬ̈ܘܕܝܬܐ ܐܦ ܡܕ̈ܪܫܐ:
ܘܙܪܥ ܡܘܫ̈ܚܬܐ ܕܟܠ ܫܡܥܢܐ ܕܢܟܠܗ ܠܦܪܝܫܘܬܐ.
ܡܢ ܩ̈ܠܝܬܗܘܢ ܠܥ̈ܡܐ ܘܡ̈ܠܘܐ* ܫ̈ܝܢܐ.
ܘܟܠܗܘܢ ܛ̈ܟܣܐ ܘܡܬ̈ܝܕܥܬܐ ܫܒܝ̈ܚܬܐ.
ܡܢ ܩ̈ܫܝܫܬܐ ܕܚܙܝܢ ܠܗ ܡܟܪܝܐ ܠܐܝܠ ܒܪܝܫܐ:
ܘܢܦܫܗ ܡܛܠܗܘܢ ܐܬܬܠܝܬ ܒ̈ܥܡܠܐ ܘܒ̈ܥܡܠܬܐ.
ܕܢܒ ܒܝܬܐ ܗܘܐ ܡܫܡܫ ܒܥܝܬܐ ܘܢܒ ܥܘܟܠܐ.
ܘܚܙܐ ܦܠܚܘܬ ܒܪ̈ܫܐ ܡܫܡܪ̈ܐ ܕܟܠ ܚܕ ܡܛܠܗܘܢ.
ܗܘ ܡܐ ܕܐܬܐ ܐܦ ܙܢܐ ܠܗ ܕܢܬܢܫܪ ܒܗ.
ܒܪܡܫܐ ܕܡܠܟܐ ܠܬܬܫܡܫ ܐܬܝܐ ܗܘܐ ܠܐܠܐ.
ܘܠܡܠܟܘܬܐ ܡܠܟܐ ܕܢܝܚܠ ܡܢ ܒܝܬܐ.
ܘܠܡ̈ܢܬܐ ܘܠܡܬܒܘܪܬܐ ܪ̈ܡܐ ܕܠܡܐ.
ܡܬܚܫܠܐ ܫܘܒܚܐ ܦܪܝܫ ܫܒܝܚ.

vv. 272-275. Hæc magis ad litteram syriacam exacta ita rederem : « hoc enim æquum fuit, sermonesque expositiones et hymnos composuit,

ritus cœlestes attoniti sunt, quod e paradiso felicitatis referto exierit.

[Atque ita divino doctori placuit ab hoc initium doctrinæ suæ ducere; nam licet hymnus ille de curru Ezechielis admirandarum visionum prophetæ reliquis antecessit, maluit tamen doctor, Adamum omnium parentem homiliarum suarum agmen ducere, filiosque patrem sequi. Hoc enim æquum fuit, hymnosque et expositiones composuit, in quibus illustrium virorum imagines expressit, per omnes generationes orationem absque ordinis interruptione deducens.]

Gemmas ergo et pretiosas margarites e thesauro sibi a Domino concesso eduxit benedictus *ille* pater, iisque coronas texuit regibus et dominantibus, utpote qui esset dispensator scientia peritus et intelligentia magnus.

Hinc venerandis singulorum capitibus quod proprio eorum honori congruum esset et decens cœpit ordinare : capiti regis impositum fuit diadema pulcherrimum, principi autem corona ex beryllis contexta; judices autem et duces populi primates, margaritæ pretiosæ plurimum

orationem deducens per omnes successive generationes, atque verbis suis divinis et vivificis imagines depingens illustrium *virorum* quorumcunque mundum ingressi sunt etc.»

v. 276. In voce ܘܡ̈ܗܘܢ duæ litteræ priores discerni haud poterant in cod.

ܘܡܨܒܬܐ ܠܓܘܫܡܗ ܕܢܦܫܗ ܒܫܡܝܐ. ܘܡܫܘܚܐ ܡܫܝܚܐ.
ܕܐܡܪܐ ܕܟܠܐ ܒܗܘܢ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܐܦ ܠܬܪܥܝܬܗܘܢ.
ܒܩܝܡܐ ܕܟܠܐ ܕܡܬܬܠܡܕܘܬܐ ܠܡܪܥܐ ܡܫܬܐ.
ܘܡܬܬܬܒܬܐ* ܡܕܒܪܐ ܘܐܡܪܐ ܘܥܓܠܐ.
ܡܟܠܠܐ ܕܥܡܐ ܡܢ ܟܠ ܕܬܠܝܢ ܩܐܡܝܢ ܙܡܢܐ.
ܗܫܐ ܠܗ ܠܐܝܟ ܡܟܠܠܐ ܒܪܝܫܗ ܕܒܝܫܐ ܒܗ.
ܡܐܢܐ ܘܩܝܢܐ ܘܟܠ ܡܬܕܪܟܝܢ ܡܠܗܝ ܕܒܝܬܐ.
ܗܫܐ ܠܗ ܠܒܢܐ ܗܘ ܕܒܟܬܠܐ ܥܐܕ ܠܒܢܝܗ.
ܕܗܘ ܗܘܐ ܠܟܠܬܐ ܠܐܝܟ ܕܢܦܩ ܟܠ ܗܘܡܢܐ.
ܗܫܐ ܠܗ ܠܥܘܢܐ ܕܢܦܫܐ* ܥܒܕ ܐܦ ܡܢܐܘܡܠܬܗ*
ܒܡܠܘܗܝ ܫܘܘܐ ܟܠ ܕܐܬܒܢܝ ܗܘܐ ܡܢܒܥ ܐܝܟ.
ܗܫܐ ܠܗ ܠܗܘܒܠܐ ܡܟܠܠܐ ܒܪܝܫܗ ܕܡܒܝܠ ܡܢܛܗ.
ܒܗܝ ܕܐܬܬܒܪ* ܗܘܐ ܫܡܝܐ ܘܡܬܒܥܗ ܠܗܘ ܥܡܡܐ.
ܦܪܫ ܗܘܐ ܕܡܢ ܗܘ ܡܟܠܬܐ ܒܡܬܠܬܠܬܗ.
ܠܦܐܡ ܠܒܝܬܐ ܕܟܠ ܕܢܓܠ* ܗܘܐ ܘܡܬܠ ܐܣܘܗܝ.
ܓܒܠ ܡܥܢܐ ܠܐܝܟ ܕܦܢܐ ܒܟܠ ܪ̈ܘܚܗ.
ܕܒܗ ܐܬܓܒܗ ܢܚܐ ܘܐܝܟ ܕܐܬܓܠܝܢ ܗܘܘ:
ܘܐܦ ܟܠ ܗܠܝܢ ܡܐܡܪܐ* ܐܝܬ ܠܗ ܠܐܒܐ ܒܪܝܟܐ.
ܘܟܠ ܠܗܝ ܡܐܢܐ ܘܟܠ ܡܬܒܥܝܢ ܕܡܬܒܠܬܐ:
ܘܟܠ ܐܦܪܝܡ ܐܒܐ ܕܬܚܒܒ ܘܕܡܪܬܐ.

v. 290. ܘܡܬܬܬܒܬܐ lego, quamquam vix ultimæ vocis litteræ comparent.—Tria quæ sequuntur vocabula reddidi *oves et agni*, iisque intelligo Christianos omnes cujuslibet ætatis in hierarchico gradu haud constitutos.
v. 296. ܡܢܐܘܡܠܬܗ scripsi, quamquam litteræ in medio vocis aliam

decent uti gemmæ *decent* Ecclesiæ electæ præsules atque sacerdotes sanctos; ab his enim agni ovium signantur et signaculo muniuntur in aquis mundis baptismatis in veniam peccatorum *collati;* rectoribus demum ovibusque et agnis *convenit* nitida corona omnicolor et odoriferans.

Adami capiti imposuit coronam, doloribus et spinis necnon omnigenis cruciatibus insertam, ob ejus peccatum. Constituit Hevæ ut in doloribus pareret filios suos quippe quæ Adamo trangressionis mandati causa exstitit. Statuit serpenti pulverem ipsi per totam vitam in escam cessurum, quia deceperat Adamum.

Capiti Habelis coronam imposuit sanguine ejus continctam, eo quod dolore percita fuerit invidia quæ et hunc innocentem necavit. Porro doctor doctrina sua detexit ignominiam Caïni maledicti qui fratrem suum insidiose necavit.

De Seth autem clarissimo, Adamo in omnibus lineis similis, per quem in luctu suo Heva et Adam consolationem perceperunt, pariter tractatum habet benedictus pater, uti etiam de justo Noacho et de illustri Melchisedek. Item de Abrahamo populorum et familiarum patre;

conformationem præbere videantur. — In voce ܕܟܦܪܐ littera ܦ ob dilutum atramentum discerni non poterat.

v. 299. ܕܐܬܬܨܪ ܨܘܒ fere evanuit e cod.

v. 301. ܕܢܟܠ proprie : *qui insidiose et fraudulenter egit.* Verbum est dubiæ lectionis in cod.

v. 304. ܡܬܐܡܪܐ admodum obscure comparet in cod.

ܘܟܠ ܐܡܪܘ ܗܘܘ ܕܣܡܝܐ ܐܦܪܘܩ ܥܡ ܣܡܝܐ:
ܘܟܠ ܡܟܝܟܐ ܗܘܘ ܡܬܡܟܟܝܢ ܠܥܢܘܝܐ ܥܡ ܡܬܟܢܫܐ.
ܘܟܠ ܡܫܬܘܐ ܕܡܝܬܐ ܠܡܦܪܘܩ ܠܒܪܢܫܘܬܐ:
ܟܠ ܫܡܥܘ ܗܘܘ ܕܒܡܠܟ ܡܠܟܐ ܘܡܦܩ ܐܬܓܠܝܘܗܝ.
ܠܟܠܗ ܐܦܪܘܩ ܐܡܪ ܕܐܬܦܫܩ ܥܠ ܫܡܗ.
ܘܟܠ ܗܘ ܫܡܥ ܕܡܪܝܡ ܕܡܪܝܐ ܪܒܐ.
ܘܟܠ ܟܠܗ ܕܫܡܥ ܕܡܫܬܘܕܝܢ ܫܡܥܝܢ ܗܘܘ.
ܘܡܫܬܒܚܝܢ ܕܠܐ ܒܐܪܥܗܘܬܐ* ܚܙܘ ܫܡܝܐ.
ܕܒܢܝܢ ܦܠܓ ܢܒܝܐ ܒܪܢܫܐ ܡܦܪܫ ܫܡܝܐ.
ܘܟܠ ܟܠܐ ܡܢ ܥܬܕܐ* ܘܟܠ ܠܟܝܢܐ.
ܫܡܥ ܡܬܡܪܢܐ ܡܘܕܐ ܠܗ ܪܘܚܐ ܠܡܬܦܠܟܠܟܘ.
ܘܟܠ ܐܬܦܩܚ ܗܘܘ ܕܐܬܒܛܠ* ܒܦܬܟܪ ܟܠ ܫܡܝܐ*.
ܘܟܠ ܐܬܦܪܫܘ ܕܒܪܐ ܡܣܟܠܘ ܐܦ ܫܡܝܢܬܐ.
ܘܟܠ ܡܫܬܒܩ ܗܘܘ ܒܢܝܐ ܪܚܝܐ ܐܦ ܩܪܝܒܐ.
ܕܪܐ ܠܪܚܝܬܐ ܕܒܪܗ ܗܘ ܫܦܝܪ* ܥܠ ܒܪܢܫܐ*.
ܘܟܠ ܐܬܦܫ* ܗܘܘ ܗܘ ܦܪܘܩܐ ܕܗܘ ܠܟܝܢܗ ܗܘܐ.
ܠܐܪܟܐ ܕܥܡܪܐ ܒܡܫܟܢܗ ܘܡܪܘܡܐ ܒܟܠ ܕܡܝܢ:
ܘܟܠ ܕܐܬܬܠ* ܕܡܬܝܠ ܘܡܣܟܢ ܘܠܬܘܒܬܗ.
ܒܢܝܐ ܕܪܚܝܬܐ ܐܬܓܠܝܘ ܗܘܐ ܡܢ ܡܬܘܡܐ.

v. 314. ܕܠܐ ܒܐܪܥܗܘܬܐ non tam legi quam potius ex vestigiis conjeci.

v. 316. Cfr. I Petri II, 11, ubi reperitur vox ܥܬܕܐ, quæ in *lexicis* nondum notatur. Derivari eam puto ab ܥܬܐ *advenit*.

v. 318. Significatio quam tribui voci ܐܬܒܛܠ in Castelli *lexico* non reperitur; sed eam admittit Bernsteinius in *lexico chrest. Kirschianæ*.— In voce ܫܡܝܐ littera ܡ dubiæ lectionis erat in cod.

de Jobo qui tantopere cum satana præliatus est. De Moyse vero et de plagis quibus Ægyptum terribiliter percussit composuit doctor sermones decem. *Tractavit* etiam de Josue qui, occisis regibus, borum terram Dei jussu Abrami filiis distribuit. De Jesu, filio Josedek, sacerdote magno.

De filiis Seth qui in principiis suis honesti fuerunt, sed tamen non ad finem usque in virtute perdurarunt, siquidem gigantes cum Caïni filiabus in turpem fornicationem cecidere.

De Elia deinde filio advenorum (*Galaad*) et de Eliseo plurimos ipsi sermones enarrandos tribuit Spiritus. De Isaaco qui in sacrificio suo sese fortiter gladio objecit. De Israële qui scalam vidit in somnio. De Josepho puero formoso et innocente, qui concupiscentiam devicit a qua gigantes omnes rei constituti sunt.

De Enos sapiente, qui docuit terram nomen Domini jugiter invocare. De Daniele qui ob jejunium et orationes suas vir desiderii fuit nuncupatus ab angelo.

v. 321. ܣܢܝܦܝܢ legi dubitando — Pro ܡܠܟܘܬܐ exscripseram ܡܟܘܬܐ

v. 322. Habetur hic in cod. ܐܝܘܒ *Jobus*, sed in margine notatur ܐܢܘܫ *Enos*, quæ procul dubio vera lectio est. Cfr. *Gen.* IV, 26.

v. 324. Vox ܕܢܦܠ pæne evanuit in cod.

ܥܠ ܚܠܠܐ ܘܥܠ ܚܙܘܐ ܘܥܠ ܡܫܡܥܬܐ.
ܦܠܠܘ* ܘܐܡܪ ܕܥܡܐ ܠܡܫܒܘܩ ܚܛܗܝܗܘܢ.
ܕܚܙܐ ܡܬܠܐܟܬܐ ܡܪܝܐ ܡܢܘܚ* ܗܘܐ ܡܫܡܫܢܝܬܐ.
ܘܫܒܩܘ ܡܠܘܗ ܡܢ ܠܐ ܡܫܬܡܥܝܢ ܥܠ ܡܫܝܚܘ.
ܥܠ ܚܣܝܪܘܬܐ ܘܥܠ ܐܪܡܠܐ ܘܥܠ ܝܬܡܐ.
ܒܫܡ ܗܘܐ ܡܬܐܡܪܐ ܘܫܒܩ ܐܠܗ* ܝܬܡܐ ܕܡܫܝܚ*.
ܥܠ ܡܘܬ ܠܘܬ ܗܘ ܚܪ*. . . . .
. . . .
ܥܠ ܦܠ ܠܐܪ̈ܡܠܝܢ ܕܡܩ̈ܒܠܐ ܡܢܘܗ ܠܗ ܪܘܚܐ.
ܕܢܦ̈ܫܬܐ ܗܘܐ ܐܡ̈ܝܢ ܡܢܩܦܝܢ ܡܢܗ ܠܟܠܗ̇.
ܘܥܠ ܦܠ ܡܕܡܥܝܢ ܕܒܢ̈ܬܐ ܘܒ̈ܢܝܐ ܕܒܝܬ ܟܢܫܬܐ.
ܬܠܐ ܘܡܫܒܚܬܐ ܡܛܠ ܘܚܝܐ ܕܡܪܢܗܘܢ.
ܘܠܐ ܐܡܬ ܡܚܝܠ....* ܕܡܢܐ ܕܠܐ ܫܡܥ ܠܗ.
ܘܫܒܩܘ ܐܠܗܐ* ܥܠ ܡܫܝܚܝܢ ܝܬܡܐ ܕܫܡܐ.
ܗܐ ܡܢ* ܗܘܪܐ ܚܪܐ ܠܗ ܐܠܗ ܕܝܬܡܐ ܚܘܒܐ*.
ܘܝܬܡܐ ܫܒܩܘ ܘܐܝܬܡܐ ܚܝܪ ܡܫܝܚܘܬܗ:
ܘܝܬܡܐ ܡܫܒܚ ܘܝܬܡܐ ܠܡܫܝܚ ܘܐܝܬܡܐ ܡܢܝܚ.
ܘܝܬܡܐ ܚܘܣܪܐ ܐܬܐܝܢ ܦܓܥܐ* ܡܠܘܗ ܘܥܠܘܗ.

v. 327. in ܦܠܠܘ pauci ductus videri poterant.

v. 328. De verbo ܡܢܘܚ supererat ܡܢ.

v. 331. Supplevi ܕ in verbo ܕܝܬܡܝ et integram vocem ܐܠܗ.

v. 332. Sequitur in cod. spatium trium linearum penitus abrasum, et porro etiam in sequentibus sex aut septem prima vocabula evanuerunt, ut adeo sensus effici nequeat. Ex quibus tamen tres versus seqq. Assemanus suo tempore describere potuit.

Hananiæ, Azariæ et Misaëlis quam sint elogia admiranda quis dicere valeat; hi *enim* cum flamma prælium confidenter instituerunt, indeque ascenderunt quin ejus ardore læsi fuissent. De Ezechiele autem, Jeremia et Isaia sermonem habuit, in quo eos pro merito laudavit. De Jona autem filio . . . .

. . . .

[Divinoque spiritu efflatus, de cunctis cœlestium ordinibus disseruit, qua scilicet ratione adstent coram Deo; præterea de omnibus piorum impiorumve, qui in mundo exstiterunt, gradibus, sive quum viverent, sive postquam vita defuncti fuerunt, tractavit, eorumque mores gestaque descripsit.]

Neque quidquam erat... absconditum, quod ipse non demonstraverit; atque *hinc* unusquisque cognovit quale esset ejus meritum; nam hinc considerare licet quantum sit præstans, quantum sapiens, et in operibus suis honestus, quam humilis, innocens et sanctus, quantum virtutis electo huic interius exteriusque competeret, quantum etiam angelus ejus cautus fuerit et gloriæ ejus invigilarit, ut ne

v. 337. . ܐܝܟ ܡܕܪܫ ad complendum sensum pro vacuo spatio posui.

v. 338. Vocem ܐܠܗܐ pro spatio penitus abraso scripsi, maxime ob v. seq.

v. 339. Vocem ܡܢ ex sensus exigentia posui; in cod. ductus apparent trium aut quatuor litterarum, quarum certe prior ܡ erat. ܫܡܫܐ autem ob litteras ܫܡ restitui.

v. 342. Voces ܨܘܨܝܐ ܐܟܡܢ ܫܡܘܙܐ incertæ sunt lectionis.

ܘܡܛܠ ܥܒܕܗ ܢܗܝܪܐ* ܘܦܐܝܪ ܟܠ ܠܫܘܒܚܬܗ*
ܕܠܐ ܢܬܡܚܠ* ܡܢ ܚܝܠܐ ܘܡܚܝܠܘܬܗ ܀
ܪܒ ܡܢܐ ܗܘܐ ܕܟܠ ܡܢܗ ܢܐܪܐ ܕܡܪܢ ܡܬܡܠܠ .
ܕܡܪܢ ܡܚܘܒ ܠܗ ܕܢܦܪܘܫ ܗܘ...*
ܩܠܝܐ ܕܪܘܡܐ* ܦܓܠ ܡܡܠܠܘܗܝ ܡܢ ܦܪܘܩܢ .
ܕܗܘܘ ܒܐܬܪ ܘܗܘܘ ܒܢܝܐ ܐܝܟ ܒܚܝܠܗ ܀
ܠܗܘܢ ܦܓܠ ܗܘܐ ܐܦܐ ܒܪܡܫܐ ܡܢ ܠܐܠܗܐ .
ܕܢܦܠܘܫ ܗܘܐ ܠܒܠܗܘܢ ܢܦܫܐ ܒܟܠ ܕܡܠܟܝܢܐ :
ܘܠܗ ܒܡܠܟܝܢܐ ܚܒܝܫ ܘܡܠܒܫ ܐܦܐ* ܒܪܡܫܐ .
ܐܠܐ ܐܬܦܘܫ ܒܟܠ ܡܩܘܡܘܬܐ* ܒܡܢ ܕܒܪܘܪܘܫ ܀
ܘܐܠܘ ܕܪܒܐ ܒܒܕܒܐ ܐܪܕ* ܘܡܒܪ ܠܡܠܐܟܐ*
ܘܡܚܝܠ...* ܡܒܝܬܘܬܗ ܕܡܠܐ ܪܒܐ ܀
ܘܐܬܐ ܗܘܐ ܟܠ ܡܪܘܡܐ ܘܟܠ ܡܬܪܒܝܐ .
ܘܡܚܝܠ ܚܝܠܐ ܘܐܬܦܣܐ ܒܗܘܢ ܡܫܡܫܢܘܬܐ .
ܡܚܝܠ ܡܦܪܘܩܘܗܝ ܕܐܡܠܟ ܕܦܓܠܗ* ܒܟܠ ܠܠܗܐ .

v. 343. Ex ܢܗܝܪܐ, apparebat ܪܐ ...ܢ. — ܠܫܘܒܚܬܗ *gloriæ ejus*, vel forte rectius : *glorioso huic viro;* nam sæpe Syri abstracta nomina pro concretis ita ponunt. Vide ܫܘܒܚܬܐ eodem modo adhibitum supra v. 156.

v. 344. ܢܬܡܚܠ quod solum in ms. apparebat, putavi fuisse ܢܬܡܚܠ a ܡܚܠ.

v. 346. Duo vocabula seqq. discernere nequivi.

v. 347. Descripsi ܕܪܘܡܐ quod ܕܪܘܡܐ procul dubio legendum sit.

v. 351. Vox ܐܦܐ evanida ferme erat in cod.

v. 352. ܡܩܘܡܘܬܐ conjeci ex reliquiis litterarum.

v. 353. ܐܪܕ accepi pro imperativo in specie *katel* a verbo ܪܕܐ. De rariori hac forma videsis apud ill. Beelen, *S. Clementis rom. epistolæ binæ de Virginitate*, p. 155, notam 4 et p. 49 ubi eam explicat per

a satana ejusque virtutibus *a recto tramite* dimoveretur. Dispensator fuit thesauro a domino suo præfectus, cui dominus gubernationem tribuit......

Claves cœlorum a Redemptore nostro Simeon accepit, ut cum eis ligaret et cum eis solveret pro sua voluntate; has etiam accepit benedictus pater a Deo, ut omnes prophetas et apostolos laudaret.

Neque *tamen* inter apostolos reponendus et locandus est benedictus pater, sed ob mores suos *præstantes* in dignitatibus universis. Si ergo libuerit, cum amore prosequere et attente considera, videasque.... quam insignis fuerit ipsius gradus.

Applica ergo mentem tuam ad priores et medios, itemque vide posteriores, atque omnes sapientes observa. Vide eorum præstantiam qui Deum coluerunt, attende quoque et vide eos qui satanæ mancipati fuerunt : quam

verbum *venari*, cui notioni similem plane intellexi in præsenti loco.— ܩܘܡܬܐ in *lexicis* non habetur. Derivatur a rad. ܩܳܡ *stetit*, *constitit*, *firmus stetit* ; ܩܰܝܶܡ *statuit*, *condidit*. Hinc, cum de actu mentis ܩܘܡܬܐ ut in præsenti loco adhibetur, significari putem *firmitatem*, *attentionem*, et porro vertendum : *attente*.

v. 354. Vox una erat in cod. prorsus abrasa.

v. 355. ܘܐܬܐ. In cod. solum apparet ܘܐܬ. Porro speciem *katel* verbi ܐܬܐ nuspiam inveni ea notione *adducendi*, *applicandi*, quam ei hoc loco tribuendam censui. Forsitan erronee scripserit librarius ܘܐܬܐ pro forma *aktel* ܐܝܬܝ.

v. 357. In cod. abrasa est littera ܘ in voce ܘܡܓܣܘ?

ܘܚܙܪ ܗܘܐ ܘܫܡܥ* ܠܐܡܬܝ ܕܢܦܫܗ ܥܠ ܛܘܒܐ.
ܡܢܐ ܡܣܬܒܪܝܢ ܗ̈ܘܝܐ ܕܡܪܗܒܝܢ ܠܥܡܠܐ ܣܓܝܐ.
ܡܢܐ ܕܡܬܬܢܝܐ ܨܘ̈ܡܐ* ܪܒܐ ܠܟܠܗܝܢ ܨܠܘ̈ܬܐ.
ܘܡܢܐ ܫܦܝܪ ܗܘܐ ܩܕܝܫ ܓܘܐ ܘܟܠ ܨܠܘ̈ܬܐ.
ܥܠ ܛܘܒܐ ܕܢܨܘܢ ܐܬܐܘܗܝ ܐܦ ܡܠܟܘܬܗܘܢ.
ܣܘܪ ܟܢܫܐ ܐܦ ܕܩ̈ܠܝܬܐ ܘܡܕ̈ܝܪܐ.
ܘܡ̈ܫܟܢܐ ܕܐܝܟ ܡܕܝܢܬܐ ܘܡ̈ܫܟܢܘܬܐ*.
ܒܝܬ ܐܒ̈ܝܠܐ* ܐܦ ܠܒܝܬ̈ܐ ܘܠܒܝܬܘܬܐ*.
ܘܠܟܠܗ̈ܝܢ ܘܠܡܫܝܚܝܐ ܘܠܝܗܘ̈ܕܝܐ.
ܒܝܬ ܠܡܣ̈ܪܩܐ ܘܠܡܣ̈ܟܢܐ ܘܠܥܢܘ̈ܝܐ
ܒܝܬ ܠܝ̈ܬܡܐ ܘܠܐ̈ܪܡܠܬܐ ܒܝܬ ܠܓ̈ܘܝܪܐ.
ܒܝܬ ܠܡܣ̈ܟܢܐ ܒܝܬ ܠܚܠܫ̈ܐ ܒܝܬ ܠܟܪ̈ܝܗܐ.
ܡܬܢܝܚܢܐ ܒܝܬ ܠܢ̈ܟܪܝܐ ܘܒܝܬ....*
ܒܝܬ ܠܐ̈ܣܝܐ ܘܡܢܐ ܡܣܬܒܪ ܗܠܝܢ* ܕܐܢܫܝܢ.
ܐܦ ܚܙܐ ܗܘܘ ܕܝܢ.... ܕܗܘܘ ܟܢܐ:
ܗܠܝܢ ܡܠܘܗܝ ܕܐܢܫ ܡܘܕܝܢ* ܐܘ̄ ܡܫܬܘܕܐ.
ܕܐܬܬܐ ܠܝ ܡܬܚܫܒܬܗ ܕܝܠܗ ܕܡܢܐ ܪܒܐ:
ܕܫܡ ܚܝ. ܡܢܗܘܢ ܡܠܟܘܬܐ ܚܝܪܐ ܕܢܨܚܘܢܐ.
ܡܣܡܟܐ* ܠܗܘܢ ܘܟܗ ܡܬܒܠܥ ܗܘܐ ܟܠܗ ܦܪܘܩܢ:
ܘܠܐ ܢ̈ܬܠܝܢ ܗܘܐ ܗܘܐ ܡ̈ܠܟܗܘܢ ܐܦ ܕܢ̈ܨܚܐ.

v. 358. Vox ܫܡܥ evanuit.

v. 360. ܨܘ̈ܡܐ = ܨܘܡܨܐ

v. 364. ܡ̈ܫܟܢܘܬܐ exscripseram, quod quid sit ignorans, restitui ܡ̈ܫܟܢܘܬܐ

v. 365. ܐܒ̈ܝܠܐ *lugentes* erant religiosi instituti genus. Cfr. B. O. IV,

pulchri sunt justi qui volabunt ante sponsum, ubi is sese mundo manifestabit cum gloria magna, et vicissim quam odibiles sunt omnes iniquitatem et mala operantes cum satana, magistro eorum et doctore!

Attende prophetas, apostolos et evangelistas, magistros quoque orthodoxos eorumque doctrinas. Considera lugentes, virgines utriusque sexus et ascetas, monachos et cœnobitas. Vide eos qui seipsos spoliaverunt, pauperes ac mendicantes, item persecutioni obnoxios ac neci, lapidatos, humiles, mansuetos, mites, misericordes et sanctos.... Vide pœnitentes, quam præclari *sint* qui pœnitentiam agunt. Pariter considera eos....

Quos omnes memini coram te, o auditor, ut tibi gradum electi nostri tam sublimem manifestarem; eorum namque singulis levis quædam particula doni prophetici concessa fuit, qua de Salvatore nostro loquerentur; neque

p. 857.—Vocem ܘܡ̈ܠܟܘܬܐ in plurali sensu accepi, quamquam signum *ribui* absit in cod.

v. 370. Ultima hujus versus vox evanuit.

v. 371. Vocem ܗܠܡܝܢ adscripsi ob vacuum in cod. spatium.

v. 373. Ex ܘܕܥܠܡܝܢ... feci ܡܘܕܥܠܡܝܢ.

v. 376. Supplevi verbum ܡܣܝܡܐ quod spatio, contextui et metro convenit.

ܐܠܐ ܠܐܬܐ ܕܪܓܐ ܡܪܝܐ ܕܢܣܒܐ ܠܗܘܢ.
ܘܗܠܝܢ ܓܢܒܐ ܢܓܠܒ ܐܢܬܝ ܐܡܪ ܕܒܡܫܡܫܐ.
ܡܫܢܐ ܠܢܘܗܪܗ ܠܟܠܗܝܢ ܒܪܝܬܐ* ܘܡܦܪܢܣ ܠܗܘܢ.
ܦܠܚܐ ܕܐܡܪ ܕܒܪܢܫ* ܗܠܝܢ ܡܢ ܗܘ ܕܗܘܐ
ܕܠܚܒܘܬܐ. ܕܢܣܒܬ* ܙܪ̈ܥܐ ܘܟܠ ܦܐܪܬܐ.
ܕܗܠܝܢ ܡܬܬܠܟܠ ܗܝ ܠܐ ܡܫܡܫ ܡܚܕܐ ܕܐܦܪܘ.
ܘܗܠܝܢ ܐܦ ܘܫܡܫ ܐܢܬܝ ܐܡܪ ܕܐܬܝܗܘܢ:
ܐܦ ܠܐ ܡܚܡܠ ܪܡܝ ܗܘ ܕܗܘܐ ܕܡܠܟܘܬܐ.
ܘܫܡܫ ܫܡܝܐ ܕܪܓܐ ܡܫܡܝܐ ܐܦ ܠܡܫܡܫܐ:
ܕܢܟܠܐ ܙܪ̈ܥܐ ܡܢ ܒܪ ܦܠܚܐ ܕܢܣܒܐ ܠܗ.
ܘܪܟܒܐ ܡܣܒܐ ܠܚܫܝܫܐ ܐܘܪܚܐ ܕܫ̈ܡܝܐ.
ܘܗܘܝܢ ܐܝܟ ܕܪܐ ܗܘܐ ܒܐܘܪܚܐ ܕܟ̈ܘܟܒܐ ܡܠܟܐ.
ܘܠܗ ܠܡܫܪܝܬܐ ܦܬܪܢ ܗܘܐ ܠܗ ܒܡܠܐ ܪܡܐ:
ܘܠܗ ܠܡܫܪܝܬܐ ܒܠܚܘܕ ܐܬܪܢ ܫܡܐ ܢܗܘܐ.
ܐܠܐ ܠܒܠܗ ܢܦܫܐ ܡܠܟ ܗܘ ܡ̈ܠܟܝܐ.
ܘܡܫܪܘܬܐ ܘܡܬܡܫܡܫܢܐ* ܘܡܬ̈ܠܟܠܢܐ.
ܐܬܚܘܝ ܕܪܓܫ ܕܠܗܘܢ ܐܦܪܢ ܠܟܠܬ̈ܠܝܬܐ.
ܘܡܫܬ̈ܠܛܢ ܠܘ̈ܝ ܘܡܫܬܘܕܥܬܐ ܒܬ̈ܠܬ ܡܠܟܐ*.
ܐܦ ܒܫܡܝܐ ܘܐܪ̈ܥܬܐ ܐܦ ܒܪ̈ܘܚܢܘܬܐ*
ܝܕܥܐ ܗܘܐ ܐܝܟ ܒܟܠܗܘܢ ܕܡܠܗ ܡܫܬܡܠܐ.

v. 380: ܒܪܝܬܐ pro vacuo spatio supplevi.

v. 381. ܕܒܪܢܫ ex solis ductibus ܢܫ perfeci, quod sinebant sensus et metrum.

v. 382. In ܕܢܣܒܬ solum apparebant litteræ seqq. ܣܒܬ

v. 393. Scripseram ܘܡܬܡܫܡܫܢܐ. Error manifestus pro ܘܡܬܡܫܡܫܢܐ.

vero *omnibus* aperta erant verba prophetarum, sed iis tantum hominibus quibus ea Dominus manifestare voluit. Hic vero electus ea declaravit veluti in *lumine* solis, lucem suam mundo manifestans eumque exhilarans. Quis dicat hunc fuisse prophetarum cœtui inferiorem qui mysteria vidit et abscondita quæque? ea scilicet enarrarunt ipsi *prophetæ*, quamquam interim ea quæ loquebantur non exponerent; at vero advenit is eaque prout essent exposuit.

Age vero, apostolorum cœtum considera, tam purum et serenum, simplicem ac innocentem, mysteria ediscens a filio *summi* regis cui adhæserat, atque aperte hominibus edocens salutis viam; sed ita quoque pater noster ea via incessit qua regis operarii; ipse enim evangelium præclara voce prædicavit; neque modo evangelium prædicavit senex illustris, sed et universum apostolorum ordinem præconiis celebravit, atque inter prædicatores, evangelistas et doctores, gradus ejus constituendus est, qui cum iis futura prænunciavit.

Pariter inter virginitatis cultores et cultrices, inter perfectos et patres, moribus suis intelligi merebatur pater noster. Etenim, sicut isti, ita ipse domino servivit in

v. 395. Post ܒܢܬ reperitur in cod. lacuna, pro qua vocem ܩܝܡܐ reponere non hæsitavi. Est enim ܒܢ̈ܬ ܩܝܡܐ *filiæ fœderis* usitata apud Syros expressio, qua virgines Deo sacras denotant. Cf. Beelen, *op. cit.* p. 174.

v. 396. Hujus vocis priora elementa hæcce videbantur ܡܕ̈ܪܘ, unde feci ܡܕ̈ܪܫܘܬܗ

ܕܐܒܗܬܗܘܢ ܡܢ ܦܓܫ ܟܠ ܡܢܗ ܒܟܠܐ ܛܒܐ܆
ܕܡܫܬܘܕܥܘܬܐ ܕܗܠܝܢ ܕܡܠܟܗܘܢ ܐܫܬܡܥܗ ܗܘܬ ܡܢ.
ܘܡܠܟܗ ܕܣܥܝܐ ܠܗ ܠܡܫܡܫܘܬܗ ܘܡܫܝܚܐ܆
ܢܗܘܐ ܛܒܐ ܟܒܝܫ ܗܘܐ ܢܚܫܐ ܠܟܠ ܫܪܝܒܘܗܝ.
ܕܒܗ ܐܬܕܡܝܘ* ܐܦ ܩܫܝܫܐ ܕܠܗܠܝܢ* ܫܡܐ܆
ܠܡܫܚܐ ܠܟܗܢܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ. ܘܕܠܚܡܪܘܬܐ.
ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܢܗܘܐ ܦܓܪܐ ܠܦܓܫܐ ܠܗ܆
ܘܪܕܝܦܘܬܐ ܕܡܢ ܝܘܡܐ ܩܠܝܠ ܦܘܫܬܐ.
ܘܡܛܠ ܕܒܫܡܗܘܢ ܡܠܝܐ ܡܢܗ ܐܡܝܢ ܕܒܬܒܥ܆
ܠܗܠܝܢ ܡܠܗܝܢ ܘܕܫܝܚܝܢ ܛܒ ܡܢ ܗܠܝܢ.
ܐܬܬܘܟܠ ܗܘܐ ܘܒܓܢܝܗ ܘܒܓܠܝܗ*܆
ܐܝܟ ܗܘܐ ܠܗ ܬܘܒ ܗܕܐ ܕܡܚܒ ܠܗ ܪܘܚܐ ܕܝܚܝܕܝܘܬܗ.
ܕܠܝܗ ܗܘܐ ܗܘ ܡܠܬ ܩܠܐ ܕܥܠ ܠܡܫܠܡܘܬܐ܆
ܘܒܬܪ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܘܐܬܝܢ ܟܠ ܡܘܪܒܝܗ.
ܫܘܬܦܐ ܕܠܩܘܡܝܢ ܠܢܦܠ ܥܠ ܡܫܠܡܬܐ ܗܝܡܢܘܬܐ*܆
ܘܩܠܐ ܫܟܝܚܐ ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܥܠ ܚܕܘܟܐ*.
ܕܦܗܘܢ ܐܚܪܐ ܥܒܕܐ ܡܚܡܪܬܗ ܕܡܫܝܚܐ܆

. . . .

ܐܚܪܐ ܝܗܒ ܗܢ ܕܩܕܡܐ ܥܡܗ ܡܪܝܠܝܗܘܢ*.
ܒܗܘܢ ܕܡܦܢܝܗ ܕܫܦܐ ܕܦܝܫ ܝܚܝܕܝܗܘܢ܆

v. 402. Verbum ܐܬܕܡܝ, ubi construitur cum ܒ est *imitari quempiam*; et cum seq. ܠ est *similis fieri, assimilari*. Cfr. Ill. Beelen, *Clementis Romani epistolæ binæ de virginitate* ed. 4ᵃ p. 140. — Vocem ܕܠܗܠܝܢ ex meo addidi ad supplendam vocem evanidam.

v. 408. ܘܒܓܢܝܗ ܘܒܓܠܝܗ proprie = *et in abditis suis et in publicis suis*.

corde bono, et virtus qua ii præstabant, etiam ipsi facta est propria, qui sanctus *exstitit* et sibimet et *aliis* multis; fiebat *namque* electus noster omnibus eum contemplantibus exemplar optimum, quem imitati sunt multi ut salutem consequerentur.

In gradu austero voluntariæ exinanitionis, abstinentiæ, mansuetudinis quæ sese percutienti præbet maxillam, persecutionis domesticorum veritatem odientium, ac necis quotidianæ propter Dominum, uti scriptum est, in iis *inquam* omnibus, imo et iis multo majoribus partem ipse habuit, cum affectu interno, tum publicis moribus.

Præterea a Spiritu qui ipsum elegerat id sibi concessum habebat, ut foret cithara omnigena melodia resonans, utque Spiritus sanctus descendens ipsius oblationi obumbraret, et labia ejus emitterent cantica suavia, sonos jucundos, omnigenas psalmodias, quibus ecclesia Unigeniti sponsa gaudio afficeretur . . . .

. . . .

Gaudeat cœtus prophetarum dum eorum lectiones fiunt, in die commemorationis senis qui eorum visiones exposuit.

v. 412 librarii aut alterius glossema inde facile deprehenditur, quod syllabæ plures præter numerum debitum abundent.

v. 413. In cod. exstat ܡܡܣܟܢ

v. 414 sequuntur versus forsitan 6 aut 8, quorum texturam et sensum ex paucis quibusdam vocibus reliquis eruere non potui.

v. 415. Legi ܡܪ̈ܬܠܗܘܢ ex seqq. ductibus ܡܪ̈ܬܝܗܘܢ

ܠܣܒܐ ܓܘܕܐ ܗܘ ܕܫ̈ܠܝܚܐ ܕܒܪ ܪ̈ܥܝܢܗܘܢ*
ܗܘ ܡܬܕܪܫ*.... ܒܗܝܡܢܘܬܐ.
ܠܛܒܐ ܛܘܪܐ* ܕܡܟܪ̈ܙܢܐ ܘܕܡܙ̈ܪܐ.
ܘܕܡ̈ܠܟܐ ܠܩܝܡܝ ܗ̈ܘ* ܒܗܢܐ ܡܘܡܐ.
ܕܒܗ ܡܬܬܪܓܡ ܐܦ ܡܬܬܦܠܣ ܐܝܟ ܒܪܡܚܐ.
ܐܟܡܐ ܕܡܘܫܐ ܡܗܝܡܢܘܬܗ ܘܡܬܬܪܓܡܢܘܬܗ.
ܠܒܢ̈ܝ ܡܘܕܝܢ ܡܫܝ̈ܚܐ ܟܠ ܟ̈ܠܗ.
ܘܬ̈ܠܡܝܕܐ ܠܗܘܢ ܘܡܬܠ̈ܡܕܬܐ ܟܠ ܒܪ̈ܝܬܐ.
ܘܠܐܢܫܐ ܢܟܦܐ ܕܒܬ̈ܘܠܐ ܘܩܕ̈ܝܫܐ ܘܡܬ̈ܥܡܪܢܐ.
ܘܕܝܪ̈ܝܐ ܘܕܡܬܕܒܪ̈ܢܐ ܘܕܡܬ̈ܟܢܫܢܐ:
ܘܕܕ̈ܝܢܐ ܘܕܡ̈ܠܟܐ ܘܕܡ̈ܫܡܫܢܐ.
ܘܐܟܪ̈ܐ ܠܗܘܢ ܐܦ ܕܕ̈ܝܪܐ ܐܦ ܕܕ̈ܒܪܐ.
ܐܦ ܕܡܬ̈ܢܐ. ܐܦ ܕܡܫܪ̈ܝܐ ܕܡܠܟܘܬ ܡܢܝ.
ܕܡܠܟܘܬ ܫܡܝܐ ܕܒܗ ܡܫܝܚܐ* ܫܒܩ ܚ̈ܛܗܐ.
ܒܟܠܗܝܢ ܐܬܪ̈ܘܬܐ ܕܡܫ̈ܝܚܝܐ ܠܒܝܫܝܢ ܡܘܕܝܢ.
ܒܗ̇ܘ ܡܟܠܠܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ ܐܬܝܗܒܬ ܗܘܬ ܠܗ.
ܒܟܠܗܘܢ ܥ̈ܡܡܐ ܕܐܝܬ ܗܘ ܒܥܠܡܐ ܠܒܝܫܝܢ ܡܘܕܝܢ.
ܒܗܘ ܕܐܪܒܥ ܠܗܘܢ ܗܒܐ ܕܚ̈ܝܐ ܘܦܩܕ ܐܠܗܝ.
ܦܬܝܚ ܘܫܠܝܡ ܐܘ̇ ܡܩܒܠܢܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ.*

v. 417. Transscripseram ܕܒܪ ܪ̈ܥܝܢܗܘܢ de hac tamen lectione valde dubitans. Porro edendum censui ut feci, quod sic metro et sensui fieret satis; atque *filium sententiæ apostolorum* intelligo *eorum mente animatum*, *discipulum*.

v. 418. Duæ voces post ܡܬܕܪܫ pæne sunt abrasæ; nonnisi posterioris ductus ultimi ܗܒ adhuc apparebant.

v. 419. Quid per *montem evangelistarum* sibi velit Georgius non

Gaudeat cœtus apostolorum quod eorum socius atque discipulus cum fide celebretur.... Gaudeat mons evangelistarum et prædicatorum, necnon doctorum orthodoxorum in die hac, qua benedictus pater exaltatur celebraturque pro sanctitatis et virtutis suæ merito.

Exultent hodie monachi et ascetæ, utriusque sexus virgines et juvenes, castus justorum chorus, sacerdotum quoque et diaconorum, lectorum et psalmistarum, interpretum et cœnobitarum, mansuetorum et misericordium, flentium pariter et persecutionem patientium, lapidatorum et occisorum, eorum denique qui sese propter dominum nostrum abjectioni voverunt, quique ob spem resurrectionis mortuorum facultates oderunt.

Cuncti cœlitum chori gaudeant hodie de doctore illo orthodoxo. Omnes ecclesiæ ordines gaudeant hodie in eo qui ipsos potus vivifici affluxu refocillavit.

Igitur et nos, auditores fideles, agite, de eo in die festi-

plane intelligo. Forse per *montem* metaphorice notatur *cœtus sublimis*.

v. 420. ܡܫ̄ abbreviatio est pro ܡܫܝܚܐ. Cfr. infra v. 444.

v. 430. ܕܚܝܝ̇ ܡ̈ܝܬܐ proprie = *vitæ mortuorum*. Ast hic notat *resurrectionem* ut 1 Cor. XV, 12, in versione *peshito*.

v. 435. ܡܫ̈ܡܥܢܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ proprie *auditores fidei*, hic *auditores fideles*. Amant Semitæ abstracta nomina substantiva illic ponere, ubi nos adjectiva qualitatis adhibere solemus.

ܠܐ ܢܫܝܐ ܗܘ ܗܢܘܢ ܠܒܪܝܬܗ ܡܢ ܐܦܪܝܡܝܢ :
ܡܪܝܐ ܕܚܣܟ ܠܒܢܝܐ ܡܫܡܥܬܐ ܕܟܠ ܗܘܦܟܬܐ.
ܚܝܐ ܠܟܠܝܬܟ ܘܢܛܪ ܡܠܝܘܬܗ ܡܢ ܢܟܠܐ.
ܡܢ ܠܬܡܪܘܗܝ ܡܠܝܘܬܗ ܕܟܠܬܐ ܕܐܬܝܪܝܢ ܡܢ.
ܘܠܦܛܘܡ ܠܗ ܥܢܢܐ ܕܡܠܟ* ܐܝܟ ܡܒܪܟ.
ܡܢ ܠܬܓܪܝ ܟܠܝܠܐ ܕܫܢܬܐ* ܘܟܠܡܫܬܐܟ.
ܕܡܢ ܢܫܬܐܪܝ ܘܡܫܬܘܕܥܟ ܟܠ ܕܫܠܡܝܢ.
ܡܢ ܡܪܐ ܟܠ ܢܦܠܟ ܥܢܢܐ ܡܟܠܟܠܐ ܒܟܠܗ.
ܘܐܚܝܐ ܠܟܢ ܘܐܬܡܪܘ ܗܢ̈ܘ ܡܟܟܠܝܢ.
ܠܗܘ ܕܡܢܟܗ ܫܒܪܗ ܠܐܪܥܐ ܡܢ ܡܢ̈ܝܢܘܗܝ.
ܕܡܬܒܟܘܢ ܦܐܐ ܙܪ̈ܥܐ ܡܢ ܢ̈ܛܦܐ.
ܘܚܠܝ ܡܢܝ ܡܢܫܫܠܝ ܠܟ ܡܢܟܠܘܬܗ.
ܕܐܡܢ ܝܗܒ ܡܛܠ ܬܡܘܬܐ ܡܢܫܘܒ ܫܢܬܐ.
ܐܓܒܪ ܡܠܝ ܐܪ̈ܥܬܐ ܕܙܪ̈ܥܐ ܘܕܚ̈ܒܬܐ.
ܘܟܠ ܥܒܪܬܐ* ܡܢ ܥܡܗ ܬܪܝܢ ܙܒܢ

. . . .

ܘܐܦܠܐ ܐܠܗܝ ܡܪܥܝܬܢܘܬܐ ܕܪܚܝܡܬܐ ܠܟ.
ܗܘ ܡܪܝܐ ܥܢܢܐ ܘܥܒܪܬܐ* ܡܢ̈ܫܬܐ.
ܘܢܛܪ ܠܒܢ̈ܝܐ ܘܠܡܫ̈ܡܫܢܐ ܕܗܘܝ ܠܟ ܡܪܝܢ.
ܐܦ ܠܡܫ̈ܘܫܐ ܘܡܥܒ̈ܪܢܐ ܘܪ̈ܥܝܐ ܕܒܪܝܬܐ.

v. 440. Ex eo vocabulo quod scripsi ܕܡܠܟ non nisi ..ܠܟ distincte apparebat.

v. 441. ܟܠܝܠܐ ܕܫܢܬܐ *corona anni*. Cfr. ps. 65 v. 11 : ܬܒܪܟ ܟܠܝܠܐ ܕܫܢܬܐ ܒܛܝܒܘܬܟ — Cfr. etiam *anaphora S. Jacobi sarug.* inter *Liturgg.*

vitatis ejus gaudeamus, dicentes: Domine *Deus* qui exhilaras justos omnium benedictionum fluctibus, exhilara ecclesiam tuam et serva filios ejus a nocentibus. In te benedicantur ecclesiæ filii qui in te gloriantur, eisque pax tua donetur juxta promissionem tuam.

In te et per clementiam tuam benedicatur anni circulus, ut per te et per donum tuum protegantur omnes *auxilio* egentes. Per te, omnium Domine! regnet pax in mundo universo, ut grex tuus feliciter vitam degens, ejus gloriam jugiter decantet qui terram in amore suo per sanctos suos visitavit, et propter illos indignationem suam cohibet a peccatoribus.

Nos itaque, Domine noster, per orationes inclyti patris nostri sancti Jacobi, gratiis cumulati, te deprecamur ut transferas a nobis tempora iracundiæ et pressurarum, atque cuncta prospera ex thesauro tuo benigne *concedas* . .

. . . . , ...

et miserationem tibi placentem ipsis suppedita.

Da, Domine, pacem etiam in sanctis cœnobiis, et serva sacerdotes et diaconos qui in hisce commorantur; item præsules, duces et capita ecclesiæ a noxiis et adversis

orientt. tom. II, p. 362: « benedic coronæ anni per gratiam tuam, » quæ verba putem syriace eadem in cod. extare quæ in ps. leguntur.

v. 450. ܚܕܘܬܐ proprie *gaudia;* sed ponitur hic per metonymiam effectus pro causa, nempe *gaudia* pro *felicitate.* — Post hunc versum, quinque lineæ e cod. penitus evanuerunt.

v. 452. Lego ܣܘܥܪܢܘܬܐ ex vestigiis hisce: ܣܘܥ ܪ ܬܐ

ܠܠܗܢ ܡܕܪܫܐ ܡܢ ܠܚܬܢܐ ܘܡܢ ܗܩܘܒܠܐ .
ܘܠܐܝܗܘܕ ܡܠܠܗ ܕܐܡ̈ܡܐ ܕܦܠܚܝܢ ܒܟܠ ܒܝܬܗ .
ܕܟ̈ܝܢܐ ܕܡܢܗ ܡܢ ܐܠܗܐ ܒܝܕܗ ܣܗܕܐ :
ܘܒܗ ܐܒܗ̈ܬܗܘܢ ܐܝܟܢܐ* ܡܘܟܢܗ ܕܠܒܝܬܘܬܗ .
ܐܦ ܠܪܟܒܘܬܗ ܒܡܟܬܒ̈ܢܝܬܐ ܕܟܗܢܐ ܘܡܠ̈ܟܐ ܒܪ̈ܝܫܐ :
ܘܠܐܡܠܟܘܬܗ ܠܟܠܗ̇ ܡܠܟܐ ܒܟܪܣܐ ܘܪܡܐ .
ܕܠܦܫܐ ܡܟܡܘܢ ܡܢ ܦܠܘܪܗ ܕܒܪ ܐܠܗܐ :
ܟܕ ܠܐܬܦܪܫ ܗܘܐ ܐܫܐ ܕܡܢ ܐܬܓܠܝܐ .
ܗܘܐ ܠܟܠܐ ܘܪܡܐ ܡܟܡܪܐ ܡܟܡܘܢ ܣܗܕܐ :
ܡܠܐܐ ܢܗܪܐ ܘܠܘܬܐ ܕܪܘܚܐ ܘܪܟܢܐ ܪܒܐ .
ܘܠܐܡܫܚ ܠܗ ܪܥܘܬܗ ܡܢ ܐܦܪܝܡܝܢ
ܟܕ ܠܟ ܐܡܝܢ ܕܚܘܪ ܡܪܥܝܬܐ* ܕܠܟ ܐܬܝܗܒܬ
ܡܢ ܗܘ̇ ܕܪܚܡ ܠܢܦܫܗ ܣܠܥܡܢܗ* ܟܠܗ ܪܡܫ ܡܫܐ .
ܕܗܐ ܡܩܒܠܐ ܠܟ ܕܠܗܘܢ ܠܗ ܡܠܐ ܒܚܘ̈ܒܬܐ .
ܡܢ ܒܡܬ ܓ̈ܝܪܐ* ܕܚܘܛܐ* ܒܐܬܪܝܗ ܐ̄ܘ ܠܒܫܐ :
ܒܪܘܟ ܢܩ̈ܫܬܐ ܠܐܡܟܝܢ ܕܐܬܐ ܠܟܢܘܫܪܘ .
ܒܡܟܬ̈ܒܬܐ ܕܪܘܚܐ ܕܩܕ̈ܫ* ܠܟܢܘܫ ܣܗܕܐ :
ܘܟܒ ܦܠܠܐ ܠܗܘܢ ܟܠ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܡܫܡܫܬܐ .
ܕܗܢ ܐܝܢ ܕܟܬܒ* ܐܚܘܗܝ ܠܐܡܠܐ ܕܣܠܝܩ :
ܠܐܡܠܐ ܕܡܪܝܡܗ ܗܒ ܡܘܠܟܢܐ ܐܦ ܐܣܬܘܬܐ .

v. 458. Vox ܐܝܟܢܢܗ in cod. adeo detrita erat, ut eam non tam legere quam potius ex sensu conjicere debuerim.

v. 466. ܡܪܥܝܬܐ *grex* hic ponitur, ut sæpe alibi, pro *ecclesia* et quidem pro *christianorum cœtu episcopo commisso*.

v. 467. ܣܠܥܡܗ in cod. pro ܣܠܥܡܢܗ. Nempe punctum diacriticum

Dominus præservet, atque ab ea (*ecclesia*) lupos arceat, qui moliuntur ovium perniciem, quas filius Dei sanguine suo pretioso acquisivit, quasque illorum manibus commendatas dedit ut eas gubernent, pascuis magnificis ac benedictis aquis reficiant, sponsam regis lactando corpore et sanguine. quæ e mensa filii Dei quotidie sumuntur.

Venite, accedamus nunc, fratres mei, ad athletam, senem castum, et caput venerandum, pium Jacobum, vas electum, templum Spiritus sancti et pastorem magnum; ipsumque instanter supplicemur dicentes : veni, pater noster, visita gregem tibi ab eo commissum qui semetipsum pro eo obtulit in vertice ligni; ecce enim te deprecatur ut ipsi cunctas benedictiones impertiaris ex thesauro manibus tuis, inclyte, commisso.

Retribue bona eis qui sanctum tuum corpus psalmodiis Spiritus sancti veneratum venerunt, et redde illis omnes rectas petitiones eorum; sic enim te decet, pater noster, omnibus egentibus tribuere.

Infirmis da valetudinem et sanationem; confractis adhibe

affixi pronominis aut a librario omissum, ut omitti poterat, aut in cod. deletum fuerit.

v. 469. Ex vacno spatio post litt. ܠ conjeci ܠܐܬܪܐ ܕܫܘܒܚܐ

v. 471. ܕܦܘܪ̈ = ܕܦܘܪܥܢܐ

v. 473. ܕܠܠܟ ex vestigiis conjeci.

ܘܠܐܡܬܐ ܕܐܬܡܢܥ ܠܘܬܟܘܢ ܡܛܐ* ܡܢ ܡܘܪܕܝܗ܆
ܠܐܡܬܐ ܕܡܛܠܬܗ ܗܘ ܩܘܡܐ ܐܦ ܠܟܘܟܒܐ..

. . . .

. . . .

ܡܘܬ ܐܘ ܐܦܢ ܡܫܬܪܝܬ ܐܡܪ ܪܒ ܚܝܠܐ
ܡܠܟܐ ܡܘܒܠ ܠܟ ܕܬܪܥܐ ܘܠܡܪܟܒܬܗ ܘܠܫܩܘܠܬܗ܂
ܡܘܬ ܒܐܦܝܗܘܢ ܒܡܠܬܐ ܗܕܪܐ ܘܫܘܪ ܐܠܝ.
ܕܠܐ ܢܬܒܨܪܘܢ ܡܢ ܫܠܝܛܐ ܘܡܫܡܠܝܘܬܗ܂
ܕܐܡܢ ܕܓܕܐ ܕܡܐܟܐ ܠܒܝܬܐ ܕܟܠ ܫܢܝܬܐ.
ܓܕܐ ܦܬܘܪܐ* ܐܦܘܗ ܠܒܝܬܐ ܕܫܢܝܬܐ܆
ܘܐܝܟܐ ܕܡܫܒܚ ܡܠܟܐ ܐܬܪܐ ܨܡܚ ܢܗܡܬܐ*.
ܡܠܟܐ ܬܫܒܘܚܬܐ ܠܟܠ ܥܠܡܐ ܕܢܦܫ ܐܠܝ܂
ܘܐܝܟܐ ܕܚܙܐ ܐܢܫܐ ܦܩܝܕܐ ܐܘ ܬܫܒܝܚܬܐ.
ܙܐܕ* ܦܩܕܗ ܘܫܦܪ ܠܦܩܕܗ ܘܡܫܬܡܥܬܗ܂
ܘܐܝܟܐ ܕܚܙܐ ܦܘܠܚܐ ܘܦܩܕܐ ܟܠ ܡܦܩܕܐ.
ܟܕܐ ܕܚܕܐ ܠܐܡܬܐ ܪܚܡܝ ܘܬܫܡܫܬܗܘܢ܀
ܘܦܠܛ ܢܗܝܪ ܒܫܘܒܚܬܐ ܕܠܗ ܐܠܝ.
ܡܢ ܫܒܝܠܬܗܘܢ ܐܝܟܘ ܕܢܦܩܐ ܕܢܦܩܘܢ ܒܥܠܡܗܘܢ܂

v. 475. ܡܛܐ participium hoc loco *conjunctivi* vim præ se fert; neque ideo, ut a grammaticis nonnullis fieri statuitur, particula ܕ præcedit. Cfr. Uhlemann § 64. 3. A. a.

v. 476. Sequitur spatium septem aut octo linearum, quæ legi non possunt.

v. 482. Forse legendum ܢܗܡܐ *rugiens*, ut II Petri V, 8. Sed si, ut

curam, ut a morbo suo resurgant; tribulatis consolationem et fiduciam tribue. . . . .

. . . .

Surge fortiter, o pater noster, sicuti princeps; Dominus tuus tibi dedit ut oves suas et agnos pasceres. Ante faciem eorum consistas veluti murus, eosque protegas ne a satana et potentiis ejus diripiantur; quia, sicut omnium animantium sanguinem inhiat lupus, ita etiam ille rugiens sitit hominum sanguinem; ubicumque autem vel minimam per *morum* dissolutionem opportunitatem reperit, pugnam adversus debiles excitat ad eos perdendos.

Sic ubi videt homines simplices et innocentes, insidias suas struit, ac laqueos et retia sua abscondite ponit; atque ubi virgines videt, castos et sanctos, indagare nititur quonam cogitationes eorum inclinent, sedetque sedulo observans, ut eas per manifestationes suas ediscat, ut queat eis bellum indicere.

dubitans scripseram, legatur ܡܕܒܪܐ ab ܕܒܪ *direxit, duxit,* tunc significatio proxima *circumeundi* huic voci erit adscribenda.

v. 483. In ܦܫܝܠܐ littera ܦ haud amplius manifesto comparebat. — Porro hæc vox sensu ethico notat *pigritiam, negligentiam, remissionem animi* qualis cernitur in iis qui moribus sunt dissoluti. Cfr. Ill. Beelen, *S. Clementis epistt. binæ de Virg.* p. 203.

v. 486. Ex sola littera ܙ per conjecturam effeci ܙܐܪ

ܗܘܐ ܡܢ ܗܘܢܐ ܚܝܪ ܨܒܝܢܐ ܡܪܢܐ ܠܡܠܟܗܘܢ.
ܕܥܒܕܝ ܡܠܟܐ* ܟܠ ܐܫܬܡܥܝܢ ܒܫܠܡܘܬܗ.
ܘܐܝܟܐ ܕܚܙܐ ܡܗܝܡܢܘܬܐ ܚܒܪ ܬܠܡܝܕܘܬܐ.
ܘܐܝܟܐ ܕܚܙܐ ܬܡܝܡܘܬܐ ܢܓܠܐ ܐܦ ܡܡܟܟ.
ܘܐܝܟܐ ܕܚܙܐ ܡܫܝܢܘܬܐ ܚܒܪ ܫܠܘܬܐ*.
ܘܐܝܟܐ ܕܚܙܐ ܐܝܩܪܘܬܐ ܦܠܚ ܡܠܟܗ.
ܘܐܝܟܐ ܕܚܙܐ ܩܛܠܐ ܘܕܡܐ ܘܠܨܝܪܘܬܐ.
ܥܒܕ ܕܢܬܬܢܝܚ ܥܡ ܡܠܟܘܬܐ ܐܝܟ ܕܒܥܐ.
ܘܐܝܟܐ ܕܚܙܐ ܡܬܢܨܚܢܘܬܐ ܘܬܦܘܬ ܠܟܠ*.
ܦܢܐ ܕܢܕܪܘܫ ܡܫܝܢܘܬܐ ܥܡܗ ܬܪܥܝܬܐ:
ܘܐܝܟܐ ܕܚܙܐ* ܕܬܦܘܬ ܠܟܠ ܘܡܫܝܢܘܬܐ
ܚܙܐ ....ܗ* ܠܟܠ ܕܬܦܘܬܐ ܐܝܟܘ ܡܬܒܥܐ.
ܘܐܝܟܐ ܕܚܙܐ ܡܠܟܐ ܛܒܐ ܕܠܗܘܢ ܥܡܗ ܡܬܗܡܐ.
ܚܙܐ ܕܠܗ ܠܐܝܠܝܢ ܕܦܠܚܘܗ ܐܝܟ ܡܠܟܐ.
ܘܐܝܟܐ ܕܚܙܐ ܐܝܟ ܕܪܥܝܢ ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܡܢܗ.
ܦܠܐ ܠܚܝܠܐ ܕܢܬܠ ܢܦܫܗ ܠܗ ܐܝܟܘ ܕܡܬܒܥܐ.
ܕܥܡ ܗܘܐ ܦܠܚܬܐ ܐܬܐ ܠܟܢܫ ܗܟܢܐ.
ܘܐܬܟܠܝ ܐܠܗ ܡܢ ܦܘܪܥܢܐ ܕܠܐܝܬ ܠܗܘܢ.

v. 492. Ex voce ܡܠܟܐ, si in cod. exstitit, non amplius apparebat nisi dubium ܡ et ܠ cum puncto inferius posito. Ex quo puncto conclusi legendum esse ܡܶܠܟܳܐ *consilium*, non autem ܡܰܠܟܳܐ rex. Cfr. nota p. 44. — Porro ܥܒ̣ܕܰܝ ܡܶܠܟܳܐ sint *servi consilii*, *ii qui consiliis obsequuntur*, *qui consulto agunt*, *prudentes*; cujus tamen significationis proprium exemplum non vidi; conferri potest illud *Marc. XV*, 1 : ܘܡܶܚܕܳܐ ܒܨܰܦܪܳܐ ܥܒܰܕܘ ܡܶܠܟܳܐ *et confestim mane consilium fecerunt.*

Ecce vero jam nequam prælium commisit cum ipsis prudentibus, *adhibendo* omnimodos astutiæ dolos : ubi videt *animi* demissionem, ingerit superbiam; ubi videt innocentiam, nocet quando potest; ubi videt paupertatem, molitur flagitia; ubi videt luctum, ab eo exhorrescit; ubi famem, sitim et abstinentiam deprehendit, tunc cibo et potu allicere solet; ubi videt miserationem et benignitatem, tum menti parsimoniam insinuat; ubi puritatem cordis et sanctitatem observat, injicit.... adversus puritatem quoad potest.

Ubi pacem serenam et immaculatam videt, eum qui vel parumper negligens est perturbare conatur.

Ubi vero deprehendit aliquem propter Dominum vexari, insidiosus quærit unde ipsi quoad fieri potest *vexationem* augeat, quia per hoc homines ad desperationem adducit, eosque mercede ipsis reposita frustratur.

v. 495. ܟܫܘܬܐ in *lexicis* desideratur; reperitur autem hæc vox *opp. S. Ephræmi*, III, 127, a. ܟܫܘܬܐ ܕܠܗܠ ܕܥܟܬ ܗܪܟܐ ܫܓܫܬ ܒܫܠܗܒܝܬܗ « Impudentia et contumacia alibi exstincta, apud nos flammam extulit, » uti libere vertit St. Ev. Assemanus; litteraliter equidem redderem : « perversitas, quæ illic exstincta est, hic flammam suam vehementer exeruit. »

v. 499. ܦܨܝܚܘܬ ܠܒܐ = εὐθυμία.

v. 501. ܕܫܢܐ e cod. prorsus evanuit.

v. 502. Vox una abrasa est in cod.

ܘܐܝܟܢܐ ܕܫܪܪܐ ܐܠܗܐ ܕܡܬܟܫܦܝܢ ܡܛܠ ܡܡܘܬ.
ܠܐ ܡܬܬܘܟܠ ܦܪܨ ܠܫܡܝܢ ܕܡܪܘܗܝ ܣܘܓܐܐ ܠܗ ܀
ܘܐܝܟܢܐ ܕܫܪܪܐ ܠܟܪܣܐ ܕܣܒܬܐ ܕܡܘܬܒܬܐ.
ܐܠܗܘ ܕܡܬܦܫܛ ܒܟܠܗ ܒܗ ܕܢܘܪܐ ܗܘ ܡܪܘܕܐ*.
ܘܐܝܟܢܐ ܕܫܪܪܐ ܣܘܟܐ ܕܟܝܐ ܟܦܢܢܝܬܐ.
ܐܟܐ ܕܢܦܩܬܐ ܣܪܝܩܐ ܘܫܠܝܐ ܘܟܠ ܟܡܝܢܐ:
ܘܐܝܟܢܐ ܕܫܪܪܐ ܐܠܗܐ ܕܟܠܗܘܢ ܠܗ ܢܦܠܐ ܣܓܘܕܘܗܝ*.
ܪܘܡܗ* ܕܫܡܝܐ ܠܐ ܡܕܪܟܝܢ ܕܢܛܠ ܒܗܘܢ ܀
ܘܡܟܐ ܐܢܬ ܒܐܡܪ ܠܟܠܗܘܢ ܕܒܟܠܗܝܢ*.
ܘܠܐ ܐܠܗܐ ܦܐܪ* ܟܠ ܕܢܬܟܘܗ ܘܡܬܝܕܥܬܗ ܀
ܡܛܠ ܒܐܘܣ ܡܢ ܕܢܛܠ ܟܠ ܫܡܝܐ.
ܘܟܘܬ ܐܝܟ ܬܘܒ ܠܬܪܘܨ ܠܬܫܡܫܬܗ ܒܗ ܀
ܘܢܒܥܐ ܡܢܗ ܡܝܬܘܬܐ ܡܢ ܐܦܪܝܡܝܢ.
ܡܫܘܚ ܢܬܚܫܒ ܐܝܟܐ ܒܪܝܫܐ ܗܘ ܕܡܫܬܠܛܐ ܀
ܡܝܬܘܬܐ ܘܡܬܡܨܝܬܐ ܠܘܬ ܟܠܗ.
ܗܢ ܬܫܬܐ ܠܝ ܣܒܠܐ ܘܬܫܒܚܐ ܘܡܘܕܝܢ ܣܓܝܐܐ ܀
ܡܢ ܕܡܢ ܡܬܘܝ ܕܫܡܗ ܢܬܟܠ ܘܢܬܦܠ ܗܘ ܠܟܘ.
ܘܠܐ ܡܕܝܢ ܟܢܐ ܠܟܠ ܡܐܬܝܐ ܡܡܬܝܬܐ ܀
ܡܫܘܚ ܡܬܚܫܒ ܘܡܢܗ ܟܠܐ ܕܐܬܚܟܡܬ ܠܟܘ.
ܘܪܟܝܒܗ ܐܝܟ ܒܡܬܚܫܒܬܐ ܣܘܥܪܢܐ:
ܡܫܘܚ ܡܬܚܫܒ ܘܒܪܝܢ ܐܬܪܝܢ ܘܠܩܘܬܟܘ.
ܘܢܓܒܘܠ ܐܠܗ ܬܒܥܬ ܗܕܪܐ ܕܝܠܝܬܟܘ ܀

v. 512. Clare in cod. supersunt litteræ ܡܪ unde ܡܪܘܕܐ complevi. Hæc vox = *detrectator*, *seditiosus*, διάβολος seu *adversarius*.

Dum videt aliquem propter Jesum tenaciter patientem, numquam accedit ad ipsum omnino, quia is eum contemnit.

Ubi thalamum videt mundum a fornicatione, ibi si potest adulterium admiscet diabolus. Ubi videt amorem in homine purum, supervenit ipse, injiciens cædem, necem et quælibet malefacta. Ubi videt hominem salutis suæ sollicitum mille laqueos coram ipso tendit, ut præcipitetur in eos.

Sed quantum, fratres mei, dicere possimus de inimico nostro, contra cujus astus et insidias nemo stat *securus!* Itaque transeamus ab hoc sermone de satana, et ad patrem nostrum accedentes apud ipsum refugium habeamus; ipsum invocemus, orantes et dicentes: protende, benedicte pater, dexteram tuam hanc quam extendisti in orationibus et supplicationibus ad Deum. Hæc nobis adducat clementiam, miserationem et veniam peccatorum a Domino tuo quem multum dilexisti, qui exaudit te neque potest ullis rectis petitionibus resistere.

Extende dexteram tuam et benedic ovibus tibi commissis, quas tu, pater noster, diligenter et sapienter pavisti. Extende dexteram tuam et benedic ovibus tuis et agnis,

v. 515. Proprie: *cui cura est ut possideat vitam suam.* Vocem ܢܦܫܗ non amplius dilucide comparebat in ms.

v. 516. ܪ̈ܘܫ ex vestigiis ductuum conjeci.

v. 517. ܡܡܠܘܢܝ est in cod. fere abrasum.

v. 518. ܦܐܪܐ edidi, quamquam littera media e charta detrita abierat.

ܫܒܘܚ ܡܫܡܠܝ ܗܘ ܕܐܬܦܫܛܬ ܥܠ ܙ̈ܩܝܦܘܗܝ.
ܕܒ̈ܢܝ ܒܣܪܐ ܘܥܒܕ ܐܢܘܢ ܒ̈ܢܝ* ܡܠܟܘܬܐ܆
ܘܦܢܗ ܠܬܩܘܢܝ ܠܒܪܝܬܐ* ܡܠܟܗ ܟܠܗ ܥܠ ܕܐܬܐ ܒܗ.
ܕܗܘܐ ܦܬܐܐ ܕܢܫܒܘܩ ܠܚ̈ܛܗܝ ܕ̈ܘܝܐ܆
ܫܒܘܚ ܡܫܡܠܝ ܗܘ ܕܥܠ ܡܫܝܚܗ ܕܡܟܝܟܘܬܐ.
ܡܬܦܫܛܐ ܗܘܬ ܘܥܒܕ ܐܢܘܢ ܒ̈ܢܝ ܠܐܠܗܘܬܐ*܆
ܘܦܢܗ ܠܬܩܘܢܝ ܥܠܡܐ ܕܐܒܝܕ* ܗܘܐ* ܕܦܪܘܩܝ.
ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܫܒܝܚܐ ܕܒܪܐ ܘܦܪܘܫܘܬܐ܆
ܫܒܘܚ ܡܫܡܠܝ ܗܘ ܕܥܠ ܥ̈ܘܠܐ ܡܬܦܫܛܐ ܗܘܬ.
ܘܥܠ ܠܚ̈ܛܝܐ ܕ̈ܘܝܐ ܥܒܕܬ ܐܢܘܢ܆
ܘܗܘ ܕܢܦܬܐ ܠܝ ܡܢ ܙ̈ܡܢ ܡܛܠ ܥܠ ܦܘܪܫܬܐ.
ܘܦܫܝ ܢܛܪ ܥܠܝܟ ܡܠܟܐ ܐܦܐ* ܒܪܝܬܐ*܆
ܫܒܘܚ ܡܫܡܠܝ ܗܘ ܕܥܠ ܩܝܣܐ ܡܬܦܫܛܐ ܗܘܬ.
ܘܗܘ ܦܬܚܗ* ܠܣܘܪܩܝ* ܡ̈ܢܝܐ ܠܟܠ ܢܦܫܬܗܘܢ*܆
ܫܒܘܚ ܡܫܡܠܝ ܘܦܪܩ ܐܘܪܚܐ ܟܠܗ ܠܡܠܟܘܬܗ.
ܕܐܬܟܬܒ ܠܬܪܐ ܥܠ ܟ̈ܬܒܬܐ ܘܥܠ ܦܘܪܫܬܐ܆
ܕܟܗ̈ܢܐ ܘܡܫܡ̈ܫܢܐ ܢܫܡܫܘܢ ܡܪܝܐ.
ܡܢ ܡܕܒܚܗ ܩܕܝܫܐ ܩܘܪ̈ܒܢܐ ܩܕ̈ܝܫܬܐ܆
ܫܒܘܚ ܡܫܡܠܝ ܘܗܒ ܠܢ ܡܫܡܫܢܐ ܠܟܢܫܬܐ* ܐܡܝܢ.

v. 532. In ܒ̈ܢܝ littera ܒ evanuit.

v. 533. ܠܬܩܘܢܝ ܠܒܪܝܬܐ posui conjiciendo ad compiendum sensum. Est enim codex hoc loco rasiiis.

v. 536. Scripseram ܠܐܠܗܘܬܐ *divinitatem*, quamquam ex vestiglis etiam ܡܠܟܘܬܐ effici queat.

v. 537. ܕܐܒܝܕ conjeci; ex ܗܘܐ vero evanuit ܗ

eosque congrega sub protectione orationum tuarum. Extende dexteram tuam hanc, quæ super eorum capita extendisti, quos ex hominibus carnalibus effecisti regni *cœlestis* filios *et heredes.*

Ea *dextera tua* benedicatur commoratio ista (*istud monasterium*) cum universis habitatoribus ejus; sic enim decet ut filios tuos spirituales foveas.

Extende dexteram tuam hanc quæ extensa fuit super baptizandos, ut eos Dei filios efficeret. Ea benedicatur cœtus qui diem commemorationis tuæ celebravit cum fide, cum amore puro et sapientia. Extende dexteram tuam hanc quæ extensa super sacerdotes, eos e terrenis effecit spirituales, hæcque nunc nobis a Domino cunctas benedictiones adducat quibus cœtus noster ditetur, benedicte pater!

Extende dexteram tuam hanc, quæ super *Christi* corpus extensa fuit, illudque distribuit omnibus sumentibus in remissionem peccatorum. Extende dexteram tuam et benedic terræ et habitatoribus ejus, ut producat illa fructus uberrimos quorumlibet segetum, utque mendicantes et pauperes Dominus ex dono suo ob sanctas tuas orationes sustentet.

Extende dexteram tuam et pacem tribuas ecclesiæ matri tuæ, in qua inde a pueritia ad senectutem usque conver-

v. 542. Vocis ܐܚܐ nihil superest in cod., et in ܡܙܡܚܐ vestigia vix apparebant. Unde hæc non nisi ad complendum v. adjeci.

v. 544. Initio hujus v. legi adhuc poterat ܘܗܘ ܦܠܚ, post quæ informia vestigia ex diluto atramento sequuntur, atque ex his conjeci ܦܠܚܗ ܠܟܢܘܫܢ. — Tandem vocem ܬܫܡܫܬܗ ex sensu et paucis ductibus admittendam censui.

v. 549. *Ecclesiæ* Sarugensi.

ܕܒܗ ܐܬܪܒܝܬ* ܡܢ ܛܠܝܘܬܟ ܘܒܝܢܩܘܬܟ:
ܫܒܘܩ ܡܟܝܠ ܘܫܠܘܡ ܡܢܝܚܝܢ* ܐ̈ܚܝܢ ܕܠܘܬܟ.
ܘܐܬܥܒܕܢ ܠܗ ܠܡܫܬܪܪܘ ܡܢ ܫܘܬܐܘܬܗܘܢ.
ܫܒܘܩ ܡܟܝܠ ܘܐܬܦܢܐ ܐܦܝ ܠܘܬ ܢܦܫܟ
ܕܠܐ ܬܬܚܪܡ ܡܢ ܫܘܠܛܢܐ ܕܡܠܟܘܬ ܠܥܠܡ.
ܫܒܘܩ ܡܟܝܠ ܘܬܘܕܝܬܐ ܕܟܠܝ ܢܚܘܬ ܘܐܬܚܫܒ ܠܟ.
ܕܗܘܐ ܐܦ ܐܢܬ ܡܫܡܫܢܐ* ܐܝܟ ܕܐܦ ܐܚܝܟ
ܫܒܘܩ ܡܟܝܠ ܡܠܟ* ܠܩܢܘܢܐ ܡܢ ܡܬܚܒܠܘܬܟ.
ܐܝܟ ܕܒ ܒܝܫܬܐ ܡܫܚܬܐ ܘܐܚܪܢ ܕܬܫܝܢܬܐ:
ܫܒܘܩ ܡܟܝܠ ܘܩܢܝ ܠܡܪܐ ܕܡܫܬܪܝܢ.
ܕܒܗ ܗܘ ܫܒܝܚܐ ܡܢܬܐ ܕܒܪܝܢ ܗܘ ܩܪܝܒܐ.
ܫܒܘܩ ܡܟܝܠ ܘܩܢܝ ܡܢ̈ܘܬܗ ܘܡܫ̈ܡܠܝܘܬܗ.
ܠܟܠ ܕܪ̈ܝܫܗ ܐܦ ܡܢ̈ܘܬܗ ܘܡܩܪ̈ܒܢܘܬܗ:
ܠܟܠ ܡܪ̈ܘܫܘܬܗ ܘܡܫ̈ܡܠܝܘܬܗ ܘܡܫ̈ܬܢܝܘܬܗ*.
ܐܦ ....* ܕܐܚܪ̈ܢܐ* ܡܥܒܕܘܬܗ ܠܠܒܝܫܐ ܡܢܗܘܢ.
ܫܒܘܩ ܡܟܝܠ ܘܩܢܝ ܐܠܝܢ ܘܠܟܘܡܪ̈ܝܗܘܢ.
ܕܫܒܝܚ ܩܘܫܝܢ ܘܫܠܡܐ ܠܗܘܢ ܠܟܠ ܠܥܡܪ̈ܘܗܝ.
ܩܪܘܒ ܢܦ̈ܫܬܐ ܠܡܫܪܝܘܬܗܘܢ* ܐܚܐ ܩܪܝܒܐ.
ܘܒܝܬ ܡܬܩܢ ܫܠܘ ܐܠܝܢ ܡܪ̈ܟܒܬܟ.
ܡ̈ܠܐ ܕܐܡܬ ܒܗ ܒܡܫܡܠܝܢ ܐܟܘ ܘܡܢܣܟܝܢ ܒܗ.

v. 550. Proprie : *adolevisti*, *educatus es*.

v. 551. Debet hic ܡܢܝܚܝܢ ut partic. cum notione *conjunctivi* considerari. Cfr. v. 475.

v. 556. in ܡܫܡܫܢ̈ܐ littera ܫ discerni non poterat.

v. 557. ܡܠܟ pæne evanuit.

satus es. Extende dexteram tuam et sustenta, ut erigi possint, eos qui ceciderunt et per relaxationem suam satanæ mancipati existunt. Extende dexteram tuam, et obumbret, pater noster, animabus nostris, ne seducantur a satana qui nobiscum præliatur.

Extende dexteram tuam, et nos inter oves gregis tui collocare digneris, ut et nos, sicut illæ, *tibi* dociles efficiamur. Extende dexteram tuam, pestilentiam a grege tuo arceas sicut potens Moyses et Aaron illustris.

Extende dexteram tuam et benedic habitationi tuæ honorabili in qua reponitur pars sancti tui corporis. Extende dexteram tuam et benedic illius sacerdotibus, diaconis, monachis, præsulibus et ducibus, curatoribus, ministris, æedituis itemque.... quos commendatos voluit *Deus* ministris Domini. Extende dexteram tuam, et benedic eorum cum habitationibus, tum personis, qui magna sollicitudine et cura erga habitores istius *monasterii* aguntur. Bona virtuti eorum retribue, pater benedicte, et per orationes tuas sub alis tuis protege, o pater, sacerdotes regionis tuæ (*tui*

v. 563. ܡܬܒܢܝܢܐ deest in *lexicis*. Forma est a ܒܢܐ *ædificavit* derivanda.

v. 564. Vocem unam legere non potui; — dubito pariter utrum recte sumpserim ܕܐܚܝܟ.

v. 567. Rectius forte pro *virtuti eorum* verteretur : *eorum Celsitudini*, gallice : *à leurs Excellences*. Vide supra vv. 156 et 343.

ܢܦܫܟ ܡܪܝܐ ܡܬܟܫܦܝܢܢ. ܐܝܟ ܡܬܟ̈ܫܦܝܢܢ.
ܕܢܦܫܟ ܐܡܪܐ ܗܘ ܠܡܫܝܚܐ ܘܦܐܪܐ ܟܪܡܐ.
ܕܦܪܩ ܐܡܪܐ ܕܟܝܐ ܫܒ̈ܚܐ ܠܡܪܝܐ ܒܛܘܪܐ:
ܢܦܫܟ ܡܪܝܐ ܡܬܟ̈ܫܦܝܢܢ ܐܝܟ ܡܬܟ̈ܫܦܝܢܢ.
ܕܐܦܪܘܩ ܥܠܡܐ ܐܦ ܡܟܬܒܢܘܬܢ ܘܚܛܗܐ ܕܥ̈ܠܡܐ.
ܫܒܩܐ ܡܢܢ ܟܠ ܕܚ̈ܛܝܢܢ ܘܣܘ̈ܟܠܝܢܢ.
ܘܐܬܢܝܚ ܗܒ ܠܗܘܢ ܡܢ ܡܫܘܚܬܐ ܕܫܝܠܬܐ:
ܦܘܬܚ ܐܠܗܝ ܡܢ ܗܘ ܢܦܠܐ ܕܡܟܘܟܒܬܐ.
ܕܡܪܐ ܡܟܠܡܢܝܢ ܟܠ ܕܫܡܥܐ ܡܟܠ ܩܘ̈ܕܫܐ:
ܦܘܬܚ ܐܠܗܝ ܡܢ ܗܝ ܕܒܝܬܐ ܕܟܠܗ ܠܗ ܝܗܒ.
ܕܠܐ ܢܫܬܠܛܘܢ ܥܠܝܢ ܩܠܐܡܝܪ* ܡܬܛܦܝܫܢܐ*:
ܦܘܬܚ ܐܠܗܝ ܡܢ ܠܡܫܝܚܐ ܕܗܘ ܠܟܠܡܐ.
ܘܟܠ ܠܟܒܪ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܚܕܐ ܐܠܗܝ:
ܘܟܠܟܠܬܐ*. . . . .
. . . .
. . . .

v. 580. ܩܠܐܡܝܪ nescio quid proprie notet. Bar Bahlul apud Castellum sub voce ܩܠܒ legit ܩܠܡܐܪ *satanas, dæmon.* — Porro ܡܬܛܦܝܫܢܐ *malignum* verti; proprie idem notat quod græcum *νοητός* *intelligibilis.*

monasterii) quique in ea ministrant; suscipiat Dominus oblationes eorum, sicut oblationes Habelis, agni innocentis et fructus benedicti, qui in monte agnum in sacrificium perfectum obtulit Domino.

Suscipiat Dominus oblationes eorum sicut oblationes justi Abrahami, Melchisedeki et aliorum justorum.

Perficiat Dominus omnia sacrificia et preces eorum, et *tu*, illis abundanter largiaris de dono divino.

Salva illos ex hoc mari flammæ, quæ perversos et impios æstuat. Salva eos ex fovea horribili ut ne crucientur cum dæmone maligno. Salva eos a cruciatu divitis et cum Lazaro paupere ipsos exhilara. Peregrinos vero (*defunctos*) . .

. . . .

. . . .

v. 583. Vox ista ultima est folii 114; porro folio 115 incipit *carmen ejusdem sancti Jacobi doctoris de sancto Stephano archidiacono et protomartyre.* Cum autem Georgii *panegyricum* ita minime absolutum habeatur, probabile videtur folia, unum aut plura, hic e volumine excidisse.

§ 2. DE AUCTORE HUJUS CARMINIS PANEGYRICI.

Mox quæ in hoc Georgii panegyrico carmine Sarugensis historiæ, aut catholicæ traditioni illustrandæ utilia esse possunt indicabo singulatim; sed præstat antea quædam dixisse de ipsius Georgii ætate et vitæ conditione. Floruit autem sæculo sexto et definitius circa annum 522; nam, ut infra videbimus, hoc ipso anno Jacobus Sarugensis e vita migravit; hujus vero discipulus fuit Georgius ut in ipso *panegyrici* epigrammate testatur amanuensis; neque modo eo sensu quo qui aliquam doctrinam e scriptis hauserit, horum auctoris discipulus quandoque audit, sed strictius et copulatius, quippe qui auribus perceperat magistri sui vivæ vocis oraculum; ipsum enim quædam vitæ S. Jacobi adjuncta didicisse ex relatione magistri liquet ex ejus verbis supra positis : « dicam tibi veraciter sicut audivi ex historia « de ipso (*conscripta aut tradita*) et ab *ipso* doctore : » ubi sane per doctorem κατ᾽ ἐξοχήν nullus nisi Jacobus intelligitur, qui hoc titulo sibi veluti proprio cum passim apud Syros gaudet, tum præcipue ab encomiaste suo decoratur.

Vixit itaque Georgius ea, qua dixi, ætate. Attamen certum historicum de ipso testimonium, quod sciam, non exstitit ullum, et fatetur Jos. Sim. Assemanus (1) sese eruere non valuisse quæ hujus viri conditio et qua fuerit dignitate commendatus. Porro, quod hæc attinet, ipsum non hominem laicum fuisse sed in hierarchico gradu constitutum, imo cujusdam civitatis, nempe Arabum christianorum, episcopum, probabile est ex sequenti Barhebræi testimonio, ita de Jacobo Sarugensi in *chronico* scribentis (2) : « habet etiam

(1) B. O. I, 340.

(2) ܘܐܝܬ ܠܗ ܐܦ ܩܘܡܘܠܐ ܕܡܐܡܪ̈ܐ ܡܫܚܬܐ ܕܐܘܪܓܝܣ ܕܟܬܒ ܐܝܟ ܠܡܟܬܒܢܘܬܗ ܕܡܢܗ ܕܗܘ̈ܝܢ ܕܟܬܒ̈ܬܐ ܕܐܣܛܘܡܘܣ ܗܘܐ ܠܡܟܬܒܢܘܬܗ. Cfr. B. O. II, 322.

expositionem centuriarum sex Evagrii, quam a Mar Georgio gentium *episcopo* suoque discipulo (1) rogatus conscripsit. » Sane vero est simile Georgium panegyrici sermonis auctorem hoc loco designari, quamquam id certum non est; neque enim *episcopus* ille, quisquis fuerit, expresse dicitur a Barhebræo; *episcopum* tamen ob consuetum hujusmodi formulæ sensum non immerito, ut mihi videtur, interpretatur Assemanus.

Ceterum Georgium, si episcopali dignitate fuerit insignitus, non exstitisse Jacobi successorem vel, saltem dum *panegyricum* scriberet, Batnarum antistitem satis constat; Jacobo enim, teste Dionysio Telmaharensi, substitutus fuit Moyses quidam; ad hæc, ita loquitur Georgius ut indicet sese ad Jacobi ecclesiam minime pertinere : distinguendum enim innuit gregem a grege, item ecclesiam et territorium Sarugense cui Jacobus olim præfuerat et ubi corpus ejus asservabatur, ab ea ecclesia cujus ipse membrum fuisse videtur. Quæ si ita secreveris, recte et dilucide omnia procedunt, alias intricate et obscurius connexa; primum enim Deum ipsum invocat, ut per intercessionem S. Jacobi prospera quæque largiatur ecclesiæ universæ prælatis et membris, nulla hic singularis ecclesiæ facta mentione; beatum inde directe compellat et in primis longa oratione deprecatur ut gregis, ipsi dum in terris ageret commissi, agnos et oves benedictionibus cumularet; tandem hinc transiens, ita loquitur ut sese non esse hujus gregis subindicet : « Extende dexteram tuam, ait, et inter oves gregis tui nos admittere digneris (*benedictionem tuarum participatione*), ut etiam nos sicut illi tibi dociles efficiamur etc. »

(1) Georgius iste, Jacobi discipulus, confundi non debet cum alio ejusdem nominis, qui fuit etiam, teste Barhebræo B. O. I, 166, *populorum arabum* ܕܥܡ̈ܡܐ ܛܝܝ̈ܐ episcopus; erat enim is Jacobo Edesseno æqualis, atque in scriptis Dionysii Barsalibæi et Gregorii Barhebræi sæpe laudatur. Huic forte auctori adscribenda sit *epistola*, quam e codice londinensi edidit P. A. de Lagarde, in *analectis syriacis*, pp. 108-134.

Utrum vero Georgius alia scripserit præter istud *panegyricum* ignoratur. Catholicum fuisse certum est; secus namque Jacobum orthodoxum, eo tempore quo controversiæ religiosæ maxime fervebant, tantis laudibus haudquaquam extulisset.

§ 3. GEORGIANÆ PANEGYRIS SUMMA.

Plura autem in eo quod modo exhibuimus documento reperiuntur traditionis catholicæ testimonia. Asseritur *regeneratio per baptismum* (v. 535), *præsentia realis Christi in Eucharistia* (v. 543), *quotidiana apud Syros missæ celebratio* (v. 460 seqq.), *cultus ss. reliquiarum* (v. 470), *intercessio sanctorum* (v. 445 et v. 524 seq.), *resurrectio mortuorum* (v. 430), alia.

Porro, ea quæ Georgius de præceptore suo in *panegyrico* prolixo sermone refert, ad sequentia capita revocari possunt.

1° Jacobus prodigioso modo natus est e parentibus sterilibus, et quidem a patre sacerdote (1); ii autem filium suum piissime educarunt.

2° Is qui jam in utero matris velut alter Jeremias Dominum invocasset, triennio natus a matre in festo Epiphaniæ Domini ad ecclesiam deductus, intra missarum solemnia, subito Spiritus sancti motu excitus, in ipso sanctuario coram episcopo sacrum calicem haustum perrexit; exinde ejus doctrinæ præstantia repetenda est.

(1) Ecclesiæ tam syriacæ quam græcæ disciplina permittitur, ut viri matrimonio juncti ad sacerdotium evehantur. Vide Arcudium, *de presbyterorum græcorum matrimonio*, ad calcem operis : *de concordia ecclesiæ occid. et orient.* Lutet. Paris. 1672, p. 652 seqq. Monent autem Johannes Darensis lib. IV *de sacerd.* cap. 7, et Barhebræus in *nomocanone* « ut diaconus aut presbyter unicam et virginem ante ordinationem duxerit et post ejus mortem alteram non ducat. » B. O. II *Dissertatio de syris monophysitis*, cap. ult.

3° Cum annum ageret vigesimum secundum, fama ejus permoti, conveniunt ipsum episcopi quinque, doctrinæ illius originem et orthodoxiam exploraturi; coram quibus Jacobus carmen de curru Ezechielis recitavit, et interim visione prophetica illustratus, ruinam civitatis Amidæ descripsit, tunc oppido contingentem. Ex eo autem tempore lucubrationes suas scripto mandare incepit.

4° Deinde Georgius magistri sui doctrinam magnifice extollit, compositiones perlustrat celebratque virtutes.

5° Invitat ordines omnes ecclesiæ, cum triumphantis, tum militantis, ut in Jacobi festivitate communi gaudio exultent.

6° Deum ipsum Jacobi intercessione, Jacobum deinde directa oratione precatur, ut fidelibus auxilium et benedictionem impertiantur : ubi perspicue indicat magistrum suum episcopali dignitate fuisse insignitum.

§ 4. AUCTOR ANONYMUS DE JACOBO.

Georgio in multis consonat auctor anonymus (1), qui compendiariam vitæ s. Jacobi descriptionem syriace reliquit; hujus interpretationem latinam, brevitati studentes, tantummodo referimus : « Sanctus mar Jacobus doctor, « Spiritus sancti fistula et fidelis ecclesiæ cynara, patriam « habuit Curtamum pagum ad Euphratem situm, chris- « tianis ac sterilibus parentibus natus, qui eum ex voto « susceperunt. Triennis a matre in quodam ex festis domi- « nicis ad ecclesiam adductus, eo temporis momento, quo « oblatio peragitur, sanctusque Spiritus sacramentis illa-

(1) Vixit hic auctor, Assemano judice, quo tempore Mesopotamia jam fuerat a Mahometanis occupata. Cfr. B. O. I, pp. 286-289. — Exstat quoque *vita Jacobi Sarugensis* in cod. musæi britannici 12. 174 add. mss. fol. 286 seqq. Vide *Catalogi specimen*, quod ex Curetonii manuscripto exhibet Land in *Anecdotis syriacis*, p. 26.

« bitur, e sinu matris prorupit, et frequentem populi tur- « bam scindens, ad mensam vitæ se contulit ac Spiri- « tum sanctum tribus pugillis hausit. Inde ejus eloquentia « atque doctrina initium sumpsere. Postmodum, percrebes- « cente Jacobi fama, episcopi hominem conveniunt, explo- « rant, edicunt ut de curru Ezechielis disserat. Paruit ille, « sic orsus carmen : *Altissime qui cœlestium mentium currui* « *insides.* Tum vero, ut quæ docebat, scripto ecclesiæ tra- « deret, imperarunt. At ille sermones doctasque homilias « cœpit in ecclesia componere, quum annum vigesimum « secundum (1) ageret. Postea quum annos ageret septem « supra sexaginta cum dimidio, urbis Sarug creatus epis- « copus fuit, nimirum anno Græcorum 830, post Christi « adventum 519. Postquam autem ecclesiam doctrina vitæ « illustrasset, et eximias lucubrationes suas atque commen- « taria in orbem universum diffudisset, migravit ad Domi- « num, sepultusque fuit solemni pompa Sarug in urbe sua « anno 833, die 29 Novembris. Vixit annos septuaginta ex « quibus sexaginta et septem cum dimidio exegit ante epis- « copatum, in episcopatu vero annos duos cum dimidio. »

ARTICULUS II.

DISCUTIUNTUR VITÆ S. JACOBI ADJUNCTA PRÆCIPUA.

§ 1. DE EJUS ÆTATE ET PATRIA.

Hæc igitur sunt duo prisca documenta, ex quibus Jacobi nostri vitæ adjuncta et præclara facinora, collatis etiam pro re nata aliorum auctorum testimoniis, præcipue sunt indaganda.

(1) In cod. syrisco XV, unde ista desumpta fuere, scribitur *annus duodecimus*. Pulat Assemanus hunc annum ܝܒ ex incuria librarii pro *vigesimo secundo* ܟܒ obrepsisse.

In primis ejus ætatem diligenter notat Anonymus, juxta quem e vita migravit mense novembris anni Græcorum 833, seu Christi 521 (1), idemque scribit Dionysius Telmaharensis, primus hujus nominis Jacobitarum patriarcha sub finem sæculi octavi (2); cum autem tunc natus esset annos septuaginta, primum hanc lucem aspexisse colligitur anno aeræ christianæ quadringentesimo quinquagesimo secundo.

Porro non alio quam hoc anonymo fonte novimus auctorem nostrum patriam habuisse Curtamum, pagum quoddam ad Euphratem situm et, ut verosimile est, in ipsa ditione episcopatus sarugensis quem postea rexit; ita saltem concludi posse videtur ex iis *panegyrici* verbis, quibus Georgius beatum supplicatur ut ecclesiæ sarugensi ejus matri benedicat, *in qua inde ab infantia sua fuerat educatus* (v. 657).

De Sarugo mentio primum occurrit in *Chronico* Josue Stylitæ ad annum 503, ubi tradit Cavadem Persarum regem, in bello quod Romanis indixerat, Arabes cunctos in Sarugum immisisse, qui excursionem ad Euphratem usque fecerunt (3). — Nomen istud, forte a patriarcha Sarug

(1) ܘܐܬܩܒܪ ܒܐܝܩܪܐ ܒܣܪܘܓ ܡܕܝܢܬܗ ܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܬܠܬ ܒܥܣܪܝܢ ܘܬܫܥܐ ܒܬܫܪܝ ܐܚܪܝ *et honorifice sepultus est in civitate sua Sarug, anno* 833, *die* 29 *mensis Tishri secundi* (*novembris*). Cum autem in æra Seleucidarum annus incipiat cum *Tishri primo* (sive *octobri*), sequitur tres hujus anni menses priores distare ab anno æræ christianæ annis 312, non vero 311 uti obtinet pro reliquis novem; quo sensu intelligas notam meam pag. 10. — Cfr. Ideler, *Handbuch der Chronologie*, I, 451.

(2) Vocat hunc Dionysius Barsalibæus, sæculi XIII scriptor monophysita, a patrio loco ܬܠܡܚܪܝܐ *telmahroio*. Scripsit autem Telmaharensis *annales ab orbe condito ad suam usque ætatem*, nimirum ad annum Græcorum 1086, seu Christi 775. Exstat hoc Dionysii *Chronicon*, initio et fine mutilum, in cod. palimpsesto ab Assemano in bibliothecam vaticanam ex scetensi Syrorum monasterio inlato. *Libri primi textum e cod. ms. transscripsit notisque illustravit* Otto Frid. Tullberg, Upsaliæ 1850.

(3) ܛܝܝܐ ܕܝܢ ܕܦܪ̈ܣܝܐ ܗܘܘ ܕܐܫܬܕܪܘ ܠܣܪܘܓ : ܐܪܕܝܘ ܓܝܣܐ ܥܕܡܐ ܠܦܪܬ ܢܗܪܐ B. O. I, 285.

repetendum (*Gen. XI*, 20), territorio primitus tribuebatur, civitatis vero minime proprium erat; postea vero usus paulatim invaluit, ut regionis vocabulum oppido ejus primario *Batnis* afficeretur; imo post occupatam a Sarracenis Mesopotamiam, rejecto Batnæ nomine, urbs illa arabice سروج *Sarug* appellari cœpit, uti liquet ex Anonymo, quem ea tempestate vixisse ex hoc ipso concludit Assemanus.

In indice geographico civitatum episcopalium Jacobitarum, *dissertationi de Syris monophysitis* inserto, sequentia leguntur (1): « *Sarug* ܣܪܘܓ olim *Batnan*, Stephano *Batnæ*, « Procopio (2) *Batne*, Mesopotamiæ oppidum ab Edessa « millia passuum X distans, juxta itinerarium Antonini, « totidemque ab Haran et a Birta, teste Abulpheda (in *tab.* « *geogr.* n. 232), qui illud sua ætate dirutum affirmat. » « Batnæ, ait Zosimus (3), municipium erat Osdroënæ (4). » Ceterum, urbecula ista non erat sæculo quarto omnino ignobilis, cum ibi ad nundinas annuas magnus fieret Indorum Serumque concursus (5); tempore vero Anastasii imperatoris ab incursione Persarum magna damna accepit,

(1) B. O. II *Dissert. de syris monoph.* cap. 9.

(2) Cfr. Procopius cæsareensis *de bello persico*, lib. 2, cap. 12, ubi sic legitur: πόλισμα βραχὺ καὶ λόγου οὐδενὸς ἄξιον, ἡμέρας δὲ ὁδοῦ Ἐδέσσης δίεχον i. e. *urbecula nullius nominis, unius diei itinere ab Edessa distans.*

(3) *Hist.* lib. III, cap. 12.

(4) Osdroëna sive Osrboëna Mesopotamiæ pars erat Edessæ circum vicina, ab imperatoribus Trajano, Severo et Caracalla Romanorum imperio subjecta. Cfr. Dio Cassius XL, 19; LXXV, 1; LXXVII, 12.

(5) Scitur id ex Ammiano Marcellino, lib XIV, III, 3: « BATNE municipium in Anthemusia conditum Macedonum manu priscorum, ab « Euphrate flumine brevi spatio disparatur; refertum mercatoribus opu- « lentis: ubi annua solemnitate, prope Septembris initium mensis, ad « nundinas magna promiscuæ fortunæ convenit multitudo, ad commer- « canda quæ Indi mittunt et Seres, aliaque plurima vehi terra marique « consueta. » — Hoc oppidulum pariter meminit ac fuse describit Julianus, in *epist.* 27, *ad Libanium.* — Cfr. etiam Ritter, *Erdkunde*, X, 1132, 1140; XI, 280, 282, 284, 289.

ejusque mœnia collapsa instaurata fuere anno 505, quod Josue in *Chronico* suo testatur.

Errant profecto Renaudotius (1) et Masius noster (2), ubi *Sarugum* et *Batnas* duas urbes fuisse opinantur; nam in codicibus manuscriptis sæpe quidem sermo est de *Batna Sarugi*, ut v. g. in inscriptione *panegyrici*, vel de *Batna in Sarugo*, ut adjecto regionis nomine urbs cæteroquin obscura magis innotescat; nusquam tamen ita conjunguntur ista nomina ut iis duo oppida significentur.

Porro in concilio antiocheno, in causa Ibæ celebrato, legitur subscriptio Dadæ episcopi *Batenorum;* synodo autem generali quinto subscripsit Julianus *Batnon.*

His de Jacobi ætate ac patria notatis, singula ejus vitæ capita lustrabimur, quoad ejus fieri poterit, brevissime.

§ 2. DE FACINORE INSOLITO QUOD JACOBO INFANTI LEGITUR ATTRIBUTUM.

Auctorum quos supra protulimus uterque factum mirabile, divinum futuræ sapientiæ augurium, de puero trienni expresse memorant. Is enim, juxta Anonymum, prosiliens e matris sinu a qua fuerat in ecclesiam adductus, sese oblationis tempore ad altare contulit *ac Spiritum sanctum tribus pugillis hausit;* quod nec clarius nec definitius exprimitur a Georgio, ubi dicit puerum, *in festo Epiphaniæ Domini* id egisse *ex gratia divina*, ut *coram episcopo in ipsum sanctuarium* irrumpens, *tribus pugillis per tres vices biberit.* Adjungit hic « cœpisse *exinde* Spiritum sanctum arcana omnia in divinis scripturis contenta eidem revelare, » ille autem asserit « Jacobum ex tunc producere cœpisse sermones et doctrinæ documenta. »

(1) *Liturgg. orientt.* tom. 2, p. 367.

(2) In *præfat.* ad librum Moysis Barcephæ, cui titulus *de Paradiso*, p. 10. Antverpiæ ex officina Christoph. Plantini, 1569.

Quod hanc narrationem attinet, Jos. Sim. Assemanus (1) ea sese expedit dicendo « hoc ad adultam Jacobi ætatem esse « referendum; » quo quidem explicandi modo difficultas nullo negotio seponitur, sed non æque horum scriptorum interpretationi fit satis. Præterea doctissimus auctor *aquam benedictam* a Jacobo haustam fuisse immerito æstimat, imo ipsius textus syriaci versioni vocem *aquam* perperam interserit, antecedenti comparatione forsan deceptus; hinc etiam in subjecta nota difficultati, qua contra Georgii et Anonymi auctoritatem objiciatur aquæ benedictionem, in festo Epiphaniæ faciendam, seriori tantum ætate fuisse institutam, fusius occurrit; sed hoc inutili plane labore, siquidem de aqua nulla fit mentio. Contra narrationis contextus omnino suadet sermonem esse de *ipso Christi Domini sanguine* in calice contento : describitur scilicet tota sacræ liturgiæ actio, maxime autem invocatio Spiritus sancti, quam apud Syros, uti in reliquis orientalium ecclesiis, fieri consuevisse notissimum est (2). Præterea, traditur infans divino instinctu adorationem exhibuisse, quæ utique aquæ benedictæ haudquaquam tribuitur.

Sane res ipsa quæ narratur, si intimius inspiciatur, nihil absurdi continere videtur; non est ergo cur errorem aut fallaciam suspicemur, neque potuisset quidem Georgius, cum ea primum ederet brevi post Jacobi mortem, hujusmodi figmento auditoribus illudere vel lectoribus, quibus celeberrimi doctoris vitam apprime cognitam fuisse merito conjicitur. Ceterum non pauca passim leguntur in vitis sanctorum parum dissimilia futuræ sapientiæ aut specialis vocationis prodigiosa indicia, quæ ab omnibus, qui negandi prurigine non laborant, vera habentur et authentica.

(1) B. O. I, 286.

(2) Cff. Renaudot, *litturgg. orientt.* tom. II, p. 605, et Th. Lamy, *de Syrorum fide etc.*, p. 11.

Tandem nihil obstat quominus in præsenti casu plane naturaliter Jacobi factum explicemus, quod talis est indolis, ut omnino potuerit a trium annorum puerulo præstari (1); quod autem illud Spiritus sancti instinctui tribuant auctores nostri et habeant miraculi instar, id ex mira eloquentiæ et sanctitatis præstigia, qua tantopere deinceps Jacobus inter populares suos inclaruit, oriri natum erat, maxime apud homines qui sunt, ut Syri, in res mirabiles valde proclives.

Sive vero miraculum admittamus, sive illud inficiemur, stat utriusque scriptoris, Georgii et Anonymi, veracitas; neque ex eorum narratione sequitur, quod fidem omnem superaret, Jacobum a triennio tractatus aut sermones composuisse. Dicitur quidem eum *ex hoc tempore, exinde* doctrinæ suæ præstitisse documenta; sed hoc ita commode resolvitur, ut e Spiritus sancti inspiratione, veluti ex fonte, eam intelligatur hausisse sapientiam, quæ deinceps in ejus lucubrationibus maxime splendescere visa est (2): non secus ac vir quidam sanctus inde a baptismatis fonte vitam innocentissimam duxisse tunc merito dicitur, si gratiam in baptismate susceptam, a quo tempore virtutis et meriti proprii capax exstitit, nunquam prætermiserit excolere et enutrire.

§ 3. DE INSTITUTIONE S. JACOBI SARUGENSIS.

Porro de Jacobi juventute parum vel nihil in promptu habetur. Eum a teneris unguibus vestigiis ingressum suorum genitorum virtutibus præstantissimis floruisse conficimus ex Georgii encomio; sed neque is, neque Anonymus referunt quo præceptore usus eruditionem sibi

(1) Atque id eo minus admirationem movebit, si ad usum ss. Eucharistiam pueris ministrandi animum advertamus. Cf. Denzinger, *Ritus Orientalium*, I, p. 39-40, 66. Wirceburgi, 1863.

(2) Hinc mihi videntur particulæ ܡܢ ܗܪܟܐ *exinde* et ܡܢ ܗܝܕܝܢ *ex tunc*, *causaliter* potius quam *temporaliter* accipiendæ.

comparaverit; verum, etiamsi dicitur (v. 130 seq.) « non ex sæculari sapientia verba fecisse, sed ex afflatu Spiritus sancti, » ideo minime excluditur industria humana, quæ in ipso insitam sapientiam promoverit, cœlesti auxilio accedens. Quare probabile judico quod refert Mares Salomonis filius, sæculi XII scriptor nestorianus (1), nimirum, Jacobum una cum Barsauma nestorianæ sectæ coryphæo, litteras didicisse in schola edessena; quas autem ibi falsas admiscet criminationes, capite sequenti plenius redarguam, ubi vindicabitur Jacobi nostri catholica fides. Interim ex Simeone Beth-Arsamensi (2) constat Edessæ tum temporis non unam, quod injuria Mares supponit, sed duplicem exstitisse scholam, quarum altera Persarum erat et Assyriorum persicæ ditioni subjectorum, Mesopotamenorum altera. Fieri itaque potuit Jacobum una cum Barsauma in edessena civitate, Syrorum Athenis, eruditionis causa versatum fuisse, dum persicam hic, aliam ille scholam adibat; atque, ut ita statuamus inducimur ejusdem Simeonis scriptoris coævi testimonio, quippe qui undecim scholæ persicæ celebriores discipulos recensens, Jacobi nullam mentionem exhibet; hujus profecto auctoritas assertioni hominis, in Catholicos et Jacobitas ple-

(1) In libro quem مجدل *turris* inscripsit. Assemanus B. O. III, 384 seqq. hunc librum tribuit scriptori, duobus seculis posteriori, nempe Amri Matthæi filio, qui etiam opus exaravit eodem titulo insignitum. Sed hunc errorem, ex Abulbarcati auctoritate et quorumdam manuscriptorum mendosa inscriptione acceptum, corrigit ibid. p. 580. Porro hæc sunt Maris verba : « Jacobus Sarugensis olim quidem orthodoxus « (nestorianus) fuerat, et in schola Edessena una cum Barsauma eruditus; « ac postea imperatorem Severo favere intelligens, ejus errorem am- « plexus est, scriptisque sermonibus unam Christo inesse substantiam « et divinitatem passam fuisse affirmavit. »

(2) Cfr. B. O. I. p. 203 seq. — De celeberrimis scholis Edessæ olim vigentibus, vide ibid. in *Prologo*, pag. IV, et p. 270; item tom. II, p. 402 ; tom. III, pp.63, 226, 376.

rumque iniqui, in scribendo parum diligentis, et ætate multum posterioris, apud æquos rerum æstimatores magnopere prævalebit. Ceterum quæ de hac Jacobi eruditionis origine diximus, intra conjecturæ limites consistere debent, neque enim, tacentibus veteribus, certum quidquam statui potest.

§ 4. DE EXAMINE QUO SARUGENSIS SCIENTIAM AC FIDEM EXPLORARUNT EPISCOPI QUINQUE, DEQUE ILLIUS SCRIPTORUM ORIGINE.

Major est graviorque testium copia, qua certiores efficimur Sarugensem, cum annum ageret vigesimum secundum, suæ doctrinæ coram quinque episcopis fecisse periculum. Contigit istud examen anno Christi 474; factum, præter duos auctores supra citatos, etiam Gregorius Barhebræus qui floruit sæculo XIII, refert his *Chronici* sui verbis : « alii narrant ejus doctrinam, cum adhuc juvenis « esset, a quinque episcopis exploratam fuisse, qui una « considentes in ecclesia, postularunt ut de curru Eze- « chielis, quem in tabula expressum ante oculos habebant, « diceret; Jacobum vero extemporaneo carmine sermonem « illis verbis inchoasse : *altissime qui sedes super currum etc.* « et ad ruinam Amidæ mox digressum fuisse; episcopos « vero ea digressione perturbatos, et Jacobum memoriæ « vitio aberrasse suspicatos, superveniente de clade « Amidensi nuncio, intellexisse a Spiritu sancto infusam « juveni scientiam, ac proinde illum rogasse, ne ab in- « cœpto desisteret (1). »

Quod autem hic et in Georgii *panegyrico* de Amidæ expugnatione narratur nullo modo cum historicis documentis componi posse videtur; nam hujus civitatis exci-

(1) B. O. II, p. 321. Scribit ibidem Barhebræus doctrinam Jacobi fuisse etiam a Severo, patriarcha antiocheno monophysita, examini subjectam et laudatam; sed hoc, quod nullo alio teste comprobatur, dixerit studio conciliandi propriæ suæ sectæ hujus doctoris auctoritatem. Cfr. cap. seq.

dium, a Persis illatum, demum contigit anno 503, ut docet nos Josue stylita, auctor coævus; atqui memorata Jacobi doctrinæ exploratio facta fuit anno ætatis suæ vigesimo secundo, qui quidem convenit cum anno 474, nequaquam, ut illud obiter notem, cum anno 472, quem Assemanus inadvertenter posuit (1); porro hujus sequentem conjecturam probandam putaverim : « prædictionem illam de « Amidæ expugnatione, quam Georgius actis Jacobi in- « serit, crediderim ex falsa relatione vulgi haustam, aut « fortasse a sciolo quopiam panegyri Georgianæ inter- « textam fuisse (2). » Re enim vera, nulli alii interpretationi locus est; neque dici potest civitatem Amidæ ea tempestate, quæ a Georgio indicatur, forsitan cladem aliquam a Persis fuisse perpessam; nemo enim illorum, qui istorum temporum historiam reliquit, vel ullum verbum dixit de dissidiis aut bellis, quæ tunc inter imperatores et Persarum reges viguissent (3). Accedit et illud, nempe in codicibus manu scriptis, ubi reperitur carmen *de curru Ezechielis*, nullibi planctum adjungi *de excidio Amidæ.*

Pergit Georgius, docens Jacobum, ante quam Dominus ad ipsum episcopos misisset, nihil adhuc scripto mandasse ob summam animi sui demissionem, deinde vero illorum mandato moram gerentem lucubrationes suas vulgare cœpisse (4).

(1) B. O. I. 289.

(2) Ibid.

(3) Historiam hujus civitatis, quæ hodie vocatur *Diarbekr* breviter delineatam videsis in opere : *Expédition scientifique en Mésopotamie, exécutée par ordre du gouvernement*, *de* 1851 *à* 1854, publiée par Jules Oppert. Paris, imprimerie impériale, 1863. Cfr. Ritter, *Erdkunde*, IX, 714, 964; XI, 21 seqq.

(4) Non video quo jure Assemanus (B. O. I, 289, in nota) Georgium ex hac parte lapsum esse contenderit, et ad id conficiendum Josue stylitam adduxerit, inutili labore. Quamvis enim erraverit Georgius admiscendo narrationem *de Amida* sermoni quem Jacobus coram epis-

§ 5. DE CONDITIONE VITÆ S. JACOBI, ANTE EJUS EPISCOPATUM.

Ignoratur utrum Sarugensis jam tunc in aliquo ecclesiasticæ hierarchiæ gradu constitutus, et quo ætatis suæ anno sacerdotio fuerit initiatus. Quo circa id solummodo ex Josue constat : ipsum ante annum 503, ætatis suæ quinquagesimum primum, *periodeutam* egisse sive regionis Batnensis *visitatorem*, quæ est episcopatum inter et presbyteratum media dignitas (1). Juvat autem integrum Josue

copis habuit, et ita tempora confuderit, dicendo tamen magistrum suum tum primum scripta sua exarare cœpisse, minime contradicit Stylitæ, qui Jacobum jam plura scripsisse ubi contigit Amidæ excidium affirmat. Prior enim loquitur de anno 474, posterior vero de anno 503. Fallitur itaque ipse Assemanus, dum asserit « falsum esse Jacobum anno ætatis vigesimo « secundo, quo ab episcopis de ejus doctrina periculum factum fuit, « nihil adhuc scriptis mandasse. »

(1) Munus periodeutarum in ecclesia syriaca etiamnum vigere, liquet ex hujus gentis *pontificali*. Apud Maronitas catholicos, post synodum Libanensem, celebratam anno 1736, præside Josepho Simonio Assemano ablegato apostolico, ordinationes sequentes frequentantur : 1° cantoris seu psaltis; 2° lectoris; 3° subdiaconi; 4° diaconi; 5° archidiaconi; 6° presbyteri; 7° periodeutæ seu visitatoris; 8° archipresbyteri; 9° chorepiscopi; 10° episcopi et metropolitani; 11° patriarchæ; harum autem rituum exhibuit Josephus Aloysius Assemanus, Simonii ex patre nepos, tom. IX *Codicis liturgici*, in præfat. pp. LXXVII-LXXXIX. Ex quibus patet apud ipsos diversam esse chorepiscopi et periodeutæ ordinationem; non ita tamen res se habet apud omnes orientales; nam Jacobitis una eademque est periodeutarum cum chorepiscopis ordinatio (B. O. II, *Dissert. de Syris monophys.*, X); pariter « in jure recentiori tum græcorum Melchita-« rum, quam Nestorianorum, pro uno eodemque sumuntur *chorepis-« copus* et *periodeutes*, etsi in antiquis conciliis diversæ res fuerint, et « inter officiales ecclesiæ Constantinopolitanæ *periodeutæ* ab exarchis, « qui in locum chorepiscoporum successere, distinguuntur. » Cfr. B. O. IV, p. 830, ubi additur periodeutarum officium fuisse, ut defectu episcopi, quem in villis et agris præfici non decet, ipsi loca illa circumobirent et cunctos ad rectæ vitæ sanæque doctrinæ normam efformarent. Porro veteres chorepiscopi propriam sedem habebant in pagis et villis, periodeutæ nullibi, sed huc illuc per totam episcopi diœcesem, per pagos scilicet et villas, excurrebant. — De chorepiscopis, archipresbyteris et perio-

locum in medium proferre, quia insignem continet Jacobi laudem a catholico scriptore prolatam, et existimationis, qua apud gentiles suos pollebat, testimonium non mediocre: « Cavades (Persarum rex) urbe (Amida) potitus, relicto « trium millium peditum præsidio, ad Sigar montem pro« ficiscitur, et Rufinum (Anastasii imperatoris legatum, « quem in custodiam tradiderat) tunc demum dimittit, « ut calamitates Amidenorum Anastasio renunciet. Ea res « supra quam dici potest terruit Syros quotquot ad orien« tales Euphratis partes habitabant, ut in occidentem « omnes migrare pararent. At venerabilis Jacobus perio« deutes, qui plurimas de variis scripturarum sectionibus « homilias, cantica etiam hymnosque de illa locustarum « tempestate conscripsit, haud segniter se gessit in ea « calamitate; sed prout ipsum decebat, epistolam paræ« neticam ad omnes civitates dedit, confidere unumquem-

deutis docte disputavit Joh. Morinus; in eo tamen erravit quod vocem ܦܪܝܘܕܘܛܐ vel ܦܪܝܕܘܛܐ a ܦܪܝܐ *vigilans* voluerit derivari; non est enim nisi ipsum græcum vocabulum περιοδευτής, quod syriace proprio nomine ܣܥܘܪܐ *visitator* dicitur. — « Περιοδευταί, inquit Suicerus, vocantur « *curatores animarum*. Omnium infimi, villarum episcopi, χωρεπίσκοποι « dicebantur. Nam et hi episcopalem consecrationem habebant, sed « minores tantum ordines consecrabant, hypodiaconos nimirum, lec« tores et exorcistas, ut diserte docet canon X antiochenus. Unde et « postea ne vilesceret in his nomen episcopi, placuit appellari eos pro « chorepiscopis περιοδευτάς id est *curatores*..... Non enim, ut multi « arbitrantur, περιοδευταί illi, qui pro chorepiscopis dicti sunt et in « eorum nomen locumque successerunt, ita vocabantur quod *circitores* « essent. In uno quippe loco manebant ἐπισκοποῦντες id est *curantes* « ut urbium episcopi..... Hinc sanxit can. 57. synodi laodicenæ ὅτι οὐ « δεῖ ἐν ταῖς κώμαις καὶ ἐν ταῖς χώραις καθίστασθαι ἐπισκόπους, « ἀλλὰ περιοδευτάς. » Hæc Sniceri opinio, ut liquet, non plane Assemani sententiæ congruit. Ceterum implicata est hæc quæstio de chorepiscoporum et periodeutarum origine, officio et distinctione; hic autem, pro scopo nostro et argumenti necessitate, pauca quæ produximus sufficere arbitramur.

« que jubens in salutare Dei, admonensque eos, ne fugam « minime necessariam arriperent (1). » Tametsi Jacobus hic non expresse *sarugensis* appelletur, procul dubio ipse ille significatur aperte, quandoquidem ejus scripta ab aliis laudata indicantur nominatim; præterea diserte testatur Barhebræus Jacobum sarugensem *periodeutæ* officio ea tempestate defunctum fuisse (2).

§ 6. DE JACOBI MUNERE EPISCOPALI, OBITU ET SANCTITATE.

Demum, cum annos natus esset supra sexaginta septem, virtutibus illustris et doctissimis scriptis ubique gentium nobilissimus, episcopus Batnarum constituitur, eamque ecclesiam, teste Georgio, sanctissime et sedulo rexit. Diem vero clausit supremum, die 29 novembris anni 522, postquam vixisset annos septuaginta, in episcopatu autem duos cum dimidio. Sepultusque fuit honorifica pompa in civitate ejus episcopali, ubi ipsius reliquiæ mox fidelium veneratione, memoria instituta festivitate coli cœperunt. Hæc itaque de Jacobi historia dicta sunto.

Ea vero fuit ipsius sanctitatis apud Syros opinio, ut eum

(1) Syriace hæc partim leguntur B. O. I, p. 21 : ܩܥܐ ܗܘܐ ܒܐܓܪ̈ܬܐ
ܐܝܬܘܗܝ ܡܪܬܝܢܘܬܐ ܕܡܠܝܢ̈ܘܬܐ ܗܘܐ ܘܐܬܝܢܐ ܠܡܕܝܢ̈ܬܐ ܠܡܥܪܩܘܬܐ.
ܡܢܗܪܐ ܕܒܗ ܢܚܦܘܟ ܦܘܪܩܢܐ ܗܘ ܕܡܫܝܚܐ ܫܝܢܝܐ ܡܒܣܡܝܢ ܠܗ
ܟܠ ܦܠܓܐ ܕܒܗܘܢ ܘܡܬܩܪܒܢܘܬܐ ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ ܚܫܒ ܠܗ ܟܠ ܐܝܟܢܐ ܗܘ
ܕܡܫܝܐ: ܠܐ ܐܚܝܕ ܐܠܐ ܒܪܟܬܐ ܗܘ ܩܥܐ ܐܢܫܐ ܕܦܘܪܫܐ ܗܘܐ ܠܗ:
ܐܠܐ ܕܠܡܐ ܐܚܪܢܐ ܕܡܬܒܥܢܘܬܐ ܠܟܠܗܘܢ ܡܕܝܢ̈ܬܐ ܡܢ ܡܛܠ ܕܠܗܘܢ
ܟܠ ܦܘܪܩܢܐ ܕܠܗܐ ܡܫܬܟܚܝܢ ܠܗܘܢ ܕܠܐ ܢܥܪܩܘܢ.

(2) B. O. II. 322 : « (sub Severo) claruit etiam doctor celeberrimus, mar « Jacobus, qui Batnis Sarugi episcopus præfuit..... Erat autem perio- « deutes seu visitator Hauræ in Sarug. » ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܕܝܢ ܦܪܝܘܕܘܛܐ ܕܚܘܪܐ ܕܒܣܪܘܓ

tam orthodoxi quam hæretici veluti sanctum venerentur. Maronitæ quidem ejus memoriam agunt die 5 aprilis; Jacobitæ vero die 29 octobris, 29 junii et 29 julii. Sed et in divinis officiis et in sacra liturgia quotidie apud utrosque laudatur, una cum S. Ephræmo; at in *martyrologio* ecclesiæ romanæ nulla ejus mentio occurrit.

Hæc dum prælo subjacebant, nuntium accepi jucundissimum, nimirum S. Jacobum Sarugensem, quem Bollandiani antiqui penitus ignorasse videntur, tandem locum suum in *Actis Sanctorum*, habiturum, *tomo XII Octobris*, brevi in lucem prodituro; commentarium de eo complectentur paginæ 824 et seqq., quas mecum, jam ante totius voluminis complementum, humanissime communicavit earum auctor doctissimus, R. P. H. Matagne, S. J., qui, quod de bollandiano monere fere supervacaneum est, sermone perspicuo, critica diligenti et eruditione accurata, istud argumentum tractavit. Observare proinde me juvat, cum iis quæ cl. vir juxta documenta quæ præ manibus potuit habere, statuit de Jacobo, ea fere consentire quæ ex fontibus disserui. Ita, verbi gratia, facinus Jacobi triennis (supra, *pag.* 93, *seq.*) etiam ipse, contra Assemanum, *de vino consecrato* a puero hausto interpretatur. Alia, capite sequente, ubi opportuuum visum fuerit, enotabo. Hic solummodo, quia ad antegressa referuntur, duo addenda esse video.

Primum est, Georgium, *panegyrici* auctorem, a doctissimo bollandiano haberi Jacobo Edesseno æqualem ejusque forsan discipulum; hunc ego supra, *pp.* 86-88, ipsius Sarugensis discipulum et ab altero juniore quodam Georgio, pariter Arabum episcopo, distinguendum asserui. Fateor sane quæstionem esse impeditam et, attenta præsenti documentorum penuria, ægre solvendam; cui forsitan nonnihil lucis ab eo affundi posset, qui *vitam Jacobi Edesseni*, *vitæ Jacobi Sarugensis* conjunctam, qualis exstat in codice musæi britannici 12. 174 *add. mss.*, præsto haberet (vide notam ad *p.* 89). Interim argumenta et conjecturæ, quibus Georgium duobus ferme sæculis Sarugensi posteriorem fuisse efficeretur, ea non sunt, meo quidem judicio, quæ dilucidum et certum Gregorii Barhebræi testimonium, amanuensis contestationem verosimiliter ex codice antiquiori desumptam, atque, quantum sapio, probabilem ipsius Georgii confessionem certo convellere queant.

Alterum, quod adjungere volebam, ad cultum spectat quem

sanctus Jacobus in ecclesia obtinuit; quæ quæstio, ad *Actorum* scriptores proprie spectans, a Rev. P. Matagne dilucide æque et docte disputata est verbis, quæ hic eo magis integre recitare placet, quod ad ea confirmanda inserviant, quæ mox ipsi, ubi de Jacobi orthodoxia sermo erit, sumus dicturi. « A Maronitis hodie ad diem « 5 aprilis, a Jacobitis, qui immerito orthodoxum doctorem sibi « vindicant, diebus 29 junii, 29 julii et 29 octobris colitur. Armeni « vero ad diem 25 septembris sanctum episcopum Sarugensem re- « colunt, ut videre est apud Assemanium et Aucherium. Satius « utique fuisset Maronitas catholicos sequi, quam Jacobitas « heterodoxos; sed, ut notum est, in nostro opero historiam sanc- « torum narrare primum intendimus et, quamvis ut plurimum « orthodoxorum et præcipue Romani Martyrologii ordinem sequa- « mur, commentariorum tamen seriem historiæ utilitati inserviro « jubemus, et omnem libenter captamus occasionem, ut defectus « operis aliquando resarciantur. Demum notandum est in kalen- « darii Romæ anno 1624 editi latina translatione, quam Romæ « accepit Papebrochius, s. Jacobum non nominari ad 5 aprilis, « quod quidem primum valde mirabar, at brevi intellexi, post- « quam manibus versavi Faustini Naironi Maronitæ *Euopliam* « *fidei*. Hinc enim vidi anno 1624 ipsis Maronitis non plane per- « spectam fuisse *Jacobi* Sarugensis historiam, quum in ejus ætate « definienda, et laudandis operibus, non satis distinguat quæ ad « Jacobum Edessenum et ad Sarugensem pertinent, vir doctus qui « anno 1694 Romæ suum opus edidit. In kalendario anni 1624, lau- « datur ad diem 27 januarii cum Ephræmo Jacobus Edessenus, « quod omnino congruit iis, quæ ex Maronitarum kalendario « affert Naironus. At puto ex ignorantia Edessenum illic nomina- « tum fuisse, et pro Edesseno Sarugensem reponi oportere. Re- « centiores ergo institutionis esset festum diei 5 aprilis, et post « Naironi admissum tempora. »

CAPUT ALTERUM.

DE SCRIPTIS ET DOCTRINA S. JACOBI SARUGENSIS.

Jacobus tanta floruit apud Syros doctrinæ et eloquentiæ fama, ut « fistula Spiritus sancti et fidelis Ecclesiæ cythara (1), » item « veritatis doctor et columna spiritualis (2) » nuncupari meruerit. Reliquit autem pene innumera ingenii sui monumenta, ut testes locupletissimi indicant. Si vero Gregorio Barhebræo fides est, ubi eum claris scriptoribus qui Severi tempore enituerunt accenset, « habuit amanuenses septuaginta describendis ejus sermonibus occupatos, quos septingentos sexaginta recensent, « præter expositiones, epistolas, hymnos et cantica (3). » Quibus verbis cum ligatæ, tum metro solutæ compositiones summatim complectuntur. Porro sola metrica, eaque non omnia, sed quæ de viris illustribus veteris fœderis, de angelis et de mysteriis filii Dei concinnavit, indicantur in

(1) Ab Anonymo supra, p. 89, et a Georgio, p. 67.

(2) A Georgio pp. 27 et 29.

(3) B. O. II, p. 322 : ܘܗܘܘ ܠܗ ܟܬܒܘ ܫܒܥܝܢ ܣܦܪܐ ܕܟܬܒܝܢ ܡܐܡܪܘܗܝ ܕܐܡܪܝܢ ܕܗܘܝܢ ܫܒܥܡܐܐ ܘܫܬܝܢ. ܣܛܪ ܡܢ ܦܘܫܩܐ ܘܐܓܪܬܐ ܘܡܕܪܫܐ ܘܣܘܓܝܬܐ.

panegyrici parte quæ legitur capite superiore, neque alia memorare videtur auctor anonymus supra recitatus : « reperimus, inquit, totam ejus doctrinam prophetas quinquaginta mole æquare ; homilias (*carmina*) autem ejus septingentas esse et tres supra sexaginta, quarum prima est quam de curru scripsit, postrema vero de Maria et Golgotha, quam imperfectam reliquit (1). »

ARTICULUS I.

JACOBI SCRIPTORUM RECENSIO, FORMA ET STYLUS.

§ 1.

Multæ forsitan ex sancti Jacobi scriptis irreparabili jactura perierunt; cetera adhuc fere omnes hinc inde in bibliothecarum pluteis reconduntur, editorem expectantes. Nonnulla reperiuntur Florentiæ, ut constat ex *catalogo bibliothecæ mediceæ laurentianæ palatinæ*, quem edidit Stephanus Evodius Assemanus (2), alia Londini (3), alia Parisiis

(1) ܐܫܟܚܢ ܕܗܘܬ ܟܠܗ ܡܠܦܢܘܬܗ ܫܩܝܠܐ ܠܢܒܝܐ ܕܚܡܫܝܢ. ܡܐܡܪ̈ܘܗܝ ܕܝܢ ܫܒܥܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܬܠܬܐ. ܡܐܡܪܐ ܩܕܡܝܐ ܕܥܒܕ ܗܘ ܕܥܠ ܡܪܟܒܬܐ. ܘܐܚܪܝܐ ܗܘ ܕܠܐ ܫܠܡܗ ܕܥܠ ܡܪܝܡ ܘܓܓܘܠܬܐ. Cfr. B. O. I, 299, ubi ܡܐܡܪ̈ܐ vertitur per *homilias*. Quamvis sane vox syriaca *homilias* significare valeat, rectius tamen eam reddi putem per *carmina*, ubicumque de *sermonibus metricis* adbibetur.

(2) Ea autem sunt : *hymni viginti de ss. martyribus* (*p.* 74 *catalogi*); *homilia metrica de Constantino et de synodo patrum tercentum decem et octo* (*pp.* 85 et 86); *epistola de Trinitate et Incarnatione* (*p.* 123); demum *homiliæ quatuor metricæ*, in arabicum sermonem conversæ (*p.* 127).

(3) Londini inveniuntur ista in *Museo britannico*, et pertinent partim quidem ad *codices Richianos*, partim vero ad *additional manuscripts*, quorum, quantum equidem novi, nondum prodiit catalogus. Porro in *catalogo*, quem anno 1838 ediderunt Rosen et Forshall, censentur bæc Jacobi Sarugensis monumenta : 1° *liturgia*, syriace, *cod.* 7180 *Rich.*, fol. 69. b. 2° *sermo metricus de Antichristo*, syriace, 7190 *Rich.*, fol. 244. b.;

aut alibi. Quum vero ea omnia ipse inspicere non potuerim, completum horum catalogum texere non vacat, sed eam solummodo enumerationem, quam exhibet Jos. Sim. Assemanus in *Bibliotheca orientali*, operum S. Jacobi quæ in *vaticanis codicibus* exstant, hic reponendam esse putavi; initia tamen et excerpta ibi frequenter obvia, ne lectorem fastidio gravarem inutili, prorsus omisi. Carmina autem nunc recensenda numerantur 231, seu tertia circiter pars eorum quæ Jacobus composuisse traditur; istorum autem duo non amplius syriace, sed tantum arabice conversa in Vaticano supersunt, ut suo loco indicabitur (1).

1 *Carmen de curru quem vidit Ezechiel propheta.* Cod. 117, fol. 1; arabice, cod. IX, fol. 1.
2 *De consecratione ecclesiæ.* Cod. 117, fol. 9, et cod. 118, fol. 1 cum hoc titulo : *de scrutatione, et de consecratione ecclesiæ.*
3 *De encæniis ecclesiæ.* Cod. 117, fol. 11.
4 *De illapsu Altissimi super montem Sinaï, et de mysterio ecclesiæ.* Cod. 117, fol. 14.
5 *De Domino nostro et Jacob, de ecclesia et Rachel; deque Lia et synagoga.* Cod. 117, fol. 17.
6 *De Thamar et ecclesiæ symbolo.* Cod. 117, fol. 19, et cod. nitriensi XIV, fol. 28.
7 *De visione Jacob in Bethel, quæ est ecclesiæ symbolum.* Cod. 117, fol. 21.

3° *sermo metricus de resurrectione*, syriace, 7190 *Rich.* f. 251; 4° *sermo metricus de crucifixione Christi*, syriace, 7190 *Rich.*, fol. 255. b.; 5° *sermo de oratione dominica*, arabice, 7206 *Rich.*, f. 51; 6° *sermo de iis qui pauperes sunt spiritu*, arabice, 7206 *Rich.*, f. 52; 7° *sermo de pœnitentia, de jejunio et de eleemosyna*, arabice. 7190 *Rich.*, fol. 45. — Præterea alia plura adhuc Londini latere non dubito, aliqua autem adesse in *cod.* 12,162 *add. mss.*, item in 12,165 et 12,166, novi ex Land, *Anecdota syriaca*, p. 15; denique ex *cod. add.* 14,590 et 17,158 edita quædam fuere in opere : *ancient syriac documents*, London, 1864; ex cujus operis pag. 193 constat alia contineri in *cod. add.* 14,624.

(1) Codices, arabicis numeris notati, juxta hodiernam notationem bibliothecæ Vaticanæ indicantur; qui autem romanis notis, ita ex *Biblioth. orient.* proferuntur, quia nunc *catalogum* assemanianum præ manibus non habens, hujus numerum correspondentem inquirere non potui.

8 *De annunciatione Zachariæ*. Cod. 117, fol. 25, et cod. 118, fol. 5.
9 *De annunciatione Deiparæ*. Cod. 117, fol. 31.
10 *De profectione Mariæ ad Elisabeth*. Cod. 117, fol. 32.
11 *De nativitate Domini* sermo primus. Cod. 117, fol. 36; cod. 118, fol. 6; cod. nitr. XIII, f. 44. Citatur etiam in cod. arabico XXIII, qui *fides Patrum* inscribitur.
12 *De nativitate Domini* sermo secundus. Cod. 117, fol. 43; cod. 118, fol. 19; cod. nitriensi XIII, fol. 125.
13 *De nativitate Domini* sermo tertius. Cod. 117, fol. 45, et cod. 118, fol. 15.
14 *De nativitate Domini, et de stella quæ Magis apparuit, deque infantium cæde*. Cod. 117, fol. 47; cod. 118, fol. 40 et 52; cod. nitr. XIII, fol. 173.
15 *In illud Isaïæ prophetæ : et vocabitur nomen ejus Emmanuel*. Cod. 117, fol. 54; cod. 118, fol. 22; cod. 251, fol. 48.
16 *In illud Isaïæ : et vocabitur nomen ejus admiratio*. Cod. 117, fol. 55; cod. 251, fol. 50.
17 *De Balaam et Balac*. Cod. 117, fol. 57, et cod. 114, fol. 50.
18 *In illud : venite faciamus hominem ad imaginem et similitudinem nostram; et de nativitate Christi*. Cod. 117, fol. 59, et cod. arabico IX, fol. 39.
19 *Quare Dominus triginta annos in mundo egit, ante quam miracula edere inciperet*. Cod. 117, fol. 62, et cod. 251, fol. 15.
20 *De inscrutabili Christi dispensatione*. Cod. 118, fol. 24.
21 *De sancta Virgine Dei genitrice Maria*. Cod. 117, fol. 64, et cod. 118, fol. 26. — Sermo is infra prodibit.
22 *De sancta Virgine Deipara alter sermo, congruitque adversus divinorum mysteriorum scrutatores*. Cod. 116, fol. 67, et cod. arabico vaticano LV, fol. 46.
23 *De sancta Dei genitrice semperque virgine Maria, et adversus eos qui blasphemant et dicunt eam post partum nequaquam virginem permansisse*. Cod. 118, fol. 31. — Prodibit ad calcem.
24 *De s. Stephano archidiacono et protomartyre*. Cod. 117, fol. 115; cod. 118, fol. 57, et cod. nitr. XIII, fol. 40.
25 *De infantium cæde*. Cod. 117, fol. 74.
26 *De Moyse propheta et de infantium cæde*. Cod. 117, fol. 76.
27 *De Constantino fideli imperatore, deque synodo nicæna*. Cod. 117, fol. 80.
28 *De Christi Domini baptismo*. Cod. 117, fol. 83; cod. 118, fol. 56.
29 *De baptismo*. Cod. 118, fol. 61.
30 *De legis, Joannis et Christi baptismo*. Cod. 117, fol. 86; cod. 251, fol. 13.
31 *De torrente quem vidit Ezechiel propheta*. Cod. 117, fol. 88; cod. 251, fol. 55; cod. nitr. XIV, fol. 3.

32 *De desponsatione Rebeccæ, deque mysteriis et symbolis quæ in ea continentur.* Cod. 117, fol. 90; cod. nitr. XIII, fol. 22.
33 *De Samaritana.* Cod. 117, fol. 93; cod. nitr. XIV, fol. 1.
34 *De decollatione s. Joannis baptistæ.* Cod. 117, fol. 104; cod. 118, fol. 69.
35 *De laudibus s. Joannis baptistæ.* Cod. 117, fol. 107; cod. 118, fol. 65.
36 *De Jona propheta, qui in urbe Ninive prophetavit.* Cod. 117, fol. 117.
37 *De præsentatione Domini in templo et de Simeone sene.* Cod. 117, fol. 140; cod. 118, fol. 74, et cod. arab. vatic. XLIV.
38 *In illud Simeonis senis : hic positus est in ruinam et in resurrectionem multorum in Israël.* Cod. 117, fol. 143; cod. 118, fol. 77.
39-40 *De sacerdotibus* sermones duo. Cod. 117, fol. 144; nitr. XVI, fol. 112; *Ius* cod. 117, fol. 148.
41-43 *De Aaron sacerdote* sermones tres. *Ius* cod. 117, fol. 151; *IIus* ibid.; *IIIus* ibid. fol. 152.
44-55 *De fidelibus defunctis* sermones duodecim. *Ius* cod. 117, fol. 152; *IIus* cod. 117, fol. 162 et cod. nitr. XVI, fol. 40; *IIIus* cod. 117, fol. 163, et nitr. XVI, fol. 90; *IVus* cod. 117, fol. 163, et nitr. XVI, fol. 97; *Vus* cod. 117, fol. 165, et cod. nitr. XI, fol. 30; *VIus de pueris*, cod. nitr. XVI, fol. 91; *VIIus de peregrinis*, cod. nitr. XVI, fol. 94; *VIIIus* cod. nitr. XVI, fol. 95; *IXus* cod. nitr. XVI, fol. 98; *Xus de virginibus et monialibus*, cod. nitr. XVI, fol 100; *XIus de pueris*, cod. nitr. XVI, fol. 102; *XIIus* cod. nitr. XVI, fol. 111.
56-65 *De fine mundi, de Antichristo, de secundo Christi adventu et de judicio* sermones decem. *Ius* cod. 117, fol. 158; *IIus* ibid. fol. 287; *IIIus* ibid. fol. 160; cod. 251, fol. 76, et cod. arab. IX, fol. 227; *IVus* cod. 117, fol. 288, et cod. 251, fol. 66; *Vus* cod. 117, fol. 324; cod. 251, fol. 69; *VIus* cod. 251, fol. 74, et cod. nitr. XVI, fol. 92; *VIIus*, *VIIIus*... cod. 117, fol. 217; *IXus* ibid. fol. 218, et cod. 251, fol. 71; *Xus* cod. 117, fol. 246.
66 *De muliere septem virorum et de resurrectione mortuorum.* Cod. nitr. XIII, fol. 111.
67 *De regno et gehenna.* Cod. 117, fol. 283.
68 *De miraculo quod fecit Dominus in Cana Galilææ.* Cod. 117, fol. 167.
69-71 *De sacra quadragesimali jejunio* sermones tres. *Ius* cod. 117, fol. 169; cod. 118, fol. 80, et cod. arab. IX, fol. 218; *IIus* cod. 117, fol. 171; cod. 118, fol. 87; *IIIus* cod. 117, fol. 176.
72 *De Domini cum diabolo certamine.* Cod. 118, fol. 91.

73 *De tentatione Domini deque ejus lucta cum diabolo.* Cod. 117, fol. 353, et cod. 251, fol. 62.

74 *In illud Domini : nolite jurare omnino.* Cod. 117, fol. 179.

75 *Parænesis.* Cod. 117, fol. 183; cod. 118, fol. 96, et cod. arab. IX, fol. 159.

76 *De miraculis quæ fecit Dominus.* Cod. 117, fol. 195.

77 *In illud Domini effatum : quid prodest homini etc.* Cod. 117, fol. 196; cod. 118, fol 98; cod. arab. IX, fol. 153.

78 *In illud Domini : simile est regnum cælorum fermento, quod acceptum mulier abscondit in farinæ satis tribus, donec fermentatum est totum.* Cod. 117, fol. 198; cod. 118, fol. 144; cod. 251, fol. 3.

79-82 *De pœnitentia* sermones quatuor. *I^us* cod. 117, fol. 199; *II^us* ibid. fol. 205; *III^us* ibid. fol. 209; cod. 118, fol. 101; item cod. berœensi I, et arabico IX, fol. 163; *IV^us* cod. 117, fol. 266, et cod. 118, fol. 171.

83 *De amore pauperum.* Cod. 118, fol. 105.

84 *De amore divino.* Cod. 118, fol. 109; cod. nitr. XIII, fol. 93 et arabico IX, fol. 100.

85 *De superbia.* Cod. 117, fol. 208, et cod. arabico IX, fol. 95.

86 *In illud Jeremiæ prophetæ : qui gloriatur in Domino glorietur.* Cod. 117, fol. 281, et cod. 251, fol. 53.

87 *In illud Domini : quum spiritus nequam* ex *homine exierit, circumvagatur per loca arida.* Cod. 117, fol. 219.

88 *De decem drachmis et centum ovibus.* Cod. 117, fol. 221, et cod. arab. IX, fol. 169.

89 *De divite et Lazaro.* Cod. 118, fol. 186, et cod. arab. IX, fol. 120.

90 *Parænesis et adversus blasphemos.* Cod. 117, fol. 232.

91 *De leproso qui dixit ad Dominum : si vis, potes me mundare.* Cod. 118, fol. 113.

92 *De paralytico.* Cod. 118, fol. 116.

93 *De chananæa.* Cod. 117, fol. 248.

94 *De filia Jaïri archisynagogi.* Cod. 117, fol. 250, et cod. 118, fol. 117.

95 *De Zacchæo publicano.* Cod 117, fol. 251.

96 *De operariis vineæ Domini.* Cod. 117, fol. 253, et cod. 118, fol. 140.

97-98 *De filio qui bona sua dissipavit* sermones duo. *I^us* cod. 117, fol. 256; *II^us* cod. 117, fol. 260; cod. 118, fol. 180, et cod. nitr. XIII, fol. 82.

99 *De publicano et pharisæo, qui in templo ad orandum ascenderunt.* Cod. 117, fol. 264; cod. 118, fol. 154; cod. nitr. XIII, fol. 7, et arab. IX, fol. 189.

100 *De Adæo apostolo et Abgaro Edessæ rege.* Cod. 117, fol. 268.

101 *In illud Domini : facilius est camelum per foramen acus intrare quam divitem in regnum Dei.* Cod. 117, fol. 271; cod. arab. IX, fol. 109.
102 *De præceptorum observatione, et parænesis.* Cod. 117, fol. 272.
103 *De oratione quam Dominus discipulos suos docuit.* Cod. 117, fol. 273; cod. 118, fol. 147, et cod. arab. IX, fol. 175.
104 *De juvene qui dixit Domino : quid faciam ut vitam æternam possideam?* Cod. 117, fol. 277, et cod. 118, fol. 201.
105 *In illud Domini : simile est regnum cœlorum grano synapis.* Cod. 117, fol. 279.
106 *De ss. quadraginta martyribus.* Cod. 117, fol. 292, et cod. 118, fol. 169.
107 *De tribus defunctis quos ad vitam Dominus revocavit.* Cod. 117, fol. 294, et cod. 118, fol. 131.
108 *De illo qui ab Jerusalem descendit in Jericho et in latrones incidit.* Cod. 117, fol. 296, et cod. 118, fol. 161.
109 *In illud Domini : simile est regnum cœlorum thesauro abscondito in agro.* Cod. 117, fol. 298; cod. 251, fol. 4, et arab. IX, fol. 115.
110 *De Eucharistia.* Cod. 117, fol. 299, et cod. 251, fol. 181.
111 *De muliere quæ dorsi curvitatem per annos duodeviginti passa est.* Cod. 117, fol. 302, et cod. nitr. XIV, fol. 1.
112 *De quinque panibus et duobus piscibus.* Cod. 117, fol. 304.
113 *Parænesis, et de paupertate.* Cod. 117, fol. 308.
114 *De amore pecuniæ.* Cod. 117, fol. 310.
115 *In illud Salomonis : vanitas est mundus et vanitas vanitatum.* Cod. 117, fol. 312.
116 *De pauperis gemitu.* Cod. 117, fol. 315.
117 *Parænesis.* Cod. 117, fol. 316.
118 *De filio viduæ quem Dominus suscitavit.* Cod. 117, fol. 306; cod. 118, fol. 120, et arab. IX, fol. 204.
119 *De hemorrhoïssa.* Cod. 117, fol. 329; cod. 118, fol. 123; cod. 251, fol. 1.
120 *De miraculis a Domino patratis, quæ sunt curationis sæculi symbola.* Cod. 118, fol. 134.
121 *In illud Domini : vulpes foveas habent.* Cod. 118, fol. 158.
122 *De centurione cujus puerum Dominus in Capharnaum suscitavit.* Cod. 118, fol. 174.
123 *De homine in quo legio dæmoniorum erat.* Cod. 118, fol. 197.
124 *De vidua quæ duos obolos in gazophylacium immisit.* Cod. arab. IV, fol. 197.
125 *De filia Jephte.* Cod. 117, fol. 332, et cod. 114, fol. 146.
126 *De Ozia rege et Isaia propheta.* Cod. 117, fol. 335, et nitr. XIV, fol. 6.

127-133 *Adversus Judæos* sermones septem. *I*us cod. 117, fol. 339; *II*us ibid. fol. 341; *III*us ibid. fol. 343; *IV*us ibid. fol. 345; *V*us ibid. fol. 346; *VI*us ibid. fol. 348; *VII*us ibid. fol. 350.
134 *De Lazaro quem Dominus suscitavit.* Cod. 117, fol. 360, et cod. 118, fol 128.
135 *De dominica hosannarum.* Cod. 117, fol. 367; cod. 118, fol. 208, et nitr. XIII, fol. 106.
136 *De ficu cui Christus maledixit.* Cod. 117, fol. 369, et cod. 251, fol. 82.
137 *De parabola vineæ.* Cod. 117, fol. 388, et cod. 118, fol. 212.
138 *De rege qui fecit nuptias filio suo.* Cod. 117, fol. 394; cod. 118, fol. 137, et cod. 251, fol. 6.
139 *De parobola decem virginum.* Cod. 117, fol. 391; cod. 251, fol. 10; cod. nitr. XIII, fol. 117, et arab. IX, fol. 143.
140 *De Abraham et Isaac.* Cod. 117, fol. 399; cod. 118, fol. 217, et nitr. XIII, fol. 157.
141-142 *De Samsone* sermones duo. *I*us cod. 117, fol. 403; cod. 114, fol. 103, et nitr. XIV, fol. 24; *II*us cod. 117, fol. 448, et cod. 114, fol. 109.
143-146 *De Abel et Cain* sermones quatuor. *I*us cod. 117, fol. 405; et nitr. XIV, fol. 60; *II*us cod. 117, fol. 407; *III*us ibid. fol. 409; *IV*us ibid. fol. 411.
147-156 *De Joseph* sermones decem. In cod. 117, foll. 412-432, ubi tamen quintus desideratur. Quatuor postremi exstant etiam in cod. nitr. XIV a fol. 53.
157 *De vacca rubra quæ pro populo ex legis præscripto comburebatur.* Cod. 117, fol. 404; cod. 118, fol. 226, et cod. 114, fol. 75.
158 *De hirco qui pro populo mactabatur.* Cod. 117, fol. 436; cod. 118, fol. 229, et cod. 114, fol. 69.
159 *De duobus passeribus, quorum alter ad fontem aquarum juxta legem mactabatur, alter pro peccato dimittebatur.* Cod. 117, fol. 440; Cod. 118, fol. 248; cod. 114, fol. 64, et nitr. XIV, fol. 49.
160 *De serpente æneo.* Cod. 117, fol. 449; cod. 118, fol. 224, et cod. 114, fol. 60.
161 *De peccatrice.* Cod. 117, fol. 457; cod. 118, fol. 164, et cod. nitr. XI, fol. 1.
162 *De fide.* Cod. 117, fol. 476, et cod. nitr. XII, fol. 131.
163 *De passione Domini.* Cod. 117, fol. 370, et cod. 118, fol. 262.
164-170 *De crucifixione Domini* sermones septem. *I*us cod. 117, fol. 484; *II*us ibid. fol. 485; *III*us ibid. fol. 486, et cod. 118, fol. 234; *IV*us cod. 117, fol. 489, et cod. 118, fol. 257; *V*us cod. 117, fol. 291; cod. nitr. XIII, fol. 62; *VI*us cod. 117, fol. 494; *VII*us cod. 118, fol. 259.

171 *De latrone dextero.* Cod. 118, fol. 239.
172 *De sepultura Christi.* Cod. 117, fol. 496.
173 *De ingressu Domini in inferos.* Cod. 118, fol. 292.
174 *Corpus Christi passibile fuisse ac mortale ante resurrectionem.* Cod. 117, fol. 498, et cod. 251, fol. 21.
175-176 *De resurrectione Domini* sermones duo; *Ius* cod. 117, fol. 501, et cod. 118, fol. 293; *IIus* cod. 117, fol. 503, et cod. 118, fol. 294.
177 *In illud Pauli apostoli : unus est mediator Dei et hominum homo Christus Jesus.* Cod. 117, fol. 504, et cod. 251, fol. 40.
178-179 *De Eucharistia* sermones duo. *Ius* cod. 117, fol. 505; cod. berœensi I et arabico IX, fol. 210; *IIus* cod. 117, fol. 509, et nitr. XIII, fol. 73.
180 *In illud Apostoli : mihi autem absit gloriari nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi.* Cod. 117, fol. 507.
181 *De idolorum lapsu.* Cod. 117, fol. 511, et cod. 251, fol. 27.
182 *De Thoma Apostolo et de resurrectione Domini.* Cod. 117, fol. 914; cod. 118, fol. 303, et cod. 251, fol. 58.
183 *De ascensione Domini in cœlum.* Cod. 117, fol. 517, et cod. 118, fol. 316.
184 *De pentecoste.* Cod. 117, fol. 520.
185-186 *De Paulo apostolo* sermones duo. *Ius* cod. 117, fol. 526; cod. 251, fol. 30, et nitr. XIII, fol. 29; *IIus* cod. 117, fol. 530, et cod. 251, fol. 36.
187 *De monte Thabor.* Cod. 117, fol. 537.
188 *De sancta cruce.* Cod. 117, fol. 540.
189 *De Constantino imperatore et de lepræ ejus mundatione.* Cod. 117, fol. 542, et cod. arab. vatic. LV, fol. 230.
190 *De s. Simeone stylita.* Cod. 117, fol. 548.
191 *De Samouna et Guria, qui Edessæ martyrio coronati sunt.* Cod. 117, fol. 551.
192 *De s. Habibo diacono qui Edessæ martyrium subiit.* Cod. 117, fol. 553.
193 *De Melchisedek.* Cod. 251, fol. 41.
194 *In illud psalmi : tu es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedek.* Cod. 251, fol. 46.
195 *De die et nocte, de labore et requie.* Cod. 251, fol. 79.
196 *De Achar filio Charmi.* Cod. nitr. XI, fol. 5.
197 *De Asa rege.* Ibid. fol. 27.
198-207 *De Moyse* sermones decem. *Ius, IIus, IIIus et IVus.* Cod. 114, foll. 1-15; *Vus* ibid. et cod. 117, fol. 546; *VIus* cod. 114; cod. nitr. XIV, fol. 19; *VIIus* cod. 114, fol. 38, et cod. 117, fol. 442; *VIIIus* cod. 114, fol. 40, et nitr. XIV, fol. 42; *IXus* cod. 114, fol. 45; cod. 117, fol. 23, et nitr. XIV, fol. 37; *Xus* cod. 117, fol. 146.

208 *De Phinees*. Cod. 114, fol. 55, et nitr. XIV, fol. 22.
209 *De ciborum delectu*. Cod. 114, fol. 79.
210 *De Rahab meretrice*. Cod. 114, fol. 80.
211-212 *De Josue* sermones duo. *I^us*. Cod. nitr. XV, fol. 80; *II^us* initio mutilus, ibid. fol. 92.
213 *De arca Dei a Philistæis ad terram filiorum Israël reducta*. Cod. 114, fol. 113, et nitr. XIV, fol. 16.
214 *De Oza*. Cod. 114, fol. 125.
215-217 *De David et Goliath* sermones tres. *I^us* cod. 114, fol. 129, et cod. 117, fol. 355; *II^us* ibid.; *III^us* cod. 114, fol. 137.
218 *De Osee propheta et duabus ejus uxoribus*. Cod. 134, fol. 141, et cod. nitr. XIV, fol. 30.
219 *De Elisæo propheta et Sulamitide*. Cod. nitr. XIII, fol. 15, et nitr. XIV, fol. 13.
220 *De turre babylonica*. Cod. nitr. XIII, fol. 13, et cod. nitr. XIV, fol. 45.
221 *De pueris Ephesi*. Cod. nitr. XIII, fol. 79.
222 *De sanctis martyribus*. Cod. nitr. XIII, fol. 101.
223 *De Anania, Azaria, Misaële et Daniele*. Cod. nitr. XIII, fol. 187.
224 *De opere sex dierum*. Exstat mutilus cod. nitr. XIII in fine.
225 *De Job*. Cod. nitr. XIV, fol. 11.
226 *De Elia propheta*. Ibid. fol. 13.
227 *In eos qui dicunt angelos filiabus hominum commixtos fuisse*. Ibid. fol. 52.
228 *De creatione Adæ et de resurrectione mortuorum*. Cod. 117, fol. 155, et cod. arab. IX, fol. 29.
229 *De ejectione Adæ e paradiso*. Cod. arab. IX, fol. 45.
230 *De Adam, mortalisne an immortalis creatus fuerit*. Cod. arab. IX, fol. 66.
231 *De justo Noe et de diluvio*. Ibid. fol. 72.

Ex his non nisi tria, quantum novi, integre in publicam lucem prodierunt, scilicet unum de *S. Simeone Stylita*, quod edidit Stephanus Evodius Assemanus (1), altera duo tum *de Habibo martyre*, tum *de martyribus Samouna et Guria* (2), quæ Curetonii curæ debentur. Apud eumdem

(1) Vide *Acta sanctorum martyrum orientalium et occidentalium, in duas partes distributa*. Pars II. Romæ 1748, typis Josephi Collini, pagg. 230-244.

(2) Reperiuntur in *Cod. Vat.* 117 et supra indicantur numeris 191

legitur insuper brevis Jacobi hymnus *de legatione Edessenorum ad Christum Dominum* (1), item brevissima excerpta ex carminibus *de lapsu idolorum* et *de urbe Antiochiæ* (2).

Cl. Pius Zingerle pariter pauca quædam, ex multis quæ Romæ transcripsit, elegantissima versione donata cum eruditis communicavit in ephemiridibus, quæ Lipsiæ ad rerum orientalium studia promovenda vulgantur (3). Tandem omitti non debet, hymnorum Jacobæorum partes sat amplas legi in Syrorum *officiis ecclesiasticis*, Romæ pluries editis in *typographia polyglotta S. C. de Propaganda Fide.* — Et hæc quidem ad poetica pertinent omnia.

Quæ autem noscuntur Jacobi opera soluta oratione conscripta, sequentia sunt.

1° *Anaphora* seu liturgia, apud Eus. Renaudotium inter *liturgias orientales* (4).

2° *Ordo sancti baptismi* (5).

et 192. — Edita sunt ex codice musei britannici 17,158 *add. mss.*, in the *Ancient syriac documents.... discovered, edited, translated, and annotated, by the late W. Cureton,... with a preface by W. Wright.* Williams and Norgate. London. 1864. Cfr. ibi *pagg.* ܗܘ-ܨܘ et 86-106.

(1) Op. cit. *pp.* ܨܘ et 106 seq., ex eodem codice.

(2) Ibid. *pp.* et 112, *ex codd. add. mss.* 14, 624 et 14,590.

(3) Vide *Zeitschrift der Deutschen morgenländischen Gesellschaft.* Leipzig, Brockhaus, tom. 12, anno 1858, pag. 117 seqq.; a. 1859, p. 44 seqq.; a. 1860, p. 679 seq.; a. 1864, p. 751. — Aliqua etiam carminum S. Jacobi specimina, ex Zingerleio et *officiis* Syrorum deprompta, impressa reperiuntur apud J. B. Wenig S. J., *schola syriaca*, OEniponte, 1866, pp. 155-159.

(4) ܐܢܐܦܘܪܐ vox græca est ἀναφορά, syriaca civitate donata. « Sunt autem *anaphoræ*, ait Renaudotius, *liturgg, orientt.* tom. II, p. 45, præcipua iiia pars officii eucharistici, quæ ab oratione osculi pacis incipit, et usque ad gratiarum actionem extenditur. » — Exstat *anaphora* Jacobi Sarug. syriace in cod. nitr. iii, fol. 160 et cod. echeiiensi V, fol. 80, eamque latine edidit Renaudotius tom. II *liturgg.* pp. 556-566. Paris. 1715.

(5) ܛܟܣܐ ܕܥܡܕܐ ܩܕܝܫܐ. Hunc e manu scripto Syrorum Maroni-

3° *Ordo Confirmationis* (1).

4° *Epistola ad Samuelem* abbatem monasterii sancti domini mei Isaac Gabulensis. Inedita.

5° *Epistola ad Stephanum* Bar-Sudaïli edessenum. Inedita.

6° *Epistola ad dominum Jacobum* abbatum monasterii edesseni, quod appellatur *de anima*. Inedita. Exstat in cod. syr. VI.

7° *Epistola paraenetica* de humilitate et amore divino. Exstat in codd. syr. VI et X. Inedita.

8° *Epistola ad quemdam præstantem virum*. Inedita. Exstat in cod. syr. VI (seu 126 in *catalogo* assemaniano).

9° *Homiliæ sex seu expositiones* ܬܘܪ̈ܓܡܐ *de nativitate Domini, de epiphania Domini, de jejunio quadragesimali, de dominica hosannarum, de feria VI passionis, de dominica resurrectionis*. Exstant in codice 109 (syriaco X). Eas omnes descripsit Cl. Pius Zingerle, ego primam.

Epistola tandem, quam supra (2) Stylites memorat, et *expositio centuriarum sex Evagrii*, de qua loquitur Barhebræus (3), nescio utrum uspiam repertæ fuerint.

§ 2.

His universim et summatim de scriptis S. Jacobi prænotatis, quædam speciatim adjungere necessarium arbitror, queis eorum forma, methodus et doctrina enucleatius explicentur et accuratius. De forma quidem metrica fusius, in sequenti disquisitione de Syrorum poësi agendum erit; si vero quis jam quærat quid de ejus stylo, de verborum delectu, de sententiarum perspicuitate et elegantia

tarum *rituali* edidit syriace et latine Jos. Aloys. Assemanus in *codice liturg.* tom. II, pp. 309-550, hoc titulo præfixum : ܛܟܣܐ ܕܡܥܡܘܕܝܘܬܐ ܡܬܩܢܢܐ ܐܝܟ ܛܟܣܐ ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܕܒܛܢܢ ܕܣܪܘܓ *Ordo sancti baptismi, institutus a domino Jacobo Batnarum Sarugi.*

(1) Ex eodem Maronitarum *rituali* editum fuit tom. III *codic. litury.* pp. 184-187; in seqq. vero legitur juxta recensionem Stephani Aldoënsis Maronitarum patriarchæ, qui obiit circa annum 1704. — Confirmationis sacramentum vocant Syri ܛܒܥܐ ܕܡܘܪܘܢ *signaculum chrismatis*, illudque immediate post baptismum a simplici presbytero apud ipsos conferri solebat.

(2) Pag. 100. (3) Supra, pagg. 86 et 87.

sit dicendum, judicem Jacobo Edesseno, auctore syro qui in his rebus diligenter et ex professo versatus fuit, alium peritia aut æquitate præstantiorem non facile inveniet. Atqui is Sarugensem veluti exemplar syriace bene et eleganter dicendi proponit, una cum Ephræmo, Isaaco Magno et Xenaia Mabugensi (1). Quinimo, haud immerito ipsum habueris, post S. Ephræmum, Syrorum omnium antiquorum copia et facundia primum. Ob hanc etiam rationem popularibus suis perpetuo videbatur « scientiæ « donum non humana industria, sed Spiritus sancti mu« nere adeptus (2). »

Doctrinam ejus quod attinet, in iis quæ apud ipsum lustrari potui, nihil prorsus offendi quod profanum vel a sacris disciplinis alienum sit, nihil quod a recta fidei regula abhorreat. Postea quæ in contrarium allegantur refellemus, et directis argumentis orthodoxiam ejus stabiliemus. Interim ordo rei postulat ut illorum authentia et fides prius citra controversiam posita habeantur.

ARTICULUS II.

DE AUTHENTIA ET INTEGRITATE SCRIPTORUM S. JACOBI.

§ 1.

De anthentia operum s. Jacobi multum dissere opus

(1) In *epistola de ortographia syriaca et de punctis vocalibus*; syriace: ܐܓܪܬܐ ܡܛܠ ܬܘܪܨܐ ܡܡܠܠܐ ܣܘܪܝܝܐ ܘܢܘܩܙܐ B. O. i, 478. Jacobus Edessenus, sæculi septimi scriptor, passim vocatur ܡܦܫܩܢܐ ܕܟܬܒܐ, *librorum interpres*, quod nonnullos ss. scripturarum libros commentariis, græcos vero auctores plures versionibus illustrarit. Fertur etiam puncta vocalium diacritica primum in linguam suam vernaculam induxisse; sæculo vero octavo, Theophilus Antiochenus vocales græcas cæpit adhibere. — Cfr. Barbebræi *librum splendorum* ܟܬܒܐ ܕܙܠܝ̈ܓܐ apud B. O. i, 64 et 477.

(2) Ita Barhebræus B. O. ii, p. 321.

non est; equidem non video qua ratione ejus scripta veluti supposititia traducere valeat, qui historicum testimonium et facti argumenta esse in hujusmodi re veritatis criterium agnoscit. Primum enim est, quod auctoris nomine inscribuntur in codicibus antiquissimis, eorum usui exaratis, qui celeberrimi doctoris scripta et noverant optime, et maximi faciebant : amanuenses scilicet dolo vel inscitia alienas lucubrationes Jacobi nomine generatim saltem obtrudere intendisse, aut, si voluissent, potuisse, res est quam nemo gratis facile admittat (1).

Confirmatur hæc codicum fides ipsa eorum secum consensione et harmonia, seu, ut clarius loquar, illorum auctorum testimonio, qui magno numero Jacobi scripta, in iisdem aut aliis manuscriptis codicibus, nominatim laudare aut verbotenus recitare deprehenduntur. Id enim factum fuisse constat a Syrorum plerisque, quantumque regione, sæculo aut secta a Jacobo dissitis. Supra, scriptores Sarugensi æquales, Josue stylitam et Georgium, protulimus. E Catholicis præterea huc referri merentur *Isaac Ninivita* (2) et *Joannes Maro* (3); e Monophysitis vero (4), *Joannes* episcopus *Basorensis*, *Jacobus Edessenus*, *Joannes Darensis*, *Basilius patriarcha*, *Moyses Barcepha* (5), *Dionysius Barsalibæus*, *Jacobus Tagritensis*, *Gregorius Barhebræus*; demum e Nestorianis (6), *Mares Salomonis* filius, et *Amri* filius *Matthæi*.

(1) Librarii id efficere non potuissent, quia fucum alii facile deprehendissent. Hinc quandoque factum videmus ut, ubi librarii in notando auctorem nomine lapsi erant, error a peritiori lectore emendatus appareat.

(2) B. O. I, 445.

(3) Cfr. infra et B. O. I, 516.

(4) B. O. II, art. IV, *passim*, nempe pagg. 98, 119, 126, 129, 158, 162, 207, 239 seq., 282, 295, 303, 306, 310, 321 seq.

(5) *In commentario de paradiso*, quem edidit Andreas Masius, Antverpiæ, ex officina Christophori Plantini, anno 1569.

(6) B. O. III, pp. 385 seq. et 585.

Et horum quidem testimonium universim valere arbitror de quibusvis documentis, Jacobo in codicibus manu scriptis attributis; etsi enim inibi nonnulla reperirentur a nemine alio laudato quam amanuensi, huic, utpote in cæteris fideli, assensus detrectari non debet, nisi certæ rationes in promptu sint aliter statuendi. Si autem de compositionibus metro concinnatis speciatim inquiritur, in iis dignoscendis et Sarugensi vindicandis subsidium præbere poterit mensura versus, cui duodecim syllabis constare solemne est.

Tandem, ut propius ad rem nostram accedamus, neve ultra idem argumentum cogamur retractare, animadvertere juverit documenta quæ ad calcem sumus edituri, alio adhuc titulo auctori nostro vindicari. Quippe partes aliquæ istorum carminum apud Syros in officio ecclesiastico ejus nomine notatæ leguntur, quæ adeo quasi totius illius ecclesiæ calculo pronunciantur authenticæ.

§ 2.

Porro et illa quæstio moveri potest, utrum scripta quæ auctori nostro quoad substantiam adscribenda censemus, ad ipsum revera, prout in mss. jacent, integra sint referenda et completa habeantur; hæc profecto est solutu difficilior; in qua solvenda non solum librariorum defectus involuntarii aut errores præ oculis versari debent, qui sane ipsis nimium vitio vertendi non sunt; homines enim sunt, et quidem orientales, a quibus judicium criticum et æqua textuum discretio rarissime poterunt expectari, ut in confesso est apud omnes; sed præcipue agitur de sinceritate ac fide qua ducerentur nonnulli syri librorum descriptores; hæc autem, ubi de rebus dogmaticis inter ipsos controversis sermo est, suspecta aliquando videtur. Monophysitæ præsertim non semel, ut sectæ suæ antiquorum patrum patrocinio auctoritatem et gloriam conciliarent, eorum scripta adultera manu pervertisse sciuntur; inter alia, apertam

interpolationis notam arguit doctissimus Renaudot (1) in *liturgia s. Maruthæ*, aliam merito suspicatur Jos. Sim. Assemanus (2) in operibus S. Isaaci Magni, a Jacobitis transcriptis. Vere *punica*, uti dicitur, istorum ex hac parte *fides* merito audit. Apud Evagrium, *lib.* 3 *historiæ ecclesiasticæ*, *cap.* 31, monachi palæstinenses catholici Xenaiam et monophysitas arguunt quod « libros sanctorum patrum sæpenumero corruperint; » adjungunt « multos quoque Apollinaris libros « Athanasio, et Gregorio Thaumaturgo, et Julio falso adscriptos fuisse, quibus præcipue libris multitudinem in « erroris sui societatem inducunt (3). » Pari perfidia usi sunt Monothelitæ in producendis sanctorum patrum scriptis, uti notum est ex concilio generali sexto (4). Similes etiam fraudes a Græcis schismaticis attentata animadvertit Bessarion in concilio Florentino (5). Tandem ipse Barhebræus quosdam sermones Jacobo injuria adscribi testatur (6).

Hinc ita concludimus : quamvis de Jacobi Sarugensis scriptorum, a cujusvis sectæ hominibus laudatorum, authentia dubitari nequeat, fieri tamen potuit, ut quæ per solas Jacobitarum manus ad nos pervenerunt, hinc inde mutila, quin imo interpolata existant, dum id postulabant sectæ præjudicia. Difficile sane est in casu particulari rem, uti aiunt, acu tangere; sed fraus haud injuria suspicabitur, quotiescunque, ubi de naturarum in Christo unione sermo instituitur, auctori nostro eæ attribuantur expressiones, quæ cum ejus doctrina, aliunde certa et orthodoxiæ conformi, ægre aut minime conciliari videantur.

(1) *Liturgg. orientt.* tom. II, p. 273.
(2) B. O. I, 220.
(3) Cfr. Migne, *Patrol. græc.* tom. LXXXVI, col. 2663.
(4) Cfr. Hefele, *Conciliengeschichte, Band III*, pag. 241, ed. Freiburg im Breisgau.
(5) Cfr. Garnerius, apud Migne, *Patrol. græc.* tom. XXXII, col. 40.
(6) B. O. I, 296.

ARTICULUS III.

DE DOCTRINA S. JACOBI, EJUSQUE OPERUM USU DOGMATICO.

Scriptores ecclesiasticos eo majori in re dogmatica pollere auctoritate, quo propius accedunt ad tempora apostolorum et christianæ religionis initia, optime norunt omnes; priores enim ætate testes cæteris præferendi jure æstimantur, quod primævæ traditionis vox distinctius eorum auribus personare debuerit. Post illos autem, qui ævo apostolico viciniores erant, sunt et alii maximopere attendendi qui sequentibus sæculis, quo tempore in conciliis orientalibus dogmata catholica definitius exponerentur et clarius, eruditione floruerunt, quorumque scripta veluti traditionis et doctrinæ fontes recentioribus suppeditantur ac prostant : quo quidem titulo Jacobus Sarugensis locum inter auctores insignem meretur, quippe qui volumina sacra eruditione haud mediocri referta reliquerit, et fuerit Theodoreto, Cyrillo, Leoni, aliisque quorum libri summa cum veneratione versantur, ætate fere suppar. Non convenit sane opusculo molis tam exiguæ, omnia quæ apud ipsum revelatæ doctrinæ illustrandæ utilia adsunt memorare et discutere; præterea ad id diligenter et fructuose præstandum, perlegenda fuissent omnia Jacobi opera quæ supersunt in codicibus, atque, ut id fatear, ad talem laborem persolvendum otium ego non habui. Abs re tamen minime fuerit nonnulla hic ejus doctrinæ capita breviter indicasse; duo vero, quæ fusiori analysi expendenda videntur, nimirum ejus sententia de Incarnatione et de Beata Maria Virgine, distinctis articulis tractanda reservo.

§ 1. S. JACOBI DOCTRINA DE SS. TRINITATE.

De SS. Trinitate fidem catholicam exprimit hisce verbis,

quæ scribit ad Samuëlem abbatem monasterii S. Isaac Gabulensis (1). « Qui in hunc modum *fidei* professionem non tenet, expers est professione Trinitatis, in qua demum fides nostra constat; hæc enim est quæ confudit, contempsit, dejecit ac delevit e terra omnem idololatriam, cunctasque doctrinas erroneas. Pater enim et Filius et Spiritus sanctus agnitus est, visus, et prædicatus unus Deus adorandus, qui nullam aliam secum habet personam suæ adorationis participem (2). Unus est enim Pater sanctus, unus Filius sanctus, unus Spiritus sanctus. Pater ingenitus, Filius quidem genitus, Spiritus autem ex Patre procedens et a Filio accipiens, estque is verus paracletus, doctor et consummator fidei. »

Quæ verba adeo sunt dilucida ut nulla explicatione indigeant : aperte enim exprimuntur essentiæ unitas et trinitas personarum; adstruitur quoque Filii generatio ex Patre, item Spiritus sancti ex Patre *Filioque* processio; iis vero quidquid de SS. Trinitatis mysterio divina revelatio docet, perfecte proponitur.

(1) Cod. 135, fol. 96 verso in fine, et fol. 97 : ܘܟܠ ܕܗܟܢ ܠܐ ܡܚܕܐ: ܢܘܟܪܝ ܗܘ ܠܬܠܝܬܝܘܬܐ ܕܐܠܗܘܬܐ: ܗܝ ܕܒܗ ܡܫܪܪܐ ܗܝܡܢܘܬܐ. ܗܝ ܕܒܙܥܬܗ ܘܫܚܩܬܗ ܘܫܕܬܗ: ܘܐܘܒܕܬܗ ܡܢ ܐܪܥܐ ܠܟܠܗ ܦܬܟܪܘܬܐ: ܘܠܟܠܗܝܢ ܡܠܦܢܘܬܐ ܛܥܝܬܐ. [ܐܒܐ ܓܝܪ ܘܒܪܐ ܘܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ. ܐܬܝܕܥ ܘܐܬܚܙܝ ܘܐܬܟܪܙ ܕܐܝܬܘܗܝ ܚܕ ܐܠܗܐ ܣܓܝܕܐ. ܕܠܝܬ ܠܗ ܥܡܗ ܡܫܘܬܦܐ ܐܚܪܢܐ: ܕܡܫܬܘܬܦ ܠܗ ܒܣܓܕܬܐ. ܚܕ ܗܘ ܓܝܪ ܐܒܐ ܩܕܝܫܐ. ܘܚܕ ܗܘ ܒܪܐ ܩܕܝܫܐ. ܘܚܕ ܗܘ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ. ܐܒܐ ܕܠܐ ܡܬܝܠܕ. ܒܪܐ ܕܝܢ ܡܬܝܠܕ. ܪܘܚܐ ܕܝܢ ܕܢܦܩ ܡܢ ܐܒܐ: ܘܢܣܒ ܡܢ ܒܪܐ:] ܘܐܝܬܘܗܝ ܦܪܩܠܝܛܐ ܕܫܪܪܐ ܡܠܦܢܐ ܘܡܫܡܠܝܢܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ. — Verba quæ uncinis inclusi recitantur etiam B. O. I, 314.

(2) Hæc Jacobi observatio Nestorianis opponitur, qui personam Christi humanam, divinitati hypostatice haud junctam, nihilo minus adoratione colendam asserebant.

Æternam verbi generationem etiam prædicat passim, v. g. in *priori de Eucharistia sermone* (1) : « Pater generat Filium suum unigenitum ante tempora, sine principio atque æternaliter. » Tandem personarum divinarum περιχώρησις sive mutua circuminsessio non obscure a Jacobo indicatur (2) : « est, inquit, Pater incomprehensibilis, Filius inscrutabilis et Spiritus investigabilis; Pater lux vera, Filius splendor essentiæ ejus, Spiritus ortus divinitatis ejus, quod est una lux vera quæ non accressit in partes, quando in personis adoratur. » — Et alibi (3) : « qui videt me videt Patrem, dixit Dominus; itaque evidens est nos Illum par Filium ejus videre. »

Hinc liquet Sarugensem, ubi Filium *Patri suo similem* ܕܳܡܶܐ ܠܰܐܒ݂ܽܘܗ̈ܝ (4) appellat, id de vera et essentiali æqualitate esse intelligendum.

§ 2. S. JACOBI DOCTRINA DE CREATIONE.

Creatio mundi substantialis aperte docetur in sequenti-

(1) Cod. 117, fol. 505 verso, 1ª col. in fine, et 2ª :

ܐܒܐ ܝܠܕ ܠܒܪܗ ܐܝܚܝܕܝܐ :
ܩܕܡ ܡܢ ܙܒܢܐ ܘܕܠܐ ܫܘܪܝ ܘܡܬܘܡܐܝܬ .

(2) In *epist. ad Samuelem*, cod. 117, fol. 95 verso, 1ª col. :
ܐܠܗܘܬܗ ܕܝܢ ܐܒܐ ܠܐ ܡܬܕܪܟܢܐ. ܘܒܪܐ ܠܐ ܡܬܒܨܝܢܐ. ܘܪܘܚܐ ܠܐ ܡܬܥܩܒܢܐ. ܐܒܐ ܢܘܗܪܐ ܫܪܝܪܐ. ܒܪܐ ܨܡܚܐ ܕܐܝܬܘܬܗ. ܕܐܦܐ. ܪܘܚܐ ܕܢܚܐ ܕܐܠܗܘܬܗ. ܕܐܠܗܘܬܗ ܚܕ ܢܘܗܪܐ ܫܪܝܪܐ ܕܠܐ ܡܬܦܠܓܐ ܠܡܢܘܬܐ ܡܬܦܠܓ : ܟܕ ܒܩܢܘܡܐ ܡܣܬܓܕ .

(3) In *carmine de perceptione mysteriorum* priori, cod. 117, fol. 595 verso: ܡܢ ܕܚܙܐ ܠܝ ܚܙܐ ܠܐܒܐ ܐܡܪ ܡܪܢ ܀ ܡܟܝܠ ܓܠܝܐ ܗܝ ܕܚܙܝܢ ܚܢܢ ܠܗ ܒܒܪܗ ܀

(4) Ita loquitur, v. g. B. O. I, 315, n. 72.

bus (1) : « (Verbum) in mundo erat, imo per ipsum constat mundus; at quia absconditum erat, mundus ipsum non cognovit; ad propria venit in mundo hoc quem ex nihilo creavit, et in quo erat, licet per occultam suam naturam ab eo foret absconditum. » — Similiter in *carmine priori de perceptione mysteriorum sanctorum* (2) : « cœlum manu complectitur, terra vero et mare in pugillo ejus (*nempe* Verbi divini) posita sunt, universa denique creatio sicut nihilum est ante ipsum. Si desereret mundum, hic foret tanquam non esset; imo nequidem ut opus ex pulvere est ante ipsum. » Atqui si mundus sine jugi Dei conservatione minime perduraret, sine divina operatione utique non potuisset incipere.

(1) Ex *carmine de Θεοτόκῳ, et adversus scrutatores*, cod. 117, fol. 69, 2ª col.

ܒܥܠܡܐ ܗܘܐ ܓܝܪ ܐܦ ܗܘ ܥܠܡܐ ܒܗ ܩܐܡ ܗܘܐ:
ܘܡܛܠ ܕܟܣܝܐ ܗܘܐ ܠܐ ܝܕܥܗ ܗܘܐ ܒܗ ܥܠܡܐ ܕܐܝܠܘ̈ܗ.
ܠܕܝܠܗ ܐܬܐ ܠܥܠܡܐ ܕܐܒܪܝ ܡܢ ܠܐ ܡܕܡ:
ܕܒܗ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܘܒܟܣܝܘܬܗ ܪܚܝܩ ܗܘܐ ܡܢܗ.

(2) Cod. 117, fol. 505 verso, 3ª col.

ܫܡܝܐ ܐܚܝܕܗ ܘܐܪܥܐ ܘܝܡܐ ܒܩܘܒܥܬܗ ܣܝܡܝܢ:
ܘܟܠܗ ܒܪܝܬܐ[a] ܐܝܟ ܠܐ ܡܕܡ ܐܝܬܝܗ ܠܩܕܡܘܗܝ[b]:
ܐܢ ܫܒܩ ܠܗ ܠܥܠܡܐ ܗܘܐ[c] ܐܝܟ ܠܐ ܐܝܬܘܗܝ:
ܐܠܐ ܐܝܟ ܥܒܕܬܐ[d] ܕܡܢ ܕܫܢܐ ܠܩܕܡܘܗܝ ܡܣܬܟܠܝܢ.

a) In ܒܪܝܬܐ vestigia priorum litterarum vix acriori intuitu videri possunt in cod.

b) Ex ܠܩܕܡܘܗܝ in codice vidi ܠ..ܡܘܗܝ

c) ܗܘܐ distincte non apparet.

d) Vocem ܥܒܕܬܐ feci ex ductibus ܬܐ̇ ; reliqua perierunt.

§ 3. S. JACOBI DOCTRINA DE PECCATO ORIGINALI ET DE REDEMPTIONE A CHRISTO PERACTA.

De PECCATO ORIGINALI, in Adami posteros propagato, ac de MORTE CHRISTI VICARIA ET PIACULARI plura præbet testimonia. In *carmine de beatissima Virgine* multa reperientur, cui hic unum adjungere placet, ex *epistola ad Samuelem* (1) : « Quia autem voluit Dominus noster in justitia exsolvere chirographum commune, cui subscripsit cujusque reatum contraxit *Adamus* caput generationum, per consilium serpentis homicidæ, ideo etiam mortem communem in se assumpsit *Christus;* istud enim chirographum mortem exigebat ab universo genere nostro; cum tamen porta omnino occluderetur morti in illa humanitate quæ sine peccato effecta est e virgine sancta, necesse fuit ut, non patente porta morti, mors ingrederetur non coacte, sed propter ipsius Christi bonam voluntatem, qui in seipsum assumpsit solutionem debiti, quod per mortem ejus Adami generi fuit condonatum. » Notanda hic etiam est assertio *perfectæ Christi Domini in patiendo et moriendo libertatis.* Rationem præterea cur Christus moriendi necessitati, aut originali peccato subjectus haud erat, eamdem innuit Jacobus quam proponit sanctus Thomas, *summa contra*

(1) Cod. 135, fol. 95 prope initium : ܘܡܛܠ ܕܒܟܐܢܘܬܐ ܢܫܪܐ ܡܪܢ
ܕܢܦܪܘܥ (sic) ܠܫܛܪܐ ܕܚܘܒܐ: ܗܘ ܕܟܬܒ ܒܗ ܟܠ ܐܢܫ ܚܛܗܐ ܡܣܒܠܢܘܬܗ
ܕܡܪܚܒܐ ܡܩܛܘܠܐ܆ ܐܦ ܡܘܬܐ ܕܝܠܗ ܦܫܛ ܠܟܠܢ. ܡܛܠ ܕܐܦ ܗܘ
ܐܓܪܐ ܡܘܬܐ ܬܒܥ ܗܘܐ ܡܢ ܟܠܗ ܓܢܣܢ. ܘܟܕ ܠܓܡܪ ܠܐ ܦܬܝܚ
ܗܘܐ ܬܪܥܐ ܠܡܘܬܐ: ܒܡܕܡ ܒܪܢܫܘܬܐ ܗܝ ܕܗܘܬ ܕܠܐ ܚܛܝܬܐ ܡܢ
ܒܬܘܠܬܐ ܩܕܝܫܬܐ: ܘܠܝܬ ܕܟܕ ܠܗ ܬܪܥܐ ܠܡܘܬܐ ܢܥܘܠ ܡܘܬܐ.
ܠܗ ܒܩܛܝܪܐ. ܐܠܐ ܒܨܒܝܢܗ. ܛܒܐ ܕܡܫܝܚܐ. ܗܘ ܕܦܫܛ ܠܟܠܗܘܢ
ܦܘܪܥܢܐ ܕܚܘܒܐ. ܗܢܐ ܕܒܡܘܬܗ ܐܫܬܒܩ ܡܢ ܓܢܣܐ ܕܒܝܬ ܐܕܡ.

gentes, libro IV, cap. 52 : « Licet Christus, ait angelicus « doctor, a primo parente secundum carnem descenderit, « non tamen inquinationem originalis peccati incurrit, « quia materiam humani corporis solum a primo parente « suscepit, virtus autem formativa corporis ejus non fuit « a primo parente derivata, sed fuit virtus Spiritus sancti; « unde naturam humanam non ab Adam accepit sicut « ab agente, licet eam de Adam susceperit sicut de « materiali principio. »

§ 4. S. JACOBI DOCTRINA DE VITA FUTURA ET DE NECESSITATE GRATIÆ.

Præmiorum et poenarum æternitas in vita futura ex professo docetur et variis argumentis stabilitur in *epistola ad Stephanum Barsudaïlum*. Hanc epistolam describit Jacobus Tagritensis, monophysita sæculi XIII, in suo *libro thesaurorum* ܟܬܒܐ ܕܣܝ̈ܡܬܐ, part. 4, cap. 59 (1) : « in qua, « ait, paradisi et gehennæ æternitas quidem adversus « Origenistas statuitur, sed ex semipelagianorum princi- « piis; nam ideo sanctos ait æternis voluptatibus in « paradiso frui, quia prænovit Deus quod virtutem semper « culturi forent, si in hoc mundo in æternum victuri « essent; impios autem æternis cruciatibus affici, quod præ- « novit eosdem, si æternam in hoc mundo vitam acturi « essent, peccatis in æternum indulturos fore. » Ita ille; sed vereor ut levius istiusmodi judicium protulerit : nimirum Sarugensis ita commode videtur explicari, ut nihil aliud sibi voluerit, quam peccatores ideo igni perpetuo plectendos, quod mentis affectu in vitæ exitu, post quem nulla remissio amplius conceditur, malo inhæreant, justosque similiter paradisi gaudiis æternum affici, quod in justitia actualiter constituti, voluntatem habeant, in ipso

(1) Apud B. O. II, 248.

mortis instanti, Deo fideliter inserviendi. De cognitione qua Deus hanc voluntatem immutabilem prævideat, ibi nullus est sermo : quod ne gratis asseri videatur, ipsam epistolæ partem huc spectantem producere juvat, addita elementis italicis sententiarum paraphrasi (1) : « nequaquam, ait, juxta opinionem tuam disponitur justum justi Dei judicium. Verum dicit *Scriptura* istos addicendos igni æterno, justos vero vitæ æternæ. Peccator qui pœnitentiam non agit, *dum tempus est pœnitendi*, in æternum si viveret, peccator foret in æternum *inspecta actuali voluntatis suæ dispositione;* atqui secundum *actualem* inclinationem mentis peccatoris, propendentem in peccatum, juste cadit in gehennam æternam. Dives enim ille, cujus horrea multis facultatibus repleta erant, ita secum loquutus est : o anima mea, manduca, bibe et epulare; sunt tibi facultates plurimæ

(1) Cod. 107, fol. 59, 2a col., et 59 verso : ܠܘ ܐܝܟ ܗܟܢܐ ܕܣܒܪܬ ܡܬܦܪܢܣ ܕܝܢܐ ܬܪܝܨܐ ܕܟܐܢܐ ܐܠܗܐ. ܐܠܐ ܐܡܪ ܟܬܒܐ. ܕܗܠܝܢ ܠܢܘܪܐ ܕܠܥܠܡ ܘܙܕܝܩܐ ܠܚܝܐ ܕܠܥܠܡ. ܚܛܝܐ ܕܠܐ ܬܐܒ: ܠܥܠܡ ܐܠܘ ܚܝܐ: ܠܥܠܡ ܚܛܝܐ ܗܘ. ܡܟܝܠ ܠܘܬ ܨܒܝܢܗ ܕܚܛܝܐ ܕܐܬܦܢܝ ܟܠܗ ܠܚܛܝܬܐ: ܒܟܐܢܘܬ ܢܦܠ ܒܓܗܢܐ ܕܠܥܠܡ. ܗܘ ܓܝܪ ܥܬܝܪܐ ܕܐܘܨܪܘܗܝ ܡܠܝܢ ܗܘܘ ܩܢܝܢܐ ܣܓܝܐܐ: ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܠܢܦܫܗ. ܢܦܫ: ܐܟܘܠ ܐܫܬܝ: ܐܬܒܣܡܝ. ܐܝܬ ܠܟܝ ܩܢܝܢܐ ܣܓܝܐܐ: ܕܠܫܢܝܢ ܣܓܝܐܬܐ. ܗܢܐ ܡܟܝܠ ܐܡܪ ܠܢܦܫܗ. ܘܐܬܒܝܬ ܣܓܝܐܬܐ ܕܫܢܝܐ ܘܠܐ ܐܬܚܫܒ ܕܚܝܘܗܝ ܠܡܦܩܢ. ܘܡܛܠ ܕܗܢܐ ܡܚܫܒ ܚܫܒܗ ܕܠܥܠܡ ܠܡܚܝܐ ܒܚܝܐ: ܡܥܠܬܐ[a] ܗܝ ܗܕܐ ܕܠܐܕܝܢ ܗܢܐ ܒܥܠܡܐ ܕܠܥܠܡ: ܟܠ ܕܡܣܬܒܪ ܠܥܠܡ ܒܡܚܫܒܬܐ ܚܝܐ ܗܘܐ. ܗܢܐ ܐܦ ܕܚܝܐ ܡܥܠܬܗ ܚܝܐ ܚܝܐ ܕܠܥܠܡ: ܟܠ ܕܡܣܬܒܪ ܠܥܠܡ ܚܝ

a) Pro ܡܥܠܬܐ exscripseram ܫܥܠܬܐ. Forte sit hæc vox vera codicis lectio : in quo casu verterem : « *hæc ejus e vita* migratio talis est ut condemnetur etc. » ܫܥܠܬܐ certe ad rad. ܫܥܠ pertinet; at in lexicis desideratur.

in multos annos reservatæ; atque ita mentem suam disposuit ut per annos multos epularetur; ast vita ejus resecata fuit, et peccatum ejus non fuit deletum. Propterea autem quod sic mente sua proposuit deliciis perpetuo frui, justum erat ut ipse igni æterno condemnaretur, nam voluntate sua in avaritia semper vivebat, *quippe qui peccatum commissum nunquam pœnitentia abluerit.* Ita etiam justus vitam æternam merito in hæreditatem accipit, quia voluntate sua sibi proposuit Deo in æternum serviendi, etiamsi mors præter ejus voluntatem vitam ejus a studio justitiæ abscindat. Id nobiscum testatur Job, *vir* in tentationibus admirabilis.... ita loquens inter dolores suos vehementes : donec morior, non auferetur a me innocentia mea.... Porro resolutionem adeo generosam, adeo in justitiæ studium propensam quis, *quæso*, judex non dignam æstimabit regno æterno, in quo sine fine vivatur? Itaque dicamus oportet : justus es Domine et

ܕܢܥܒܕ ܠܐܠܗܐ. ܐܦܢ ܚܝ̈ܘܗܝ ܦܣܩ ܠܗܘܢ ܡܘܬܐ ܕܠܐ ܒܨܒܝܢܗ
ܡܢ ܪܕܝܐ ܕܙܕܝܩܘܬܐ. ܘܗܕܐ ܠܡܦܠܚ ܗܘ ܬܪܝܨ ܒܢܝܫܘܬܐ ܐܣܗܕ
...ܗܘܒܠܐ ܐܦܢ ܗܘܐ ܒܢܣܝܘܢܐ ܕܦܠܚܘ. ܕܟܪܝܗܐ ܕܐܡܘܬ ܠܐ ܥܒܕܢ
ܬܡܝܡܘܬܝ ܡܢܝ.... ܘܠܗܢܐ ܦܘܫܩܐ ܠܚܫܒܐ ܕܗܟܢܐ ܡܬܡܣܟ ܗܘܐ ܟܠܗ
ܪܕܝܐ ܕܙܕܝܩܘܬܐ: ܐܝܢܐ ܕܝܢܐ ܕܠܐ ܢܫܘܐ ܠܗ ܡܠܟܘܬܐ ܕܠܥܠܡ
ܕܚܝܐ ܗܢܘ ܕܠܐ ܫܘܠܡܐ. ܡܟܝܠ ܘܠܐ ܠܢ ܠܡܐܡܪ: ܕܙܕܝܩ ܐܢܬ
ܡܪܝܐ ܘܬܪܝܨ ܕܝܢܟ. ܘܪܚܡܐ ܕܐܠܗܘܬܟ ܡܢ ܟܝܢܐ. ܘܬܪܝܨ
ܐܘܪܚܟ ܘܟܠܗ ܒܟܢ ܬܪܘܨܘܬܐ. ܘܟܠܢܫ ܢܦܠ ܣܟܐ ܒܟܘܪܐ
ܕܠܥܠܡ: ܡܛܠ ܕܡܬܚܫܒ ܚܛܗܘܗܝ ܕܠܥܠܡ ܢܚܝܐ. ܘܠܐ ܐܬܬܝܒ
ܒܬܝܒܘܬܐ. ܘܫܩܠ ܐܪܚܐ ܒܚܝܐ ܕܠܥܠܡ: ܡܛܠ ܕܨܒܐ ܠܡܫܡܫܘ
ܘܠܡܦܠܚܘ ܕܠܥܠܡ ܠܐܠܗܘܬܟ ܒܬܪܝܨܘܬܐ. ܠܟ ܕܝܢ ܫܡܝܐ
ܠܟ ܕܝܢ ܐܦܠܐ ܐܝܟ ܠܟ ܕܬܪܘܨ ܫܘܒܚܐ: ܕܟܠܗ ܬܫܒܘܚܬܐ ܡܢ
ܬܫܒܘܚܬܐ ܠܟܘܪܐ.

rectissima sunt judicia tua; justitia tua super reprehensionem elevatur; rectæ sunt viæ tuæ, et non est in iis scandalum. Peccator juste cadit in ignem æternum, quia eo direxit cogitationes suas, ut in æternum peccaret, et non est conversus ad pœnitentiam. Pariter digni sunt justi vita æterna quia seipsos et voluntatem suam addixerunt ut currerent in via justitiæ. Nos autem decet, donec tempus est, bona seminare ut apprehendamus a labore mediocri magnam retributionem etc. »

Dicit quidem Jacobus justos præmio coronari ob eorum voluntatem bono inhærentem; sed non inficiatur hanc ipsam bonam voluntatem et perseverantiam finalem a gratia divina pendere, qua negatione constabat unus ex erroribus semipelagianorum; alter vero in eo consistebat, ut putarent ad salutare initium fidei non esse necessariam interiorem, immediatam et prævenientem gratiam; ast ab eo alienus quoque exstitit Sarugensis (1) : « nemo enim, ait, verba Apostoli sua efficiens, dicere valet Jesum dominum esse nisi per Spiritum sanctum. » Observandum præterea est, semipelagianos non ante hæreticis fuisse annumerandos, quam canones, anno 529 in concilio arausicano propositi, fuissent auctoritate apostolica comprobati. Quare, etiamsi Jacobus noster in eorum errores impegisset, non ideo violatæ fidei crimen incurreret.

§ 5. S. JACOBI DOCTRINA DE RESURRECTIONE.

Futura corporum resurrectio affirmatur a Jacobo 1° *in actis S. Simeonis.* Ibi enim sancto cœlum ingrediente,

(1) Quæ verba leguntur in *epist. ad Samuelem*, immediate post ea quæ recitavi pag. 121 : ܠܐ ܓܝܪ ܐܢܫ ܡܫܟܚ ܕܠܡܐܡܪ ܕܡܪܝܐ ܗܘ ܝܫܘܥ ܐܠܐ ܐܢ ܒܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ.

angeli inducuntur orantes (1) : « hanc Domine, oramus, suscipe animam, eique præmium impensi tibi obsequii repende. Jube illam ad thesaurum vitæ deduci, ibidem usque ad corporum resurrectionem mansuram, quando dilectum sibi corpus suo ex pulvere excitandum resumet. » 2° *In carmine, quo docetur Dominum nostrum habuisse corpus passibile et mortale* (2) : « descendit Deus, inquit, et factus est corpus ex inferioribus; in eo mortuus est et vixit, illoque assumpto ascendit ad Patrem suum. Ex illo corpore quod morti subjacebat corporali, et per illud corpora omnia morti subjecta solvit a morte. » Ibi resurrectionem corporum attribuit Christi resurrectioni, eodem modo quo Apostolos, *I Cor.* XV, 20 et 21.

§ 6. S. JACOBI DOCTRINA DE SANCTISSIMA EUCHARISTIA ET DE SACRIFICIO NOVÆ LEGIS.

PRÆSENTIA REALIS CHRISTI DOMINI IN SS. EUCHARISTIÆ SACRAMENTO multoties a Jacobo proponitur. Testimonia duo videri possunt apud Ex. D. Lamy, in *dissertatione de Syrorum fide et disciplina in re eucharistica*, pp. 20

(1) Apud Steph. Evod. Assemanum, *acta ss. martyrum*, part. II, p. 243 :

ܘܒܥܘ ܡܠܐܟܘܗܝ ܕܡܪܢ ܡܩܒܠܝܢܗ ܕܡܫܝܚ ܠܡܪܝ.
ܦܩܘܕ ܠܗ ܕܬܐܙܠ ܠܐܘܨܪ ܚ̈ܝܐ ܥܡ ܢܦ̈ܫܬܐ:
ܥܡ ܦܬܓܡܐ ܦܓܪܐ ܢܩܝܡܘܗܝ ܡܢ ܕܚܒܝܒܐ.

Cfr. ibid. p. 237, ubi dicit S. Simeoni pedem suum abscissum in die resurrectionis fore restituendum.

(2) Cod. 117, fol. 498 verso, 3a col. :

ܢܚܬ ܐܠܗܐ ܘܗܘܐ ܦܓܪܐ ܡܢ ܬܚܬܝܐ:
ܘܡܝܬ ܒܗ ܘܚܝܐ ܘܡܣܩܗ ܘܣܠܩ ܠܘܬ ܐܒܘܗܝ.
ܡܢ ܗܘ ܦܓܪܐ ܕܚܫܝܫ ܡܘܬܐ ܗܘܐ ܦܓܪܢܝܐ:
ܘܒܗ ܟܠ ܦܓ̈ܪܝܢ ܕܚܫܝܫܝ̈ ܡܘܬܐ ܫܪܐ ܡܢ ܡܘܬܐ.

et 25, quibus alia plura addere possem; sed ne in re tam perspicua argumento abutar inutili, unum aut alterum solummodo allegabo, quibus simul sacrificium eucharisticum prædicatur. Sic igitur, in *sermone altero de perceptione ss. mysteriorum*, loquitur Jacobus vv. 17 et 18 (1) : « Corpus sponsi immolat *ecclesia*, illud ponit super mensam, et ex eo manducant populi et sæcula, quin illud unquam deficiat. » — Et infra (2) : « *o anima*, foris extra portam *ecclesiæ* insidiatur lupus et te exspectat. Ungas labia tua sanguine pastoris, et *tunc* egressus istum irrideas. Cum nondum descendit sponsus et dedit tibi corpus suum, teque sanguine suo obsignavit, nunquam e tabernaculo ejus ad exteriora abeas. »

Tandem proferri meretur pulcherrima oratio, qua constat sacrificium missæ ab auctore nostro pro peccatis propitiatorium haberi (3) : « in hora, qua sacerdos Filium immolat coram Patre ejus, expellas iniquitatem, o anima, et veniam alta voce implora. Patri dicito : ecce filius tuus, victima qua propitius fias; per hunc mihi veniam tribuas,

(1) Cod. 117, fol. 509, col. 3ª :

ܦܓܪܗ ܕܚܬܢܐ ܡܕܒܚܐ ܘܣܝܡܐ ܥܠ ܦܬܘܪܐ :
ܘܐܟܠܝܢ ܡܢܗ ܥܡ̈ܡܐ ܘܥܠ̈ܡܐ ܘܗܘ ܠܐ ܚܣܪ.

(2) Cod. 117, fol. 510 verso, col. 3ª :

ܠܒܪ ܡܢ ܬܪܥܐ ܕܐܒܐ ܢܦܫܝ ܘܡܣܟܐ ܠܟܝ :
ܡܫܘܚܝ ܣܦ̈ܘܬܟܝ ܒܕܡܗ ܕܪܥܝܐ ܘܦܘܩܝ ܐܓܚܟܝ ܒܗ ܀
ܕܠܐ ܢܚܬ ܚܬܢܐ ܘܝܗܒ ܠܟܝ ܦܓܪܗ ܘܚܬܡܟܝ ܒܕܡܗ ܀
ܠܐ ܡܬܦܩܝ ܠܒܪ̈ܝܐ ܡܢ ܡܫܟܢܗ ܙܒܢ ܩܛܝܢܐ .

(3) Cod. 117, fol. 511, versus initium :

ܒܗܘ ܥܕܢܐ ܕܢܟܣ ܟܗܢܐ ܒܪܐ ܩܕܡ ܐܒܘܗܝ :
ܫܕܝ ܥܘܠܐ ܢܦܫܝ ܘܒܥܝ ܚܘܣܝܐ ܒܩܠܐ ܪܡܐ.
ܐܡܪܝ ܠܗ ܠܐܒܐ ܗܐ ܒܪܟ ܕܒܚܐ ܕܡܬܪܥܐ ܠܟ

qui pro me mortem obivit, et per eum propitius esto. Ecce oblationem hanc tuam ex manibus meis suscipe, quia ex te est, et per hanc reconciliationem concede, quia ipse ille mihi est per quem ad te accedere *confidam*. Ecce sanguis ejus innocens propter me in Golgotha fusus est et rogat pro me : suscipe deprecationem meam propter ipsum. Quanta habeo peccata, tantas habet miserationes, si *ista in lance* appendas; *imo* gratia tua inclinat vel ipsos *iniquitatum* montes qui a te ponderantur. Respice ad peccata, sed et respicias ad sacrificium pro eis oblatum; nam sacrificium istud illaque victima culpis magnopere prævalent. Propter peccatum clavos et lanceam toleravit dilectus tuus; sufficiunt passiones ejus ad te placandum; per ista *itaque* salvus sim! Ex quo tempore redemptus sum, circuivit Nequam et conjecit in me tela

ܒܒܪܐ ܚܠܦܝ ܕܛܥܡ ܡܘܬܐ ܘܐܬܪܥܐ ܒܗ ܀
ܗܐ ܩܘܪܒܢܟ ܗܢܐ ܡܢ ܐܝ̈ܕܝ ܕܐܠܗܘܬܟ ܩܒܠܝ:
ܘܐܬܪܥܐ ܒܗ ܕܗܘ ܐܝܬ ܠܟ ܕܐܬܩܪܒ ܠܟ ܀
ܗܐ ܕܡܗ ܙܟܝܐ ܐܫܬܦܟ ܡܛܠܬܝ ܥܠ ܓܓܘܠܬܐ.
ܘܒܥܐ ܚܠܦܝ ܩܒܠ ܒܥܘܬܝ ܡܛܠܬܗ.
ܟܡܐ ܠܝ ܚ̈ܛܗܐ ܟܡܐ ܠܗ ܪ̈ܚܡܐ ܐܢ ܬܬܩܠ ܐܢܘܢ:
ܣܓܝ ܠܗܘܢ ܐܦ ܡܢ ܛܘ̈ܪܐ ܕܡܬܬܩܠܝܢ ܠܟ. ܀
ܚܙܝ ܒܚ̈ܛܗܐ ܘܚܙܝ ܕܒܚܬܐ ܕܐܬܩܪܒܬ ܚܠܦܝܗܘܢ:
ܕܪܒܐ ܗܝ ܛܒ ܕܒܚܬܐ ܘܢܟܣܬܐ ܡܢ ܚܘ̈ܒܐ.
ܡܛܠ ܕܣܟܠܬ ܙ̈ܩܦܐ ܘܪܘܡܚܐ ܣܒܠ ܚܒܝܒܟ:
ܣܦܩܝܢ ܚ̈ܫܘܗܝ ܕܢܪܥܘܢܟ ܘܒܗܘܢ ܐܚܐ. ܀
ܡܢ ܕܐܬܦܪܩܬ ܐܚܕܪ ܒܝܫܐ ܓܐܪܐ ܒܝ ܫܕܐ ܓܐܪ̈ܘܗܝ.
ܐܚܕ[a] ܐܦ ܐܠܗ ܡܚܘܝܢ ܡܫܬܘܬܦܢ ܦܟܠܗܐ ܦܘܪܩܢ. ܘܫܩܪ

a) Apparet in codice solum ܐܚ, atramento in reliquis deleto.

sua : tu quoque circumeas, et cura vulnera mea, o rex, salvator mi! etc. »

Porro in *utroque carmine de Eucharistia*, Jacobus animæ puritatem, qua corpus Christi suscipi oportet, sedulo inculcat, et peccatoribus peccata sua prius quam ad sacram mensam accedant expianda docet. Sic enim loquitur (1) : « per vocem sacerdotis segregat Pater filios suos sanctos *a peccatoribus.* Clamat *enim :* sancta quæ sanctis descenderunt, distribuenda sunt! In illa hora terribili, qua hæc dicit sacerdos, fleas, peccator, et a Deo misericordiam implores. Cum corde vexato, humiliato et contrito propter ejus iniquitatem, profunde lacrymas, quibus animæ tuæ fœditatem detergas. Baptismus lacrymarum fiat in hac hora, ut per illum abluas et purifices peccatum quod commisisti. Dic illi : peccavi et impie egi et magna est impietas mea etc. » — Similia leguntur in altero carmine ejusdem argumenti (2) : « noli perfunctorie et *quasi* transeundo ad nos declinare; sed vox ministerii (τῆς λειτουργίας)

(1) Cfr. cod. 117, fol. 507, 2a col. :

ܒܩܠܐ ܕܟܗܢܐ ܦܪܫ ܐܒܐ ܒܢܘܗܝ ܡܼܚ̈ܛܝܐ:
ܩܥܐ ܩܘܕܫܐ ܕܠܩܕ̈ܝܫܐ ܢܚܬܘ ܠܡܬܦܠܓܘ.
ܒܗܘ ܫܥܬܐ ܕܚܝܠܐ ܕܟܗܢܐ ܗܠܝܢ ܐܡܪ:
ܒܟܐ ܚܛܝܐ ܘܒܥܐ ܪ̈ܚܡܐ ܡܢ ܐܠܗܐ.
ܒܠܒܐ ܚܫܝܫܐ ܘܡܟܝܟܐ ܘܬܒܝܪ ܡܛܠ ܥܘܠܗ:
ܐܫܕ ܕ̈ܡܥܐ ܘܐܚܠܝܗ̇ ܒܗܘܢ ܨܐܬܐ ܕܢܦܫܟ.
ܡܥܡܘܕܝܬܐ ܕܕ̈ܡܥܐ ܬܗܘܐ ܒܗܘ ܫܥܬܐ:
ܘܒܗ̇ ܬܚܠܠ ܘܬܕܟܐ ܚܛܗܐ ܕܥܒܕܬ ܠܟ.
ܐܡܪ ܠܗ ܕܚܛܝܬ ܘܐܥܘܠܬ ܘܪܒܐ ܗܝ ܥܘܠܬܐ ܕܝܠܝ:

(2) Cod. 117, fol. 509 verso, col. 2ae initio :

ܠܐ ܒܡܚܪܐ ܬܣܛܐ ܠܘܬܢ ܐܝܟ ܥܒܪ ܐܠܐ:
ܘܩܠܗ ܬܫܡܫܬܐ ܕܠܐ ܡܘܪܟܐ ܠܟܘܪܐ ܠܡܫܚ.

te hic *sola* adducat. Ad domum medici nemo perfunctorie vadit; sed incitat eum vulnus ut ad medicum eat : si habes ulcus in anima tua, illud ulcus te trahat et adducat, supplicantem ob debita tua. Moveat te dolor, et age *affectu* doloris ostende ulcus tuum medico, qui gratis medetur, et sine mercede sanitatem restituit. Veni, ingredere et vide ulcera iniquitatis sanari, et omnia peccatorum vulnera resarciri. »

§ 7. S. JACOBI DOCTRINA DE MAGISTERIO ECCLESIÆ, DEQUE PETRI PRIMATU.

Ecclesiæ magisterium crebro appellat Sarugensis ad dirimendas fidei controversias, quod quidem legenti carmen *de virginitate perpetua B. M. V.*, ad calcem hujus dissertationis edendum, liquido constabit. Eidem peremptoriam, adeoque infallibilem tribuit in damnandis hæreticis auctoritatem; exemplo sit sequens ex *epistola ad Samuelem* pericopa (1) : « *diabolus* effecit sibi discipulos contra apostolos et seminavit zizaniam ad impediendum frumentum,

ܠܫܡܥܘܢ ܕܐܬܐ ܠܗ ܥܒܕܗ ܐܝܟ ܐܪܙܐ ܠܗ:
ܐܠܐ ܫܬܐܣܐ ܥܒܕ ܠܗ ܒܐܪܙܐ ܕܝܢ ܟܐܦܐ.
ܐܝܬܘܗܝ ܕܐܡܪ ܠܗ ܫܬܐܣܐ ܒܥܕܬܝ ܗܘ ܗܘ ܫܘܥܝܐ
ܠܝ ܥܕܬܝ ܡܢ ܡ̈ܚܝܢܝܗ ܐܦܠܐ ܬܪܥܐ ܕܫܝܘܠ.
ܬܪܥܝ ܫܝܘܠ ܐܦ ܠܐ ܢܚܣܢܘܢ ܗܝ ܡܢ ܫܒܝܠܝ.
ܠܐܢܫܐ ܕܝܠܗ ܘܕܠܐ ܐܝܬܝ ܡܫܝܚܐ ܫܘܠܛܢܐ.
ܐܦ ܠܐ ܢܩܘܡܘܢ ܫܘ̈ܥܝܐ ܕܟܕܒܐ ܡܢ ܡܠܟܘܬܐ.
ܘܡܥܒܪܐ ܕܠܐ ܬܘܪܐ ܡܢ ܡܠܟܘܬܗ.

(1) Cod. 135, fol. 96 :

ܘܥܒܕ ܠܗ ܬܠܡ̈ܝܕܐ ܠܘܩܒܠ ܫܠܝ̈ܚܐ: ܘܙܪܥ ܙܝܙܢܐ ܕܢܚܢܩ
ܠܚܛܐ. ܘܡܛܠ ܕܢܦܩܘ ܒܥܘܡܩܐ ܕܬܠܡܝ̈ܕܘܗܝ ܥܠ ܐܘܪܚܗ ܕܡܫܝܚܐ

cœpitque de dispensatione Christi perverse loqui per os discipulorum ejus. Id autem factum est per Marcionem et Bardesanem, Manetum et Audæum, Sabellium, Photinum, Arium et reliquos hujusmodi, quorum nomina ut in medium adducam necesse non est, siquidem deleta fuit eorum memoria ab Ecclesia universali et apostolica. »

Alibi autem Petri primatus diserte adstruitur, nempe in *carmine de Samouna et Guria* (1) : « Samouna et Guria, filii pauperum, ecce ad portas vestras inclinantur divites, ut a vobis necessaria sua accipiant. Filius Dei in paupertate et egestate ostendit mundo omnes suas divitias nihil esse : omnes piscatores, omnes pauperes, omnes imbecilles, omnes exigui, victores effecti sunt per ipsius fidem. Unum piscatorem, cujus pagus erat Bethsaida, effecit caput duodenis atque œconomum ; alterum, scenofactorem,

ܘܦܘܠܘܣ. ܗܠܝܢ ܕܝܢ: ܟܠܗ ܡܣܟܢܘܬܗ ܘܡܣܬܪܩܘܬܗ. ܘܡܬܠܝܢ ܡܠܘܗܝ.
ܘܫܒܚܘܗܝ. ܘܩܫܝܫܘܗܝ. ܘܐܪܡܘܗܝ. ܘܡܣܟܢܐ ܕܐܬܪܐ ܗܠܝܢ. ܕܐܦ
ܟܢܫܐ ܐܣܐ ܡܫܬܘܬܗܘܢ ܠܥܠܡܐ. ܚܙܝ ܕܚܝܠܐ ܕܡܣܬܪܩܘܬܗܘܢ ܡܢ ܟܢܫܐ
ܠܟܠܗܘܢ ܕܥܠܡܐ.

(1) Apud Cureton's *ancient syriac documents*, pagg. ܩܙ et ܩ :

ܫܡܘܢܐ ܘܓܘܪܝܐ ܒܢܝ ܡܣܟܢܐ ܗܐ ܒܬܪܥܝܟܘܢ.
ܟܦܝܢ ܥܬܝܪܐ ܕܢܣܒܘܢ ܡܢܟܘܢ ܣܘܢܩܢܝܗܘܢ.
ܒܪ ܐܠܗܐ ܒܡܣܟܢܘܬܐ ܘܒܚܣܝܪܘܬܐ.
ܚܘܝ ܠܥܠܡܐ ܕܟܠܗ ܥܘܬܪܗ ܠܐ ܡܕܡ ܗܘ.
ܟܠ ܨܝܕܐ ܟܠ ܡܣܟܢܐ ܟܠ ܟܪܝܗܐ.
ܟܠ ܕܙܥܘܪܝܢ ܗܘܘ ܙܟܝܐ ܒܗܝܡܢܘܬܗ.
ܠܚܕ ܨܝܕܐ ܕܐܦ ܗܘ ܩܪܝܬܗ ܒܝܬ ܨܝܕܐ ܗܘ.
ܥܒܕܗ ܪܫܐ ܠܬܪܥܣܪܬܗ ܐܦ ܪܒ ܒܝܬܐ.
ܠܚܕ ܠܥܒܘܕܐ ܕܡܫܟܢܐ ܕܪܘܚܐ ܗܘܐ.
ܣܡܗ ܥܒܕܗ ܡܫܠܡܢܐ ܝܗܒ ܠܟܢܘܫܬܐ.

qui anteà persecutor fuerat, assumpsit et effecit vas fidei electum. » Atque in carmine *de civitate Antiochiæ* eidem Petro, apostolorum principi, urbis Romæ episcopatum obtigisse non obscure innuit : « Simoni, inquit, Roma, Johanni vero obtigit Ephesus (1).

§ 8. S. JACOBI DOCTRINA DE INTERCESSIONE SANCTORUM.

INTERCESSIO SANCTORUM docetur sequentibus verbis, quibus S. Simeonem auctor alloquitur (2) : « o beatum spiritum tuum, electe pater, atque tot victoriis clarissime, qui divinum illud regnum adeptus es! Filius Dei quem ab infantia dilexisti, nos pro sua clementia dignos efficiat, qui intercedentibus precibus tuis veniam impetremus. » — Item, in *carmine de Guria et Samouna* (3) : « ejus (Edessæ) advocati estis vos, o doctores, qui silendo vicistis omnem errorem, vocem suam in infidelitate extollentem.»

§ 9. S. JACOBI DOCTRINA DE DEFUNCTIS.

ORATIONES PRO DEFUNCTIS sub Jacobi nomine leguntur in *officio feriali juxta ritum ecclesiæ Syrorum*, Romæ 1853, pp. 227 et 261.

(1) Ibid. pag. ܩܝܒ (112) :

ܠܫܡܥܘܢ ܪܗܘܡܐ ܘܠܝܘܚܢܢ ܡܛܬ ܐܦܣܘܣ.

(2) Apud S. E. Assemanum, *Acta martyrum*, part. II, p. 244 :

ܛܘܒܘܗܝ ܠܪܘܚܟ ܐܒܘܢ ܓܒܝܐ ܡܪܐ ܢܨ̈ܚܢܐ:
ܕܢܨܚ̈ܢܐ ܘܡܛܝܬ ܠܗ̇ ܠܡܠܟܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ.
ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܕܐܚܒܬܝܗܝ ܡܢ ܛܠܝܘܬܟ.
ܢܥܒܕܢ ܒܪ̈ܚܡܘܗܝ ܕܒܨܠܘܬܟ ܢܫܟܚ ܚܘܣܝܐ.

(3) Apud Cureton, *ancient syriac documents*, pag. ܩܘ (106) :

ܦܪ̈ܩܠܝܛܘܗ̇ ܐܢܬܘܢ ܡܠܦ̈ܢܐ ܕܙܟܝܬܘܢ ܒܫܠܝܘܬܟܘܢ.
ܠܛܥܝܘܬܗ̇ ܕܐܪܝܡܬ ܩܠܗ̇ ܒܟܦܘܪܘܬܐ.

Hæc autem quæ hactenus recitavi nimium esse jejuna et brevia perspicio, quam ut theologicis disciplinis magno adjumento cedere valeant; quæ tamen penitus omittere nolui, sed potius eo fine proferenda duxi ut vel summaria indicatione aliqua tenus innotescat insigne adhuc rei sacræ apud scriptores syros latere promptuarium, quod si integrum in lucem ederetur, traditionem christianam locupletissimis adaugeret testimoniis et argumentis. Optandum sane maximopere est, ut periti cujusdam industria S. Jacobo Sarugensi edendo ea tandem tribuatur opera, quam P. Benedictus et S. E. Assemanus S. Ephræmo vulgando adhibuerunt (1).

ARTICULUS IV.

DE ORTHODOXIA S. JACOBI EJUSQUE DOCTRINA CIRCA SACRATISSIMUM INCARNATIONIS MYSTERIUM.

Jam vero, quod supra spopondi, mihi nunc duo doctoris Sarugensis doctrinæ capita enucleatius sunt exponenda. Primum versatur circa Jacobi nostri de incarnatione dominica sententiam, atque illam fidei catholicæ consentire in præsenti articulo duplici argumentorum genere probabimus.

§ 1. ORTHODOXIÆ S. JACOBI ARGUMENTA EXTERNA, CUM NEGATIVA, TUM POSITIVA.

1° PROBATIO NEGATIVA. Nulla prorsus apud auctorem nostrum offendi, quæ cum dogmate catholico in concordiam redigi nequeant. Quia tamen ab Eusebio Renaudotio non solum ut jacobita, sed ut jacobitarum antesignanus

(1) Libentissime hac occasione indico quædam mox S. Jacobi proditura, nempe *sermones sex*, germanice conversos opera cl. P. Zingerle, de hisce studiis meritissimi. — Eduntur Bonnæ, apud Henry.

traducebatur, operæ pretium est ut illius sententia examini subjiciatur et idoneis argumentis destruatur : in quo præstando Assemanum sæpe ducem sequemur, non tamen eodem ordine, neque solis quæ ipse protulit argumentis rem conficiendam arbitrati.

Renaudotius sententiam suam de Jacobo Sarugensi hisce verbis proponit (1) : « fuit autem ille, ut christiani tam « orthodoxi quam nestoriani testantur, Severi Antiocheni « discipulus et maximus jacobiticæ fidei propugnator, cum « alter in exilio pulsus foret; successoremque in eadem « causa sustinenda habuit Jacobum alium Baradatum, a quo « Jacobitas nominatos fuisse Nicephori, Eutychii Alexan- « drini et aliorum multorum opinio fuit. Cum autem « Jacobus Botnanensis multa scripserit, non modo inter « ecclesiæ jacobiticæ doctores numeratur in ὁμολογίᾳ sive « confessione fidei quæ ab ordinandis exigitur, sed multa « ejus testimonia occurrunt in tractatu *de fide patrum*. « Historiæ nestorianæ scriptores tradunt, Jacobum æqualem fuisse Acacio, quem vigesimum secundum catholi- « corum (2) suorum numerant, literis sacris operam « dedisse in schola edessena quæ florentissima tunc fuit, « et initio Nestorianorum opinioni adhæsisse. Postquam « vero Anastasium imperatorem Severo plurimum tribuere « et in ejus sententiam consensisse intellexit, unius naturæ « fidem professum fuisse, illamque acriter defendisse. »

(1) *Liturgg. orientt.* tom. II, pag 367.

(2) Acacius anno 485 in synodo seleuciensi ordinatus est Seleuciæ et Ctesiphontis archiepiscopus. — Juxta Procopium, « christianorum antistitem « græco vocabulo *catholicum* idcirco appellant quod unus universæ præsit « regioni. » Duo autem ab initio fuere sub patriarcha antiocheno catholici, scilicet *Persidis metropolita,* qui christianos in tota Perside et magna India versantes regebat, et *Seleuciæ archiepiscopus* qui Assyriis, Chaldæis et Arabibus christianis, sub Persarum regum ditione positis, præerat. Circa concilii nicæni tempora duo alia emersere catholici, *Armeniæ* nimirum et *Iberiæ*. Cfr. B. O. IV, 616.

Quo loco Renaudotius, vir ceteroquin doctissimus et plerumque accuratus, veris quibusdam assertionibus falsas admiscet perplures et injuria prorsus auctorem nostrum hæresis arguit.

In primis omnino a veritate alienum est orthodoxis Jacobum uspiam jacobiticæ fidei addictum aut Severi discipulum haberi. Orthodoxos quos intelligit non nominat Renaudotius; sed Melchitas quos veræ fidei tenaces affirmat (1) ab ipso significari probabile est; profecto ex eorum auctoritate aut testimonio nihil proficit contra Jacobi fidem insimulatio; imo vero tantum abest Jacobum ab iis monophysitam censeri, ut contra nuncupetur orthodoxus, idque testimonio haud suspecto Timothei presbyteri constantinopolitani catholici, cujus tractatus *de receptione hæreticorum*, sæculo septimo exaratus et in ritualibus eorum libris insertus, apud ipsos ecclesiastica gaudet auctoritate (2).

Porro quo testimonio nixus Renaudotius Severi, antiochenæ sedis invasoris, discipulum Jacobum constituat plane me fugit. Vidimus quidem supra Gregorium Barhebræum, conciliandi sectæ suæ Syrorum doctoris auctoritatem studio abreptum, hujus doctrinam a Severo fuisse laudatam gratuito finxisse; eo tamen usque non processit quo abiit Renaudotii assertio, quæ ut refellatur sufficit chro-

(1) Cfr. *liturgg. orientt.* tom. II, p. 1; item *historia patriarcharum Alexandrinorum*, p. 119.

(2) Videsis hunc librum apud Migne, *Patrol. græc.* tom. 86, p. 41 :. Εὐτυχιανισταὶ καὶ ὁ τούτων κοινωνὸς Διόσκορος καὶ λοιπὸν Σεβῆρος καὶ Ἰάκωβος, οὐχ᾽ ὁ Βάτνων ὁ ὀρθόδοξος, ἀλλ᾽ ἕτερος αἱρετικὸς, καὶ οἱ λοιποὶ Ἀκέφαλοι « Eutychianistæ, eorumqne sodalis Dioscorus, ac deinde Severus, et Jacobus, *non ille Batnarum orthodoxus*, sed alius hæreticus, cæterique acephali. » — *Acephali* appellabantur rigidiores monophysitæ, qui *henoticon* Zenonis non admittebant, sic dicti, ait Leontius *lib. de sectis*, act. 5 « quod a capite, id est patriarcha suo (nimirum Petro Mongo alexandrino qui henoticon admiserat) disjuncti, seorsim congregabantur. » B. O. II, *Dissert. de syris monoph.* § IV.

nologiam consulere. Severus enim anno 513 ab Anastasio imperatore in ecclesiam antiochenam intrusus fuit, ut ex Pagio constat (1), brevi vero ab ea ejectus, adhuc per triginta annos (2) catholicam duarum naturarum fidem impugnavit. Quando itaque ipse, in ætate certe minime provecta, patriarchali dignitate potitus est, Jacobus noster sexagenarius jam erat, in Sarugensi diœcesi periodeutes, eloquentiæ et doctrinæ fama ubique gentium celeberrimus. Præterea non constat utrum Severus, antequam Antiochiæ patriarcha evaderet, in Mesopotamia quempiam in suas partes pertraxerit.

Nestorianos quod attinet, eorum testimonium tanti faciendum non est, ut ob illud Jacobi fidem suspectam habeamus. Capite superiore idoneis argumentis probatum fuit Edessæ, ubi forsan Jacobus eruditionis causa eodem tempore cum Acacio et Barsauma morabatur, duplicem scholam exstitisse, quod Marim et Amri, Nestorianorum scriptores a Renaudotio procul dubio intentos, et Renaudotium ipsum latuisse videtur. Hinc dum Acacius et Barsaumas Persarum, cujus gentis ipsi erant, institutum frequentarent, Jacobus noster inter Syros cæteros et Mesopotamenos litteris operam dederit. Quod vero adjungit Mares, eum initio nestorianismo adhæsisse, deinde cum imperatoris gratiam Severo accedere videret, mutasse

(1) *Critica* ad annum 513, tom. II, p. 489. — Cfr. Hefele, *Conciliengeschichte*, II, pag. 550; ed. Freiburg im Breisgau.

(2) Ita ipse Renaudot. in *historia patriarch. alexandr.* p. 138. — Juxta hanc supputationem, obiisset Severus anno 542. Paululum tamen ab ea differunt Barhebræus, qui Severum interiisse dicit anno Græcorum 850, h. e. Christi 539, et Dionysius Telmaharensis in *Chronico* B. O. II, 54, cujus hæc sunt verba : ܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܫܥ ܢܦܩ ܡܢ ܥܠܡܐ ܗܢܐ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܣܘܪܘܣ ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ ܒܬܡܢܝܐ ܒܫܒܛ. « Anno 849 migravit ex hoc sæculo sanctus dominus Severus patriarcha Antiochiæ, die octava februarii. » Annus 849 intelligitur Alexandri, juxta æram Seleucidarum, estque Christi 538.

sententiam, calumnia est tam nullo fundamento fulcita, quam e solemni nestorianorum scriptorum perfidia explicatu facilis; solent enim, naturæ et personæ notionem perperam confundentes, unius in Christo naturæ propugnatores asserere quoscunque duarum personarum negatores inveniunt. Hinc Catholicos et Jacobitas eodem loco reponunt, et utrosque inviso monophysitismi crimine deturpant (1).

Denique indubium est quod subjungit Renaudotius, nimirum Sarugensem apud Jacobitas hæreticos in confessione fidei laudari, et frequenter nominari in tractatu hæretico *de fide patrum*, imo addi posset ejus memoriam in kalendariis ter in anno recolendam et celebrandam proponi. Verum enimvero hoc argumentum quod solidum prima fronte videretur, facili negotio dissolvi poterit. Satis fuerit animadvertisse simile infortunium quam plurimis patribus orthodoxis accidisse : nempe in *confessione fidei* inter doctores ecclesiæ jacobiticæ collocantur Athanasius, Cyrillus, Ephræmus, imo alii qui in concilio chalcedonensi adversus ipsos expresse producti fuerunt, ut Gregorius theologus, Basilius, Theophylus, Epiphanius, Chrysostomus. Tribuendum hoc est, ut jam supra monui, plerumque cupidini qua laborabant hæretici isti doctrinam suam tam illustri patrocinio cohonestandi, aliquoties tamen meræ ignorantiæ et critici judicii omnimodæ absentiæ. Et hac quidem posteriori causa factum fuisse putarem ut Maronitæ catholici Edessenum Jacobum, hæreticum monophysitam, veluti sanctum colere et venerari inceperint. Jacobitæ vero Sarugensem, nisi me fallat conjectura, ideo suum facere voluerint, quod ejus auctoritate et fama sectæ suæ decus et præsidium accedendum sperabant. Ceterum quam immerito tantum virum sibi vindicaverint mox ad

(1) Cfr. B. O. III, 387.

liquidum explorabitur, ubi directa argumenta, quibus catholica Jacobi fides demonstratur, proferemus in medium. Prius vero animadverti velim ex omnibus illis scriptoribus Jacobitis, quorum nomina supra recitavi (1), non nisi duos, Dionysium scilicet et Barhebræum, factum aliquod, seu potius figmentum Sarugensi imputare qua monophysitica ejus fides probaretur : prior affirmat Jacobum Pauli Antiocheni communionem vitasse, quod is duas in Christo naturas profiteretur (2), alter ita de eo scribit : « præclara ejus doctrinæ effigies a sancto Severo antiocheno patriarcha approbata fuit, et ipse ab eodem receptus et laudatus est (3). »

At vero neuter istorum dictum suum ullo veterum testimonio confirmat; cætera tamen quæ in eodem contextu de Sarugensi doctore narrat Barhebræus, ea se ex traditione accepisse diserte testatur; suspicari proinde merito licet quæ hic adjungit non fuisse revera nisi gratuita sui, aut alterius jacobiti figmenta. Superest Dionysius; sed is sibi non constat, et a seipso redargui potest, quod ut liquido pateat, accipe narrationis ejus summam. Paulus, inquit, Jacobum episcopum Batnarum accersivit; qui Antiochiam proficisci recusabat quod Paulum cerneret sanæ fidei non esse. Postea tamen, quum abire compulsus esset, ex urbe Batnis egressus, in monasterio quodam non longe ab Edessa distanti divertit; ibi, revelatione de suo exitu accepta, jussus fuit in propriam civitatem reverti; in quam cum pervenisset, de ecclesia deque universa doctrina sua testamento disposuit et duobus post diebus ex hac luce

(1) Cfr. supra p. 117.

(2) B. O. I, 297 seq.

(3) Barhebræus in *Chronico* B. O. II, 322. Verba ejus hæc sunt : ܘܐܬܫܪܪ ܨܘܪܬܐ ܢܨܝܚܬܐ ܕܡܠܦܢܘܬܗ ܡܢ ܩܕܝܫܐ ܣܘܝܪܐ ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ ܘܐܬܩܒܠ ܡܢܗ ܘܐܫܬܒܚ ܀

migravit. Tunc Paulus de ejus obitu admonitus, Moysem quemdam in locum ejus ordinavit. — Hæc, inquam, narratio falsa demonstratur ex temporum notis quas subministrat ipse Dionysius. Acciderint enim anno Græcorum 833; atque Paulus fuerit Severo in exilium depulso in sede antiochena suffectus anno 831, et post annum unum morte sublatus. Igitur juxta Dionysium, Paulus defunctus est anno 832 Græcorum; proinde non potuit anno sequenti seu 833, Sarugensis ad Paulum profectus esse, siquidem is tum jam mensibus saltem pluribus e vivis excesserat. Hinc « probabile est Dionysium auctorem alioquin « bonum et accuratum, falsa aliqua suorum gentilium « relatione deceptum, ista suæ chronologiæ imprudenter « inseruisse (1). »

Si quis nihilo minus difficultatem vellet urgere, inde petitam quod jacobitici auctores magno numero Sarugensem veluti sectæ suæ sanctum doctoremque recitant et venerantur, in promptu est, præter directam modo proferendam ejus orthodoxiæ demonstrationem, ea quam supra posui animadversio, nimirum illos perpetuo satagere ut alios etiam patres certe catholicos ad sese pertrahant, aut sibi saltem non alienos perhibeant. Cujus autem rei, præter inscitiam et malam fidem, causa assignari potest ipsa in rebus ad religionem spectantibus incuria; hæc enim apud hæreticos, ubi semel a rigida fidei regula defecerunt et prima contendendi alacritas abiit, oriri et ingruere nata est.

Apud Jacobitas vero id accidisse considerata rei natura non modo probabile est, sed experientia constat et factis eorum qui vel maxime doctrinæ et eruditionis laude claruerunt. Testis est exemplo suo Gregorius Barhebræus, maphrianus (2) sive primas orientis, apud suos

(1) B. O. 1, 299.

(2) *Maphrianus*, ܡܦܪܝܢܐ (sic dictus ab ܐܦܪܝ *fœcundavit*) primum

summo semper honore dignatus. Haud ingratum vel abs re fore arbitror, si ipsius verba, quamvis paulo longiora, retulero. Scilicet in libro qui *theologia* seu *candelabrum sanctorum de fundamentis ecclesiasticis* (1) inscribitur, recensitis et rejectis sententiis pluribus, quas hæreticas habet, ita subjungit : « sciendum est has omnes sectas, quas supra recensuimus, absurdissimas hæreses esse, quum naturas (in Christo) corrumpant, et christiano dogmati ethnicas opiniones misceant; ac propterea Deus, cujus gratiæ laus esto, eas radicitus exstirpavit. Reliquæ vero, quæ hodie in mundo obtinent sectæ, quum omnes de Trinitate et incolumitate naturarum, ex quibus est Christus absque conversione et commistione, æque bene sentiant, in nominibus unionis solum secum pugnant. » Sectas autem eas, quæ suo tempore in mundo obtinebant, intelligit catholicos, jacobitas, nestorianos et monothelitas.

Alibi autem, nempe in *chronico*, narrat quomodo ipse, in maphrianum electus, in urbe Bagdade fuerit exceptus a Nesto-

post patriarcham in ecclesia Jacobitarum locum occupat, estque ea dignitas metropolitica major. Vocatur etiam *catholicus* et *metropolita Orientis*. De hac dignitate qui plura desiderat, consulat Jos. Sim. Assemanum, *dissert. de Syris monophysitis*.

(1) B. O. II, 284. Titulus Barhebræi libri is est : ܡܢܪܬ ܩܘܕܫܐ ܥܠ ܫܬܐܣܐ ܥܕܬܢܝ̈ܬܐ: Verba quæ ex hoc libro recitavi syriace ita sonant, loc. cit. p. 291 : ܘܙܕܩ ܠܡܕܥ ܕܟܠܗܝܢ ܗܠܝܢ ܐܪ̈ܣܘܬܐ ܕܡܢܝܢܢ ܐܪ̈ܣܝܣ ܐܢܝ̈ܢ ܕܣܟܠܢ ܡܛܠ ܕܡܚܒ̈ܠܢ ܟܝ̈ܢܐ ܘܡܚܠ̈ܛܢ ܠܥܡܡ̈ܝܘܬܐ ܒܝܘܠܦܢܐ ܟܪܣܛܝܢܝܐ ܡܫܝܚܝܐ. ܘܡܛܠܗܕܐ ܐܠܗܐ ܗܘ ܠܛܝܒܘܬܗ ܐܝܟ ܕܥܠ ܥܩܪ̈ܗܝܢ ܥܩܪ ܐܢܝ̈ܢ. ܫܪ̈ܟܢ ܕܝܢ ܐܪ̈ܣܘܬܐ ܐܝܠܝܢ ܕܗܫܐ ܒܥܠܡܐ ܟܕ ܟܠܗܝܢ ܒܬܠܝܬܝܘܬܐ ܘܒܫܠܡܘܬ ܟܝ̈ܢܐ ܕܡܢܗܘܢ ܡܫܝܚܐ ܕܠܐ ܫܘܚܠܦܐ ܘܕܠܐ ܚܘܠܛܢܐ ܫܦܝܪ ܡܫܪ̈ܪܢ: ܒܠܚܘܕ ܒܫ̈ܡܗܐ ܕܚܝܕܝܘܬܐ ܥܡ ܚܕܕܐ ܡܬܚܪ̈ܝܢ ܡܬܚܪ̈ܝܢ.

rianis (1) : « quum autem Bagdadum descendisset (maphrianus), ipsi obviam venere archidiaconus et reliqui proceres, adeo ut mar Machicha catholicus Nestorianorum de maphriani adventu admonitus, suum ex fratre nepotem et alterum ex sorore, aliosque viros bagdadenses cives eidem obviam ire jusserit, ipsumque cum honore in suis ædibus susceperit. A catholici ædibus ad suam maphrianus ecclesiam ad fores Muchuli sitam accessit. Misit autem catholicus cum ipso eos qui in ejus occursum processerant, et una cum istis vestem albam holosericam rasilem, veneruntque atque maphrianum induerunt, eoque munere functi abierunt. Jamque paschalia festa inierant. Quare per eam solemnitatem maphrianus pretiosa munera catholico misit, et læti sunt valde in maphriano fideles; sed et *populus Nestorianorum nobiscum in nostra ecclesia conveniebant.* »

Similiter huc spectant quæ *chronico* adjecit Barsaumas Gregorii frater; « post hujus mortem, inquit (2), quia mar Jaballaha catholicus laudabilis eo tempore in urbe Maraga versabatur, præcepit ne quis in forum procederet,

(1) B. O. II, pag. 250 : ܘܢܚܬ ܐܦ ܠܒܓܕܕ. ܘܢܦܩܘ ܐܪܟܝܕܝܩܘܢ ܘܫܪܟܐ ܕܪ̈ܫܢܐ ܠܐܘܪܥܗ. ܐܦ ܡܪܝ ܡܟܝܟܐ ܩܬܘܠܝܩܐ ܕܢܣܛܘܪ̈ܝܢܐ ܟܕ ܐܬܝܕܥ ܘܫܕܪ ܠܒܪ ܐܚܘܗܝ ܘܠܒܪ ܚܬܗ ܘܠܐܢܫ̈ܐ ܐܚܪ̈ܢܐ ܒܓܕ̈ܕܝܐ ܠܐܘܪܥܗ ܘܐܥܠܗ ܠܒܝܬܗ ܒܐܝܩܪܐ. ܘܡܢ ܢܦܩ ܡܢ ܬܡܢ ܡܦܪܝܢܐ ܕܝܠܢ ܠܥܕܬܗ ܕܥܠ ܬܪܥ ܡܘܟܘܠ. ܫܕܪ ܩܬܘܠܝܩܐ ܠܗܠܝܢ ܕܢܦܩܘ ܗܘܘ ܠܐܘܪܥܗ: ܘܥܡܗܘܢ ܟܘܬܝܢܐ ܚܘܪܐ ܕܐܒܪܝܫܘܡ ܘܐܠܒܫܘ ܠܡܦܪܝܢܐ ܘܫܠܡܘ ܘܐܙܠܘ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܥܐܕ̈ܐ ܕܦܨܚܐ ܕܩܝܡܬܐ. ܫܕܪ ܐܦ ܡܦܪܝܢܐ ܕܫ̈ܢܐ ܝܩܝܪ̈ܐ ܘܚܕܝܘ ܡܗܝܡ̈ܢܐ ܒܗ ܒܡܦܪܝܢܐ ܛܒ. ܐܦ ܥܡܐ ܕܢܣܛܘܪ̈ܝܢܐ ܥܡܢ ܒܥܕܬܢ ܡܬܟܢܫܝܢ ܗܘܘ ܒܐܝܕܐ ܗܝ ܕܝܠܢ.

(2) ܘܡܛܠ ܕܡܪܝ ܝܗܒܐܠܗܐ ܩܬܘܠܝܩܐ ܡܫܒܚܐ ܐܫܬܟܚ ܗܘܐ ܗܘ ܙܒܢܐ ܒܗ ܒܡܪܓܐ ܡܕܝܢܬܐ ܦܩܕ ܕܠܐ ܢܦܘܩ ܐܢܫ ܠܫܘܩܐ: ܐܠܐ ܢܬܟܢܫ ܟܠܢܫ. ܘܢܦܩ ܢܡܘܣܐ ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܥܕ̈ܬܐ

aut officinam aperiret. Ipsius itaque jussu signo ab ecclesia dato congregatus est populus universus ad cellam maphriani. Misit autem catholicus episcopos qui secum aderant et multos cereos magnos, et venit etiam universus populus Armenorum et Græcorum; ex nostris autem (Jacobitis) quatuor tantummodo presbyteri ad eam celebritatem adfuerunt. *Congregatis itaque fere ducentis viris, officium inchoarunt a prima hora diei usque ad nonam.... Postquam vero absolvissent Nestoriani, et Græci et Armeni officium suum, et exequias, sicut decebat, prosequuti fuissent, composuerunt sanctum illius corpus in parvo altari*, in quo orare solebat et oblationem offerre, quoties in urbem Maragam se conferebat. »

Ex his patet Nestorianos et Jacobitas in eamdem ecclesiam ad celebrandum divinum officium convenisse, hosque cum illis absque scrupulo etiam in sacris communionem frequentasse. Estque in eo facti quoddam argumentum, magis adhuc in aliis recentioribus hæreticis conspicuum, quod ad unius et infallibilis magisterii necessitatem vindicandam merito urgent theologi catholici; nam abjecta semel ista credendi norma divinitus stabilita, vix ac ne vix quidem fieri potest quin, dogmatibus summi momenti inter ἀδιάφορα ablegatis, dubiis et negandi prurigini latissimus campus omnibus aperiatur.

ܕܡܦܪܝܢܐ. ܘܫܕܪ ܩܬܘܠܝܩܐ ܐܦܣ̈ܩܘܦܐ ܕܥܡܗ ܘܫ̈ܡܥܐ ܕܫܘܥܐ ܪ̈ܘܪܒܐ:
ܘܥܡܐ ܟܠܗ ܕܐܪ̈ܡܢܝܐ ܘܝܘ̈ܢܝܐ: ܡܢ ܕܝܠܢ ܕܝܢ ܐܪܒܥܐ ܩܫ̈ܝܫܐ
ܒܠܚܘܕ ܐܬܟܢܫܘ. ܘܟܕ ܐܬܟܢܫܘ ܐܝܟ ܡܐܬܝܢ ܓܒܪܝܢ ܫܪܝܘ ܒܬܫܡܫܬܐ
ܡܢ ܨܦܪܐ ܘܥܕܡܐ ܠܬܫܥ ܫ̈ܥܝܢ.... ܟܕ ܫܠܡܘ ܢܣܛܘܪ̈ܝܢܐ ܘܝܘ̈ܢܝܐ
ܘܐܪ̈ܡܢܝܐ ܬܫ̈ܡܫܬܗܘܢ ܘܠܘܝܘܬܗ ܐܝܟ ܕܘܠܐ ܫܡܠܝܘܗ ܠܦܓܪܗ ܣܡܘ
ܒܡܕܒܚܐ ܙܥܘܪܐ ܕܒܗ ܡܨܠܐ ܗܘܐ ܘܡܩܪܒ ܩܘܪܒܢܐ ܟܠܡܐ ܕܠܡܪܓܐ
ܗܘܐ ܐܬܐ ܡܬܦܢܐ.

2° PROBATIO POSITIVA. Sed ut eo unde egressa erat regrediatur oratio, hactenus satis constare arbitror nullo certo vel idoneo testimonio Jacobo monophysitismi notam inuri. Negativam, ut aiunt, probationem absolvimus; nunc positivam quoque construamus oportet, quam conficient testes æqui et fide dignissimi, Sarugensis orthodoxiam affirmantes.

A. *Josue Stylites* (1) Jacobo æqualis hunc *venerabilem* (2) appellat, ejus fortitudinem et charitatem quibus incolas Euphrati vicinos, diro a Persis bello oppressos, consolatus est eisque opitulatus, laudibus extollit. Atqui Josue catholicus hæretico, maxime celebri et in vita manenti, haudquaquam has laudes tribuisset. Quod vero Josue ipse orthodoxus fuerit liquido patet ex ejus *Chronico;* ibi enim Flavianum Antiochiæ patriarcham appellat « sanctum, religiosissimum, divinis virtutibus præditum, constantissimum et inclytum (3). » Anastasium vero imperatorem, antea bene meritum, in fine vitæ suæ desipuisse asserit, non aliam ob causam, uti videtur, quam ob susceptum ab illo monophysitarum patrocinium (4).

B. *Joannes Maro*, qui fuerit, juxta Assemanum (5), Syrorum Maronitarum circa annum 700 antiochenus patriarcha, Jacobum non modo ut orthodoxum laudat, sed ex ejus scriptis diserta testimonia profert, quibus Nestorianorum æque et Jacobitarum hæresin refellit. Etsi vero hujus

(1) De quo videsis quæ notavimus in *Introductione*, pag. 18.
(2) Vide supra, pag. 100.
(3) ܩܕܝܫܐ ܘܕܚܠ ܐܠܗܐ ܘܡܫܡܠܝ ܒܟܠ ܫܘܦܪܐ ܐܠܗܝܐ ܡܗܝܡܢܐ ܘܡܫܒܚܐ Vide B. O. I, 283, 1a col.
(4) ܐܣܬܪܩܠ ܐܬܚܙܝ ܡܠܟܐ ܗܢܐ ܒܫܘܠܡܐ ܕܚܝܘܗܝ. i. e. *præpostere* (a seipso desciscens) *visus est imperator iste in fine vitæ suæ.* Ibid. pag. 282, 2a col. — Cff. de Anastasio Theodorus lector, lib. 2, et Theophanes, *Chronographia* ad annum 499, ed. Paris. 1675, pag. 130.
(5) B. O. I, pagg. 496 seqq.

acta qualia ex codice arabico, sæculo XV, descripta fuere a Gabriele Barclaio maronita, et anno 1639 a Francisco Quaresmio (1) latine vulgata, dubiæ auctoritatis forte non immerito habeantur, nulla tamen ratio suppetit cur ipsum fictam personam habeamus, ejusque de Jacobo testimonium rejiciamus ut spurium; hoc enim non tam Joannis auctoritate, quam ipsis Jacobi textibus, in scriptis catholicæ sententiæ quæ Joanni attribunntur, innititur; porro textus illos, quos articulo sequente producemus, nullo jure suppositios esse statuas, etiamsi Assemani, Maronis personam et scripta vindicantis, argumenta infirmiora arbitreris quam ut fidem certam efficiant et peremptoriam. Ceterum quamvis Maronitarum auctoritas, quod sæpius urget Renaudotius (2), in rebus suis maxima non sit, ea nihilominus quæ de Joanne ex Stephano Edenensi aliisque tradit Assemanus, ut omnino falsa respui posse ægre censerem; atque ut eo ducar me maxime movent inepta plerumque et inania quæ in contrarium allegantur argumenta. Quid enim? Universam Maroniticam gentem fuisse monothelismo addictam tradit Renaudotius (3), Guillelmi Tyrii, Eutychii Alexandrini, Makrizii, aliorumque præcipue Arabum testimoniis innixus; at vero horum scientia historica eo valde incerta probatur, quod monothelismi originem monacho cuidam Maroni, tempore imperatoris Mauritii viventi, contra coæva Patrum documenta et ipsius concilii generalis sexti auctoritatem adscribunt (4); ex his autem certo certius constat hæresim

(1) Cfr. *Elucidatio terræ sanctæ, historica, theologica, moralis*, lib. I, cap, 37; tom. I, pag. 96.

(2) Cfr. *Historia patriarch. alexandr.* pagg. 150, 548; *liturgg. orientt.* II, pagg. V, 381.

(3) *Hist. patriarch. alexandr.* pag. 548.

(4) Cfr. Taki-eddini Makrizii *historia coptorum christianorum*, arabice et latine edita ab H. J. Welzer, Solisbaci, 1828, *pag.* 77: « Tempore imperatoris Mauritii cæsaris monachus nomine Maron docuit : « Messiam, cui sit pax! esse duas naturas, unam voluntatem et unam

monothelitarum, ipsius monophysitismi appendiculum, non nisi serius sub Heraclii regno, et quidem aliis promoventibus, emersisse (1). Quæ omnia dum video, nescire me fateor quid sit de Marone et antiquis Maronitis tenendum; neque vero ea protuli ut Maronis scripta, a doctissimo Assemano propugnata, tamquam certo apocrypha prædicem; inconcussa tamen argumenta, quibus eorum authentia probetur, adhuc desiderari opinor; non exstant enim nisi in codice uno, anno 1392 exarato. Hisque de Marone notatis, ad Sarugensem regrediamur.

C. Jacobum Sarugensem laudant *Isaac Ninivita* (2) scriptor catholicus qui floruit sæculo VI vergente, et

D. *Timotheus Constantinopolitanus*, supra laudatus (3).

Præter istos scriptores catholicos, quorum testimonio Sarugensis orthodoxia probatur, appellari etiam posset integra Maronitarum gens, inter Libani juga dispersa, quippe quæ eum veluti doctorem suum præcipuum in divinis officiis

« personam. Incolæ urbis Hamath, Kennaserin et Awasim, multique ex « græcis ei adhærebant; et qui doctrinam ejus profitentur, apud christianos *Maronitæ* vocantur. Marone mortuo, sub nomine ejus monaste- « rium Maronis in urbe Hamath ædificatum est. » — Porro, juxta Assemanum, monasterium S. Maronis situm erat ad Orontem fluvium, Apameam inter et Emesam; Maronitæ, antea *Mardaïtæ* (a ܡܪܕ), id est *rebelles* appellati, nomen suum postea habuerint ab ipso S. Marone, æquali S. Joannis Chrysostomi, qui ad ipsum dedit epistolam. — Cfr. Pagi, *critica* ad a. 1182; Le Quien, *Oriens christ.* tom. III, *Ecclesia Maronitarum*, coll. 1 seqq.

(1) Videsis initia et progressus monothelismi ex ipsis fontibus sedulo descripta apud Hefele, *Conciliengeschichte*, III, pag. 110 seqq.

(2) B. O. I, pp. 291 et 452.

(3) Videsis ejus testimonium pag. 138. — Hunc Jacobo Sarugensi ætate æqualem ponit Assemanus; verum, ut scite monet R. P. Matagne « difficilis opera est, ætatem libri (a Timotheo compositi) definire, qui, « pro librorum ritualium sorte, a variis ad temporum necessitates auctus « est. Omnia illa capita quæ uno titulo edidit Cotelerius sæculo septimo « recentiora probabilius non sunt. Ideoque optimum inde pro *S. Jacobi* « *Sarugensis* orthodoxia deducitur argumentum. » Cfr. *Acta Sanctorum*, *tom. XII octobr.* p. 828.

quotidie recitat et tanquam sanctum veneratur et colit. Hujus tamen gentis calculum omittere ideo potius arbitror, quod tamdiu, propter turbatum bellorum procellis reipublicæ statum, in negotiis ecclesiasticis maxima ignorantia laboraverit, atque discretionis judicium plerumque non valuerit adhibere : ex quo defectu, ut supra mouui, probabiliter evenerit ut ipsa, utut orthodoxæ fidei addicta, Jacobum Edessenum monophysitica labe infectum cultu prosequeretur; fas adeo non est ex simili facto quidquam de Jacobo nostro statuere. Sed neque istius testimonio ullatenus egemus; sufficiunt enim cætera quæ protulimus, et multo magis thesim nostram conficiunt temporum adjuncta, in quibus Jacobus constitutus est episcopus; nempe cum ea tempestate ubique, jussu imperatoris Justini, Jacobitæ ut Xenaias, Petrus Apamæensis aliique, sedibus suis pellerentur, credibile profecto non est ipsum, nisi explorata fuisset catholica ejus fides, ad episcopatum promoveri potuisse (1).

(1) Ex historia nempe constat sub imperatore Justino seniore, ejusque successore Justiniano res male cessisse monophysitis. De persecutione ipsis anno Justiniani sexto inferri cœptam loquitur *Johannes episcopus ephesinus*, historiographus syrus. Cfr. *Die Kirchengeschichte des Johannes von Ephesus, aus dem syrichen übersetzt*, von Dr. J. M. Schönfelder, München, 1862, pag. 5 seq. — Porro argumento, ex tempore quo Jacobus episcopus evasit, magna etiam vis attribuitur apud *Acta Sanctorum. loc. cit.* : « vel hac unica « ratione, dicitur, Sarugensem episcopum pluribus jam annis ante epis- « copatum, nihil a catholica fide alienum scripsisse patet.... Homiliarum « ejus editionem exspectemus, ut, quod summopere cupio, tota ejus « vita ab erroris crimine vindicari possit. » Quod vero ad prima Jacobi juventutis tempora attinet, ejus orthodoxiam non ita certam habet scriptor doctissimus, putatque eum forsitan tunc Cyro edesseno, quem Hormisdas papa acephalis accenset, consensisse; interim ad eam conjecturam, ex mea opinione, adhuc non cogunt criminationes Jacobitarum, aut ea, quæ perlegere potui, Jacobi scripta. Imo difficultates ex Jacobi scriptis petendæ, si aliquid contra ejus fidem efficerent, quod equidem non admitto, eo potius tendant ut ipsum mitioribus hæreticis accensendum, quam acephalis, qualis erat Cyrus, adnumerandum probarent.

§ 2. ARGUMENTA INTERNA QUIBUS JACOBI ORTHODOXIA PROBATUR. — EJUS DOCTRINA DE INCARNATIONE VERBI DIVINI PLENIUS ELUCIDATUR.

Criterium profecto aptius et securius ad dijudicandum cujusdam auctoris doctrinam dari non potest, quam quod ipse præbet mentis suæ et sententiæ in propriis scriptis indicium. Jam vero in Jacobi Sarugensis libris nullum errorem, qui hæresis merito audiat, offendi posse æstimo, etsi nævi hinc inde fortassis occurrant; his autem apposite applicari possunt quæ habet Massuetus in sua dissertatione de S. Irenæi doctrina (1) : « Solius supremi numinis est, « ait, nec falli nec fallere posse : mortalium omnium, « nisi singulari Dei beneficio, solis scriptoribus sacris « concesso, eximantur, ea est sors et conditio, ut eos a « vero devios error interdum decipiat. Nullum igitur opus « adeo castigatum, numerisque omnibus absolutum, quin « nævis quibusdam inspergatur, pluribus aut paucioribus, « majoribusque vel minoribus, pro majori aut minori « scriptoris diligentia et eruditione. Neutra quidem Irenæo « (*Jacobo dicam*) defuit; ita tamen sibi semper non cavit, « ut aliquando non offenderit, sed plerumque levius; « sicubi vero paulo gravius, eo magis error condonandus, « quo nondum satis ad liquidum exploratis certis quibus- « dum doctrinæ christianæ capitibus, vix fieri poterat ut « attentioribus etiam animis nebulas non affunderent « præconceptæ quædam ac communes priorum sæculorum « opiniones. » Quare sicuti excusandus non est Syrorum doctor ubi minus recte locutus esset, uti locutus fuisse videtur in carmine de B. M. V. postea proferendo, ita nec temere culpandus, ubi culpa vacat, ut in ea quam tenuit Incarnationis doctrina. Quod autem ibi rectam fidem sequeretur

(1) Apud Migne, *Patrol. græc.* tom. VII, col. 243.

ex pluribus textibus liquido constat; quorum eos solum proferre sufficeret, quibus pateat duplicem ab ipso in Christo naturam, integram et inconfusam, agnosci. Nemo enim unquam ejus scripta Nestorianismi, aut alterius cujusdam quam monophysitici hæresis insimulavit; imo plena sunt ipsius opera, quæ adhuc superstita sunt in codicibus, non modo testimoniis quibusdam fortuitis, sed argumentis etiam copiosissimis quibus errores alios strenue impugnavit. Rariores esse fateor, in iis quæ perlegere potui, textus qui Monophysitas directe et explicite feriunt; non tamen omnino illi desunt, quamvis a Jacobitis plerumque ad nos fuerint deducti; indirecta vero ejusdem valoris effata perplura præsto habentur.

Primum ea quæ clariora sunt cæterisque lucem suppeditare valeant indicanda duxi. Apud Joannem Maronem sequentia verbotenus recitantur (1) :

1° « *Sancti domini Jacobi Batnarum Sarugi ex carmine de Lazaro quatriduano* : ait Maria : credo Domine te Christum esse, qui venit et venturus est cum gloria magna una cum Genitore suo. Credo Domine, nec tibi inter mortales patrem esse, nec matrem inter cœlestium mentium agmina. Qui enim fieri potest, ut duos patres filius unus habeat? Liquet ergo Josephum tibi putativum patrem fuisse.... Credo, Domine, DUAS TIBI

(1) In *libello fidei* cod. echellensi 14, vaticano 143, fol. 43. B. O. I, 290 :

ܠܘܩ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܕܒܛܢܢ ܕܣܪܘܓ ܡܢ ܡܐܡܪܐ
ܥܠ ܠܥܙܪ ܕܐܪܒܥܐ ܝܘܡܝܢ

ܐܡܪܐ ܡܪܝܡ ܡܗܝܡܢܐ ܐܢܐ ܡܪܝ ܕܐܢܬ ܗܘ ܡܫܝܚܐ:
ܕܐܬܐ ܘܐܬܐ ܒܫܘܒܚܐ ܪܒܐ ܥܡ ܡܘܠܕܗ.
ܡܗܝܡܢܐ ܐܢܐ ܡܪܝ ܕܠܝܬ ܠܟ ܐܒܐ ܒܝܬ ܡܝܘܬܐ:
ܐܦܠܐ ܐܡܐ ܒܝܬ ܡܫܪܝܬܐ ܕܪܘܚܢܐ.

INESSE NATURAS, alteram supernam, ex humana stirpe alteram. Et spiritalis quidem natura ex Patre tibi est; corporalis vero ex filia David. Illa ex Patre, hæc ex Maria absque divisione; altera ex Spiritu, corporalis altera, sine scrutatione. Credo Domine, Patrem quidem nequaquam te seniorem esse, matrem vero te juniorem affirmo. »

Hunc textum protulit Joannes Maro (aut alius) ad retundendum Jacobi auctoritate monophysitarum errorem, optimo sane jure; nemo enim non videt præclare in eo contineri omnem catholicam de Verbo incarnato sententiam; in uno eodemque Christo expresse agnoscuntur duæ naturæ, divina scilicet et humana : quæ sane per se sola sufficiunt ad probandum Jacobi fidem de Incarnatione longissime distare ab opinione monophysitarum omnium; quippe nimis dilucida sunt et aperta quam ut ullatenus hæretico licet moderato et subtili attribuantur; is enim vel *unam duplicem naturam ex duabus derivatam* ut monophysitæ recentiores (1), vel potius *unam naturam ex divinitate et*

ܬܪ̈ܝܢ ܐܝܬܝ̈ܟ ܒܟ ܡܬܚܙܝܐ ܐܚܝ ܡܪܝܐ:
ܐܬܝܠܕ· ܠܗܘ ܕܐܒܐ ܡܐ ܒܠܐ ܗܘܐ ܠܟ ܢܘܩܦ....
ܡܗܝܡܢܐ ܐܢܐ ܡܪܝ ܕܬܪ̈ܝܢ ܟܝ̈ܢܝܢ ܗܘ ܠܟ ܐܠܗܝ:
ܚܕ ܡܢ ܪܘܡܐ ܘܚܕ ܡܢ ܫܪܒܬܐ ܕܒܢ̈ܝ ܐܢܫܐ.
ܟܝܢܗ ܕܐܒܐ ܪܘܚܢܝܐ ܗܘ ܠܟ ܐܠܗܘܬܟ:
ܘܟܝܢܐ ܠܗܘ ܦܓܪܢܝܐ ܕܡܢ ܒܪܬ ܕܘܝܕ.
ܚܕ ܡܢ ܐܒܐ ܘܚܕ ܡܢ ܡܪܝܡ ܕܠܐ ܦܘܠܓܐ:
ܚܕ ܡܢ ܪܘܚܐ ܘܚܕ ܡܢ ܦܓܪܐ ܕܠܐ ܒܘܨܝܐ.
ܡܗܝܡܢܐ ܐܢܐ ܡܪܝ ܕܐܦܠܐ ܩܫܝܫ ܐܒܐ ܡܢܟ:
ܘܠܘܬ ܐܫܬܘܕܝܬ ܕܩܫܝܫ ܐܡܐ ܗܘ ܡܢ ܡܟܝܟܘ.

(1) Barbebræus B. O. II, 297, ita scribit : ܠܘ ܚܕ ܟܝܢܐ ܐܘܣܝܐܝܬ ܩܢܘܡܐܝܬ: ܐܠܐ ܚܕ ܟܝܢܐ ܡܢ ܬܪ̈ܝܢ ܟܝ̈ܢܝܢ ܡܬܚܫܒ ܒܬܐܘܪܝܐ.

humanitate compositam, conversionis tamen, confusionis et commistionis omnino expertem, ut Xenaias (1) Jacobo æqualis, in Christo profiteretur, haudquaquam vero *duas.*

Porro textui modo prolato alii accedunt plane consimiles, scilicet

2° Apud eumdem Maronem cod. 143, fol. 44 ex carmine *de Ecclesia et curiosis rerum divinarum scrutatoribus* (2) : « duas notiones in Emmanuele prædico, eum nempe et Deum verum esse, et hominem verum. Nam per AMMAN (*nobiscum*) significatur natura quæ ex nobis est; per EL (*Deus*) vero, divinitas absque divisione. Idem est EMMANUEL ac si quis dicat HOMO-DEUS; *non quod commistus sit, sed in utroque perfectus.* »

3° Ibidem fol. 44 seq. ex carmine *de jejunio* (3) : « esuriit Christus et secundum dispensationem (τὴν οἰκομίαν) et secundum naturam; utriusque rei causam in Unigenito

h. e. *non unam simpliter naturam dicimus, sed unam naturam ex duabus naturis substantialiter diversis*, et paulo infra : ܟܦܝܠܐ ܗܘ ܗܘ ܗܘ ܚܕ ܟܝܢܐ ܘܠܐ ܦܫܝܛܐ *duplex est illa una natura, non simplex.*

(1) B. O. II, 25.

(2) Verba syriaca sunt hæc :

ܬܪܝܢ ܦܘܫܩܝܢ ܡܬܕܪܫܢ ܠܝ ܒܥܡܢܘܐܝܠ:
ܕܐܦ ܐܠܗܐ ܗܘ ܐܦ ܒܪܢܫܐ ܗܘ ܫܪܝܪܐܝܬ.
ܒܗܘ ܕܥܡܢ ܟܝܢܐ ܕܡܢܢ ܡܬܕܪܫ ܠܝ:
ܘܐܝܠ ܬܘܒ ܡܬܦܪܫ ܐܠܗܘܬܐ ܕܠܐ ܦܘܠܓܐ.
ܥܡܢܘܐܝܠ ܐܝܟ ܐܢܫ ܕܐܡܪ ܒܪܢܫ ܐܠܗܐ:
ܠܘ ܕܡܬܚܠܛ ܐܠܐ ܕܓܡܝܪ ܒܬܪܬܝܢ ܓܡܝܪ

(3) Syriace :

ܟܦܢ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ ܡܕܒܪܢܐܝܬ ܘܟܝܢܐܝܬ:
ܠܬܪܬܝܗܝܢ ܕܝܢ ܐܝܬ ܗܘܐ ܥܠܬܐ ܒܝܚܝܕܝܐ.

reperire est. Secundum dispensationem quidem, quia Deus erat Genitori æqualis; naturaliter autem, quia ex filia David incarnatus est. »

4° In carmine *de Habibo martyre*, a Curetonio ad edendum parato et Londini a. 1864 publicato opera W. Wright, similia habentur, inter quæ sequentia seligere lubuit (1) : « hancque veritatem tenuit Edessa de Domino nostro, quod et Deus est et homo factus est ex Maria; oditque sponsa eum qui negat ejus divinitatem, arguit autem ac contemnit eum qui humanitati (proprie : *corporalitati*) ipsius contradicit; sed novit eum unum *esse* in divinitate et in humanitate Unigenitum, cujus corpus ab ipso minime separatur. » Notandum hic est postremis verbis exprimi unionis hypostaticæ indissolubilitatem iisque Nestorianos præcipue refelli. Alios hujus generis passim in promptu habentur; sed ne longior quam par est efficiatur sermo, ea omnia allegare non vacat; aliqua tamen testimonia ex ineditis quæ descripsi adjicere juvat. Sit igitur

5° Textus sequens ex *sermone de Pauli effato : unus est mediator Dei et hominum, homo Jesus Christus* (2) :

ܡܕܒܪܢܘܬܗ ܥܠ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܫܘܐ ܠܡܘܠܕܢܗ :
ܘܟܝܢܝܘܬܗ ܥܠ ܕܐܬܓܫܡ ܡܢ ܒܪܬ ܕܘܝܕ ܀

(1) Cureton's *ancient syriac documents*, pag. ܕܓ :

ܘܗܕܐ ܫܪܪܐ ܠܒܫܬ ܐܘܪܗܝ ܡܛܠ ܡܪܢ.
ܐܦ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܘܒܪܢܫܐ ܕܐܬܥܒܕ ܗܘܐ ܡܢ ܡܪܝܡ.
ܘܣܢܝܐ ܟܠܬܐ ܠܐܝܢܐ ܕܟܦܪ ܒܐܠܗܘܬܗ.
ܘܟܥܪܐ ܘܡܣܠܝܐ ܠܐܝܢܐ ܕܡܥܠܒ ܦܓܪܢܘܬܗ.
ܘܝܕܥܐ ܠܗ ܚܕ ܒܐܠܗܘܬܗ ܘܒܐܢܫܘܬܗ.
ܐܝܚܝܕܝܐ ܕܦܓܪܗ ܡܢܗ ܠܐ ܡܬܦܪܫ.

(2) Desumpta hæc fuere ex codice 117, fol. 504 verso, coll. 2ª et 3ª, ubi sic leguntur :

« respexerat Apostolus ad divinitatem *Christi* et ad humanitatem ejus, et tanquam sapiens vocavit eum ex rei veritate unum mediatorem; viderat quippe Paulus eum simul Deum esse et hominem. Igitur a mediatione nomen convenientissimum Christo imposuit, quod communis quidam sit, tum ex Patre tum ex Maria *genitus*, atque sit utriusque partis cognatus, quamquam sit unus. Vidit eum esse *Deum cum genitore suo in sua divinitate*, *hominem vero in humanitate sua*, *idem tamen remanens; neque fas est ut in duos Unigenitum dividamus.* »

Infra, in eodem sermone legitur (1) :

6° « *Christus* in persona sua copulavit divinitatem et humanitatem, qui per *earum* commistionem altam pacem conciliabat; absque confusione effecit duarum partium reconciliationem (seu unionem), cum *nempe* divinitas

ܚܕ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ ܒܐܠܗܘܬܗ ܘܒܐܢܫܘܬܗ܃
ܘܐܝܟ ܚܟܝܡܐ ܩܪܝܗ ܒܫܪܪܐ ܚܕ ܡܨܥܝܐ.
ܚܙܝܗ ܗܘܐ ܦܘܠܘܤ ܕܐܦ ܐܠܗܐ ܗܘ ܐܦ ܒܪܢܫܐ.
ܘܫܡܐ ܦܐܝܐ ܕܡܨܥܝܘܬܐ. ܣܡ ܠܡܫܝܚܐ܃
ܡ̈ܫܘܬܗ[a] ܕܐܝܬܘܗܝ ܐܦ ܡܢ ܐܒܐ ܐܦ ܡܢ ܡܪܝܡ܃
ܘܕܬ̈ܪܝܢ ܦ̈ܠܓܘܢ ܩܪܝܒܐ ܗܘܐ ܟܕ ܚܕ ܐܝܬܘܗܝ.
ܚܙܝܗ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܥܡ ܝܠܘܕܗ ܒܐܠܗܘܬܗ܃
ܘܒܪܐ ܕܐܢܫܐ ܗܘ ܒܐܢܫܘܬܗ ܗܘܝܘ ܚܕ ܗܘ[b].
ܘܕܠܐ ܦܪܝܫܐ ܠܡܦܠܓܘܬܗ[c] ܠܬܪ̈ܝܢ ܕܝܚܝܕܝܐ[d] ܗܘ܃

a) In codice apparet ܡܫ..ܗ

b) Vocula ܗܘ evanuit.

c) Hoc verbum ex ductibus trium priorum litterarum conjeci.

d) Tota vox ex spatio et paucis vestigiis restituenda videbatur.

(1) Habentur ista in codice 117, fol. 505, col. 2ª :

ܐܚܕ ܒܡܨܥܝܘܬܗ ܠܐܠܗܘܬܐ ܐܦ ܐܢܫܘܬܐ܃
ܕܒܚܘܠܛܢܐ ܫܝܢܐ ܪܒܐ ܠܬܪ̈ܝܢ ܗܘܐ.

et humanitas unita fuere. » — Difficultas quam forsitan quis ex usu vocis *commistionis* peteret, postea solvetur; interim animadvertendum moneo hic expressis terminis *confusionem* ab unione duarum naturarum in Christi persona penitus excludi.

7° In *carmine tertio de crucifixione* adoritur Jacobus sequentibus verbis, quibus tum duplex Christi natura, tum mors ipsius vicaria sive redemptionis veritas et efficacia dilucide significantur (1) : « Deus, inquit, volens ut mundus intelligeret mortem suam quam pro peccatoribus subiit, innocens lignum opprobrii humiliter ascendit, mortuosque evocans eos potenter suscitavit. Doctrinam mundo *ita* sapienter disposuit, ut DIVINITATEM SUAM ET HUMANITATEM SIMUL CREATURÆ AGNOSCERENT; NECESSE ENIM ERAT UT UTRAQUE APPARERENT, ideoque in crucifixione sua eas apud spectatores manifeste comprobavit. Noverat etiam quantæ

ܕܠܐ ܡܫܟܚܐ ܕܝܢ ܬܪܥܘܬܐ[a] ܠܟܠܗܝܢ ܟܝ̈ܢܝܢ :
ܕܠܗܘܬܐ ܐܦ ܕܐܢܫܘܬܐ ܬܬܝܕܥܢ ܗܘܬ .

a) Vocabulo ܬܪܥܘܬܐ *reconciliatio* in codice superponitur signum minio notatum, cui in margine simile respondit cum voce ܚܝܕܘܬܐ *unio* apposita, idque prima manu, ut quidem mihi videbatur quando ea discribebam. Agnoscenda proinde est vel varians lectio ex antiquiore ms., vel glossema ab amanuensi confictum. Alteram hanc hypothesin potius ob contextum admitterem.

(1) Excerpsi hæc e codice 118, coll. 1[a] et 2[a]; legitur primo titulus minio, uti fieri solet, exaratus in hunc modum :
ܕܝܠܗ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ : ܡܐܡܪܐ ܕܬܠܬܐ ܕܥܠ ܙܩܝܦܘܬܐ .
Deinde :

ܐܠܗܐ ܟܕ ܨܒܐ ܕܢܣܬܟܠ ܥܠܡܐ :
ܕܢܕܥ ܥܠܡܐ ܡܘܬܗ ܕܗܘܐ ܚܠܦ ܚ̈ܛܝܐ .
ܣܠܩ ܙܟܝܐ ܩܝܣܐ ܕܚܣܕܐ ܡܟܝܟܐܝܬ :
ܘܩܪܐ ܠܡܝ̈ܬܐ ܘܐܩܝܡ ܐܢܘܢ ܒܚܝܠܬܢܘܬ .

procellæ fierent in mundo, ipsumque decebat eas per crucifixionem suam confundere. »

8° Ex *carmine quo docetur corpus passibile et mortale Domino nostro fuisse tempore dispensationis ante resurrectionem* (1) *:* « Deus enim noster propter nos passus est et ignominia affectus, additque (Paulus) quod in omnibus similis factus est nobis, excepto hoc quod peccatum Filio *Dei* haud accesserit. Quis ergo is est qui in omnibus similis nobis effectus est? Interroga Apostolum et ipse *eum* tibi dilucide ostendet : Jesus Christus filius Dei factus est pontifex summus, et in omnibus assimilatus est nobis propter nos. Non eo se continet Paulus ut

ܡܠܦܢܘܬܐ[a] ܠܟܠܡܕܡ ܐܦܝܣ ܣܘܥܪܢܗ:
ܕܚܫܘܬܗ ܘܩܝܡܬܗ ܥܒܝܕܐ ܬܪܝܨ.
ܠܟܝ[b] ܗܘܬ ܓܝܪ ܠܗ ܠܬܪܝܨܘܬܗ ܠܡܫܪܝܘ ܗܘܐ:
ܘܡܫܠܡܢܘܬܗ ܦܪܫ ܐܢܫܝ ܕܝܢ ܬܪܝܨܐ.
ܐܦ ܢܝܫܐ ܗܘܐ ܚܕܐ ܡܫܝܚܘܬܐ ܕܟܠܡܕܡ ܗܘܝܐ:
ܘܦܬܐ ܗܘܐ ܠܗ ܠܡܫܪܪ ܐܠܗ ܕܡܫܪܪܘܬܗ.

a) et b) In codice syriaco musæi Borghiani, in collegio *de propaganda fide* legitur ܡܠܦܢܘܬܗ *doctrina ejus*, et ܗܘܬ ܠܟܝ *necesse fuerat.*

(1) In codice 117, fol. 499 verso. col. 2ª in fine et col. 3ª :

ܠܗܘܢ ܓܝܪ ܡܚܫܫܢܐ ܐܝܟ ܘܐܪܢܫܐ.
ܘܐܦܝܣ ܘܚܫܐ ܕܚܫܐ ܡܢ ܐܬܪܥܝ ܠܝ:
ܩܒܠ ܡܢ ܗܕܐ ܕܠܐ ܡܘܨܝܐ ܠܗ ܡܫܝܚܐ ܠܡܬܐ.
ܘܦܫܛܗ ܗܢܐ ܕܚܫܚܫܐ ܐܬܪܥܝ ܠܝ:
ܓܝܪ ܕܡܠܟܝܢܐ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ ܠܟܝ ܦܘܪܩܢܐ.
ܣܡܗ ܡܫܝܚܐ ܓܙܐ ܕܠܒܐ ܗܘܐ ܗܘܐ ܦܘܩܕܢܐ:
ܘܚܫܚܫܐ ܐܬܪܥܝ ܠܝ ܡܚܫܫܢܐ.

tantummodo Christum eum appellet; sed : Christus filius Dei est pontifex noster; quia autem vocat eum nomine divinitatis et humanitatis, nomen istud quod integrum est minime dividit. Non vocat Christum subjungens illud nomen : et filium Dei, sed : Christus filius factus est pontifex magnus. Neque Simon, a Filio interrogatus quis esset, nomen Filii in duo discerpsit, *sed dixit :* tu es Christus filius Dei, sine divisione. Per revelationem Patris Filium verum prædicavit Petrus, et similiter Paulus nobis in omnibus assimilatum esse Jesum Christum filium Dei scripto significavit. Ecce tamen quidam negat quod Deum Maria peperit, alius vero dicit Deum nec passum nec contumeliis affectum fuisse. Is injuria dicit corpus ejus

ܠܐ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ ܡܙܒܢ ܗܘܐ ܦܘܠܘܣ ܒܠܚܘܕ ܘܐܡܪ:
ܐܠܐ ܡܫܝܚܐ ܕܐܠܗܐ ܐܝܬܘܗܝ ܟܘܡܪܢ.
ܘܩܪܝܗ ܒܫܡܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܘܕܐܢܫܘܬܐ.
ܠܐ ܦܠܓܗ ܗܘܐ ܠܫܡܐ ܠܟܠܗܝܢ ܕܡܫܡܠܝܐ ܗܘ.
ܠܐ ܩܪܐ ܡܫܝܚܐ ܘܐܘܣܦ ܘܩܪܐ ܘܒܪ ܐܠܗܐ:
ܐܠܐ ܡܫܝܚܐ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ ܗܘܐ ܪܒܟܘܡܪܐ.
ܐܦܠܐ ܫܡܥܘܢ ܟܕ ܐܫܬܐܠ ܡܢܗ ܕܒܪܐ܆
ܕܡܢܘ[a] ܐܝܬܘܗܝ ܦܠܓܗ ܠܬܪܝܢ ܠܫܡܗ ܕܒܪܗ (sic).
ܕܐܡܪ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܕܠܐ ܦܘܠܓܐ:
ܒܓܠܝܢܐ ܐܒܐ ܠܒܪܐ ܕܫܪܪܐ ܐܟܪܙ ܟܐܦܐ.
ܘܗܟܢ ܦܘܠܘܣ ܕܒܟܠܡܕܡ ܐܬܕܡܝ ܠܢ:
ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ ܐܟܬܒ ܘܐܘܕܥ..
ܘܗܐ ܐܝܬ ܕܟܦܪ ܕܠܗ ܠܐܠܗܐ ܝܠܕܬ ܡܪܝܡ܀
ܘܐܚܪܢܐ ܐܡܪ ܕܠܗ ܠܐܠܗܐ ܚܫܐ ܘܐܨܛܥܪ.
ܗܢܐ ܢܨܠܡ ܕܠܗ ܡܢ ܕܡܠܝ ܐܝܩܪ ܦܓܪܗ:

a) In cod. 251 : ܗܘ ܕܦܠܓ

non ex nobis fuisse ».... et paucis interjectis (1) : « eum vero qui vult hæc curiosius inquirere expellit Ecclesia et a sese dimittit ne amplius ingrediatur ad ipsam. Interfectio hæc nova *plane* est, qualis altera non fuit unquam, eo quod *interfectus* sit *subsistens* in divinitate simul et *in humanitate perfectus ac integer.* Integrum enim genuit eum uter virginalis, et integer descendit ad flumen baptismatis sui etc.... »

Denique, hæc quoque digna sunt quæ animadvertantur (2): « filius Dei surrexit e sepulchro virtute propria, neque iterum moritur aut mors ei ultra dominabitur. Nisi enim personaliter et naturaliter admiscuisset naturam hanc mortalem cum immortali, fieri non potuisset ut ipse moreretur utpote corpore expers, neque corpus potuisset sine ipso vivere (*vitæ restitui*). Omnem ignominiam, pas-

(1) Fol. 500, col. 2ª :

ܘܠܐܢܫܐ ܕܪܕܐ ܠܒܚܫ ܗܠܝܢ ܥܘܩܒܬܗ
ܬܦܠܛ ܥܕܬܐ ܘܫܪܝܐ ܡܢܗ ܕܠܐ ܢܥܘܠ ܠܘܬܗ.
ܩܛܠܐ ܗܘ ܚܕܬܐ ܕܠܐ ܗܘܐ ܘܗܘܐ ܐܟܘܬܗ܆
ܕܩܛܝܠ ܩܢܘܡܐ ܘܐܠܗܘܬܐ ܫܠܡ ܘܡܫܡܠܝ.
ܘܡܫܡܠܝܐ ܝܠܕܗ ܗܘܐ ܒܬܘܠܐ ܘܡܫܡܠܝܐ ܢܚܬ ܠܡܥܡܘܕܝܬܗ. (ܘܫܪܟܐ)

(2) Ibid., fol. 500 verso coll. 1ª et 2ª :

ܩܡ ܐܠܗܐ ܒܪܗ ܡܢ ܩܒܪܐ ܒܚܝܠܐ ܕܝܠܗ܆
ܘܬܘܒ ܠܐ ܡܐܬ ܐܦܠܐ ܡܘܬܐ ܡܫܬܠܛ ܒܗ.
ܐܠܘ ܠܐ ܚܠܛ ܕܩܢܘܡܐܝܬ ܘܟܝܢܐܝܬ܆
ܒܟܝܢܗ ܠܟܝܢܐ ܡܝܘܬܐ ܕܢܡܘܬ ܒܠܐ ܡܘܬ.
ܠܐ ܡܫܟܚܐ ܗܘܐ[a] ܕܢܡܘܬ ܗܘ ܒܠܐ ܦܓܪܐ.
ܐܦܠܐ ܦܓܪܐ ܡܫܟܚ ܗܘܐ ܕܢܚܐ ܡܢ ܒܠܥܕܘܗܝ.
ܒܠܗ ܨܥܪܐ ܚܫܐ ܘܡܘܬܐ ܕܠܐ ܚܫܘܫܬܐ.

a) In codice 251 legitur ܗܘܬ

siones et mortem sine mutatione gustavit filius vivens in corpore humano quod assumpserat, et *vicissim* omnem gloriam divinitatis sine variatione largitus est Deus corpori quod acceperat a filia David. Non potuisset eum oculis contemplari quin corpore esset indutus, aut manus eum tangere nisi in corporali natura. Neque natura ignis hujus *visibilis*, quam in tui servitium esse jussit *Deus*, ex seipsa et per se est *hujusmodi* ut tibi ostendatur; fieri nequit ut videas ignem solum, et quamquam realiter sit, sine aliquo *alio* tibi tamen non est. Ubi non communicatur natura ejus abdita alicui rei sensibili, non videt oculus ignem hunc creatum. Quomodo igitur ignis vivus divinitatis apparuisset hominibus sine corpore? Neque ideo, quia homo factus est filius Dei, desinit is esse Deus, prout stulti

ܛܥܡ ܒܪ ܚܝܐ ܒܦܓܪܐ ܕܐܢܫܐ ܕܐܬܠܒܫ ܒܗ.
ܘܟܠܗ ܫܘܒܚܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܕܠܐ ܫܘܚܠܦܐ:
ܝܗܒ ܐܠܗܐ ܠܦܓܪܐ ܕܢܣܒ ܡܢ ܒܪܬ ܕܘܝܕ.
ܠܐ ܡܨܝܐ ܗܘܬ ܕܬܬܚܙܝܘܗܝ ܥܝܢܐ ܒܠܒܫ ܦܓܪܐ:
ܐܠܐ ܐܝܕܐ ܕܐܓܫܐ[a] ܗܘܬ ܗܘܬ ܠܗ ܒܠܒܫ ܓܘܫܡܐ.
ܟܝܢܐ ܕܢܘܪܐ ܗܢܐ ܕܣܡ ܠܟ ܠܬܫܡܫܬܟ.
ܡܢܗ ܘܒܗ ܐܠܐ ܐܝܬܘܗܝ ܒܠܚܘܕܐ ܠܟ.
ܠܐ ܐܝܬ ܡܫܟܚܐ ܕܬܚܙܐ ܠܢܘܪܐ ܠܗ ܒܠܚܘܕܝܗ:
ܘܟܕ ܐܝܬ ܐܝܬܝܗ ܒܟܝܢܗ ܠܟ ܠܐ ܐܝܬܝܗ.
ܕܠܐ ܐܬܚܠܛܬ ܟܝܢܗ ܟܣܝܐ ܠܡܕܡ ܡܬܓܫܫܢܐ:
ܠܐ ܚܙܝܐ ܠܗ ܥܝܢܐ ܠܢܘܪܐ ܗܢ ܕܒܪܝܬܐ ܗܝ. ✣
ܘܐܝܟܢ ܡܬܚܙܐ ܢܘܪܐ ܚܝܐ ܕܐܠܗܘܬܐ:
ܡܬܚܙܝܢܝܬܐ ܗܘܬ ܠܒܢܝܢܫܐ ܕܠܐ ܦܓܪܐ.
ܘܠܐ ܡܛܠ ܕܗܘܐ ܐܢܫܐ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ:

a) Cod. 251 : ܐܓܫܐ ܗܘܬ sine particula ?

quidam sibi illudentes opinantur. Si ponamus substantiam (*naturam*) ferri in flammam immitti, hanc illud absorbet, et hæc in toto illo tota absorbetur. Hæc abducit et convertit *ferrum* in calorem, ac efficitur ignis quin ferrum quod suum proprium est ullatenus amiserit. Flamma adunatur, admiscetur, contemperatur ferro, estque totum ferrum, totum ignis, et unum tantum. Neque amisit ferrum naturam suam quia factus est ignis, neque ignis naturam suam deposuit quia efflatus est in ferrum. Servantur naturæ, ferrum *scilicet* et ignis in sua veritate; misto tamen et temperato hoc in illo, unum tibi sunt. Porro in hoc spectaculo quod ante oculos tuos versatur, contemplare et aspice supernum illum et inscrubitabilen! Et si naturis inanimatis et mutis ita deprehenditur, quanto

ܠܗ ܠܟܝܢܐ ܗܘ ܐܣܟܡܐ[a] ܕܐܫܬܘܝ ܫ̈ܬܩܐ ܕܝܠܗ.
ܟܝܢܐ ܕܦܪܙܠܐ ܐܠܗܐ ܕܟܠܐ ܠܡܫܟܚܘܬܐ:
ܗܘ ܦܠܠ ܠܗ ܗܘܐ ܡܬܦܠܚܐ ܟܠܗ ܟܡܠܗ.
ܗܝ ܐܝܟܢܐ ܠܗ ܐܦ ܢܘܪܐ ܠܗ ܠܡܫܡܫܘܬܐ:
ܘܗܘܐ ܢܘܪܐ ܡܢ ܗܘ ܕܝܠܗ ܠܐ ܐܘܒܕ ܗܘܐ.
ܗܝ ܡܚܝܕܐ ܒܗ ܘܡܚܠܛܐ ܒܗ ܘܡܬܡܙܓܐ ܒܗ.
ܘܟܠܗ ܦܪܙܠܐ ܘܟܠܗ ܢܘܪܐ ܘܚܕ ܗܘ ܒܠܚܘܕ.
ܘܠܐ ܐܘܒܕ ܗܘܐ ܦܪܙܠܐ ܟܝܢܗ ܕܗܘܐ ܢܘܪܐ:
ܐܦ ܠܐ ܢܘܪܐ ܟܝܢܗ ܚܒܠ ܕܐܬܢܦܚ ܒܗ.
ܢܛܝܪܝܢ ܟܝ̈ܢܐ ܦܪܙܠܐ ܘܢܘܪܐ ܒܫܪܪܗܘܢ:
ܡܚܠܛܝܢ ܡܬܡܙܓܝܢ ܗܢܐ ܒܗܢܐ ܘܚܕ ܐܢܘܢ ܠܟ.
ܒܗܢܐ ܚܙܘܐ ܕܩܐܡ ܠܥܝܢܝܟ ܗܘ ܐܣܬܟܠ:
ܐܝܕ ܚܙܝ ܠܗܘ ܠܥܠܐ ܕܠܐ ܡܬܒܨܐ.
ܐܢ ܒܟܝ̈ܢܐ ܡ̈ܝܬܐ ܫ̈ܬܩܐ[b] ܡܫܬܟܚܐ ܗܕܐ.

a) Cod. 251 ܐܝܟ ܗܟܐ

b) Cod. 251 ܘܫ̈ܬܩܐ

magis in Illo, cujus naturam non novit ullus? — Si foret ferro et igni sensus vitalis, particeps esset *alterum alterius*, ignis et ferrum, quando *hoc ab illo* adsumitur. Ast Deus qui in assumpto corpore vivens est, per hoc *corpus* omnes passiones in persona sua toleravit. At forsitan dices quod ignis, ubi in ferrum efflatur, ex eo revertitur, exit et separatur, et quod *istud* remanet solum; verum non ita res sese habet, o insipiens hæretice; nam omni momento in eo (*ferro*) absconditus est *ignis*, quantumvis tu illa separes. Si attendere velis, minime separatur ignis a ferro, sed in hujus medio consideranti absconditus patet et abditus. In eo *enim* momento quo juxta tuam sententiam, id ipso minime versatur, ex ejus (*ferri*) medio tibi, si volueris, generabitur, atque ejus impetus probat *ignem* in illo vere contineri.

ܟܡܐ ܡܬܝܪܐ ܠܗܘ ܕܟܝܢܗ ܐܢܫ ܠܐ ܝܕܥ.
ܠܘ ܐܢܬ ܗܘܐ ܪܓܫܐ ܚܝܐ ܠܦܪܙܠܐ ܘܢܘܪܐ:
ܡܫܬܘܬܦܐ ܗܘܬ ܢܘܪܐ ܘܦܪܙܠܐ ܟܕ ܕܡܬܢܣܒ. ܀
ܐܦ ܐܠܗܐ ܕܐܠܒܫ ܚܝܐ ܒܦܓܪܐ ܕܢܣܒ.
ܒܗܘܢ ܟܠܗ ܚܫܐ ܣܒܠ ܒܩܢܘܡܗ ܡܬܚܟܠܗ.
ܘܟܝܢ ܬܐܡܪ ܕܢܘܪܐ ܒܦܪܙܠܐ ܟܕ ܕܐܬܢܦܚܬ:
ܗܦܟܐ ܢܦܩܐ ܘܦܪܫܐ ܡܢܗ ܘܩܐܡ ܒܠܚܘܕܘܗܝ.
ܠܘ ܗܟܢܐ ܐܝܬܘܗ ܗܪܐ ܣܟܠܐ ܕܝܢܐ.
ܕܒܟܠ ܙܒܢ ܒܗ ܗܘ ܟܣܝܐ ܐܢ ܦܪܫ ܐܢܬ.
ܠܐ ܗܘܐ ܡܬܦܪܫ ܢܘܪܐ ܡܢܗ ܐܢ ܚܐܪ ܐܢܬ:
ܐܠܐ ܒܓܘܗ ܟܣܝܐ ܘܡܬܚܙܐ ܠܡܣܬܟܠ.
ܒܗܿ ܥܕܢܐ ܕܠܗ ܒܗ ܐܝܬܘܗܝ ܐܝܟ ܡܠܬܟ:
ܡܢ ܓܘܗ ܗܘ ܡܬܝܠܕܐ ܠܟ ܐܢ ܨܒܐ ܐܢܬ.
ܘܥܘܫܢܗ ܡܫܪܪ ܗܘ ܕܢܘܪܐ ܫܪܝܐ ܒܗ.

Est autem illud intelligenti typus præclarus. Attenuatur impetus ejus ut sine timore homo accedat ad opus illud quod perficit *et* operatur *ignis* in *ferro* existens. Ita Natus ille divinus qui intra corpus est, emollit impetum suum, et per corpus manus eum apprehendit. Nisi enim impetum flammæ attenuasset, quis unquam posset quidquam, in quo residet, apprehendere? Nisi in corpore, *ut ita dicam*, parva fieret divinitas, quæ unquam creatura ad ipsam valeret accedere? Quisve posset in manu sua apprehendere ignem divinitatis vivum et incomprehensibilem?

Doctrina catbolica luculentissime exponitur ultimis verbis, quibus auctor ignis et ferri conjunctionem comparat cum unione naturarum, divinæ et humanæ, in una Christi persona. Asserit enim igni et ferro, quantumvis unum ab alio absorptum fuisse videatur, utrinque naturam suam retineri et proprietates, et porro, figuram archetypo coap-

ܐܦ[a] ܗܘ ܗܢܐ ܛܘܦܣܐ ܪܒܐ ܠܡܣܬܟܠܢܐ.
ܡܪܦܐ ܚܡܬܗ ܕܕܠܐ ܕܚܠܐ ܢܬܩܪܘܒ ܐܢܫ:
ܠܗ ܠܥܒܕܐ ܕܡܫܪܪ ܥܒܕܐ ܡܢ ܗܘ ܐܫܬܗ
ܐܝܟ ܗܘ ܒܪܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܕܒܓܘ ܦܓܪܐ.
ܐܪܦܝ ܚܡܬܗ ܘܒܝܕ ܦܓܪܐ ܠܟܦܗ ܐܚܕܐ.
ܠܘ ܠܐ ܓܝܪ ܪܦܝ ܗܘܐ ܚܡܬܗ ܕܫܠܗܒܝܬܐ:
ܡܢܘ ܡܨܐ ܗܘܐ ܕܢܐܚܘܕ ܡܕܡ ܡܢ ܫܪܝܐ ܒܗ.
ܠܘ ܠܐ ܙܥܪܬ ܐܓܪܬ ܒܦܓܪܐ ܐܠܗܘܬܐ.
ܡܢ ܫܟܚ ܗܘܐ ܕܢܬܩܪܒ ܠܗ ܡܢ ܒܪܝܬܐ.
ܡܢܘ ܡܨܐ ܗܘܐ ܢܐܚܘܕ ܒܐܝܕܗ ܒܠܥܕ ܦܓܪܐ:
ܢܘܪܐ ܚܝܬܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܕܠܐ ܡܬܬܠܒܟܢܐ.

a) Cod. 251 ܕܐܦ

tans, adjungit ita a fortiori in duplici Christi substantia obtinere. Itaque, juxta mentem Sarugensis, naturæ divina et humana post unionem hypostaticam integræ manent, impermistæ et inconfusæ, quod est ipsissimum dogma catholicum, in chalcedonensi synodo definitum. — Hic obiter moneo eadem ferri igniti similitudine sacrum Incarnationis dominicæ mysterium illustrari a S. Maximo, qui hanc tamen alio modo applicat (1).

Tandem locus etiam ille maximopere attendendus est, ubi a Jacobo Christus dicitur « ignominiam, passiones et mortem perpessus *in corpore humano*, quod assumpsit; » notum enim est a Petro Fullone, aliisque qui monophysitismum in Syria promovere studuerunt, *trisagio* addita fuisse hæc verba : « qui crucifixus es pro nobis, » quibus divinitatem ipsam passam fuisse edocerent (2); ab

(1) Cfr. *S. Maximi confessoris disputatio cum Pyrrho*, apud Migne, *patrol. græc.* tom. XCI, coll. 337 et 340. Cfr. col. 101.

(2) Hefele, *Conciliengeschichte*, II, 447, ita sententiam hanc ejusque originem exponit : « Ein Mönch von Constantinopel, PETRUS, von dem Handwerk, « das er auch in Kloster trieb, γναφεύς, *fullo*, der Gerber (richtiger « Walker), genannt, wuszte sich bei Zeno, dem Schiegersohne des Kaisers « Leo, in besondere Gunst zu setzen, zog mit diesem, als er ein Com- « mando im Orient erhielt, nach Antiochien, gründete daselbst mit den « ihm geisterverwandten Apollinaristen, die sich noch hier vorfanden, « eine starke Partei gegen den Patriarchen Martyrius und bereitete diesem « zu viele Widerwärtigkeiten, dasz er in Bälde seinem Amte entsagte. « Peter Fullo bemächtigte sich nun selbst des Stuhles von Antiochien und « schob zur Befestigung des monophysitischen Partei in das Trisagion « die Worte ein : (heiliger Gott), *der du fur uns gekreuzigt worden « bist.* Man kan zwar *per communicationem idiomatum* ohne Anstand « sagen : *Gott ist gekreuzigt worden*, aber wenn man das idioma *gekreu- « zigt* mit dem Rufe *ter sanctus* im Trisagion verbindet, so musz die « Meinung entstehen, als ob mit dem Sohne zugleich auch der Vater « und Geist am kreuze gelitten hätten. Für den Eutychianer war eine « solche Ausdehnung des Leidens auch auf den Vater und Geist consequent; « denn nach seiner Meinung war in Christus nach der Einigung nur mehr « *eine*, die göttliche, Natur vorhanden, die er gemein hat mit dem Vater

hujusmodi autem doctrina alienissima sunt Jacobi verba, quibus Deus non in propria natura, sed in assumpto corpore passus asseritur.

Ampliori discursu opus non esse arbitror, ut catholica Jacobi nostri sententia in præfatis ejus textibus rata omnibus habeatur. Quos patet eo præcipue spectare ut Christi divinitatem, et Verbi divini cum humana natura intimam atque indissolubilem unionem stabiliant, quamquam interim aperte et dilucide adstruitur etiam naturarum distinctio. Hinc forsan haud injuria quis inferat Catholicis ea tempestate in Mesopotamia, ubi Jacobus degebat, controversiam adversus Nestorianos maxime exarsisse, Monophysitas vero ibi adhuc paucos vel nullos nactos esse discipulos. Re enim vera, hujus hæresis in Syria coryphæi, Xenaias, Petrus Fullo et Severus, Hierapoli et Antiochiæ, ad occidentalem Euphratis plagam, errores suos sparsisse noscuntur, idque non nisi extrema parte vitæ S. Jacobi, quando is plures suas lucubrationes procul dubio jam dudum absolverat; contra historicis documentis certum est, Nestorii asseclas mature in Perside et Mesopotamia versatos, in ipsa civitate Edessæ, non nisi passuum decem millibus a Saruge distante, scholam habuisse celeberrimam, in qua Barsaumas, Acacius aliique hujus sectæ patroni eruditi fuere, medio sæculi quinti. Hæc autem schola anno 489, imperante Zenone extirpata fuit, connivente, uti videtur, Cyro episcopo, qui dum zelo imprudenti hæreticos insequeretur, sibi ab altero extremo satis haud cavit, atque in monophysitismum prolapsus est; eum

« und Geiste; wenn dagegen der Diophysit sagt : *Gott* (d. i. der Sohn « Gottes) *ist gekreuzigt worden*, so sezt er bei : *im Fleische*, also nicht « in dem, was er gemein hat mit dem Vater und Geist, sondern in dem, « was er mit uns gemein hat »

tamen asseclas nactum fuisse multos ex aliquo historico fonte non constat; demum temporibus Jacobi Baradæi, ܒܘܪܕܥܢܐ, Græcis Ζάνζαλος appellatus, a quo Jacobitæ nomen suum mutuati sunt, sectam ipsi potentiorem constituerunt. Is autem anno 541 episcopatum edessenum obtinuit (1).

Quæ sententia seu potius conjectura si placuerit, (tenebris enim non carent plura quæ ad istarum hæreseon originem et progressum spectant), commodius resolvi poterunt nonnulla quæ in scriptis Jacobi Sarugensis difficultatem facessere videntur. Reliquum est, ut id generis præcipua examinemus singulatim. Alia reperiuntur in præcitatis, alia depromuntur aliunde.

§ 3. OBJECTIONES, ADVERSUS ORTHODOXIAM S. JACOBI EX EJUS SCRIPTIS PETITÆ, DISCUTIUNTUR.

I. — Vidimus supra (2) « Filium Dei ex Jacobi sententia, PERSONALITER ET NATURALITER ADMISCUISSE naturam mortalem cum immortali. » Porro hujusmodi loquendi formula aliqua expositione indiget. In primis quod attinet ad usum verbi *miscendi*, non ea solum vice, sed passim eo auctor unionem hypostaticam duarum naturarum designat; atque hodie, cum lingua theologica controversiarum lima perpolita est, vix a catholico quopiam sine offensione posset adhiberi. De hac formula, quæ apud S. Ephræmum pariter occurrit, sequentia apposite notat Stephanus Edenensis in *vindiciis Maronitarum* (3) : « sciendum est quosdam « dubium movisse de voce ܡܙܓܬ *commiscuisti* (apud « S. Ephræmum), eo quod Patres Eutycheti anathema « dixerint, qui commixtionem in duabis Christi Domini « naturis admittebat, unam asserens ex eis conflatam

(1) De quo videsis B. O. II, pagg. 62 seqq.
(2) Pag. 159.
(3) B. O. I, 81.

« naturam. Unde factum est, ut quidam librarii illud « vocabulum permutarint in istud ܚܒܫܬ *conjunxisti*, ut in « exemplari Jo. Abaidi episcopi, quod exstat in monas- « terio Ras-Nahrensi in oppido Eden, scripto anno « Græcorum 1859, Christi 1548. Alii vero in hanc vocem « ܐܬܚܒܫܬ *unita est*, ut in codice Jo. Nemroni presbyteri « scripto eodem anno, qui in monasterio Canubinensi « penes nos servatur. Verum dicimus hoc vocabulum omni « prorsus suspicione carere; dicitur enim de qualibet re, « quæ cum alia conjungitur, vel communicat, vel unitur, « juxta illud Isaiæ cap. III (1) : « *væ qui conjungitis domum* « *ad domum et agrum agro admiscetis*; et Apostolus ad « Hebræos, cap. 13, 2 (2) scribit : *commisti enim cum* « *Christo sumus, si tamen a principio usque ad finem hoc* « *verum testamentum firmum retineamus.* » Item Sarugen- « sis hom. 66 de feria V mysteriorum : *humilitate sua* « *Emmanuel similis factus est nobis, quum ipse Patri suo* « *in magna gloria similis sit : assumpsit figuram nostram* « *et miscuit se inter nos* (ܚܠܛ), *similisque nobis factus est;* « *descendit ut nos in sublimem regionem ad Genitorem* « *suum erigeret.* Simili modo dicimus in hymno de La- « zaro : *filius Altissimi seipsum cum infimis commiscuit* « ܡܚܠܛ ܗܘܐ *ut eosdem in sublimi regione sua secum in* « *gloria commisceret.* Sic demum loquimur de commis- « tione pharmacorum, de harmonia cantuum, de con- « junctione angelorum cum hominibus et de reliquis « hujusmodi. »

Hucusque Edenensis. Porro de legitimo hujus et similium terminorum usu fusius disserit Dionysius Petavius, *de Incarnatione* lib. III, cap. 2, ubi, recensitis vocabulis quibus unitio naturarum in Christo catholice

(1) Vulgata cap. V, v. 8.
(2) Vulg. III, 14.

significatur, § 8 ita scribit : « reliqua sunt vocabula quæ « sunt ambigui magis usus, et in majori contentione « versantur *μίξις*, *κρᾶσις*, *ἀνάκρασις* et similia, quibus « latina respondent *mistio*, *mistura*, *commistio* (1) et « ejusdemmodi alia. » Dicendum est istas locutiones esse ambiguæ significationis et per se optime congruere sententiæ catholicæ, maxime si absit contendendi cupido. Asseri enim potest Verbum divinum permisceri naturæ humanæ, qua tenus hanc in unionem sibi assumpsit intimam et hypostaticam, hujusque actiones, affectus, passiones regit et sibi proprias adscribit. Cavendum solummodo est ne imago, quæ hac *miscendi* voce statim occurrit, ad ultimas consequentias deducatur, ac perpetuo in promptu haberi debet, voces, ex humanarum rerum usu ad divina significanda adhibitas, necessario mancas esse et imperfectas; quod tunc præcipue obtinet quando de altissimis fidei nostræ mysteriis sermo instituitur. Hujusmodi autem vocabulorum sensus tum ex usu Patrum, tum ex ipsius qui ea usurpavit ceteris loquendi formulis determinandus relinquitur. Age vero hunc sanæ critices canonem sectanti manifesto liquet *mixtionem* a Jacobo Sarugensi dici pro unione hypostatica, qua duæ naturæ integræ et inconfusæ in Christo perseverant. Etenim omnis quæ in hac formula reperitur obscuritas ex aliis ejus dictis, iis præcipue quæ ex Joanne Marone supra recitavimus, plane evanescit; quod autem ea in manuscriptis Jacobi carminibus reperta adhuc minime fuerunt, nihil hoc ipsorum auctoritati detrahi putandum est; nam neque omnia Jacobi opera in codicibus asservantur; et si quando textus a Marone producti ad tractatus etiamnum exstantes pertinuerunt, fieri potuit eos fuisse a vafris sectariis consulto silentio pressos.

(1) Syriaca autem ܡܘܙܓܐ, ܡܙܓܐ, ܫܘܚܠܛܢܐ

Ceteroquin mentem Sarugensis non tantum generalis ejus doctrina declarat, sed ipsa vox *unionis* ab eo interdum ut *mixtionis* synonyma usurpatur. Exemplo sint hæc ejus verba (1) : « In utero Virginis efformatus fuerat hominis Dominus, et in similitudine hominis ipse natus est corporaliter. In sinu Mariæ NATURAS AD UNIONEM perduxit, effecitque ambas esse unum, sicut scriptum est. » Porro *unum* intelligit de personæ, non vero de naturarum unitate, quod patet ex subsequentibus (2) : « Christus ejusque Ecclesia facti sunt unum corpus sine *alterutrius* mutatione, in utero casto qui a mortali cognitus haud fuit, atque PERSONALITER miscuit eam secum in sua divinitate. »

Tandem, plane excusatur auctor noster exemplo aliorum Patrum qui idem *miscendi* vocabulum de unione hypostatica orthodoxe usurparunt. Supra Ephræmum Syrum vidimus; græcos plures nominat Petavius (3); apud latinos vero citari potest S. Petrus Chrysologus, in sermone 142,

(1) Ex *sermone alio de Θεοτόκῳ composito a sancto Jacobo doctore, qui quadrat adversus hæreticos*, seu : ܡܐܡܪܐ ܐܚܪܢܐ ܕܝܠܕܬ ܐܠܗܐ :
ܕܐܡܝܪ ܠܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܠܦܢܐ : ܦܚܡܐ ܘܡܠܚܡ ܠܘܩܒܠ ܗܪ̈ܛܝܩܐ.

Textus citatus legitur in cod. vat. syr. 117, fol. 68 verso, 1a columna :

ܒܪܚܡܐ ܒܬܘܠܬܐ ܐܬܓܒܠ ܗܘܐ ܡܪܗ ܕܐܕܡ :
ܘܐܬܝܠܕ ܒܕܡܘܬܐ ܐܝܟ ܦܓܪܢܐܝܬ .
ܒܥܘܒܗ ܕܡܪܝܡ ܐܝܬܝ ܟܝ̈ܢܐ ܠܚܘܝܕܐ
ܘܥܒܕ ܐܢܘܢ ܠܬܪܝܗܘܢ ܚܕ ܐܝܟܢܐ ܕܟܬܝܒ ❖

(2) ܡܫܝܚܐ ܘܥܕܬܗ ܗܘܘ ܚܕ ܦܓܪܐ ܕܠܐ ܫܘܚܠܦܐ
ܒܪܚܡܐ ܕܟܝܢܐ ܕܠܐ ܐܫܬܘܕܥ ܡܢ ܡܝܘܬܐ
ܘܩܢܘܡܐܝܬ ܚܠܛܗ ܥܡܗ ܒܐܠܗܘܬܗ.

(3) *De incarnat.*, lib. 3, cap. 2, § 15.

de annunciatione : « audistis, inquit, inaudita ratione in « uno corpore Deum hominemque misceri. »

II. — Altera est difficultas in eo quod scribit Jacobus, « humanitatem et divinitatem personaliter et NATURALITER « fuisse adunatas. » Dicat enim quis unionem naturarum in Christo *καθ' ὑπόστασιν* seu ܩܢܘܡܐܝܬ factam fuisse eo quod in una tantum persona utræque subsistunt, catholice vero nefas esse eam *κατὰ φύσιν* seu ܟܝܢܐܝܬ appellari, ne ipsorum naturarum confusio et unitas ita adstrui videantur.

Cui objectioni, ut recta fiat responsio, suffecerit nonnulla de locutionum istarum significatione et usu monuisse; non enim hic tam vocabula ipsa quam sensus et notio vocabulis attributa attendenda veniunt. Theologis nunc communius mutua naturarum in Christo penetratio, intima pervasio et conjunctio, *unio hypostatica*, *καθ' ὑπόστασιν*, audit; testatur vero Euthymius (1) S. Cyrillum Alexandrinum primum fuisse qui hanc locutionem in dogma catholicum invexerit; at non eo sensu, quo nunc passim accipitur, eam intellexit Cyrillus : *ὑπόστασις* ipsi non exprimit suppositum et personam, sed rem aliquam reapse et solide, non specie tenus tantum, exstantem, ut adeo *unio hypostatica* sit unio vera, realis, proprie dicta, naturalis ac substantiva, non autem mere imaginaria, adumbrata, aut moralis ea quam Nestorius somniabat. Theologi autem *unionem* vocant *hypostaticam* ab effectu seu termino in quem unitio redigitur, a persona inquam divina, in qua, peracta unione, natura humana subsistit.

Atqui neutro sensu fides catholica non declaratur aptissime, et quod rem attinet, uterque apprime conveniunt; nam si unio, qua naturæ inter se copulantur, vera est et

(1) Euthymii monachi Zigabeni, *dogm. panoplia*, tom. I, tit. 7, pag. 24. Parisiis 1555.

substantiva, necesse etiam est ut una eademque persona regantur, cum notioni personalitatis omnino repugnet ex duabus personis aliquid vere et realiter unum conflari. Porro per se nihil impedit quominus hujusmodi unio *naturalis* appelletur, quamquam non unica natura ex duabus, sed duæ post unionem exstiterint; *naturalis* est quod vera fuerit hæc naturarum unitio, et non tantum constet sola opinione et apparentia, vel externa quadam relatione aut habitudine : quo iterum sensu ἕνωσιν φυσικήν sive ἀληθῆν usurpabat Cyrillus (1); atque ita quoque Jacobus, citra omnem suspicionem, imo optimo adversus Nestorianos argumento, unionem hypostaticam factam fuisse dixit ܟܝܢܐܝܬ sive *naturaliter*, κατὰ φύσιν. Utrum vero vocem ܩܢܘܡܐܝܬ *personaliter* seu *hypostatice*, καθ' ὑπόστασιν, juxta S. Cyrilli sententiam, vel potius recentiorum theologorum modo intellexerit, non satis liquet ex contextu. Equidem, inspecta ætate qua hæc scribebat, potius putarem id eum priori sensu accipere debuisse (2).

III. — Gravior videtur objectio ex duobus Jacobi locis petita, in quibus scribit *non esse unicuique naturæ in Christo propria sua tribuenda*. Ut autem ex contextu quæstio melius perspiciatur, textus integros, licet prolixiores, hic producere volui. Prior legitur in carmine *de Θεοτόκῳ et contra scrutatores :* postquam animadvertit auctor « Verbum (*incarnatum*) propter ipsam suam altitudinem non fuisse intellectum (3) » et pluribus asseruit

(1) Cff. Vasquez, *commentar. in* 3 *p. S. Thomæ, disput.* 17, *cap.* 3, et Petavius, *de Incarnat. lib.* 3, *cap.* 4.

(2) Posteriori tamen sensu hanc locutionem accipit S. Maximus apud Euthymium in *panoplia*, par. 2, tit. 15.

(3) Cod. 117, fol. 69, col. 2ª :

ܪܡܐ ܗܘ ܡܠܬܐ ܘܡܢ ܪܘܡܗ ܠܐ ܡܬܒܨܝܢܘܬܐ܀

non nisi gratiæ divinæ impulsu Deum posse agnosci sub humili Christi habitu et vita, ita demum pergit (1) : « fides omnes ejusmodi offensiones (*ex Christi passione maxime derivantes*) conculcat et spernit; ecce *eam* perpetuo exclamantem audis : Dominus meus et Deus meus! quantumvis hunc aspiciat cunctis corporalibus doloribus afflictum.... Doctores superbi proposuerunt quæstiones carnales, quibus fidei sinceritatem macularunt. In naturam unice intenti, protulerunt sermones scandalo repletos, Filii historiam naturaliter exponere cupientes : quomodo, aiunt, potuit in utero parvo unius palmæ, inhabitare is, qui loca et spatia magnitudine sua transcendit? Infantulus qui cum infantibus reptat Deus non est, et qui paulatim incrementum accipit et robur, is homo est. *Deo* enim

(1) Codice 117, fol. 69, col. 3ª :

ܠܟܠܗܘܢ ܟܐܒܐ ܕܒܣܪܐ ܘܚܫܐ ܗܝܡܢܘܬܐ:
ܘܕܝܫܐ ܘܒܣܐ ܦܪܝܐ ܠܥܠܡ ܗܘܐ ܩܥܝܐ ܐܠܗ.
ܟܕ ܕܚܙܝܐ ܠܗ ܒܟܠܗܘܢ ܚܫܐ ܦܓܪܢܝܐ:

Et infra, fol. 69 verso :

ܡܠܦܢܐ ܪܡܪܡܐ ܣܝܡܘ[a] ܒܥܬܐ ܦܓܪܢܝܐ:
ܘܒܥܬܐ[b] ܣܝܡܘܗ ܒܪܫܗ ܕܗܝܡܢܘܬܐ.
ܥܡ ܟܝܢܐ[c] ܘܐܦܩܘ ܡܐܡܪܐ ܕܡܠܝܢ ܟܫܠܐ:
ܕܟܝܢܐܝܬ ܠܡܫܬܥܝܘܬܗ[d] ܒܥܘ ܕܒܪܐ.
ܕܐܝܟܢ ܡܨܝܐ ܒܪܚܡܐ ܐܟܘܬܐ ܕܙܥܘܪܐ ܐܬܐ
ܠܡܫܪܐ ܗܘܐ ܒܗ ܗܘ ܕܐܬܪܐ[e] ܡܠܝܐ ܒܪܘܪܒܘܬܗ.
ܐܝܟܢ ܡܨܝܐ ܕܛܠܝܐ ܠܥܠܝܐ ܦܓܪܢܝܐ:
ܠܘ ܐܠܗܐ[f] ܕܪܚܫ ܥܡ ܝܠܘܕܐ ܘܥܡ ܛܠܝܐ.
ܗܢܐ ܕܢܣܒ ܒܪ ܬܘܣܦܬܐ ܠܗ ܚܝܠܐ ܗܘ:
ܘܪܒܐ ܗܘܐ ܘܡܬܬܢܝܚ ܗܘܐ ܒܪܢܫܐ ܗܘܐ.

a)-f) Ex hisce vocibus non nisi pauca vestigia supersunt in codice.

competere nequit ut nascatur aut crescat, quandoquidem natura ejus humanis incrementis superior est. Tribuatur ergo naturis quæ ipsarum propria sunt! — Sic loquitur iste doctor. At vero, sapias et agnoscas filium hominis simul esse Deum; occludas fontem hunc venenosum, o doctor insensate! amarus est enim et plenus felle draconis. Sinas itaque defluere ingentem fidei scaturiginem, ex qua mundo renovato prosiliunt aquæ vivificæ. Unus est Christus, nefas proinde sit ipsum in partes dividere, quia ad ipsum æque pertinent ignominiosa et gloriosa. Si naturis propria sua distincte attribuas, sequitur ipsum *Verbum* esse in excelsis, pulverem vero nostrum in terris, Ipsum cum Patre habitare in nube gloriosa, nos vero in inferis ubi a vermibus corrodimur. Natura Domini vivens erit, immensa et luminosa, nostra vero pulvis erit, et ex

ܠܐ ܫܦܝܪ ܠܗ ܐܦܠܐ ܕܢܬܝܠܕ ܘܠܐ ܠܬܪܒܝܬܐ:
ܕܪܒ ܗܘ ܟܝܢܗ ܡܢ ܬܘܣܦܬܐ ܐܢܫܝܬܐ.
ܗܒ ܠܟܝܢܐ ܕܝܠܝܬܗܘܢ ܗܟܢܐ ܐܡܪ:
ܘܦܪܘܫ ܘܐܘܕܥ ܕܒܪܗ ܕܐܢܫܐ ܐܦ ܐܠܗܐ ܗܘ.
ܣܟܘܪ ܡܒܘܥܐ ܕܚܘܝܐ ܡܪ̈ܝܪܬܐ ܣܡܐ ܡܠܐ:
ܕܢܪܕܐ ܢܒܥܐ ܘܡܝܐ ܡܢܗ ܕܡܢ ܥܠܡܐ.
ܐܢܬ ܪܒܐ ܡܚܝܢܐ ܢܒܥܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ:
ܕܡܝܐ ܚ̈ܝܐ ܢܒܥܝܢ ܡܢܗ ܠܥܠܡܐ ܚܕܬܐ.
ܚܕ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܘܠܐ ܡܬܦܠܓ ܒܡܢܘ̈ܬܐ:
ܕܕܝܠܗ ܐܢܘܢ ܐܦ ܨܥܪ̈ܐ ܘܫܘܒܚ̈ܐ.
ܐܢ ܠܟܝܢܐ ܕܝܠܗܘܢ ܦܠܓܬ ܦܪܝܫܐܝܬ:
ܗܐ ܗܘ ܒܪܘܡܐ ܗܘܐ ܗܫܐ ܥܦܪܢ ܠܗ ܕܒܐܪܥܐ.
ܗܘ ܥܡ ܐܒܐ ܒܥܢܢܐ ܫܪܐ ܕܫܘܒܚܗ:
ܘܚܢܢ ܒܫܝܘܠ ܐܝܟܐ ܕܬܘܠܥܐ ܡܬܥܪܟܝܢ.
ܟܝܢܗ ܕܡܪܢ ܚܝܐ ܗܘܐ ܪܘܡܐ ܘܢܘܗܪܐ:

pulvere cum sit, in pulverem revertetur. Ipsius erunt celsitudo et virtutes in regione sublimi, nostrum vero sepulchra subterranea in fœtida profunditate.

Proprietates naturarum hæ sunt : ipsius *Verbi* est vita, nostrum vero mors et ingens miseria; et si propria sua permanserunt etiam post adventum, quare ergo advenisset nisi sese revera naturæ nostræ admiscuisset? Similiter si nostra permansissent nostra sicuti erant, tunc neque possemus per ejus adventum vivificari. Si enim ipse propria sua non largitus est nobis, tunc non abstulit iniquitatem nostram, neque dolores nostros in sua persona portavit, sicut scriptum est. Manent proprietates naturarum? Vitam ergo Deo tribue et nobis mortem, lutumque nostrum dic corruptum esse suoque in pulvere conquie-

ܘܕܝܠܢ ܕܥܦܪܐ ܗܘ ܘܕܡܢ ܥܦܪܐ ܗܘ ܐܦ ܠܗ ܢܗܦܘܟ.
ܕܝܠܗ ܪܘܡܐ ܘܚܝܠܘ̈ܬܐ ܒܐܬܪܗ ܪܡܐ:
ܘܕܝܠܢ ܩܒܪ̈ܐ ܕܬܚܬ݀ ܐܪܥܐ ܒܥܘܡܩܐ ܣܪܝܐ.
ܕܝ̈ܠܝܬܐ ܕܐܝܟ ܟܝ̈ܢܐ ܗܠܝܢ ܐܢܝܢ:
ܕܝܠܗ ܚܝܐ ܘܕܝܠܢ ܡܘܬܐ ܘܥܡܠܐ ܪܒܐ.
ܘܐܢܗܘ ܕܕܝܠܗ ܕܝܠܗ ܐܢܝܢ ܐܦ ܟܕ ܐܬܐ:
ܠܡܢܐ ܐܬܐ ܐܢ ܥܡܢ ܠܐ ܐܬܚܠܛ.
ܘܐܢ ܬܘܒ ܕܝܠܢ ܕܝܠܢ ܐܢܝܢ ܐܝܟ ܕܐܝܬܝܗܘܢ:
ܐܦܠܐ ܚܝܝܢ ܡܢ ܡܐܬܝܬܗ ܕܝ̈ܢܐ ܦܓܪܢܝܐ.
ܐܢܗܘ ܕܕܝܠܗ ܠܗ ܡܬܢܛܪܝܢ ܠܐ ܫܩܠ ܚܛܗܝܢ:
ܐܦܠܐ ܟ̈ܐܒܐ ܫܩܠ ܒܩܢܘܡܗ ܐܝܟܢܐ ܕܐܟܬܝܒ.
[ܡܬܢܛܪ̈ܝܢ[a] ܕܝ̈ܠܝܬܐ ܕܐܝܟ ܟ̈ܝܢܐ.
ܗܒ ܠܐܠܗܐ ܚܝܐ ܕܝܠܗ ܘܗܒ ܠܢ ܡܘܬܐ.

a) Ad vocem ܡܬܢܛܪ̈ܝܢ signum in codice conspicitur, cui in margine respondit aliud cum vocula ܕܝܢ, atramento alio ut mihi videtur conscripta. Hæc ad complendum metrum necessaria erat.

visse; Dei vero filium in excelsis gloriosum cum eo qui ipsum misit. Quod si res ita se habet, mendax ergo fuit verax ille qui dixit : *tradidit filium suum pro nobis*, quum eum non tradidisset. Quorsum igitur omnes typi et figuræ prophetarum, et ubinam tota fidei nostræ spes? »

Accommodat deinde Incarnationis mysterio mirabile illud Elisæi facinus, IV Reg. VI, 6, qui lignum in torrentem projecit, quo mergente elapsum e securi ferrum in altum attolleretur, et porro subdit (1) : « si ibi unicuique rei proprium suum tribuisset, superius hæsisset lignum, ferro relicto inferius, juxta propriam cujusque naturam.... Verum ob figuram Filii Dei, quæ ibi subministrabatur, mersum fuit levius, et gravius super aquas fluctuavit. Filius Dei ad mortuorum abyssum descendit, homo vero abjectus usque ad celsitudinem Patris evehitur.... Factus

ܘܐܘܪܚܐ ܠܒܢܝ̈ܢܫܐ ܐܚܘܝ ܘܣܠܩ ܠܘܬ ܕܫܕܪܗ܇
ܘܥܒܪ ܠܥܠܐ ܡܢ ܡܥܡܩܐ ܟܕ ܡܛܒܥܗ܂
ܘܐܦ ܗܟܢ ܗܘ ܡܬܚܫܒ܇ ܠܒܪܢܫܐ ܗܘ ܦܓܪܐ܂
ܕܡܫܟܚ ܕܐܬܚܫܒ ܠܦܪܘ ܣܠܩܝܢ ܡܢ ܠܐ ܐܬܚܫܒ܇]
ܐܝܟܐ ܐܝܟ ܢܘܩܫܐ ܘܪܐܙܐ ܕܢܦܫܬܐ܂
ܘܐܝܟܐ.... ܠܥܠܡܐ ܥܒܪܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ܂

(1) Ibid. fol. 69 verso, col. 3[a] et fol. 70 :

ܠܗ ܢܚܬ ܗܘܐ ܠܫܝܘܠ ܡܢ ܡܬܒܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܠܥܠܡܐ܇
ܠܥܠܡܐ ܗܘܐ ܢܫܐ ܘܠܬܚܬ ܦܪܙܠܐ ܡܫܡܠܝܢ....
ܘܡܬܝܢ ܐܠܐ ܕܒܪ ܠܥܠܐ ܕܢܦܩܬܗ ܗܘܐ܇
ܢܦܠ ܘܫܩܠܐ ܘܗܘ ܡܢ ܦܪܙܠܐ ܥܠ ܡܝ̈ܐ
ܒܪ ܠܥܠܐ ܠܒܘ̈ܬܐ ܕܡܝ̈ܬܐ ܡܬܬܚܝܬܐ ܗܘܐ܇
ܘܐܕܡ ܢܦܫܐ ܠܪܘܡܗ ܕܐܒܐ ܦܬܚܠܐ ܗܘܐ....
ܗܘܐ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܘܢܦܩ ܠܥܠܡܗ ܒܠܘ̈ܗܝ ܕܠܥܠܐ܂
ܢܦܩ ܠܗ ܦܪܘܬܐ ܕܠܗ ܕܫܡܗ ܘܥܠ ܢܦܫ ܡܝ̈ܬܐ܇

est filius hominis, nosque effecit filios Dei. Accepit sibi mortem, quæ ad ipsum non pertinebat descenditque ad mortuos; nobis autem largitus est vitam, et traduxit nos ad regionem viventium. Christus moritur, quamvis sit natura sua morte superior, homo vero vivit quamquam reus mortis... Si autem servavisset proprietates naturarum, non descendisset ad regionem mortuorum quæ ad ipsum non pertinebat. Si servavisset homini propria sua sine mutatione, relictum fuisset ejus lutum et pulvis dipersus, *ipse vero* inveteratus in inferis. Verum assumpsit Filius Dei omnia nostra in suam personam, nobisque sua largitus est.... Itaque nequaquam homini servata sunt propria in dispensatione Filii, qui hanc sibi assumpsit ab homine, quique pro eo et propter eum (per eum?) mortuus est, ut fieret sicut lignum istud quod pro ferro mergitur, et illud quod demersum erat attraxit in altum ne periret. »

ܘܝܗܒ ܠܢ ܚ̈ܝܐ ܘܠܐܬܪܐ ܕܚ̈ܝܐ ܚܒܪܐ ܘܐܥܒܪ ܠܢ.
ܡܫܝܚܐ ܡܐܬ ܟܕ ܒܟܝܢܗ ܠܥܠ ܡܢ ܡܘܬܐ ܗܘ܆
ܘܐܢܫ ܚܝܐ ܟܕ ܚܝܒܐ ܗܘ ܠܡܘܬ ܕܝܠܗ....
ܐܠܘ ܢܛܪ ܗܘܐ ܕܝܠܝܬܐ ܕܐܝܬ ܠܟܝ̈ܢܐ܆
ܠܐ ܢܚܬ ܗܘܐ ܠܐܬܪܐ ܕܡܝ̈ܬܐ ܕܠܘ ܕܝܠܗ ܗܘܐ.
ܐܠܘ ܢܛܪ ܗܘܐ ܠܐܢܫ ܕܝܠܗ ܕܠܐ ܫܘܚܠܦܐ܆
ܫܒܝܩ ܗܘܐ ܠܛܝܢܗ ܘܥܦܪܗ[a] ܡܒܕܪܗ ܘܥܬܝܩ ܒܫܝܘܠ.
ܢܣܒ ܒܦܪܨܘܦܗ ܟܠܗܝܢ ܕܝܠܢ ܒܪ ܐܠܗܐ܆
ܘܝܗܒ ܠܢ ܕܝܠܗ ܕܟܡܐ ܠܐܢܫܐ ܒܠܘܗܪܐ ܠܡܛܠܗ....
ܘܠܐ ܐܬܢܛܪܬ ܠܐܢܫ ܕܝܠܗ ܒܐܘܪܚܗ ܕܒܪܐ܆
ܕܢܣܒܗ ܡܢܗ ܘܡܛܠܬܗ ܡܝܬ ܡܛܠܬܗ.
ܕܐܝܟ ܗܘ ܩܝܣܐ ܕܫܩܠ ܦܪܙܠܐ ܗܘ ܛܒܥ ܗܘܐ܆
ܕܠܛܒܝܥܐ ܢܓܕ ܠܪܘܡܐ ܕܠܐ ܢܐܒܕ ܗܘܐ.

a) In hac voce dubius hæreo de scriptione litt. ܒ et ܦ in cod.

2° Haud absimilia sunt quæ leguntur in *epistola ad Samuelem abbatem* (1) : « (Nestorius) verbis suis duos statuit (in Christo), unum e Patre, e Virgine alterum; alterum visibilem, invisibilem alterum; hunc cruci affixum, illum qui cruci non accessit. Omni modo nititur idolum introducere et cum unigenito Patris constituere. Verum quum ab orthodoxorum fide rejectus et confusus esset aliud ausus est statuere, nimirum duas naturas expresse et distincte in Christo, etiam post unionem numerandas esse, et unicuique naturæ suam inesse personam quæ distincte per se subsistat. Alii vero ejusdem cum ipso opinionis pravam hanc doctrinam callide stabilire et artificiose obtrudere volentes, affirmant servari oportere uniuscujusque naturæ proprietates, confluentibus hisce naturis in unum πρόσωπον. Hoc autem, servari nempe naturis suas proprietates, unicuique ex ipsis quod ad eas pertinet ita sonat : quod natura Dei est invisibilis, non conci-

(1) Cod. 135, fol. 96 verso : ܗܢܘ ܕܒܡ̈ܠܘܗܝ ܬܪ̈ܝܢ. ܚܕ ܡܢ ܐܒܐ
ܘܚܕ ܡܢ ܒܬܘܠܬܐ. ܚܕ ܡܬܚܙܝܢܐ ܘܚܕ ܠܐ ܡܬܚܙܝܢܐ. ܚܕ ܕܐܙܕܩܦ.
ܘܐܚܪܢܐ ܕܠܐ ܩܪܒ ܠܙܩܝܦܐ. ܘܟܠܗ ܦܘܪܣܗ܆ ܦܬܟܪܐ ܓܒܠ ܕܢܬܠ
ܢܫܪܪ ܥܡ ܝܚܝܕܝܐ ܕܐܒܐ܀ [ܐܠܐ ܕܡܛܠ ܕܐܬܕܚܝ ܘܐܬܒܗܬ ܦܫܝܩܐܝܬ
ܕܬܪ̈ܝܢ. ܡܬܦܪܫܐ ܟܝܢ ܕܠܡܫܝܚ. ܕܡܬܚܫܒܢ ܘܡܬܡܢܝܢ܆ ܟܝܢ̈ܐ
ܒܬܪ̈ܝܢ ܡܬܦܠܓܝܢ ܒܗ ܒܡܫܝܚܐ ܐܦ ܡܢ ܒܬܪ ܚܝܕܘܬܐ. ܘܠܟܠ ܚܕ
ܡܢ ܟܝܢ̈ܐ܆ ܩܢܘܡܐ ܐܝܬ ܠܗ. ܘܡܬܦܪܫܐܝܬ ܩܐܡ ܒܠܚܘܕܘܗܝ. ܐܚܪ̈ܢܐ
ܕܝܢ ܦ̈ܠܓܐ ܕܪܥܝܢܗ܆ ܕܒܥܘ ܕܢܟܝܠܐܝܬ ܢܫܪܪܘܢܗ ܠܗܕܐ ܡܠܦܢܘܬܐ
ܒܡܠܦܢܘܬܐ. ܐܡܪܝܢ ܕܠܡܛܪܘܬܗܝܢ ܕܝܠܝܬܐ ܡܢ ܐܡܪܝܢ. ܕܢܛܪ ܕܝܠܝܬܐ
ܡܫܡܠܝܐ ܕܟܝܢ̈ܐ܆ ܟܕ ܡܬܟܢܫܝܢ ܠܚܕ ܦܪܨܘܦܐ. ܗܢ ܕܝܢ ܕܢܛܪ ܕܝܠܝܬܐ
ܡܫܡܠܝܐ ܕܟܝܢ̈ܐ: ܠܟܠ ܚܕ ܡܢ ܗܠܝܢ ܕܢܩܦܢ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܗܘ ܕܟܝܢܐ ܕܐܠܗܐ
ܠܐ ܡܬܚܙܝܢܐ. ܘܠܐ ܡܬܩܛܠ ܒܡܘܬܐ. ܘܠܐ ܚܫܐ ܒܚܫ̈ܐ. ܘܠܐ ܡܬܩܒܪ
ܐܝܟ ܦܓܪܐ. ܘܠܐ ܡܬܩܒܠ ܡܢ ܓܒܠܐ. ܘܠܐ ܩܪܐ ܘܡܬܡܚܐ ܥܠ ܡܬܩܢܢܐ.

pitur in utero, non habitat in muliere, non gignitur ut homo, non involvitur pannis, non adolescit, non per ætatum spatia deducitur, non sugit lac, non baptismo tingitur, non cruci affigitur, non descendit ad mortuos; sed abscondita et remota ab omni dispensationis genere, quam Christus incomprehensibiliter implevit. Rursus si servandæ sunt humanæ naturæ proprietates non concipitur hæc sine conjugali opere, non magos exortu stellæ ad sui cultum cum muneribus adducit, non aquam in vinum convertit, non ambulat super fluctus maris, non fœtentem defunctum a morte ad vitam revocat; sed Deo expresse assignari oporteret quæ Dei sunt, et homini quæ hominis. Atque adeo ex hac perversa doctrina palam sequeretur, unum esse Deum dispensationis in carne omnino expertem, et unum hominem ex filia hominis natum, qui virtutum et prodigiorum ab unigenito Dei in

ܘܠܐ ܝܢܩ ܚܠܒܐ. ܘܠܐ ܐܬܐ ܠܡܥܡܕܝܬܐ. ܘܠܐ ܡܙܕܩܦ ܥܠ ܨܠܝܒܐ. ܘܠܐ ܢܚܬ ܠܒܝܬ ܡܝ̈ܬܐ. ܐܠܐ ܟܣܝܐ ܘܦܪܝܫܐ ܡܢ ܟܠܗ ܡܕܒܪܢܘܬܐ ܕܗܘܬ ܠܟܠܗ ܡܢ ܡܫܝܚܐ ܒܐܘܪܚܐ ܠܐ ܡܬܕܪܟܢܝܬܐ[a] ܕܫܡܠܝܗ̇. ܐܢ ܕܝܢ ܢܛܝܪܢ ܡܕܝ̈ܠܝܬܐ ܠܟܝܢܐ ܐܢܫܝܐ ܕܝܠܗ: ܠܐ ܡܬܒܛܢܐ ܕܠܐ ܙܘܘܓܐ. ܘܠܐ ܡܩܪܒܐ ܡܓܘ̈ܫܐ ܥܡ ܩܘܪ̈ܒܢܝܗܘܢ ܒܕܢܚܗ ܕܟܘܟܒܐ ܠܣܓܕܬܗ. ܘܠܐ ܡܗܦܟ ܡܝ̈ܐ ܠܚܡܪܐ. ܘܠܐ ܡܗܠܟ ܥܠ ܓ̈ܠܠܐ ܕܝܡܐ. ܘܠܐ ܦܢܐ ܠܡܝܬܐ ܡܢ ܡܘܬܐ ܕܣܪܝ. ܘܡܩܝܡ ܠܗ ܡܢ ܩܒܪܐ[b] ܕܐܬܒܠܝ. ܐܠܐ ܡܦܪܫܐܝܬ ܠܐܠܗܐ ܕܝܠܗ: ܘܠܒܪܢܫܐ ܕܝܠܗ. ܘܠܘܩܒܠ ܡܟܝܠ ܗܕܐ ܡܬܚܙܝܐ: ܚܕ ܐܠܗܐ [ܕܡܢ ܐܠܗܐ] ܕܠܐ ܡܢܬ ܠܡܕܒܪܢܘܬܐ ܕܒܒܣܪ. ܚܕ ܒܪܢܫܐ ܕܡܢ ܒܪܬ ܐܢܫܐ: ܕܠܐ ܡܫܘܬܦ ܠܚܝ̈ܠܐ[c] ܘܠܬܕܡ̈ܪܬܐ: ܡܢ ܝܚܝܕܝܐ ܕܐܠܗܐ [ܒܥܠܡܐ.] ܕܝܢ ܗܢܐ ܐܘ ܠܐܢܫܐ ܕܫܒܝܩ. ܕܗܘܐ

a) Legit Assemanus B. O. I, 297 ܡܬܕܪ̈ܟܢܝܬܐ

b) Assemanus scripsit ܩ̈ܒܪܐ

c) Assemanus habet ܠܚܝ̈ܠܘܬܐ

mundo patratorum haudquaquam particeps esset. Porro scias, o auditor orthodoxe, hanc sententiam fuisse ex luto idololatriæ ab hæresi extractam. Quippe unus est unigenitus Dei; hic vero doctor perversus blasphemias inculcat suis discipulis, dum cum uno Unigenito hominem alium inducit et numerat in sua doctrina. Dum vult proponere fidem Trinitatis, reapse docet quaternitatem pro Trinitate. »

Antequam directe difficultates enodandas suscipiam, animadvertendum est utrobique in hisce textibus hæresim nestorianam impugnari, juxta quam Incarnatio non est naturalis et hypostatica Verbi unio cum humanitate, sed mera Verbi inhabitatio in homine, id est in humana natura per se subsistente. Hæc habitatio non eodem modo fingebatur ab omnibus, eamque passim ita explicabant, ut unam in Christo personam admittere viderentur, a qua tamen professione, si eorum doctrina intimius inspiciatur, exstabant alienissimi, uti patet ex canone quarto synodi œcumenicæ quintæ (1). — Nestorius

ܐܝܟܢܐ ܡܢ ܛܝܢܐ܇ ܕܦܬܟܪܘܬܐ ܐܦܪܫܬ ܗܢܐ ܡܠܦܢܐ. ܡܛܠ ܕܡܫܝܚܐ
ܕܐܠܗܐ ܚܕ ܗܘ. ܘܗܢܐ ܡܠܦܢܐ ܥܩܡܐ ܡܓܕܦ ܓܘܕܦܐ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ܆
ܟܕ ܥܡ ܝܚܝܕܝܐ܆ ܐܢܫ ܐܚܪܢܐ ܡܥܠ ܘܡܢܐ ܒܡܠܦܢܘܬܗ. ܟܕ ܨܒܐ
ܕܢܬܪܘܨ ܐܠܗܘܬܐ ܕܬܠܝܬܝܘܬܐ܆ ܡܠܦ ܪܒܝܥܝܘܬܐ ܚܠܦ
ܬܠܝܬܝܘܬܐ.

(1) Cfr. Labbe et Cossart, *Conc.* tom. V, pag. 569 : *εἴ τις λέγει κατὰ χάριν, ἢ κατ' ἐνέργειαν, ἢ κατ' ἰσοτιμίαν, ἢ κατ' αὐθεντίαν, ἢ ἀναφορὰν, ἢ σχέσιν ἢ δύναμιν, τὴν ἕνωσιν τοῦ Θεοῦ λόγου πρὸς ἄνθρωπον γεγεννῆσθαι· ἢ κατ' εὐδοκίαν, ὡς ἀρεσθέντος τοῦ Θεοῦ λόγου, τοῦ ἀνθρώπου, ὑπὸ τοῦ εὖ, καὶ καλῶς δόξαι αὐτῷ περὶ αὐτοῦ, καθὼς Θεόδωρος μαινόμενος λέγει· ἢ καθ' ὁμωνυμίαν, καθ' ἣν οἱ Νεστοριανοὶ τὸν Θεὸν λόγον, Ἰησοῦν,*

itaque, cui Theodorus Mopsuestenus et Diodorus Tarsensis præiverant, revera duos filios et duas Christi personas prædicabat; interdum tamen ejus discipuli, ut fucum facerent, personam unam, ἓν πρόσωπον, unumque Filium asserebant, *unum* unitate morali, nequaquam vera et naturali; atque idipsum est quod supra (pag. 100) in *epistola ad Samuelem* auctor callidioribus Nestorii discipulis attribuit, ubi eos refellendo eamdem vocem ܦܪܨܘܦܐ πρόσωπον adhibet, qua istos subdole abusos fuisse historice constat.

Age vero, si is Jacobi scopus ob oculos habeatur, non video quid tantopere in locis modo recitatis offendere queat.

Difficultas quæ reperitur in iis quæ de naturarum proprietatibus scribit Sarugensis, solvere sibi visus est Jos. Sim. Assemanus (1), dicendo ab eo « non proprietates « intelligi quæ ad rerum substantiam spectant, quales « sunt in homine proprietates naturales animæ et cor« poris; sed eas dumtaxat designari quæ accidentales « sunt et extrinsecæ. »

Nolim hujusmodi solutionem in se spectatam falsitatis arguere; non videtur tamen auctor doctissimus rem acu tetigisse, mihique præplacet alia explicationis via. In primis, ultro quidem fateor proprietates *accidentales* naturæ

καὶ Χριστὸν καλοῦντες, καὶ τὸν ἄνθρωπον κεχωρισμένως Χριστὸν καὶ υἱὸν ὀνομάζοντες, καὶ δύο πρόσωπα προφανῶς λέγοντες, κατὰ μόνην τὴν προσηγορίαν, καὶ τιμὴν, καὶ ἀξίαν, καὶ προσκύνησιν, καὶ ἓν πρόσωπον, καὶ ἕνα Χριστὸν ὑποκρίνονται λέγειν· Ἀλλ' οὐχ ὁμολογεῖ τὴν ἕνωσιν τοῦ Θεοῦ λόγου πρὸς σάρκα ἐμψυχωμένην ψυχῇ λογικῇ, καὶ νοερᾷ, κατὰ σύνθεσιν, ἤγουν καθ' ὑπόστασιν γεγεννῆσθαι, καθὼς οἱ ἅγιοι πατέρες ἐδίδαξαν· καὶ διὰ τοῦτο μίαν αὐτοῦ τὴν ὑπόστασιν, ὅ ἐστιν ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς, εἷς τῆς ἁγίας τριάδος· ὁ τοιοῦτος ἀνάθεμα ἔστω.

(1) B. O. I, 207.

humanæ hujusque defectus non posse de Christo omnes prædicari; quamvis enim de Christo affirmari possint naturæ humanæ proprietates, id sane intelligendum est de proprietatibus naturæ humanæ essentialibus, quas Verbum assumpsit, minime vero de defectibus aliisque accidentalibus proprietatibus quæ in ea deprehenduntur, sed ad Verbum divinum haud pertinent (1).

Regula ergo statuenda est quæ docet non posse de Christo ea prædicari quæ ipsi neque ratione naturæ divinæ, neque ratione naturæ humanæ conveniunt. Ita, exempli gratia, de Christo affirmari non poterit eum fuisse ignorantiæ, concupiscentiæ, peccato obnoxium; quæ tamen omnia pertinent ad accidentales humanæ naturæ proprietatis, hominique in præsenti ejus statu inhærent : hoc itaque sensu, si res ut in se est spectetur, verissimum est proprietates eas accidentales in Christi natura humana non fuisse servatas, easque ipsi injuria affingi. Verum enimvero, aliud prorsus est aliquid e rei veritate posse affirmari, aliud vero illud fuisse ab auctore quopiam assertum; quare existimaverim doctissimum Assemanum Jacobi mentem non fuisse penitus assecutum. Ut enim taceam hunc non solum *de natura*, sed *de naturis* Christi Domini sermonem instituere, adeoque, quia et de divinitate agitur, accidentales proprietates ne cogitasse quidem, manifestum plane est totam quam instituit argumentationem et ipsam proprietatum enumerationem ad rerum substantiam et dotes naturales omnino pertinere. Negat quippe servari posse naturarum proprietates quia, si servarentur, *Christus divideretur*, et « si naturis propria sua distincte tribuantur, sequeretur ipsum cum Patre habitare in nube gloriosa, nos vero (sive nostram naturam quam assumpsit) in pulvere sepulchri conquies-

(1) Cfr. S. Thomas, *summa theol.* p. III, qu. 14, art. 4, et qu. 15.

cere. » Ad naturam divinam pertinere dicit, ut sit *invisibilis, vivens, immensa, gloriosa miraculis, in cœlis sedens* etc.; ad nostram vero, ab ipso assumptam, ut *mortalis* sit, *corrumpenda ejus caro in sepulchro, ut nascatur, crescat*, cæteraque id generis patiatur. Quæ sane omnia non accidentalia dici possint, ne tunc quidem si de sola humana natura quæstio foret; nam hæc *naturaliter*, non modo accidentaliter morti obnoxia est, aut saltem nascitur et incrementa accipit. Neque ideo auctor, utut naturales naturarum proprietates intelligens, confundit utramque Christi naturam, aut quidquam profert quod monophysiticæ hæresi vel minimum faveat. Nam in eo totus est ut quam recentiores *communicationem idiomatum* vocant, de Christo prædicandam esse asserat *in concreto;* quo sensu de natura divina prout in Verbo subsistit, humanæ naturæ propria sunt affirmanda, atque huic quatenus verbo hypostatice unitur ea vicissim conveniunt, quæ alioquin abstracte considerata solius divinitatis propria sunt. Nullibi vero asserit Jacobus divinitati in se et præcisive spectatæ dotes humanitatis esse tribuendas, vel humanitati, independenter ab intima ejus cum persona Verbi conjunctione, posse divina adscribi. Repellit itaque *communicationem idiomatum in abstracto;* quod ut clarius pateat, paulo uberius est evolvendum.

Liquet nempe expressis ipsius verbis et tota orationis serie, eum contra Nestorianos in aciem procedere, qui cum unionem intimam, substantivam et hypostaticam duarum naturarum inficiarentur, Christum in duas veluti partes discerpebant, quarum una, natura videlicet humana, per sese subsistens non nisi *morali vinculo* cum Verbo conjungatur : quo posito sequitur, quod auctor adversariis suis exprobrat, ita naturas in Christo permanere divisas, ut « Filius Dei nobis non sit sua largitus, « neque dolores nostros in sua persona portaverit. » Quo

pacto, ut ait S. Thomas (1), evertitur fides incarnationis, tollitur ipsum fundamentum christianæ religionis.

Jam vero *propria* et *proprietates naturarum*, quas nominat Jacobus, eas intelligit quæ ad naturæ rationalis ultimum complementum aut directe spectant, aut propter istud ad illam referuntur. Merito proinde et catholice asserit proprietates in Christo non ita esse separandas et cuique naturæ vindicandas, ut quæ ad unam pertinent, ei absque ulla communicatione substantiali cum alterius subsistentia tribuantur; hæc enim subsistentia, cum sit ipsa Verbi divini persona, quæ utramque naturam regit et complet, utriusque etiam proprietates sibi vindicat et vere efficit esse suas; quatenus autem eadem persona divina utriusque naturæ, divinæ scilicet et humanæ, proprietates complectitur, eatenus verum est naturam alteram alterius proprietates, mediante persona, participare, suasque non sibi servare exclusive, sed alterius in eodem supposito subsistentis communes efficere, quamquam ambæ integræ, inconfusæ inseparabiliter existunt. « Agit enim utraque forma cum alterius communione quod proprium est (*epist. S. Leonis ad Flavianum*). »

Ceterum non est simpliciter et absolute dicendum proprietates naturarum in Christo non permansisse; neque ita loquitur Sarugensis, cum potius intendat et adsignificet eas non *ita* permansisse ut volebant Nestoriani, proprias nimirum unius naturæ sine ulla, etiam personali, communione cum altera; verbo, adstruitur ab ipso mutua *communicatio proprietatum* (*ἀντίδοσις τῶν ἰδιόματων*) *in concreto*, minime vero *in abstracto*; refellitur Nestorii blasphema assertio, non admittitur monophysitica hæresis. Imo *communicationem idiomatum*, quam vocant *in abstracto*,

(1) *Summa contra gentes*, lib. IV, cap. 34; editio Lutetiæ Paris., apud Giraud, tom. II, p. 415.

rejicit expresse in eadem *epistola ad Samuelem*, ubi negat ætatis incrementum divinitati Domini ullatenus posse applicari (1) : « quia autem Filius Dei venit in carne, inquit, et apparuit in carne, atque similitudine et habitu inventus est ut homo, necesse fuit eum prædicari ut hominem in sacris Scripturis, quo manifesto pateret ratio ipsius incarnationis (litt. in textu *via* τῆς οἰκονομίας *ejus in carne*), eum *videlicet* non improprie et metaphorice hominem esse factum, sed *potius* ex rei veritate nobis in omnibus esse assimilatum, excepto peccato. Testantur scripturæ Verbum quod factum est caro in veritate fuisse filium hominis, quamquam remansit Deus in immutabilitate naturæ suæ; idem porro est, unus Unigenitus incomprehensibilis, ille qui prædicatur in Scripturis divinitus (*secundum divinam suam naturam*), quia est Deus ex Deo, et humanitus (*secundum naturam humanam*) quia vere factus est filius hominis, quin mutaretur ab eo quod erat, *nempe Deus.* Quando ergo audis Scripturam dicentem Jesum fuisse natum annos triginta cum venit ad Johannem ut baptizaretur, intelligas principium viæ dispensationis suæ in carne

(1) Cod. 135, fol. 98, 2a col. : ܡܛܠ ܕܝܢ ܕܐܬܐ ܒܒܣܪ ܘܐܬܚܙܝ ܒܒܣܪ: ܘܒܕܡܘܬܐ ܘܒܐܣܟܡܐ ܐܫܬܟܚ ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ: ܐܠܨ ܕܢܬܟܪܙ ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ ܒܟܬܒܐ ܩܕܝܫܐ: ܕܬܬܝܕܥ ܒܓܠܝܐܝܬ ܐܘܪܚܐ ܕܡܕܒܪܢܘܬܗ ܕܒܒܣܪ: ܕܠܐ ܫܐܝܠܐܝܬ ܗܘܐ ܒܪܢܫܐ. ܐܠܐ ܒܫܪܪܐ ܐܬܕܡܝ ܠܢ ܒܟܠܡܕܡ ܣܛܪ ܡܢ ܚܛܝܬܐ. ܡܣܗܕܝܢ ܟܬܒܐ ܠܡܠܬܐ ܕܗܘܐ ܒܣܪܐ: ܕܒܫܪܪܐ ܗܘܐ ܒܪܗ ܕܐܢܫܐ. ܟܕ ܩܘܝ ܐܠܗܐ ܒܠܐ ܡܫܬܚܠܦܢܘܬܐ[a] ܕܟܝܢܗ: ܘܗܘ ܟܕ ܗܘ ܐܝܬܘܗܝ ܚܕ ܝܚܝܕܝܐ ܠܐ ܡܬܕܪܟܢܐ. ܗܘ ܕܐܬܟܪܙ ܒܟܬܒܐ ܐܠܗܐܝܬ: ܡܛܠ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܕܡܢ ܐܠܗܐ. ܘܐܢܫܐܝܬ: ܡܛܠ ܕܗܘܐ ܒܫܪܪܐ ܒܪܗ ܕܐܢܫܐ: ܟܕ ܠܐ ܐܫܬܚܠܦ

a) Vocem ܡܫܬܚܠܦܢܘܬܐ in lexicis non vidi.

id esse quod includit (Scriptura) sub numero, nequaquam vero ipsius personæ constituit initium, ita ut hæc subjiciatur numero annorum. » Itaque persona Christi ætati quidem subjacet, quantum ad *dispensationem*, sive providam illam Dei *οἰκονομίαν*, qua per Incarnationem hominum saluti consulere voluit, h. e. *quantum ad naturam ejus humanam;* non ita vero si consideretur *in seipsa,* sive in æterna sua ac divina natura.

Nihil denique moramur sermonem qui cod. 117, fol. 139, legitur, hoc titulo præfixo : « sermo sancti mar Jacobi « adversus impiam synodum chalcedonensem, qui con- « grue legi potest in commemoratione sancti mar Severi « ecclesiæ columnæ, qui contra duarum naturarum asser- « tores multum decertavit (1). » Nam neque *Sarugensis* nomen hic habetur, neque si haberetur authenticus posset haberi, ut ex stylo et sermonis quibusdam partibus quæ recentiorem produnt ætatem aperte probatur (2). — Atque his absolutis, exponendæ supersunt sententiæ in duobis sequentibus carminibus a Jacobo propositæ.

ܡܢ ܗܘ ܕܐܠܗܘܬܗ ܐܠܗܐ. ܡܢܐ ܕܝܢ ܕܡܫܟܚ ܐܢܫ ܠܗ ܠܡܡܠܠܘ
ܕܐܡܪ: ܕܗܘܐ ܫܡܫܐ ܡܢ ܥܠܡܝܢ ܠܥܠܡܝܢ: ܘܐܬܐ ܠܗ ܠܘܬ ܡܫܝܚ
ܠܡܫܬܡܠܝܘܬܐ: ܗܘܝܘ ܡܫܬܡܠܐ: ܕܒܪܢܫܐ ܗܘ ܕܐܬܝܠܕ ܕܡܢ ܒܪܝܬܗ
ܕܒܫܢܝܢ ܣܓܝܐܢ ܠܝܘܡ ܡܠܝܐ. ܘܠܐ ܠܡܫܠܡܘܬܗ ܒܗܝ ܣܡܝܐ. ܕܠܐܟܝ
ܠܝܘܡ ܡܠܝܐ ܕܥܠܡܐ ✤

(1) ܡܐܡܪܐ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܠܘܩܒܠ ܣܘܢܗܘܕܘܣ ܛܢܦܬܐ ܕܟܠܩܝܕܘܢܐ.
ܟܫܝܪ ܕܢܬܐܡܪ ܒܕܘܟܪܢܐ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܣܘܝܪܘܣ ܥܡܘܕܐ ܕܥܕܬܐ
ܗܘ ܕܐܬܟܬܫ ܣܓܝ ܠܘܩܒܠ ܐܡܘܪܝ ܬܪܝܢ ܟܝ̈ܢܐ ✤

(2) B. O. I, 296.

24

ARTICULUS V.

S. JACOBI DOCTRINA DE BEATA VIRGINE.

Exstant in codicibus Vaticanis quinque carmina, quorum tituli argumenta præferunt spectantia ad beatissimam Virginem, quæque indicavi superius, pag. 107. Tria posteriora integra descripsi, quorum nunc duo versione latina donata publici juris efficio. Tertium autem, ex quo in articulo præcedente nonnulla excerpta fuere (1), in vindicando Incarnationis mysterio adversus curiosiores rerum divinarum scrutatores maximam partem fere occupatur; nihil vero præbet de beata Virgine quod in duobus aliis non exhibeatur distinctius.

Quæ autem ibi capita docentur a Jacobo, ea non jejuno ratiocinio, sed dictionis elegantia non mediocri et fulgentium imaginum amplitudine vestita proponuntur, neque ideo deest uberrimus doctrinæ theologicæ fons. Etenim omnia fere quæ de augustissima Dei matre catholici Patres continua traditionis catena asseruerunt, hic replicata occurrunt. Maria quippe celebratur encomiis prope infinitis, quod evaserit mater Dei, quod virgo perpetuo manserit, atque mira et prorsus singulari sanctitate et munditie resplenduerit ab initio quin ulla unquam ipsam macula contaminaverit. Ceterum, nullo discursu opus est ut ex his Jacobi poeticis sermonibus eruatur, quam sublimis fuerit apud sæculi V Christianos conceptus et sententia de Mariæ dignitate et merito; id enim ex ipsis verbis luce meridiana clarius apparet, neque minori evidentia inde patet Ecclesiam romano-catholicam venerandæ antiquitatis vestigiis protinus insistere, ubi beatissimæ Virgini cultum, honorem, titulosque dignitatis præstan-

(1) Supra, pagg. 169, 171-176. Item pag. 123.

tissimos attribuit; injuria proinde illam ex hac parte vellicare nituntur quicunque ejus usum hodiernum veterum doctrinæ haud fundari non verentur asserere, cum potius ipsi a traditionis norma abscesserint, quantumvis eam retinere et sequi sibi adblandiantur. Quæ cùm ita sint, ne in re tam perspicua sermone abutar inutili, documentorum quæ protuli commentarium minime adjungam; ast duo solummodo puncta aliqua explanatione augebo, unum circa immaculatam Deiparæ conceptionem, alterum quod ad ea loca spectat in quibus auctor admittere videatur Mariam in partu suo dolores fuisse perpessam.

§ 1. S. JACOBI DOCTRINA DE ORIGINALI MUNDITIE B. M. V.

Supremo et infallibili Ecclesiæ oraculo definitum est : « doctrinam quæ tenet, beatissimam virginem Mariam « in primo instanti suæ conceptionis fuisse singulari « omnipotentis Dei gratia et privilegio, intuitu meritorum « Christi Jesu salvatoris humani generis, ab omni origi- « nalis culpæ labe præservatam immunem, esse a Deo « revelatam, atque idcirco ab omnibus fidelibus firmiter « constanterque credendam. » Quam doctrinam fuisse perpetua traditione ab ævo apostolico ad nostra tempora transmissam erudite et copiose probarunt theologi plures, inter quos laudari merentur in primis Ill. Malou, episcopus brugensis, et Car. Passaglia. Apud Syros præcipue, forsitan magis dilucida et frequens quam in aliis ecclesiis, occurrit perfectæ ἀναμαρτησίας et integræ puritatis Dei genetricis assertio; neque vero alia fuit Jacobi sententia, qui ideo tum ab auctoribus modo citatis (1), tum etiam a

(1) Videsis Car. Passaglia : *de immaculato Deiparæ semper virginis conceptu commentarius*, p. 1048, Neapoli, 1855; et *l'immaculée conception de la bienheureuse vierge Marie, considérée comme dogme de foi*, par Mgr J. B. Malou, évêque de Bruges. Bruxelles, apud Goemare, 1857, tome second, pp. 21 et 22.

Gust. Bickell (1) optimo jure catholici dogmatis testis appellatur. Ante quam ea quæ in priore carmine in hanc rem notatu digna veniunt expendamus, juvat duo alia Sarugensis testimonia ex *officio Syrorum* in medium proferre: « oramus te, o margarita immaculata, ut intercedas pro nobis apud fructum illum qui ortus est ex te (2)! » Et infra (3) « adesto in pace, o formosa inter mulieres et plena decore! Pax tecum, o velum super creaturas expansum! Adesto in pace, o justitia nunquam læsa; pax tecum, o *nova* Heva quæ peperisti Emmanuelem. »

Jam vero nemo non videt hisce verbis integram et perpetuam animæ sanctitatem significari. Quid enim? Si Maria *margarita est nulla unquam macula obfuscata*, si *est cunctis mulieribus* interna pulchritudine *formosior*, ita ut *illæsa perpetuo exstiterit ejus justitia*, consequens plane, seu potius ex ipsis terminis evidens est, ipsam ab universali lege, qua omnes Adami posteri peccato naturæ nascuntur obnoxii, fuisse singulari Dei privilegio præservatam immunem.

Ad hæc nonnulla perlustremus ex priori carmine mox

(1) *S. Ephræmi Syri carmina nisibena* p. 30.

(2) In *officio feriali juxta ritum ecclesiæ Syrorum*, Romæ 1853, typis S. C. de prop. fide, pagg. 227 seq. :

ܡܦܝܣܝܢܢ ܠܟܝ ܡܪܓܢܝܬܐ ܕܠܝܬ ܒܗ ܡܘܡܐ
ܕܬܦܝܣܝ ܚܠܦܝܢ ܩܕܡ ܗܘ ܦܐܪܐ ܕܕܢܚ ܡܢܟܝ ܀

(3) Ibid. pagg. 292 seq. :

ܬܝ ܒܫܠܡܐ ܫܦܝܪܬܐ ܒܢܫ̈ܐ ܘܡܠܝܬ ܫܘܦܪܐ.
ܫܠܡܐ ܠܟܝ ܘܠܐ[a] ܦܪܝܣ ܥܠ ܒܪܝܬܐ.
ܬܝ ܒܫܠܡܐ ܙܕܝܩܘܬܐ ܕܠܐ ܐܬܚܒܠܬ.
ܫܠܡܐ ܠܟܝ ܚܘܐ ܚܕܬܐ ܕܝܠܕܬ ܠܥܡܢܘܐܝܠ ܀

a) ܘܠܐ in lexicis desideratur. Erit procul dubio ipsum latinum : *velum*.

proferendo : eadem ibi mens, idem perfectissimæ sanctitatis typus et idea de beatissima Virgine ubique delineatur.

1° Tam præstans prædicatur Mariæ dignitas et excellentia, *ut ejus elogium humanam facultatem plane transcendat* (v. 26). *Cœlum alterum* (v. 33) est, *palatium magnificum sibi a summo rege in habitaculum exstructum* (v. 53), *virgo plena omni pulchritudine sanctitatis* (v. 57), omnes sanctorum ordines longe excedens et prærogativis divinis prorsus singularis (vv. 67 seqq.) et incomprehensibilis. Nam ipsa *cæteris mulieribus pulchrior fuit* (v. 168) *ideoque a Deo electa* ut fieret mater Verbi divini; *si fuisset in Mariæ anima ulla macula aut defectus*, *aliam utique eamque immaculatam matrem elegisset sibi Dominus* (vv. 193-194). Comparatione instituta cum cæteris mortalibus, erat ipsa *sola mansueta, pura, simplex et sine macula* (v. 129); sicut *in corpore ejus virginitas*, ita *in anima ejus sanctimonia perpetuo exstitit* (v. 150), adeoque ab initio; verbo, tanta floruit sanctitate quantam patitur naturæ humanæ capacitas (v. 199). — Quæ dum attente considerantur, ejus vis et sententiæ apparent omnia ac singula, ut sanctitatem aliorum sanctorum penitus exsuperent et originalis prævaricationis consortium excludant omnino, quamvis non directe et ex professo.

2° Sane in idem evidenter conspirat, quam beatissimæ Dei genitrici in abolendo protoparentum peccato et redimendo humano genere auctor attribuit, cum Filio suo participatio : nempe Mariæ, quatenus Deum genuit, hominum salvatorem, in ipso salvationis opere officium obtigit mediatricis, longe quidem excellentius eo quod aliis sanctis competere intelligitur; ideo ipsa proclamatur *benedictissima mulierum in qua terræ maledictio exstirpata est et per quam sententia damnationis soluta fuit* (vv. 35, 36); quapropter conveniens haud fuit ut ipsa vel unico instante maledictioni fuerit subjecta. *Debita patris sui*

Adami exsolvit (v. 276), *chirographum ab Heva matre sua subscriptum laceravit* (1), atque *parentibus suis* innocentia *ignominiose nudatis stolam gloriæ texuit, eosque erexit a lapsu* (vv. 46-50); ipsa igitur *libera exstabat a maledictione et doloribus Hevæ* (v. 376), *Heva ipsa altera salutem paritura inter mortales* (v. 45).

3° Accedit aliud et firmius argumentum, quo Syrorum doctoris mens apprime declaratur, in eo situm quod Mariam asserat *ab ipsa sua infantia in rectitudine sine labe perstitisse* (v. 147), nulloque actualis peccati nævo infectam omnigenarum virtutum ornamento plenissime indutam; cui argumento valor præcipue accedit ex motivo, quare ipse adjungit ita fieri debuisse : *ideo*, ait, *Mariæ virtus maxime celebranda est quod effecta sit mater Dei* (v. 188). Jam vero, si sublimis ea dignitas, quæ in divina maternitate consistit, vel levissimam peccati venialis maculam ex Jacobi sententia penitus excludit, perspicuum sane est id a fortiori esse affirmandum de culpa originali, qua Dei inimici et satanæ mancipia constituuntur homines. *Quam ob rem*, ut in eodem carmine dicitur, *Filius Dei sanctissimam illam, illustrem ac puritate nitentem, per Spiritum amplius sanctificavit, eamque puram effecit, mundam et benedictam, sicut erat ipsa Heva antequam eam serpens esset allocutus* (vv. 399-406).

Mox quid per hanc novam sanctificationem, in ipso Incarnationis momento peractam, intelligi debeat exponemus; interim generali observatione opus esse duxi, quæ ad explicationem præmissorum omnium textuum et aliorum, quæ singulatim proponere necessarium haud habui, juvamen et normam afferre videatur. Scilicet, dogma immaculatæ conceptionis beatæ virginis Mariæ ad eas christianæ

(1) Evolvitur istius argumenti vis apud Ill. Malou, *op. cit.* tom. II, p. 226.

professionis partes pertinet, quæ, cum fuerint a Deo revelatæ, ab ipsis quidem Ecclesiæ primordiis, viva et generali traditione non servari nunquam non poterant et doceri, quæ tamen a singulis fidelibus non semper et ubique, aut saltem non directe et explicite tenebantur. Hinc inter scriptores ecclesiasticos qui catholicæ veritatis, qua Maria labis originalis expers asseritur, certo certius patroni noscuntur ac testes, duplex classis secerni debet; alii enim mentem suam disertis et explicatis terminis proposuerunt, alii vero formulis minus distinctis et veluti mediatis, quæ tamen eamdem prorsus fidem animo alte insitam necessarie produnt. Qua posita distinctione, Jacobi testimonia ad postremum id genus referenda existimo; neque enim ullum, si quidem in contextu sermonis, uti oportet, inspiciantur, explicito modo immaculatum Virginis conceptum videtur adstruere. Porro, etsi quoad ipsam Mariæ originem sunt implicita, adeo tamen prona apparent et expedita, ut quidquid est macularum et labis ab ea prorsus excludant, et opinionem, qua ipsi communis generis nostri peccatum adscribatur, in animo auctoris tolerare omnino non valeat. Firmum proinde et exploratum catholici dogmatis argumentum in iis præsto habetur. Sufficiunt hæc. Ast duo sunt in carmine S. Jacobi quæ, cum huic sententiæ prima fronte repugnare videantur, brevi explatione indigent.

Primus locus ille est in quo dicit Jacobus Mariam *purificatam fuisse sicut Johannes baptista*, *Johannes evangelista* (vel *Eliseus* ut in cod. 117), *Elias et Melchisedek* (vv. 213 et 214). At enim inde concludi jure poterit Jacobum in ea quidem sententia fuisse, sanctos viros justitia et gratia habituali ante donatos quam in lucem ederentur, nequaquam vero, eos æque ac beatissimam Virginem in ipso creationis instante præservatos immu-

nes, et multo minus ipsam Dei matrem aliquo tempore peccato obnoxiam exstitisse. Comparatio instituitur a Jacobo, quia in ejus hypothesi omnes illi ante nativitatem sancti exstiterint; non asserit vero eam prærogativam in cunctis lineis esse similem Mariæ privilegio, imo potius, omnia quæ antecedunt et sequuntur clare manifestant, inter sanctitatem eam quæ Mariæ, utpote a Deo in matrem electæ, et eam quæ reliquis sanctis, tam sublimi officio haud destinatis, obtigisse dicitur (1), ingens discrimen esse reponendum. Porro ex SS. Patribus nonnulli tradiderunt sanctum Domini præcursorem fuisse in utero matris suæ a labe originali purgatum, imo variæ ecclesiæ particulares ejus conceptionem annua festivitate celebrare consueverunt (2), quin hanc eodem titulo æstimarint, quo ipsius Christi aut Christi matris conceptionis festum peragebant; ex objecto nimirum et personæ dignitate significationem aliam et aliam mutuabantur, quod ut hic fusius evolvamus necessarium haud puto; verum, quod ad rem nostram facit, evidens omnino est ex attenta lectione hujus carminis indefinitam pror-

(1) S. Thomas in *summa theol.* p. 3, qu. 27, art. 6 in corp. admittit Jeremiam et Johannem Baptistam fuisse in utero matris sanctificatos.

(2) J. S. Assemanus in *Kalend. eccles. univ.*, tom. V, p. 432 seq. hæc scribit : « Orientales ab antiquis temporibus tres conceptiones celebrarunt, quarum prima dicitur S. Joannis Baptistæ, quando nimirum angelus apparuit Zachariæ... Hoc festum, quod Græci *conceptionem Baptistæ* vocant, apud Syros vocabulo honestiori, sed idem significante, appellatur ܣܘܒܪܗ ܕܙܟܪܝܐ *annunciatio Zachariæ*. Secunda *conceptio Christi filii Dei in utero Virginis*, quando fuit annunciata ab angelo... Hoc etiam festum tam Syris quam Græcis et Latinis vocatur *annunciatio Deiparæ*, et ad 25 martii celebratur ab omnibus, præter Armenos... Tertio demum de qua hic agitur *conceptio Deiparæ*, quam Latini quidem appellant *conceptionem B. V. M.*, Græci vero et alii orientales *conceptionem S. Annæ*, et cum addito *S. Annæ matris Deiparæ*.

sus, adeoque initio et nævo carentem in Maria prædicari sanctitatem, qualem ipse nuspiam sanctorum cuicumque attribui fas esse pronuntiat (1). Itaque *sanctificata* dicitur Maria, non quod non perpetuo et ab initio sanctitate esset ornata, sed « quod ipsa ex sese neque sancta fuerit « neque munda; immo quod ex sese debito incurrendæ « culpæ fuerit obnoxia, et quod non nisi eximio singu- « larique privilegio, utpote Dei genitrix exstitura, ab « universali ruina communique flagitio custodita fuerit « potenterque servata (2). » Neque objici potest hac explicatione vim inferri verbo; illud namque verbum *sanctificari* per se dubii est sensus et ancipitis, adeoque ex ejus usu apud christianos atque ex subjecta materie explicandum; in casu vero, agitur de Deipara Virgine, quam Jacobum mundissimam ubique proclamavit, omnique splendidam corporis et animi candore (3).

(1) Exstat in cod. Vaticano Syr. 118, v. 17, carmen Jacobi Sarugensis *de laudibus Johannis baptistæ et præcursoris.* Illud descripsi et per legi, nihilque in eo offendi quod omnimodam puritatem B. Virgini tribuiam repræsentet. Ad sanctificationem autem ejus hæcce sola referri possunt. — 1° fol. 65 verso, 3ª col. :

ܗܢܐ ܕܩܒܠ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܒܟܪܣܐ ܕܐܡܗ܀
ܘܐܟܪܙ ܬܡܢ ܥܠ ܗܘ ܣܒܪܐ ܕܒܬܘܠܬܐ.

Ille accepit Spiritum sanctum in ventre matris suæ, ibique prædicavit de conceptæ Virginis. — 2° fol. 68, col. 2ª :

ܥܠ ܗܘ ܟܪܣܐ ܓܒܝܐ ܗܘܐ ܘܝܕܝܥ ܘܦܪܝܫ ܘܢܛܝܪ
ܕܢܥܡܕ ܠܡܩܪܒ ܪܫܐ ܕܡܪܗ ܒܗ ܘܢܠܒܟ ܒܗ.

Intra uterum electus fuit, cognitus, discretus et servatus, ut in baptismo caput Domini sui contingeret et apprehenderet.

(2) Passaglia, p. 1055.

(3) Originalis Mariæ sanctitas similiter asseritur in libro apocrypho *de transitu B. M. V.*, cujus recensionem syriacam primus, e londinensi cod.

Eodem interpretationis canone via sternitur ad excutiendam alteram hujus carminis obscuritatem. Dicitur nempe *Mariam*, quo tempore Verbum in castissimo suo utero concepit, *a Spiritu sancto superveniente fuisse sanctificatam, mundatam, benedictionibus cumulatam, sicut erat ipsa Heva ante quam peccatum admisisset* (ỳ. 400 seqq.). Ergo, ais, si Maria tunc demum in statu innocentiæ, quæ Hevæ initio competebat, reponebatur, originis labe expers dici non potest. At obvia est et plana responsio, in ipsa Virginis sanctissimæ idea, qualem supra Jacobus multipliciter exhibuit, cum eam diceret Deo omni virtutum ornatu placuisse a tenera ejus ætate; proinde gratia habituali tum certo refulsit, quando erat Spiritu sancto superveniente Verbum divinum conceptura. Alia itaque explicatio quærenda, quæ ceteroquin, si series orationis

add. mss. 14,484 sæculi VI, edidit vir eruditus Dr W. Wright, in *the journal of sacred literature and biblical record. January and April*, 1865. Cfr. ibid. *January*, p. ܗ : ܐܦ ܗܝ ܕܝܢ ܛܘܒܢܝܬܐ ܩܕܝܫܬܐ
ܗܘܬ ܘܓܒܝܬܐ ܠܐܠܗܐ. ܡܢ ܟܕ ܗܝ ܒܟܪܣܐ ܕܐܡܗ. ܘܐܬܝܠܕܬ ܡܢ
ܐܡܗ ܒܫܘܒܚܐ ܘܒܩܕܝܫܘܬܐ. ܘܕܟܝܬ ܢܦܫܗ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܚܘܫܒ̈ܐ
ܒ̈ܝܫܐ ܕܬܩܒܠܝܘܗܝ ܠܡܫܝܚܐ ܡܪܗ ܕܐܬܐ ܠܘܬܗ. ܕܒܡܘܠܕܗ ܕܡܢܗ
ܢܚܐ ܠܥܠܡܐ ܕܡܗܝܡܢ ܒܗ. ܗܕܐ ܗܝ ܐܢܬܬܐ ܕܘܠܐ ܠܢ ܕܢܥܒܕ
ܕܘܟܪܢܗ. ܗܕܐ ܗܝ ܒܪܝܟܬܐ ܒܢܫ̈ܐ ܕܡܢܗ ܐܬܝܠܕ ܦܪܘܩܐ ܕܟܠܗܝܢ
ܒܪ̈ܝܬܐ. ܗܕܐ ܗܝ ܐܪܥܐ ܕܒܘܪ̈ܟܬܐ ܕܡܢܗ ܐܬܝܠܕ ܐܟܪܐ ܕܚܕܘܬܐ....

« Ipsa autem beata *Virgo* sancta erat et a Deo electa, ex quo *tempore* erat in utero matris suæ, et proinde nata est ex matre sua gloriose et sancte. Porro seipsam purificavit (*mundam servavit*) ab omnibus pravis cogitationibus, ut *digne* susciperet Christum Dominum suum, ad ipsam venturum, qui per suam ex ipsa nativitatem mundum crediturum in eum vivificaret. Hæc itaque mulier est, cujus decet nos agere memoriam; bæc est benedicta inter mulieres, ex qua natus est redemptor omnium creaturarum (*hominum*); bæc est terra benedictionum, e qua natus est agricola gaudii *auctor* etc. »

et verborum usus rite considerantur, suapte efflorescit. Itaque *Spiritus sanctus venit ad Mariam ut ex ea solveret sententiam primam Hevæ et Adami* (v. 373 seq.); huic enim, licet sancta esset et gratia ornata, quoad aliquas pœnalitates ipsa dubio procul subjecta remanebat, quandoquidem eas omnes ipsum Verbum incarnatum, plenum gratiæ et veritatis, effugere noluerit. Unde ipsa, jam *pura et sancta*, *purificata et sanctificata* dicitur (v. 399) ob ampliorem charismatum divinorum concessionem, deinde *ob abolitionem totalem pravæ concupiscentiæ* (v. 433 seqq.), quæ alioquin in ipsa nullatenus unquam effectus suos exerere potuit (v. 131 seqq.), denique ob donationem mirabilis fœcunditatis, qua virgo Filium conciperet et pareret, sicut Adam, cum adhuc animæ ejus virginitas et sanctitas illæsæ manebant, Hevam produxit (v. 411 seqq.).

Quod autem de exstinctione concupiscentiæ sive de abolitione fomitis docet Jacobus plane iis consonat quæ in hanc rem scribit S. Thomas, *part.* 3, *qu.* 27, *art.* 3, *in corp.* : « videtur dicendum, quod per sanctificationem « in utero (dicam ex mente Jacobi : *per præservationem « a peccato originali*) non fuerit sublatus beatæ Virgini « fomes secundum essentiam, sed quod manserit ligatus; « non quidem per actum rationis suæ sicut in viris « sanctis, quia non statim habuit usum liberi arbitrii, « adhuc in ventre matris existens; hoc enim est speciale « privilegium Christi; sed per abundantiam gratiæ quam « in sanctificatione recepit, et etiam perfectius per divinam « providentiam, sensualitatem ejus ab omni inordinato « motu prohibentem. Postmodum vero in ipsa conceptione carnis Christi, in qua primo debuit refulgere « peccati immunitas, credendum est quod ex prole « redundaverit in matrem, totaliter fomite substracto. »

§ 2. UTRUM JACOBUS BEATISSIMÆ VIRGINI DOLORES IN PARTU ADSCRIBAT.

Propositæ quæstionis solutioni elementa suppeditant varia loca auctoris, eaque præ oculis habere oportet, ne quid ei ex præconcepta tribuatur opinione. Itaque in carmine *de Virginitate Mariæ*, infra secundo loco proferendo, sequentia leguntur : *a*) v. 155 seq. « inter dolores genitricum et infantium ܒܝܢܬ ܚ̈ܒܠܐ ܕܝ̈ܠܕܬܐ ܘܥܘ̈ܠܕܐ servavit illi Deus virginalia ; » *b*) v. 345 seqq. : « Christus, Patri suo similis, similis factus est nobis in cunctis hominum passionibus, excepta iniquitate; constituta quoque est mater ejus cunctis genitricum doloribus subjecta, ܘܫܡܫܬ· ܐܡܗ ܒܟܠܗܘܢ ܚ̈ܫܐ ܕܝ̈ܠܕܬܐ, excepto quod Filius exeundo non solverit ipsius virginalia. »

Similia adsunt in *carmine priori*, ubi Jacobus dicit sese nescire quonam in ordine Maria sit collocanda, et porro hæc scribit, v. 78 seq. « dum quæro ipsam virginum choro accensere, adest mihi vox *quæ dicat* partûs dolores ipsam perculisse. » — Tandem duo loca ex sermone *de Θεοτόκῳ adversus scrutatores* huc etiam referuntur (1). « Unus est Christus divinitus et humanitus, et pariter una est Maria in virginitate sua et in partu; suscepit Maria partûs dolores, etsi virgo esset, sicut Dominus noster suscepit crucifixionis dolores quam-

(1) Cod. 117, fol. 68 verso, 3a col. :

ܚܕ ܗܘ ܡܫܝܚܐ[a] ܒܐܠܗܘܬ ܐܦ ܒܐܢܫܘܬ.
ܘܚܕܐ ܗܝ ܡܪܝܡ ܒܒܬܘܠܘܬܗ ܘܒܡܘܠܕܗ[b]:

a) Vocem hanc in codice abrasam ex spatio et sensu supplevi.
b) Apparent in codice pauca vestigia hæc : ܘܒܡܘ

quam Deus esset. » Et paulo infra (1) : « si naturam respiciat doctor, turbatus hærebit, et nisi ejus anima amore fuerit repleta, in foveam cadit. *Quippe* gravidam videt et matrem juniorem quæ procumbit ad pariendum, doloresque partus, item infantulum et lac genitricum; at totius hujusmodi rei causam quod attinet, hæc tota ab opere conjugali dependet; neque enim potest natura filios dare absque complexu, neque virgo habere filium absque viro. »

Hæc ergo omnia partûs dolores Mariæ attribuere videntur. Attamen in eodem carmine, ex quo tertium locum protuli, sequentia etiam diserte leguntur : « Spiritus sanctus, Mariam, in ipso instante Incarnationis Verbi divini, benedictam inter mulieres effecit, eamque a maledictione et doloribus Hevæ matris suæ liberavit, ܘܫܪܝܗ̇ ܡܢ ܗܘ ܠܘܛܬܐ ܘܟܐܒܐ ܕܚܘܐ ܐܡܗ̇ ❖ »

Quibus simul consideratis, qui proposita difficultas sit resolvenda equidem non video. Integram certe Mariæ virginitatem luculenter tuetur Jacobus; at vero si Sal-

ܦܓܥܬ ܡܪܝܡ ܟܐܒܐ ܕܡܘܠܕܐ ܘܫܘܠܘܬܐ ܗܘܬ ܀
ܘܡܢܝ ܚ̈ܒܠܐ[a] ܕܐܬܦܣܩܬ ܘܫܠܝܐ ܗܘܐ.

a) ܚ̈ܒܠܐ præter minimos ductus ex quibus illud, juvante contextu, conjeci, evanuit e ms.

(1) *Ibid.* ܐܢ ܒܟܝܢܐ ܚܐܪ ܡܠܦܢܐ ܡܬܕܘܕ ܠܗ ܀
ܘܐܠܐ ܡܠܝܐ ܢܦܫܗ ܚܘܒܐ ܒܓܘܡܬܐ ܢܦܠ ܀
ܒܛܢܐ ܚܙܐ ܘܐܡܐ ܛܠܝܬܐ ܕܪܒܥܐ ܕܬܐܠܕ ܀
ܘܚ̈ܒܠܐ ܕܡܘܠܕܐ ܘܥܘܠܐ ܘܚܠܒܐ ܕܝ̈ܠܕܬܐ.
ܘܗܢܐ ܟܠܗ ܠܥܠܬܗ ܡܢ ܙܘܘܓܐ ܗܘ ܀
ܘܠܐ ܡܨܝܐ ܟܝܢܐ ܕܕܠܐ ܙܘܘܓܐ ܒ̈ܢܝܐ ܢܬܠ.
ܐܦܠܐ ܒܬܘܠܬܐ ܡܫܟܚܐ ܕܬܗܘܐ ܒܪܐ ܕܠܐ ܓܒܪܐ ܠܗ̇.

vator *ortus est e Virgine tanquam radius ex luce in oculo puro effulgens* (1), et si signacula ejus virginalia perpetuo clausa manserunt, nulla jam superest causa dolorum qui in partu a matribus sentiuntur. Unde qui virginitatem in partu et parientium dolores Mariæ simul attribuit sibi haud constare, vel potius secum ipse pugnare convincitur; nullus Patrum, quatenus novi, hujusmodi sententiam proposuit. Sed parum hoc est, quum doctrinarum incohærentia ex humana fragilitate apud ipsos præstantissimos etiam viros quandoque reperire est; quod autem in præsenti casu magis mirationem movet, in ea consistit terminorum contradictione quæ in uno eodemque carmine occurrit; nam Maria prædicatur per Spiritum sanctum liberata fuisse a maledictione et doloribus Hevæ. Ex hac difficultate aliquis forte ita se expediat, ut asserat auctorem nostrum, ubi affirmat dolores parientis in Maria obtigisse, tantummodo loqui de molestiis, quæ non sint proprie dolores partus, sed quas in curando divino suo Filio perpessa est, aliisque incommodis et difficultatibus; atque ideo cum iis conjunxisse etiam *infantium dolores*. Vix tamen, ut opinor, poterit hujusmodi explanatio cum obvia et naturali verborum sensu componi, eamque ceu conjecturam potius quam ut sententiam profero meam.

(1) Ita legitur in *Anaphora* S. Jacobi Sarugensis, apud Renaudot. tom. II *liturgg.* p. 358.

CARMEN DE B. V. M. PRIMUM.

Reliquum est ut duo Jacobi carmina, quæ de beatissima Virgine, uti dixi, agunt ex professo, nunc integre proferam. Ambo excerpsi e codice 118. Prius autem reperitur etiam in codice 117, foll. 64 seqq., ex eoque variantes lectiones collegi et apposui in margine. Textum vero potius ex codice 118 edidi, quod in altero non ubique nitide servatus appareat, atque is præterea ob antiquiorem ætatem generatim præstantior sit et accuratior. — Utrique autem carmini brevem rerum analysin præmisi.

ARGUMENTUM.

Initio ponitur invocatio ad Filium Dei incarnatum, poëtice expressa. Vocat eum Jacobus benignum, horreum beatitudinum, calicem inebriantem, filium Virginis, filium Altissimi, Dominum, verbum rationale; efflagitatque ab eo gratiam et auxilium ad digne loquendum de ipsius genitrice, cujus quidem laus omnem humanum facultatem longe transcendit (vv. 1-26).

Porro perplexum sese dicit qui Mariam celebret, auditoresque invitat ut et ipsi auditum suum purum et tanta virgine dignum adhibeant. Est enim hæc *cœlum alterum, benedictissima mulierum, casta, humilis, tali pulchritudine præstans quæ omnem sermonis vim plane vincat, filia inopum mater summi regis effecta, navis thesauros Patris cœlestis terræ asportans, ager bonus spontanee et sine cultura fruges proferens, Heva altera viventium mater et puella vetulæ succurrens, filia parentibus suis veste orbatis stolam contexens, virgomater, palatium Regis, adolescentula fortissimum sæculorum conditorem sustentans, sponsa generans sine concursu sponsi* (vv. 27-58).

Cum vero elogia cuncta veluti exhausit, iterum sese hærere affirmat, nesciens quonam in gradu Deiparam collocet; sitne virginibus annumeranda, vel accensenda matribus? Impellit amor ad loquendum, at æquum loquendi modum non permittit argumenti sublimitas (vv. 59-90).

Stupet autem virginem terricolam ad tantum excellentiæ gradum pertingere potuisse : « numquid, ait, gratia inclinavit filium ad « ipsam, an vero ipsa tantam inclaruit ut fieret mater Filii sanctis« simi? » Sane humilitate, mansuetudine, puritate singulariter enituit; hoc enim eo colligitur quod Deus ad eam tantopere accedere voluit, ut in matrem ipsam elegerit (vv. 90-116).

Nulla alia mulier Mariæ vel comparari potest, quæ ab ipsa sua infantia in justitia sine labe perseveravit. Maria ideo præ aliis in matrem Filii Dei electa fuit, quod nulla alia tanta puritate effulserit unquam; Deus enim non est acceptor personarum, et si alia purior reperta fuisset et sanctior, hanc potius elegisset. Ceterum, Maria maxime laudanda est, quia libertate sua optime sit usa, et ita sibi meritorum thesaurum comparaverit; tanta nempe virtutum omnigenarum ornamento decora fuit quantam natura permittit, ideoque præ ceteris Deo placuit; ea vero virtus bonæ ipsius voluntatis dispositioni etiam partim est adscribenda (vv. 117-201).

Attamen, non est ejus merito tribuendum quod effecta fuerit mater Dei; id enim dilectioni divinæ Christi ex ipsa incarnati acceptum est referendum (vv. 202-206).

Filius is est quem omnes mundi capere nequeunt, Maria talis est, qua in mundo major non surrexerit unquam. Purificata fuit sicut Johannes, Eliseus, Elias et Melchisedech; « ad terminum usque virtu« tum profecit, et tunc habitavit in ea gratia infinita » (vv. 207-222).

Itaque mittitur Gabriël, et in ejus cum Maria colloquio sapientissime se gerit virgo castissima.

Deinde Jacobus magnificis verbis mysterium reconciliationis admiratur, quod tunc in domo nazarethana incœptum est, fuseque prosequitur in Gabriële quidem ἀντίτυπον serpentis, in Maria vero ἀντίτυπον Hevæ.

Maria, angelum interrogando, exstitit Ecclesiæ organum, nosque edocuit arcanum generationis filii Dei provocando angeli responsum: patet stultitia Hevæ tacentis coram serpente, et sapientia Mariæ angelnm interrogantis (vv. 225-363).

Spiritus sanctus, juxta angeli dictum, descendit ad Mariam, ut hanc ab Hevæ maledictione et doloribus liberaret, et pleniori sanctitate ornaret. Accepit ergo Maria Spiritum sanctum, qui etiam spiraverat In faciem Adami, ut potis esset ad Hevam generandum, atque hoc divino spiraeulo potuit ipsa Filium Dei sine conjugio parere. — Adam et Heva typi fuere Christi et Mariæ. — Explicatur distinctius qua in re præcipue sita esset nova Mariæ per Spiritum supervenientem sanctificatio, nempe in abolendis in ipsa peccati fomite aliisque sequelis peccati originalis; qua ulteriori sanctificatione peracta, Maria suscepit virtutem altissimi, id est ipsum Filium Dei unigenitum (vv. 364-456).

Maria comparari potest epistolæ cuidam obsigillatæ, in qua Filius Dei essentiam suam scripsit, et per quam Pater æternus omnigena nuntia felicitatis humano generi transmisit (457-485).

Merito igitur beatam ipsam, præsertim ob divinæ maternitatis privilegium, omnes generationes proclamant (vv. 486-518).

•

ܕܝܠܗ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܠܦܢܐ.
ܕܥܠ ܛܘܒܢܝܬܐ ܒܬܘܠܬܐ ܝܠܕܬ ܐܠܗܐ ܡܪܝܡ[a]

ܛܠܐ ܕܦܬܝܚ ܬܪܥܗ ܠܟܢܫܐ ܘܠܫܡܝܢܐ.
ܗܒ ܠܝ ܐܠܗܐ ܐܡܪܐ ܕܡܬܡܪ ܡܢ ܬܗܪ ܐܒܐ.
ܐܦܪܘܫ ܛܘܒܐ ܕܦܨܚܝ ܡܠܬܗ ܐܦ ܬܠܡܝܕܐ.
ܡܢ ܐܬܬܪܗܐ ܕܫܡܐ ܐܬܐ ܡܠܟ ܠܡܛܠܠ ܠܝ.
ܦܬܐ ܕܦܢܝܪܐ ܒܝܬܗ ܠܟܢܫܐ ܘܛܠܠܐ ܫܡܝܢܗ*.
ܐܦܬܐ ܡܠܟ ܘܐܬܡܢܥ ܡܢ ܘܐܬܐ ܚܙܝܢ.
ܐܘ ܕܠܐ ܢܫܡܥ ܒܐܕܢ ܝܠܕܝ ܡܢ ܠܐ ܗܘܐ.
ܢܐܪܢ ܡܠܬܐ ܒܡܫܬܥܝܢ ܗܝܡܢܘܬܐ.
ܒܪܗ ܕܒܬܘܠܬܐ ܕܗܘܐ ܒܠܝܐ ܠܒܪܝܬܐ.
ܗܒ ܠܒܪܝܬܐ ܠܡܦܠܠܘ ܟܠ ܕܥܒܕܬ.
ܡܢ ܟܠܟܝ ܕܪܐ ܕܢܗܘܐ ܡܢܝ ܠܫܡܝܐ.
ܡܢ ܬܬܟܠܐ ܠܪܘܡܐ ܡܠܬܐ ܘܬܦܠܘܠ ܠܝ.
ܐܠܐ ܗܘ ܡܪܝ ܡܠܬܐ ܡܠܒܒܬܐ ܕܡܦܬܚܐ ܫܡܝܐ.

a) Titulus iste in codice 117 legitur ad hunc modum : ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܩܕܝܫܬܐ ܝܠܕܬ ܐܠܗܐ. ܕܝܠܗ ܗܘ ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܠܦܢܐ ܕܒܛܢܢ. h. e. *Carmen de sancta Θεοτόκῳ, ejusdem Mar Jacobi doctoris Batnarum.*

(*Titulus scribitur in codice litteris rubris, cum punctis nigris.*)

Carmen ejusdem sancti Mar Jacobi de beata Virgine Dei genitrice Maria.

O benigne, cujus ostium malis et peccatoribus patet, mihi, *quæso*, ingressum permittas, ut mirabundus pulchritudinem tuam contempler.

O horree beatitudinum, ex quo etiam ingrati aluntur, satier per te, quandoquidem tu es totus vita te degustanti.

O calix potu tuo inebrians animam, quo mala ejus dentur oblivioni, bibam ego ex te, per te sapiam ac generationem tuam digne enarrem.

O tu qui genus nostrum, quantumvis indignum, exaltari non dedignaris, canticis amœnis verbum meum exaltetur!

Fili Virginis, qui factus es parvulus infans, præsta parvitati meæ de tua magnitudine loqui.

Fili Altissimi, qui terricolis annumerari voluisti, per te verbum meum in altum ascendat teque eloquatur.

Tu es Dominus noster, Verbum rationale, vivificum, et sermo magnus divitias in auditores effundens. Quicum-

v. 5. Verbum ܫܥܐ hoc loco structura haud solita ponitur cum accusatur *rei*, sine particula ܒ.

ܘܡܛܠܡܢܐ ܪܒܐ ܕܡܢܗ ܒܥܠܕܪܐ ܠܒܘܫܐ ܠܗ.
ܟܠܐ ܕܡܦܩܠܐ ܐܝܟ ܗܘ ܡܦܩܠܐ ܡܫܠܡܘܬܗ.
ܕܐܝܠܐ ܗܘ ܡܠܟܐ ܘܗܘܐ ܕܡܫܒܚܐ ܘܪ̈ܘܪܒܢܐ*.
ܘܠܐ ܣܘ̈ܟܠܐ ܕܠܒܫܐ ܬ̈ܘܠܡܝܢ ܥܠ ܡܠܟܘܬܗ:
ܘܠܐ ܟ̈ܣܠܐ ܡܬܒܠܥܝܢ ܡܠܟܘܬܐ ܐܠܐ ܐܢ ܐܝܟ*.
ܩ̈ܕܡܘܬܐ ܢܣ̈ܬܟܝܢ ܡܠܐ ܕܠܐ ܣܘܦܐܠܗ*:
ܐܦܠܐ ܐܪ̈ܠܐ ܐܡܬ ܠܗ ܡܫܟܚܐ ܕܠܐ ܢܚܘܬܘܢܝܗ.
ܗܐ ܩ̈ܕܡܝܢ ܠܗܘܢܝܗ ܟܠܐ ܢܣ̈ܬܟܠܐ ܘܟܠܐ ܡܬܡܗܐ.
ܘܬܠܒܫ ܥܘܬܪ ܠܒܠܗ ܬ̈ܡܗܐ ܘܩ̈ܛܡܐ ܕܩܕܡܘܗܝ.
ܠܬܠܝܢ ܐܝܟ ܟܠܐ ܘܕܠܐ ܡܟܠܐ ܠܚܟܠܐ ܦܠܬܕ ܐܠܬ:
ܐܠܗ ܕܒܬܘܠܬܐ ܗܘ ܠܗ ܕܐܡܪ ܠܟܠܐ ܢܟܝܬܝ*:
ܣܪܗ ܕܒܥܘܠܬܐ ܡܛܠܗܘܢ ܡܦܪܫܐ ܨܒܘܬܝܗ* ܘܠܒܟܠܐ ܠܗ.
ܐܝܟ ܦܠܘܕܐ ܐܒܐ ܕܪܟܒܐ ܗܘ ܡܠܟ ܡܠܟܐ ܕܟܠܗܘܢ.
ܘܟܠܗ ܦܘܪܩܢܐ ܕܐܠܐ ܗܘ ܗܘܐ ܠܡܠܟܘܬܗ.
ܦܪܘܩܢܐ ܕܪܒܘܬܐ ܕܐܦ ܗܘ ܗܘܐ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ.
ܦܪܨܘܦܗ ܕܦܪܘܩܢ ܕܠܐ ܣܟ* ܒܥܘܪܐ ܢܦܫܐ ܠܥܡܗ:
ܢܒܥܘ ܐܠܗܝܢ ܬܫܒܚܬܗ ܦܪܘܩܢܗ ܕܗܘܝܐ ܢܦܫܐ ܕܟܠܝܬ.
*ܦܪܫܝܢ ܗܘܝܐ ܐܦܠܐ ܠܗ:

v. 16. Ita legitur cod. 117 : ܐܝܠܐ ܗܘ ܗܘܐ ܘܡܫܒܚܐ ܕܗܘ̈ܐ ܘܪ̈ܘܪܒܢܐ.

v. 18. Cod. 117 : ܡܬܒܠܥܝܢ ܟ̈ܠܐ ܕܠܐ ܣܘܦܐܠܗ

v. 19. Initio omissa sit ex oscitantia librarii vocula ܘܠܐ ; habetur hæc in cod. 117 : ܘܠܐ ܩ̈ܕܡܘܬܐ ܡܣܬܟܝܢ ܡܠܟܘܬܐ ܐܠܐ ܐܢ ܐܝܟ:

v. 24. Cod. 117 : ܡܣܬܪܐ

que loquitur, per te loquitur *et* propter te, quia tu es Verbum et ratio intelligentiarum et mentium. Neque enim animæ cogitationes sine te excitantur, neque linguæ eloquium proferunt nisi per te, neque labia absque tuo jussu sonum emittunt, nec tandem sine tuo beneficio auris gaudet auditu.

Ecce sparguntur divitiæ tuæ super longinquos æque ac propinquos, et patet ostium tuum, quo boni et mali ad te ingrediantur; per te ditantur omnia et sine mensura tu omnia ditas. Ditescat itaque ex te carmen quod de pulchritudine tua instituam!

O Fili Virginis, da mihi loqui de tua Genitrice, quamquam sermonem hujusmodi nos plane transcendere fateor.

Mirabile plane argumentum mihi nunc edicendum occurrit; aures animæ cum amore intendite, sapientes: Mariæ dignitas ita animum meum afficit, ut nonnisi cum stupore ejus laudem aggrediar. Vos igitur animos sapienter præparate.

Virgo sancta ad ipsam celebrandam me hodie invitat;

v. 25 in cod. 117 is est : ܗܘ ܠܟ ܕܐܡܪ ܟܠ ܡܠܝܠܝܢ ܦܘܪܫܢܐ

v. 29. Pro ܕܠܐ ܒܗ est in cod. 117 : ܐܠܐ ܠܟ.

v. 31. Initio desunt voces ܥܘܠܠܬܐ ܕܡܕܝܚܐ ad versum complendum necessariæ; hac vero adsunt in cod. 117. — Versus 31-42 leguntur in *officio Syrorum feriali*, Romæ 1853, pag. 123; item in *officio feriali Syrorum Maronitarum*, Romæ 1833, pag. ܫܨܗ (395); utrimque variantes quædam lectiones deprehenduntur, sed quæ sensum minime afficiunt.

ܢܦܫܐ ܡܫܒܚܐ ܠܡܪܝܐ ܚܝܠܐ ܕܠܐ ܡܬܪܦܐ.
ܡܫܟܢܐ ܕܐܬܒܢܝ ܕܒܪܐ ܒܛܘܒܢܗ ܡܪܐ ܩܘܫܬܐ؛
ܘܕܠܝܗ ܡܠܟܗ ܠܡܪܘܡ* ܢܦܩܬ ܡܢ ܡܠܝܬܐ.
ܒܪܝܟܬܐ ܕܫܡܐ ܕܟܠܗܝܢ ܕܐܪܟܐ ܒܗ ܐܬܒܪܝܬ؛
ܘܣܪܪ ܕܚܝܐ ܡܠܟܗ ܘܟܠܐ ܚܘܒܐ ܡܕܟܝܢܐ.
ܢܦܫܬܐ* ܒܪܝܟܬܐ* ܘܡܫܒܚܬ ܡܘܗܒܐ ܕܪܘܚܩܘܬܐ؛
ܕܐܒܘܗ ܠܗ ܡܘܠܐ ܬܬܦܫܛ ܒܗ* ܡܠܟܬܐ ܕܟܠܗ.
ܒܪܬ ܡܫܝܚܐ ܕܗܘܬ ܐܡܐ ܠܡܪܝܐ ܡܟܠܠܐ؛
ܘܡܫܒܚܬ ܠܒܪܐ ܠܟܠܗܝܢ ܫܒܝܚܐ ܕܠܝܬ ܡܠܗ.
ܠܟܐܢܐ ܕܐܬܓܠܝܬ ܐܪܙܐ ܘܡܠܦܐ ܡܢ ܒܗ ܐܒܐ؛
ܘܐܝܬܝܬ ܦܫܝܛܬ ܠܒܪܐ ܒܐܬܪ ܕܡܬܓܪܫ ܗܘܐ.
ܚܠܦ ܐܫܬܐ ܕܠܐ ܐܪܟܐ ܢܘܩܡܐ ܡܫܒܚܬ؛
ܘܣܝܡܬ ܡܠܟܗ ܠܟܠܬܐ ܪܒܬܐ ܒܝ ܠܐ ܡܟܝܠܐ.
ܚܘܐ ܕܐܬܪܡܝ ܕܡܠܝܬ ܫܡܐ ܒܗ ܡܡܘܬܐ؛
ܘܦܪܟܬ ܠܟܝܢܬ ܗܘ ܐܬܪܐ ܕܚܘܐ ܐܒܕܗ.
ܫܡܥܬ ܕܡܫܒܚܬ ܐܝܟܐ ܠܫܒܬܐ ܕܚܝܝܐ ܗܘܬ؛
ܘܗܝ ܐܬܝܗܒܬܗ ܡܢ ܡܟܣܝܬܐ ܕܚܝܝܗ ܚܘܝܐ.
ܒܪܬܐ ܕܐܦܪܬ ܐܬܚܙܝ ܡܪܝܐ ܘܡܫܒܚܬ ܠܐܒܘܗ؛
ܘܦܫܛ ܢܦܫܗ ܕܡܬܦܪܫܐ ܗܘܐ ܒܗ ܐܬܠܝܐ.
ܒܬܘܠܬܐ ܕܗܘܬ ܐܡܐ ܒܓܒܪܐ ܕܠܐ ܐܬܝܕܥ؛
ܐܡܐ ܕܦܬܚܬ ܒܬܘܠܘܬܗ ܕܠܐ ܡܬܚܒܠܐ.

v. 34. Cod. 117 : ܕܠܡܪܘܡ

v. 37. Cod. 117 : ܢܦܫܬܐ ܕܝܠܝ

intellectum nostrum, tam præclaro argumento disponamus, ut a macula mundi simus.

Cœlum alterum in cujus sinu habitavit dominus excelsorum et ex quo ortus est ad pellendas ex orbe tenebras.

Benedictissima mulierum, per quam terræ maledictio eradicata fuit, aboleta inde ab ea sententia condemnatoria.

Casta, pudica, et sanctitate omnimode ornata, pro cujus encomio prædicando plane deficit os meum.

Filia inopum, domini regum mater effecta, quæ mundo egenti divitias vivificas suppeditavit.

Navis thesauros et beatitudines e domo paterna afferens, suoque adventu regioni nostræ desolatæ abundantiam præstans.

Ager bonus, absque semine frugum acerva producens et ex quo, quin fuerit excultus, fructus multiplicantur.

Heva altera vitam pariens inter mortales, quæ chirographum Hevæ matris suæ laceravit atque dissolvit.

Puella vetulæ projectæ manum porrigens, ut a ruina, in quam detruserat eam serpens, ipsam erigeret.

Filia quæ texuit stolam gloriæ quam parenti suo, inter arbores ignominiose nudato, in vestem offerret.

Virgo prodigioso modo sine conjugio mater effecta; mater permanens integerrima virgo.

v. 38. Cod. 117 : ܕܬܬܦܠܐ ܒܗ

ܒܝܢܬܐ ܦܐܝܬܐ ܕܒܝܬܐ ܡܠܟܐ ܘܓܠܐ ܘܚܙܐ ܒܗ܀
ܘܠܐ ܐܬܦܬܚܘ ܬܪܥܐ ܡܢܗܘܢ ܟܕ ܢܥܘܠ ܗܘܐ.
ܟܠܡܢܬܐ ܕܗܘܬ ܐܝܟ ܦܪܘܫܬܐ ܕܢܩܝܦܐ܀
ܘܗܟܢܐ ܐܢܫܐ ܠܗܘ ܝܠܕܐ ܢܛܪ ܒܬܘܠܬܐ.
ܘܓܠܬܐ ܕܚܬܝܬܐ ܟܕ ܠܐ ܦܬܚ ܠܗ ܡܠܬܐ ܡܬܟܣܝܐ܀
ܘܢܦܩܬ ܒܫܠܐ ܟܕ ܠܐ ܦܬܚ ܠܗ ܐܬܪܗ ܕܐܬܐ ܒܗ*܀
ܝܠܕܐ ܠܗܘܐ ܡܚܬܡܐ ܚܬܡܐ ܐܝܟ ܐܪܙ܀
ܒܬܘܠܐ ܬܝܢܬܐ ܕܠܐ ܦܬܚܢ ܠܗ ܡܟܪܝܬܗܝܢ.
ܪܒܐ ܗܘ ܘܚܬܝܡ ܪܚܡܐ ܕܐܒܪܗ ܡܢ ܡܟܪܝܬܗ*܀
ܘܠܐ ܦܬܚ ܐܝܟ ܕܐܬܐ ܕܝܠܕܬܗ ܘܢܦܩ ܦܬܚܗ.
ܒܚܬܡ ܗܘ ܕܢܦܩ ܚܬܡܐ ܒܡܘܠܕܗ ܘܡܟܬܒܢܘܬܗ܀
ܐܘ ܕܢܦܩܬ ܚܬܝܡܐ* ܕܦܪܘܫ ܒܒܝܬ ܚܬܝܡܘܬܗ.
ܫܡܝܐ* ܪܡܝܐ* ܟܕ ܡܬܚܫܒܐ ܬܣܬܠܩ ܫܡܝܢܐ܀
ܘܡܐܡܪܐ ܕܟܠܡܢܗ ܠܐ ܡܬܚܙܐ ܡܢ ܐܚܪܢܐ.
ܐܢ ܦܬܚܝܢ ܐܝܟ ܬܐܪܐ ܢܒܥܐ ܦܬܚܐ ܬܪܥ ܠܗ*܀
ܘܐܝܠܘ ܬܪܥܐ ܕܫܪܝܪܐ ܒܗ ܬܬܦܬܚ ܒܗ.
ܒܬܘܠܬܐ ܒܩܝܡܬܐ ܒܡܬܝܒܬܐ*܀
ܒܬܪܝܢ ܫܡܝܐ ܒܬܠܬܐ ܐܘ ܒܐܪܒܥܐ.
ܒܬܘܠܐ ܘܢܟܠܐ ܗܘ ܢܛܪ ܫܡܫܬܗ ܕܡܬܦܬܚܬܐ܀
ܡܛܠ ܫܡܝܐ ܘܟܘܟܒܐ ܫܘܒܚܐ ܘܦܬܚ ܦܬܘܚܐ ܠܗ.

v. 58. Cod. 117 : ܘܢܦܩܬ ܒܫܠܐ ܟܕ ܠܐ ܦܬܚ ܠܗ ܒܐܬܪܗ ܕܐܬܐ ܒܗ
vv. 61 et 62 in cod. 117 :
ܪܒܐ ܗܘ ܘܚܬܝܡ ܚܬܡܐ ܕܝܠܕܬܗ ܡܢ ܡܟܪܝܬܗ܀
ܘܠܐ ܦܬܚ ܐܝܟ ܕܐܬܐ ܕܡܬܝܠܕ ܡܢ ܫܡܝܐ.

Palatium magnificum, ædificatum a rege, in quod intravit, in quo habitavit, quin coram eo, quando exivit, portæ aperirentur.

Adolescentula veluti cœlitum currus effecta, portans gestansque heroëm illum qui sustentat creaturas.

Sponsa concipiens quin unquam viderit sponsum et quæ genuit infantem sine patre.

Quomodo eximiæ hujusmodi mulieris imaginem depingam fuscis coloribus (*stylo rudi ac simplici*), quandoquidem nec horum mixtiones (*orationis elegantiæ*) ei sufficiant? Nempe sublimior et gloriosior est imago pulchritudinis ejus, quam ut mixtionibus meis adumbretur; neque præsumo hujus imaginis effigiem a mente mea posse depingi.

Facilius foret solem lumine suo et calore depingere, quam ut Mariæ historiam enarremus, et sane rota fulgida aliquatenus sub coloribus continebitur; sed ipsius laus ab eloquentibus concipi nequit.

Si quis *hujus laudem aggredi* audeat, quonam in ordine poterit ipsam depingere, aut cuinam cœtui admiscebitur, in quo recenseatur? An virginum sanctarum, mansuetarum, mulierum maritatarum, genitricum aut matrum?

En signa virginalia et lac exhibet corpus hujus gloriosissimæ! Partus perfectus et sinus obsignatus! Et quis hujus *laudi* sufficiat?

v. 64. Cod. 117 : ܫܘܦܪܗ.

v. 65. Cod. 117 : ܡܬܚܒܒ ܕܒܥܠܐ

v. 67. Cod. 117 : ܨܒܥܐ ܢܗܘܪܐ ܕܠܐ ܢܫܦܪ ܠܗ

v. 69. Cod. 117 : ܡܨܘܨܝܬܐ ܡܨܝܨܝܬܐ ܡܨܝܥܝܬܐ

ܟܕ ܡܬܬܢܝܐ ܕܫܡܥܐ ܒܓܠܝܐ* ܕܬܫܡܫܬܐ܆
ܫܪܝܬܗ ܕܢܦܫܐ ܢܚܬܐ ܠܥܘܡܩܐ ܐܝܟ ܐܡܗ̈ܬܐ܀
ܟܕ ܫܡܥܬ ܐܢܐ ܕܢܦܩ ܡܘܫܐ ܒܛܘܪܐ ܠܡܠܬܗ܆
ܚܙܝܬ ܠܗ ܒܗ ܕܒܥܘܬܐ ܠܐ ܐܬܦܢܝܬ܀
ܟܕ ܩܪܐ ܐܢܐ ܐܡܪܢܘܗܝ ܒܟܬܒܐ ܕܬܫܡܫܬܐ܆
ܠܝܬ ܠܝ ܡܠܐ ܕܒܥܠܐ ܕܡܛܐ ܗܘܐ ܦܬܓܡ ܠܗ܀
ܡܬܥܣܩܢ ܐܢܐ ܐܦܪܥܗ ܒܫܘܠܡܐ ܡܛܠ ܡܘܫܐ܆
ܘܡܬܥܢܝܢ ܐܢܐ ܕܠܐ ܐܬܚܫܒܬ ܡܢ ܦܬܓܡܐ܀
ܡܢܘ ܐܢܐ ܒܗ ܕܐܬܚܫܒ ܒܪܐ ܕܬܠܡܝܕܬܐ܆
ܘܡܬܠܗܝܐ ܠܗ ܕܫܡܥܐ ܒܪܘܚܐ ܕܬܫܡܫܬܐ܀
ܒܬܫܡܫܬܐ ܗܘ ܘܐܡܪ ܘܐܬܬܐ ܒܚܝܐ ܘܠܐ ܡܬܦܪܫܬܐ܆
ܘܐܢܫܝ ܐܡܪ ܠܝ ܐܡܪ ܐܢܐ ܕܠܐ ܡܬܕܪܟܐ܀
ܣܘܟܐ ܡܛܪܚܐ ܠܗ ܠܡܫܬܥܝܢܘ ܒܟܠܗ ܕܐܡܬܐ܆
ܡܢܫܝܢ ܗܘ ܡܠܟ ܪܘܡܗ ܕܡܐܡܪܐ ܘܐܫܝ ܐܡܪܝܢ܀
ܐܡܪܐ ܒܚܝܠܐ ܕܠܐ ܫܦܩܬ* ܠܗ ܐܘ ܫܦܩ ܐܢܐ܆
ܘܦܠܐ ܒܣܘܟܐ ܕܐܢܫܐ ܡܪܚܗ ܕܡܬܪܡܣܬܐ܀
ܣܘܟܐ ܗܘ ܒܠܒܘܒ ܠܐ ܡܬܡܨܝܐ ܡܢܐ ܕܡܬܡܠܠ܆
ܕܗܘ ܦܘܪܫܢܗ ܢܦܫܗ ܗܘ ܘܡܠܟܬܗ ܠܝܫܘܥ ܠܗ܀
ܒܟܘܪܐ ܐܡܪ ܡܠܬܐ ܦܬܓܡܐ ܡܢ ܕܢܫܐ ܐܢܐ܆
ܕܠܐܫܝܐ ܡܬܡܣܟܢܐ ܪܒܬܐ ܫܒܩܬ ܒܪ ܐܢܫܐ܀

v. 73. Cod. 117 : ܒܓܠ̈ܝܐ

v. 87. Locus hic, si solam grammaticam spectes, ambiguus est et recte quoque verteretur ad hunc modum : *neque sufficiens ei unquam exstiti aut nunc existo*, i. e. *nullatenus ei celebrandæ par sum*, punctum enim, voci ܫܦܩܬ superne impositum, et *participio contracto*

Dum ad cœtum adolescentularum pertinere videtur, eam lactantem puerum sicuti matres aspicio. Audio Josephum virum cum ea habitare, et simul animadverto ipsam commercio virili non fuisse subjectam.

Dum eam choro virginum accensere quæro, vox mihi succlamat : quod eam partus dolores feriant. — Si arbitror eam vocare maritatam propter Josephum, jam persuasus sum ipsam a nemine mortali fuisse cognitam.

Cerno eam portantem filium ut genitrices, et apparet mihi stans in gradu virginum! Virgo est, et mater, et uxor viri sed non cognita; et quomodo ultra loquar si modo dicam eam esse incomprehensibilem?

Amor me ad formosissimam illam celebrandam impellit; ast superat me præconii sublimitas, et quid faciam? Proclamabo aperte quod neque tu neque ego ei sufficiamus, iterumque excellentissimæ Virginis laudem amorose edicam. Amor frustrari nequit ubi loquitur, ejusque sapientia amabilis est ac prodest auditoribus.

Cum admiratione ergo loquor de Maria, et tremore afficior quod ad ingentem hujusmodi mensuram pertigerit filia terrestris.

ܡܫܡܫܐ ܐܢܐ et *primæ personæ* ܡܫܡܫܐ notandis æque inservit.

vv. 91-100. Leguntur, cum differentiis quibusdam levioribus, in *Off. Syr.* pp. 264 et 265; item vv. 91-102 in *Off. Syr. Mar.* p. ܩܡܛ (149).

v. 91. Cod. 117 : ܒܝ ܠܗܘ

ܡܫܡܫܘܬܐ ܟܕ ܗܘ ܐܪܥܝܠܗ ܠܟܢܪܐ* ܡܩܝܡܝܢ܀
ܐܘ ܗܘ ܕܟܢܪܬ ܕܬܗܘܐ ܐܝܟܐ ܠܟܢܪ ܡܩܝܡܐ*.
ܕܒܡܫܡܫܘܬܐ ܠܒܫ ܐܠܗܐ ܠܐܪܒܐ ܦܓܪܐ ܗܢ܀
ܘܙܕܩܐ ܗܘܬ ܦܪܢܣܘܬ ܫܡܫ ܗܘ ܦܫܝܠܬܗ.
ܒܡܫܡܫܘܬܗ ܘܒܚܝܒܘܬܗ ܘܒܡܟܝܟܘܬܗ܀*
*ܒܪ ܘܥܒܕܐ ܒܗ ܕܒܡܫܡܫܢܐ ܫܡܫ ܠܗ ܠܐܒܐ.
ܒܦܓܪ ܟܠ ܐܢܫ ܐܠܐ ܒܠܒܫܐ ܘܡܫܡܫܢܐ.
ܒܪ ܘܥܒܕܐ ܒܗ ܕܡܫܡܫܢܐ ܗܘܬ ܥܠ ܡܥܒܕܢܐ.
ܐܦ ܗܘ ܐܥܒܕܬ ܕܡܫܡܫܢܘܬܗ ܚܪ ܘܥܒܕܐ ܒܗ.
ܘܡܬܬܠܡܕܐ ܗܘ ܬܬܦܠܛܐ* ܕܡܟܐ ܡܥܒܕܬ.
ܦܡܫܡܫܘܬܐ ܗܝ ܗܘ ܫܡܫܗ ܕܡܬܒܪܢܘܬܐ܀
ܘܡܟܐ ܕܢܩܘܡ ܐܠܗ ܒܪ ܫܠܝܚܐ ܥܡ* ܐܬܦܠܡ.
ܡܟܝܢ ܗܘܐ ܝܗܒ ܡܟܘܢܐ ܕܥܐ ܥܠ ܡܟܬܒܢܘܬܐ.
ܘܒܫܒܝܠܐ ܠܒܫ ܐܠܗܐ ܠܡܠܟܐ ܡܩܝܡܘܗܝ.
ܡܬܠܡܕܝܢܐ ܬܘܒ ܦܡܫܡܫܘܬܐ ܡܩܝܡ ܐܢܫܗ܀
ܕܡܪܐ ܢܫܡܫ ܠܥܒܕܐ ܘܡܠܟܐ ܥܡ ܡܐܢܐ ܗܘܐ.
ܡܟܝܢ ܗܘܐ ܬܘܒ ܐܦ ܡܕܫܠܝ ܥܡ ܡܟܢܫܐ ܗܘܐ܀
ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܗܘܐ ܕܥܒܕܐ ܡܥܒܕܢܐ ܕܫܠܛܢܐ ܡܢܗ.
ܦܡܫܡܫܘܬܐ ܥܒܕܗ ܠܪܝܫܐ ܒܪܝܫܐ ܕܩܕܡ܀

v. 93. Cod. 117 : ܐܪܥܠܗ ܗܘܬ ܠܟܢܪܐ

v. 94. Cod. 117 : ܠܟܢܪ ܐܠܗܐ

v. 97. In cod. 117 deest vox ܘܒܡܟܝܟܘܬܐ, quam tamen metrum postulat.

v. 98-100. In cod. 117 ita se habent :

(ܒܪ ܘܥܒܕܐ ܒܗ) ܕܒܡܫܡܫܢܐ ܕܥܒܕܐ ܗܘ ܠܡܥܒܕܐ

Numquid gratia inclinavit Filium ad ipsam, an vero ipsa adeo placuit ut fieret mater Filii sancti? Deum ex gratia ad terram descendisse manifestum est; Maria autem, quia erat valde pura, suscepit eum. Ad ejus humilitatem, mansuetudinem et puritatem respexit, et ideo in ea habitavit qui libenter inhumilibus habitat.

Ad quosnam igitur oculos convertam nisi ad mansuetos et humiles? Ad eam respexit *Deus* et in ea habitavit quia erat inter mortales humillima; ipsa scilicet protestata est quod ad suam humilitatem respiciens in ea habitavit.

Propterea ergo præconiis celebranda est quæ tantopere fuit accepta.

Humilitas est terminus perfectionis; quando quis Deum præ oculis habet, tunc sese humiliat. Etenim magnus Moyses erat omnium hominum humillimus, et ideo Deus ad ipsum in monte per visionem descendit. Spectata quoque fuit humilitas Abrahami qui, utut justus, seipsum pulverem et cinerem vocabat. Humilis quoque erat Johannes proclamans se indignum qui solveret calceos sponsi Domini sui. Humilitate placuerunt viri præclari in cunctis

ܥܝܢܝ ܠܡܢ ܐܚܘܪ ܐܠܐ ܒܡܟܝܟܐ ܘܡܫܝܢܐ
ܘܚܪ ܘܫܪܐ ܒܗ̇ ܕܡܟܝܟܐ ܗܘܬ ܡܢ ܐܢܫܝܐ

v. 102. Cod. 117 post ܠܡܘܟܟܗ additur ܗܘ

v. 104. Post particulam ܡܢ scribitur participium ܡܬܡܟܟ minoribus litteris ab alio deorsum ductis. — Cod. 117 autem versus ita legitur:

ܘܗܕܐ ܕܡܙܕܩ ܐܠܗܐ ܡܢ ܫܡܝܐ ܡܬܡܟܟ ܠܗ.

ܕܐܘܪܚܐ ܗܘ ܪܫܡܐ ܕܒܗ ܦܪܫ ܐܠܗܐ ܙܕܩ ܠܟܠܐ .
*ܐܡܪ ܡܪܘܡܐ ܕܝܢ ܐܠܗܐ ܡܢ ܟܠܡܕܡ ܠܐ ܐܬܦܢܝ ؛
ܘܓܠܝܐ ܗܘ ܡܢ ܗܘ ܕܐܦܠܐ ܐܬܬܪܘܡ ܐܠܗܐ ܐܣܬܟܠܗ .
ܠܥܘܬ ܡܠܘܫܐ ܦܠܚܝܢ ܡܪܘܥܐ ܐܦ ܓܢܒܪܐ ؛
ܐܡܟܐ ܚܟܝܡܗ ܘܡܢ ܐܣܬܟܠܗ ܒܡܠܘܫܘܬܐ .
ܠܗ ܐܝܟ ܗܘܐ ܐܣܝܪܬܐ ܕܕܝܢܐ ܘܢܝܫܐ ܡܠܘܗ ؛
*ܒܗ ܚܙܐ ܗܘܐ ܘܠܗ ܦܪܘܩܐ ܗܘܐ ܕܠܐ ܢܓܙܪ ܒܗ .
ܘܠܗ* ܐܝܟ ܗܘܐ ܢܦܫܐ ܕܐܘܪܐ ܘܕܫܡܫܐ ؛
ܢܦܩ ܡܢ ܕܡܠܘܗ . ܠܗܘܢ ܢܩܫܐ ܗܘܐ ܡܠܘܗ ܚܫܟ ܗܘܐ .
ܒܥܠܡܝܢ ܢܗܪܐ ܚܕ ܡܢ ܢܦܫܗ ܠܐܪܥܐ ܡܢܗ ؛
ܘܚܙܐ ܓܠܐ ܠܗ ܗܘ ܕܒܥܠܡܝܢ ܚܡܝܪܐ ܗܘܬ .
ܒܪܗ ܘܐܚܕܗ ܒܗ ܡܬܟܫܦܘܬܐ ܘܡܙܕܗܪܘܬܐ ؛
ܘܩܪܒܐ ܟܢܫܐ ܘܢܦܫܐ ܕܪܚܡܬܐ ܠܐܠܗܘܬܐ .
ܘܟܠܗ ܕܒܗ ܘܥܠ ܚܘܒܬܝܢ* ܕܡܫܒܪܘܬܐ ؛
ܘܡܠܟܘܬܐ ܗܠܝܢ ܕܓܢܒ ܠܐܘܪܚܬܐ ܕܡܠܟܐ ܡܘܬܪܐ ✠
ܕܠܐ* ܡܢ ܐܬܪܗ ܘܡܡܠܟܘܬܐ ܕܬܠܐ ܐܝܟ ؛
ܕܠܐ ܐܝܟ ܗܘܐ ܠܗ ܚܙܬܐ ܒܒܠܒܠܐ ܕܬܫܡܫܬ ܒܗ .
ܚܙܐ ܦܠܝܓܘܬܐ ܕܒܝܬܐ ܚܒܝܬܐ ܘܕܠܐ ܡܬܘܡܝܐ* ؛
ܕܗܘ ܦܘܡܐ ܗܘܬ ܕܬܗܘܐ ܐܡܬܐ* ܘܐܣܪܬܐ° ܠܐ .

v. 113 et 114. Leguntur in *Off. Syr.* p. 265. — v. 113. In cod. 117 pro ܡܢ ܟܠܡܕܡ est : ܡܢ ܟܠܗܝܢ

v. 118. In cod. 117 : ܒܗ ܚܙܐ ܗܘܐ ܕܡܛܠ ܓܢܒܗ ܠܗ ܘܒܢ ܐܝܟ ܒܗ .

generationibus; quippe ipsa est via magna qua quis accedat ad Deum.

Sicut Maria nemo umquam humilis exstitit, ut patet inde quod nemo ad instar illius fuerit exaltatus; pro ratione humilitatis largitur Dominus claritatem : matrem suam effecit eam; quis igitur ei similis in humilitate?

Si fuisset alia purior et mansuetior in illa habitasset, hanc vero relinquisset quin habitaret in ea; et si fuisset anima hujus anima splendidior et sanctior, hanc utique elegisset et illam dimisisset.

Dominus noster descensurus in terram, ad cunctas mulieres respexit, et hanc unam sibi elegit, quia inter omnes pulchritudine eminebat.

Cum hanc scrutatus esset, in ea invenit humilitatem ac sanctitatem, affectusque puros et animam Dei amore accensam, cor mundum, cunctas denique cogitationes perfectissimas. Propterea itaque elegit hanc purissimam et virtute omnimode ornatam.

E regione sua surrexit in gloriosissimam mulierum illapsurus, cujus socia, ipsi æqualis, non existebat in mundo.

Erat sola humilis, pura et sine macula, quandoquidem ipsa nec alia digna fuerit quæ mater *Dei* efficeretur.

v. 119. Cod. 117 : ܟܠܗ

v. 125. Cod. 117 : ܣܘ̈ܥܦܐ

v. 127. Cod. 117 : ܘܕܟ

v. 129. Cod. 117 pro ܡܘܡܐ ܕܠܐ est : ܘܡܟܝܟܬܐ

v. 130. Cod. 117 : ܐܡܗ

ܕܒܢܗ* ܕܐܡܟ ܪܓܠܐ ܘܕܒܝܐ ܡܢ ܒܝܬܗܐ܀
ܘܠܐ ܕܐܠܐ ܒܗ. ܐܦܠܐ ܕܪܐ ܠܫܘܚܠܦܐ܀
ܘܠܐ ܣܘܟܠܐ ܕܢܩܘܦ ܐܝܟܐ ܠܡܫܡܠܝܘܬܐ:
ܘܠܐ ܡܢܝܢܐ ܕܦܠܓܝܢ ܕܡܢܝܢܐ ܠܬܠܬܐ ܟܝܢܐ*:
ܘܠܐ ܡܫܪܐ ܒܗ ܢܣܒܟ ܟܠܡܕܡ ܕܡܫܘܚܘܬܐ:
ܘܠܐ ܥܠܘܦܐ ܒܚܫܒܬܐ ܕܓܠܝܬܐ:
ܡܢ ܕܐܝܬܘܗܝ ܘܕܘܫܩܐ ܠܗ ܒܚܫܒܬܐ* ܠܐ ܐܝܬ.
*ܘܡܥܒܕܢܘ ܠܐܦܐ ܕܢܐܬܐ ܡܠܬܗ ܒܚܒܠܐ ܕܒܝܐ.
ܦܪܘܫܘܬܐ* ܗܘܬ ܡܬܚܫܒܐ ܣܘܟܠܐ ܕܒܝܬ ܐܠܗܐ܀
ܕܐܢܫܐ ܕܠܐ ܐܝܬ ܣܘܟܠܐ ܡܢܗ ܠܐ ܚܙܐ ܗܘܐ. ܀
ܡܢ ܚܫܟ ܐܦܩܘܗ ܦܬܓܡܐ ܪܒܐ ܕܢܐܬܐ ܠܐܬܪ܀
ܒܠܘܩܐ ܕܒܝܐ ܕܡܠܬܗ ܠܒܝܬ ܚܙܐ ܕܚܙܝ ܠܗ.
ܒܚܝܠܐ ܢܗܝܪܐ* ܕܡܢܗܪܐ ܗܘܐ ܒܒܠܘܥܘܬܐ܀
ܘܒܫܘܒܚܐ ܕܢܦܩ ܗܘܘ ܠܗ ܠܡܦܩܘܬܐ.
ܡܬܚܫܒܐ ܗܘܦܟܐ ܐܦ ܒܡܠܬܗ* ܘܒܦܣܩܬܗ܀
ܕܠܐ ܐܪܥܝܬ ܒܫܘܚܠܦܐ ܕܠܐ ܦܣܩܬܐ.
ܡܢ ܠܡܘܬܗ ܒܠܕܘܒܪܘܬܐ ܕܠܐ ܡܬܘܠ* ܡܒܠܬ܀
ܘܕܠܐ ܡܬܘܒܠܐ ܦܓܠܬ ܒܐܘܪܚܐ ܕܠܐ ܗܘܦܟܠܬܐ.
ܡܢܐ ܠܡܚܙܐ ܟܠ ܒܢܝܢܐ ܕܡܫܡܪܬܐ܀

v. 131. Cod. 117 pro ܕܒܢܗ est : ܒܢܗ ܗܘܐ

v. 135. Vocem : ܟܝܢܐ a qua in cod. non supersunt nisi vestigia informia, conjiciendo descripsi.

v. 137. Cod. 117 pro ܒܚܫܒܬܐ est : ܐܚܪܬܐ

v. 138. In cod. 117 sic est : ܘܡܥܒܕܢܘ ܠܐܦܐ ܕܡܠܬܗ ܢܒܥ ܕܕܒܐ ܣܒܠܐ

Eam exploravit ut probaret quam excellens esset et quantum immunis a malis; neque enim exurgit in ea motus ad concupiscentias inclinans, aut cogitatio excitans voluptatem, aut conversatio generans pravos sæculi dolos; non ardet in ea inanis mundi amor, neque puellarum operibus occupatur. Vidit igitur quod huic similis aut comparabilis in mundo non existeret, eamque in matrem assumpsit ut ex ipsa lac purissimum sugeret.

Discreta erat ac amore divino repleta; nam ubi abfuisset amor, Dominus noster nequaquam habitavisset.

Cum magnus rex ad regionem nostram procedere decrevisset, in templo totius orbis purissimo, prout ipsum decebat, divertit, in sinu nempe puro, virginitate et cogitationibus ipsa sanctitate plane dignis ornato.

Decore referta tam in natura quam in voluntate, nec minimum fœdata desideriis inhonestis, ab ipsa sua infantia in rectitudine sine labe perstitit, et immaculata in via absque ullo delicto ambulavit.

Natura servata cum studio virtutum, signa virginalia in corpore et sanctimonia in anima ejus perpetuo exstiterunt.

v. 139. Cod. 117 : ܦܘܪܣܡܬܐ

v. 143. Cod. 117 : ܕܟܝܐ

v. 145. Cod. 117 : ܕܟܠܬܐ

v. 147. Cod. 117 pro ܕܠܐ ܡܟܡܟ est : ܕܠܐ ܣܘܚܠܗ

ܩܛܘܠܐ ܣܥܪܢܗ ܘܩܘܕܫܐ* ܠܥܡܗ ܐܝܟ ܗܘܐ ܡܚܡܣܢ.
ܗܘ ܫܘܒܪܐ* ܕܐܬܛܠܡ ܡܢܗ ܫܒܩ ܠܗ ܐܚܪܐ.
ܐܡܪ ܗܠܝܢ ܟܠܗ ܥܡܝܪܬܐ* ܕܠܐ ܡܬܬܐܡܪܐ.
ܕܗܘܬ ܐܡܬܐ ܠܥܒܪ ܠܟܠܗ ܚܪܡܬ ܘܐܫܬܪܪܗ.
ܕܒܗ ܗܘ ܠܚܘܕ ܐܬܝܬܐ ܥܠܠܡܬܐ ܕܕܝܢܐ ܡܢ ܟܠ.
*ܡܢ ܕܝܢ ܡܕܡ ܕܐܦܪܘܫ ܢܦܠܬܐ ܡܢ ܩܫܝܫܬܐ.
ܥܕܡܐ ܠܟܠܐ ܘܩܘܫܡܡܬܐ ܐܬܓܪܐ ܡܕܒܪ.
ܠܐ ܐܬܦܠܛ ܡܢ ܥܒܘܬܐ ܕܥܠܡܘܬܐ.
ܘܠܐ ܐܬܚܙܝ ܣܝܡܐ ܥܡܪܐ ܘܡܫܬܠܛܐ.
ܡܢ ܡܦܪܘܬܗ ܕܟܠ* ܡܢܗ ܙܘܓܐ ܕܡܣܡܡܬܐ.
ܕܫܘܪܫܠܗ* ܪܡܢܗ ܐܝܟ ܥܕܡܪܘܬܐ.
ܠܕܡܥܐ ܟܠܠܗ ܫܒܩ ܗܘܐ ܡܪܢܐ ܥܠܡܘܢ ܡܘܡܠܗ.
ܘܥܡ ܣܪܐ ܗܘܬ ܐܬܕܪܝܢ ܡܠܠܗ ܘܐܬܫܥܒܕ ܥܡ.
ܘܡܠܬܗ ܕܒܝܬܗ ܕܥܦܪܐ ܕܡܝܐ ܘܡܫܒܐ ܠܫܡܗ.
ܓܒܐ ܕܢܓܪܐ ܥܡ ܕܡܪܟܒܐ ܗܘܬ ܡܢ ܩܫܝܫܬܐ.
ܟܠ ܕܐܡܘܬܗ ܠܐ ܐܬܚܪܡܬ ܐܬܠܬܐ ܡܥܒܕܘܬܢ.
ܐܬܛܡܥ ܡܢܗ ܠܥܒܐ ܐܬܡܝܡܐ ܕܪܥ ܗܘ ܡܢ ܟܠ.
ܚܝܐ ܥܕܬ ܐܢܫܐ ܡܬܬܥܒܕܐ ܗܘܬ ܡܢ ܢܦܫܬܐ.
ܘܐܬܓܠܝܬ ܗܝ ܕܦܛܪ* ܡܢ ܥܠܡܝܢ ܫܡܝܪܐ ܗܘܬ.
ܐܦܐ ܥܡܡܐ ܓܒܐ ܗܘܐ ܕܢܓܕܝܢ ܐܡܪܐ ܠܥܒܪܗ.

v. 150. Cod. 117 : ܡܘܕܫܐ

v. 151. Cod. 117 : ܓܫܒܐ

v. 152. Cod. 117 : ܟܠ ܥܡܝܪܬܐ est : ܥܡܝܪܬܐ

Ipsum opus in ea patratum me ad loquendum de formosissima illa et ineffabili incitavit. Eo quod effecta est mater Filii Dei, perspexi et asserui ipsam solam in mundo esse mulierem omnibus puriorem.

Ex quo tempore bonum a malo discernere novit, in puritate cordis et rectis cogitationibus perstitit; non deflexit a justitia legis, neque eam passiones viles et carnales commovere potuerunt.

Ab infantia sua exoriebantur in ea motus sanctitatis, quos prudentia sua diligentissime enutrivit. Dominus ante oculos ejus positus erat omnibus diebus, ut ab eo illuminaretur et jucundaretur in ipso.

Porro quia hujus animam adeo puram et nitidam esse videbat, in ea a malis omnino mundata habitare voluit; propterea quod similis illi mulier non comparuit umquam, ministratum in ea fuit opus admirabile, quod cunctis est majus.

Una filia hominum quæsita fuit inter feminas, et ideo electa quod ceteris omnibus multum præstaret.

Pater sanctus matrem Filio suo efficere voluerat, et

v. 155. Cod. 117 : ܛܠܝ ܡܢ ܦܪܫܗ ܕܐܪܠܐ ܒܡܫܡܠܐ ܢܬܡܠܐ
v. 159. Cod. 117 : ܕܠܐ
v. 160. Cod. 117 : ܘܒܡܘܪܫܠܗ
v. 168. Cod. 117 : ܢܣܒ .

ܘܠܐ ܐܪܓܫ ܗܘܐ ܐܝܟ ܗܘ ܕܢܓܕܐ ܕܬܗܘܐ ܐܝܠܗ.
ܢܟܡܬܐ ܕܡܟܝܟܐ ܫܘܦܪܐ ܩܫܝܐ ܡܠܬܗ ܘܟܠܟܘܗ.
ܘܪܓܐ ܠܟܘܗ ܕܟܒܪܐ ܠܒܙܐܐ ܕܟܘܗ ܐܫܬܡܟ ܀
ܫܐܠܘ ܫܘܦܪܐ ܡܢܐ ܕܢܦܫ ܐܠܗ ܡܢ ܚܐܘܪܬܐ.
ܘܡܢ ܒܬܪܗ ܠܢܩܣܝܢ ܫܘܦܪܐ ܕܡܬܒܪܬܐ.
ܡܛܠ ܕܠܐ ܒܣܝܡܐ ܫܘܦܪܐ ܕܥܡܪ ܡܢ ܠܟܘܢ.
ܠܐ ܡܬܚܦܟ ܠܝ ܚܐܘܪܬܐ ܠܐ ܦܪܝܫܐ.
ܦܫܝܢ ܕܡܟܝܐ ܘܠܐ ܡܬܦܬܟܢ ܡܢ ܬ̈ܪܝܐ.
ܟܠ ܕܝܡܟܐ ܕܠܗ ܙܘܥܐ ܡܢܗ ܠܗ ܠܡܘܪܐ.
ܐܝܟܐ ܕܢܦܫ ܡܢ ܚܐܘܪܬܐ* ܘܦܓܪܐ ܫܘܦܪܐ.
ܡܟܝܠ ܗܟܐ ܐܦ ܡܬܦܟܚ ܠܝ ܦܫܝܪܐ ܗܘ.
ܐܦ ܠܟܘܢ ܢܦܩܬ ܫܘܦܪܐ ܕܡܢ ܙܒܢܐ*.
ܘܡܢ ܙܒܢܐ ܢܦܠ ܡܬܦܟܚ ܡܢܐ ܕܢܦܫ ܠܗ ܀
ܗܘܕܐ ܒܬܘܟܠܬܐ ܕܗܘܐ ܡܬܦܟܠܠ ܚܙܘܗ ܡܢܟ.
ܒܡܢ ܙܒܢܗ ܢܦܠ ܫܦܝܪܬ ܐܦ ܐܬܢܒܝܬ*.
ܗܘ ܢܦܠ ܗܘܐ ܕܠܗܘܐ ܐܠܗܐ ܡܢ ܒܪܬ ܐܠܗܐ.
ܘܗܘܐ ܒܦܪܬ ܗܘ ܐܬܢܒܝܬ ܕܠܗܘܐ ܡܠܟܗ.
ܘܡܢ ܢܦܩܘܬܗ ܕܡܠܟܗ ܪܒܐ* ܗܘ ܡܢ ܕܡܟܝܢܐ.
ܫܘܦܪܗ ܕܡܪܢܘܬ ܢܦܩ ܠܬܦܟܚ ܕܗܘܬ ܐܝܠܗ.
ܒܦܟܝܢܘܬܗ ܘܡܢ ܫܘܒܬܗ ܘܒܬܘܪܢܘܬܗ.
ܘܡܢ ܒܬܪܗ ܢܦܠ ܫܦܝܪܬ ܘܐܬܢܒܝܬ ܠܗ.

v. 179. Cod. 117 : ܐܝܟܐ ܕܢܦܫ ܡܢ ܚܐܘܪܬܗ

v. 181. Cod. 117 : ܚܐܘܪܬܐ

eam, quam ipsi in matrem elegerat, minime deseruit.

Puella virtutibus internis undequaque repleta, cujus cor tanta puritate excelluit ut meruerit videre mysteria quæ in ea patrata fuerunt.

In eo virtus consistit, ut homo ex libertate bene agat, et nonnisi per ejus voluntatem virtutes perfectæ splendescunt. Quantumque enim magna sit virtus, quatenus Dei donum, nequaquam encomiis afficitur, nisi libertas accedat. Sane pulcher est sol nec tamen a conspicientibus laudatur, quia manifestum est lucem ab eo non voluntarie præberi. Ast qui virtute ornatur ex libertate, is virtutes possidet; propterea etiam laudatur, si tamen virtute ornetur. Et sane Deus ipse amat virtutem ex voluntate *profectam*, et in eo qui ipsi placet bonam voluntatem laudat.

Age vero, Virgo ista, cujus laus a nobis edicitur, per bonam suam voluntatem accepta facta est apud Deum et ab eo fuit electa.

Descendebat ille ut homo fieret ex filia hominis, et quia hæc placita erat, electa fuit ut ex ea fieret *homo;* cum autem illius gratia cunctos mortales excedat, ideo Mariæ virtus maxime celebranda est quod effecta sit ipsius mater.

Humilitate sua, puritate, rectitudine ac bona voluntate tantum inclaruit ut ab eo eligeretur.

v. 184 in Cod. 117 pro ܐܬܟܢܫܬ ܐܦ est ܗܘ ܕܢܗܪܐ

v. 187. Cod. 117 : ܢܨܚܐ

ܠܘ ܐܣܝܪܬܐ ܗܦܟܬ ܡܠܬܗ ܠܗ ܙܒܢܐ ܗܘܐ܀
ܠܐ ܓܝܪ ܢܫܒܘܩ ܡܪܝܡ ܒܐܦ̈ܐ ܕܐܬܝ ܗܘ ܘܬܪܒܝ.
ܠܘ ܐܝܬ ܗܘܐ ܡܟܘܡܐ ܒܠܒܫܗ ܐܘ ܒܘܨܪܐ܀
ܟܕ ܗܘܐ ܠܗ ܐܡܐ ܐܣܝܪܬܐ ܕܠܫܝܬ ܒܗ ܡܟܘܡܐ ❖
ܗܢܐ ܗܘܦܟܐ ܕܕܒܪ ܗܘܝܘ ܡܢ ܥܠ ܗܘܦܟ̈ܝܗ*܀
ܒܡܝ ܒܬܘܠܐ* ܓܒܐ ܦܐܬ ܠܝܦܬܐ ܠܗ.
ܘܠܠܬܗ ܙܕܩ ܠܫܘܪ ܒܠܠܗ ܒܡܦܩܢܘܬܐ܀
ܕܫܡܐ ܗܦܟܬ ܠܝܡܐ ܕܢܦܩܗ ܡܪܝܡ ܠܐܡܐ.
ܫܡܐ ܕܢܗܘܐ ܗܘܐ ܒܢܝܐ ܐܒܝܐ ܠܗܘܦܟܐ ܗܦܟܬ܀
ܠܗ ܓܝܪ ܬܦܟܬܐ ܠܗܕܐ ܡܟܘܣܬܐ ܕܒܬܘܠܘܬܗ ܗܘܬ.
ܠܝܡܐ ܠܗܘܪܐ* ܒܦܠܚܘܬܐ ܕܐܢܫܐ ܕܗܘܬ܀
ܕܠܠܗܐ ܕܡܢ ܠܐܒ ܡܠܬܗ ܠܗ ܕܡܠܬܗ ܗܘܬ.
ܠܝܡܐ ܠܐܡܐ ܕܡܪܟܒ ܡܐܢܐ ܠܗܬ ܠܠܗܐ܀
ܒܦܠܚܘܬܐ ܕܢܦܫܗ ܡܪܟܒܬ ܡܟܝܟܬ ܗܘܦܟܐ ❖
*ܗܘ ܓܝܪ ܕܠܒܫ ܡܠܬܗ ܡܟܘܣܐ ܒܡܟܣܝܢܘܬܐ.
ܡܫܒܚܬܗ ܗܘ ܗܘܐ ܡܬܦܠܚ ܕܫܡܐ ܢܒܣܝܢ ❖ ❖ .
ܗܦܟܗ ܕܡܪܡܐ ܠܝܡܐ ܠܗܕܐ ܡܟܘܣܬܐ ܐܝܬܘܗܝ܀
*ܕܕܪܫ ܡܠܬܗ ܐܣܝܪܐ ܒܠܠܡܐ ܘܠܗ ܠܐ ܦܩܬ.
ܘܡܠܟܐ* ܘܠܟܘܠ ܠܬܠܝܬܗ ܠܡܪܝܡ ܕܫܡܫܬܐ܀
ܕܠܐ ܡܟܣܝܬܐ ܦܪܫ ܡܫܒܚܬܗ ܠܟܠ ܦܪ̈ܝܫܬܐ.

v. 195. Cod. 117 : ܡܬܗ̈ܦܟܝܢ

v. 196. Cod. 117 : ܒܡܝ ܒܬܘܠܐ ܓܒܐ

v. 201. Cod. 117 pro ܠܝܡܐ ܠܗܘܪܐ est ܫܡܐ ܕܐܝܬ ܕܘܪܐ

Quod si altera præ illa accepta fuisset, hanc potius elegisset; neque enim Dominus accipit personas, cum sit justus et rectus, si qua macula aut defectus in hujus anima fuisset, aliam sibi matrem quæsivisset labe expertem.

Virtus ista quæ cunctis virtutibus nitore suo adeo præcellit, pertinet ad eum qui ipsam possidet; quamobrem justum est ut omnes admiratione gloriosissimam illam prosequantur, quæ tantopere excelluit ut eam Deus in matrem eligeret.

Quantum natura virtutes admittit, tantum *virtutibus* ornata erat; non enim voluntatis ejus erat ad talem mensuram pertigisse.

Adhuc virtutibus feminarum studuit : quod autem Deus oriretur ex ipsa, hoc non erat illius *merito tribuendum.*

Quousque accedere possint justi ad Deum, præstantissima illa *mulier* per virtutem animæ suæ ad eum accessit; quod autem Christus ex ea natus fuerit corporaliter, gratia ejus hoc fuit, et ipse inde laudandus quod nos tantopere dilexit.

Mariæ excellentia ad eum usque gradum pertigit, ut ea major non surrexerit in mundo universo; debitas ergo *gratias* abhinc et porro demus Domino, qui absque mensura gratiam suam super creaturas expandit.

v. 205 in Cod. 117 : ܗܘ ܦܓܪ ܕܠܒܝܫ ܡܟܪܙܐ ܡܠܟܘܬܗ ܦܘܣܩܢܬܐ

v. 208 in Cod. 117 : ܕܕܪܟ ܡܠܟܘܬܗ ܒܕܪܫܘܬܐ ܐܣܝܪܬܐ ܠܐ ܓܒܠ.

v. 209. Cod. 117 : ܡܟܠܐ

ܫܒܩ* ܗܘ ܕܒܪܐ ܕܡܠܟܘܗܝ ܠܡܠܟܐ ܠܐ ܦܣܘܩܝܢ ܠܗ ܀
ܘܗܕܐ ܕܦܬܓܡܐ ܕܝܠܗ ܒܡܠܟܝܐ ܕܪܒܐ ܡܠܟܗ ܀
ܐܪܓܠܬܐ ܗܘܬ ܐܝܟ ܡܣܟܢ ܘܐܝܟ ܡܣܟܢ* ܀
ܘܐܝܟ ܥܠܡܐ ܘܐܝܟ ܡܟܝܟܘܬ ܕܫܡܫܘܬܐ ܀
ܠܗܘܢ ܕܪܓܐ ܕܗܠܝܢ ܕܡܐ ܒܡܘܬܪܐ ܫܠܡܬ ܀
ܘܡܢ ܐܬܪܒܝܬ ܕܬܗܘܐ ܐܚܕܐ ܠܒܪ ܡܝܬܐ ܀
ܠܝܘܡܐ ܠܥܡܗ ܕܡܢܗ ܬܪܬܐ ܒܠܥܡܗ* ܡܢܝܢܬ ܀
*ܘܡܢ ܗܘ ܕܢܬܐ ܒܗ ܗܘ ܢܫܡܬܐ ܕܕܠܐ ܦܓܪܐ ܗܘ ܀
ܡܢ ܒܗ ܡܪܝܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܣܘܦܪܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ* ܀
ܘܢܓܐ ܕܠܒܪܐ ܒܒܘܟܪܗ ܕܒܐ ܡܫܝܚܝܬ ܀
ܘܫܪ ܟܒܪܐ ܡܢ ܠܝܠܘܬܐ ܕܫܦܝܪܘܬܐ ܀
ܘܠܗܬܐ ܫܒܪܬܐ ܠܗܝܡܢܘܬܐ ܡܠܟܬܗ ܣܘܦܪܐ ܀
ܕܠܐ ܢܣܒܘܢ ܐܢܫܐ ܐܪܥܐ ܕܫܠܡܘܬܐ ܀
ܘܠܒܫ ܢܝܫܗ ܐܝܟ ܕܐܢܬܪ ܡܢ ܟܠܟܐ ܀
ܕܗܘ ܒܠܚܘܕܘܗܝ ܫܘܬܦܐ ܗܘܬ ܠܗ ܠܒܪܐ ܐܪܥܐ ܀
ܕܡܫܝܚܐ ܠܗܝܐ ܠܐܢܫܐ ܗܘܬ
ܒܫܠܘܬܐ ܘܫܡܫܬܐ ܘܫܒܝܚܘܬܐ ܀
ܦܠܓܗ ܡܪܝܐ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܪܘܚܢܐ ܀
ܒܡ ܡܢܝܐ ܘܦܠܓܐ ܒܠܗܪܐ ܡܢܟ ܠܗܐ ܀
ܘܐܝܟ ܠܒܗ ܒܣܘܦܐ ܡܢܗܘܢ ܠܡܠܟܘܬܗ ܀

v. 211. Cod. 117 : ܫܩܠ
v. 213. Cod. 117 : ܡܣܟܢ
v. 217. Cod. 117 : ܒܡܫܘܚܬܗ

Certum est Filium eum esse quem omnes mundi capere non possunt, Mariam vero eam qua inter natos non est major.

Purificata fuerat sicut præclari viri Johannes et Johannes *alter*, Elias et Melchisedek. Ad hunc horum excelsorum gradum virtute ascendit, et tum Filio sancto in matrem fuit electa.

Ubi ad terminum usque excellentiæ in anima sua accessisset, tum demum in ipsa gratia sine termino habitavit. Cum vidisset Dominus eam omni sanctitatis decore esse repletam, in casto ipsius sinu sancte voluit habitare.

Itaque angelum ex cœlestium legionibus ablegavit, qui beatæ et præstantissimæ virgini nuntium afferret. Surgens Gabriel, summus exercituum dux, descendit ad eam, sicut missus fuerat ab Altissimo; illa namque sola magno hoc mysterio digna erat, quæ visione divina dignata fuerit.

In orationibus, in sinceritate et simplicitate Maria revelationem hanc spiritualem accepit; ipsa quippe sancta erat et stans mirabunda corum Deo, orando cor suum ante ipsum cum amore effundebat.

v. 218. In Cod. 117 : ܘܟܕ ܗܘ ܫܦܪ ܒܗ ܘܗܘܐ ܠܡܫܟܢܘܬܐ ܕܕܠܐ ܣܟܐ ܗܘ

v. 219. Cod. 117 : ܕܕܡܣܬܐ

ܡܪܟܒܬܐ ܗܘܬ ܕܐܦ ܕܠܥܠܡܐ ܡܪܟܒܬܐ ܗܘܐ:
ܡܢ ܗܘ ܗܢܐ ܒܥܝܪܐ ܕܠܒܪܐ ܢܣܒ ܗܘܐ ܢܝܚܘܗܝ.
ܠܗܢܐ ܐܦܪܝܡ ܡܢ ܩܕܡ ܗܘܐ ܡܚܘܐ ܩܕܝܫܝܢ:
ܠܡܪܟܒܬܗ ܡܢܠ ܐܠܗܐ ܫܪܟܗ ܒܥܝܪܐ.
ܘܗܕܐ ܢܟܝܬܐ ܕܠܒܢܝܢܫܐ ܪܒܐ ܫܘܫܬ.
ܡܪܟܒܬܐ ܗܘܬ ܡܢ ܦܣܓܬܗ ܠܒܥܝܪܐ ܕܢܣܒ.
ܪܟܒܬܐ ܕܫܒܝܐ ܠܟܠ ܐܠܗܐ ܦܓܪܐ ܙܐܪܐ:
ܘܡܫܒܚܢܐ ܠܗ ܘܫܒܚܐ ܡܠܗ ܘܡܫܬܒܚܢܐ ܗܘ ❖
*ܢܣܒ ܗܘܐ ܒܥܝܪܐ ܡܢ ܡܪܟܒܬܐ ܫܡܫܐ ܦܪܘܩܐ.
ܘܫܡܫ ܠܗ ܡܠܟܐ ܕܐܫܬܪܪ ܠܗ ܡܢ ܟܠܡܐ.
ܗܟܢ ܠܗܢ ܦܪܘܩܐ ܡܢ ܠܡܠܟ ܢܘܟܪܝܬܐ..
ܡܫܪܘܬܐ ܐܝܬܝ ܕܡܪܝܡ ܦܐܪܐ ܕܫܠܘܡܬܗ.
*ܡܢ ܕܝܢ ܡܫܒܚܬܐ ܡܬܬܫܡܫܐ ܗܘܬ ܦܪܘܫܘܬܐ.
ܕܡܠܐ ܗܘ ܒܒܛܢܗ ܕܢܘܪܐ ܡܫܡܫܐ ܕܠܐ ܡܬܚܪܐ ❖
*ܐܡܪ ܒܥܝܪܐ ܠܐ ܬܬܪܗܒܝܢ ܡܫܒܚܬܐ ܩܕܝܫܬܐ.
ܡܪܝܐ ܓܝܪ ܥܡܢ ܕܬܗܘܝܢ ܐܡܗ ܒܫܠܘܡܬܗ.
ܐܘ ܡܢ ܗܘܐ ܬܦܫܟܝܢ ܦܘܓܐ ܡܬܩܢܐܝܬ.
ܘܬܐܬܝܢ ܦܠܟܐ ܕܠܦܟܠܡܬܐ ܫܘܦ ܠܐ ܢܗܘܐ ❖
ܐܡܪܐ ܡܪܝܡ ܐܡܢ ܬܗܘܐ ܡܢܝ ܕܐܡܪ ܐܢܬ.
ܕܠܗ ܠܐ ܫܡܝܫ ܠܗ ܓܒܪܐ ܡܫܟܠܐܘܫ ܘܐܝܟ ܐܢܫܐ.
ܗܕܐ ܫܡܥܬ ܘܡܫܬܘܕܥܐ ܠܐ ܢܛܝܪܐ ܐܢܐ.
ܒܠܐ ܫܡܥܬ ܘܠܐ ܚܙܝܬ ܠܗ ܡܬܬܘܬܐ ❖

vv. 239-240. Videsis in *Off. Syr.* p. 236.
vv. 243-244. Cfr. in *Off. Syr. ibid.*

In oratione erat, sicut etiam Daniel versabatur in oratione, quando ad eum descendit igneus angelus. Sacerdotem Zachariam, dum stabat in sancto sanctorum orando, coram Deo visitavit angelus. Et puella hæc, magnæ revelationis particeps effecta, in oratione versabatur quando angelum descendentem excepit.

Oratio sincera cum Deo mystica colloquia habet, loquitur illi, sermonem audit ex eo atque innititur ipsi.

Descendit Angelus, dum Maria staret in oratione, atque pacem obtulit ei missam ab Altissimo : « Ave tibi, Maria, Dominus noster tecum, o beata! Benedicta tu et benedictus fructus virginitatis tuæ. »

Hæc autem cum audisset, prudenter cogitabat quænam esset causa hujusmodi insuetæ salutationis.

Dixit ei Angelus : « Noli turbari, o plena gratia! Dominus in te sese complacuit, ut fias mater ejus in virginitate tua; ecce ex hoc nunc sancte fœcundata concipies, et paries Regem cujus regni non erit finis. »

Respondit Maria : « Quomodo fiet id quod loqueris, quandoquidem virum non cognosco, et quomodo fœcundabor? Filium mihi annuntias; sed ego commercium virile non cognosco; partum audio, at non apparet mihi *viri* societas. »

vv. 245-248. Leguntur in *Off. Syr. ibid.*
vv. 251 et 252. Pariter adsunt *ibid.*

ܫܘܪܐ ܦܬܟܬܐ ܗܘܐ ܗܘ ܟܪܟܐ ܕܦܩܕܗ ܥܒܝܕܐ.
ܘܡܫܬܟܚܢܐ ܗܘܐ ܠܟܠ ܒܪܢܫܐ ܒܥܘܡܩܐ.
ܚܙܐ ܡܥܡܩܬܐ ܒܪܝܟ ܡ̈ܬܩܢܐ ܘܚܕ ܡܠܐܟܐ.
ܢܦܠܘ ܒܢ̈ܝܪܐ ܘܦܬܟܬܗ ܚܕܪܐ ܕܟܠܗ ܫܘܪܐ ܗܘ.
ܒܬܘܟܬܐ ܕܓܠܬܐ ܘܫܪܝܐ ܕܠܘܪܐ ܒܫܘܪܐ ܡܬܟܠܗ.
ܦܬܟܬܐ ܕܢܩܝܫ ܒܗ ܐ̈ܪܟܐ ܠܦ̈ܬܟܬܐ.
ܚܕܐ ܡܢ ܬܪܐ ܘܪܚܒܐ ܕܟܠܗܘܢ ܬ̈ܫܟܠܬܐ.
ܟܠܗܘܢ ܗܘܘ ܐܟܘܬ ܟܠ ܐܪܟܘܬܐ ܕܟܠܡܐ ܡܠܗ.
ܒܗ ܬ̈ܟܬܐ ܘܡܬܬ̈ܩܢܐ ܐܪܝܟ ܡܠܒܫ ܗܘܘ.
ܘܐܦܪܘ ܘܡܦܬܟܘ ܘܓܒܠܘ ܚܝܠܐ ܕܢܚܫܐ ܗܘܘ.
ܢܬܟܬܐ ܘܓܒܪܐ ܢܦܠܘ ܒܢ̈ܝܪܐ ܘܐܬܦܬܟܘ ܚܕܪܐ.
ܟܪܡܐ ܕܦܬܟܬܗ ܠܗܢ ܦܬܟܬܐ ܕܡܢܪܐ ܘܐܪܟܐ.
ܐܬܚܪܐ ܢܦܠ ܗܘ ܕܢܦܠ ܗܘܐ ܒܗ ܐ̈ܬܟܠܐ.
ܐܟܐ ܟܪܟܐ ܘܒܝܬ ܡܠܗ ܘܗܘܐ ܚܕܐ.
ܐܪܟܬܐ ܘܦܬܟܬܐ ܒܫܘܪܐ ܦܬܟܬܗ.
ܘܒܬܟܬ ܗܪܟܐ ܢ̈ܦܠܐ ܐܬ̈ܩܢܘܗܝ ܘܐܬܬܩܢܘ ܗܘܘ.
ܐܬܟܬܒ ܗܘܐ ܪܦܝܐ ܒܝܬܐ ܕܦܬܟܬܗ ܠܐܪܟ.
ܘܐܟܐ ܐܢܫܐ ܪܦܝܐ ܢܦܠ ܕܢܬܟܢܫ ܒܗ.
ܢܦܠ ܗܘ ܚܕܐ ܒܟ ܐܬܪܐ ܠܦܬܟܬܗ.
ܘܢܦܠ ܚܕܐ ܟܬܒܗ ܦܬܟܬܐ ܠܡܦܬܟܬܗ.
ܢܦܠ ܕܝܠܗ ܕܐܬܐ ܦܬܟܬܐ ܒܚܕܪܐ ܕܐܪܟܢ.
ܒܟ ܚܕܪܐ ܕܠܘܪܐ ܬ̈ܪܐ ܒܫܘܪܐ ܕܐܬܟܠ.
ܘܢܦܠ ܐܟܐ ܕܒܬܟܬ ܢܦܠܬ ܒܗ ܐ̈ܬܟܠܐ.
ܒܪܟܐ ܢܦܠܬ ܒܟܠ ܬ̈ܘܟܬܐ ܕܐܪܟ ܐܟܘܗ.

Mirabilis fuit hora illa, qua Maria stabat cum Gabriele colloquens. Hinc humilis filia in opum, illinc angelus sibi mutuo obviaverunt, et rem enarrarunt prorsus admirabilem.

Virgo pura et angelus igneus mirabiliter pacis tractatum terricolas inter ac cœlites ineunt. Hinc una inter mulieres, illinc exercituum dux fœdus de reconciliatione totius mundi pepegerunt.

Inter superos et inferos duo sedebant : locuti sunt, auscultarunt, et iræ obnoxios reconciliatos effecerunt. Puella et angelus sibi mutuo obviaverunt et negotium versant donec aboleverint contentionem Domini et Adami. Perturbator magnus qui hunc corruere fecerat inter arbores jam ipse conculcatur et omnino devincitur, factaque est reconciliatio.

Terrestris et cœlicola sese cum amore alloquuntur, cessavitque contentio duarum partium inter se conciliatarum. Permutatum fuit tempus malum quod occidit Adam et venit aliud tempus bonum, quo resurrectio fieret.

Loco serpentis *antiqui* surrexit Gabriel ad loquendum, et pro Heva ingressa est Maria sermonem excipiens. Pro mendace qui objecta tentatione mortem induxit, verax surrexit ut allato nuntio vitam prædicaret; et pro matre quæ subscribendo debitum contraxit inter arbores, filia omnia Adami patris sui debita solvit.

ܢܗܘܐ ܘܣܘܡܐ ܒܥܒܪܐ ܘܦܬܓܡܐ ܐܫܬܠܡܘ ܗܘܘ.
ܘܐܦ ܥܒܪܐ ܗܘ ܕܐܬܟܪܝܟ ܥܠ ܡܘܪܝܐ.
ܣܘܪ ܡܢ ܙܒܢܐ ܐܘܪܚܗ ܕܗܘܐ ܘܬܘܬܐ ܥܠܘܗ̇.
ܕܢܫܬܟܠܠ ܡܢ ܦܬܓܡ ܠܗ ܡܢܝܘܬܐ.
ܘܐܦ ܚܙܝ ܠܟܒܪܐ ܡܢ ܢܦܫ ܠܗ ܫ̈ܡܐ ܒܐܘܪܚܗ.
ܘܦܠܠܓܢ ܡܠܘܗ ܢܥܒܐ ܕܚܘܡܐ ܘܡܫܡܥܐܐ ܠܗ.
ܗܘ ܒܠܒܢܐ ܕܒܥܪ ܚܘܡܐ ܒܒܐ ܝܣܪܐܝܠ.
ܘܐܪ̈ܥܐ ܦܬܓܡܐ ܕܩܕܡܐ ܕܫܬܪܐ ܒܗܘܐ ܒܥܒܪܝܢ.
ܐܪܐܝܢ ܩ̈ܠܘܠܝ ܕܐܫܬܥܪܝ ܗ̈ܘܝ ܥܠ ܐ̈ܬܠܝܬܐ.
*ܐ̈ܪܝܢ ܕܐܫܬܕܪܘ ܒܬܪܝܢ ܕ̈ܪܝܢ ܡܢ ܒܬܪ ܡܢ.
ܡܚܝܢ ܫܠܡܐ ܒܐ̈ܬܝܢ ܚܘܡܐ ܠܥܘܐ ܪܐܙܐ.
ܘܡܚܝܢ ܡܪܘܡܐ ܒܐ̈ܬܝܢ ܠܥܒܪܐ ܫܥܪܬܐ ܠܦܬܓܡܐ.
ܗܪ̈ܡܘ ܕܡܐܡܪܐ ܕܦܠܛ ܚܘܡܐ ܠܒܝܬ ܝܣܪܐܝܠ.
ܠܘܩܒܠ ܒܒܢܐ ܒܐܘܪܚܗ ܕܦܬܓܡܐ ܡܠܟܐ ܗܘܐ.
ܢܦܩܗ ܠܥܒܪܐ ܘܒܪܐ ܒܫܠܡܘܗܝ ܠܡܘܬܐ.
ܥܒܪܐ ܡܠܟ ܘܦܠܛ* ܡܠܗ ܕܢܘܠܐ.
ܐܫܬܠܡ ܗܘܐ ܥܠ ܢܘܡܣܐ ܒܫܘܠܡܐ ܒܥܒܪܝܢ.
ܘܗܘܐ ܐܘܪܚܗ ܡܥܒܪܢܘܬܐ* ܠܒܢܝܐ ܪܒܐ.
ܘܢܦܩ ܗܘܐ ܒܫܘܠܡܐ ܐܚܪܝܐ ܐܬܥܒܪܬ ܗܘܐ.
ܘܐܬܦܠܛ ܠܗ ܥܒܪܐ ܒܐܘܪܚܗ ܥܠ ܟܠܡܐ.
ܒܫܪܒܐ ܕܦܠܛ ܗܘܐ ܦܬܘܬܐ ܡܠܘܗ* ܠܒܗ ܗܘܘ ܫ̈ܡܐ.
ܘܥܒܪܐ ܡܥܒܪܐ ܪܒܐ ܕܡܥܒܪ ܒܒܢܐ* ܐܚܪ̈ܢ.

v. 286. In cod. 117 : ܐ̈ܪܝܢ ܕܐܫܬܕܪܘ ܒܬܪ̈ܝܢ ܬܐܪܝܢ ܡܢ ܠܘܩܒܠ ܡܢ
v. 292. Cod. 117 : ܘܦܛܪܗ

Heva et serpens per Angelum et Mariam excepti fuerunt, et in integrum restituta est res illa quæ implicata fuerat ab initio.

Aspice quomodo inclinata sit Hevæ auris et attenta voci dolosi istius, mendacium ipsi insusurrantis; age, porro, lætare quod angelus Mariæ infundat vitam in aurem, serpentis ab ea transferat reptationem, eamque consoletur.

Ædificium illud, quod subverterat serpens, reædificavit Gabriel, et restituit Maria structuras quas Heva in Eden diruerat.

Duæ virgines quæ nuncium acceperunt a legatis; duo qui missi fuerunt unus post alterum ad duas generationes. Satanas per serpentem misit secretum ad Hevam et misit Dominus per angelum nuntium ad Mariam.

Gabriel in aure Mariæ propter Hevam dissolvit contra nequam serpentis sermonem, et, re in integrum restituta, verbis suis pravum colloquium destruxit. Veritas locuta est et siluit omne mendacium.

Virgo fuerat a rebelli decepta in Eden ejusque auris effecta erat fistula deceptori magno; sed pro ea virgine, alia fuit electa, cui veritas ab Altissimo prædicaretur in aure. Eadem porta, qua ingressa erat mors, intravit vita, et solutum est vinculum quod nequam olim confecerat.

v. 294. Cod. 117 : ܠܡܥܡܪܘܬܐ

v. 297. Cod. 117 : ܡܠܬܗ

v. 298. Cod. 117 : ܡܥܠܬܐ

ܐܝܟܐ ܕܫܦܝܪܬ݂ ܫܦܝܪܘܬ݂ܐ ܘܦܐܝܘܬ݂ܐ ܡܢ ܚܘܪܐ܆
ܐܬܓܠܝܬ݂ ܗܘܬ݂ ܐܦ ܢܨܝܚܘܬ݂ܐ ܕܬ݂ܐܪܐ ܠܐܘܪܫ܀
ܠܐ ܡܨܐ ܚܕܡܐ ܢܚܫܒܐ ܠܣܘܐ ܡܢ ܡܠܠ ܠܗ܆
ܠܐ ܢܣܪ ܐܝܟ ܗܘ ܢܚܫܒܐ ܕܐܘܪܚܐ ܕܡܠܟܐ ܦܐܝܬ݂ܐ.
ܢܕܠܐ ܕܐܡܪ ܗܘ ܡܘܡܪܐ ܢܦܫ ܗܘ ܟܘܠܐ ܢܫܒ ܗܘ܆
ܦ̈ܠܓܐ ܣܬܘܐ ܘܡ̈ܘܣܟܬܐ ܦ̈ܪܝܫܬܐ.
ܒܒܠܒܘܠܬ݂ܐ ܘܪܐܙܐ ܕܡܛܠܐ ܘܐܬܬܐ ܕܕܡܟܐ܆
ܒܬܪ ܒܥܝܬ݂ܐ ܒܡܫܠܡܢܘܬ݂ܐ ܕܡܨܐ ܗܘܐ ܠܡܣܒ ܐܘܪܫ.
ܘܠܘܩܒܠ ܗܠܝܢ ܓܠܐ ܒܬܪ ܠܒܪܐ ܡܠܒܫܗ ܕܣܪܐ܆
ܘܐܝܬܝ ܠܦܠܪܡܫ ܢܒܝܐ* ܕܫ̈ܡܐ ܡܢ ܠܥܠ.
ܢܚܫܒܐ ܡܨܐ ܠܗ ܫ̈ܡܐ ܪܕܐ ܗܘ ܡܡܠܐ ܡܪܐ ܠܗ܆
ܒܣܘܦܐ ܦܣܩ ܗܘ ܘܢܦܩ ܡܠܘܗܝ ܡܦ̈ܩܢܬܐ.
ܐܝܟܐ ܕܟܘܠܐ ܗܘ ܕܒܝܐ ܗܘܐ ܢܣܒܐ ܗܢܝܢ܆
ܠܒܪܗ ܒܡܫܝܚܗ ܒܪ ܠܥܠܐ ܕܬܘܒ ܠܐ ܬܬܒܢ.
ܫܢܝܐ ܕܫܒܩ ܗܘܐ ܒܡܠܬ ܢ̈ܒܝܐ ܬܪܝܢ ܡܢ ܢܦܫ܆
ܕܢܗܘܐ ܡܫܠܡ ܒܡܠܬ* ܐ̈ܬܘܬܐ ܠܦ̈ܬܟܡܐ܀
ܡܬܚܫܒܢܐ ܢܚܫܒܐ ܠܦܠܪܡܫ ܡܨܐ ܗܘܐ ܠܒܪܐ܆
ܐܝܟ ܪܘܚܢܐ ܕܡܠܐ ܪܒܐ ܠܟܠܗܘܢ ܡܠܘܗܝ.
ܡܠܠ ܠܗ ܦܠܪܡܫ ܡܢ ܠܦܠܦܘ ܐܡܪ ܗܘܐ ܠܗ܆
ܣܡܝܐ ܡܬܚܫܒܘ ܘܣܪܐ ܢܟܬܒ ܒܫܘܠܛܢܗ*.
ܐܡܪܐ ܠܗ ܗܘ ܐܝܟܢ ܬܗܘܐ ܐܝܟ* ܕܐܡܪ ܐܢܬ܆

v. 308. Cod. 117 : ܢܒܝܐ
v. 314. Cod. 117 : ܡܠܬ ܢ̈ܒܝܐ

Ubi ab initio peccatum et mors multiplicati fuerunt, abundavit etiam gratia ut vivificaret Adamum.

Serpens, Hevæ loquendo, ei non obtulit pacem, neque enim pax esse poterat in mortifero ejus consilio.

Fraudulentus cecinit ei mendacium, inspiravit iniquitatem effuditque consilia perversa et colloquium fallax. Inimicitiam, mysterium necis et furorem sanguinis Adamitis, prolato suo sermone, in promptu exhibuit.

At vero, contra ista congrediens stetit angelus Filii legatus, et Mariæ nuncium vitæ divinitus attulit; obtulit ei pacem, vitam in ipsa seminavit, reconciliationem annuntiavit, eique cum amore obviando cuncta priora abolevit.

Murum iniquitatis quam olim ædificaverat serpens, Filius Dei per descensum suum evertit, ut iterum non restituatur; parietem quæ posita erat inter partes aperuit, quando processit ad pacem terricolas inter et cœlites constituendam.

Quapropter pacem Mariæ adprecatus angelus, veluti arrhabonem magnæ totius mundi reconciliationis : « pax tibi, Maria, inquit, Dominus noster tecum; fœtum concipies et paries filium in virginitate tua. »

Cui illa respondit : « quomodo fiet sicut tu dicis, cum

v. 318. Legitur in *Off. Syr.* p. 236. — Porro cod. 117 pro ܒܡܩܛܠܢܘܬܗ est : ܕܠܐ ܗܘܝܐ

v. 319. Pro ܐܝܟ est : ܡܛܠ

ܕܫܘܒܚܬܐ ܐܝܟܐ ܘܠܐ ܐܡܬܝ ܦܐܪܐ ܠܬܫܒܘܚܬܐ܀
ܫܦܝܪ ܠܕܝܢܐ ܐܝܟ ܢܓܪܐ ܗܘܬ ܥܠ ܬܕܐܠܐ܂
ܕܠܐܢܘܪ ܠܗ ܚܙܩܐ ܕܫܪܐ ܡܢ ܥܙܪܐ ܫܗ.
ܥܝܠܬ ܦܪܘܣܐ ܕܝܠܝ ܠܟܠ ܡܢ ܡܠܐܟܐ܂
ܥܠ ܗܘ ܫܡܝܐ ܕܪܙܐ ܗܘ ܚܙܩܗ ܡܢ ܦܘܡܐ܀
ܗܐ ܫܡܝܐ ܚܘܒܪܐ ܡܒܢܝܐ ܦܪܘܣܐ ܠܡܪܢ ܫܗ܂
ܘܫܡܝܐ ܬܫܡܠܝܢ ܗܠܝܢ ܕܡܠܟܗ ܠܦܪܘܣܘܦܐ.
ܗܕܐ ܕܥܝܠܬ ܕܐܠܝܟ ܡܠܟܗ ܡܠܝܗܠ ܫܡܝܢܗ܂
ܘܡܢ ܕܡܠܟܗ ܗܘܬ ܘܡܬܬܪܐ ܗܘ ܠܡܥܠܢܐ ܠܗ.
ܠܐ ܚܝܠܬ ܗܘܬ ܚܕܐ ܠܫܘܪܐ ܡܢ ܐܝܟ ܫܗ܂
ܕܡܢܫܡܝܢܗ ܚܒܝܒܬ ܘܐܬܪܬ ܕܡܠܟܘܬܐ܀
ܗܕܐ ܡܠܟܘܬܐ ܚܙܘܐ ܡܥܠܝܬ ܡܢ ܚܙܩܐ܂
ܘܡܢ ܐܝܟ ܗܘܡ ܠܒܝܬܗ ܗܘܬ ܥܠ ܦܘܡܐ.
ܗܘ ܠܟܬܐ ܡܥܠܝܬ ܕܫܘܚܐ ܡܢ ܐܡܠܐ܂
ܘܠܐ ܐܬܪܬ ܗܘܬ ܕܐܡܪܢ ܐܘܬܐ ܡܢܗ ܕܐܦܪܢ ܐܠܗܐ.
ܗܘܕܐ ܕܦܠܚܐ ܠܟܢ ܠܗܐ ܐܡܪ ܠܗ ܚܒܪܐ܂
ܘܠܐ ܦܬܠܬܗ ܠܡܠܐ ܕܡܬܬܐ ܚܙܩܬܐ܀
ܕܗܘ ܫܡܘܥܢܗ ܦܬܟܡܐ ܠܪܘܚܐ ܕܠܗܘܬܐ܂
ܠܐ ܐܬܦܠܓܬ ܥܠ ܕܝܠܗ ܫܘܒܚܬܗ ܕܐܪܙܐ܀
*ܠܗܕܐ ܕܢܟܝܐ ܡܐܟܝܢ ܠܫܪܐ ܐܬܦܠܓ ܠܗ܂
ܘܡܬܬ ܘܡܠܬ ܠܒܝܫܬ ܡܠܟܬ ܘܡܢ ܚܬܦܬ ܗܘܬ܀
ܒܪܡ ܐܝܟ ܗܝܐ ܫܡܝܐ ܚܒܝܪܐ ܗܕܐ ܡܢ ܩܕܡ.

v. 320. Cod. 117 : ܠܫܘܒܚܬܐ

ego sim virgo, nec fructus sit virginibus? »

Tunc utique interrogationibus maxime opus erat, ut sibi generatio Filii in ipsa habitaturi affulgeret; interrogavit Maria ut nos de hoc conceptu, cujus historia explicationem transcendit, ab angelo edoceremur.

En quantum Maria contemplantibus eam virtutibus excellens appareat, et quantum dotes ejus sint discretis amabiles! Nempe quod interrogavit ut ab Angelo de conceptu suo certior fieret, id suum erat *meritum*, et auditoribus proficuum cessit.

Non interrogaverat Heva serpentem, quando hic eam decepit, sed voluntarie tacens assensit mendacio. Puella hæc veritatem audivit a verace, at non prius quam ipsum de rei expositione multum sciscitata fuisset.

Illa se per arborem deam factam iri audiens, minime dixerat : « quomodo istud quod tu dicis efficietur? » Hæc vero cum ei angelus dixisset ipsam Filium Dei concepturam, prius ei non assensit quam didicisset veritatem.

Ipsam per se ascensuram ad gradum divinitatis minime mendacio vertendum suspicata est virgo Adami; ea vero quæ paritura erat Filium Dei, cum ipsi sermo fieret, scrutatur, inquirit, edocetur, et tunc demum tacuit.

Videsne nunc quantum hæc sit illa virtute præstantior?

v. 339. In cod. 117 sic est : ܠܗܘܕܐ ܕܡܠܟܐ ܠܒܪ ܠܗ ܐܬܡܠܠܬ ܠܒܢܗ

ܘܡܛܠ ܫܘܦܪܗ ܨܒܝܢܗ ܠܗ ܡܪܝܐ ܘܥܒܕܗ ܐܡܗ.
ܥܒܝܕ ܗܘܐ ܕܬܗܘܐ ܘܥܒܝܕ ܗܘܐ ܬܘܒ ܕܬܗܦܟ ܗܘܬ:
ܘܒܥܘܪܗܢܗ ܡܠܝܐ ܗܘܡܬܐ ܡܢ ܡܠܐܟܐ ܀
ܥܡܐ ܕܒܝܬܐ ܒܡܪܟܒܗ ܚܙܐ ܠܪܚܐ ܦܬܓܡܐ.
ܘܐܡܪ ܫܒܝܠܬܗ ܕܗܘ ܡܬܠܫܬܐ ܣܒܥܝܢܬܗ.
ܥܡܐ ܕܒܚܪܐ ܗܘ ܡܬܠܡܬܐ ܒܗܘ ܫܘܒܪܐ.
ܗܢܝ ܕܠܝܢ ܐܩܝܡܗ ܕܗܘܐ ܒܡܪܟܒܗ ܕܒܪܐ.
ܥܡܐ ܕܚܒܠܐ ܗܘ ܚܒܝܒܐ* ܗܘ ܠܡܬܠܬܡܝܢ.
ܕܟܠ ܡܐ ܕܚܒܠ ܗܘ ܠܐܠܗܐ ܗܘܐ ܦܪܓܠ.
ܒܗܘ ܦܬܘܟܬܐ ܒܗܘܐ ܡܒܥܬܐ ܠܟܠܗ ܢܫܝܢ.
ܣܘܡܬܐ ܒܚܙܐ ܘܡܢ ܪܝܫ ܦܬܓܡܐ ܕܡܘܬܐ.
ܒܝܬܗ ܕܚܙܐ ܫܢܝܘܬܐ ܘܥܡܐ ܫܪܝܐ.
ܒܡܬܠܠܠܗ ܕܦܬܓܡܐ ܚ̈ܝܐ ܘܠܒܗܪܐ ܠܟܠ ܕܡܘܬܐ ܀
ܠܒܬܗ ܠܟܠܗܪܐ ܕܐܡܝܢ ܬܗܘܐ ܡܢܗ ܕܐܦܪܝ ܐܠܬ.
ܘܢܦܪܘ ܠܢܦܫ ܐܘܪܚܗ ܕܦܠܠܓܐ ܘܡܒܬܗ ܕ̈ܝܡܝܢܗ ܀
ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܬܐܬܐ ܠܗܬܘܢ ܡܝܬܝܬܐ.
ܘܚܒܠ ܠܠܗܐ ܢܦܝ ܠܠܗܘܢ ܡܠܒܬܐ ܛܒ̈ܘܬܐ ܀
ܗܪܟܐ ܚܒܠ ܠܗ ܒܡܒܠܗ ܕܡܬܐܡܪܐ ܡܢ ܠܗܒܐ.
ܘܠܐ ܡܬܦܠܠ ܐܠܐ ܒܬܘܕܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ.
ܙ̈ܘܥܐ ܕ̈ܙܘܥܝܢ ܡܢ ܕܠܦܢܐ ܦܠܐ ܡܪܥܐ.
ܘܚܘܒܐ ܕܢܥܡܠ* ܠܬܦܠܠ ܒܗ ܕܠܐ ܣܪܦܢܐ.
ܒܟܬܐ ܕܫ̈ܡܐ ܒܡܠܠܬܗ ܕܒܪܐ ܘܡܠܟܐ ܒܗ ܀

v. 349. Cod. 117 : ܗܘ ܚܒܝܒܐ.

Igitur propter præstantiam suam elegit eam Dominus, ac matrem suam effecit. Facile erat silere et facile interrogare; itaque propriæ discretionis suæ causa edocta est ab angelo veritatem.

Quantum in hac re reprehensibilis fuit Heva, tantum Maria exstitit præclara, et sicut illius stultitia, ita et hujus sapientia apparuit. Quantum prior in hoc negotio fuit contemptibilis, tantum inclaruit altera in re Filii; quantum illa stulta, tantum sapiens hæc recogitanti!

Quæcumque debita erga Deum illa contraxit, hæc ista persolvit. Per illam ruina, per hanc resurrectio universo generi nostro; peccatum per Hevam, ex Maria vero justitia! Per silentium Hevæ reatus et nomen infame; per Mariæ sermonem vita et lux cum victoria!

Angelo respondit : « quomodo fiet id quod dicis? » Tuncque ille orsus est explicare viam Regis hujusque ad ipsam descensum : « Spiritus sanctus superveniet ad te, et virtus Altissimi obumbrabit tibi, o beatissima. »

Hic rei magnitudo sermonem excedit, et nonnisi cum fidei admiratione loquendum est; affectus solito sublimiores requirit argumentum; et ideo amor flagrans de ea sine contentione loquatur!

Vitæ *æternæ* negotium in verbo angeli versabatur :

v. 362. Cod. 117 : ܘܢܦܫܗ

ܓܠܐ ܕܐܬܐ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܩܕܡ ܕܢܣܒܝܐ.
ܠܘܩܕܡ ܪܘܚܐ ܘܗܦܟܝܢ ܫܒܝܠܐ ܕܦܪܐ ܩܕܝܫܬܐ؛
ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗ ܪܘܚܐ ܠܐܬܐ ܘܫܪܝܐ ܒܗ.
ܣܝܡ ܟܠܟܠܐ ܗܘܝܘ ܡܟܝܐ ܘܡܢ ܟܠܟܠܐ؛
ܗܘ ܕܐܝܟ ܒܗ ܕܠܐܬܐ ܠܡܒܝܐ ܦܪܘܫܐ.
ܗܘܝܘ ܡܫܝܚܐ ܫܒܝܠܗ ܕܐܒܐ ܐܝܟ ܕܡܬܒܥܐ؛
ܘܩܕܡ ܗܠܝܢ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܐܬܐ* ܕܢܦܩ ܦܪܘܩܡ.
ܘܗܘܝ* ܫܘܪܝܗ* ܠܦܪܐ ܕܐܬܐ ܡܢ ܣܘܦ ܥܠܡܐ؛
ܕܪܘܚܐ ܠܐܬܐ ܘܗܦܝܢ ܒܗ ܣܝܡ ܟܠܟܠܐ.
ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܐܬܐ ܕܢܦܩ ܦܪܘܩܡ ܕܠܦܪܐ ܡܠܟܗ؛
ܠܦܪܐ ܕܡܒܝܐ ܗܘ ܡܟܝܐ ܕܗܘܐ ܘܐܕܡ.
ܦܬܚܗ ܘܕܒܝܗ ܘܡܟܫܪܘܬܐ ܕܝܬܝܐ ܠܟܣܝܗ؛
ܘܚܙܪܗ ܡܢ ܗܘ ܠܘܬܐ ܕܡܐܡܪܐ ܕܗܘܐ ܐܡܪܗ.
ܕܠܗܘܐ ܐܡܪܐ ܠܟܣܪ ܟܠܗܐ ܡܬܦܪܫܐ ܗܘܐ؛
ܘܦܬܚܗ ܗܘܐ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܘܡܢ ܐܝܟ ܒܗ.
*ܡܢ ܗܘ ܫܘܟܬܐ ܚܙܪܗ ܪܘܚܐ ܕܠܗܘܐ ܪܥܝܐ؛
ܡܢ ܫܡܥܘܢ ܡܠܐ ܕܦܪܐ ܒܗ ܡܫܡܠܝܐ.
ܪܟܟܗ ܠܡܠܐ ܒܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܡܢ ܥܦܪܐ* ܒܗ؛
ܕܠܐ ܣܡܝܟܬܐ ܢܣܒ ܦܪܐ ܕܡܒܐ ܡܠܟܗ.
ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܪ̈ܐܙܐ ܦܪܐ ܕܟܢܫ ܢܫܡܠܝܐ؛
ܡܢܪܦ ܠܫܘܟܬܐ ܒܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܘܡܢ ܐܝܟ ܒܗ.

v. 370 in Cod. 117 : ܐܬܐ

v. 371. Cod. 117 pro ܗܘܝ ܫܘܪܝܗ est : ܘܡܢ ܫܘܪܝܗ ܗܘܐ

porro quare necesse erat ut veniret Spiritus sanctus ante Unigenitum? Primum Spiritus, et deinde Virtus in purissima virgine habitavit, quemadmodum dixerat : « Spiritus superveniet et Virtus obumbrabit. »

Virtus Altissimi est ipse Filius Altissimi, qui in eam illapsus est, ut veniret ad partum corporeum. Ipse Christus est virtus Patris, sicut scriptum est; sed ante eum Spiritus sanctus venit ad Mariam. Sic itaque annuntiavit ei angelus, veniens ex domo Patris, nempe Spiritum superventurum et deinde illapsuram Virtutem Altissimi.

Spiritus sanctus venit ad Mariam ut ex ea solveret sententiam primam Hevæ et Adami. Ipsam sanctificavit, purificavit, benedictam inter mulieres effecit, atque a maledictione et doloribus Hevæ matris suæ liberavit.

Vocata fuerat ad eam dignitatem ut mater Filii Dei fieret; eam proinde sanctificavit Spiritus sanctus, et tunc ille in eam illapsus est; Spiritus eam a reatu liberavit ut, cum ille in ea sancte habitaret, foret supra delictum.

Matrem suam per Spiritum sanctum purificavit qui habitaturus in ea, ex ipsa corpus purum erat assumpturus sine peccato. Ut ne contaminatum foret corpus quod ψυχικως (*anima informatum*) induit, per Spiritum sanctum virginem mundavit et tunc illapsus est in eam.

v. 379. Cod. 117 : ܡܛܠ ܗܿܘ ܫܘܡܠܝܐ ܡܫܪܝܬܗ ܗܘܬ ܕܬܗܘܐ ܐܡܐ

v. 381. Cod. 117 : ܐܝܟ

ܓܒܪܐ ܗܘܐ ܕܡܠܠܗ ܠܐܠܗܘܬܐ ܗܘܐ ܒܪ ܐܠܗܐ܀
ܘܕܠܐ ܫܚܝܬܐ ܟܕ ܒܪܗ ܠܣܘܥܪܢܗ ܒܪܘܚܐ ܠܥܘܠܡ.
ܡܟܝܠܬܐ ܢܣܒ ܗܘܐ ܕܢܗܘܐ ܒܣܪܐ ܘܡܬܚܒܠܢܐ܀
ܙܒܢܐ ܒܪܘܚܐ ܠܗܘܢ ܕܗܘܐ ܗܘܐ ܒܣܪܐ ܡܠܠܗ.
ܕܒܬܠܬܝܘܬ ܠܐܪܥܐ ܠܟ ܡܢ ܢܦܠ ܗܘܐ܀
ܫܝܪ ܡܢ ܗܕܐ ܕܕܠܐ ܫܚܝܬܐ ܗܘ ܦܓܪܗ ܕܡܒܐ.
ܗܘ ܐܠܗܐ ܓܒܪܐ ܕܢܗܘܐ ܗܘܐ ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ܀
ܘܡܚܝܐ ܒܬܘܠܬܐ ܙܡܢܗ ܒܪܘܚܐ ܘܡܒܪܟܗ ܐܝܟܘ.
ܕܢܗܘܐ ܠܟܠܡܕܡ ܐܝܟ ܕܥܒܝܕ ܡܢ ܐܠܗܐ܀
ܘܒܬܠ ܐܝܕܐ ܠܗܘ ܦܓܪܐ ܕܫܡܫܗ ܝܬܝܪ.
ܘܡܢܐ ܕܒܟܠ ܢܐܡܪ ܟܕ ܐܪܗܘܢܗ ܕܒܟܠܡܕܡ ܕܡܝܐ܀
ܠܐ ܢܚܫܘܒ ܒܗ ܫܚܝܬܐ ܕܦܓܪܐ ܥܪܒܐ ܠܥܘܠܡܐ.
ܘܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܡܢ ܠܐ ܡܬܚܙܐ ܠܦܓܪ ܕܝܠܗ.
ܗܘ ܐܠܗܐ ܡܢ ܒܪ ܐܠܗܐ ܠܟܠܡܕܡ ܢܬܟܣܐ.
ܘܡܬܚܙܐ ܠܗܘܢ ܦܓܪܐ ܕܡܩܒܠܘܬܐ܆
ܘܡܟܝܠ ܝܕܥܐ ܒܬܘܠܬܐ ܕܝܠܕܬ ܒܪܘܚܐ ܦܓܪܐ܀
ܘܡܒܪܟܗ ܕܝܠܕܬ ܘܡܬܢܣܒܐ ܘܡܬܦܪܫܐ܀
ܐܝܟ ܗܢܐ ܚܕܐ ܦܓܪ ܕܢܚܬ ܚܕܐ ܠܥܠܡ.
ܡܢܟܐ ܠܗ ܫܘܒܚܐ ܗܘ ܦܓܪܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܐܠܗܐ܀
ܟܕ ܠܐ ܐܬܚܙܝ ܡܢ ܐܝܟܢܐ ܕܝܠܕܬ ܥܘܠܡܐ.
ܘܪܘܚܐ ܕܐܬܐ ܐܝܟ ܦܓܪܐ ܚܕܐ ܟܕ ܒܪܗ܀
ܡܢ ܠܐ ܡܬܚܙܐ ܠܗ ܡܟܠܗ ܕܚܕܐ ܘܡܬܐܡܪ ܫܠܡܐ.
ܟܠ ܗܘ ܕܪܚܡ ܕܡܬܚܙܐ ܗܘܘ ܒܗ ܚܕܐ ܘܐܪܥܐ܀
ܟܕ ܠܐ ܢܚܫܘܒ ܐܝܟܢܐ ܗܘܐ ܘܡܢ ܐܝܟ ܒܗ.

Volebat Filius Dei ex ea nobiscum assumere cognationem; ast prius corpus ejus expers peccati per Spiritum sanctum constituit.

Verbum descendebat ut caro fieret, et propterea eam ex qua caro factum est per Spiritum purificavit; descendebat ut nobis similis foret in omnibus, excepto quod sine peccato futurum esset sanctum ipsius corpus.

Deus voluit fieri homini similis, et unam hanc virginem, purificatam per Spiritum, sibi in matrem effecit, ut ipse mundo foret Adam alter ex Deo, manumque porrigeret priori quem dejecerat serpens, utque ingressus ad proferendum judicium contra principem mundi, is in eo non reperiret peccatum quod morti accessum aperiret.

Porro Filius hominis, quamquam sententiæ minime subjacens, Deus cum esset, ex filia hominis in mundum exivit; quamobrem sanctissimam illam inter illustres et beatissimam virginem puritate nitentem per Spiritum sanctificavit, eamque puram effecit, mundam et benedictam, sicut erat ipsa Heva antequam eam serpens esset allocutus; nempe tribuit illi pulchritudinem priorem, qualis matri ejus competebat, cum necdum ex arbore mortifera manducasset.

Itaque Spiritus superveniens illam effecit sicut Hevam priorem, quum hæc consilio serpentis ejusque verbo odioso assensum nondum præbuerat; in eo illam gradu constituit in quo antequam peccaverant Adam et Heva reponebantur, et tunc in eam illapsus est.

ܫܒܩܬ݂ ܩ̈ܛܠܐ ܗܢ ܕܐܡܬ݂ ܗܘܐ ܠܗ ܠܐܟܘܬܝ ܐܡܪ.
ܒܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܡܦܘܣ ܠܗ ܠܦܪܘܩܢ ܡܢ ܥܒܕܐ ܒܗ.
ܐܡܪ ܕܐܘܕܝ ܗܘܐ ܐܟܘܬܝ ܠܐܠܗܐ ܕܠܐ ܗܘܝܬ.
ܡܛܠ ܐܦ ܗܘ ܕܐܡܪ ܐܡܪ ܗܘܬ ܒܗܠܐ ܠܒܣܬܐ.
ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܕܐܬܢܒܝܬ ܗܘܬ ܒܐܝ̈ܩܐ ܕܐܡܪ:
ܘܐܘܕܝ ܚܘܐ ܦܓܥܬ ܐܦ ܗܘ ܘܡܒܥܐ ܡܛܠ.
ܗܢ ܕܚܡܕܬܐ ܕܐܡܬ݂ ܗܘܐ ܠܐܕܡ ܦܩܕܬ ܐܦ ܡܦܪܘܩܢ.
ܒܪܘܚܐ ܕܐܬܐ ܘܕܠܐ ܐܘܟܠ ܕܢܒܠܬܐ ܡܛܠ.
ܠܐܒܐ ܕܚ̈ܝܐ ܕܠܐ ܗܘܝܬ ܡܛܠ ܐܡܪ.
ܘܙܪ ܦܘܠܚܐ ܕܐܘܡܐ ܡܫܒܚܬܐ ܕܚ̈ܝܐ ܡܢܝ.
ܡܢ ܠܗܘܡܢ ܕܡܢ ܡܢܟ ܐܠܗܝ ܘܪܚܡܢ ܐܠܗܝ.
ܠܚܘܐ ܘܐܡܪ ܒܥܕܬܐ ܕܒܪܗ ܡܫܝܚܐ
ܚܘܐ ܒܬܘܠܬܐ ܡܛܠܗ ܐܡܪ ܡܬܩܢܬ.
ܘܦܬܚܗ ܒܡܟܐ ܐܝܟܐ ܕܚ̈ܝܐ ܘܐܬܢܣܒ ܗܘܐ.
ܘܡܢܗ ܕܢܦܩ ܚ̈ܝܐ ܠܟܠܟܠܐ ܒܡܟܝܐ ܕܐܬܦܝ.
ܘܡܟܝܐ ܐܦ ܗܘ ܒܒܬܘܠܘܬܗ ܒܪܐ ܕܟܠܗ.
ܒܒܬܘܠܘܬܗ ܕܐܡܪ ܡܢܝ ܡܬܬܠܝܕ ܗܘܐ.
ܘܗܘܝܘ ܚ̈ܝܐ ܗܘܬ ܐܡܗ ܒܬܘܠܬܐ ܦܪܘܩܢ.
ܐܝܟܐ ܕܟܠ ܕܢܣܒ ܫܠܡ ܠܗ ܠܚܘܐ ܡܟܐ ܘܐܬܢܣܒ.
ܘܗܘ ܦܐܪܐ ܠܟ ܚ̈ܝܐ ܡܢܝ ܕܐܬܠܘܗܝ ܡܫܘܚ.
ܠܗܢ ܕܒܫܠܐ ܕܗܘ ܦܐܪܐ ܚܒܝܫܬ ܦܪܘܩܢ.
ܕܪܘܚܐ ܡܩܕܫܗ ܘܡܢ ܐܝܟ ܒܗ ܒܪܐ ܕܟܠܗ.
ܦܝܫ ܠܥܝܢܘ ܘܠܐ ܢܚܬܐ ܚܒܝܫܬܐ ܠܒܝܬܗ.
ܐܝܟ ܕܐܡܬܗ ܗܘܬ ܚܘܐ ܒܒܬܘܠܬܐ ܠܐ ܠܐܬܪܝ.

Adoptionem filiorum, quæ patri nostro Adamo fuerat concessa, Mariæ per Spiritum sanctum tribuit, cum esset in ea habitaturus.

Quemadmodum genuerat pater noster matrem nostram sine conjugio, ita genuit quoque illa effecta sicut Adam ante peccatum; ipsa etiam ut filium pareret, accepit Spiritum sanctum qui spiraverat in faciem Adami, ut Hevam generaret.

Puritate ea, quæ Adamo competebat, Maria quoque potita est per Spiritum supervenientem, atque ipsa sine motu concupiscentiæ peperit.

Adam sine opere conjugali matrem vitæ genuit, sicque præfiguravit ipsum vitæ fontem Dominum nostrum; scilicet Deus præscivit et præsignavit eos, Hevam *nempe* et Adamum, in typos Filii sui unigeniti. Hevam virginem sancte genuit Adam, eamque appellavit nomine matris vitæ, ita typice significans ex Maria per partum alterum mundo vitam esse orituram, illamque etiam in virginitate sua Filium Dei parituram.

Prophetia Adami typice notabatur Dominus noster; ipse enim est vita et mater ejus est virgo Maria. Hevæ imposuit nomen matris cunctorum viventium, atque prophetice significavit *Mariam* nobis pariturам esse vitam, Dominum nostrum qui est Jesus.

Pertigit Maria ad hunc partum purissimum quia Spiritus eam sanctificaverat, ut in ipsam Filius Dei illaberetur; corpus ejus sanctificavit eamque prava concupiscentia fecit expertem, sicut erat Heva virgo antequam concupiscentiæ foret obnoxia.

ܣܠܝܩܬܐ ܕܟܠܟܠ ܦܪ̈ܘܩܐ ܕܢܦܩܬܐ ܟܠܗ ܥܡܗ ܐܝܟ.
ܐܝܟ ܡܠܟܗ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܕܐܒܐ ܢܣܝܡܘܗ.
ܗܢ ܟܗܢܘܬܐ ܕܟܠܗ ܚܘܒܐ ܘܡܪܢܐ ܩܝܡܐ.
ܦܬܚ ܡܠܟܘ ܘܡܠܟܘ ܩܘܕܫܐ ܘܟܗܢܘܬܐ*.
ܚܕܬܐ* ܠܟܝܢܗ ܘܒܪܗ ܡܪܢܐ ܕܢܦܩ ܡܫܝܚܐ.
ܐܡܪ ܩܕܡܝܬܐ ܘܗܦܟ ܐܢܝܢ ܘܐܬܦܢܝܬ ܒܗ.
ܡܢܗ ܗܢܐ ܐܓܪ ܡܠܐܟܐ ܕܪܘܚܐ ܠܐܬܐ.
ܩܝܡ ܥܡܗܬܗ ܕܟܠܟܬܐ ܠܟܗܢܘܬܐ ܡܢ ܫܢܝܐ ܒܗ.
ܒܪܝܬܐ ܦܘܪܫܢ ܕܥܡܗܬܗ ܕܢܦܩ ܢܒܝܐܝܬ؛
ܗܢܐ ܕܐܪܐ ܕܟܗ ܟܠܟܬܐ ܕܡܫܝܚ ܗܘܐ.
ܟܠܗ ܠܐ ܢܦܩ ܦܓܪܗ ܗܘܐ ܕܐܡܬܝ ܐܬܗܘܐ.
ܘܠܐ ܩܘܡܬܐ ܕܢܦܫܗ ܕܟܪܐ ܚܠܝ ܡܓܫܡܝܢ.
ܫܘܦܪܗ ܕܢܘܪܐ ܕܐܒܐ ܠܓܒܐ ܡܢ ܕܡܠܟܗ ܗܘ.
ܘܩܡ ܗܘܐ ܟܠܟܬܐ ܕܠܬܢܘܪ ܒܗ ܡܢ ܡܠܐܟܐ.
*ܦܘܡܐ ܠܟܗܢܐ ܗܘܐ ܡܫܡܫܬܐ ܒܗ ܗܘܐ ܕܠܐ.
*ܘܢܟܦ ܡܠܟܗ ܒܪܝܬܐ ܡܓܫܬ ܗܘ ܦܘܡܐ.
ܟܠܗ ܠܐ ܢܦܩ ܐܝܟ ܗܘܐ ܠܟܗܢܘܬܐ ܦܪ̈ܘܩܐ ܩܕܡܝܐ.
ܠܐ ܦܬܚܐ ܗܘܐ ܠܡܥܠ ܓܒܪܐ ܠܟܗܢܘܬܗ.
ܟܠܗ ܚܙܘܪܐ ܡܠܟܗ ܘܟܠܟܗ ܠܐ ܡܠܐ ܗܘܐ.
ܐܦ ܠܐ ܟܗܢܘܬܐ ܟܠܗ ܢܒܝܐܝܬ ܡܫܬܟܚܐ ܗܘܐ.
ܗܘ ܡܢ ܕܡܠܟܗ ܠܒܪܐ ܠܗܘܐ ܡܫܡܫܬܐ ܫܠܝܚܬ؛

v. 436. Cod. 117 : ܠܡܫܡܫܢܘܬܐ
v. 437. Cod. 117 pro ܚܕܬܐ est : ܚܕܬܐ ܩܝܡܬܐ.

Peccatum, quod ad Adamum ingressum erat per concupiscentiæ motus, ex ea ejecit Spiritus sanctus superveniens in eam; illud additamentum quod effecerat serpens, et inclinationem pravam in ea prorsus abolevit, eamque replevit sanctitate et innocentia.

Novam eam effecit, vidensque Dominus eam esse valde decoram, sicut priorem, in ipsam illapsus et in ea incarnatus est. Propterea dixerat angelus antequam Verbum ad Mariam descenderet, in ea habitaturus : « Spiritus superveniet. »

Benedicta Maria, per cujus ad Gabrielem interrogationem mundus didicit absconditum illud mysterium! Nisi enim ipsa eum interrogasset : « quomodo fiet? » tunc neque nos explicationem nativitatis Filii resciremus; ipsi debetur hujus nativitatis decorem fuisse revelatum, et ipsa exstitit causa quod ei per angelum affulgeret.

Os Ecclesiæ fuit sapiens virgo hac sua interrogatione atque in persona totius creationis istam explicationem didicit. Nisi enim Maria habuisset affectus sublimes, haud potuisset admitti ad loquendum coram Angelo; nisi virtute omnigena ornata fuisset, nequaquam potuisset mutuo sermone cum Gabriele conversari.

Ipsa igitur proprio suo merito usque ad eam mensuram ascendit, donec Spiritus cuncta perficiens superveniret in

vv. 447 et 448 reperiuntur in *Off. Syr. Maronit.*, pag. ܪܦܢ et iterum pag. ܫܟܛ

ܒܝܘܡܐ ܕܢܘܚܐ ܗܘ ܢܥܒܕ ܥܠ ܬܪܥܐ ܕܡܩܝܡܝܢܢ.
ܡܢ ܟܠܗ ܡܠܟܘܬܐ ܢܣܒܘܬܐ ܕܪܘܡܐ ܡܢ ܟܠ:
ܘܫܪܐ ܒܒܘܒܗ ܡܫܝܚܐ ܕܢܚܒܛ ܥܠ܀
ܐܝܟ ܐܝܟܢܐ ܡܬܟܬܒܐ ܦܬܓܡܐ ܐܟܬܝܒܬ ܠܝ:
ܘܢܦܩܝܢ ܗܘܘ ܒܗ ܙܒܢܘܗܝ ܕܫܪܐ ܘܡܠܟܘܬܗ.
*ܢܣܒܘܢܗ ܕܚܝܐ ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ ܢܦܫܐ ܡܣܒܥܬܐ:
ܘܡܠܟܘܬܗ ܡܠܟܘܬܐ ܐܚܪܢܐ ܫܘܬܗ ܒܝܕܘܬܗ.
*ܗܘ ܫܪܐ ܡܠܟܘܬܐ ܗܘܝܐ ܐܝܟܢܐ ܐܝܟ ܕܐܬܟܬܒ.
ܕܒܗ ܡܬܚܫܒܢܐ ܐܬܬܣܝܡ ܗܘܐ ܠܟܠܟܢܐ ܡܠܟܐ.
*ܐܝܟܢܐ ܗܘܬ ܠܗ ܕܐܬܢܒܝܘܬ ܡܢ ܕܐܬܥܒܕܬ:
*ܐܠܐ ܕܢܒܝܘܗܝ ܘܚܙܘܢܝ ܡܠܟܘܬܗ ܕܒܝܬ ܐܠܗܐ.
ܢܒܝܘܗܝ ܘܡܠܟܘܬܗ ܘܐܬܢܒܝܬ ܠܘܬ ܡܢ ܠܐ ܢܒܝܐ:
ܕܙܐܐ ܕܢܣܒܝܢ ܡܢ ܕܒܪܝܐ ܐܝܟ ܗܘ ܐܝܐ.
ܠܗ ܡܢ ܢܒܝܐ ܠܡܠܟܐ ܡܠܟܘܬܐ ܥܠ ܐܝܟ ܗܘ:
ܩܠܝܠ ܒܫܢܝܗ ܘܒܝܬܐ ܒܪܘܫܗ ܕܡܠܟܘܬܐ ܒܬܪܐ.
ܗܘ ܫܒܝܬܐ ܕܢܒܝܝܢ ܢܒܝܐ ܡܢܗ ܠܝ ܐܝܐ:
ܘܗܘ ܡܫܡܫܢܐ ܠܟܠ ܢܒܝܐ ܒܐܠܟܣܢܕܪܘܣ.
ܗܘ ܐܬܚܙܝ ܫܪܝܪܐ ܠܐܝܟ ܕܐܬܚܙܝܬ ܗܘܐ.
ܘܗܘܐ ܫܪܝܐ ܘܥܠ ܢܒܝܐ ܐܝܟ ܕܐܬܚܘܝ ܗܘܐ.
ܗܘ ܠܪܫܘܬܐ ܒܟܠܗ ܥܠܡܐ ܒܠ ܠܫܡܝܐ.

v. 459. In cod. 117 sic se habet ܢܦܫܐ ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ ܕܚܝܐ ܡܣܒܥܢܗ ܢܣܒܘܢܗ

v. 461. In cod 117 est : ܕܫܪܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܗܘ ܗܘܝܐ ܐܝܟܢܐ ܐܝܟ ܕܐܬܚܙܝ

eam; ex Deo fuit repleta gratiæ immensitate, ac in ejus sinu habitavit Unigenitus ut cuncta renovaret.

Maria apparuit nobis tanquam epistola obsigillata, in qua mysteria et arcana Filii continebantur. Corpus suum purum tanquam chartam mundam ipsa exhibuit, super quam conscripsit Verbum essentiam suam corporaliter.

Filius erat Verbum, ipsa vero epistola, ut diximus, per quam condonatio missa fuit universo mundo.

Epistola erat, non talis quæ obsignaretur postquam esset conscripta, sed quam primum obsignarunt et deinde conscripserunt *ipsæ personæ* divinæ. Obsignata fuit et conscripta, imo et lecta quin frangeretur, quia mysteria solito altiora Pater per eam revelabat.

Verbum ingressum est intra sigilla servata et in eam illapsum; virginalia signa in corpore et fœtus in utero illo mirabili!

Hac *epistola* felicissima nuntia misit nobis Pater; per hanc remissio cunctis debitoribus advenit.

Per hanc Adamo mancipato missa fuit libertas; ipse heres effectus inter filios rediit sicut fuerat prius.

Per hanc reconciliationem inierunt superi cum inferis,

vv. 463 et 464 ita leguntur in *Off. Syr. Maron.*, excepto quod hujus prioris ultima verba sint hæc : ܘܩܦ ܐܟܬܒܗ . Cfr. ibi pagg. ܢܘܗ et ܡܠܚ

ܘܗܘܘ ܒ̈ܢܝܐ ܫܡܝܢܐ ܪܒܐ ܕܢܨܚܘܢ ܗܘܘ.
ܒܗ ܐܬܒܣܡܬ ܣܒܪܬܐ ܐ̈ܦܐ ܡܢ ܢܦ̈ܩܬܐ.
ܘܟܒܪ ܒܝܫܐ ܕܟܠܗܘܢ ܥ̈ܡܐ ܡܢ ܡܬܘܒܬܐ.
ܒܗ ܐܬܕܪܫܬ ܐܘܪܚܐ ܠܟܠܗܘܢ ܕܫܒܝܩܐ ܗܘܬ.
ܘܟܪܙ ܚܕܐ ܘܟܢܫܗ ܥ̈ܡܐ ܠܘܬ ܐܠܗܐ.
ܒܗ ܐܬܟܪܙ ܗܘܐ ܦܘܪܩܢܐ ܪܘܚܢܝܐ ܕܟܠܢ ܠܐ ܢܛܘܪ.
ܠܐܡ̈ܝܢ ܥ̈ܡܐ ܕܗܘ ܒܪܐ ܢܦܩܘ ܟܠܗ ܐܦ̈ܝܗܘܢ.
ܗܘ ܡܒܪܟܬ ܠܝ ܦܐܪܐ ܚܠܝܐ ܕܐܟܠܘ ܥ̈ܡܐ.
ܕܠܐܦܘ ܡܢܗ ܘܠܐܢܫܐ ܠܟܠܟܘܢ ܒܟܢ ܐܠܗܐ.
ܡܠܠܗ ܕܠܝܒ ܗܘܐ ܚܒܝܫܐ ܪܒܐ ܕܐܪܡܣܘܬܐ.
ܘܠܒܗܪܐ ܢܛܐܐ ܕܕܪܫ ܚܒܝܒܐ ܡܢ ܥܩܒܬܐ.
*ܒܗ ܕܓܠܐ ܐܦܐ ܕܐܬܐ ܐܟܐ ܠܟܘܫܝܫܗ.
ܡܠܗܠܟܘܠܐ ܪܒ ܗܘ ܛܘܒܢܗ ܡܢ ܥ̈ܕܒܐ.
*ܠܡ ܠܟܠ ܡܟܘܢܐ ܥ̈ܡܠܝ ܛܘܒܐ ܡܠܐ ܡܬܘܒܬܐ.
ܒܠܒܘܪܐ ܕܢܦܫܗ ܐܡܪܬ ܦܠܘܡܠ ܡܠܬܠܐ ܦܐܪܗ.
ܫܪܬ ܗܘ ܒܗ ܕܠܐܡܠܐ ܕܢܓܐ ܪܦܐ ܫܒܩܬ.
ܘܢܦܘܩ ܠܗ ܠܟܠܡܐ ܛܘܒܐ ܒܬܘܪܐ ܪܒܐ.
*ܦܝܫܬ ܫܪܬ ܒܬܐܡܝܬܐ ܘܒܟܠܟܬ ܐܠܗܝܢ.
*ܕܥ̈ܡܡܐ ܕܐܪܟܐ ܛܘܒܐ ܢܦܩܝܢ ܠܟܬܘܟܬܗ.
ܕܒܪܗ ܦܠܟܐ ܗܘ ܕܟܠܗܘܢ ܥ̈ܡܡܐ ܒܪܘܚܐ ܡܒܟܬ.
ܘܐܡܪ ܦܬܝܐܬ ܠܒܒܬ ܛܘܒܐ ܡܢ ܥ̈ܡܠܐ.
*ܡܟܝܢ ܘܒܠܝܢ ܠܐܡܪ ܛܘܒܢܗ ܠܛܘܒܢܝܬܐ.
*ܕܪܒ ܗܘ ܛܘܒܢܗ ܐܦ ܡܢ ܦܘܡܐ ܕܟܠܡܐ ܡܠܗ.

vv. 485, 487, 491, 492, 495, 496. Recitantur in *Off. Syr. Mar.*

et in alta pace constitutæ sunt partes adhuc iræ obnoxiæ, et transiit opprobrium quod cunctis feminis a generationibus adhærebat.

Per hanc aperta fuit occlusa via Edenis, aufugit serpens et reversi sunt homines ad Deum.

Per hanc cherub retraxit gladium suum, ut ne iterum custodiret arborem vitæ, quæ seipsam jam obtulit in gratiam manducantium.

Hæc dedit nobis fructum dulcem, vivificum, ut ex eo edamus et in perpetuum cum Deo vivamus.

Ex hac ortus est nobis magnus justitiæ sol et magnifica lux tenebras pellens ex orbe.

In hac sibi complacuit Pater, ut fieret mater Unigeniti sui, ideoque beatissima fuit inter mortales.

« Mihi igitur beatitudinem adscribent omnes generationes ! » exclamavit Maria, animo *cœlesti* lumine *perfuso*, propter fructum suum. Videbat quippe ad quantum ipsa gradum ascendisset, mundumque ejus beatitudinem proclamantem cum ingenti admiratione. Prævidit futura eaque elocuta est, nempe populos terræ proclamaturos beatam ipsius virginitatem. Per Spiritum rescivit Filium suum esse regem omnium populorum, ac veluti tributum beatitudinis prædicationem a linguis exegit.

Itaque et nos Beatæ hujus beatitudinem prædicemus, cujus beatitudo omnia totius mundi ora transcendit!

pag. ܫܠܕ (334).

v. 496. Cod. 117 : ܕܪܘܣ

ܛܘܒܘܗܝ ܕܩܒܠܗ ܪܘܚܐ ܕܡܘܕܝܢܐ ܘܪܕܦ ܒܬܪܗ܆
ܘܡܠܒܫܗ ܢܘܗܪܐ ܘܡܢܝܐ ܥܘܬܪܐ ܚܙܐ ܒܐܘܠܦܢܗ܀
ܛܘܒܘܗܝ ܕܦܬܚ ܡܘܡܪܐ ܪܒܐ* ܕܒܬܘܠܘܬܗ܆
ܘܥܡܐ ܕܡܠܟܐ ܒܟܠܗ ܦܪܫ ܠܡܫܪܝܬܗ܀
ܛܘܒܘܗܝ ܕܒܐܬܪܘܬܗ ܗܘܐ ܣܘܪܬܐ ܠܟܢܫܐ ܐܕܡ܆
ܘܗܘ ܡܫܠܡ ܢܩܠܐ ܕܫܒܝܚܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܟܡܐ ܐܒܐ܀
ܛܘܒܘܗܝ ܕܪܦܫܐ ܡܢ ܥܘܠܝ ܘܡܫܒܚܬܐ܆
ܩܝܢܬܐ ܐܩܝܡܗ ܡܫܒܪܐ ܢܒܝܗܐ ܕܡܠܟܘܬܐ܀
ܛܘܒܘܗܝ ܕܢܨܪܗ ܫܪܝܬܐ ܡܬܠܬܘܬ ܠܐ ܐܬܦܠܓܬ܆
ܘܗܘܐ ܠܝܚܝܐ ܒܥܐܪܐ ܢܝܫܐ ܕܒܬܘܠܘܬܗ܀
ܛܘܒܘܗܝ ܕܚܙܐ ܒܪܘܚܗ ܐܟܘܪܬܐ ܘܡܫܬܡܗܬܐ܆
ܪܒܐ ܕܦܬܟܪܝܢ ܥܘܡܪܐ ܡܠܘܗܝ ܘܐܟܘܪܝܢ ܠܗ܀
ܛܘܒܘܗܝ ܕܝܠܕ ܠܗܘ ܟܠܝܠܐ ܕܐܝܠܝܢ ܠܐ ܐܝܟ܆
ܘܡܢ ܐܠܗܘܬܗ ܡܠܠ ܫܪܝܬܐ ܕܬܠܡܝܢ ܬܡܢ܀
*ܛܘܒܘܗܝ ܕܡܝܩܪ ܛܘܒܐ ܕܢܟܦܐ ܡܢ ܗܕܡܘܗܝ܆
*ܠܗܘ ܕܫܘܒܚܗ ܝܗܒ ܡܬܚܟܡܘܬܐ ܕܡܠܐ ܪܒܐ܀
ܛܘܒܘܗܝ ܕܝܠܦܬ ܠܥܡܐ ܫܡܝܐ ܐܝܟ ܕܠܫܡܝܐ܆
ܠܟܠܒܪ ܬܠܡܝܕܐ ܕܝܠܦܝܢ ܠܐܪܥܐ ܒܫܒܝܠܗ ܦܫܝܐ܀
ܛܘܒܘܗܝ ܕܡܠܠܗ ܕܠܒܫ ܦܪܘܫܐ ܟܠ ܒܪܢܫܐ܆
ܘܒܪܢܫܐ ܒܟܪ ܡܗܝܡܢܘ ܘܡܢ ܐܘܪܚܐ܀
ܛܘܒܘܗܝ ܕܫܒܩܗ ܡܘܡܪܗ ܕܡܢܐ ܟܠ ܫܘܠܛܢܗ܆
ܕܗܘ ܕܫܪܝܐ ܘܠܘܝܐ ܡܫܬܥܝܢ ܡܢ ܬܘܕܝܬܗ܀

v. 499. Cod. 117 : ܗܝܠܐ

Beata quæ accepit Spiritum sanctum, qui eam purificavit, ornavit et effecit templum in cujus mansione habitavit Dominus excelsorum!

Beata quam singularis decor virginitatis suæ extulit, et cujus nomen in sæcula splendidissime fulget!

Beata cujus ope renovata fuit Adami familia et per quam erecti sunt lapsi, e domo Patris præcipitati!

Beata cujus excellentia conjugium maritatarum transcendit, dum interim confidenter gaudeat puero carissimo, sicuti matres!

Beata cujus corpus a concupiscentia maculatum non fuit unquam, sed quæ nobilitata fuit formoso virginitatis suæ fructu!

Beata, in cujus utero parvo et exiguo habitavit Magnus ille, quo implentur excelsa, quin illum capere possint!

Beata quæ peperit Antiquum illum qui genuit Adamum, et per quam renovatæ sunt cunctæ creaturæ, antiquatæ cum essent!

Beata quæ ex membris suis guttas lactis præbuit illi, ad cujus nutum fluctus maris magni exundant!

Beata quæ gestavit, amplexibus et blanditiis affecit, dum puer esset, Heroem illum sæculorum, qui terram occulta sua potentia sustentat!

Beata ex qua exulibus exortus est Redemptor, qui draconem ligavit in furore suo, terramque placavit!

Beata quæ os suum purissimum apposuit ad labia Illius, a cujus ardore seraphim igniti velant faciem suam!

vv. 511 et 512. Leguntur in *Off Syr. Mar.* pag. ܠܚ (38).

ܫܘܒܚܗ ܕܪܚܡܬ ܐܝܟ ܕܠܒܝܬܐ ܚܢܝܢܘܬܗ ܕܓܒܐ܂
520 ܠܗܕܐ ܪܒܐ ܕܡܠܟܗ ܢܠܒܫ ܒܠܒܫܐ ܚܕܬܐ܀
ܫܘܒܚܗ ܕܒܪܗ ܡܢܗܘܢ ܢܗܘܐ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ܂
ܒܪܝܟ ܕܝܠܕ ܠܢ ܡܢ ܕܒܬܘܠܬܐ ܡܫܝܚܐ.

(minio) ܫܠܡ ܕܝܠܗ ܡܐܡܪܐ ܥܠ ܡܘܠܕܐ ܘܫܘܒܚܐ ܡܫܝܚܐ ܡܪܝܡܐ.

vv. 515-520. *Ibid.*, cum quibusdam levioribus mutationibus, pag. ܟܕ (24).

Beata quæ lacte suo purissimo aluit ut puerum Mammam illam magnam ex qua mundi vitam sugent!

Beata, cujus filius tribuit beatis omnibus beatitudinem!

Benedictus qui ex illius puritate nobis sancto modo exortus est!

Explicit de Dei Genitrice et sancta virgine Maria.

CARMEN DE B. M. V. ALTERUM.

ARGUMENTUM.

Præmittitur multiplex ad Filium Dei invocatio, ex qua commode fit transitus ad celebrandum Infinitum Dei amorem, qui pro redemptione generis humani Filium suum ex humili virgine nasci voluit (vv. 1-27).

Hæc autem Filii Dei οἰκονομία sive incarnatio plane incomprehensibilis est, ideoque simpliciter credenda. Unde curiosi scrutatores Christi matrem injuria lacessunt, v. g. judæi, gentiles, hæretici qui negant Filii corpus ex Mariæ substantia formatum fuisse, atque ille demum, quisquis fuerit, contra quem expresse agit auctor : anonymus autem is admittebat quidem Mariam in virginitate concepisse Filium suum, at in ipso partu virginitatis florem perdidisse; idque ideo asserendum ducebat ut corporis Christi realitatem contra adversarios in tuto collocaret (vv. 28-72.)

Is igitur, aliis breviter perstrictis, loquens inducitur, eumque inde refellit Jacobus, quod nisi solus Christus *admirabilis* ab Isaïa (cap. IX, v. 6) fuerit prædictus, cujus nativitas intellectus nostri captum excedit; cui rationi, quam contra anonymum ironice evolvit, aliam subjungit petitam ex dignitate et decentia Filii Dei (vv. 73-182).

Porro transit ad visionem prophetæ Ezechiëlis (cap. XLIV, vv. 1 seqq.) in qua *portam clausam* Mariam esse affirmat (vv. 183-240).

Hinc ansam sumit etiam ratione theologica Mariæ in partu virginitatem confirmandi; nempe quia filius ejus Deus est, qui perpetuo virtutem suam miraculis declaravit, ideo decuit ipsum in ipsa sua nativitate fulgere prodigiis, suamque potentiam primum in matre manifestare : « Deus est ipse quia factus est homo sine mutatione; mater vero ejus virgo est, quia mater effecta sive læsione. » Ipse non est similis in nativitate natis communibus, et ideo mater ejus non est similis in partu cæteris matribus (vv. 241-372).

Deinde, argumenta proposita enixa adhortatione commendat, atque adversarii sui difficultati, e realitate corporis Christi fluenti, respondet similitudinem allegando formationis Hevæ, quæ ex Adamo sine ejus læsione procreata fuit; atqui creator, inquit, in formatione Adami et Hevæ respexit ad eorum ἀντιτύπους, Mariam et Christum. Si ergo prodigiosam Hevæ productionem admittamus, non est cur virginali Mariæ partui fidem detrectemus (vv. 373-478).

Denique, disceptationibus fine imposito, encomiastes ardentiori affectu replicat singularem fœcundæ virginitatis prærogativam Mariæ obtigisse (vv. 479-500).

ܬܘܒ ܕܝܠܗ ܗܘ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ
ܡܠܦܢܐ.
ܕܥܠ ܩܕܝܫܬܐ ܝܠܕܬ ܐܠܗܐ ܘܫܘܠܡܬܐ ܕܡܬܩܪܝܐ ܦܢܝܬܐ.
ܘܠܘܩܒܠ ܐܢܫܝܢ ܕܦܪܝܫܝܢ ܘܐܡܪܝܢ. ܕܠܐ ܦܘܫܩ
ܩܒܘܪܬܗ̇ ܡܢ ܦܓܪ ܡܝܬܗ̇.

ܡܪܝ ܕܩܘܕܫܬܐ ܕܪܝܫ ܗܘ ܡܠܦܢܘܬܗ ܡܢ ܬܫܡܫܬܐ.
ܡܬܟܢܫܝܢ ܦܘܡܝ ܐܬܪ ܘܐܡܪ ܥܠ ܦܘܠܚܢܟ.
ܦܬܚܐ ܕܡܦܬܚ ܘܦܬܚ ܡܠܬܐ ܡܢ ܪܘܚܐ.
ܢܓܕ ܠܟ ܢܦܫܝ ܘܠܐ ܕܢܚܐ ܠܟܠܡ ܐܡܠܠ.
ܡܪܝ ܕܩܘܫܬܐ ܕܝܠܕܐ ܕܐܠܗܐ ܠܡܒܪܘܫܬܐ:
ܐܪܘܒ ܩܠܠ ܒܡܠܬܐ ܕܐܢܐ ܡܫܬܪܝܢ.
ܡܢ ܟܠܡܐ ܕܒܝܫܬܐ ܠܐ ܡܬܦܠܠ.
ܚܘܒ ܗܘ ܠܟ ܕܐܡܪ ܠܝ ܡܢ ܘܠܐ ܢܒܪܚܐ.
ܪܒܐ ܕܝܠܐ ܕܪܒܝܐ ܐܝܬܘܬܐ ܬܗܘܐ ܠܡܐܡܪܗ.
ܕܝܢ ܕܡܟܠܬܐ ܐܢܐ ܗܘܝܢ ܡܫܡܫܢܘܬ.
ܢܦܢܝ ܡܥܘܒ ܐܢܐ ܠܟܠܟܠܡܐ ܡܠܝܠ ܡܘܡܐ.
ܗܘ ܡܢܗ ܡܘܒܐ ܡܢܝ ܦܘܡܗ ܥܠ ܫܡܝܐ.
ܡܠܝܠܐ ܪܡܬܐ ܐܝܟ ܢܘܢ ܡܢ ܬܫܡܫܐ.
ܠܝ ܕܡܢ ܢܦܢܝ ܡܥܘܒܝ ܬܫܒܚܐ ܠܟܠܟܠܡܐ ܡܠܗ.

**Ejusdem sancti Mar Jacobi
Carmen
de sancta Dei genitrice et semper virgine Maria,
et contra eos qui blasphemant, dicentes
eam post partum suum in virginitate
sua non permansisse.**

O Fili Virginis, cujus laus transcendit sapientes, me tua gratia reple, ut illuminer et loquar de tua nativitate.

O recondite, *nobis* impervius *es* et omnino a disceptatoribus occultus; revela mihi teipsum, ut de te sine scrutatione loquar!

Fili majestatis, qui humilitatem adducere dignatus es, tribue mihi in carminibus verba magnifica, ut pulchritudinem tuam eloquar.

Fili Altissimi, quem litigiosi effari nequeunt, da mihi amorem tuum, quo te sine contentione celebrare valeam.

O summe, qui uterum parvum tibi in habitaculum cedere voluisti, etiam hoc velis ut ego amanter ortum tuum enarrem.

Pater tuus, gratuito amore motus, te mundo concessit; tu per illum amorem emittas in inopes gratiam tuam!

Pretio magno redemit nos amor tuus a prædonibus; misericordia autem gratis te donavit nobis, mundo *scilicet* universo.

ܕܡܢ ܦܣܝܩܐ ܐܪܡܝܬ ܡܠܟܐ ܘܐܬܒܛܠ ܒܗ܁
ܡܫܡܠܝܐ ܕܐܬܒܛܠ ܘܐܦܠܠ ܡܠܟܘܬܗ ܕܐܟܠܐ ܡܪܝܐ܂
ܐܢܐ ܒܡܫܬܡܥܢܐ ܘܐܠܗܐ ܡܢܗ ܡܢܝ ܡܬܪܥܐ ܗܘܝܬ܀
ܡܛܠ ܕܝܢ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܡܠܠܟܘܬܐ ܠܥܠ ܘܡܢ ܐܪܥܐ ܠܗ܂
ܡܛܠ ܫܡܥ ܗܘܐ ܐܚܝܕ ܦܘܡܐ ܢܦܫ ܣܘܥܘܥܗ܀
ܠܗ ܒܡܫܬܡܥܢܐ ܡܢܘܢ ܗܘܐ ܠܗ ܡܬܡܠܟ܂
ܫܡܥܢ ܗܘ ܠܗ ܕܡܘܕܐ ܡܢܝ ܠܡܠܬܐ܀
ܕܠܗ ܒܡܫܬܡܥܢܐ ܡܬܪܥܐ ܗܘܝܬ ܠܐ ܐܠܐ ܐܡܪ܂
ܠܡܦܩ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܕܠܗܠ ܬܡܝܗܝܢ ܡܢ ܠܗܘܢ܀
ܐܘ ܡܛܠ ܐܝܬ ܗܘܐ ܕܠܠܡܠܟܐ ܒܗ ܠܐܪܥܐ ܠܗ܂
ܐܘ ܗܘ ܐܚܝܕ ܡܛܠ ܫܡܥ ܗܘܐ ܘܡܢ ܡܢܘܢ ܠܗ܀
ܕܡܠܟܘܬܗ ܠܡܠܟܐ ܘܡܫܡܠܝܘܬܗ ܠܐ ܡܢܝ ܠܗ܂
ܚܙܐ ܕܠܐ ܦܓܪܐ ܐܠܐ ܠܗܠ ܬܡܝܗܝܢ ܘܡܢ ܫܡܥ ܠܗ܀
ܘܡܘܕܐ ܡܢܝ ܠܒܬܪ ܒܗ ܡܢ ܠܗܠ ܡܢ ܠܐ ܫܡܐ܂
ܒܗܘܒܗ ܕܐܒܐ ܡܘܒܠ ܠܝ ܡܢܝ ܠܒܪܝܬܗ܀
ܒܗܘܒܐ ܕܡܠܠܟܘܬܗ ܒܫܝܢܘܬܐ ܕܠܐ ܡܬܚܕܪܝܢ܂
ܠܐ ܒܪܘܚܐ ܘܠܐ ܒܦܓܪܐ ܘܠܐ ܒܝܘܡܐ܀
ܘܠܐ ܒܪܝܟܘܬܐ ܕܡܠܟܐ ܩܕܡ ܒܗܘܢܝܬܐ܂
ܡܫܠܡܢܘܬ ܡܢܝ ܠܬܦܫܘܪ ܒܗ ܕܠܐ ܟܡܬܘܡܐ܀
ܠܦܬܓܡܘܗܝ ܐܚܕܢ ܠܢܓܕܐ ܘܠܡܠܐ ܒܫܡܥܬܗ܂
ܒܝܪܗ ܐܪܡܝ ܡܘܫ ܦܬܓܡܐ ܕܡܘܫܐ ܐܒܝܢܐ܀
ܡܫܡܠܐ ܡܪܝܪܐ* ܘܠܐ ܟܟܦܬܘܢ ܠܦܘܪܩܢܗ܂

v. 36. Vox ܡܪܝܪܐ in *lexico* Castelli ex Barbahluli auctoritate vertitur: *infirmi*, *imbecilles*. — Suspicor autem præsenti loco mendum esse in

Sanguinem tuum pretiosum pro me effudisti ac per illum me redemisti : possideas tu me quem redemisti, et fac me possidere verbum tuum, quo ortum tuum enarrem!

Ego pretio magno *redemptus sum*, sed tu, Domine mi, emptus es gratis; quid enim habet mundus quod ad emendum te elargiatur? Quidve accepisset Pater tuus pro dilecto suo?

Simul ac volebat te in pretium dare propter nos, oportuit ut gratis te donaret hominibus, quandoquidem si per pretium emi debuisses, nemo te emere potuisset. Quis enim habet quod in pretium tui tribuat, o fili Dei? Aut quid vicissim conferat qui te emere velit? Quid demum Pater tuus te largiturus acciperet, quandoquidem mundi et omnes habitatores eorum non sunt te digni?

Vidit a nemine posse pretium tuum præstari; *ideo* assumpsit te gratisque donavit, ut per te omnes, utut indignos, ditaret.

Ex amore Pater dedit nobis gratis Unigenitum suum; nos igitur cum amore eum enarremus simpliciter et sine scrutatione, non in lite et contentione, neque in inquisitione, aut astutia quæ parit controversias.

Gratis eum accepimus, exultemus in eo sine jurgio; in pascua sua introduxit nos, ut pascamur et requiescamus suaviter.

Corpus suum apposuit ante gregem quem sanguine suo redemit : audite, o infirmi, et edocti nolite recalcitrare.

codice, et potius legendum fuisse ܨܡܝܕܐ *fideles*, *dociles*, a radice ܨܡܕ *jugo alligavit*, *subjecit*. Sic enim concinnior habetur sententia et servatur imago, vocibus ܡܪܥܝܬܐ et ܠܡܬܢܝܚܘ expressa.

ܦܐܝ ܦܘܠܚܢܐ ܕܐܪܥܐ ܡܢܗ ܦܐܝ ܠܐ ܢܦܠܘܚ܀
ܘܡܫܪܘܬܐ ܕܡܠܟܐ ܚܝܐ ܡܢܗ ܠܐ ܢܚܣܘܪ.
ܣܓܝܐ ܗܘ ܐܝܟ ܠܡܫܡܠܝܘ ܗܘ ܒܪ ܐܠܗܐ܂
ܕܕܠܐ ܕܪܗܐ ܢܠܘܦ ܡܠܘܗܝ ܚܝܐ ܡܠܝܘܬ.
ܬܡܝܗܐ ܕܡܘܒܠܐ ܪܒܐ ܠܗ ܠܝܘܡܐ ܠܡܫܡܠܠܘ܀
ܘܡܢ ܠܐ ܕܪܫ ܐܦ ܠܐ ܡܬܬܟܠ ܠܡܣܝܒܪܐ.
ܕܠܡܘܪ ܦܠܐ ܣܓܝܐ ܒܥܪܐ ܠܗ ܕܢܬܟܠ܀
ܕܠܥܘܗܕ ܐܝܟ ܠܗ ܠܒܪܬܐ ܡܩܝܡ ܠܗ ܢܬܬܪܝܨ.
ܒܪܐ ܒܡܠܘܟܬܐ ܗܘ ܕܬܗܪܐ* ܕܠܐ ܡܬܠܟܠܟ܀
ܘܩܪܘ ܫܡܗ ܢܡܫܘܢ ܐܘܪܚܐ ܒܡܘܥܕܬܐ.
ܢܥܘܠ ܡܢ ܒܪܗ ܘܐܪܘܥ ܫܬܦܝܠ ܒܡܠܘܟܬܐ܀
ܘܢܬܒ ܫܠܐ ܕܫܠܡܢ ܒܓܠܐ ܟܠ ܦܘܠܚܢܗ.
ܒܡܠܟܐ ܢܓܒܬ ܘܐܬܩܢ ܬܩܢܐ ܠܫܬܐܣܘܗܝ.
ܢܬܦܬܘܢ ܒܪܐ ܕܐܠܐ ܒܓܗܪܐ ܠܐ ܡܬܠܦܠܦ.
ܐܪܡܝ ܡܢܝ ܐܘܪܚܐ ܕܪܦܐ ܡܢ ܒܪܝܬܐ܀
ܘܕܢܥܘܠܘܢ ܗܘ ܡܬܡܠܝܢ ܫܘܠܐ ܕܝܠܗ.
ܠܚܝܠܐ ܦܪܝܫܐ ܡܢ ܟܣܝܐ ܘܡܢ ܓܠܝܐ܀
ܘܟܠ ܡܬܡܪܗ ܡܢ ܫܘܪܝܐ ܘܡܢ ܐܚܪܝܐ.
ܦܪܝܫ ܠܟܠܗ ܐܦ ܚܘܪܐ ܐܦ ܒܬܘܠܐ܀
ܘܡܬܦܠܠܝܢ ܠܗ ܫܡܝܐ ܘܫܡܝܐ ܐܡܝ ܢܦܫܗܘܢ.

v. 45. Adhibet auctor vocem ܬܗܪܐ *admiratio*, *stupor*, quam in Isaiæ vaticinio, IX, 6, legit antiqua versio syriaca, quæque vocabulo פֶּלֶא textus hebraïci respondet. In *Vulgata* latina, concretum nomen *admirabilis* pro abstracto vocabulo adhibitum fuit; apud LXX vero liberius locus is exprimitur per μεγάλης βουλῆς ἄγγελος. — Porro Isaiæ vaticinium, de quo

Ex dono quod provenit gratis quis non ditatur, et quis non delectatur per pastum vivificum?

Amor delectari novit in Filio Dei, quia, seposita scrutatione, quotidie ex eo vitam suget.

Carmen laudis amori edicendum proponitur, sed quin scrutetur aut curiose inquirat Unigenitum. Admirari quærit amor in filio, non vero scrutari; adorare novit, investigationem autem non facile præsumit.

Habitavit in virgine Admirabilis ille plane investigabilis, obstrepueruntque sapientes ut viam ejus controversiis investigarent; exivit ex utero, relinquens signacula in statu virginali, et oborti sunt sermones plane scandalosi de ejus nativitate.

Virgo peperit, auxeruntque doctores inquinamenta sua quibus rem irrideant, quæ non nisi cum admiratione edici potest.

Dominus noster ingressus est viam quæ excedit inquisitores; et quia eum inquirunt, ecce versantur in delirio erroris.

Maria calumniis afficitur a longinquis et a propinquis, vapulatque ipsius laus tum a Judæis, tum a gentilibus. De ea falluntur exteri et familiares, ac de ea loquuntur amici et osores, juxta suam quisque libidinem.

Jacobus hic et in seqq. agit, ad Christum esse referendum, patet ex authentica interpretatione Matt. IV, 14, ex Patrum et Judæorum antiquiorum auctoritate, aliisque rationibus hermeneuticis, de quibus erudite agit Laur. Reinke in egregio suo opere : *die messianischen Weissagungen bei den grossen und kleinen Propheten des A. T.* tom. I, pp. 105-347. Giessen, 1859.

ܡܘܕܝܐ ܓܝܪ ܡܫܡܫܝܢ ܒܟܝܢܘܬܗ ܕܠܗ ܡܢ ܐܒܐ ܗܘ ܀
ܐܠܐ ܒܡܬܠܬܐ ܐܦ ܠܐ ܡܬܒܥܐ ܒܥܒܕܘܬܗ .
ܡܬܝܕܥܝܢ ܠܟܠܢܫ ܕܡܢ ܐܘܣܝܐ ܒܡܬܠܬܗ ܠܒܪܐ ܀
ܘܠܗ ܣܓܕܝܢ ܗܘ ܕܐܒܐ ܦܫܝܛܐ ܒܪܐ ܕܝܠܗ ܒܗ .
ܣܠܩܐ ܕܢܣܒ ܐܠܐ ܕܡܬܒܥܐ ܐܠܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܀
ܐܠܐ ܚܕ ܕܐܝܬ ܗܘ ܠܗ ܒܪܐ ܠܡܫܘܕܥܘܬܐ .
ܐܣܪܐ ܫܪܝܐ ܕܠܗ ܡܘܕܝܐ ܗܘ ܐܠܐ ܣܠܩܐ ܀
ܦܪܘܩ ܠܟܠܢܫ ܕܒܦܓܪܗ ܕܒܪܐ ܠܗ ܡܠܟܐ ܗܘ .
ܚܕ ܢܣܝܟܐ ܕܠܗ ܐܠܗܐ ܡܬܒܥܐ ܐܦܢ ܀
ܐܠܐ ܡܫܝܚܐ ܐܝܟ ܕܡܫܝܚܐ ܠܗ ܐܠܗܐ ܗܘ .
ܘܒܟܠ ܗܠܝܢ ܡܬܟܠܠܐ ܘܩܠܐ ܘܩܝܡܐ ܕܗܘܘ ܀
ܥܘܒ ܡܫܡܫܝܢ ܠܗ ܕܠܐ ܠܟܠ ܦܘܩܕܢ ܒܥܒܕܘܬܗ .
ܒܠܘܠܐ ܒܡܠܟܐ ܚܙܝܢ ܐܠܗܐ ܡܠܟܗ ܐܝܟ ܡܠܟܗܘܢ ܀
ܘܡܢ ܦܘܠܚܢܐ ܘܠܚܡܐ ܒܥܒܕܘܬܐ ܠܐ ܐܬܐܡܪܬ .
ܠܐ ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܕܒܥܒܕܘܬܗ ܠܡܬܪ ܗܘܐ ܡܫܡܫܗ ܀
ܐܠܐ ܒܡܠܟܗ* ܘܒܨܒܝܢܗ ܠܟܠ ܠܥܒܕܘܬܗ*.
ܒܗܠܝܢ ܗܠܝܢ ܩܢܘܡܐ ܕܒܩܠܐ ܘܕܩܕܝܫܐ ܀
ܡܠܐ ܢܒܥܝ ܐܝܟܐ ܕܦܘܪܐ ܥܡܡܠܐܝܬ .
ܡܢܟ ܡܫܠܡܢܐ ܘܐܦܪܝܢ ܥܡܡܐ ܕܠܐ ܕܗܘܐ ܀
ܘܡܠܟ ܒܓܠܝܐ ܚܙܝܐ ܕܢܟ ܗܘ ܡܢ ܩܕܡܝܐ .
ܕܝܢ ܒܡܘܕܝܐ ܕܢܦܫ ܫܠܡܐ ܘܐܘܪܐ ܡܠܟܝܐ .
ܐܝܟ ܣܓܝܐܐ ܘܬܘܕܝ ܕܢܒܠܐ ܡܢ ܡܢܝܫܐ .

v. 72. In cod. ex errore librarii legitur ܒܡܠܟܪܗ — Item falso legitur ܠܥܒܘܕܘܬܗ

Judæi enim calumniose dicunt ejus filium non esse ex Patre, neque ipsam concepisse aut peperisse in Virginitate sua; blasphemantes affirmant eam ex conjugio concepisse filium, et filium qui habitavit in ea non esse virtutum Patris absconditam.

Gentilis, remotissimus cum sit, neque quod genuerit, neque quod sit, neque quod filium habeat illa benedicta, novit.

Alius insensatus, qui neque Judæus est neque gentilis, corpus filii non esse ex ipsa mentitur.

Impius quidam dicit eam non peperisse Deum; Christum vero quatenus Christum haud esse Deum.

Porro inter ista dicteria, sermones et hæreses, quæ prolata fuere, sunt etiam qui eam calumnia hac afficiunt quod virgo non permanserit; signa virginalia per partum, ut aiunt, auferunt ab ipsa, ut inde ab ejus partu haud amplius virgo potuerit vocari; ipsi in partu suo fuisse sigillum conservatum confiteri recusant, ast contra per partum illud, virginitatem *nempe*, perdidisse asserunt.

Quid inter hujusmodi spiritus scandalosos et dissidentes aget simplex veritatis confessor?

Exurge! o doctrina, et sine hæsitatione prædica veritatem, eamque palam proclama, quippe quæ cuncta dissidia superet.

Increpa Judæos, corripe gentiles, conjunge divisos, reprehende contentiones, et scandala ab arrogantibus expelle.

ܒܠܒܘܫ ܬܫܡܫܬܐ ܡܢ ܗܘ ܡܪܗܐ ܕܠܐ ܡܬܬܟܪܝܐ.
ܠܡܬܠܘ ܒܬ̈ܫܡܫܘܗܝ ܟܠܗ ܦܘܠܚܢܗ.
ܐܘܦܓܐ* ܠܫܡ̈ܝܐ ܡܢ ܗܘ ܠܒܝܬܗ ܕܡܫܡܠܝܘܬܐ.
ܕܠܐ ܒܪܢܫܐ ܢܥܠܠܘܢ ܠܠܡܗ ܡܢ ܩܪܝܒ ܠܗ.
ܒܫܘܪ ܠܬܫܒܚܬܐ ܘܠܝܘܩܪܐ ܐܘܒܕ ܐܢܘܢ.
ܘܐܡܝܠ ܐܢܘܢ ܢܘܡܝ ܕܘܡܝܐ ܒܟܘܪܐ ܪܒܐ.
ܦܐܪܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܡܠܟܬܐ ܟܘܪܐ ܚܕܬܐ ܕܘܡܝܐ ܗܘ.
ܐܘ ܫܡܫܬܐ ܕܐ ܐܬܬܦܪܢ ܡܢ ܠܐ ܟܪܝܬܐ.
ܡܪܘܒ ܕܪܘܚܐ ܘܫܒܩ ܠܗ ܟܘܪܐ ܡܢ ܩܪܒ ܕܘܡܝ.
ܠܐ ܕܡܢ ܟܡܪܢܐ ܠܡܬܟܡܟܡ ܕܠܐ ܫܡܫ ܐܬܐ.
ܫܡܪܐ ܡܟܠܬܐ ܚܘܪ ܒܗ ܒܡܪܒܐ ܕܪܡܐ ܗܘ ܡܠܟܝ.
ܘܫܒܩ ܠܗ ܚܘܒܐ ܘܠܐ ܬܬܕܘܕ ܒܫܘܩܬܐ.
ܟܠܗ ܦܪܕܘܬܐ ܕܦܠܛܝ ܚܘܒܐ ܘܗܡܝܡܢܘܬܐ.
ܠܗܘܢ ܐܦܪ ܐܒܐ ܚܘܡܠܟܘܬܐ ܐܢܘܢ ܡܪܘܡܡܬ.
ܡܪܒܗ ܕܦܪܡܫ ܠܐ ܡܬܬܦܪܫ ܡܢ ܬܫܡܫܬܐ.
ܘܠܐ ܡܦܠܠܠܝܢ ܠܗ ܬܘܡܗܪܐ ܒܪܘܚܐ ܕܡܬܩܪܒܘܢ.
ܚܘܒܐ ܡܟܒܫ ܕܕܠܐ ܕܪܫܐ ܠܦܠܚ ܡܪܒܗ.
ܒܚܡܝܡܘܬܐ ܕܪܚܡܐ ܘܕܚܠܐ ܡܢ ܚܪܡܬܐ.
ܠܬܠ ܗܘܐ ܙܕܘܬܐ ܠܚܘܒܐ ܕܒܠ ܕܠܫܠܠ.
ܡܢ ܠܐ ܟܪܐ ܠܐܡܬܐ ܒܬܘܠܬܐ ܕܡܠܟܬܐ ܟܘܪܐ.
ܒܫܦܪ ܡܘܕܝܐ ܡܢ ܐܡܬܐ ܕܒܪ ܠܒܬܗ ܗܘ.
ܕܗܘ ܐܓܪܐ ܠܗ ܕܢܦܠܐ ܒܬܘܠܬܐ ܕܠܐ ܢܗܘܐ.

v. 81. ܐܘܦܓܐ sitne vocabulum ἄπαγε, *apage*, vel potius forma im-

Cohibe sapientes ab illo utero investigabili, ut ne delirent per suas scrutationes in ejus partum. Apage doctores a sinu beatissimæ, ne ipsi curiose in eam inquirentes cum contentione de ea loquantur.

Condemna loquaces, scrutatores vero lucrifacias eosque sistere facias coram Admirabili cum ingenti admiratione.

Fructus quem peperit virgo plena prodigio vocatur Admirabilis. Veni, o sapiens, admirare quin inquiras; accedas, o scrutator, et sumas tibi stuporem a filia Davidis, neque amplius præsumas illud investigare cui plane impar es.

O doctor loquax, inspice rem captum tuum excedentem; silentium tibi imponas, noli te controversiis agitare.

O disciputi, amore et fide repleti, vobis ego loquor; auscultate me cum discretione! Mariæ dignitas a sapientibus exponi nequit, neque rhetores discursuum suorum artificio eam valent enarrare. At amor hujus laudem edicere potest cum simplicitate quæ controversia altior et purior est.

Nunc igitur aurem præbeamus amori qui sese ad loquendum accingit, quin curiose inquirat in matrem virginem prodigio repletam.

Confutatur Judæus ab Isaia concivi suo, quia ille prædicavit virginem esse sine conjugio parituram.

peratívi a verbo ܛܪܐ, ܐܘܛܪ *expulit, ejecit?* Quo casu scribendum fuisset ܐܘܛܪܐ.

ܠܐܝܟ ܫܠܡܐ ܡܢ ܩܢܘܡܐ ܘܡܫܝܚܘܬܗ ܕܐܒܐ،
ܕܝܠ ܡܢ ܕܐܝܬܝ ܒܪܗ ܕܝܠܝܕܘܬܐ ܗܝ ܡܫܬܡܠܝܐ.
ܐܫܪܝܐ ܒܡܠܟܗ ܕܟܠܗ ܠܐܠܗܐ ܒܗܘܕܐ ܡܝܬܐ܆
ܒܡܬܐ ܒܫܪܝܪܐ ܡܫܪܪܐ ܡܠܬܗ ܕܠܐ ܢܕܒܪ ܠܗ.
ܘܗܟܢܐ ܕܢܦܩ ܕܝܠܝܕܗ ܕܒܪܐ ܠܗ ܡܠܬܗ ܗܘ܆
ܫܠܡܐ ܐܦ ܠܗ ܘܠܡܘܠܟܢܗ ܘܫܪܪܐ ܡܠܬܗ.
ܘܠܟܠ ܗܘ ܕܐܡܪ ܕܒܪܐ ܩܕܡܝܐ ܒܪܐ ܡܢ ܢܦܫ؛
ܡܫܡܪܐ ܐܡܬ ܠܗ ܠܟܢܫܐ ܡܘܕܝܢ ܠܡܫܡܫܢܘܬܗ ܀
ܢܒܟܘܢ ܡܘܕܝܢ ܗܠܝܢ ܡܠܘܗܝ ܠܟܠ ܩܢܘܡܘܗܝ܆
ܘܕܝܠܐ ܡܢ ܢܒܟܐ ܡܪܝܗ ܕܐܦ ܗܘ ܢܒܥܐ.
ܠܗܠܐ ܕܡܠܟܗ ܕܠܐ ܦܘܫܩ ܗܘܐ ܒܫܘܠܡܗ܆
ܒܬܪ ܡܠܟܗ ܢܦܫ ܣܘܟܐ ܕܠܐ ܡܪܝܡܐ.
ܒܠ ܩܕܝܫܝܢ ܡܟܝܠܐ ܢܒܟܘܢ ܡܢ ܫܡܫܝܢ܆
ܘܟܠ ܡܢ ܒܠܗܘܕ ܠܪܡܫ ܡܘܕܝܢ ܡܟܠܬܐ ܡܠܬܗ.
ܢܟܠ ܩܠܠܗܘܢ ܘܫܪܐ ܠܝ ܡܠܐ ܐܡܪ܆
ܘܡܠܐ ܕܐܡܪ ܗܘ ܢܒܥܟ ܡܠܝܢ ܡܪܝܪܬܐ.
ܡܢ ܠܟܠ ܒܫܦܝܐ ܡܪܡܫ ܦܘܫܩ ܒܫܘܠܡܗ܆
ܕܠܗ ܐܘܪܚܐ ܕܡܪܐ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝܡ ܠܡܫܝܚܐ.
ܡܢ ܦܬܓܡܐ ܕܡܢ ܠܟܠ ܕܡܠܟܗ ܢܘܡܘܣܐ܆
ܒܡܫܝܚܗ ܕܡܠܟܐ ܡܪܝܐ ܠܩܕܝܫܐ ܟܠ ܕܐܬܦܫܛ.
ܦܢܝ ܠܟܠ ܕܐܡܪ ܕܠܐ ܡܪܝܐ ܩܕܝܫܐ ܡܢ ܢܦܫ ܗܘܐ܆
ܒܡܠܟܗ ܠܒܪܐ ܕܠܐ ܐܬܦܫܛ ܡܢ ܒܪܬ ܕܘܝܕ.
ܘܐܡܠܐ ܕܦܠܘܐ ܕܡܫܪܝܬܗ ܡܢ ܦܬܓܡܐ ܗܘ܆
ܡܫܬܡܠܝ ܗܘ ܕܫܘܠܡܗ ܠܐ ܢܦܫ ܗܘܐ.

Discat gentilis a finibus et extremitatibus terræ, quod ubicumque iverit, ibi de filio Virginis sermo instituatur.

Contra alium qui calumniose asserit eam non mirabiliter Deum peperisse, Ecclesia extollit vocem suam anathemate *cavens* ne intret ad ipsam; insipientem vero, qui effutit corpus Filii non esse ex ea, una cum ejus doctrina odit, refugitque ab eo.

Hodie vero de eo, qui dicit solvisse Filium, cum nasceretur, virginalia matris, ab Ecclesia sermo est instituendus.

Hodie igitur omnes isti scandalis suis silentium imponant, et hic solus rem aggrediatur, ut etiam ipse confundatur! illum, *inquam*, qui Mariam calumniatur quasi post partum haud permanserit in virginitate sua, amor sine disceptatione redarguat.

Taceant omnino omnes dubitationes jam condemnatæ, et de uno solummodo hodie sermo vocem suam extollat.

Inducat porro ille verba sua et manifestet nobis quid doceat; at, quando loquutus fuerit ipse, audiat a nobis veritatem.

« Videlicet, *ita iste loquitur*, Maria post conceptionem in virginitate sua permansit, quia nullum commercium, solvens virginalia signa, ad puram hanc *virginem* accessit; quando autem peperit, quia peperit eum corporaliter, puer ejus in egressu virginalia solvit, quandoquidem vere corpus acceperat; scilicet qui dicit eum in egressu suo virginalia haud solvisse, ille eo ipso perverse sentit de Filio, quasi non acceperit corpus ex filia Davidis; qui vero profitetur naturam ejus corporalem esse ex Maria,

ܡܫܝܚܐ ܕܚܘܠܐ ܕܐܬܐ ܠܡܠܟܐ ܡܬܪܢܝܬ܀
ܠܐ ܦܪܝܫܐ ܗܘܐ ܫܘܐܠܐ ܡܪܝܫܐ ܡܢ ܢܦܫܗ ܗܘܐ܀
ܐܡܬܝ ܕܐܡܪ ܕܐܝܬ ܠܗ ܫܘܡܠܝܐ ܘܢܝܚܬܐ ܘܕܡܘܬܐ܀
ܠܐܡܪ ܐܦ ܗܘ ܕܒܪܐ ܡܫܠܡܗ ܫܘܠܐ ܕܐܡܗ܀
ܘܐܡܬܝ ܕܐܡܪ ܕܫܘܠܡܘܬܗ ܡܬܝܬܗ ܦܓܥܬ܀
ܠܐܡܪ ܠܡܪܗ ܕܠܐ ܐܬܚܫܒ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ܀
ܘܠܗܢ ܐܡܪ ܦܠܓܘܬܐ ܡܫܪܝܢܗ ܕܡܘܟܝܟܘܬܐ܀
ܠܐܒܪ ܗܘܐ ܣܗܕܐ ܡ̈ܠܟܘܗܝ ܢܘܡܪܐܝܬ܀
ܐܢ ܗܟܢ ܗܘ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܠܗ ܐܘ ܦܪܢܣܐ܀
ܐܦ ܗܘ ܒܟܪܐ ܕܡܢܬܗ ܦܪܘܫܘܬ ܠܗ ܕܗܘܝܐ ܗܘ܀
ܐܢ ܦܣܩܝܢܢ ܡܠܬܗ ܡܪܝܐ ܡܫܡܫܢܘܬܐ܀
ܡܫܡܠܐ ܗܘ ܠܗܢܐ ܡܢ ܠܡܫܡܠܐ ܘܢܝܚܐ ܡܢܗ܀
ܐܠܐ ܐܝܟ ܠܘܬ ܡܚܝܠ ܪܒܐ ܕܦܩܕ ܡܠܟܐ܀
ܢܫܡܫܘܢ ܠܒܪܐ ܘܠܦܘܩܕܢܘܗܝ ܘܦܠܚ ܪܒ ܐܠܗ܀
ܘܐܢ ܗܟܢ ܗܘ ܕܒܪܐ ܐܠܗ ܠܐܝܬܐ ܦܠܚܝܢ܀
ܘܡܢܐ ܕܠܒܪܐ ܫܡܫ ܐܒܘܗܝ ܗܘ ܕܡܟܝܟ ܗܘ܀
ܠܘܬܗ ܡܠܟ ܡܠܟܐ ܕܒܪܐ ܢܚܬܐ ܦܩܕ ܐܠܗ܀
ܕܡܠܟܐ ܐܘܪܚܐ ܕܒܪܐ ܚܪܝܦ ܠܡܦܩܢܗ܀
ܠܒܪ ܠܗ ܕܒܪܐ ܡܢ ܦܘܩܕܢܗ ܕܒܪ ܐܠܗܐ܀
ܘܫܬܡܫܬܢ ܠܗ ܘܠܐ ܐܢ ܒܪ ܠܐ ܫܕܪ ܐܠܗ܀
ܐܠܗ ܕܒܪܐ ܘܒܪ ܗܘ ܠܫܠܝܚܘܬܐ ܐܢ ܡܫܡܫܐ܀
ܕܦܩܕܗ ܕܢܚܬ ܐܘܪܚܐ ܕܪܘܚܐ ܗܘ ܡܢ ܡܪ̈ܘܡܐ܀
ܢܪܝܡ ܕܡܫܝܚ ܠܐ ܦܠܚܝܢ ܠܗ ܡܠܬܐ ܡܫܡܠܝܘܬ܀
ܘܐܠܐ ܐܝܟ ܗܘܐ ܠܡܫܡܠܝܘ ܕܒܪܐ ܐܠܗ܀

ille intelligit eum non egressum fuisse illæsa matris virginitate. Adveniente infante illo per egressum suum ad corporalem generationem, non potuit exeundo intacta relinquere virginalia signa. Qui fatetur ipsi fuisse corpus, et sensum et sanguinem, affirmet et illud, eum matris suæ solvisse virginalia; qui vero dicit eam in virginitate permansisse perenniter, cum hoc simul asserat a Filio Dei corpus non fuisse assumptum. »

Hæc quidem insipiens de hac beatissima docet. Jam amor sententiam suam dilucide eloquatur.

Si ita est, ut tu dicis, o arrogans, neque puer, quem genuit Maria est Admirabilis. Si tu per tuam sapientiam rem prorsus explicaveris, aufertur ab ea omne prodigium et cuncta erunt aperta.

Nisi tandem subsit aliquid magni quod te lateat, tu Filium ejusque nativitatem pervestigaveris, et valde magnus fueris ipse : et si ita est, in Admirabilem evaseris tu, atque nomen, quod Filio imposuit Isaias, tuum fuerit!

Penes te stat omne prodigium, quatenus ei sufficias tu, qui viam Filii comprehendere valuisses. Transiit prodigium a nativitate filii Dei, tu vero illud tibi rapuisti, et jam non nisi te quis admirabitur.

Tu Admirabilis es et in te est admirandi *ratio*, si tamen verum sit quod potueris viam perscrutari, quæ est scrutatoribus excelsior.

Duos admirabiles nuspiam me docet scriptura; et si non sit credendum te esse admirabilem, o doctor superbe,

ܫܦܝܪܐ ܣܓܝܪܐ ܗܘܐ ܠܗ ܕܢܚܙܝܗ ܠܡܫܝܚܐ.
ܡܢ ܠܐ ܡܬܟܬܫܬ ܣܘܦ ܥܠ ܡܪܟܒܗ ܘܐܬܕܒܪ ܒܗ.
ܗܒ ܠܗ ܠܒܪܗ ܕܐܠܐ ܐܢ ܠܗ ܠܒܪܐ ܠܐ ܐܡܬ:
ܘܒܥܐ ܠܗ ܚܠܝܐ ܕܒܪܝܐ ܗܘ ܡܬܬܠܝ ܠܒܢܝܐ ܢܡܘܣܗ.
ܒܬܘܠܬܐ ܒܛܝܒܗ ܘܒܬܘܠܬܐ ܗܘܬ ܡܢ ܡܓܒܬܗ:
ܡܠܝܠ ܗܢܐ ܚܡܝܗ ܕܘܡܪܐ ܕܠܐ ܡܬܬܦܫܩ.
ܒܡܠܬ ܬܒܠܐ ܕܡܠܟܬܐ ܘܕܡܟܘܕܐ:
ܢܛܪ ܠܗ ܒܬܘܠܘܬܗ ܐܝܟ ܕܐܬܠ ܠܒܥܠܟ ܠܐ ܚܙܐ ܐܢܬ.
ܠܗ ܐܡܬ ܒܗ ܒܠܥܕܝ ܠܒܪܐ ܕܡܫܡܠܝܘܬܐ:
ܗܘ ܗܘ ܠܒܪܐ ܢܛܪ ܗܘܐ ܠܟ ܥܠ ܒܬܠܐ.
ܠܗ ܐܪܬܒܬ ܠܟܘܢ ܐܡܟܝܠ ܡܪܝܡܘܗܝ ܕܡܠܐ:
ܡܬܕܒܪ ܒܡܪܡܬ ܡܢ ܠܐ ܩܪܒܬ ܠܡܫܝܚܐ.
ܩܛܘܠܐ ܘܢܒܟܝܐ ܦܩܠܐ ܗܘܐ ܢܡܘܣܗ ܕܢܛܘܪܬܐ:
ܘܡܬܠܛܠܘܬܐ ܒܪܗ ܕܡܠܟܐ ܗܘ ܠܡܢܛܪ ܠܗ.
ܐܢ ܕܡܠܟܐ ܗܘ ܢܨܒ ܗܘ ܡܠܟܝ ܢܛܪܐ ܕܐܘܪܚܗ:
ܘܐܢ ܒܡܦܬܩܗ ܕܐܡܢ ܡܓܡܪ ܠܗ ܕܡܠܟܐ ܗܘ.
ܐܦ ܡܢ ܥܡܝܐ ܐܦ ܡܢ ܢܟܪܝܐ ܒܬܘܠܬܐ ܗܝ ܐܡܟܗ:
ܘܓܠܐ ܠܗ ܡܠܟܐ ܕܢܛܪܘܗܝ ܡܟܠܝܢ ܟܠ ܕܡܠܟܐ.
ܩܛܘܠܐ ܐܡܝܢ ܡܢ ܓܒܪܐ ܗܘܐ ܒܡܦܩܢܘܬܐ:
ܘܐܡܢ ܕܐܡܝܢ ܗܘܐ ܐܘܪܚ ܣܓܝܐܐ ܒܪܝܫܗ.
ܡܟܝܠ ܓܠܝܬ ܥܠ ܕܒܪܐ ܒܗ ܒܒܪܬ ܡܬܩܛܠܐ:
ܠܐ ܡܬܦܫܩܢ ܗܘܐ ܘܡܬܦܪܫ ܠܗ ܒܪ ܟܠܡܪܐ.
ܡܒܥܪ ܡܓܒܪܬ ܒܐܡܬ ܢܫܐ ܕܡܫܒܚܐ ܡܓܒܪܬ:
ܠܐ ܡܬܢܨܚ ܗܘܐ ܘܡܬܒܥܐ ܚܘܒܪܐ ܕܒܬܘܠܘܬܗ.

tribuas illud tanquam proprium Unigenito; desistens ab inquirendo potius ob ejus ortum accendaris amore, eumque admirare.

Tribuas illi *proprium* ejus miraculum, quia nisi ipsi competat, miraculum plane non erit; tibique sumas silentium, quandoquidem brevior est sermo tuus quam ut ad eum pertingat.

Virgo concepit eum, et virgo adhuc erat postquam eum peperisset : quapropter nomen ejus est Admirabilis, quod explicari nequit.

Inter dolores genitricum et infantium, servat illi virginalia sua, sicut audis tu qui *illud adhuc* ignorabas.

Si modo in anima tua fuisset admiratio fidei, hæc te admiratio a dubiis servasset immunem. Si comprehendisses, quare Isaias vocaverit eum Admirabilem, admiratus fuisses potius quam scrutatus Unigenitum. Virginalibus signis *insignitum* et lacte plenum erat corpus beatissimæ, et propterea filius ejus Admirabilis est scientibus illum.

Si admirabilis est ipse, utique te valde excedit viæ ejus nobilitas; si vero explicare posses quomodo sit genitus, nequaquam foret Admirabilis.

Tum in conceptu, tum in partu mater ejus permanet virgo, ac ideo convenit ipsi nomen quo eo omnes appellarent totum Admirabilem. Claustra virginalia reperiit, quum apud illam gloriosissimam esset diversurus; ejusque uterum, quemadmodum obsignatum reperiit, ita reliquit.

Divitiis cumulata fuit filia inopum, ex quo tempore ille in ea habitavit; tantum abest ut pauperiorem aut quopiam deteriorem eam effecerit filius ditissimus.

Nova pulchritudine ornata fuit formosissima mulierum,

ܡܢ ܠܗ ܨܠܘܬܐ ܗܘ ܟܠܗ ܚܙܐ ܒܗ ܒܪ ܒܪܘܝܐ ؛
ܦܫܝܪ ܗܘܐ ܠܗ ܠܪܘܚܗ ܨܠܘܬܐ ܡܢ ܢܦܫܗ ܗܘܐ.
ܘܕܨܠܘܬܐ ܗܘܬ ܡܢ ܡܨܠܝܢܘܬܗ ܠܐ ܦܪܝܩ ܗܘܐ ؛
ܗܕܡܘܗܝ ܡܙܝܚܝܢ ܕܢܓܠܘܬܗ ܗܘܬ ܡܩܝܡܬܐ.
ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܬܐ ܕܪܚܡܬ ܡܪܗ ܡܢܗ ܬܚܒ ܗܘܬ ؛
ܟܠܐ ܗܘ ܠܐܡܪ ܕܨܠܘܬܐ ܣܟܠܬܗ ܐܦܝܬ.
ܡܛܝܒܐ ܡܬܠܬܐ ܡܘܗܪܐ ܘܡܘܬܒܐ ܘܡܩܡܘܬܐ ؛
ܘܨܠܘܬܐ ܕܐܦܠܐ ܒܫܠܡܗ ܚܙܘ ܕܘܡܪܐ.
ܠܚܘܪܐ ܚܙܐ ܒܗ ܕܒܪܗܡܘܬܐ ܕܚܝܠܐ ܡܫܠܬ ؛
ܕܗܘܬ ܨܠܘܬܐ ܠܟܠܟܢ ܘܐܡܪܐ ܕܠܐ ܡܬܬܕܪܟܐ.
ܒܢܒܘܬܐ ܢܦܫܐ ܕܙܐܪܐ ܘܬܘܟܠܢܐ ؛
ܐܝܟ ܗܘܐ ܠܢܦܫܐ ܕܡܟܠܡܐ ܙܐܪܐ ܘܨܠܘܬܗ ܀
ܐܢ ܣܓܝܐܐ ܐܝܟ ܚܒܪܐ ܕܐܒܐ ܒܗ ܟ̈ܠܗܘܢ ؛
ܫܦܝܪܐ ܕܦܠܟܐ ܗܪܡܢܘܬܐ ܠܒܪܢܫܐ ܠܗ ؛
ܢܨܚܐ ܚܒܝܒܐ ܕܒܝܬܗܘܢ ܚܕ̈ܘܐ ܕܠܝܠܘܬܐ ؛
ܘܨܒܝܢܘܬܐ ܠܠܗܘܬܐ ܡܬܬܒܪ ܗܘܐ ؛
ܙܕܩܐ ܕܢܣܒܐ ܡܠܐ ܚ̈ܝܠܐ ܡ̈ܬܟܠܬܐ ؛
ܘܡ̈ܬܟܢܐ ܚ̈ܝܠܐ ܘܐܦܝܐ ܪܒܐ ܕܗܝ ܦܪܢܣܬܐ ؛
ܢܫܡܐ ܡܢܝܚܐ ܕܠܡܫܬܘܝܐ ܚܕܬܐ ܕܡܪܘܡܐ ؛
ܘܡ̈ܢܝܢܐ ܕܠܗܪܐ ܕܡܬܦܪܢܣܝܢ ܠܗ ܠܒܪܢܫܐ ܒܐܬܪܗ ؛
ܟܐܢ ܒܪ ܚܘܒܐ ܘܐܝܠܬܐ ܚܪܡܐ ܕܠܨܠܘܬܝ ؛
ܡܠܟܐ ܢܒܝܐ ܘܡܘܕܐ ܐܠܗܐ ܡܢܟ ܗܪܡܢܘܬܐ.
ܐܢ ܚܝܪܐ ܠܝ ܨܠܘܬܐ ܦܪܝܩܐ ܒܗ ܠ̈ܚܡܐ.
ܗܘܝܢ ܠܟ ܒܓܠܝܢܘ ܕܡܟܢܘ ܒܪܝܬܐ ܠܚܡܐ ܗܘܦܟܗ.

quæ peperit solem; tantum abest ut corruperit aut deformaverit virginitatis suæ nitorem; *imo* si virgo non fuisset, sed tamen in ea habitasset filius Creatoris, hunc decuisset ipsam exeundo virginem *effectam* relinquere; itaque, cum virgo esset quando eum suscepit, nitorem minime lædere potuit illius uteri qui eum sancte gestavit.

Quamnam ancillæ mercedem acceptura erat quæ dominum suum educavit? Asserat iste iniquus quod hujus causa virginitatem suam amiserit; at contra accepit abundantissime pulchritudinem, beatitudinem, sanctitatem, imo virginitatem quam neque per nativitatem suam minimum læsit Admirabilis.

Lux habitavit in ea quæ mundissimo splendore constanter effulserat, ut esset virgo perpetua et mater incomprehensibilis.

In prophetia, mari mysteriorum et revelationum, figurabatur typus, mysteria illa et virginitatem ejus plenissime referens.

Veni, o Ezechiel! vir qui inter revelationes adolevisti, doctor qui te audientes veritatem edoces, propheta vexatissime quem urserunt visiones divinæ, in rebus arcanis divinitus conversate, gloriosissime, qui audisti vocem rotarum rationalium, ac sonitus alarum, currusque motus ingentes; anima decora, quæ conspexisti mutationes Cherubim, oraque ignita benedicentium Altissimum in loco suo, veni, o fili Buzi, afferasque prophetiæ tuæ volumen! Taceant omnes, tu autem surgas ad veritatem prædicandam.

Si vidisti tu virginem Mariam in visionibus tuis, ejus mihi effigiem exhibeas, ut decorem illius contemplentur universæ creaturæ.

ܐܢ ܐܝܬ ܡܙܪܐ ܕܐܝܟܢܗ ܕܡܪܝܗ ܒܡܫܝܚܘܬܟ܆
ܡܘܬܟ ܠܦܓܪܟܘܢ ܘܢܝܫܟ ܥܠܝܗܘܢ ܟܠܗ ܡܫܡܥܐ.
ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܡܪ ܕܫܐܠ ܡܠܟܗ ܫܠܝܚܘܬܐ ܠܟܠܗܘܢ܆
ܦܩܕ ܠܝ ܐܝܬ ܐܢ ܐܘܟܠܗ ܠܫܠܝܚܘܬܗ.
ܠܝ ܚܘܒܠܐ ܗܠܡܬ ܡܢ ܐܢܫܐ ܡܘܗܝ܆
ܡܠܦܢܐ ܦܪܘܫܐ ܡܠܐ ܘܡܠܝ ܕܪܫܐ ܡܠܟܗ܀
ܢܡܠܐ ܗܘܐ ܡܢܝ ܐܢܫܐ ܫܠܝܚܘܬܐ܆
ܡܠܦܢܘܬܐ ܐܝܟܐ ܕܢܗܘܐ ܕܠܐ ܡܬܕܪܫܐ܀
ܗܠܝܢ ܠܟܠܐ ܗܟܢ ܐܡܪ ܫܠܝܚܘܬܗ܆
ܕܢܗܘܢ ܡܪܝܐ ܢܦܫ ܫܠܝܚ ܡܘܪܐ ܘܫܠܝܚܘܬܐ ܕܐܝܟܢ.
ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܕܢܦܩܐ ܗܠܝܢ ܠܗܘܐ ܐܝܟܢ܆
ܘܢܘܢ ܠܐ ܠܡܫܡܥ ܐܘ ܠܟܘܢ ܐܝܟ ܐܘ ܢܗܘܢ ܫܘ.
ܡܠܦܢܐ ܕܡܪܝܐ ܗܘ ܟܠܗ ܫܘ ܠܗܘܐ ܐܝܟܢ܆
ܠܟܠܐ ܕܪܘܚܐ ܢܦܩ ܦܩܕ ܠܝ ܡܠܟܘܬܝ ܡܠܟܐ ܗܘ.
ܫܠܝܚܘܬܐ ܦܪܘܫܐ ܢܦܩܐ ܕܐܝܟܢ ܫܠܝܚܘܬܐ܆
ܕܡܪܝܐ ܡܫܝܚܐ ܟܠܗ ܫܘ ܠܟܠܗܘܢ ܘܫܠܝܚܘ ܕܐܝܟܢ.
ܡܢ ܕܠܗܐ ܫܠܝܚܐ ܟܠܗ ܠܐ ܦܠܛ ܠܗ܆
ܘܫܘܪ ܠܟܠܝ ܐܦ ܚܘܒܠܐ ܡܢ ܒܫܪܝܐ.
ܫܠܝܚܐ ܕܡܒܥܐ ܟܠܗ ܠܗܐ ܠܟܠܗܘܢ ܕܐܒܐ܆
ܘܠܗ ܠܗܘ ܢܦܩܐ ܡܫܡܥ ܕܐܝܟܢ ܫܠܝܚܘܬܐ.
ܗܘ ܫܠܝ ܡܘܕܥܐ ܕܒܪܐ ܐܢܫܐ ܕܐܝܟܢ ܢܦܩܗ܆
ܫܠܝܚܘܬܐ ܢܫܒ ܠܝ ܘܫܠܝܚܘܬܐ ܠܐ ܐܫܬܪܝܬ.
ܡܘܕܥܐ ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܘܫܠܝܚܗ ܕܡܘܕܥܐ ܦܪܘܫܐ ܐܝܬܘܗܝ܆
ܘܢܦܩܐ ܕܐܝܟܢ ܫܠܝܚܘܬܐ ܬܠܡܝܕܐ ܕܡܫܡܥ ܫܘ.

Si in prophetia tua matris Domini tui historia reperiatur, surgas, eamque utpote auditoribus acceptissimam exponas.

Sunt qui dicunt eam post partum suum haud amplius esse virginem : explices tu nobis utrum perdiderit suam virginitatem. Tibi, o Ezechiel, hodie loquendi obtigit sors; loquaris de Maria, ab eaque scrutationem cohibeas!

Audiamus nunc quid dictum fuerit in prophetia de ista matre prodigiosa plane inscrutabili.

Propheta igitur in sua prophetia ita dixit : « Ostendit mihi Dominus portam sanctuarii, quam vidi clausam, dixitque Dominus : Porta hæc clausa erit, neque aperietur, neque intrabit quis aut exibit per eam; quia Dominus ipse intrabit per eam, erit clausa. »

Propheta Spiritus, manifesta nobis atque exponas quid sibi velit iste sermo tuus.

Virgo Maria in prophetia est porta clausa, per quam Dominus Christus intravit in mundum quamque clausam reliquit. Quando Deus per portam ingreditur, eam non aperit, ut nobiscum contestatur Ezechiel filius Hebræorum.

Per portam nativitatis ingressus est Deus in mundum, quia ipse voluit, sed hanc ipsam portam in virginitate clausam reliquit.

Sanctuarium illud cujus portam propheta vidit esse clausam virginem nobis repræsentavit; igitur virginitas illæsa permansit.

Sanctitas Christus est, et sanctuarium Maria; porta vero clausa sunt signa virginalia in ipsa conservata.

ܘܐܦ ܡܫܪܪܐ ܠܗ ܗܘܝܢ ܗܘ ܐܝܟ ܕܐܡܪܢ ܐܒܐ܆
ܠܡܠܟܐ ܛܘܒܢܐ ܚܙܐ ܗܘܐ ܢܨܚܐ ܘܡܠܟܘܬܗ ܐܝܟ ܕܐܡܝܢ.
ܚܝܠܬܢ ܗܘܐ ܠܛܘܒܢܐ ܟܠܗ ܕܡܛܘܒܢܐ ܕܐܝܬܝܐ ܟܠܗ ܗܘܐ܆
ܘܚܙܐ ܕܐܝܟܢ ܟܠܗ ܕܩܛܘܠܐ ܠܐ ܚܙܐ ܘܠܒܫ.
ܡܢ ܐܠܗܐ ܓܠܐ ܥܠ ܛܘܒܢܐ ܕܟܠ ܬܓܠܝܐ܆
ܠܡܠܟܘܬܐ ܡܓܠܝܐ ܘܠܐ ܦܓܥ ܛܘܒܐ ܡܢ ܟܠܗ ܗܘܐ.
ܘܩܪܒ ܢܩܒܠܗ ܠܐܡܬܐ ܡܛܘܟܠܬܐ ܕܛܘܒܢܐ ܕܐܝܟܢ܆
ܘܠܚܝܠܘܬܗ ܚܕܝܘ ܕܐܝܟܢ ܠܗܝܡܢܘܬܐ.
ܘܡܫܪܪ ܫܪܪܐ ܘܐܝܟ ܗܘ ܛܘܒܢܐ ܕܐܠܗܐ ܠܐ ܦܓܥܗ܆
ܗܘܝܢ ܡܢܝܢ ܢܨܚܢܗ ܕܦܪܘܩܢ ܡܫܝܚܝܘܬܐ.
ܡܛܘܒܢܐ ܐܝܟܢܐ ܚܘܒܐ ܡܛܘܠܐ ܡܬܛܦܝܣ ܠܝ܆
ܕܐܝܟܢ ܛܘܒܢܐ ܚܟܝܡܐ ܗܘ ܚܘܒܐ ܕܡܛܘܠܬܐ.
ܠܐ ܠܟܠ ܠܬܒܥܐ ܛܘܒܢܐ ܗܢܐ ܡܪܝܐ ܐܡܪܢ܆
ܐܝܟ ܐܠܗܐ ܠܐܡܪܢ ܠܐ ܐܠܗܐ ܢܚܙܐ ܩܛܘܠܐ ܗܠܝܢ.
ܥܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܡܬܥܒܕܐ ܠܡܪܗ ܕܡܫܝܚܝܬܐ܆
ܕܐܦܠܐ ܒܥܠܝܗ ܚܙܐ ܠܡܛܘܠܬܗ ܡܢ ܢܦܫ ܗܘܐ.
ܐܠܗܐ ܗܘܐ ܕܓܠܐ ܥܠ ܛܘܒܢܐ ܕܡܛܘܠܬܐ܆
ܘܐܪܥ ܢ̈ܒܝܐ ܡܫܬܥܝܢܘܗܝ ܟܠܗ ܕܐܠܗܐ ܗܘ.
ܐܝܟ ܗܘ ܛܘܒܢܐ ܕܚܙܐ ܢܨܝܐ ܘܡܫܒܚ ܠܗ܆
ܕܐܠܗܐ ܠܟܠ ܗܘ ܟܠܗ ܡܢ ܢܘܗܪܐ ܐܝܟܢ.
ܡܚܡܠ ܡ̈ܥܒܕ ܕܐܡܠܐ ܕܦܘܪܐ ܕܐܠܗܐ ܗܘܐ:
ܕܒܠܝܬ ܦܪܘܩܢ ܦܘܪܐ ܕܩܢܘܡܗ ܡܛܘܠܬܗ.
ܦܠܝ ܕܡܢ ܕܟܠܢܝ ܕܐܦ ܗܘ ܡܓܠܝܢ ܠܗ ܐܠܗܐ ܗܘ܆
ܫܠܛܐ ܐܦ ܗܢ ܕܚܙܐ ܡܛܘܠܐ ܡܢ ܢܦܫ ܗܘܐ.

Quod si revera non ita est, ut ego dico, quamnam tandem portam vidisset propheta, et quare clausa *fuisset?*

Viderat portam, quia per portam hominum, *nascendo ex muliere sicuti homines cæteri*, erat ingressurus; viditque eam esse clausam, quia claustra virginalia non solvit ut egrederetur.

Filius Dei per portam omnibus nascentibus communem ad mundum intravit per suam nativitatem; sed ingrediens ostia minime aperuit; porro matrem suam virginem præsignavit per portam clausam, atque Ezechieli dilucide ostendit hanc esse clausam.

Vera sane est illa res, et sicut portam illam quam nemo aperuit, ita Mariæ sigillum sub custodia posuit.

Porta clausa uter virginalis nobis intelligendus est; quia porta clausa est, ideo signatus est uter virginitatis; nempe : « non aperietur porta hæc, dixit Dominus », *idem est* ac si quis diceret : « nemo solvet claustra hæc virginalia. »

Verbum Domini obsignavit uterum Beatissimæ, quia ne in sua quidem nativitate exeundo solvit ipsius virginalia.

Deus erat qui ingressus est per ostium virginitatis, et quia Deus erat reliquit sigilla obsignata, ad instar portæ illius quam vidit propheta, et de qua vocem audivit hanc : « quia Deus per eam ipse intrabit, erit clausa. »

Itaque constat eum qui confitetur Deum hunc esse quem peperit Maria, confiteri quoque debere hanc in virginitate sua permansisse; qui autem in dubium revocat ejus filium esse Deum, illud quoque *dubio suo* admiscet, eum exeundo claustra virginalia solvisse.

ܗܪܟܐ ܐܬܚܙܝ ܡܠܐܟܐ ܫܡܗ ܕܠܐ ܚܪܡܐ܂
ܘܡܠܟܗ ܕܡܠܟܐ ܡܫܡܫ ܠܗ ܕܢܬܩܛܠ ܥܠ ܢܟܝܬܗ܂
ܐܢ ܠܠܗܐ ܚܙܐ ܐܠܐ ܠܗ ܐܝܟ ܕܠܠܗܐ ܗܘ܀
ܡܫܡܫ ܠܗ ܕܐܚܪܐ ܕܡܪܗܐ ܠܡܫܝܚܐ ܗܘ ܒܡܠܟܘܬܐ܂
ܘܐܢ ܡܦܠܚܐ ܡܘܣܬܐ ܡܫܚܐ ܒܟܘܡܪ ܡܓܐ܂
ܠܡܫܝܚ ܠܗ ܕܐܢܬܬ ܒܡܠܟܘܬܐ ܒܐܬܪܗ ܫܒܩ܂
ܗܘ ܝܗܒ ܐܪܟܐ ܕܚܕܐ ܢܫܐ ܒܡܘܬܗ ܕܝܚܢܢܐ܂
ܡܥܒܕ ܕܠܠܗܐ ܟܠܐ ܗܘܐ ܒܗ ܘܚܕܐ ܕܐܝܟܝ܂
ܘܐܬܦܢܝܬ ܠܗ ܕܡܢܐ ܕܠܠܗܐ ܟܠܐ ܗܘܐ ܒܗ܂
ܠܐ ܦܬܚ ܠܗ ܘܡܢ ܟܠܐ ܒܗ ܐܝܟ ܚܟܝܡܐ܂
ܠܗ ܐܚܪܢܐ ܕܠܗ ܠܠܗܐ ܗܘ ܟܠܐ ܗܘܐ ܒܗ܂
ܫܒܝܩ ܗܘܐ ܕܢܬܦܬܚ ܘܐܠܐ ܦܬܝܚ ܗܘܐ ܠܐ ܟܠܐ ܗܘܐ܂
ܘܕܘܕ ܐܪܟܐ ܠܡܥܒܕܐ ܠܡܫܝܚ ܗܘܐ ܕܗܘ ܢܟܠܐ ܠܗ܂
ܐܝܕܗ ܘܫܒܩܗ ܘܥܒܕ ܕܢܬܡܠܟ ܠܐ ܦܬܚ ܠܗ܂
ܐܝܟ ܕܐܦ ܡܠܟܘܬܐ ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܠܐ ܡܬܦܬܪܐ܂
ܠܡܫܝܚܐ ܡܥܒܕܐ ܟܠܐ ܕܠܠܗܐ ܒܦܘܪܐ ܡܓܒܬ܂
ܠܗ ܐܝܟܐ ܕܠܗ ܠܠܗܐ ܗܘ ܡܓܒܬ ܡܟܪܙܐ܀
ܩܠܘܠܐ ܢܒܝܐ ܗܘܘ ܕܐܝܟܐ ܒܠܘܠܐ ܠܐ ܢܛܪ ܗܘܐ܂
ܐܪܐܡ ܐܢܫ ܘܥܒܕܐ ܒܥܒܕܐ ܐܢܫܝ ܐܢܫ܀
ܘܕܒܠܗܘܢ ܟܠܐ ܗܘ ܕܢܛܪ ܗܘܐ ܠܐ ܡܬܦܬܟܝܢ܂
ܡܟܐ ܕܠܐ ܡܥܒܪܐ ܕܐܦ ܠܠܗܐ ܡܓܒܬ ܡܟܪܙܐ܀
ܐܡܝܢ ܦܥܘܪܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܠܐ ܐܬܦܬܪܬ܂
ܐܠܐ ܗܘܝܢ ܕܡܣܒܪܐ ܗܘ ܡܟܪܙܐ ܕܡܓܒܬ܀
ܠܐ ܡܬܦܬܟܝܢ ܕܠܡܫܝܚ ܢܟܝܐ ܕܡܠܟܘܬܗ܂

Hic jam sermo finem suum accipiat absque disceptatione, et sane ex genito tibi facile erit de ejus genitrice stabilire *sententiam* : si eum agnoscas ut Deum, uti Deus est, facile perspicies uterum esse in virginali statu custoditum; contra, si dubitatio, velut ulcus occultum, in anima tua exorta est, difficulter tibi persuaseris virginitatem intactam permansisse.

Nam *quod attinet* portam eam, quam propheta in illa revelatione vidit, audivit Deum per eam esse ingressurum, eamque vidit esse clausam, illud sane ita est explicandum ut, quando Deus esset per eam ingressurus, eam minime aperiret ut deinde per eam ingrederetur, veluti debilis quidam; utique si alius qui non sit Deus ingrederetur per eam, necessarium foret ut aperiretur, ita ut, nisi aperiretur, iste non valeret intrare; ast quia porta hæc Domino servabatur ut ipse per eam intraret, *ideo* clausit eam atque obsigillavit, manifestavitque se eam non aperturum omnino.

Similiter etiam Maria cum virginitate inviolata custodita fuit in partu, quia prodigioso plane modo ipsa peperit Deum. Si hominem, qui Deus non esset, peperisset Maria, claustra virginalia soluta fuissent, cum homo claustra servare non potuisset.

Duo sunt hæc, sed unum cum altero connexa sunt; et qui hæsitat ex his alterum admittere, ad alterum admittendum sese minime subjicit.

Quando non confitetur quis quod Deum genuerit Maria, quomodo ejus virginitatem illibatam permansisse confiteatur? Si autem credit Dominum quem genuit *Maria* esse Unigenitum, nequaquam dubitabit conservatam fuisse virginitatis ejus signaculum.

ܕܡܠܟܘܬ ܐܘܪܫܠܡ ܐܚܘܬܗ ܗܘ ܡܠܐ ܕܡܠܘܟܝܢ܀
ܘܐܡܟܢ ܕܐܬܠܘܗܝ ܥܙܪܐ ܘܢܚܡܝܐ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܘܪܫܠܡ.
ܐܘ ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܠܡܠܟܗ ܕܪܡܐ ܡܫܡܫܢܘܬܗ܀
ܐܘ ܠܟܗܢܐ ܗܘ ܡܘܫܐ ܐܦܝܣܗ ܘܠܐ ܡܬܦܝܣܐ.
ܐܝܟܢ ܦܠܚܐ ܪܒܐ ܕܢܚܡܝܐ ܬܡܢܐ ܐܪܟܐ܀
ܘܬܠܡܝܕܘܬܐ ܘܫܠܡܘܬܐ ܠܟܠܗ̇ ܐܘܪܫܠܡ.
ܢܚܡܝܐ ܗܘܐ ܦܠܚ ܐܦܠܘܓ ܥܠ ܫܘܪܐ ܐܚܐ܀
ܘܦܠܚܘ ܥܡܐ ܕܐܬܐ ܠܫܒܝܐ ܥܠ ܫܘܪܐ ܕܩܘܡ.
ܐܘ ܠܟܗܢܐ ܗܘ ܒܪ ܟܗܢܐ ܡܫܡܫܢܐ ܕܕܝܠܗ܀
ܐܚܘܬܗ ܗܘ ܡܠܘ ܐܘܪܫܠܡ ܡܫܒܚܬܐ ܠܥܘܕܪܐ.
ܕܒܪܐ ܒܡܪܥܐ ܟܬܒܐ ܚܘܫܒ ܠܗ ܥܠ ܡܪܕܘܬܐ܀
ܘܗܢܐ ܟܗܢܐ ܠܗ ܕܟܗܢܐ ܗܘ ܠܥܠܡܝܢ.
ܐܬܐ ܠܦܘܠܚܢܐ ܘܡܘܡܬܐ ܓܒܪ ܪܡ ܩܫܝܫܐ܀
ܕܢܦܠܘܢ ܩܕܡܐ ܕܦܠܚܘܬܐ ܠܦܠܚܝܢ ܐܠܗܝܢ.
ܚܙܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܘܫܘܪܗܘܢ ܡܝܬܐ ܕܡܦܠܚܝܢܐ܀
ܩܡܠܟ ܗܘܝܢܐ ܘܦܪܡܝܬܘܬܗܘܢ ܡܬܚܬܐ.
ܓܒܪ ܠܡܕܪܫܐ ܘܡܫܡܫ ܡܝܬܐ ܕܫܘܪܗ ܕܐܘܪܫܠܡ:
ܘܟܠܗ ܕܪܐ ܠܬܪܥܘܬܐ ܕܦܠܚܘ ܒܗܠܐ.
ܐܬܐ ܠܫܘܪܐ ܡܘܕܝܐ ܘܫܘܐ ܐܝܟܢܐ ܕܥܒܕܐ ܡܪܟܒ܀
ܠܒܪܡܘܗܝ ܒܗܠܐ ܕܢܦܩ ܗܘܐ ܠܗ ܕܢܘܡܘ ܐܝܟܢܗ.
ܕܠܒ ܒܦܠܚܢܐ ܘܐܬܐ ܘܢܘܪܐ ܗܘܕܘ ܕܟܠܗܘܢ ܗܘ܀
ܡܠܟܗ ܥܙܪܐ ܗܘܬ ܡܬܡܠܟܢܘܬܐ ܕܬܬܦܩܕ ܒܗ.
ܢܒܝܐ ܒܫܦܠܐ ܘܫܡܠܝ ܡܠܬܐ ܠܥܡܪܐ ܢܒܝܐ܀
ܦܩܕ ܒܗ ܗܡܝܐ ܘܗܒ ܠܗ ܢܒܝܐ ܘܚܙܐ ܠܗܘܪܐ.

Quippe cujusque via, qua incedit, ipsi congruens est, ac juxta statum suum proficiscitur et vadit in via quam *semel* ingressus est : si inops est cum eo graditur inopia; si dives est, nobilis, non autem occultus est ejus processus; si autem rex est, regionem præconibus vult perlustrari, legionibusque et exercitibus viam muniri.

Jam videamus quis fuerit missus e domo Patris et quis sit ille reconditus qui venit sese manifestare ex domo David.

Si Christus filius Dei, qui ortus est, Deus est, universa via ejus erit ipsi conveniens et prodigio plena.

Habitante ipso in utero, ad eum in uteris exultant infantes, et sane hujusmodi opus non est solitum hominibus.

Nascendo, stellam mittit remotis, ut afferant munera ac sese per tributum subjiciant.

Cum diverteret in spelunca, circumdederunt eum cœlitum cœtus, edentes cantica laudis hymnosque pulcherrimos.

Fasciis ipso involuto, exultant turmæ Gabrielis, revelantque pastoribus arcanum de istius pueri natura.

Venit ad templum et senex ligatus supplicationem adhibet, ut eum dimitteret infans ille, probe sciens hunc eum esse qui ipsum alligaverat.

Cum appareret in baptismo, Pater et Spiritus sanctus contestati sunt ipsum esse Deum; ab eo autem receptus fuit baptismus, ut per ipsum *baptismus* sanctificaretur.

Convivio accumbens, aquam in vinum optimum mutavit.

Occurrenti ei cæco cœnum imposuit, *ille* vero vidit lucem.

ܡܐܙ̈ܢܐ ܕܕܘܝܐ ܡܥܒܕ ܡܠܐ ܦܩܒܣ ܐܢ̈ܬܘܢ ܀
ܘܐܠܝܘܪ ܟ̈ܡܢܐ ܣܩܘܒܬܐ ܘܐܓܝܣ ܐܢ̈ܬܘܢ.
ܠܡ̈ܣܟܢܐ ܚܕܐ ܗܘܐ ܘܚܙܐ ܕܟܘܠܐ ܟܣܪ ܡܢ ܓܘܪܗ ܀
ܘܠܡܣܝܢܬܐ ܕܡܫܟܠܬ̈ ܕܬ̈ܟܟܐ ܟܒܝܫ ܐܥܠܝܪܗ.
ܠܚܡ ܡܐܦܬܢܐ ܕܚܝܪ ܘܟܘܡܪ ܘܐܡܬ ܠܗ ܕܡܐ ܀
ܠܟܠܗ ܐܝܟ ܕܟܠܗ ܫܠܝܛ ܗܘܐ ܟܠܗ ܣܘܟܠܡܢܐ.
ܒܠܡܬܐ ܒܒܡܬܐ ܘܡܐܘܪܚܐ ܕܡܓܪܐ ܡܚܒܬܐ ܠܢܫܐ ܀
ܡܢ ܝܗ ܡܒܪܐ ܠܒܝܡܬܐ ܦܪܫܐ ܒܡܠܬܗ ܐܒܐ.
ܡܢ ܒܡܬ ܩ̈ܝܡܬܐ ܗܬܘܝܐ ܟܠܬܐ ܚܝܪ ܒܗ ܡܐܘܪܚܗ ܀
ܠܐܡܪܝ ܠܐܪ̈ܟܐ ܕܟܠܗܐ ܗܘܐ ܕܠܫܐ ܐܠܗܝ.
ܘܗܘܐ ܐܘܪܚܐ ܕܗܘܢ ܪܒܐ ܐܬܝܠܕܬ ܠܗ ܀
ܘܗܘ ܕܢܣܒ ܠܗ ܕܠܗܠܘ ܒܗ ܟܠܗܐ ܗܘܐ.
ܘܐܡܪ ܐܬܟܘܠܗ ܘܐܡܪ ܪܒܘܬܐ ܕܡܠܟܗ ܐܘܪܚܗ ܀
ܗܢܘ ܚܙܪ ܒܗ ܒܗܘ ܦܘܠܚܢܗ ܕܦܬܠܐ ܟܝܗܪܐ.
ܦܫܐ ܡܐܡܬܘܟܗ ܘܢܓܒܢ ܩ̈ܡܐ ܕܝܠܒܘܪܘܟܗ ܀
ܘܡܢ ܬ̈ܠܡܬܗ ܐܬܪܡ ܒܢܡܪ ܐܦ ܒܩ̈ܡܬܗ.
ܒܪܡܫܗ ܕܐܘܪܚܐ ܠܐ ܡܦܪܐ ܗܘܐ ܕܠܐ ܟܘܕܘܪܬܐ ܀
ܒܝܠܕܐ ܦܝܪܘ ܘܐܬܐ ܚܙܬܐ ܫܓܪ ܒܗ ܢܦܫ.
ܠܦܪܘܣܠ ܦܝܪܘ ܠܡܒܠܐ ܟܝܗܪܐ ܡܬܝܠܬܗ ܀
ܕܗܘ ܒܡܬܐܡܬ ܟܟܕܦܪ ܒܗ ܕܕܘܡܪܐ ܗܘܐ.
ܐܘܪܚܐ ܕܪܫܡܐ ܡܢ ܩ̈ܫܝܐ ܠܗ ܝܚܒܐ ܗܘܬ ܀
ܩ̈ܛܘܠܐ ܦܫܡܝܢ ܗܘܘ ܘܠܗ ܡܬܠܗܪ ܗܘܐ ܠܟܢܝܐ ܚܝܬܐ.
ܗܝ ܦܘܡܐ ܗܘܬ ܕܟܝܢܐ ܐܬܐ ܕܡܫܝܐ ܡܢ ܟܠ ܀
ܕܗܝ ܐܦܓܘܡܬܐ ܕܟܗܘܐ ܐܡܪܐ ܠܦܫܝܐ ܡܢ ܟܠ.

In aures surdi vocem effudit, easque aperuit; illuminavit quoque oculos tenebris *obductos* eosque exhilaravit.

Telonarium cum vidisset, jugum iniquitatis ab ipsius collo confregit, atque peccatricis, quæ lacrymas effuderat, chirographum laceravit.

Vexatum quemdam mutum, cæcum et a dæmonio oppressum, qui totus sanitate indigebat, totum sanavit.

Puellam domi mortuam jamque in via ad sepulturam resuscitavit. E monumento mortuum fœtentem voce sua excitavit.

Tres sibi in via sua ex mortuis testes ordinavit, qui terræ annunciarent eum qui ipsos suscitavit esse Deum.

Itaque via hæc tantopere nobilitata fuit, quia ille qui ad eam lustrandam descendebat, Deus erat; porro sicut signa ejus totiusque viæ ejus majestatem, ita quoque ipsius nativitatem prodigio esse plenam considera.

Abditus est in essentia sua, sed manifestantur virtutes suæ fortitudinis, et oportet ut ex manifestis ejus etiam occulta credamus. Initio viæ non orsus est sine prodigio, in *ipsa* conceptione inchoavit, et novum signum patravit quando exivit.

Mariam in primis ob seipsum admiratione replevit, ut hæc primum admiraretur Admirabilem; revelata fuit illi via multis abscondita.

Abscondita erant claustra virginalia, et ipsa obstupuit de opere inaudito. Digna fuit ipsa quæ videret prodigium cunctis absconditum, quia digna erat ut fieret mater absconditi ab omnibus. In seipsa vidit se esse virginem

ܒܥܩܒܗ ܚܙܬ ܕܡܠܟܘܬܐ ܗܘܬ ܘܕܒܪܐ ܗܘܬ܂
ܩ̈ܠܘܬܐ ܘܡܕܒܪܐ ܚܙܬ ܒܥܠܡܗ ܘܐܬܗܦܟܬ ܗܘܬ܂
ܒܙܢܗ ܕܡܠܟܘܬܐ ܒܡܘܙܐ ܐܘܪܫܗ ܠܐܡܬܗ ܐܬܗܪܬ܀
ܘܡܢ ܠܐܣܛܪܐ ܡܠܐ ܕܘܡܝܐ ܒܫܡܝܐ ܕܫܒܚܢ܂
ܘܗܝܡܢܘܬܐ ܕܐܦ ܡܫܡܫܬܐ ܬ̈ܚܝܢ ܐܢܬܝܢ ܠܗ܆
ܒܪܡܫܗ ܕܐܘܪܫܐ ܫܡܝܐ ܒܦܗܪܐ ܕܠܐ ܕܘܘܪܐ܂
ܘܪܡܝܐ ܠܗ ܕܢܣܒܘ ܘܒܙ ܦܠܝ ܗܝܡܢܘܬܐ܆
ܫܡܝܐ ܒܦܗܪܐ ܘܒܩܫܝܫܘܬܗ ܘܩ̈ܠܝܒܘܬܗ܂
ܚܙܬܐ ܕܐܦܐ ܕܢܦܩܢ ܐܢܟܐ ܕܚܪܡܝܐ ܗܘܬ܆
ܠܐ ܡܟܦܪܐ ܗܘܐ ܕܫܢܝܨܠ ܗܘܐ ܩ̈ܠܘܬܐ ܕܐܡܬܗ܂
ܗܘ ܕܒ̈ܥܒܕܬܐ ܡܡܠܟܬܐ ܡܘܩܦ ܗܘܐ ܠܚܙܬ ܐܠܗܝ܆
ܠܐ ܦܟܟܠܦ ܗܘܐ ܠܐܡܬܐ ܚܙܬܐ ܕܡܒܐ ܗܘܐ ܠܗ܂
ܡܠܟܘܬܐ ܢܛܪܗ ܐܝܟ ܕܢܛܪ ܗܘܐ ܒܟܠܗܘܬܐ:
ܘܗܘܬ ܐܡܬܐ ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܗܘ ܒܡܠܟܗ ܐܠܗܐ܂
ܗܘ ܟܗܢܐ ܗܘ ܕܗܘܐ ܐܠܗܐ ܕܠܐ ܡܕܡܟܐ܆
ܘܐܡܬܗ ܡܠܟܘܬܐ ܕܗܘܬ ܐܡܬܐ ܕܠܐ ܡܫܝܚܐ܂
ܡܫܝܚܐ ܒܡܠܟܗ ܐܦ ܟܗܢܐ ܗܘ ܐܦ ܒܪ ܐܠܗܐ ܗܘ܆
ܐܝܟ ܕܢܟܣܐ ܡܠܟܘܬܐ ܗܝ ܘܐܡܬܐ ܗܝ ܡܙܡܪܢܘܬ܂
ܠܐ ܬܪܡܐ ܡܠܟܬ ܘܠܐ ܗܘ ܡܟܝܪܐ ܕܬܗܘܐ ܬܬܟܐܡ܆
ܗܝܐ ܠܡܢ ܡܠܟܬ ܟܗܢܘܬܐ ܐܦ ܐܠܗܘܬܐ܂
ܠܐ ܟܗܢܐ ܕܦܬܐ ܠܐܢܫܐ ܒܡܠܟܐ ܡܟܠܬܘܟ܆
ܐܦܠܐ ܡܠܟܘܬܐ ܕܦܟܬܐ ܠܐܡܬܐ ܠܚܘܫܒܢ ܒܗ܆
ܘܕܠܒܚ ܗܘܝ ܬܬܪܡܐ ܠܟ ܗܘܐ ܡܠܟܝ܆
ܘܠܡܠܟܗ ܠܒܝܪܗ ܐܡܬܗ ܒܡܠܟܘܬܗ܀

simul et matrem; claustra virginalia cum partu mirabunda in seipsa consideravit.

Filius Virginis in ipso viæ suæ initio matrem suam stupore affecit, deinceps vero etiam ceteros admiratione replevit per prodigia quæ patravit.

Fides igitur, cui etiam occulta manifesta sunt, initium viæ ejus mirabunda intuetur absque hæsitatione; nempe fides, quia novit quis sit ille et cujus filius, cum admiratione tam occulta ejus quum manifesta considerat.

Heres, qui terram devastatam restitutum venerat, minime orsus est a corrumpendo propriæ matris virginitatem; ille qui mortuis resurrectionem erat largiturus ut eos renovaret, non potuit veterem efficere matrem novam quam sibi paraverat.

Virginem servavit eam, sicut ipse servatus est in divinitate, et effecta est mater, sicut ipse in nativitate sua factus est homo.

Ille Deus est, quia factus est homo absque mutatione, et mater ejus virgo est, quia facta est mater siue læsione.

Christus in nativitate sua Deus est et homo, quemadmodum puella hæc virgo simul ac mater vere existit.

Non duos peperit illa, neque fas est ipsam in duas dividere; una unum peperit divinitus simul et humanitus.

Deus nullatenus homini similis est in sua nativitate, neque etiam virgo illa similis matribus consideranti ipsam apparet; sed quia induit corpus nostrum nobis similis effectus est atque inter nos conversatus, genitricem vero suam sibi matrem effecit quin virginitatis jacturam pateretur.

ܕܦܓܪܐ ܦܓܪܢܐܝܬ ܐܦ ܠܫ̈ܠܝܚܐ ܘܠܬܠܡܝܕܘܬܐ:
ܘܕܦܓܪܐ ܡܓܒܪܗ ܐܦ ܠܐܠܗܐ ܘܠܟܢ̈ܫܝܐ.
ܕܡܛܠܬܗ ܕܐܢܐ ܕܡܛܠܬܐ ܕܒܫܝܢܐ ܒܦܪܘܫܐ ܦܫܛ:
ܕܐܦ ܠܐܠܗܐ ܘܒܪܗ ܕܐܢܫܐ ܒܦܘܪܫܐ ܢܗܘܐ.
ܘܐܬܕܪܟ ܠܟ ܗܘ̇ ܡܫܝܚܐ ܕܕܪܐ ܠܐܢܫܘܬ:
ܫܠܝܛ ܡܢ ܟܘܠܐ ܒܡܠܟܘܬܗ ܬܡܢ ܕܫ̈ܠܝܚܐ.
ܘܡܫܡܫ ܐܝܟ ܒܡܠܟܘܬܗ ܡܠܟܐ ܕܡܠܟܘܬܐ:
ܫܠܝܛ ܡܢ ܗܘܐ ܕܠܐ ܚܙܐ ܩܛܠܐ ܡܢ ܢܦܫ ܗܘܐ.
ܘܫܡܫ ܗܘ ܠܗ ܕܗܘܐ ܐܬܒܣܝ ܒܡܬܘܟܠܘܬܗ.
ܕܐܗܘܐ ܐܬܒܠܐ ܕܦܠܓܗ ܐܒܘܗܝ ܕܫܡܝܢܐ.
ܒܬܘܒܗ ܕܡܐ ܚܙܐ ܕܘܡܟܪܐ ܡܢ ܕܠܫܐ ܠܟ:
ܘܐܢ ܫܒܩ ܗܘܐ ܬܡܝܗܐ ܒܡܬܒܥܐ ܠܗ ܕܘܡܟܪܐ ܗܘ.
ܒܬܪܟܐ ܐܚܝܕܐ ܥܠ ܗܘܐ ܠܬܠܡܝܕܐ ܐܝܟ ܕܒܬܒܥܐ:
ܘܠܐ ܦܬܝܚܐ ܠܗ ܡܟܪܐ ܗܘܐ ܘܠܐ ܠܐܠܗܐ.
ܘܕܐܬܐ ܠܚܒܠܐ ܘܫܠܝܛ ܬܡܝܗܐ ܕܒܬܘܠܘܬܐ:
ܡܠܟܐ ܦܓܪܐ ܕܡܟܪܐ ܗܘ ܡܫܘܐ ܐܦ ܕܘܡܟܪܐ ܗܘ.
ܢܚܬܐ ܠܗܝܐ ܡܠܟܐ ܕܡܢܐ ܒܬܘܠܘܬܗ:
ܘܐܦܩܗ ܠܟ ܕܗܘ ܗܘ̇ ܐܬܪܐ ܕܚܕܐ ܕܐܚܝܕ.
ܡܫܡܫܐ ܥܠ ܒܗ ܕܐܒܘܗܝ ܚܙܪܗ ܕܬܠܡܝܕܐ ܢܛܥܘܢ:
ܘܐܪܟܐ ܦܬܝܚܐ ܠܐ ܫܡܫ ܠܗ ܟܠ ܕܐܠܗܐ ܗܘ.
ܠܗ ܠܡܫܘܐ ܐܬܐ ܢܫܒܩ ܗܘ̇ ܡܬܚܙܐ ܒܟܠ:
ܢܬܚܙܐ ܡܢ ܕܡܫܒܩ ܗܘܐ ܫܘܪܗ ܐܒܘܗܝ.
ܠܫܘܐ ܕܢܛܥܐ ܐܬܐ ܕܢܬܚܙܐ ܒܬܘܠܘܬܗ:
ܘܠܐ ܡܫܒܩ ܗܘܐ ܒܬܘܠܘܬܐ ܕܢܫܒܩ ܐܗܘܐ ܐܒܘܗ.

Similis est Maria tum matribus, tum virginibus, et similis est Natus ejus et Deo et hominibus.

Forma Patris formam servi in utero assumpsit, ut Deus simul et homo mirabiliter foret; ita heros ille, Patri suo similis, similis factus est nobis in cunctis hominum passionibus, excepta iniquitate; constituta quoque est mater ejus cunctis genitricum doloribus subjecta, excepto quod ipsius claustrum virginale filius exeundo non solverit.

Sane decebat ipsam ita in sua virginitate permanere, ut certior redderetur quisnam esset pater unigeniti sui.

In ipsius sinu purissimo habitavit Admirabilis, cum nobis exoriretur; quod si exeundo signa virginalia violasset, non foret Admirabilis.

Per portam clausam ingressurus erat in mundum, sicut scriptum est; si igitur eam aperuisset, neque Dominus fuisset, neque Deus; ast quia veniendo ad nativitatem servavit virginitatis sigilla, unusquisque confitetur Jesum et Dominum esse et Admiribilem.

Lætetur propheta *Ezechiel* ob matrem quæ in virginitate sua permansit, nobisque declaret hic eam ipsam portam esse, quam vidit esse clausam; per eam Christus intravit, dum Pater eum ad invisendum hunc mundum ablegavit, neque ipsi convenire poterat porta aperta, quandoquidem Deus erat.

Utique universorum restaurator non venit ut naturam corrumperet; ad restituendum quod corruptum erat miserat eum Pater; Hevam collapsam in virginitate sua restituere advenerat, nequaquam vero virginem læsit, quam sibi in matrem assumpsit.

ܘܡܛܠ ܐܟܣܦ ܠܗ ܠܚܝܠܐ ܕܢܗܘܐ ܡܬܚܫܒ ܡ̈ܠܟܐ.
ܘܗܘܝܘ ܘܦܠܛܝܢ ܘܠܐ ܫܡܥܢܐ ܠܟ ܐܡܪ ܕܐܦܠܛܘܢ ܐܠܐ
ܡܠܐ ܕܢܥܡܐ ܒܐܕܢܗ ܕܕܘܟܝܐ ܡܠܬܐ ܗܘ ܢܨܐ.
ܘܡܠܗ ܒܪܝܬܐ ܠܗ ܕܐܡܪܬ ܗܘ ܠܐ ܫܡܥܬ.
ܠܡܠܗ ܕܫܡܥܐ ܠܗ ܕܠܝܬ ܠܗ ܩ̈ܠܐ ܡܩܒܠܝܢ.
ܒܠܠܐ ܡܠܟܐ ܘܡܠܗ ܐܡܠܟܐ ܠܐ ܫܡܥ ܠܗ.
ܢܥܡܐ ܕܡܠܟܐ ܡܠ̈ܠܐ ܘܩ̈ܠܐ ܕܡܠܝܘܬܐ.
ܣܘܪܐ ܡܬܡܠܠܘܢ ܠܐ ܬܫܡܥܢ ܠܗ ܘܠܐ ܢܨܐ ܒܗ.
ܐܘ ܠܝ ܕܡܠܝܢ ܠܐ ܠܝ ܐܡܪܬ ܐܘ ܐܡܪ ܐܢܐ:
ܒܡܠܟ ܠܐ ܬܫܡܥܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܕܡܢ ܠܝ ܫܡܥܬ ܠܟ.
ܐܠܐ ܒܫܡܐ ܠܝ ܣܡܪܐ ܕܡܠܟܘܬ ܐܠܗ ܠܐ ܬܬܠܡܕܘܢ.
ܐܪܝܒܘܢ ܒܐܡܪ* ܐܝܟ ܗܘ ܡ̈ܠܐ ܕܐܬܒܥܝ ܠܗ.
ܠܗ ܓܝܪ ܒܐܕܢܐ ܦܠܣܐ ܠܡܠܝ ܐܘ ܦܠܣ ܐܢܐ.
ܐܦܠܐ ܠܡܘܒܠܐ ܫܪܟ ܡܠܝ ܐܘ ܒܟܐ ܐܢܐ
ܡܢ ܡܠܘܟܬܗ ܕܦܠܛܝ ܫܡܠܐ ܠܟܠ ܦܬܘܪܐ.
ܐܢ ܫܡܥ ܠܝ ܬܒܫܠ ܠܡܢ ܘܐܠܐ ܢܦܠܐ.
ܠܗ ܦܠܛܝܢܘܬܐ ܢܚܬ ܒܫܠܡ ܕܡܬܚܫܒ ܠܝ.
ܦܪܘܬܝ ܬܐܒܪ ܘܐܢ ܫܡܥ ܐܠܗ ܡܢ ܕܡܠܝ ܗܘ.
ܒܬܘܠܬܐ ܕܡܠܟ ܘܡܪܟ ܠܠܡܠܐ ܠܫܡܫܬܐ:
ܘܐܡܠܐ ܕܫܒܪ ܘܡܬܦܫܩܬܐ ܗܘ ܠܗ ܠܡܢ ܗܘ.
ܣܪܡܪ ܡܠܝܗ ܘܡܢܒܠ ܠܒܟܐ ܕܒܬܘܠܬܗ.
ܘܡܢ ܕܠܒܝܒ ܠܗ ܢܫܡܥ ܗܘ ܠܐ ܦܪܐ ܠܡܢ.

v. 376. Quid significetur per vocem ܒܐܡܪ nescio; suspicor autem hic

Quid itaque faciam insipienti qui ob verba mea irascitur et qui perversitate ac malitia præpeditus me loquentem *renuit* auscultare.

Vox tonitrui in aure surdi est altum silentium, neque si cantent omnes creaturæ ipse quidquam audiet. Oculus cæci, quantumcunque ei solium myriades orirentur, nocti assuetus est nec ei convenit dies. Ita animæ scandalis et dubii anxietate refertæ frustra loqnatur veritas, qua illa minime delectatur.

Ad te ergo, o dubitans, ad te, *inquam*, non sum locutus neque nunc loquor; si ita placet, audire renuas; porro ei loquor ego qui me auscultat; si te non delectat vinum verbi mei, illud ne bibas tu! In promptu sunt turbæ qui illud avide desiderant; neque enim pro mercede aliqua laboravi tecum aut nunc operam adhibeo, neque gloriam ex te intendi aut nunc quæro.

Ex dono Domini tui super mensam apposui; si tibi placuerit, *de eo* nobiscum degustes; sin aliter, transeas.

Non meretur voluntas mea reprehensionem, cum tui dilectione moveatur; vocavi te ut commodum reportares; si vero vacuus adhuc existis, hoc tibi imputandum est.

Virgo peperit, mundumque ad convivium invitavit; sed qui credit eam fuisse vitiatam, hic non est nobiscum.

Verus est ipsius Natus (h. e. *verum corpus assumpsit ejus filius*), sed intactum reliquit sigillum virginitatis; qui ægre istud audit, ille non est nobiscum invitatus.

librarii vitio mendum aliquod irrepsisse in codicem.

ܠܐ ܐܫܬܪܝܗ̇ ܒܡܘܠܕܬܐ ܘܐܡܪܐ ܢܦܫ ܒܡܫܟܢܐ.
ܘܠܐ ܒܙܘܥܐ ܢܓܪܝ ܕܫܘܫܦ ܗܘ ܠܗ ܫܪܐ.
ܘܠܐ ܫܘܘܝܬܐ ܐܫܬܪܝܬ ܥܠܝܗ ܕܡܥܡܕܢܐ ܠܗ.
ܠܐ ܦܬܚܐ ܠܗ ܐܠܐ ܠܡܥܠ ܡܢ ܠܘܬ ܐܒܐ.
ܢܚܬܗ ܕܦܪܘܩܢ ܠܗܘܪܐ ܗܘ ܕܡܫܝܚ ܠܟܠ ܩ̈ܛܠܐ.
ܘܐܦܢܐ ܕܢܚܬܘ ܠܐ ܢܚܒܠ ܠܗ ܡܬܠܗܪ ܒܗ.
ܟܐܪܐ ܚܝܬܐ ܕܙܪܥ ܡܢܗ ܩ̈ܛܠܐ ܚ̈ܝܐ.
ܘܡܢ ܠܐ ܢܫܬܪܐ ܡܢܝܬ ܦ̈ܬܓܡܐ ܠܟܠܟܠܐ ܢܗܘܐ.
ܐܡܪܐ ܕܝܗܒܐ ܕܦܘܪܩܢܐ ܠܐ ܐܬܚܫܒܬ.
ܘܡܫܝܚܐ ܠܟܠ ܐܬܩܢܗ ܒܐܝܠܐ ܕܐܦ ܒܥܠܡܗ ܕܐܪܝ.
ܐܘ ܕܡܬܢܚܝܢ ܠܟܠ . ܗܘ ܒܥܠܐ ܦܬܐ ܕܡܥܪܐ.
ܠܐ ܬܒܥܐ ܠܡܫܚ ܒܚܫܘܟܘܬܐ ܕܠܐ ܐܬܢܗܪܬ.
ܠܡܫܒܚ ܠܗ ܕܝܗܒ ܠܟܠ ܕ̈ܦܝܫܐ ܡܢܝܢܐ ܢܩܫܝ.
ܢܝܪܐ ܩ̈ܕܡܝܐ ܘܐܦ ܠܡܫܒܚ ܠܗܢ ܒܡܫܡ̈ܫܢܘܬܐ.
ܣܡ ܣܘܥܪܢܐ ܐܡܬ ܠܗ ܕܢܦܠܐ ܠܗܝܡܢܘܬܐ.
ܘܗܘ ܡܚܕܪ ܠܗ ܡܢ ܬܘܕܝܬܐ ܕܡܝܘܪ̈ܬܐ.
ܡܬܢܫܡ ܐܠܗ ܕܐܠܗܘ ܕܝܠܝܕ ܦܪܘܩܢܬܗ.
ܐܡܝܢ ܚܠܦ ܡܘܗܒܬܐ ܡܫܡܫܢܐ ܘܠܐ ܬܫ̈ܐ ܠܗ.
ܬܐ ܠܟܝܐ ܕܚܘܒܗ ܘܫܦܝ* ܫܦܝ ܠܗ ܟܠ ܣܘܟ̈ܠܝܢ.

v. 405. ܫܦܝ pono esse formam imperativi a verbo ܫܦܐ, cujus Castelli lexicon non exhibet nisi derivatum : ܫܦܝܐ ܒܫܦܝܐ *plenus, redundans, affluens*; fem. *plene, affluenter, abundanter*, ut *Jos. III*, 15, quo sensu similiter occurrit ܫܦܝܐ ܒܫܦܝܐ *Opp. S. Ephræmi I*, 563. — Verbum ipsum legi in *Carm. II de Euch.* S. Jacobi Sarug. *Cod. Vat.* 117,

Si credas eam esse virginem et matrem, convivio accumbas; si vero contendendi pruritus damnum tibi intulerit, exeas nobisque cedas locum.

Si vero demonstrationem aliam quæras ut persuadearis, non mihi grave videbitur tecum operam ponere, cum equidem inde proficiam.

Historia Mariæ lux est quæ expanditur super colles, quique tenebris obducitur, modo eam audiverit, per illam illuminabitur.

Puteus novus est ex quo fluxerunt aquæ vitæ, quique, quin fuerit effossus, protulit exundationes mundo sitienti.

Mater admirabilis est conjugio haud subjecta, cujus manibus impositus fuit infans qui medetur Adami gravamini.

O tu, qui dubio premeris circa sinum hunc admirabilem, veni, admirare nobiscum virginitatem inviolatam!

Ideo ægre credis, quia scandalis assuefacta est anima tua; age, dubia abjicias et sapias nobiscum in simplicitate. Unam tantum foves cogitationem quæ fidei adversatur, et te a professione veritatis disturbat; quippe ita cogitas : si *Maria* peperit corporaliter, quomodo transivit corpus per corpus quin hoc aperuerit?

Accedas, o miser, ut abundantia replearis, tibique acci-

fol. 510 *v., col.* 3 : ܠܐܝܡܟܐ ܠܐܝܡܟܐ ܬܦܩܝܢ ܢܦܫܐ ܒܗܝ ܥܕܢܐ ܕܐܪ̈ܙܐ ܡܚܠܝܬܐ ܢܠܩܛ ܛܝܒܘܬܐ ܡܢ ܛܝܒܘܬܐ : « Quonam, *quæso*, quonam exires, o anima, in illa hora *sacrificii eucharistici*, qua unusquisque ingreditur ut gratiam *sibi* colligat ex gratia (h. e. *ab ipso gratiæ Auctore*)? » Adhibitum pariter reperitur *Opp. S. Ephr. II*, 197 : ܟܿܕ ܥܿܐܠܝܢ ܠܐܪ̈ܙܘܗܝ

ܡܢ ܡܘܟܠܐ ܕܟܪܟ ܡܢܝ ܠܡܬܩܢܝܐ.
ܐܠܐ ܟܢܫ ܓܘܫܡܐ ܦܓܘܫܡܐ ܘܠܐ ܥܪܩ ܠܗ ·
ܟܕ ܗܘܐ ܠܗ ܕܥܪܒܬ ܗܘܐ ܠܚܫܒܪܗ ܕܐܡܪ.
ܓܒܪܐ ܠܐܠܗܐ ܦܬܘܪܗ ܕܐܝܟܢ ܘܠܐ ܠܚܡܐ ܠܗ:
ܘܕܣܠܘܠܬܗ ܡܫܪܐ ܦܬܪܡܢ ܠܐ ܦܬܦܪ ܐܠܗ.
ܐܘ ܠܟܠܘܠܗܘ ܕܐܠܗܐ ܥܒܪܐ ܣܘܦܩܢܝ·
ܥܪܡܐ ܗܘ ܡܢܝ ܓܒܝܗ ܕܐܡܪ ܐܡܝ ܕܐܦܪܢ ܐܠܗ.
ܢܒܥܬ ܗܘܐ ܘܠܐ ܦܓܝܣ ܥܪܒܐ ܘܠܐ ܫܪܟ ܐܠܗ:
ܘܡܢ ܟܠܗ ܢܒܥ ܡܢ ܡܪܥܐ ܘܦܠܓܝܐ ܗܘ ܠܟܠ·
ܕܡܪܐ ܐܒܪܗ ܘܕܘܒܬ ܦܐܪܗ ܠܐ ܐܬܡܚܒܬ:
ܘܢܡܫܬܐ ܕܟܡܒܐ ܕܦܐܪܗ ܥܪܒܐ ܦܓܝܣ ܡܢ ܢܦܫ·
ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܐܝܟܢ ܠܐܠܗܐ ܘܟܒܫ ܦܦܟܝܐ:
ܘܡܬܪܡܐ ܐܠܗܐ ܕܒܟܝܬ ܟܘܠܐ ܐܡܬ ܣܪܡܠܐ·
ܢܒܥܬ ܗܘܐ ܘܠܐ ܡܬܦܪ ܐܠܗ ܕܥܒܕܐ ܥܪܒܐ:
ܘܕܢܒܥ ܡܢܝ ܗܘ ܡܬܟܦܫ ܐܠܗ ܟܠܗ ܕܢܘܦܠܗ·
ܐܘ ܡܥܘܪ ܐܠܗ ܗܒ ܥܬܝܕܘܬ ܡܢ ܡܘܟܠܝ·
ܘܠܐ ܥܒܕܐ ܠܗ ܕܐܝܟܢ ܐܝܟ ܐܦܠܐ ܦܬܪܡܢ.
ܟܘܠܐ ܗܘ ܗܠܐ ܕܣܦܬܘܟܐ ܕܓܒܪܐ ܥܦܪ·
ܘܠܐܠܗܐ ܥܒܕܘܬ ܕܡܫܟܚܬܐ ܗܘ ܦܢܝ ܦܬܘܟܪܗ.
ܡܟܝܢܐ ܗܘ ܐܘܪܚܐ ܕܒܟܐ ܐܡܬ ܠܗ ܘܕܓܒܪܐ ܠܐ·

ܟܢܫܘ̈ ܕܒܐܝܕܝܗܘܢ ܦܓܪ̈ܐ ܕܣܢܐܝܗܘܢ « Coacervantes manibus suis putrefacta hostium cadavera. » Item *III*, 25 : ܡܢܐ ܐܝܟܐ ܡܬܡܠܝܢ ܘܪܒܝܢ ܫܒܠ̈ܐ ܕܚܛܬܐ « Undenam *fit ut* adimpleantur et crescant aristæ frumenti ? »

pies omnigenam incolumitatem ex doctrina quæ vulneratis medetur gratis!

Nisi transire potuerit corpus per corpus quin hoc aperiret, age, demonstra mihi ab Heva fuisse apertum latus Adami.

Feminam fuisse partam a viro confiteris, nec illud te gravat, et porro non credis Mariam peperisse virginaliter. Si mulieris claustra virginalia ob tuas ratiunculas soluta volueris, aperiri consequenter debuerit latus Adami, juxta id quod asseris.

Exivit Heva quin porta aperiretur, quod minime inficiaris; ast exierit Filius Dei ex utero et hic ideo fuerit apertus!

Masculus fœtum produxit, et vestigium ipsius fœtus non agnoscitur; de femina vero injurie asseritur hujus fœtum non exiisse quin sibi portam aperiret.

Adam, utut vir, feminam parit nec dubium de hoc movetur; cum vero Maria mulier parit infantem, exoritur disceptatio.

Egressa est Heva et tu non palpas ut portam inquiras; ast cum Dominus noster egressus est, ecce tu ejus vestigia indagas.

Si negare volueris, auferas utrumque ex doctrina tua, et noli confiteri Adamum peperisse, non vero Mariam : iniquum hoc est, ut credas partum a viro editum, mulierem vero calumnieris, quasi fuerit hæc per partum suum corrupta.

Relicta *igitur in Maria* fuisset infantis via, viri autem *via*

Et in *Carmm. nisib.* p. 139 ܣܦܐ ܪ̈ܒܝܬܐ « auget usuras. » — Ex quibus patet verbo notionem inesse *abundandi*, significatione vero activa : *coacervandi*, *colligendi*, sicut chaldaic. סְפַח

ܘܗܘ ܦܬܟܪܐ ܕܨܠܡܐ ܗܘܐ ܠܗ ܒܫܠܡܘܬܗ.
ܒܦܬܟܪܗ ܕܫܘܐ ܫܡܐ ܠܡܣܓܕܘ ܠܐ ܐܬܛܦܪ ܗܘܐ.
ܘܐܝܟ ܗܕܪܐ ܒܦܬܟܪܗ ܕܟܘܠܐ ܩܛܝܢ ܐܘܪܕܥܬܐ.
ܗܟܢܐ ܦܝܪܐ ܘܠܐ ܚܘܒܐ ܠܟܠܟܠܐ ܢܦܫܬ.
ܘܕܝܠܐ ܡܢܝܢ ܥܕܢܐ ܘܚܘܒܐ ܒܥܘܠܐ ܕܗܘܢܐ.
ܠܟܠܗ ܕܐܝܟ ܢܦܫܬ ܡܢܗ ܦܪܨܘܦܗ.
ܘܠܐ ܫܡܝܐ ܕܥܠܬܗ ܕܟܠܐ ܘܠܥܠܡܐ ܒܗ.
ܡܢܗ ܕܗܘܘ ܐܢܫܐ ܒܥܠܡܐ ܕܟܠܗܘܢܐ.
ܢܥܒܕܘܢ ܠܗܘܐ ܒܗܘ ܦܬܟܪܗ ܕܫܡܝܐ.
ܡܢ ܠܗܝܢ ܨܠܡܐ ܚܕܐ ܐܠܗܐ ܘܢܥܒܕ ܐܠܗܝ.
ܠܨܠܡܐ ܐܝܟ ܨܠܡܐ ܕܘܪܐ ܘܥܠܡܐ ܕܨܠܡܗ.
ܡܢ ܨܠܡܐ ܕܡܢܐ ܕܫܠܡܘܬܐ ܦܐܪܐ ܡܘܫܐ.
ܠܐ ܐܠܗ ܢܐܡܪ ܕܨܠܡܐ ܬܫܒܚܐ ܕܫܠܡܘܬܗ.
ܕܥܒܕ ܨܠܡܐ ܕܠܐ ܐܬܦܪܫ ܡܢ ܦܬܟܪܐ.
ܦܩܘܕ ܢܦܫ ܕܐܝܟ ܢܟܪܐ ܫܠܡܘܬܐ ܠܨܠܡܗ.
ܐܘ ܠܟ ܐܝܟ ܢܦܫܐ ܕܨܠܡܐ ܡܣܒܪܐ ܕܬܘܕܝܬܐ:
ܫܒܝܪܐ ܕܕܪܐ ܐܦܐ ܕܡܫܘܬܐ ܕܥܠܡܗ ܕܪܫܐ:
ܘܥܪܗ ܕܩܢܐ ܡܫܡܠ ܡܢ ܠܒܪܐ ܨܠܡܐ ܫܠܝܛܐ.
ܕܪ̈ܐ ܬܘܕܝܬܐ ܕܒܗ ܡܬܦܪܣܐ ܫܠܡܘܬܐ ܡܪܝܡܐ.
ܐܘ ܠܟܘ ܐܦ ܕܟܠܐ ܡܕܐ ܨܪܐ ܕܥܡܗܐ:
ܦܐܪܐ ܕܡܘܫܐ ܕܟܠܬܐ ܦܐܝܬܐ ܠܫܡܝܐ ܙܪ̈ܐ:
ܟܠܐ ܕܢܦܫܬ ܨܠܐ ܫܠܘܬܐ ܘܠܐ ܢܦܫܬܗ.
ܕܥܡܗܐ ܬܘܕܝܬܐ ܠܗܘ ܕܕܢܚ ܠܝ ܫܠܡܘܬܗ.
ܐܘ ܠܟܘ ܦܬܟܪܐ ܫܠܐ ܕܗܘܕܪܐ ܘܫܒܝܚܬܐ ܕܨܒܪ̈ܐ:

nequaquam *adesset! Quod cum fieri non possit*, partum *quod* viro *obtigit* etiam ipsi attribuas in virginitate sua.

In egressu Hevæ natura conclusa non fuit aperta; quomodo ergo hic ob egressum infantis scissuræ admitterentur? Processit Heva atque sine via ad mundum exivit; cum vero hujus dominus advenit, portas viasque finxerunt scrutatores.

Ex costa Adami illa exivit corporaliter, nec tamen minutus fuit locus ipsius costæ, et quare hoc? Quia homines conditi sunt *ut* imago divinitatis; *scilicet* Hevam symbolum esse voluit *Deus* ipsius partus Unigeniti; præscivit enim et præsignificavit Adami filios in similitudinem figuræ et imaginis filii sui.

Ideo peperit vir, ut quando Virgo fructum dedisset, nemo contenderet hunc solvisse signacula ipsius virginitatis; latus viri per partum minime apertum præfigurabat simili modo a Virgine filium fore pariendum.

Tu es, o Adam, caput gentium, fons familiarum, primogenitus generationum, pater tribuum, imago Excelsi, figura Altissimi, desumptus ex pulvere, conditus in gratia, typos gerens, *ille tandem* in quo agnoscatur virgo Maria!

Tu es, o Heva, partus novus, filia admirabilis, fructus gloriosus, sponsa decora, amicta mysteriis, costa extracta ex latere virginali quin illud læderet, ut fieres typus Illi qui ortus est nobis, permanente *matris* virginitate!

Tu es, o Maria, domus decora, ærarium thesaurorum,

ܐܡܬܝ ܕܫܒܝܠܐ ܕܡܠܟܐ ܠܒܪܐ ܕܠܐ ܡܬܚܙܝܐ :
ܫܒܝܠܐ ܕܡܗܝܪ ܠܐܘܪܚܐ ܕܐܣܝܡ ܒܥܪܐ ܕܢܓܒܠ .
ܦܘܩܕܢܐ ܕܫܠܝܛ ܠܒܝܬܐ ܕܠܗܝܪ ܒܡܠܟܘܬܐ .
ܐܘ ܒܪ ܚܝܐ ܠܒܘܠܐ ܗܒܐ ܦܐܪܐ ܒܢܝܐ :
ܡܠܟܐ ܕܠܒܪܐ ܥܡܡܐ ܡܢ ܟܠ ܢܒܝܐ ܡܢ ܐܡܬܗ :
ܠܟܢܫ ܥܡ̈ܡܐ ܥܒܕܗ ܕܐܦ ܡܠܟܐ ܕܥܡܡܝܢ :
ܢܒܟܝܗ ܕܐܦܐ ܒܪܗ ܕܒܬܘܠܬܐ ܕܠܐ ܡܬܬܟܬܒ :
ܕܡܠܟܘܬܝ ܒܐܝܟ ܒܗܘܐ ܝܘܪܬܝ ܒܦܪܢܣܘܬܐ ܠܥܘܕܪܝ :
ܒܝ ܕܘܡܝܐ ܕܕܘܡܝܐ ܐܬܐ ܠܡܫܪܐ ܒܝ .
ܢܫܒܚܘܢ ܐܝܟ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܝܗܒܬ ܠܝ :
ܝܘܪܬܗ ܚܕܐ ܠܗܘܢ ܦܬܟܝܢ ܕܦܬܠܐ ܠܒܪܐ .
ܡܠܝܢ ܠܒܝܬܐ ܒܬܘܠܐ ܕܦܪܝܣܐ ܒܝܡܝܢܗ .
ܘܐܫܬܥܝܘ ܒܗ ܬܪܬܝ ܘܬܘܕܝܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܗܘܘ .
ܝܠܕܬ ܠܟܬܒܐ ܓܠܐ ܠܗ ܠܟܠܟܬܒܐ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܣܝܡ :
ܡܢ ܝܗ ܫܡܝܐ ܠܝܘܡ ܠܗܝܪܘܬܐ ܕܐܚܝܕ ܐܘܪܚܐ .
ܒܗܘ ܦܬܟܝܢ ܦܘܪܩܢܐ ܚܢ ܡܠܟܘܬܝ .
ܘܝܗܒܐ ܕܒܥܪܐ ܐܬܐ ܒܝܠܕܗ ܕܐܠܗܘܬܝ .
ܠܡܠܟܘܬܗ ܕܦܪܝܣܐ ܐܝܟ ܝܗܒܬ ܠܐܒܪ .
ܘܝܗܒ ܠܡܠܟܘܬܗ ܒܐܬܐ ܕܫܡܐ ܒܝ ܡܠܟܢܝܐ .
ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܘܕܠܐ ܢܬܚܐ ܒܗܝܒܠܐ ܚܕܐ .
ܘܒܬܘܠܬܐ ܡܠܟܗ ܝܠܕܬܐ ܒܥܘܗܕܐ ܪܒܐ .
ܘܗܘܘ ܝܠܕܐ ܠܒܪ ܠܗܠܝܢ ܚܕܐ ܘܐܝܟ .
ܕܐܝܟ ܐܒܐ ܒܪܝܡܗ ܕܠܠܟܠܐ ܠܚܣܝܕܘܗܝ .
ܟܠ ܗܘ ܐܘܪܚܐ ܕܢܛܪ ܕܢܓܠ ܐܬܐ ܠܐܘܪܚܐ .

mater Solis quæ peperisti lucem indefectibilem, cista ligata, porta clausa, divitiæ obsigillatæ, sanctuarium obsignatum, sinus in virginitate servatus!

O Fili viventis, infans senex, fructus dulcis, puer admirabilis omnibus senior, recens nate ex matre tua et antique dierum, generationibus anterior et natus hodie, virtus Patris, fili virginis investigabilis! Similitudo tua in Adamo, in Heva typus tuus, in Maria stupenda tua virtus, in te ipso prodigium prodigiorum te consideranti existis!

Adam typum exhibuit virginitatis quæ te portavit; Heva figura fuit mirabilissimæ tum nativitatis; sancte te genuit sinus virginalis Mariæ, atque in eo impleta sunt mysteria et typi hactenus occulta.

Fortissimus sæculorum ingressus est in mundum per portam clausam, ut ex medio silentio tyrannum, qui terram vastatione repleverat, insequeretur.

Ad hanc tuam generationem corpoream respiciens Genitor tuus hominem ad imaginem divinitatis tuæ creare voluit. Virginitati Mariæ constituit Adamum *tanquam* imaginem, Filii vero similitudinem formavit in matre vitæ, ubi sine conjugio nata et sine concupiscentia concepta fuit Heva. Quapropter virginaliter et mirabili modo peperit eam vir.

Itaque, imago Filii Dei et Adam et Heva fuere, quam quidem Pater in principio mundi Unigenito suo constituit.

Super eam portam, qua primum homines in terram introduxit, filium suum delineavit naturalibus quibusdam

ܕܪܗ ܠܒܪܐ ܒܡܠܟܘܬܐ ܡܫܝܚܬܐ.
ܘܫܘܐ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܒܪܬܗ ܕܒܫܝܬܐ ܡܢܐ ܕܐܬܐ ܠܗ.
ܠܐ ܡܬܦܠܣܝܢ ܐܬܘ̈ܬܐ ܡܢ ܡܠܘܗܝ ܕܒܬܘܠܘܬܐ.
ܘܐܡܬܐ ܕܡܟܪܐ ܐܝܟ ܠܟܢܬܐ ܐܝܟ ܠܟܠܬܐ.
ܡܠܟܗ ܠܦܪܨܘܦ ܕܒܬܘܠܘܬܗ ܠܐ ܐܫܬܪܝܬ.
ܢܒܥܘܢ ܗܘ̈ܐ ܕܡ̈ܐ ܘܡ̈ܝܐ ܘܡܬܦܟܟܢ ܟ̈ܠܝܐ.
ܡܢ ܗܘ ܟܘܒܐ ܣܓܝܐܐ ܕܦܪܨܘܦ ܘܦܬܐ ܠܒܘܪܐ.
ܒܠܒܒܗ ܚܙܪܐ ܠܟܠ ܡܢ ܕܐܫܟܚ ܡܬܬܪܬܐ.
ܟܠ ܗܘ ܒܙܗܝܐ ܡܬܪܓܫܢ ܡܘܕܝܐ ܕܪܕܦ ܬܡܗ̈ܐ.
ܡܛܠ ܡܠܟܘܬܐ ܒܢܝܐ ܙܡܪܐ ܥ̈ܠܝܡܝܢ ܐ̈ܒܘܗܝ.
ܘܐܬܝܗܒ ܠܒ̈ܢܘܗܝ ܚܝܠܐ ܠܒ̈ܢܝܐ ܕܢܦܫ ܗܘܐ ܒܗ.
ܕܢܝܚܐ ܡܠܟܘܬܐ ܒܪܬ ܐܡܘܢܐ ܟܠ ܫ̈ܡܝܐ.
ܘܩ̈ܠܐ ܠܥܠܡܐ ܒܪܘܪܐ ܕܢܘܗܪܐ ܫܒܚܘ* ܘܐܬܦܪܩܘ.
ܒ̈ܢܘܗ ܚܕ̈ܘܬܐ ܕܡܠܝܠܘܬܐ ܡܢ ܒܪܬ ܕܘܝܕ.
ܘܢܗܪܬ ܠܥܡܐ ܕܒܬܘܠܘܬܐ ܕܠܐ ܐܫܬܪܝܬ.
ܒܬܘܠܬܐ ܗܘܬ ܒܝܬ ܡܢ ܡܠܟܐ ܗܘܐ ܠܒܪܐ ܠܡܠܟܗ.
ܘܒܬܘܠܬܐ ܗܘܬ ܡܢ ܦܓܪܗ ܠܡܫܝܚܐ.
ܒܬܘܠܬܐ ܕܒܝܬܐ ܡܢ ܥܙܪܐ ܒܗ ܕܢܝܚܗ ܕܐܒܐ.
ܘܒܬܘܠܬܐ ܗܘܬ ܡܢ ܡܬܘܪܒܐ ܒܡܪܗܘܢ ܠܒܘܠܐ.
ܒܬܘܠܬܐ ܢܛܠܬܗ ܠܗܘ ܠܒܪܐ ܓܒܝܢ ܦܪ̈ܡܬܐ.
ܘܒܬܘܠܬܐ ܗܘܬ ܡܢ ܥܠܝܐ ܠܗ ܠܫܒܚܗ ܕܐܒܐ.
ܢܒܝܐ ܒܬܘܠܐ ܡܟܝܢ ܡܠܬܗ ܡܢ ܠܥܠܐ.

v. 486. Vide notam *pag*. 290. In præsenti loco verbum ܫܒܚܘ adhibi-

inscriptionibus, mundoque ostendit ante heredem domus, ubi is in illam intraret, virginitatis portas minime fore aperiendas.

Ille igitur qui admittit et naturam et scripturam, discere debuit Mariæ virginitatem non fuisse violatam.

Sileant nunc investigationes, scandala et sermones impuri de obsignato hoc Mariæ sinu, clara luce fulgente.

Veritas iis omnibus os obturavit qui superflua finxerunt de utero isto gestante sanctitatem quæ purificat immundos.

Erexit se doctrina ad gradum sublimem, liberrime loquens et sub calcaneis suis posuit scrutationes ipsi oblatrantes.

Descendit quippe Verbum, diei filius, super tenebras, filii vero noctis in spleudore lucis congregati sunt (*abundarunt*) et *illico* dispersi; fugerunt dubitationis tenebræ a filia Davidis, et resplenduit anima virginis illibatæ.

Virgo enim erat, cum Angelus illi loquebatur et virgo quando concepit Unigenitum.

Virgo pura, quando habitabat in ea Oriens ex Patre, et virgo cum cresceret in utero suo infans.

Virgo portavit hunc heroem qui portat creaturas, et virgo quando genuit virtutem Patris.

Lac virginale suxit ex ea Filius Dei, et virginaliter am-

tum censuerim cum notione *abundandi*, *prodeundi*.

ܘܒܬܘܠܬܗ ܠܫܡܫܐ ܦܐܪܐ ܕܫܡܝܐ ܬܡܝܗܐ.
ܘܒܡܫܡܥܗ ܒܬܘܠܐ ܝܠܕܐ ܕܡܝܐ ܠܟܠܘܠܐ ܫܦܝܐ.
ܘܒܬܘܠܘܬܗ ܐܘܪܚܐ ܕܠܒܪܐ ܠܡܫܝܚܐ ܕܕܢܚ.
ܒܬܘܠܬܐ ܗܝ ܡܪܝܡ ܘܒܬܘܠܘܬܗ ܡܢ ܟܠܟܠ ܗܝ.
ܕܪܚܡ ܕܐܫܦܝ ܠܗ ܫܘܦܪܐ ܒܡܠܟܗ ܠܡܠܟܘܬܐ.

ܫܠܡ ܕܝܠܗ ܡܐܡܪܐ ܗܢܐ ܘܒܬܘܠܬܗ ܫܡܗ ܐܡܝܢ.

plexata est ipsa novæ vitæ fructum.

In corpore suo virginali *adest* lac purissimum infanti seni, et in eadem ejus virginitate via lucidissima soli orienti.

Virgo est Maria, et virginitas ejus perpetua est. Benedictus qui eam in partu suo multiplici decore ornavit!

Explicit *carmen* de Dei genitrice et semper virgine *Maria*.

APPENDICES.

Appendix prior.

DE SYRORUM METRO ET POËSI.

I. Testatur s. Ephræm (1) Bardesanem gnosticum, quo facilius gentiles suos dementaret iisque erroris sui venenum dulcedine aliqua temperatum propinaret, Davidem imitatum, dogmatum suorum expositionem poeticæ dictionis formæ alligasse.

Hunc vero agendi modum Syri quoque orthodoxi bene multi secuti sunt; inter quos, cum locum præstantissimum teneat Jacobus Sarugensis, haud abs re fuerit Dissertationi nostræ de hujus vita et scriptis brevem de Syrorum poesi adnectere disquisitionem.

II. Quum Syrorum ars poetica ex hebraica manaverit, hujus characterem prius assignemus oportet, quo illius indoles atque textura facilius perspiciantur.

Poesis Veteris Testamenti ex parte *objecti* sui proprie sacra est; nam sensibus Religionis et piis animæ erga Deum affectibus tota continetur. Hagiographorum autem scriptiones quæ huc referuntur *didactici* aut *lyrici* generis sunt, et crebro unum cum altero conjungitur; vocantur vero שִׁיר et מָשָׁל (2).

(1) *Opp.* tom. II, hymno 53, pag. 553.

(2) Cfr. *I Reg. V*, 12 : וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מָשָׁל וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וָאָלֶף. In Vulg. *III Reg. IV*, 32 : « locutus est quoque (Salomon) tria millia *parabolas* et fuerunt *carmina* ejus quinque et mille. »

Formam quod attinet, tripliciter hæc a soluta oratione distinguitur, ait Reusch (1) :

1° *Loquendi formulis*, earum scilicet formarum, vocum et transitionum usu, qui est a prosa oratione alienus, item imaginibus, figuris atque metaphoris.

2° *Rhythmo* sive congrua quadam et simili membrorum structura. Ad rhythmum referenda est etiam ea quæ quandoque in fine membrorum observatur æquisonantia, quamquam versuum exitus similes (*la rime*) non habet hebræa poesis, neque utitur metro seu æquali in singulis versibus numero syllabarum : is autem in psalmis inter septenarium et denarium numerum variat; in prophetarum vero vaticiniis poetica forma prolatis major licentia cernitur, ita tamen ut aliquod membrorum æquilibrium ibi nunquam desit omnino.

3° *Parallelismo* conceptuum ac membrorum, qui in eo positus est, ut cogitata non exprimantur unica propositione, sed duabus explicentur aut etiam pluribus, sibi invicem quoad sensum et formam externam harmonice correspondentibus.

III. Jam vero hic syriacæ quoque poeseos character est, hebraicæ hactenus etiam veluti soror quædam, quod et ipsa fere in rebus sacris celebrandis occupatur. Ast limatior est ejus forma, et rhythmica ejus ratio ad normam strictiorem exacta est, quum versus ejus certo ac definito syllabarum numero constituantur; ad syllabarum tamen accentus et quantitatem in illa non attenditur.

IV. Versus autem ipsi in poeticis syrorum monumentis dupliciter considerari possunt, in seipsis nempe, vel respectu habito ad integrum carmen cujus partem efficiunt.

(1) *Lehrbuch der Einleitung in das alte Testament.* Freiburg im Breisgau 1864, pag. 45 seqq.

Sub priori aspectu varii sunt pro numero syllabarum quo singuli constant, asseritque Jos. Al. Assemanus (1) « eos septimam syllabam non excedere nec a quarta defi- « cere. » Verum in eo fallitur Aloysius; nam Stephanus Aldoensis, doctus Maronitarum patriarcha, exempla allegat versuum duabus vel tribus syllabis constantium (2); occurrunt quoque carmina in quibus octo syllabis metrum componitur; neque necessarie versus dodecasyllabus, a Sarugensi Jacobo usurpatus, in triplex tetrasyllabum stichon dividi debet; denique in *carminibus nisibenis* S. Ephræmi versus reperiuntur qui syllabas habent octo, novem aut decem (3).

Porro « ex antiquis celebratissimi Syri poetica excellue- « runt, sed quia nonnulli in aliquo metri genere delectati « sunt, hinc species illæ metrorum iis tribuuntur, et an- « tonomastice carmina illa a nomine eorum doctorum « suum vocabulum sortita sunt. S. Ephræm *heptasyllabo*, « Narsetes *hexasyllabo*, Balæus Ephræmi discipulus *pen- « tasyllabo*, Jacobus Sarugensis *tetrasyllabo ter repetito* « seu *dodecasyllabo*, maxime ac ut plurimum usi cum « fuerint, poemata primi generis Ephræmo, reliqua reli- « quis vulgo inscribuntur, sive ab illis fuerint composita, « sive ab aliis ad carmina ipsorum exacta (4). » Quibus tamen metrorum non est tribuenda inventio; nam longe ante hos auctores jam Syri carminibus hujusmodi nteban-

(1) *Codex liturg.* tom. IX, in Præfatione ad Syrorum Maronitarum ordinationes. Romæ MDCCLVI, pag. XCV.

(2) In *Cod. Ms. n° CCCCXLI* notatus in *catalogo* Em. Card. Mai, qualis reperitur in *scriptt. veterum nova collect.*, tom. V. Romæ 1831. — Videsis libri Stephani Aldoensis descriptionem in : *Beiträgen zur syrischen Literatur aus Rom*, von Dr P. Pius Zingerle, *Zeitschrift der D. M. G.* a. 1863 p. 687 seq.

(3) *Carmina Nisibena* ed. Gust. Bickell; pag. 32.

(4) Ita Jos. Al. Assemanus *loc. cit.*

tur, ut Bardesanes et Harmodius (1), Bardesanis filius ejusque in Gnosi successor.

V. In re metrica autem, ne in computandis syllabis hæreatur, probe notandus est usus *synæreseos* et *diæreseos*.

Per *diæresin* igitur syllaba una, addita vocali, in duas elongatur, ita ut voces monosyllabæ bisyllabæ fiant, bisyllabæ evadant trisyllabæ, et ita porro. — *Diæresis* hæc in libris quandoque ea lineola infra litteram posita notatur, quam *Mehagjono* ܡܗܓܝܢܐ (2) Syri appellant.

E contra, per *synæresin* duæ syllabæ, alterutri sua demta vocali, in unam contrahuntur, vocesque bisyllabæ evadunt monosyllabæ, trisyllabæ vero bisyllabæ, et sic porro; quod lineola supra litteram, sua privatam vocali, posita quandoque significatur; lineola hæc vocatur *Marhetono;* ܡܪܗܛܢܐ a verbo ܪܗܛ *cucurrit.*

Utriusque, diæreseos et synæreseos, exempla indicantur passim apud auctores (3); ego, ut reliqua omittam, ex priori carmine Jacobi Sarugensis, supra prolato, unicum proferam, reliqua lectori inquirenda permittens.

Synæresis itaque admittenda est in voce ܟܣܐ versus quinti, ita proinde legendi : ܟܣܐ ܕܡܪܘܝܐ ܢܦܫܐ ܒܡܫܬܝܗ ܘܡܛܥܝܐ ܚܫܘ̈ܗܝ vel potius ܟܣܐ ܕܡܪܘܝܐ ܢܦܫ, *calix potu suo inebrians animam, ejusque passiones oblivioni tradens*; non vero, uti soluta fieret oratione : ܟܣܐ ܢܦܫ.

(1) Cff. *B. O. I*, 61 et Hahn, *Bardesanes etc.* p. 32 seqq.

(2) Nomen istud a verbo ܗܓܐ *meditatus est* derivatur, notatque litteram illam, cui supponitur, cum meditatione quadam seu tarditate legendam esse. Videsis Amira : *Grammat. chaldaica*, Romæ 1596, p. 40; Hahn et Sieffert : *chrestomathia*, p. XVI; Uhlemann : *Grammatik*, Berlin 1857, pp. 11, 263 seqq.

(3) Consulantur Hahn, *Bardesanes etc.* pp. 39 seqq.; item *Chrestomathia*, pp. XIII-XVI; Bickell, *Carmina Nisibena*, pp. 34 et 35; Zingerle, *Zeitschrift der D. M. G.*, 1860 pp. 679 seq, 1863 p. 734, 1864 p. 754.

Diæresis autem ibidem in primo versu statim obvia est, sic efferendo : ܛܒܐ ܕܦܬܝܚ ܬܪܥܗ ܠܒܝܫܐ ܘܚܛܝܐ, *o benigne, cujus ostium patet malis et peccatoribus;* ubi ultima vox male legeretur : ܘܚܛܝܐ

Tandem, ut hac speciali observatione illud concludam quod de versibus singulatim spectatis adnotare volui, metrum Jacobi Sarugensis dodecasyllabum ternis quatuor syllabarum pedibus constat; hæc autem scansio, quum certa quantitate syllabarum non constet, potius cum hemystichiis Gallorum in versu alexandrino, quam cum latinorum pedibus comparari debet.

VI. Versus syriaci junctim positi contextum efformant, qui variis nominibus insignitur pro varia quam induit forma. Carmina quippe alia ܡܐܡܪܐ *sermones* sive *carmina continua* dicuntur, ubi sententiæ æqualibus versibus et sine stropharum discrimine decurrunt; quæ vocantur etiam distinctius et plenius ܡܐܡܪܐ ܕܡܫܘܚܬܐ *sermones metrici;* hujusmodi autem sunt Jacobi Sarugensis lucubrationes, quæ in vaticanis codd. supersunt, quamvis etiam alias composuerit, ut supra Georgius (1) et Barhebræus (2) testantur.

Alterius generis sunt carmina ex pluribus strophis conflata, instar odarum latinarum; atque hæc carmina aliquando æqualibus pedibus constant, aliquando vero diversis et inæqualibus, sibique nomen ܡܕܪܫܐ *disputationum odarum*, *hymnorum* adsciverunt (3).

(1) Cfr supra, *Dissert.* pag. 66.

(2) Supra, pag. 104.

(3) Ad alterutram stropharum speciem, quarum postrema latius patet, pertinent quoque ܬܘܫܒܚܬܐ *hymni*, ܥܘܢܝܬܐ *responsoria* aut *antiphonæ;* ܙܡܪܐ , ܙܡܝܪܬܐ , ܡܙܡܘܪܐ , ܡܙܡܘܪ ψαλμοί, *psalmi* vel *cantica;* ܡܣܩܬܐ *gradus, scalæ;* ܬܫܒܚܬܐ *laudes*, v. g. sanctorum; et quandoque ܨܠܘܬܐ et ܒܥܘܬܐ *precatio;* rarius vero, ut putem, ܩܠܐ *intonatio.* Cfr. *B. O. I*, 61, et Hahn, *Bardesanes etc.* pp. 49 seqq.

Apud S. Ephræmum poëmata hujusmodi magno numero occurrunt, neque omnino desunt inter scripta S. Jacobi Sarugensis, qui, ut modo animadvertimus, carmina sua metro tetra-syllabo ter geminato plerumque concinnavit. Speciminis causa duas strophas ex ejus *hymno de Edessa* (1) huc referre juverit, quarum metrum, uti illud intelligendum censui, numeris indicavi, textu vocalium notis animato.

ܦܫܝܛܐ ܥܠ ܫܠܝܚܘܬܐ ܕܫܕܪܬ ܐܘܪܗܝ ܀

4	ܐܘܪܗܝ ܫܠܚܬ	ܢܓܘܕܝܢ ܒܬܪܟ
3	ܠܡܫܝܚܐ	ܠܛܝܪܟ
3	ܒܐܓܪܬܐ	ܕܥܢܐ ܐܢܐ
5	ܕܢܐܬܐ ܠܗ ܘܢܢܗܪܝܗ̇	ܬܥܝܬܐ ܒܥܠܡܐ.
5	ܣܓܕܬ ܒܫܡܗܘܢ ܠܥܡܡܐ	ܒܬܪܟ ܪܗܛܐ ܐܢܐ
5	ܦܝܣܐ ܒܥܝܐ ܠܗ	ܘܩܠܟ ܒܥܝܐ ܐܢܐ.
4	ܕܢܪܦܐ ܠܨܗܝܘܢ	ܕܢܫܬܠܡ ܒܝ
5	ܕܣܢܝܐܗ ܘܣܢܝܐ ܠܗ	ܡܢܝܢܐ ܗܘ ܕܡܐܐ
5	ܥܡܗ ܠܥܡܡܐ ܕܐܚܒܘܗܝ ܀	ܒܐܒܝܕܬܐ ܕܐܫܬܟܚܬ ܀

Fragmentum ex hymno de Edessa.

Edessa per epistolam Christo legationem misit, ut ipsam adventu suo illuminaret. Omnium gentium nomine supplex eum rogavit ut Sionem, odio erga illum animatam, desereret, gentesque quæ illum diligebant adiret.

Trahe me post te ad ovile tuum quia ovis ego sum errabunda in mundo. Post te ego curro, voeemque tuam inquiro, ut per me compleatur numerus ille centenarius, per perditam, *inquam, ovem* quæ inventa fuerit.

VII. Multa quidem syrorum carmina eo fine composita aut saltem adhibita fuere, ut in sacris conventibus cane-

(1) Apud Curetonium : *ancient syriac documents* p. ܩܡ.

rentur, atque ita pios apud auditores animi sensus, musico concentu juvante, moverent. Toni autem seu melodiæ species, ܩܠܐ, in ecclesia syriaca adhiberi solitæ recensentur a Stephano Aldoensi (1) septuaginta quinque supra ducentas; quæ magna varietas hinc orta intelligi potest, quod hymni uno eodemque metro adstricti pro argumenti diversitate aliter atque aliter in sacra hymnodia sonarent. Syri enim, uti monet Jos. Al. Assemanus (2), « cum notas « musicales non norint saltem communiter, vocem modu- « lantur in officiis ecclesiasticis, quo fere pacto Itali qui « canunt ut dicitur vulgo ad *aria;* quæ *ariæ*, Græcis « *hirmi* dictæ, sunt regulæ canendi; unde in codicibus « aliisque scriptis leguntur sub initium singularum can- « tionum;... itaque hymnorum frontibus illas inscribunt « vel integras, si sint breves, vel illarum primum versum « seu primas versus voces: hinc quippe fit ut experientia « ac usu edocti vocem modulentur eo tono seu inflexione, « qua *hirmos* inscriptos modulari consueverunt; *hirmi* isti « seu *toni* rubro charactere communiter scribi consueverunt; « aliquando autem in officiis syriacis occurrunt hæ notæ « ܥܠ ܩܠܐ *ad tonum*, sive ܒܪ ܩܠܗ, quæ nota significat « ejusdem esse cum antecedente tonum. »

VIII. In ferenda sua sententia de merito syrorum poëseos litterario iniqui fuerunt Joh. Dav. Michaelis et Eichhornius; hic enim ait poetas syros nihil habere quo alliciant, oblectent, exhilarent, ac ipsam eorum orationem tenuem esse, humilem, frigidam. Quod judicium, imperitia nixum, scite retundit Cl. Zingerle (3), idoneis exemplis probans Syrorum poematibus id minime deesse, quod

(1) *Codex liturg.* tom. IX p. XCIV. Cfr. Zingerle, *Zeitschrift der D. M. G.* 1863 pp. 687 seqq.

(2) *Codex liturg.* loc. cit.

(3) *Zeitschrift der D. M G.* 1861, p. 631.

apud reliquarum gentium poetas admirationem movet et estheticum sensum. Est quidem aliquando languescens et justo prolixior eorum oratio, tum etiam verborum lusibus, ut aiunt, et tautologiis nimium indulgent, iique defectus apud seriores præcipue scriptores reperiuntur; sed et pulcherrima apud poetas syros invenias non pauca, eaque ad nobilissimos animi motus ciendos aptissima : quæ omnia exemplis probare neque hujus loci est, neque nostri fert instituti ratio.

Ceterum, quod ut moneam vix opus est, ubi sermo fit de litterario Syrorum poeseos merito, poeticis ipsorum compositionibus non adnumerarem lucubrationes illas, quibus syri auctores, præsertim posteriores, ligata oratione *Grammaticos*, *Chronica*, imo etiam *Librorum catalogos* et alia hujusmodi confecerunt (1).

(1) Id fecerunt Georgius Arabum episcopus, Gregorius Barhebræus, Ebedjesu Sobensis, alii.

Appendix alter.

VITA SANCTI JACOBI SARUGENSIS.

Ex codice Musæi britannici, *add.* 12174, *fol.* 285 *rect.* (1)

ܬܘܒ ܬܫܥܝܬܐ ܕܥܠ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܘܡܚܒܒ ܠܐܠܗܐ.
ܗܢܐ ܡܠܦܢܐ ܦܠܝܓܐ ܠܐܠܗܐ. ܘܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܒܛܢܢ
ܕܣܪܘܓ. ܐܝܬܘܗܝ ܕܝܢ ܕܗܢܐ ܩܪܝܬܐ ܐܡܬܘܗܝ ܗܘܐ ܡܢ
ܩܘܪܬܡ ܕܥܠ ܦܪܬ. ܐܒܘܗܝ ܕܝܢ ܟܗܢܬܐ ܗܘܬ. ܘܐܡܗ
ܥܩܪܬܐ ܗܘܬ ܡܢܗ ܕܝܢ ܚܡܪܬ. ܘܢܩܪܘ ܠܐܠܗܐ. ܘܐܡܪ
ܒܥܘܬܐ ܕܝܢ ܕܐܠܗܐ ܫܡܥܬܗ، ܘܝܗܒ ܠܗ ܒܪܐ ܕܐܬܝܠܕܬ.
ܘܟܕ ܗܘܐ ܒܪ ܬܠܬ ܫܢܝܢ. ܐܝܬܝܘܗܝ ܐܒܗܘܗܝ ܕܢܩܪܒܘܢܝܗܝ
ܠܥܕܬܐ، ܒܥܐܕܐ ܕܕܘܟܪܢܗ ܕܡܪܝ ܫܡܥܘܢ ܥܡܘܕܝܐ.
ܘܟܕ ܩܐܡ ܗܘܐ ܠܥܠ ܥܡܘܕܐ: ܘܚܙܐ ܒܥܝܢܐ ܕܐܠܗܐ ܥܠ
ܫ̈ܡܫܐ ܕܐܬܟܢܫܘ ܗܘܘ ܕܢܬܒܪܟܘܢ ܡܢ ܩܕܝܫܐ. ܘܡܩܪܒܐ
ܡܝܬܐ ܗܘܐ ܩܘܪܒܢܐ: ܘܟܕ ܐܝܟ ܢܘܚܐ ܩܪܝܒܐ ܕܐܝܠܕܬ: ܘܡܩܪܒܝܢ
ܕܦܐܫܝܢ ܡܢܗ ܘܟܠܗܘܢ ܘܩܪܒܘܢ ܩܘܪܒܢܐ ܡܛܠ ܢܦܫܗ:
ܐܝܟ ܗܘܐ ܘܚܙܐ ܗܘ ܠܥܠܡܐ ܡܢ ܓܘܦܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܚܙܐ
ܠܥܠܡܐ ܕܦܐܫ ܗܘܐ ܒܥܡܬܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܫܠܡ ܠܡܪܝܐ
ܩܕܝܫܐ. ܘܟܕ ܩܪܐ ܦܬܘܪ ܫܡܝܐ، ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܒܗ ܒܠܒܘܗܝ،
ܘܐܬܐ ܒܒܝܬ ܫܡ̈ܝܐ. ܘܐܝܟ ܘܚܙܐ ܡܠܠܐ ܕܡܪܝܐ، ܘܡܠܟ

(1) Hujus *vitæ S. Jacobus Sarug.* textum syriacum, transcriptum ab eruditissimo D. W. Wright, amice mecum communicavit Rev. P. H. Matagne, qui etiam nuper, ut monui pag. 104, commentationem conscripsit de S. Jacobo Sarugensi.

ܠܗ ܡܘܗܒܬܐ ܕܒܢܝܐ. ܘܫܡܥܗ ܐܠܗܐ ܘܐܬܒܛܢܬ ܩܠܝܠ
ܣܘܥܪܢܝܢ. ܐܝܟ ܣܘܥܪܢܐ ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܗܘܐ ܒܪܐ. ܘܡܢ ܗܘ
ܡܕܝܢܬܐ ܐܪ̈ܥܢܝܬܐ ܠܟܠܗܘܢ ܢܘܗܪܐ ܕܡܪܢܐ. ܘܚܙܝܢ ܕܠܗܘܢ
ܥܡܠܐ ܕܠܗ ܕܢܫܬܠܡ ܗܘ. ܐܬܢܨܚ ܗܘܐ ܕܡܢ ܝܠܘܕܬܐ ܕܚܙܘܬܐ.
ܘܗܘܐ ܐܠܗ ܦܪܘܫܘܬܐ. ܘܚܙܐ ܐܠܗ ܡܬܚܫܒܬܐ ܫܦܝܪܐ. ܘܒܪܟܗ
ܪܒܐ ܘܫܒܚܗ ܪܚܡܐ ܥܡܗ ܕܡܠܝܢ ܕܚܘܝܢ. ܘܐܬܩܒܠ
ܫܪܝܪܐ ܘܐܬܚܝܠܐ. ܘܐܦ ܐܬܚܙܝܬ ܘܫܘܚܠܦܐ. ܘܡܬܟܫܦܢܘܬܐ
ܡܬܩܒܠ ܘܠܐ ܢܦܫܬܐ. ܘܐܬܐܝܢ ܡܢܗ ܘܣܓܝ ܒܗ. —
ܐܬܩܢܝܢ ܕܡܢ ܕܪܘܫܐ ܡܬܟܫܦܢܘܬܗ ܣܓܝܐܝܢ ܠܓܡܝܢ ܕܟܠܐ.
ܡܠܦܢܐ ܕܡܢ ܥܒܕܐ ܘܩܕ̈ ܘܩܠܝܠܐ. ܡܠܦܢܐ ܕܡܢ ܐܣܝܪܐ
ܕܫܠܡ ܘܠܐ ܢܦܫܗ. ܟܠ ܡܢܝܢ ܘܫܘܬܦܘܬܐ. — ܘܐܝܬܘܗܝ
ܗܘܐ ܕܡܢ ܗܘ ܡܢܝܢ ܡܟܣܘܦ. ܒܪܘܚܗ ܕܡܢܝܢ ܦܐܘܪܐ
ܦܐܪܝܪܐ. ܘܫܠܚ ܕܝܘܗܝ ܘܐܬܦܢܝ ܡܠܗ. ܫܠܚ ܕܡܢ
ܒܪܘܚܐ ܕܐܬܟܫܦܘܬܐ ܫܦܝܪܐ ܕܡܠܗ ܡܬܚܪܐ.. ܕܦܪܘܩܗ ܕܡܢ
ܕܡ̈ܢ ܡܢܝܢ ܡܟܣܘܦ: ܘܡܫܡ̈ܫܢܐ ܘܠܫܘܐܬܗ: ܘܐܗܘܝܬܗ
ܘܠܦܪܝܫܘܬܗ: ܘܗܘܪܗ ܘܟܠܡܟܠܗ: ܘܠܐ ܐܬܗ ܘܐܬܚܫܒܬܗ:
ܘܒܝܬܗ ܐܬܚܫܒܬܗ: ܘܫܘܒܚܗ ܘܡܟܝܟܘܬܗ ܘܬܟܠܬܗ. ܐܟܘܪ
ܠܝ ܐܒܐ ܕܢܦܫܐ ܠܦܘܫܐ ܠܟܘܡܪܐ ܕܦܟܪܐ. ܗܢܐ ܕܟܠܬܗ
ܘܟܠܗܘܢ ܐܬܗܘܐ ܠܝ ܗܘܢܐ ܘܫܡܥ ܚܘܒܐ ܒܟܠܗܘܢ ܐܚ̈ܐ
ܕܬ̈ܠܡܝܕܐ ܠܟܠܗܘܢ ܐܡܝܢ.

Narratio de sancto et electo ac deifero domino Jacobo, doctore divino Batnarumque Sarugi episcopo.

Pater quidem hujus sancti erat ex Curtamo, *oppido* ad Euphratem *sito;* mater autem ejus sterilis erat, quam cum vir ejus duxisset ad dominum Barhadatum, fusis ibi

precibus, ex Dei voluntate cognovit. Peperit porro filium miraculi *fructum,* quem, cum esset trium annorum, parentes ejus secum adduxerunt ut illic orarent in die festo sancti Makimi pueri. Adstabat autem turba numerosa, replebantque domum Dei populi qui ad templum affluxerant, altari undique sacerdotibus stipato; cumque advolans descenderet Spiritus sanctus corpus Salvatoris nostri et Domini, Dei nostri ac Redemptoris Jesu Christi sanctificaturus, prosiliit descenditque infans ille e sinu genitricis suæ, scindensque turbam in domo Dei adstantem, ad altare sanctum ascendit et stetit coram mensa vitæ. Eum intuebantur omnes in *hac* martyrum domo præsentes, prosiliitque *e cælo* descendens angelus Domini et puero donum Dei porrexit. *Is* autem manus extendit tribusque pugillis bibit, sicut Ezechiel dum volumen devoraret. Atque ex illa hora requievit super eum Spiritus Domini, cœpitque sermones edicere insolitos.

Adolevit autem in Hauris Sarugi, ubi periodeutem egit multosque sermones composuit. Hinc eum Spiritus evocavit ut ipsum ecclesiæ Batnarum Sarugi pastorem præficeret.

Scripsit tractatus et commentaria, historias quoque et cantica. Porro doctrina ejus præclara erat et sincera; Dominus autem in ipso requiescebat et gaudio afficiebatur.

Reperimus vero doctrinam ejus mole esse quinquaginta prophetis *æqualem :* sermones scilicet septingentos sexaginta tres, quorum postremum de Maria et Golgotha haud absolvit.

Vixit mar Jacobus tempore mar Severi patriarchæ, ad quem ascendit et a quo benedictionem percepit; ascendit autem cum apparatu multorum Orientis episcoporum.

Denique mores sancti Jacobi quod attinet, *elucebat* castimonia sua et sanctitate, alacritate et abstinentia, vigilia et labore, indefesso ministerii *zelo,* fletu et gemitibus, charitate, virtute et orationibus. Brevius nobis suppetit

tempus quam ut narrationem usque ad diem ejus obitus perducamus.

Sit ipse nobis oratione et supplicationibus murus et refugium perpetuum in sæcula sæculorum. Amen.

VOCES QUÆDAM SYRIACÆ

in superiore dissertatione occurrentes, quæ in Castelli lexico desiderantur, aut ibi non eadem notione vel sine exemplo positæ sunt.

ܐܓܘܓܐ *ἀγωγή*, pag. 39.

ܐܦܓܐ *apage*, pag. 204.

ܐܘܘܢܐ *mansio*, pag. 250.

ܐܠܟܣ *sericus*, *rasilis*, pag. 144.

ܐܪܕ *venatus est*, *prosecutus est*, pag. 60.

ܐܡܟ *animosus fuit*, *contempsit*, pag. 56.

ܡܠܐܡܙ *diabolus*, pag. 84.

ܒܬܘܠܐܝܬ *virginaliter*, pag. 292.

ܕܪܟ *descendit*, *venit*, *subiit*, pagg. 36 et 214.

ܕܘܪܐ *δωρεά*, *dona*, pag. 33.

ܗܢܝܐ *suavis*, *jucundus*, pag. 28.

ܗܦܟܐܝܬ *præpostere*, *perverse*, pag. 134.

ܡܚܝܠܐ *infirmus*, *vexatus*, pag. 282.

ܡܗܝܡܢܐ *fideles*, pag. 259.

ܟܝܢܐܝܬ *naturaliter*, pag. 153.

ܡܟܣܢܢܐ *architectus* vel *ædituus* (?), pag. 82.

ܡܕܒܪܢܐܝܬ *κατ' οἰκονομίαν*, respectu habito ad naturam Christi humanam, pag. 153.

ܡܚܬܬܐ *descensio*, *actio descendendi*, pag. 244.

ܡܝܩܪܢܐ *honorabilis*, pag. 82.

ܡܟܝܟܐܝܬ *humiliter*, pag. 156.

ܡܡܠܠܬܐ *eloquentia*, pag. 39.

ܡܢܗ ܘܠܗ *ex se solo*, *per se*, pag. 160.

ܡܣܪܩܘܬܐ *exinanitio*, *suimet abrenuntiatio voluntaria*, pag. 66.

ܡܨܥܝܘܬܐ *mediatio*, pag. 155.

ܡܟܣܢܘܬܐ *reprehensio*, pag. 288.

ܡܫܬܚܠܦܢܘܬܐ *immutabilitas*, pag. 184.

ܡܬܝܕܥܢܐ *intellectualis*, et forte *malignus*, pag. 84.

ܢܘܦܐ *inclinatio*, pag. 126.

ܢܣܘܒܐ *percipiens*, *particeps*, pag. 34.

ܢܦܫܢܐܝܬ *secundum animam, una cum anima*, pag. 238.

ܣܟܝܢܐ *gladius*, *culter*, pag. 56.

ܣܢܐܓܪܐ *intercessor*, *patronus*, pag. 135.

ܣܦܐ *redundavit*, *abundanter prodiit*, *collegit*, pp. 290 et 298.

ܥܘܠܘܬܐ *perversitas*, pag. 77.

ܨܘܦܐ *medicus*, pag. 133.

ܦܘܫܐ *notio*, pag. 153.

ܦܝܢܐ φαινόλης *pænula*; nomen amictus patriarcharum, episcoporum et presbyterorum apud Syros. Cfr. Bernstein ad hanc vocem, pag. 144.

ܡܦܠܓܘܬܐ *divisio*, *dubitatio*, pagg. 288 et 298.

ܦܪܘܫܐܝܬ *discrete*, *convienti et debito modo*, pag. 269.

ܨܝܪܘܬܐ *ars pictoria* vel *cœlatoria*, pag. 28.

ܨܠܝܒܘܬܐ *crucifixio*, pag. 154.

ܪܗܛܘܪܐ *rhetor*, pag. 264.

ܪܢܚܐ *clamans*, *præco*, pag. 280.

ܪܟܘܡܠܐܝܬ *alta et lugubri voce*, pagg. 42 et 72.

ܪ̈ܚܡܐ part. a ܪܚܡ quod cum ܒ = *delectatus est* de aliqua re, pag. 288.

ܪܦܝܘܬܐ *relaxatio* sensu ethico; *negligentia*, pag. 74.

ܫܐܝܠܐܝܬ *improprie*, *metaphorice*, pag. 184.

ܫܡ̈ܘܥܬܐ *nuntia infausta*, pag. 43.

ܫܢܘܬܐ *discessio*, *migratio*, pag. 126.

ܬܘܣܦܬܐ *additamentum*, pag. 244.

ܬܘܬܒܐ *advena*, pag. 56. Cfr. præter locum ibid. indicatum *III Reg. XVII*, 1.

ܬܫܘܒܐ *imbecillis*, pag. 134.

ܬܢܘܝ *pactum*, *conditio*, pag. 38.

ܬܟܠܐܝܬ *attente*, pag. 61.

—

CORRIGENDA.

—

Pag. 15, lin. 18, *deme* : aliis. — Pag. 16, § 6, *lege* : § 7. — Pag. 19, § 7, *lege* : § 8. — Pag. 20, § 8, *lege* : § 9. — Pag. 21 in nota (e), Clementes, *lege* : Clementis. — Pag. 36, v. 106, ܐܬܥܒ *lege* : ܐܬܥܒ — Pag. 39, in nota ad v. 126, post verba : nullo tamen auctore, *adde* : Cfr. tamen Bernstein *fasciculo* qui prodiit *Lexici ling. syriac.* — Pag. 53, lin. 12, margarites, *lege* : margaritas. — Pag. 55, lin. 18, similis, *lege* : simili. — Pag. 57, lin. 10, advenorum, *lege* : advenarum. — Pag. 69, lin. 1 in notis, *forse*, lege : *forte*. — Pag. 70, v. 444, ܕܟܬܘ *lege* : ܕܬܟܘ — Pag. 86, lin. 21, exstitit, *lege* : existit. — Pag. 114 in nota (2) ibid. pp. et 112, *lege* : ibid. pp. ܡܡܨ et 112. — Pag. 116, in nota, lin. 7, cæpit, *lege* : cœpit. — Pag. 133, lin. penult. ܠܥܡܥܠ *lege* : ܠܥܡܨܠ — Pag. 134, lin. penult. ܕܘܪܣܐ *lege* : ܕܪܘܣܐ — Pag. 143 in nota (1) lin. 3, ܠܘܪܫܡܐ *lege* : ܠܘܪܫܡܐ — Pag. 144 in nota lin. 6, ܘܒܠܘ *lege* : ܘܒܠܘ ; ibid. lin. 7, ܩܝܣܐ *lege* : ܩܝܣܐ — Pag. 184 in nota lin. 4, ܕܠܐ *lege* : ܕܠܗ — Pag. 185 in nota lin. 2, ܡܡܨܠ *lege* : ܡܨܡܠ — Pag. 234, v. 337, ܕܗܘ *lege* : ܕܗܘܒ — Pag. 248, v. 280, ܬܡܐ *lege* : ܬܡܐ — Pag. 264, v. 80 initio, *supple* ܕܠܐ — Pag. 307, lin. 14, ܡܚܐܡܬܐ *lege* ܡܚܐܡܬܐ

—

INDEX LIBRI.

DISSERTATIO.

CAPUT PRIMUM.

CAPUT ALTERUM.

ARTICULUS III.

ARTICULUS IV.

ARTICULUS V.

CARMINA DUO S. JACOBI SARUGENSIS DE B. M. V.

APPENDICES.

APPENDIX PRIOR.

APPENDIX ALTER.